

EPSOG 2023

metinis pranešimas

Konsoliduotas metinis pranešimas, konsoliduotos ir bendrovės finansinės ataskaitos, parengtos pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, patvirtintus Europos Sąjungoje, už 2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus

Turinys

VALDYBOS PIRMININKO ŽODIS.....	3
BENDROVĖS VADOVO ŽODIS.....	4
2023 METŲ „EPSO-G“ IR ĮMONIŲ GRUPĖS KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS.....	6
1. BENDROJI INFORMACIJA APIE „EPSO-G“ ĮMONIŲ GRUPĘ.....	6
1.1. „EPSO-G“ valdymo bendrovė.....	9
1.2. „Litgrid“.....	9
1.3. „Amber Grid“.....	10
1.4. „Baltpool“.....	11
1.5. „Tetas“.....	13
1.6. „Energy cells“.....	13
2. VEIKLOS APLINKA IR REGULIAVIMAS.....	15
2.1. Veiklos aplinka.....	15
2.2. Reguliacinė aplinka.....	16
2.3. Reguluojamų ir kitų paslaugų kainodara.....	18
2.4. Kiti svarbūs veiksniai.....	21
3. VEIKLOS STRATEGIJA IR JOS ĮGYVENDINIMO PAŽANGA.....	23
3.1. Veiklos strategija.....	24
3.2. Strategijos įgyvendinimo pažanga.....	26
3.3. Veiklos ir finansiniai tikslai.....	28
3.4. Reikšmingų projektų santrauka.....	29
3.5. 10 metų tinklo plėtros planai, planuojamos investicijos.....	32
4. VEIKLOS APŽVALGA.....	35
4.1. Veiklos rodikliai.....	35
4.2. Konsoliduoti finansiniai rodikliai.....	37
4.3. Tyrimų ir plėtros veikla.....	48
4.4. Svarbūs ataskaitinio laikotarpio įvykiai.....	51
4.5. Narystė organizacijose.....	57
4.6. Sandoriai su susijusiomis šalimis.....	59
5. ATITIKTIES IR RIZIKOS VALDYMAS BEI AUDITAS.....	61
5.1. Rizikų valdymo sistema.....	61
5.2. Pagrindinės rizikos ir jų valdymas.....	62
5.3. Darnumo srities rizikų valdymas.....	65
5.4. Klimato kaitos rizikos.....	65
5.5. Atitikties valdymas.....	67
5.6. Antikorupcinė veikla ir interesų valdymas.....	67
5.7. Interesų valdymas.....	68
5.8. Informacija apie vidaus auditą.....	69
5.9. Informacija apie išorės auditą.....	70
6. AKCININKAI IR DIVIDENDAI.....	72
6.1. Akcininkai.....	72
6.2. Dividendai.....	72
6.3. Dividendų politika.....	73
6.4. Reitingai.....	73
7. VALDYSENOS ATASKAITA.....	75
7.1. „EPSO-G“ įstatai.....	75
7.2. „EPSO-G“ priežiūros ir valdymo sistema ir funkcijos.....	76
7.3. „EPSO-G“ visuotinis akcininkų susirinkimas.....	77
7.4. „EPSO-G“ valdyba.....	77
7.5. „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetas.....	84
7.6. „EPSO-G“ Audito komitetas.....	87
7.7. Bendrovės vadovas.....	89
7.8. Papildoma informacija apie valdybos pirmininką, vadovą, vyriausiąjį finansininką ir vidaus audito padalinio vadovą.....	90
7.9. Veiklos politikos.....	91
7.10. Funkcinių sričių valdysena.....	92
7.11. Kolegialų priežiūros ir valdymo organų savo veiklos įvertinimas ir rezultatai.....	92
7.12. Informacija apie valdymo kodekso laikymąsi.....	92
7.13. Informacija apie skaidrumo gairių laikymąsi.....	92

8. ATLYGIO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO ATASKAITA.....	94
8.1. Atlygio ir skyrimo politikos formavimas ir stebėseną	94
8.2. Atlygio politika.....	94
8.3. Darbuotojų veiklos vertinimas	95
8.4. Darbuotojai.....	96
8.5. Informacija apie darbo užmokestį	96
8.6. Informacija apie atlygį kolegialių organų nariams	97
8.7. Teisiniai ginčai ir neapibrėžtumai.....	99
9. INFORMACIJA APIE SPECIALIUOSIUS ĮPAREIGOJIMUS	101
9.1. VIAP lėšų administravimo veikla	101
9.2. Fizinio barjero prie sienos su Baltarusija įrengimo projekto vykdytojo funkcijų įgyvendinimas.....	102
10. DARNUMO (NEFINANSINĖS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO) ATASKAITA	105
10.1. Aplinkosaugos sritis.....	109
10.2. Socialinė sritis.....	119
10.3. Valdysenos sritis	131
11. ES TAKSONOMIJOS ATASKAITA	137
11.1. Atskleidimai pagal Europos Sąjungos Taksonomijos reglamentą	137
11.2. Taksonominių veiklų identifikavimas	139
11.3. Apskaitos politika.....	151
11.4. Pajamos pagal ES Taksonomijos reglamentą	154
11.5. Kapitalo išlaidos pagal ES Taksonomijos reglamentą (CAPEX).....	156
11.6. Veiklos išlaidos pagal ES Taksonomijos reglamentą (OPEX) 2023 finansiniai metai	157
I PRIEDAS. GRI RODIKLIŲ SĄRAŠAS	159
II PRIEDAS. ATSKLEIDIMAI PAGAL SU KLIMATU SUSIJUSIOS FINANSINĖS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO DARBO GRUPĖS (TCFD) REKOMENDACIJAS	161
III PRIEDAS. INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ LAIKYMĄSI.....	162
IV PRIEDAS. „EPSO-G“ PRANEŠIMAS APIE „NASDAQ VILNIUS“ LISTINGUOJAMŲ BENDROVIŲ VALDYSENOS KODEKSO LAIKYMĄSI.....	165
12. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS	186
12.1. Konsoliduota ir bendrovės finansinės būklės ataskaita.....	186
12.2. Konsoliduota bendrųjų pajamų ataskaita.....	187
12.3. Patronuojančios bendrovės bendrųjų pajamų ataskaita.....	188
12.4. Konsoliduota ir bendrovės nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos	189
12.5. Konsoliduota ir bendrovės pinigų srautų ataskaitos.....	190
12.6. Konsoliduotų ir bendrovės finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.....	191
13. ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS.....	243
13.1. Atsakingų asmenų patvirtinimas.....	243

VALDYBOS PIRMININKO ŽODIS

Gerbiamieji,

Pasaulyje vykstantys tektoniniai lūžiai verčia reaguoti ir prisitaikyti prie dinamiškos aplinkos. Praėjusiais metais dėmesį dar labiau sutelkėme stiprinti Lietuvos energetinį saugumą. Jau turime oficialiai patvirtintą datą, kuomet visos trys Baltijos šalys įgyvendins sinchronizaciją elektros perdavimo jungtimi su Vakarų Europa, paskelbtas pirmojo jūrinio vėjo parko Baltijos jūroje konkurso nugalėtojas, pradėti darbai integracijai į Europos žaliojo vandenilio tinklą.

Praėjusių metų pabaigoje užbaigtas reikšmingas etapas, kuris padės formuoti ir ateities energetiką. Kartu su užsienio konsultantais DNV ir bendradarbiaujant su Energetikos ministerija, Lietuvos pramonės, energetikos įmonėmis bei ekspertais parengėme transformacijos studiją – ateities scenarijus, kuriais vadovausimės kelyje į Lietuvos energetinę nepriklausomybę. Šia studija bus vadovaujama Energetikos ministerijai atnaujinant Lietuvos energetinės nepriklausomybės strategiją (NENS), ilgalaikę „EPSO-G“ grupės ir jos įmonių strategijas, modeliuojant pagrindinius transformacijos scenarijus studijai „LT100“.

Praėjusiais metais dėmesį skyrėme veiklų gryninimui ir plėtrai. Sudarėme svarbų strateginės partnerystės sandorį – pasaulyje pirmaujanti energijos birža „European Energy Exchange“ AG (EEX) iš Grupės įmonės „Amber Grid“ įsigijo 66 proc. regioninės dujų biržos „GET Baltic“ akcijų. Likusius 34 proc. akcijų valdo „Amber Grid“. Pagrindinis sandorio tikslas – stiprinti Baltijos šalių ir Suomijos dujų rinkas ir skatinti integraciją į visos Europos dujų prekybos rinkas, užtikrinant didesnę likvidumą ir konkurencingesnes dujų kainas.

„EPSO-G“ su darnumu susietų obligacijų emisija sulaukė tarptautinio pripažinimo. Pirmoji tokia emisija Baltijos šalyse Niujorke vykusio „Nasdaq“ Baltijos rinkos apdovanojimų metu buvo pripažinta svarbiausiu įvykiu Baltijos kapitalo rinkoje. Toks įvertinimas įpareigoja dar tvirtiau judėti darnios plėtros keliu ir įgyvendinti užsibrėžtus poveikio klimatui mažinimo tikslus.

Grupei keliamas akcininko lūkestis, kad būtumėme energetikos kompetencijų centru. Tad ir praėjusiais metais tęsėme veiksmus, kurie stiprina organizacinės kultūros brandą, skatina pasididžiavimą dirbti su visai Lietuvai reikšmingais energetikos projektais. Keistis turime ir dėl vykstančios pasauliniu mastu energetikos transformacijos. Tad stiprinome funkcinį valdymą, didiname Grupėje integralumą per funkcijas, stiprinome bendradarbiavimą, peržiūrimos Grupės įmonių valdybų kompetencijos.

„EPSO-G“ grupės įmonės, stiprindamos Lietuvos energetinį saugumą, ir toliau prisidėjo padedant Ukrainos kolegoms. Vienos įmonės gabenoti karo siaubiamą šalį reikalingą infrastruktūrą, kitų įmonių komandose gimė mažesnės pagalbos iniciatyvos. Itin didžiuojame darbuotojų asmenines iniciatyvas, siekiant pagelbėti Ukrainai.

Nuoširdžiai dėkoju visiems „EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojams, kurie kasdien susitelkę dirba stiprinant Lietuvos energetinę nepriklausomybę ir užtikrinant energetinį saugumą.

Robertas Vyšniauskas,
„EPSO-G“ valdybos pirmininkas

BENDROVĖS VADOVO ŽODIS

Gerbiamieji,

2023-ieji – prisitaikymo prie dinamiškos aplinkos metai tiek „EPSO-G“ grupei, tiek Lietuvai, tiek ir visam mūsų regionui. Susitelkėme į energetinį saugumą įgyvendindami strateginius projektus, žengdami istorinius žingsnius į jūrinės energetikos plėtrą, rekordiškai didindami vietinę elektros generaciją iš atsinaujinančių energijos išteklių, nubrėžėme kryptis Lietuvos energetikos vizijai iki 2050 m.

Itin svarbus etapas pasiektas dėl Baltijos šalių elektros tinklų sinchronizacijos su Vakarų Europa iki 2025-ųjų vasario. Dar balandį sėkmingai atliktas Lietuvos elektros sistemos izoliuoto darbo bandymas, kuris patvirtino, kad energetikos sistema gali veikti savarankiškai izoliuotu režimu ir prisijungti prie kontinentinės Europos tinklų. Šalį pasiekė sistemos patikimumui skirta itin svarbi įranga – net po kelis šimtus tonų sveriantys sinchroniniai kompensatoriai sėkmingai pristatyti ir montuojami Telšių bei Alytaus pastotėse. Vėliau sekė Baltijos šalių elektros perdavimo tinklo operatorių ir Vyriausybės vadovų sutarimas dėl sinchronizacijos datos. Visi sinchronizacijos projekto žingsniai toliau tiesia tvirtą kelią į Lietuvos energetinę nepriklausomybę.

Užtikrinant šalies energetinį saugumą, 2023 m. pradėjo veikti didžiausia į elektros perdavimo tinklą integruota energijos kaupimo sistema Europoje. Grupės įmonė „Energy cells“ Lietuvos energetikos sistemos saugumui būtiną izoliuoto darbo rezervo paslaugą teikia 200 MW galia. Projektas po sinchronizacijos taip pat paspartins sklandžią saulės ir vėjo elektrinių integraciją į bendrą sistemą.

Vietinės elektros energijos gamybą didina aktyvi atsinaujinančios energetikos išteklių (AEI) plėtra. 2023 m. pabaigoje prie elektros perdavimo tinklo buvo prijungta virš 2,3 GW galios saulės ir vėjo elektrinių arba 50 proc. daugiau nei 2022-aisiais. Praėjusiais metais prie „Litgrid“ perdavimo tinklo prijungtas didžiausias – 65 MW leistinos generuoti galios – saulės elektrinių parkas Baltijos šalyse. 2023 m. elektros gamyba Lietuvoje augo trečdaliu ir buvo didžiausia nuo 2010 m., o atsinaujinančių energijos išteklių elektrinės pagamino rekordiškai daug elektros energijos – ji sudarė 67 proc. visos šalies gamybos. AEI plėtra nesustoja – 2023 m. pabaigoje „Litgrid“ turėjo 3,5 GW ketinimų protokolų, sudarytų su vėjo elektrinių vystytojais, ir 3,9 GW ketinimų protokolų su saulės elektrinių vystytojais. Įvertinus turimus vystytojų įsipareigojimus bei prognozuojamą AEI plėtrą ESO skirstomajame tinkle, bendros AEI apimtys iki 2030 m. gali pasiekti 10-12 GW.

Lietuva pradeda įdarbinti ir jūrinį vėją – 2023 m. paskelbtas vystytojas, kuris Baltijos jūroje pastatys vėjo 700 MW galios elektrinių parką. Antrasis konkursas paskelbtas 2024 m. sausį. Šie projektai didins šalies energetinį saugumą, o kartu vien jūrinio vėjo parkai leis patenkinti iki pusės dabartinio Lietuvos elektros energijos poreikio.

Gamtinių dujų vartojimas Lietuvoje ir toliau mažėja, tačiau auga tarptautiniai dujų srautai. Dujų perdavimo tinklu pradėjo tekėti biudujos, o tai istorinis įvykis Lietuvai. Jau artimiausiu metu šių atsinaujinančių energijos išteklių apimtys turėtų perdavimo tinkle tik didėti.

Lietuva aktyviai ruošiasi dalyvauti žaliojo vandenilio programoje ir tapti Europos žaliojo vandenilio tinklo dalimi. Pradedama rengti Šiaurės ir Baltijos šalių vandenilio koridoriaus studija, kurią rengiant dalyvauja Grupės įmonė „Amber Grid“ ir kiti regiono dujų perdavimo sistemų operatoriai. Šiaurės ir Baltijos šalių vandenilio koridoriaus projekto tikslas – sujungti žaliosios energijos gamybos regionus Šiaurės Europoje su pagrindiniais vartojimo centrais Centrinėje Europoje.

Didelės reikšmės Lietuvos gyventojams ir verslo įmonėms turėjo ir sėkminga Grupės biržų veikla. Ėmėmės pokyčių stiprinant šias visai energetikai svarbias įmones. Biokuro biržoje „Baltpool“ prekyba pernai augo beveik tris kartus.

Praėjusiais metais pradėta strateginė partnerystė sukūrė daugiau ir geresnių paslaugų rinkos dalyviams 2023 m. gegužę energijos biržai „European Energy Exchange“ AG (EEX) parduoti 66 proc. regioninės dujų biržos „GET Baltic“ akcijų. Likusius 34 proc. akcijų valdys Grupės įmonė „Amber Grid“, kuri ir toliau bus įsitraukus į tolesnį dujų verslo vystymą dinamiškame Baltijos jūros regione.

2023 m. pabaigoje viešai pristatytos kryptys, kuriomis stiprinsime šalies energetinę nepriklausomybę. Vizijoje, kuria

vadovaujamosi atnaujinant Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją (NENS), sudėlioti galimi raidos scenarijai atveriantys šaliai galimybes tapti žaliųjų technologijų plėtros centru. Vadovaujantis minėtais scenarijais būtų įgyvendinami energetikos projektai, vystomos strateginės partnerystės kuriančios pagrindą skirtingų sektorių integracijai. Taip pat išskirtinis dėmesys ir toliau bus skiriamas Grupės įmonių darbuotojų kompetencijoms, siekiant tapti ateities energetikos centru.

Grupės įmonės didelį dėmesį skyrė finansų tvarumui ir darniai veiklai. Tam, kad ne tik užtikrintume energetinį saugumą, tačiau kurtume grąžą akcininkui ir visuomenei. Pagrindiniai Grupės įmonių veiklos ir finansiniai rodikliai rodo stabilią grąžą, kuri leidžia užtikrinti finansinį tvarumą. Reitingų agentūra „Moody’s Investors Service“, atlikusi kredito reitingo periodinę peržiūrą, patvirtino „EPSO-G“ turėtą Baa1 kredito reitingą su stabilia perspektyva.

2023 m. „EPSO-G“ grupės investicijos į Lietuvos energetinę nepriklausomybę stiprinančius projektus buvo rekordinės ir siekė 243 mln. eurų arba beveik 39 proc. daugiau nei 2022 m. Investicijos į elektros perdavimo tinklą augo 2,7 karto bei sudarė 153,6 mln. eurų. Dalis jų taip pat skirta esamos infrastruktūros modernizavimui, siekiant užtikrinti perdavimo tinklų patikimumą ir nepertraukiamą energijos perdavimą.

Grupė išskirtinį dėmesį skiria darbuotojų kompetencijų stiprinimui ir jų bendradarbiavimo įgalinimui, juolab, kad Grupei keliamas lūkestis kurti vertę, kaip energetikos kompetencijų centrui. Darbuotojų įsitraukimo tyrimo rezultatai atskleidė, kad bendras Grupės rezultatas (74 proc.) viršijo tiek Lietuvos (64 proc.), tiek Lietuvoje veikiančių tarptautinių įmonių (65 proc.) bei keliais proc. punktais viršijo valstybės valdomų įmonių (68 proc.), vidurkį.

Nuoširdžiai dėkoju visų Grupės įmonių kolegoms, valdybai, akcininkui ir akcininko atstovams bei kitiems partneriams už sėkmingą bendrą darbą. 2024-aisiais linkiu mums visiems bendromis pajėgomis įveikti iššūkius, kurie dar labiau sustiprintų Lietuvos energetinę nepriklausomybę.

Mindaugas Keizeris,
„EPSO-G“ vadovas

2023 METŲ „EPSO-G“ IR ĮMONIŲ GRUPĖS KONSOLIDUOTAS METINIS PRANEŠIMAS

Konsoliduotas „EPSO-G“ valdymo bendrovės ir įmonių grupės pranešimas parengtas už 12 mėnesių laikotarpį, pasibaigusį 2023 m. gruodžio 31 d.

1. BENDROJI INFORMACIJA APIE „EPSO-G“ ĮMONIŲ GRUPĘ

Bendrovės pavadinimas	UAB „EPSO-G“
Teisinė forma	Uždaroji akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	2012-07-25, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Įmonės kodas	302826889
Buveinės adresas	Laisvės pr. 10, LT-01103 Vilnius
Telefonas	8 685 84866
El. paštas	info@epsog.lt
Tinklapis	www.epsog.lt
Įstatinis kapitalas	189 631 000 Eur
Vienintelis akcininkas	Lietuvos Respublika, kurios turtines ir neturtines teises įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija

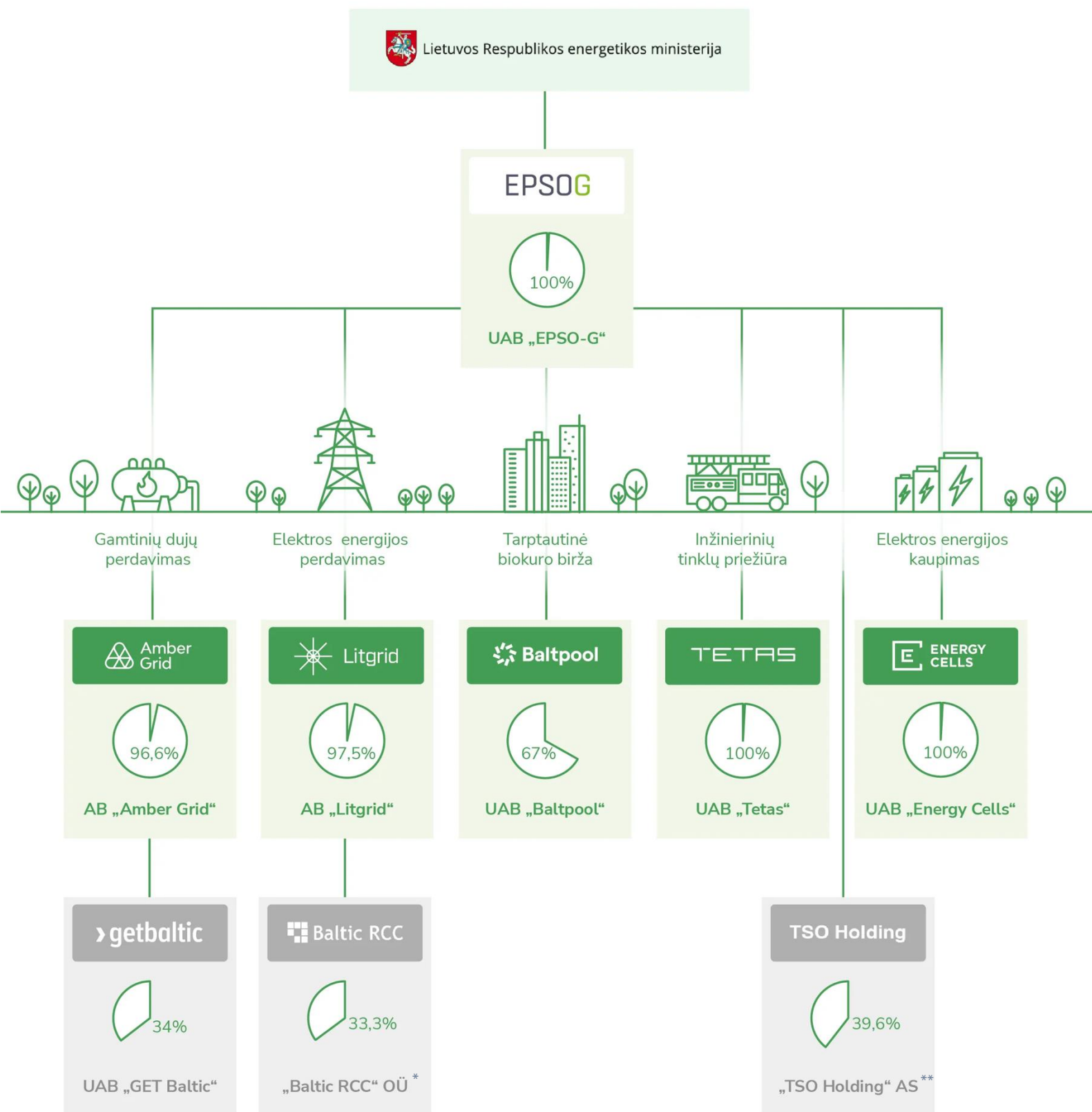
„EPSO-G“ yra 100 proc. valstybės valdoma energijos perdavimo ir mainų įmonių grupė. Valdymo bendrovės UAB „EPSO-G“ akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija.

Svarbiausia „EPSO-G“ grupės veikla yra užtikrinti nepertraukiamą, stabilų elektros energijos perdavimą aukštos įtampos tinklais ir gamtinių dujų transportavimą aukšto slėgio vamzdynais bei efektyvų šių perdavimo sistemų valdymą, priežiūrą, rangą bei plėtrą. Grupei priklausančios bendrovės valdo ir plėtoja biokuro, gamtinių dujų bei medienos prekybos platformas, skirtas užtikrinti sąlygas skaidriai konkurencijai energijos išteklių ir apvaliosios medienos rinkoje. Taip pat vykdo elektros energetikos rangos projektus bei teikia infrastruktūros eksploatavimo paslaugas žemos, vidutinės ir aukštos įtampos tinklo operatoriams.

Visų „EPSO-G“ grupės įmonių pareiga – efektyviai ir numatytu laiku įgyvendinti akcininko lūkesčių laiške išskeltus valstybei svarbius energijos perdavimo ir mainų infrastruktūros plėtros projektus prisidedant prie Nacionalinėje energetikos strategijoje nustatytų tikslų įgyvendinimo, taip kuriant tvarią ilgalaikę vertę akcininkui Lietuvos valstybei, žmonėms ir šalies ūkiui.

2023 m. gruodžio 31 d. „EPSO-G“ grupę (toliau – Grupę) sudarė valdymo bendrovė UAB „EPSO-G“ (toliau – „EPSO-G“ arba Bendrovė), penkios tiesiogiai kontroliuojamos grupės įmonės (LITGRID AB (toliau – „Litgrid“), AB „Amber Grid“ (toliau – „Amber Grid“), BALTPPOOL UAB (toliau – „Baltpool“), UAB „TETAS“ (toliau – „Tetas“), Energy cells, UAB (toliau – „Energy cells“). „EPSO-G“ ir Grupės įmonės taip pat turi UAB GET Baltic, „Baltic RCC“ OÜ ir „TSO Holding“ AS akcijų.

„EPSO-G“ įmonių grupės struktūra

*Baltic RCC OÜ yra Baltijos šalių elektros perdavimo sistemos operatorių įmonė įkurta 2022 m. Jos paskirtis - elektros energetinės sistemos saugumo ir patikimumo paslaugų tiekimas bei koordinavimas tarp Baltijos regiono perdavimo tinklo operatorių.

**TSO HOLDING AS yra Norvegijoje įsikūrusios bendrovės „Nord Pool Holding“ mažasis akcininkas, valdantis 34 proc. akcijų. „Nord Pool Holding“ valdo 100 proc. elektros energijos biržos „Nord Pool“ akcijų. „Nord Pool“ elektros energijos biržos paslaugas teikia Centrinėje ir Vakarų Europoje, Jungtinėje Karalystėje, Šiaurės ir Baltijos šalyse. Birža vykdo elektros energijos prekybą bei teikia kliringo ir atsiskaitymų paslaugas. 2022 m. EPSO-G padidino valdomą „TSO Holding“ akcijų paketą iki 39,6 procentų.

Pavadinimas	AB „Amber Grid“	LITGRID AB	BALTPOL UAB	UAB „TETAS“	Energy cells, UAB
Teisinė forma	Akinė bendrovė	Akinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė	Uždaroji akcinė bendrovė
Įregistravimo data ir vieta	2013-06-11, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2010-11-16, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2009-12-10, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2005-12-08, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras	2021-01-26, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registras
Įmonės kodas	303090867	302564383	302464881	300513148	305689545
Buveinės adresas	Laisvės pr. 10, LT-04215 Vilnius	Karlo Gustavo Emilio Manerheimo g. 8, LT-05131 Vilnius	Žalgirio g. 90, LT-09303 Vilnius	Senamiesčio g. 102B, LT-35116 Panevėžys	Ozo g. 12A-1, LT-08200 Vilnius
Telefonas	8 5 236 0855	8 707 02171	8 5 239 3157	8 45 504 670	8 659 00748
El. paštas	info@ambergrid.lt	info@litgrid.eu	info@baltpool.eu	info@tetas.lt	info@energy-cells.eu
Interneto tinklalapis	www.ambergrid.lt	www.litgrid.eu	www.baltpool.eu	www.tetas.lt	www.energy-cells.eu
Veiklos pobūdis	Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius	Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius	Energijos išteklių ir medienos biržos operatorius, VIAP lėšų administratorius	Specializuotos transformatorinių pastočių, skirstomųjų punktų techninės priežiūros, remonto ir įrengimo paslaugos, testavimo ir bandymo darbai, energetikos objektų projektavimas	Elektros energijos perdavimo sistemos operatoriui izoliuotam elektros energetikos sistemos darbui reikalingos elektros energijos rezervo užtikrinimas
„EPSO-G“ valdoma akcijų dalis	96,6 proc.	97,5 proc.	67,0 proc.	100,0 proc.	100,0 proc.

1.1. „EPSO-G“ valdymo bendrovė

UAB „EPSO-G“ yra valdymo bendrovė, kuriai vienintelio akcininko – Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos - keliamas tikslas yra kurti pažangią, efektyviai valdomą, ilgalaikę naudą akcininkams teikiančią energijos perdavimo ir biržų operatorių grupę, užtikrinančią strateginių Lietuvos energetikos interesų įgyvendinimą ir prisidedančią prie šalies konkurencingumo didinimo bei visuomenės gerovės kūrimo.

Įgyvendindama Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje (toliau tekste NENS), pagal akcininko lūkesčių laiške nubrėžtas veiklos kryptis valdymo bendrovė nustato Grupės ir ją sudarančių bendrovių strateginius tikslus ir uždavinius, prižiūri jų įgyvendinimą, identifikuoja ir valdo veiklos rizikas bei taiko priemones Grupės įmonių veiklos efektyvumui didinti. Valdymo bendrovė taip pat nustato gerąją verslo praktiką atitinkančias veiklos taisykles, koordinuoja Grupei priklausančių įmonių veiklą audito, žmogiškųjų išteklių, rizikos valdymo, socialinės atsakomybės, inovacijų, komunikacijos bei kitose veiklos sferose ir atskaitingumą didinančiose srityse, taip kurdamą tvarią ilgalaikę vertę Lietuvos žmonėms ir verslui.

Vienoda geroji „EPSO-G“ grupės įmonių valdysenos praktika įgyvendinama remiantis Korporatyvinio valdymo politika, prie kurios yra prisijungusios grupės bendrovės ir valdymo bendrovės nominuotiems atstovams tiesiogiai dalyvaujant patronuojamų įmonių valdybų darbe.

„EPSO-G“ valdymo bendrovė priežiūros bei kontrolės funkcijas vykdo šiomis priemonėmis:

- priimdama visuotinio „EPSO-G“ akcininkų susirinkimo kompetencijai priskiriamus sprendimus patronuojamose Grupės bendrovėse, taip užtikrinant veiklos kryptį, tikslų, uždavinių ir priemonių sąsajas;
- nominuodama valdymo bendrovės atstovus į Grupės įmonių valdybas, taip užtikrindama kryptingą akcininko iškeltų tikslų įgyvendinimą, derinant patronuojamų grupės įmonių veiklos strategijas su Grupės strategijos kryptimis;
- organizuodama ir vykdydama Audito komiteto darbą, taip užtikrindama priimamų sprendimų skaidrumą, kontrolę ir atskaitingumą Grupėje;
- organizuodama ir vykdydama Atlygio ir skyrimo komiteto darbą, taip užtikrindama vienodus skyrimo ir atlygio mokėjimo principus Grupėje;
- vykdydama centralizuotą Grupės mastu veikiančią vidaus auditą, kuris yra tiesiogiai atskaitingas Audito komitetui bei Bendrovės valdybai ir nėra pavaldus Bendrovių administracijai;
- priimdama svarbias sritis reglamentuojančias veiklos politikas, taip diegdama gerąją tvarios plėtros praktiką Grupėje;
- parengdama tipinius, standartizuotus dokumentų projektus, kurie suvienodina Grupės bendrovių veiklą;
- įgyvendindama funkcinę veiklos sričių kuravimą Grupėje;
- teikdama konsultacines paslaugas Grupės įmonėms.

Plačiau įmonės tinklalapyje – www.epsog.lt

1.2. „Litgrid“

„Litgrid“ yra elektros perdavimo sistemos operatorius, kuris užtikrina patikimą elektros energijos perdavimą bei elektros energijos balansą, valdo ir eksploatuoja aukštos įtampos elektros perdavimo tinklą ir nuolatinės srovės jungtis „LitPol Link“ bei „NordBalt“. Bendrovė rūpinasi perdavimo tinklo ir elektros energijos rinkos plėtra, koordinuoja elektros srautus ir palaiko stabilų šalies energetikos sistemos darbą.

Vadovaujantis Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje įtvirtintais ilgalaikiais tikslais, svarbiausios „Litgrid“ veiklos sritys ir atsakomybės yra: šalies elektros energetikos infrastruktūros palaikymas ir integracija su Vakarų ir Šiaurės Europos elektros energetikos infrastruktūra; elektros rinkos vystymas ir dalyvavimas kuriant bendrą Baltijos šalių bei Europos elektros rinką; Lietuvos ir kontinentinės Europos elektros energetikos sistemų integracija darbui sinchroniniu režimu.

„Litgrid“ teikiamos paslaugos:

- elektros energijos perdavimas aukštosios įtampos (110 ir 330 kV) elektros įrenginiais. Perdavimo sistemos operatorius persiunčia elektros energiją iš gamintojų vartotojams, prijungtiems prie perdavimo tinklo ir skirstomųjų tinklų operatoriams. Elektros energijos perdavimas yra valstybės reguliuojama veikla. Pagrindinė elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus veikla – valdyti aukštos įtampos elektros perdavimo tinklą ir užtikrinti patikimą, efektyvų, kokybišką, skaidrų ir saugų elektros energijos perdavimą.

- **papildomos (vadintos anksčiau – sisteminėmis) paslaugos patikimam sistemos darbui palaikyti.** Perdavimo sistemos operatorius „Litgrid“ iš energijos gamintojų perka galios rezervo užtikrinimo elektros energijos gamybos įrenginiuose, reaktyviosios galios ir įtampos valdymo, avarių, sutrikimų prevencijos ir jų likvidavimo paslaugas ir teikia vartotojams sisteminės paslaugas. Galios rezervas reikalingas, kai staiga neplanuotai sumažėja elektros energijos gamyba arba išauga jos suvartojimas.
- **prekyba balansavimo ir reguliavimo elektros energija užtikrinant gamybos ir vartojimo balansą.** Perdavimo sistemos operatorius organizuoja prekybą balansavimo elektros energija, perka ir parduoda balansavimo elektros energiją, reikalingą šalies elektros energijos gamybos ir vartojimo balansui užtikrinti. Reguliavimo elektros energija – perdavimo sistemos operatoriaus nurodymu nupirktą ir/ar parduotą elektros energiją, reikalingą šalies elektros energijos suvartojimo ir gamybos balansavimo funkcijai atlikti. Perdavimo sistemos operatorius organizuoja prekybą reguliavimo elektros energija aukcione. „Litgrid“ kartu su Estijos ir Latvijos operatoriais organizuoja bendrą Baltijos šalių balansavimo energijos rinką, kurioje valdomas bendras Baltijos šalių balansas ir prekiaujama balansavimo energija vienodais principais ir sąlygomis.
- **viešuosius interesus atitinkančios paslaugos.** Tai paslaugos, užtikrinančios ir didinančios nacionalinį energetinį saugumą ir elektros energijos, gaminamos iš atsinaujinančių išteklių, integraciją ir panaudojimą. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą, teikėjus ir teikimo tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje. VIAP lėšos – tai lėšos, sumokamos VIAP paslaugų teikėjams. „Litgrid“ teikia šias VIAP paslaugas: elektros energijos gamybos įrenginių, naudojančių vėjo, biomasės, saulės energiją ar hidroenergią, prijungimas prie perdavimo tinklo, perdavimo tinklo optimizavimas, plėtra ir (ar) rekonstrukcija, susijusi su atsinaujinančios energijos išteklius naudojančių gamintojų pagamintos elektros energijos priėmimu ir persiuntimu; gamintojų iš atsinaujinančių energijos išteklių, prijungtų prie perdavimo tinklo, kuriems skirta atleidimo nuo balansavimo atsakomybės skatinimo priemonė, pagamintos elektros energijos balansavimas.
- **aukštos įtampos nuolatinės srovės jungčių techninės priežiūros, eksploatacijos ir valdymo paslaugos.**

Plačiau įmonės tinklalapyje – www.litgrid.eu

1.3. „Amber Grid“

„Amber Grid“ yra gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius, atsakingas už gamtinių dujų perdavimą ir magistralinių dujotiekių eksploatavimą, saugią ir patikimą dujų perdavimo sistemos veiklą bei plėtrą, taip pat administruoja dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių (AEI), nacionalinį kilmės garantijų registrą.

Bendrovės misija yra efektyviai ir patikimai vykdyti dujų perdavimą, sudarant palankias sąlygas konkurencijai dujų rinkoje ir atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai.

„Amber Grid“ valdomą perdavimo sistemą sudaro beveik 2300 km magistralinių dujotiekių tinklas, dvi dujų kompresorių stotys, dujų skirstymo stotys, dujų apskaitos stotys, dujotiekių apsaugos nuo korozijos įrenginiai, duomenų perdavimo ir ryšio sistemos bei kitas turtas priskirtas perdavimo sistemai.

Lietuvos dujų perdavimo sistema yra sujungta su Latvijos, Lenkijos, Baltarusijos ir Rusijos Federacijos Kaliningrado srities gamtinių dujų perdavimo sistemomis, Klaipėdos SGD terminalu, Lietuvos skirstymo sistemų operatorių skirstymo sistemomis ir tiesiogiai prie perdavimo sistemos prijungtomis vartotojų sistemomis.

Paslaugos

„Amber Grid“ sistemos naudotojams, kitiems operatoriams, dujų rinkos dalyviams teikia gamtinių dujų perdavimo paslaugas Lietuvos teritorijoje: perduoda dujas Lietuvos vartotojams, taip pat transportuoja gamtines dujas į Latviją, Lenkiją ir Rusijos Federacijos Kaliningrado sritį.

Bendrovė sistemos naudotojams, kitiems operatoriams, dujų rinkos dalyviams teikia šias paslaugas:

- dujų perdavimo Lietuvos teritorijoje;
- dujų srautų balansavimo perdavimo sistemoje;
- SGD terminalo, jo infrastruktūros, jungties įrengimo bei pastoviosioms eksploatacijoje sąnaudoms ir paskirtojo tiekėjo būtinųjų suskystintų gamtinių dujų kiekio tiekimo pagrįstoms sąnaudoms kompensuoti skirtų lėšų administravimo;

- dujų, pagamintų iš AEI, kilmės garantijų registro administravimo.

Klientai

„Amber Grid“ klientai yra didelės Lietuvos pramonės įmonės ir vidutinės Lietuvos verslo bendrovės, elektros, centralizuotos šilumos gamybos įmonės. Taip pat Baltijos ir trečiųjų šalių energetikos, gamtinių dujų tiekimo įmonės, kurioms teikiamos gamtinių dujų perdavimo paslaugos.

2023 m. gruodžio 31 d. „Amber Grid“ paslaugomis naudojosi 127 sistemos naudotojai, (2022 m. – 122). Įmonės sistemos naudotojai elektros, šilumos gamybos įmonės, didelės, prie dujų perdavimo tinklo prijungtos stambios pramonės įmonės ar gamyklos, dujų tiekėjai ir kt.

„GET Baltic“

„Amber Grid“ valdo 34 proc. dujų biržos „GET Baltic“ akcijų. „GET Baltic“, esanti dujų biržos EEX dalis, organizuoja ir vysto prekybą gamtinių dujų biržoje Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Suomijoje. Plačiau įmonės tinklalapyje: www.getbaltic.lt

Plačiau įmonės tinklalapyje – www.ambergrid.lt

1.4. „Baltpool“

„Baltpool“ yra energijos išteklių biržos operatorius ir medienos biržos administratorius, kuris organizuojamas prekybą biokuru, šilumos energija ir administruodamas medienos biržą sudaro vienodas sąlygas rinkos dalyviams įsigyti biokuro ir medienos, o šilumos energiją tiekti vartotojams konkurencijos sąlygomis, užtikrinant didžiausią naudą vartotojams ir grąžą valstybei. Bendrovė taip pat, vykdydama Lietuvos Respublikos Vyriausybės specialųjį įpareigojimą, administruoja viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje (toliau – VIAP) lėšas. Detalesnė informacija pateikiama skiltyje „9.1. VIAP lėšų administravimo veikla“.

Nuo 2022 m. sausio 1 d. „Baltpool“ vykdo Degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – DAEI) apskaitos vienetų sistemos valdytojo funkciją, o 2022 m. gruodžio 15 d. Lietuvos Respublikos įstatymu dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo bendrovei, kaip VIAP lėšų administratoriui, taip pat buvo pavesta iš elektros energijos gamintojų surinkti jų laikotarpiu nuo 2022 m. gruodžio 1 d. iki 2023 m. birželio 30 d. gauto rinkos pajamų paviršio dalį, o iš įmonių, vykdančių veiklą žalios naftos, gamtinių dujų, anglių ir naftos perdirbimo sektoriuose, surinkti solidarumo įnašą, minėto Reglamento (ES) 2022/1854 ir įstatymo dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo nustatyta tvarka skaičiuojamą nuo tokių subjektų 2023 m. prasidėjusių mokesčių metų apmokestinamojo pelno dalies (toliau kartu – skubios intervencijos lėšos). „Baltpool“ patirtos skubios intervencijos lėšų administratoriaus funkcijų vykdymo sąnaudos (įskaitant nustatytą pelno maržą) teisės aktų nustatyta tvarka kompensuojamos iš surenkamų skubios intervencijos lėšų. Nuo 2023 m. gegužės 1 d. bendrovei taip pat buvo pavesta įgyvendinti savanorišką nacionalinę schemą, kuri užtikrins biomasės kuro atitiktį tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams.

Bendrovei keliamas tikslas – sudaryti vienodas ir skaidrias sąlygas rinkos dalyviams prekiauti biokuru, medienos produktais bei šilumos energija, taip sudaryti sąlygas formuoti pasiūlos ir paklausos santykį atspindinčioms kainoms. Vykdam VIAP lėšų administravimo funkcijas keliamas tikslas užtikrinti tinkamą bei teisėtą VIAP lėšų surinkimą, išmokėjimą, grąžinimą bei administravimą, griežtai laikantis teisės aktų nustatytų reikalavimų (detalesnė informacija apie konkrečius siektinus tokios veiklos rodiklius pateikiama skiltyje „9.1. VIAP lėšų administravimo veikla“). Vykdydama skubios intervencijos lėšų administravimo funkcijas „Baltpool“ prisideda prie Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos tikslų sušvelninti didelių energijos kainų poveikį vartotojams.

Biokuro biržoje šiuo metu yra daugiau nei 600 dalyvių iš Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, Suomijos, Švedijos, Danijos, Vokietijos, Bulgarijos, Ispanijos ir Didžiosios Britanijos.

„Baltpool“ klientai pagal vykdomas veiklas:

- **Biokuro biržos veikloje** klientai yra biokuro pirkėjai (centralizuotos šilumos tiekimo įmonės, nepriklausomi šilumos gamintojai ir kitos įmonės, savo veikloje naudojančios biržoje prekiaujamus biokuro produktus) ir biokuro tiekėjai (medienos granulių ir skiedrų gamintojai bei tiekėjai).
- **Medienos aukcionų administravimo veikloje** klientai yra medienos pardavėjai – Valstybinių miškų urėdija ir jos teritoriniai padaliniai. Medienos pirkėjai – įmonės, savo veikloje naudojančios medienos produktus: nuo medienos apdirbimo įmonių iki biokuro tiekimo įmonių.
- **Šilumos aukcionų organizavimo veikloje** svarbiausi klientai yra šilumos tiekimo įmonės, kurios įpareigos joms reikalingą šilumos kiekį iš nepriklausomų šilumos tiekėjų supirkti šilumos aukcionuose ir nepriklausomi šilumos tiekėjai, kurie yra prijungti prie šilumos tiekimo sistemų ir parduoda šilumą aukcione.
- **VIAP lėšų administravimo veiklos** klientai yra elektros energijos vartotojai, kurie pagal galiojantį teisinį reguliavimą privalo mokėti VIAP lėšas už savo suvartotą elektros energiją. Iš elektros energijos vartotojų, prijungtų prie elektros skirstomojo tinklo, VIAP lėšos yra surenkamos per skirstomojo tinklo operatorių. Vartotojai, prijungti prie elektros perdavimo sistemos operatoriaus valdomų tinklų, VIAP lėšas administratoriui pveda tiesiogiai. Bendrovės klientais taip pat yra energetikos įmonės, teisės aktų nustatyta tvarka teikiančios viešuosius interesus atitinkančias paslaugas: teisės aktų nustatyta tvarka vykdančios VIAP lėšomis remiamą elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, taip pat įmonės, teikiančios kitas tiesiogiai ar netiesiogiai su valstybės energetiniu ir (ar) visuomenės saugumu, elektros energetikos sistemos darbo saugumu ir patikimumu, elektros energetikos sektoriaus neigiamo poveikio aplinkai mažinimu, energijos išteklių diversifikavimu ir kitais teisės aktuose numatytais darnios elektros energetikos sektoriaus plėtros tikslais susijusias paslaugas.
- **DAEI apskaitos vienetų administravimo veiklos** klientai yra šalyje veikiantys degalų tiekėjai, kurie privalo registruotis DAEI apskaitos vienetų sistemoje ir deklaruoti duomenis apie rinkai tiekiamus ir vairuotojų naudojamus degalus pagal jų rūšį, kilmę ir energinę vertę.
- **Skubios intervencijos lėšų administravimo veiklos** klientai yra elektros energijos gamintojai bei įmonės, vykdančios veiklą žalios naftos, gamtinių dujų, anglių ir naftos perdirbimo sektoriuose.

Plačiau įmonės tinklalapyje – www.baltpool.eu

Pagal VIAP administravimą reglamentuojančius teisės aktus VIAP lėšų administratoriui yra kompensuojamos tik šiai veiklai patiriamos sąnaudos, neleidžiant iš šios veiklos gauti pelno.

VIAP lėšų balansas*, tūkst. Eur

	2023 m.	2022 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
Gautinos administruojamos VIAP lėšos	33 427	27 953	5 474	20
VIAP lėšų pinigų likutis	35 571	132 554	-96 983	-73
	68 998	160 507	-91 509	-57
Trumpalaikės finansinės skolos	-	-	-	-
Mokėtinos VIAP lėšos	12 636	-	12 636	100
Mokėtinas PVM	0	1 196	-1 196	-100
Sukauptos mokėtinos VIAP lėšos	56 362	159 311	-102 949	-65
	68 998	160 507	-91 509	-57

* VIAP lėšų apskaita privalo būti tvarkoma atskirai nuo bendrovės vykdomų veiklų. VIAP lėšos nėra administratoriaus turtas.

1.5. „Tetas“

TETAS

Pagrindinė bendrovės „Tetas“ veikla – elektros įrenginių iki 400 kV įtampos statybos ir eksploataavimo darbai: atliekami elektros linijų, elektros skirstyklų ir pastočių iki 400kV, galios transformatorių ir kitų objektų statybos, rekonstravimo, techninės priežiūros ir remonto darbai. Bendrovė vykdo statybos darbus – stato ir montuoja statybines konstrukcijas, montuoja elektros energijos tiekimo ir skirstymo įrenginius, tiesia elektros tinklus, vykdo statinių elektros inžinerinių sistemų įrengimo darbus.

„Tetas“ taip pat vykdo elektros tinklų tiesimą: atliekamas 0,4-110 kV naujų kabelinių linijų tiesimas, techninė priežiūra ir rekonstravimas; naujų elektros energijos vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie tinklų darbus, įskaitant ir vartotojo nuosavybėje esančių elektros tinklų montavimo darbus; relinės apsaugos ir automatikos (RAA) konfigūravimo ir paleidimo – derinimo darbus. Viena iš naujesnių „Tetas“ veiklų – fotovoltinių saulės jėgainių projektavimo ir rangos darbai B2B segmentui (AC ir DC dalys). Bendrovė padeda užsakovams suruošti elektrinių statyboms reikalingą dokumentaciją bei leidimus, vykdo saulės elektrinių derinimo ir paleidimo darbus.

Bendrovė rinkoje yra įsitvirtinusi kaip teikianti unikalias elektros įrenginių bandymo ir diagnostikos paslaugas. „Tetas“ laboratorijoje atliekami elektros įrenginių, kabelių, darbų saugos priemonių bandymai, transformatorinės alyvos cheminė analizė bei chromatografinė alyvos analizė, nustatant ištirpusias dujas (vandenilį, metaną, acetileną, etileną, etaną, anglies monoksidad, anglies dioksidad, deguonį, azotą), vėjo elektrinių parkų bandymai.

Bendrovėje yra suformuotas projektavimo paslaugas teikiantis padalinys, užtikrinantis aukštos intelektualinės ir pridėtinės vertės paslaugų teikimą.

Plačiau įmonės tinklalapyje – www.tetas.lt

1.6. „Energy cells“

Elektros energijos kaupimo sistemos operatorės „Energy cells“ pagrindinė veikla yra užtikrinti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo paslaugos teikimą perdavimo sistemos operatoriai „Litgrid“. Šią paslaugą visa suplanuota 200 MW galia „Energy cells“ teikia nuo 2023 m. spalio mėnesio.

Bendrovės „Energy cells“ valdomą elektros energijos kaupimo sistemą sudaro keturi vienodos 50 MW galios ir 50 MWh talpos baterijų parkai, kurie yra įrengti Vilniuje, Šiauliuose ir Alytaus bei Utenos rajonuose. Keturių baterijų parkų sistemos veikla yra kontroliuojama nepertraukiamu režimu (24 valandas per parą, 7 dienas per savaitę) iš valdymo centro Vilniuje. Atsiradus trikdžiams perdavimo sistemos tinkle energijos kaupimo sistemos įrenginiai gali automatiškai, per 1 sekundę, sureaguoti į perdavimo sistemos operatoriaus „Litgrid“ poreikį elektros sistemos saugumui ir stabilumui užtikrinti ir per 1 sekundę pateikti galią į tinklą arba paimti galią iš tinklo, ir taip padėti sureguliuoti perdavimo sistemos tinklo dažnį. Aktyvavus momentinio energijos rezervo paslaugą, ji būtų teikiama tol, kol įsijungtų kiti paslaugą galinčių teikti rinkos dalyvių įrenginiai.

Papildomai „Energy cells“ atlieka perdavimo sistemos operatoriaus „Litgrid“ technologinių nuostolių sąnaudų mažinimo funkciją, kaip numatyta LR Sinchronizacijos įstatyme.

„Energy cells“ kaupimo sistemą 2021-2023 m. įrengė bendrovių „Siemens Energy“ ir „Fluence“ konsorciumas. Jungtinės veiklos pagrindu projektą įgyvendinusios bendrovės laimėjo 2021 m. sausį paskelbtą tarptautinį sistemos įrengimo paslaugų ir energijos kaupimo technologijų pirkimo konkursą. Pagal „Energy cells“ ir konsorciumo pasirašytą 109 mln. eurų vertės sutartį, konsorciumas dar 15 metų po įrengimo teiks garantines aptarnavimo bei priežiūros paslaugas.

Keturių baterijų parkų sistemai įrengti bendrovei „Energy cells“ buvo skirtas iki 87,6 mln. eurų finansavimas pagal ES ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo (angl. RRF) priemonės „NextGenerationEU“ planą „Naujos kartos Lietuva“.

LR Sinchronizacijos įstatyme yra numatyta, kad teikti izoliuoto energetikos sistemos darbo rezervo paslaugą ir taip padėti užtikrinti patikimą, stabilų ir vartotojų interesus atitinkantį Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą „Energy cells“ turės iki sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projekto pabaigos. Po sinchronizacijos baterijų parkai galės būti perleisti (gavus sąlygas atitinkantį pasiūlymą (-us)) nacionalinio saugumo ir kitus valstybės nustatytus reikalavimus atitinkantiems rinkos dalyviams ir teikti kitas paslaugas bei prisidėti prie iš AEI gaminamos energijos integracijos.

Plačiau įmonės tinklalapyje – www.energy-cells.eu

2.

VEIKLOS APLINKA IR REGULIAVIMAS

- 2.1. Veiklos aplinka
- 2.2. Reguliacinė aplinka
- 2.3. Reguluojamų ir kitų paslaugų kainodara
- 2.4. Kiti svarbūs veiksniai

2. VEIKLOS APLINKA IR REGULIAVIMAS

2.1. Veiklos aplinka

2023-iejį, palyginti su 2022 m., buvo pastovesni energetikos sektoriui. „EPSO-G“ įmonių grupės veiklai ir jos rezultatams didelę įtaką turėjo dar 2021 metais prasidėjęs, o Rusijai pradėjus karą Ukrainoje sustiprėjęs, visos Europos iššūkis – rekordiškai aukštos elektros energijos ir gamtinių dujų kainos, kurios 2023 m. stabilizavosi. Vidutinė 2023 metų „Nord Pool“ elektros kaina Lietuvos kainų zonoje nesiekė 100 Eur/MWh, o vidutinė mėnesio gamtinių dujų kaina „GET Baltic“ biržoje 2023 m. svyravo tarp aukščiausios 2023 m. sausio mėn. buvusios 67,93 Eur/MWh ir žemiausios 36,31 Eur/MWh fiksuotos 2023 m. birželio mėn.

Pagerėjusią padėtį (lyginant su 2022 m.) energetinių išteklių rinkoje lėmė Europos Sąjungos (ES) įvykęs tiekimo grandinės persiorientavimas, o tai leido įsigyti daugiau gamtinių išteklių iš kitų šalių nei Rusija. 2022 m. siekis stabdyti prekybą, ypač gamtinių dujų, su Rusija lėmė labai aukštas energetinių išteklių kainas Europos šalims, stokojant pakankamai išvystytų alternatyvių tiekimo kelių. Tačiau išvystyti nauji importo keliai, kaip, pavyzdžiui, nauji SGD terminalai, o taip pat energetinių išteklių taupymo priemonės, leido stabilizuotis gamtinių dujų kainoms. Atitinkamai, tai davė poveikį ir elektros energijos kainoms.

Stabilesnė energetinių išteklių rinka ir didesnis pasiruošimas leido ES šalims, turinčioms gamtinių dujų saugyklas, pasiekti ES numatytą reikalavimą užpildyti dujų saugyklas iki bent 90 proc. užpildymo vėliausiai lapkričio 1 d. dar 2023 m. rugpjūtį. Tai užtikrino geresnį pasiruošimą šildymo sezonui ir laikotarpiams, kai trūksta vėjo ir saulės generacijos. Tačiau, net ir pritaikius visas šias priemones, energetinių išteklių kainos vis tiek išlieka aukštos palyginti su iki 2021 m. vyrausia daugiamete norma.

Vertinant „Nord Pool“ elektros biržos rezultatus, Lietuvos kainų zonos elektros kaina 2023 m. (94,44 Eur/MWh) buvo 2,5 karto (59 procentais) mažesnė už 2022 m. kainą (230,23 Eur/MWh), kuri buvo aukščiausia metinė elektros energijos kaina Lietuvoje per mažiausiai pastaruosius 10 metų.

2023 metais Latvijoje ir Estijoje tendencijos buvo panašios – vidutinė didmeninė elektros rinkos kaina siekė atitinkamai 93,89 Eur/MWh ir 90,79 Eur/MWh. Lyginant su 2022 m., kai ji siekė atitinkamai 226,91 Eur/MWh ir 192,82 Eur/MWh, kaina krito atitinkamai 58,7 ir 53 proc. Švedijos ketvirtojoje zonoje, su kuria Lietuva yra susijungusi „NordBalt“ jungtimi, kaina siekė atitinkamai 64,88 Eur/MWh ir, palyginti su 2022 m. (152,1 Eur/MWh), krito 57,3 proc. 2023 m. mėnesio elektros kainos vidurkis Lietuvoje nebuvo viršijęs rugsėjo mėnesį fiksuotos 117,28 Eur/MWh kainos, kuomet vyko neplaniniai elektros jungties su Švedija remonto darbai. Palyginti 2022 m. aukščiausia elektros energijos mėnesio kaina Lietuvoje buvo rugpjūtį, siekusi 480,39 Eur/MWh.

Reaguodami į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, Baltijos šalių elektros perdavimo sistemos operatoriai 2022 m. kovą sumažino sisteminių jungčių su Rusija pralaidumus. Nuo 2022 m. gegužės elektros importas iš Rusijos buvo visiškai nutrauktas, o nuo birželio Baltijos šalys ėmėsi savarankiškai užtikrinti sistemos balansą, atsisakydamos šių paslaugų įsigijimo iš Rusijos. Energetinių išteklių iš Rusijos ir 2023 m. neimportavo Lietuva bei kitos Baltijos valstybės.

Tarpsisteminių jungčių su Švedija („NordBalt“) ir Lenkija („LitPol Link“ nuo išduoto pralaidumo prekybai) bendras prieinamumas rinkai atitinkamai buvo 92,79 proc. ir 98,19 proc. Didžiausią įtaką jungčių prieinamumui turėjo planiniai darbai – kasmetinis „NordBalt“ remontas ir sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projektų įgyvendinimas. Taip pat didelę įtaką „NordBalt“ prieinamumui turėjo rugsėjo mėnesį užsitęsę neplaniniai remonto darbai.

2023 m. metinis „Litgrid“ perduotas elektros energijos kiekis šalies poreikiams buvo 6,9 proc. mažesnis, palyginti su 2022 m., ir siekė 9,5 TWh (2022 m. – 10,2 TWh). Elektros energijos vartojimas mažėjo dėl gyventojų ir verslo taupymo bei prie skirstymo tinklo prijungtų atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančių vartotojų augimo.

Per 2023 m. į Lietuvą importuota 9,8 TWh elektros energijos arba 13 proc. mažiau nei 2022 m. (11,2 TWh), eksportuota iš Lietuvos – 2,86 TWh arba 8 proc. daugiau nei 2022 m. (2,65 TWh). Eksporto augimą lėmė mažėjęs vartojimas Lietuvoje ir išaugusi AEI išteklių gamyba dėl spartaus AEI generacinių pajėgumų vystymo šalyje. Švedija ir toliau

išliko didžiausiu Lietuvos elektros energijos importo šaltiniu, iš jos importavus 5 TWh 2023 m. (tiek pat kiek 2022 m.). Daugiausiai elektros energijos eksportuota į Lenkiją (1,69 TWh 2023 m., palyginti su 1,89 TWh 2022 m.). Beveik 3 kartus išaugo eksportas į Latviją, 2022 m. siekęs 0,13 TWh, o 2023 m. pasiekus 0,37 TWh. Tam įtakos turėjo vasaros meto sausras, ribojusios hidroelektrinių gamybą Dauguvos upėje ir pralaidumų trūkumas Estijos-Suomijos bei Latvijos-Estijos tarpvalstybinėse jungtyse.

„Amber Grid“ perdavimo sistema, kaip ir per pastaruosius kelis metais, buvo perduoti dideli gamtinių dujų kiekiai, užtikrinantys šalies energetinį ir kartu nacionalinį bei regioninį saugumą. „Amber Grid“ duomenimis, iš viso per 2023 m. Lietuvos dujų perdavimo sistema buvo transportuota 61,2 TWh gamtinių dujų arba 4,4 proc. mažiau nei, 2022 metais, kai buvo transportuota 64 TWh. Nežymiam transportavimo smukimui įtakos turėjo 2023 m. mažėjantis gamtinių dujų vartojimas Lietuvoje ir kitose regiono šalyse.

Lietuva 2023 m. suvartojo 14,9 TWh gamtinių dujų arba 4 proc. mažiau nei 2022 m. (kai šalies dujų poreikis siekė 15,6 TWh). Sumažėjimui įtakos turėjo taupymo priemonės ir vis dar pakankamai aukštos gamtinių dujų kainos bei šiltesnė nei įprastai 2022/2023 m. sezono žiema. Taip pat 2023 m. mažiau dujų buvo sunaudota miestų šildymui ir trąšų gamybai.

2023 m. Baltijos šalių ir Suomijos poreikiams buvo perduota 19,1 TWh dujų – 3,8 proc. daugiau nei 2022 metais (kai buvo perduota 18,4 TWh). Per Klaipėdos SGD terminalą, pagrindinį dujų tiekimo šaltinį Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims, per 2023 m. buvo patiekta 85 proc. (31,9 TWh) visų į sistemą transportuotų dujų. Srautas iš Latvijos sudarė beveik 7 proc. (2,5 TWh), iš Lenkijos – 9 proc. (3,3 TWh). 2023 m. Lietuvoje prie gamtinių dujų perdavimo sistemos buvo prijungtas pirmasis biometano gamintojas, pagaminęs 47 GWh Lietuvoje gamintų žaliųjų dujų.

Nuo 2022 metų balandžio 1 dienos Lietuvai nutraukus rusiškų dujų importą, per Lietuvos-Baltarusijos jungtį transportuojamos tik Karaliaučiai skirtos gamtinės dujos. Dujų tranzitas į Karaliaučiaus sritį 2023 m. sudarė 24 TWh ir buvo 2,5 proc. didesnis nei 2022 m., kai per Lietuvą tranzitu į Karaliaučius buvo perduota 23,4 TWh dujų.

Lietuva, išnaudodama sukurtą dujų perdavimo infrastruktūrą ir atliepdama regiono poreikius, tapo svarbiu dujų perdavimo partneriu kaimyninėms valstybėms. Kitų šalių aprūpinimas dujomis naudingas ir tuo, jog didina dujų perdavimo infrastruktūros panaudojimą ir tai leidžia taikyti geresnes dujų perdavimo kainas perdavimo sistemos naudotojams.

Remiantis 2023 m. gruodį Lietuvos banko paskelbtomis Lietuvos makroekonominėmis prognozėmis, 2024 m. prognozuojamas 1,8 proc. Lietuvos BVP augimas, 2025 m. – 3,1 proc., 2026 metais – 3,3 proc.

2.2. Reguliacinė aplinka

„EPSO-G“ grupės veiklai bei strateginėms kryptims reikšmingą įtaką daro nacionalinio ir ES lygmens teisėkūros iniciatyvos, energijos rinkų reglamentavimo pokyčiai bei strateginio planavimo dokumentai:

- Nacionaliniu lygiu svarbiausi „EPSO-G“ grupės veiklą lemiantys strateginiai planavimo dokumentai yra 2018 metais Lietuvos Respublikos Seimo patvirtinta atnaujinta Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategija (toliau – NENS) bei 2020 metais patvirtintas ir Europos Komisijai teikiamas Nacionalinis energetikos ir klimato srities veiksmų planas (toliau – NEKS). NENS Lietuva išsikėlė ambicingus tikslus, kuriais labai prisidės prie Energetikos sąjungos, Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 metų, Paryžiaus susitarime nustatytų tikslų ir 2030 metų ES energetikos ir klimato politikos tikslų įgyvendinimo. Jais siekiama padidinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį (įskaitant ir biometano bei kitų iš AEI pagamintų dujų) šalies bendrajame galutiniame energijos suvartojime: 2030 m. – 45 proc., o nuo 2050 m. – 80 proc. 2023 m. pabaigoje buvo inicijuotas NENS atnaujinimas, kurio procesą koordinuoja Energetikos ministerija.
- ES kontekste „EPSO-G“ grupei itin svarbus Žaliasis kursas – ES skėtinė strategija ir veiksmų planas, apimantys įvairius ekonomikos sektorius. Siekiama, kad iki 2050 metų Europa taptų klimatui neutraliu kontinentu, tuo tarpu CO₂ emisijos 2030 m. būtų sumažintos 55 proc., lyginant su 1990 m. Žaliojo kurso apimtyje pristatytos Energetikos sistemų integracijos, Vandenilio ir Jūrinio vėjo strategijos tiesiogiai lemia Grupės įmonių (visų pirma perdavimo sistemos operatorių) planus bei joms keliamus ilgalaikius tikslus, akcentuoja naujų technologijų integracijos ir tarpsektorinių iniciatyvų svarbą. Dėl nacionalinių vandenilio iniciatyvų detalesnė informacija pateikta dalyje „2.4. Kiti svarbūs veiksniai“.
- ES kontekste taip pat svarbus, galimai turėsiantis reikšmingos įtakos „EPSO-G“ grupei ir ypač „Amber Grid“, 2021 m. Europos Komisijos (EK) paskelbtas ES teisės aktų pasiūlymų rinkinys, kuriuo siekiama dekarbonizuoti ES dujų rinką, palengvinant atsinaujinančių ir mažai anglies dioksido išskiriančių (angl. *low-carbon*) dujų, įskaitant vandenilį, įsisavinimą, mažinti išmetamo metano kiekį ir užtikrinti energijos tiekimo saugumą visiems Europos piliečiams. 2023 m. kovą buvo nustatyta preliminarinė ES Tarybos pozicija dėl šio teisės aktų rinkinio (vadinamasis bendrasis požiūris), o 2023 m. gruodžio 8 d. ES Taryba ir Europos

Parlamentas pasiekė sutarimą dėl šio paketo teksto projekto. Atitinkamai, tikėtina, kad šis teisės aktų paketas bus priimtas 2024 m.

- 2022 ir 2023 m., reaguojant į Rusijos karą Ukrainoje, situaciją energetikos rinkose ir pasaulinius sutrikimus jose, aukštas energijos kainos, buvo priimti ES mastu svarbūs reglamentai, dokumentai, pateikti įvairūs pasiūlymai. Pavyzdžiui, 2022 m. spalį buvo priimtas Europos Sąjungos Tarybos Reglamentas (ES) 2022/1854 dėl skubios intervencijos, skirtos energijos kainoms mažinti, 2022 m. viduryje priimti ES sprendimai dėl dujų paklausos 15 proc. sumažinimo, reikalavimų dujų saugyklose saugoti pakankamus (80-90 proc. saugyklų užpildymo lygio) dujų kiekius. 2022 m. gruodį buvo priimtas ES Tarybos Reglamentas (ES) 2022/2578, kuriuo, siekiant apsaugoti ES piliečius ir ekonomiką nuo pernelyg didelių dujų kainų, nustatomas rinkos koregavimo mechanizmas. 2023 m. gruodį ES ministrai pasiekė politinį susitarimą dėl pastarojo Reglamento (ES) 2022/2578 bei dėl dar dviejų – 2022 m. gruodį priimto ES Tarybos Reglamento (ES) 2022/2576 dėl solidarumo didinimo geriau koordinuojant dujų pirkimą, nustatant patikimus lyginamuosius kainų indeksus ir tarpvalstybinius dujų mainus, 2022 m. gruodį priimto ES Tarybos Reglamento (ES) 2022/2577, kuriuo nustatoma atsinaujinančiųjų išteklių energetikos sprendinių diegimo spartinimo sistema – nuostatų taikymo laikotarpio pratęsimo metams, atitinkamai iki 2025 m. sausio 31 d., 2024 m. gruodžio 31 d. ir iki 2025 m. birželio 30 d.
- Tęsiant ES iniciatyvas ir siekiant ateityje išvengti elektros kainų reikšmingų svyravimų, 2023 m. pradėta ES elektros rinkos dizaino (angl. *Electricity Market Design, EMD*) reforma. 2023 m. liepą įvyko balsavimas Europos Parlamente, kuriame didžiosios daugumos balsų persvara pritarta dėl ES elektros energijos vidaus rinkos reglamento ir direktyvos – kaip elektros rinkos dizaino paketo – pakeičių. Trialogo derybos buvo tęsiamos nuo 2023 m. rugsėjo ir 2023 m. gruodžio 22 d. Europos institucijos pritarė galutinei kompromisinei EMD projekto teksto (paskelbto viešai 2023 m. gruodžio 19 d. data) versijai. Planuojama, kad naujojo EMD paketo tvirtinimas įvyks 2024 m. Šie pokyčiai darys įtaką ir Grupės veiklai, „Litgrid“ ir „Energy cells“ sprendimams.
- 2023 m. spalį buvo priimta Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva (ES) 2023/2413 dėl atsinaujinančių energijos išteklių (RED III), kuria buvo iš dalies pakeistos ir (ar) panaikintos iki tol galiojusios direktyvos, reglamentas, kiek tai susiję su skatinimu naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją. Šia Direktyva (ES) 2023/2413 (RED III) keliamas tikslas, kad ES bendrojo galutinio energijos suvartojimo procentinė dalis, kurią sudaro atsinaujinančiųjų išteklių energija, 2030 m. būtų bent 42,5 proc., numatant papildomą 2,5 proc. orientacinį padidinimą, leisiantį pasiekti 45 proc. tikslą. Prie šio bendro tikslo prisidės kiekviena valstybė narė. Taip pat tai turės įtakos ir „EPSO-G“ grupės veiklai.
- 2023 m. spalį įsigaliojo naujos redakcijos Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva (ES) 2023/1791 dėl energijos vartojimo efektyvumo, kurioje įtvirtintas įpareigojantis tikslas valstybėms narėms kartu užtikrinti energijos suvartojimo sumažinimą bent 11,7 proc. 2030 m., palyginti su 2020 m. parengtomis 2030 m. energijos suvartojimo projekcijomis. Metinis energijos sutaupymo tikslas nuo bent 0,8 proc. (2021-2023 m.) padidintas iki bent 1,3 proc. sutaupymo 2024–2025 m. ir iki bent 1,5 proc. – 2026-2027 m., taip pat įtvirtinta, kad nuo 2028 m. turi būti pasiektas bent 1,9 proc. metinis energijos sutaupymas, palyginti su 2020 m. Nors Direktyvos (ES) 2023/1791 įtaka „EPSO-G“ grupės veiklai nėra tiesioginė, tikėtina, taip pat turės įtakos „EPSO-G“ grupės priimamiems sprendimams, veiklai.

„EPSO-G“ grupei svarbūs aspektai dėl tradicinių energetikos veiklų finansavimo:

- Pastaruoju metu apsunkinamas su iškastiniu kuru susijusių tradicinių energetikos veiklų finansavimas. Numatyti kriterijai ES lygiu (angl. *Taxonomy Regulation*), kuriais remiantis siekiama, kad būtų finansuojamos tik žaliosios energetikos investicijos, pavyzdžiui, gamtinių dujų perdavimo tinklų pritaikymas vandenilio ir kitų atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų transportavimui.
- Išimtis taikoma, siekiant pritraukti privačias lėšas investicijoms, nukreiptoms į projektus, susijusius su gamtinėmis dujomis (kogeneracinė energijos gamyba, paremta gamtinėmis dujomis) bei atominė energetika, kaip pereinamosiomis kuro rūšimis iki 2030 metų.

Nuo 2022 m. birželį išplatintos „EPSO-G“ su darnumu susietų obligacijų emisijos ir bendrovės obligacijų listingavimo biržoje „Nasdaq Vilnius“ „EPSO-G“ įsigaliojo prievolė atskleisti nefinansinę informaciją, susijusią su aplinkosaugos, socialinės bei valdysenos sričių rodikliais (angl. *ESG*), pagal galiojančią ES nefinansinės informacijos atskleidimo direktyvą (angl. *Non-Financial Reporting Directive*). Nuo 2024 m. sausio 1 d. „EPSO-G“ (neapsiribojant ir kitais galimais įpareigojimais, kylančiais iš ES reglamentavimo) privalės atskleisti nefinansinę informaciją pagal 2022 m. patvirtintą naują ES Tvarumo atskaitomybės direktyvą (angl. *Corporate Social Reporting Directive, CSRD*). Tvarumo ataskaita turės būti parengta pagal Europos tvarumo atskaitomybės standartus (angl. *European Sustainability Reporting Standards, ESRS*), patvirtintus 2023 m. gruodžio 22 d. Dalis atskleidžiamos informacijos privalės būti patikrinta ir patvirtinta nepriklausomo auditoriaus.

2.3. Reguliuojamų ir kitų paslaugų kainodara

„EPSO-G“ grupės įmonių vykdomos elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo bei energijos kaupimo veiklos, taip pat energijos išteklių ir dujų rinkų operatorių veiklos yra licencijuojamos. Licencijos suteikia išskirtines teises teikti perdavimo ir rinkų operatorių paslaugas Lietuvos Respublikos teritorijoje.

„EPSO-G“ įmonių grupei priklausančios elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo sistemų operatoriai bei paskirtasis kaupimo sistemos operatorius yra vieninteliai Lietuvoje, galintys teikti šias paslaugas. Jie veikia natūralios monopolijos sąlygomis, todėl jų vykdomų veiklų kainos yra valstybės reguliuojamos. „EPSO-G“ grupei priklausančių energijos išteklių ir dujų rinkos operatorių nustatomi prekybos biržose įkainiai yra derinami su reguliuojančia institucija. Reguliavimo funkciją ir licencijuojamos veiklos vykdymo priežiūrą Lietuvoje atlieka Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba arba VERT).

Nuo reguliuojančios institucijos priimamų sprendimų priklauso reguliuojamų „EPSO-G“ grupės įmonių finansiniai rezultatai, skiriamos lėšos būtinoms veiklos sąnaudoms, investicijoms elektros ir dujų perdavimo sistemų patikimumui užtikrinti, taip pat galimybės strateginius projektus finansuoti nuosavomis ar skolintomis lėšomis.

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo bei paskirtojo kaupimo sistemos operatoriaus izoliuoto darbo rezervo paslaugos kainos yra reguliuojamos, nustatant viršutinės kainų ir (ar) pajamų ribas. Leidžiamą pajamų lygį sudaro pagrįstos būtinios sąnaudos, įskaitant protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą. Konkrečias paslaugų kainas, neviršijančias nustatytų viršutinių ribų, nustato paslaugų teikėjai (operatoriai), o Taryba, patikrinusi ir nustačiusi, kad jos apskaičiuotos laikantis kainų ir (ar) tarifų nustatymo reikalavimų, nustatytų VERT kainų ir (ar) pajamų viršutinių ribų skaičiavimo bei operatorių metodikose (tvarkose), bei, kad jos nediskriminuoja vartotojų ir nėra klaidingos, jas tvirtina.

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainų ir (ar) pajamų viršutinės ribos nustatomos penkerių metų reguliavimo periodui (motyvuotu VERT sprendimu periodo trukmė gali būti keičiama). Jos gali būti koreguojamos, kai yra vieno ar kelių veiksnių, kuriais remiantis buvo nustatytos, reikšmingų pokyčių, įskaitant paslaugų apimtį, infliacijos, mokesčių, kitų objektyvių, nuo operatorių nepriklausančių, veiksnių. Elektros energijos perdavimo kainų viršutinės ribos gali būti koreguojamos ne dažniau kaip du kartus per metus, gamtinių dujų – vieną kartą per metus. Paskirtajam kaupimo sistemos operatoriumi reguliavimo periodas, atsižvelgiant į veiklos specifiką, nėra nustatytas.

Nuo 2023 m. sausio 1 d. galiojo perdavimo sistemų operatorių nustatytos ir Tarybos patvirtintos elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo kainos 2023 m. bei „Litgrid“ papildomų paslaugų įsigijimo dedamoji prie perdavimo paslaugos kainos (iki 2022 m. sausio 1 d. įsigaliojusios Elektros energetikos įstatymo pakeitimų – sisteminių paslaugų kaina, toliau – papildomų paslaugų kaina) 2023 m.

2023 m. galiojo VERT 2020 m. rugpjūtį nustatytas ir nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. taikomas prekybos biokuro biržoje „Baltpool“ įkainis, pratęsiant, tik konvertavus į kitus energijos vienetų iki 2020 m. rugsėjo 1 dienos taikyto įkainio galiojimą, kiti „Baltpool“ įkainiai.

2023 m. galiojo su VERT 2015 m. gruodį suderinti „GET Baltic“ gamtinių dujų biržos paslaugų įkainiai.

2023 m. gegužę buvo pakoreguota „Amber Grid“ nustatyta pajamų viršutinė riba 2024 m. ir atitinkamai kainos 2024 m. Taip pat 2023 m. buvo pakoreguota 2024 m. „Litgrid“ naujam 2022-2026 m. reguliavimo periodui nustatyta (2023 m.) elektros perdavimo kainos viršutinė riba ir atitinkamai nustatytos 2024 metų kainos, nustatyta „Litgrid“ papildomų paslaugų kaina 2024 m. bei pakoreguota „Energy cells“ kainos viršutinė riba 2024 m.

„Amber Grid“ ir „Litgrid“ reguliuojamos veiklos kainos

Vidutinė 2023 m. „Amber Grid“ taikyta perdavimo paslaugų kaina Lietuvos vartotojų poreikiams, palyginti su 2022 m. taikyta vidutine kaina, didėjo 39 proc. – iki 1,39 Eur/MWh – ir sugrįžo į 2021 m. lygį, kai ji siekė 1,40 Eur/MWh. 2023 m. kainos pokytį nulėmė Tarybos 2023 m. patvirtinta beveik 59 proc. didesnė gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų viršutinė riba, kurios didėjimą labiausiai lėmė dėl reikšmingai pabrangusių dujų kainų augusios perdavimo sistemos technologinės sąnaudos. Taip pat įtakos turėjo rinkai grąžinamos mažesnės korekcijos už surinktų pajamų perviršį 2021 m. bei nustatyta didesnė kompensacija Lenkijai už bendrojo intereso GIPL projekto įgyvendinimą. Santykinai saikingą, lyginant su pajamų viršutine riba, kainos pokytį 2023 m. lėmė dėl atidarytos naujos dujų jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos (GIPL) bei dėl Rusijos vykdomo karo Ukrainoje kilusio didžiulio poreikio regionui naudotis Lietuvos dujų perdavimo sistema numatyti didesni dujų srautai 2023 m.

Vidutinė 2023 m. patvirtinta „Litgrid“ elektros energijos perdavimo paslaugos kaina buvo 0,654 ct/kWh. Lyginant su 2022 m. kaina (0,684 ct/kWh), ji buvo 4,4 proc. mažesnė. Šiam pokyčiui didžiausią įtaką turėjo Tarybos nustatytas apie 5,7 proc. mažesnis

„Litgrid“ leistinas gauti pajamų lygis iš perdavimo paslaugų 2023 m. (kainos viršutinę ribą mažinantis veiksnys). Tai pagrįsde lėmė tai, kad VERT sprendimu buvo panaudota dalis sukaupytų perkrovos valdymo įplaukų (142,3 mln. eurų) perdavimo kainų mažinimui, taip amortizuojant galėjusį būti ženkli 2023 m. leistino pajamų lygio ir elektros perdavimo kainų augimą. Taip pat įtakos turėjo ir prognozuojamas apie 1,5 proc. mažesnis (nei prognozuota 2022 m. kainoms) perduoti elektros energijos kiekis Lietuvos vartotojams (kainos viršutinę ribą didinantis veiksnys).

2023 m. galiojo Tarybos 2022 m. spalį patvirtinta papildomų paslaugų nediferencijuota dedamoji (kaina) – 0,239 ct/kWh, kuri buvo 59 proc. mažesnė nei taikyta 2022 m. sausio 1 d. – liepos 31 d. laikotarpiu (0,589 ct/kWh) ir 7,2 karto mažesnė nei taikyta nuo 2022 m. rugpjūčio 1 d. (1,723 ct/kWh). 2023 m. kainos pokyčiui didžiausią įtaką turėjo tai, kad 2023 m. nebeprognozuotos tretinio rezervo (kuris nebetaikomas) sąnaudos, atlikta ženkliai korekcija dėl didesnių pajamų ir mažesnių 2021 m. sąnaudų, nuo 2023 m. nebuvo aktualus 2022 m. buvęs vienkartinis nuokrypis dėl 2022 m. viduryje atlikto neeilinio perskaičiavimo dėl gamtinių dujų kainos pokyčio. Neeilinio perskaičiavimo metu įskaičiuotas 65 mln. eurų izoliuoto sistemos darbo užtikrinimo paslaugos sąnaudų pokytis nuo 2022 m. vidurio dėl esminio ir nuo rinkos dalyvio („Ignitis“) nepriklausančio gamtinių dujų kainos pokyčio. Visa tai lėmė, kad ir su „Energy cells“ dalimi į 2023 m. papildomų paslaugų kainą Tarybos įtrauktos sąnaudos siekė maždaug 27,1 mln. eurų, kai įprastai, pavyzdžiui, 2021 m., ar nuo 2022 m. pradžios iki perskaičiavimo nuo 2022 m. vidurio, jos siekdavo atitinkamai 80 ar 68 mln. eurų.

2023 m. gegužės 29 d. Taryba patvirtino „Amber Grid“ vadovo 2023 m. gegužės 22 d. patvirtintas gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainas, įsigaliojusias nuo 2024 m. sausio 1 d.

Patvirtinta, kad vidutinė dujų perdavimo paslaugų kaina Lietuvos vartotojų poreikiams 2024 m., palyginti su 2023 m. taikoma vidutine (1,39 Eur/MWh) kaina, didės 7 proc. ir sudarys 1,49 Eur/MWh. Kainos 2024 m. pokytį nulėmė Tarybos 2024 m. patvirtinta 4,4 proc. didesnė gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų viršutinė riba, kurios didėjimą lėmė visų veiklos sąnaudų kategorijų padidėjimas. Pajamų viršutinę ribą mažino rinkai grąžinamos lėšos (surinktų iš anksto neplanuotų pajamų grąžinimas už 2021 bei 2022 m., pagal reguliacinius principus) bei anksčiau nustatytos kompensacijos Lenkijai už bendro intereso GIPL projekto įgyvendinimą dalis, kuri 2024 metais yra ženkliai mažesnė nei 2023 m. Įtakos 2024 m. kainoms turėjo ir tai, kad 2024 m. per Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą planuota transportuoti 66,2 TWh gamtinių dujų – 1 proc. mažiau nei buvo vertinta, nustatant 2023 m. kainas.

Atsižvelgiant į situaciją dėl bendros Lietuvos ir FINESTLAT (Latvijos, Estijos ir Suomijos) tarifų zonos sukūrimo ir kaštų kompensavimo tarp perdavimo sistemos operatorių mechanizmo (angl. *Inter-TSO Compensation (ITC) mechanism*) įdiegimo (2022 m. spalį Baltijos šalių ir Suomijos nacionalinių reguliavimo institucijų pirmininkai sutarė atidėti Baltijos-Suomijos gamtinių dujų rinkos sujungimą, numatydami, kad sujungimas gali įvykti ne anksčiau kaip 2024 metų spalį, nes, kaip skelbiama Tarybos, 2022 m. pasikeitusi geopolitinė situacija lėmė esminius gamtinių dujų rinkos pokyčius, dėl kurių intersisteminio kompensavimo mechanizmas, kurtas remiantis kitomis prielaidomis apie rinkos funkcionavimą, nebeatitiko esamos situacijos ir galėjo neteikti naudos visoms dalyvaujančioms šalims), vykdytą ir vykdytiną viešas konsultacijas dėl AB „Amber Grid“ teikiamų paslaugų kainų metodikos ir preliminarinių 2024–2028 m. kainų, ateityje galimi pokyčiai „Amber Grid“ perdavimo kainų struktūroje. Jei būtų priimtas sprendimas dėl bendros tarifų zonos sukūrimo ir ITC mechanizmo įdiegimo, vėliau būtų skelbiama papildoma susijusi viešoji konsultacija.

2023 m. rugsėjo 29 d. Taryba patvirtino pakoreguotą „Litgrid“ elektros energijos perdavimo paslaugos kainos viršutinę ribą 2024 m. – 1,329 ct/kWh, kuri, palyginus su 2023 metų riba (0,654 ct/kWh), yra 103 proc. didesnė. Šiam pokyčiui didžiausią įtaką turėjo tai, kad 2023 m. perdavimo kainos augimui amortizuoti buvo panaudotos sukauptos perkrovų valdymo įplaukos. Neskaiciuojant perkrovų valdymo įplaukų panaudojimo įtakos, 2024 m. kainos viršutinė riba, palyginti su nustatyta 2023 m., yra 32 proc. mažesnė. Įtakos taip pat turėjo ir 2024 m. prognozuotas apie 15 proc. mažesnis (nei prognozuota 2023 m. kainoms) perduodamas elektros energijos kiekis Lietuvos vartotojams (kainos viršutinę ribą didinantis veiksnys).

Nuo 2024 m. sausio 1 d. patvirtinta vidutinė nediferencijuota elektros energijos perdavimo paslaugos kaina padidėjo atitinkamai taip pat 103 proc. – iki 1,329 ct/kWh.

2023 m. spalį VERT patvirtinta papildomų paslaugų nediferencijuota dedamoji (kaina) 2024 metams – 1,3091 ct/kWh. 2024 m. kaina, lyginant su 2023 m. kaina (0,239 ct/kWh), didėja apie 5,5 karto, o lyginant su 2022 m. antruoju pusmečiu nustatyta kaina (1,723 ct/kWh) – mažėja apie 1,3 karto. Esminės kainos 2024 m. pokyčio (lyginant su 2023 m.) priežastis – pernelyg konservatyvi 2023 m. kainos prognozė, nes elektros energijos gamybos įrenginių prieinamumo paslaugos sąnaudos 2023 m. augo (lyginant su prognozuotomis 2023 metų kainoje) net apie 3 kartus.

Nuo 2023 m. buvo toliau taikomi ir (ar) nuo 2023 m. pradėti taikyti šie „Baltpool“ ir „GET Baltic“ paslaugų įkainiai (be PVM):

„Baltpool“ reguliuojamos ir licencijuojamos veiklos

2023 m. prekybos biokuro biržoje įkainis sandoriams, pagal kuriuos biokuras tiekiamas Lietuvoje – 41,27 Eur / 1000 MWh (be PVM). Šis VERT 2020 m. rugpjūtį priimtu sprendimu nustatytas ir nuo rugsėjo 1 dienos taikomas įkainis atitinka iki 2020 m. rugsėjo 1 dienos taikytą 0,48 Eur/tne įkainį, kai nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. buvo pratęstas jo galiojimas, įkainį konvertuojant į kitus vienetų – MWh. 2023 m. medienos biržos įkainis – 0,12 proc. nuo EMPS (Elektroninėje medienos prekybos sistemoje) sudarytų medienos pirkimo-pardavimo sandorio vertės.

2023 m. galiojo nuo 2021 m. gruodžio 1 d. taikomas prekybos šilumos aukcionų segmente įkainis – 15,65 Eur/1000 MWh už nurodytą šilumos kiekį.

Taip pat 2023 m. galiojo nuo 2022 m. sausio 15 d. taikomas degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių (DAEI) apskaitos sistemos įkainis – 0,017 Eur už tūkstą DAEI apskaitos vienetų.

„Baltpool“ nereguliuojamos veiklos

2023 m. galiojo prekybos biokuro biržoje įkainis, kai biokuras tiekiamas ne Lietuvoje – 0,5 proc. nuo sandorio vertės.

Taip pat 2023 m. galiojo ir nuo 2023 m. liepos 10 d. taikomi šie įkainiai, mokesčiai: tiesiogiai sudaryto susitarimo vykdymo įkainis – 0,5 % nuo suderinto faktiškai pagal tiesiogiai (ne biržoje) sudarytą susitarimą patiekto biokuro vertės, bei 2 500 Eur (be PVM) metinis mokestis už elektroninės prekybos sistemos naudojimą informaciniais tikslais.

Išsami informacija apie „Baltpool“ teikiamų paslaugų, įskaitant duomenų ataskaitų teikimo, įkainius skelbiama „Baltpool“ [tinklalapyje](#).

„GET Baltic“

2023 m. metinės narystės įkainis – fiksuotas įkainis už kalendorinius metus – 5000 eurų per metus planui Nr. 1 ir 0 eurų planui Nr.2.

2023 m. kintamasis prekybos įkainis už biržoje įsigytą ar parduotą produkto kiekį – 0,08 Eur/MWh planui Nr. 1 ir 0,12 Eur/MWh planui Nr. 2. Šie įkainiai yra VERT 2015 m. gruodžio nutarimu patvirtinti ir nuo 2016 m. taikomi įkainiai.

Išsami informacija apie „GET Baltic“ teikiamų kitų paslaugų, įskaitant REMIT duomenų teikimo paslaugos, duomenų mainų paslaugos ir kitų paslaugų, įkainius skelbiama „GET Baltic“ [tinklalapyje](#).

„Energy cells“

„Energy cells“ – paskirtojo energijos kaupimo sistemos operatoriaus (toliau – KSO) – veikla paskyrimo laikotarpiu iki Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sinchronizacijos su kontinentinės Europos elektros tinklais projekto įgyvendinimo pabaigos, įskaitant paslaugų kainas, yra reguliuojama valstybės.

2023 m. galiojo „Energy cells“ izoliuoto darbo rezervo paslaugos kaina – 4,78 Eur/MW/val. (be PVM) – įtraukta į Tarybos 2023 m. patvirtintą „Litgrid“ papildomų paslaugų įsigijimo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos. 2023 m. kaina atitiko 2022 m. lapkritį Tarybos patvirtintą „Energy cells“ izoliuoto darbo rezervo paslaugos kainos viršutinę ribą – 4,78 Eur / MW / val. (be PVM).

Nuo 2024 m. sausio 1 d. taikoma 4,19 Eur/MW/val. (be PVM) izoliuoto darbo rezervo paslaugos kaina, kuri atitinka 2023 m. lapkritį Tarybos patvirtintą pakoreguotą „Energy cells“ izoliuoto darbo rezervo paslaugos kainos viršutinę ribą – 4,19 Eur/MW/val. (be PVM) – 12 proc. mažesnę, lyginant su nustatyta 2023 m., ir atitinkamai Tarybos bendrovei „Energy cells“ 2024 m. nustatytą 12 proc. mažesnę leistiną pajamų lygį (7,37 mln. Eur) nei 2023 m. (8,37 mln. Eur). Esminė izoliuoto darbo rezervo paslaugos kainos mažėjimo priežastis – 2024 m. prognozuojamos mažesnės „Energy cells“ su elektros energijos įsigijimu susijusios sąnaudos, lyginant su sąnaudomis, naudotomis nustatant paslaugos kainą 2023 m. (2024 m. – 1,03 mln. Eur, 2023 m. – 3,03 mln. Eur).

2.4. Kiti svarbūs veiksniai

2023 m. pradžioje Taryba atliko vertinimą dėl ateities sandorių rinkos apsidraudimo galimybių Lietuvos prekybos zonoje ir 2023 m. vasario 17 d. paskelbė viešą konsultaciją. 2023 m. birželio 29 d. vykusiame Tarybos posėdyje buvo priimtas sprendimas įpareigoti „Litgrid“ užtikrinti galimybę didmeninės elektros energijos rinkos dalyviams įsigyti ilgalaikio tarpzoninio rizikos draudimo produktus. Tokį patį įpareigojimą Švedijos perdavimo sistemos operatoriui nustatė 2023 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Švedijos energijos rinkų inspekcija.

2023 m. kovą Taryba patvirtino atnaujintą pasinaudojimo „Litgrid“ perdavimo tinklais tvarkos aprašą. Kartu su 2023 m. pradžioje priimtais kitais Vyriausybės ir Tarybos sprendimais, jų visuma leido žengti dar vieną didelį žingsnį AEI vystyme. Visų pirma, buvo sudarytos sąlygos kelis kartus efektyviau išnaudoti turimą tinklo infrastruktūrą, vienu metu jungiant po 100% saulės, vėjo ir kaupiklių pajėgumų į esamus tinklo pralaidumus.

Taip pat, atlikus vertinimą, buvo nustatytos tikėtinos Lietuvos vartojimo, kaupimo ir eksporto galimybės 2030-iesiems metams (9,4 GW). Numatytos generacijos valdymo taisyklės, viršijus Lietuvos poreikį ir galimybes, tuo įgalinant lankstesnėmis priemonėmis užtikrinti tinklo saugumą ir nubrėžiant tolimesnį vystymosi kelią komercinėms saulės elektrinėms virš 2 GW.

Ateities tinklo valdymui bus vis svarbesnis energijos kaupimo įrenginių prijungimas. Ruošiantis tam, 2023 m. pradžioje priimti sprendimai numatė ir netiesiogines skatinimo priemones saulės ir vėjo projektams, sudarant geresnes galimybes rezervuoti tinklo pralaidumus, jeigu įsipareigojama kartu vystyti ir kaupimo įrenginius. Skatinimas davė rezultatus ir per metus buvo rezervuoti beveik 300 MW tinklo pralaidumų kaupimo įrenginiams.

2023 m. kovą priimtos palengvintos sąlygos, leidžiančios pradėti vykdyti veiklą nepriklausomiems telkėjams elektros balansavimo rinkoje. Atitinkamai 2023 m. pabaigoje Grupės įmonės („Litgrid“ ir „EPSO-G“ atstovai) įsitraukė į 2023 m. spalį Lietuvos Respublikos energetikos ministro įsakymu sudarytą darbo grupę dėl elektros energijos telkimo veiklos reglamentavimo tobulinimo.

2023 m. liepą LR Energetikos ministerija parengė ir LR Vyriausybei tvirtinti pateikė Vandenilio sektoriaus plėtros Lietuvoje 2023–2030 m. gairių projektą, kuriame pagrindinis dėmesys skiriamas energetinės nepriklausomybės stiprinimui, vystant vietinius AEI naudojančią energetiką ir pirmenybę teikiant žaliajam vandeniliui. Tai pirmasis vandenilio sektoriaus plėtrą reglamentuojantis dokumentas Lietuvoje, kuriame numatytos strateginės kryptys, kaip vandenilio sektorius bus vystomas Lietuvoje iki 2030 ir iki 2050 metų.

2023 m. buvo vykdomos viešosios konsultacijos dėl standartinių perdavimo paslaugos, elektros balansavimo paslaugų ir elektros disbalanso sutarčių sąlygų. Nuo 2024 m. gegužės 1 d. įsigalios naujos elektros energijos perdavimo paslaugų sutartys, kurias rinkos dalyviai sudaro su „Litgrid“. Vienas svarbiausių pokyčių – elektros gamyba ir vartojimas bus skaičiuojami ne vienos valandos, bet 15 minučių periodais. Laiko vieneto į 15 minučių keitimu įgyvendinamos 2017 m. lapkričio 23 d. Komisijos Reglamento (ES) 2017/2195, kuriuo nustatomos elektros energijos balansavimo gairės (toliau – Balansavimo gairės), nuostatos. Disbalanso ir balansavimo paslaugų sutarčių pakeitimų tvirtinimas ir įsigaliojimas numatomas 2024 metais.

2023 m. VERT patvirtino Baltijos pralaidumo skaičiavimo regiono (PSR) balansavimo pajėgumų mainams skirtą tarpzoninio pralaidumo rinka grindžiamo paskirstymo proceso metodiką pagal Balansavimo gairių 41 straipsnio 1 dalį. Šioje metodikoje nustatomos taisyklės ir principai, kuriomis Baltijos šalių perdavimo sistemos operatoriai vadovausis, siekdami rezervuoti tarpzoninį pralaidumą balansavimo pajėgumų mainams ir dalijimuisi rezervais, pradėjus veikti Baltijos balansavimo pajėgumų rinkai 2025 metų pradžioje.

2023 m. Baltijos PSO pateikė tvirtinimui Baltijos nacionalinėms reguliavimo institucijoms pakoreguotą pasiūlymą (metodiką) dėl Baltijos balansavimo pajėgumų rinkos pagal Balansavimo gairių 33 straipsnio 1 dalį ir 38 straipsnio 1 dalį. Šioje metodikoje aprašomos bendros Baltijos balansavimo pajėgumų rinkos taisyklės, kuriomis sudaromos sąlygos Baltijos šalių balansavimo paslaugų teikėjams dalyvauti bendroje Baltijos šalių balansavimo pajėgumų rinkoje. Baltijos šalių nacionalinės reguliavimo institucijos įvertino metodiką ir pasiekė bendrą sutarimą dėl metodikos tvirtinimo. Pasiūlymas išverstas į lietuvių kalbą ir Tarybos patvirtintas 2024 m. kovo mėn.

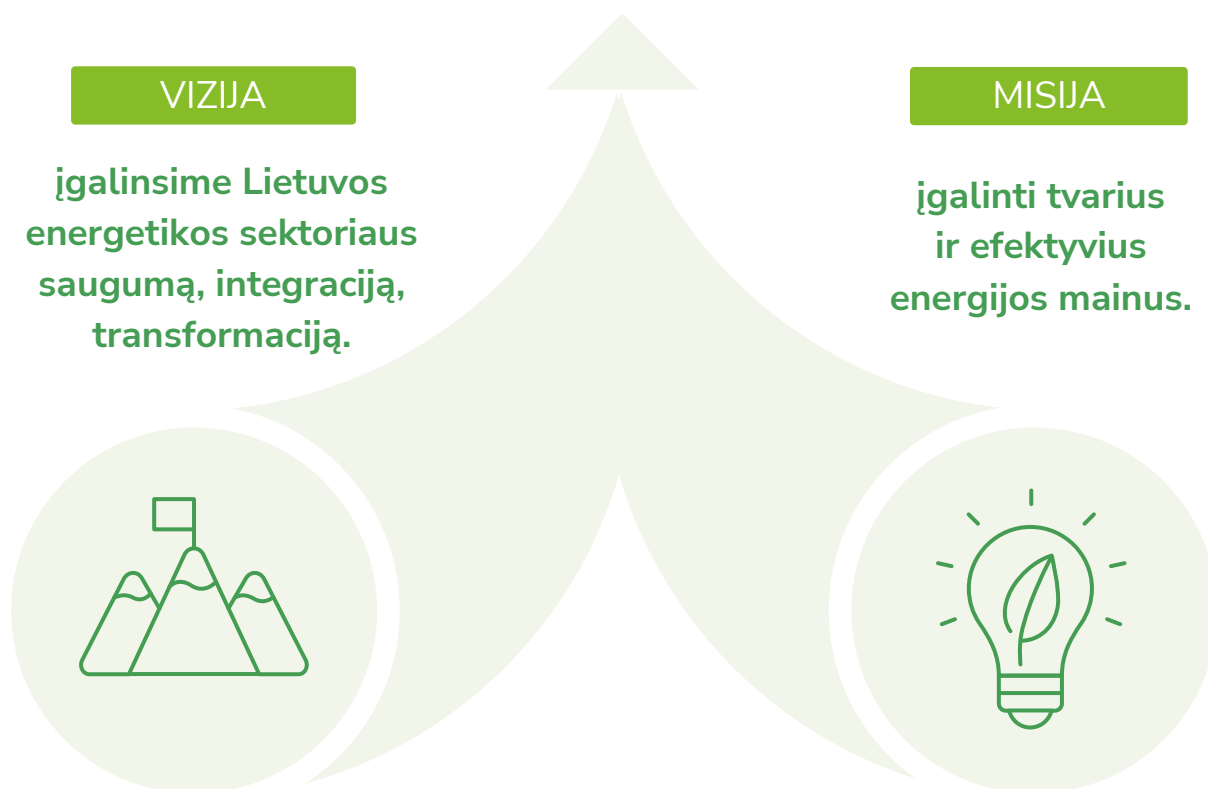
3.

VEIKLOS STRATEGIJA IR STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO PAŽANGA

- 3.1. Veiklos strategija
- 3.2. Strategijos įgyvendinimo pažanga
- 3.3. Veiklos ir finansiniai tikslai
- 3.4. Reikšmingų projektų santrauka

3. VEIKLOS STRATEGIJA IR JOS ĮGYVENDINIMO PAŽANGA

„EPSO-G“ turi esminį vaidmenį užtikrinant sklandų ir patikimą Lietuvos perėjimą prie atsinaujinančios energijos išteklius integruojančios sistemos, įgalinant sektoriaus transformaciją, dekarbonizaciją, inicijuojant sistemų integravimo ar tarpsektorinius projektus bei palengvinant klimatui neutralios energijos mainus.

Misijos įgyvendinimas, vizijos siekimas ir visa „EPSO-G“ grupės veikla yra grindžiama pamatinėmis žmogiškosiomis ir profesinėmis vertybėmis: profesionalumu, bendradarbiavimu ir pažanga.

3.1. Veiklos strategija

„EPSO-G“ grupė turi esminį vaidmenį įgyvendinant Lietuvos energetikos sektoriaus transformaciją – užtikrinant sklandų ir patikimą Lietuvos perėjimą prie didelių kiekių AEI integruojančios energetikos sistemos, įgalinant sektoriaus dekarbonizaciją, inicijuojant sistemų susiejimo projektus bei palengvinant klimatui neutralios energijos mainus.

„EPSO-G“ veikla suvokiama per platformos verslo modelį, kurio esminiai bruožai yra šie: įgalinamos vertę kuriančios sąveikos tarp tiekėjų ir vartotojų; atvira, dalyvavimą skatinanti infrastruktūra toms sąveikoms bei bendros taisyklės.

Strategijos ašis – vertės kūrimas suinteresuotoms šalims – vartotojams, gamintojams ir tiekėjams, steigėjui, visuomenei ir darbuotojams. Taigi, savo veikla Grupė kuria tvarią, skaidrią, vienodais standartais paremtą ekosistemą, palengvinančią mainus tarp gamintojų, tiekėjų ir vartotojų, bei kuriančią vertę visuomenei per tvarios energijos pasirinkimų įgalinimą bei indėlį kuriant šalies konkurencingumą.

„EPSO-G“ strategija iki 2030 metų parengta atsižvelgiant į raštą dėl valstybės siekiamų tikslų ir keliamų lūkesčių „EPSO-G“, kuriam pritarta energetikos ministro įsakymu, bei kasmet atnaujinama atsižvelgiant į pokyčius rinkose, reguliacinius pasikeitimus ir kitus aktualius veiksnius.

Kiekvienai suinteresuotai šaliai identifikuoti Grupės įsipareigojimai ir vienijanti misija. Grupės strateginės kryptys suformuluotos ir siektini tikslai iki 2030 metų nustatyti atsižvelgiant į „EPSO-G“ ilgalaikę viziją – įgalinti Lietuvos energetikos sektoriaus saugumą, integraciją, transformaciją.

	Gamintojai ir tiekėjai	Vartotojai	Steigėjas	Visuomenė	Vieni kitiems
Įsipareigojimas	Vystyti patikimą ir skaidrią platformą, kurioje paprasta ir greitai realizuoti energijos produktus likvidžioje rinkoje	Vystyti patikimą ir skaidrią platformą, teikiančią plačias energijos įsigijimo galimybes už konkurencingą kainą	Užtikrinti subalansuotą ir integruotą energijos mainų sistemą	Skatinti klimatui neutralius energijos pasirinkimus, siekiant ilgalaikio Lietuvos ekonominio konkurencingumo	Kurti atvirą ir pažangią komandą, gyvenančią ateities energetika
Strateginė kryptis	Išvystyta likvidi regioninė rinka ir investicijoms į energijos gamybą patraukli infrastruktūra	Sukurta į vartotojų poreikius orientuota organizacija, kurianti naujas galimybes	Integruotas Lietuvos energetikos sistemos vystymas	Kryptingai mažėjantis veiklos poveikis aplinkai ir energijos sistemos, pritaikytos energetikos sektoriaus dekarbonizacijai	Pripažinti ateities energetikos lyderiai regione
Strateginiai tikslai	- Užtikrinti patikimą ir stabilų perdavimo sistemų veikimą - Atliepti klientų poreikius ir sukurti į jų poreikius orientuotą organizaciją - Įgyvendinti strateginius projektus laiku ir numatyta apimtimi		- Užtikrinti tvarią grąžą akcininkui - Užtikrinti efektyvų perdavimo sistemų valdymą - Didinti Lietuvos energetikos sistemos integralumą	Mažinti veiklos poveikį aplinkai ir pritaikyti perdavimo sistemas AEI integracijai	Sukurti įsitraukusią ir pažangią organizaciją
Strateginiai veiklos rodikliai	- AIT – 0,93 min, ENS – 27,25 MWh; (vertės ne didesnės nei nustatyta VERT atitinkamiems metams) - Neplanuotų nutraukimų dėl operatoriaus atsakomybės sk. - 0, - neplanuotų nutraukimų dėl operatoriaus atsakomybės trukmė - 0 - Strateginių projektų įgyvendinimas laiku ir numatyta apimtimi pagal projektų portfelį - Klientų pasitenkinimo indeksas (GCSI) ≥ 80 Vidutinė energijos perdavimo paslaugų kaina Lietuvos vartotojų poreikiams		- ROE ne mažesnis nei nustatytas LRV; - Grynosios skolos/EBITDA santykis laikotarpio pabaigoje <6,3 - Įgyvendinti tarpsektoriniai sistemų integravimo projektai (kaupiamasis rodiklis – tokie kaip P2G, P2H) – 3 iki 2030 m. - Faktinis OPEX (be mokesčių sąnaudų) (Eur/metus) / VERT	- Grupės veikloje susidarančių ŠESD emisijų sumažinimas 2/3, lyginant su 2019 m. - Elektros perdavimo tinklas. parengtas 9,4 GW AEI integracijai Lietuvoje - dujų sistemoje sukurti pajėgumai AEI dujų (su kilmės garantijomis)	- Grupės darbuotojų įsitraukimas ≥72% - Grupės pajamų struktūroje iki 15,5% sudaro pajamos iš nereguliuojamų veiklų ir užsienio rinkų.

	(Eur/MWh) ≤ vidurkiui regione (LV, EE, FI, PL (elektros PSO: ir SE))		nustatytas perdavimo paslaugos OPEX (be mokesčių sąnaudų) (Eur/metų) ≤ 100 % • Faktinis CAPEX (Eur/metų) / planuotas CAPEX grynoji (Eur/metų), 90-110 %	integracijai 1,6 TWh apimtimi.	
Svarbiausi rezultatai iki 2030 m.	• Įgyvendinta sinchronizacija su KET • Užbaigtas GIPL, pajėgumai parduodami per PL ir LT biržas • Įrengta 200 MW energijos kaupimo sistema • Pasirengta AEI integracijai jūroje • Veikia Baltijos šalių, vėliau Baltijos jūros regiono sisteminių paslaugų rinka	• Įkurtas ir suformuotas Atsinaujinančios energetikos centras • Sklandžiai veikia bendros su kitomis Europos šalimis žalių dujų (įskaitant ir vandenilį) kilmės garantijų sistemos • Sukurta duomenimis grįsta ekosistema • Parengta infrastruktūra geležinkelių elektrifikacijai	• Tvari graža akcininkui • Įgyvendinti tarpsektoriniai sistemų integravimo projektai (P2G, P2H) • Veikianti Lietuvos REDII įgyvendinimo nacionalinė schema	• Elektros perdavimo tinklas. Parengtas 9,4 GW AEI integracijai Lietuvoje • Dujų sistema pritaikyta vandenilio transportavimui • Nuosekliai įgyvendinami Grupės įmonių poveikio aplinkai mažinimo planai • Pagal kompetenciją įgyvendintos priemonės, reikalingos „Antiastravinio“ įstatymo įgyvendinimui	• Įgyvendintos darbdavio įvaizdžio gerinimo, lygių galimybių užtikrinimo programos-įmonių struktūros ir motyvacinės priemonės pritaiktos inovacijų skatinimui • Pasiekta duomenimis grįstos organizacijos branda

3.2. Strategijos įgyvendinimo pažanga

Vartotojams – sukurta į vartotojų poreikius orientuota organizacija, kurianti naujas galimybes.

Klientų pasitenkinimo didinimas yra vienas iš „EPSO-G“ grupės strateginių tikslų, prisidedančių prie sklandaus „EPSO G“ strategijos įgyvendinimo, siekiant sukurti į vartotojų poreikius orientuotą organizaciją. Grupės mastu klientų pasitenkinimo tyrimai pagal vieningą metodologiją 2023 m. atlikti trečią kartą. Juose dalyvavo 211 klientų, kurie naudoja „Amber Grid“, „Baltpool“, „Litgrid“ ir „Tetas“ paslaugas.

Naudojant GCSI (angl. *Global Customer Satisfaction Index*) ir NPS (angl. *Net promoter score*) metodikas, buvo analizuojamas „EPSO-G“ grupės įmonių klientų pasitenkinimas teikiamomis paslaugomis, jų atitikimas klientų lūkesčiams bei noras rekomenduoti šias paslaugas kitiems. Grupės įmonių indeksai pagal GCSI metodiką varijavo nuo 68 iki 83. Grupės strategijoje keliamas ilgalaikis tikslas užtikrinti, kad klientų pasitenkinimo indeksas grupės bendrovėse būtų ≥ 80 , t.y. įmonių rezultatai patektų tarp rinkos lyderių. Tyrimo rezultatai atskleidė, kad kaip ir 2022 m., aukščiausius klientų pasitenkinimo įvertinimus (>80) gavo bendrovės „Baltpool“, „Litgrid“ ir „Amber Grid“, o „Tetas“ rezultatai pagerėjo penkiais punktais nuo 63 iki 68. Vertinant NPS indekso rezultatus, „Tetas“ rezultatas pagerėjo net 18 proc. punktų, nors ir išliko neigiamas. Kitų Grupės bendrovių „Amber Grid“, „Litgrid“ ir „Baltpool“ NPS indeksai nedaug sumažėjo atitinkamai 7,2 ir 4 proc. punktais.

Lietuvai siekiant ambicingų atsinaujinančios energetikos tikslų ir įgyvendinant Proveržio paketą, taip pat atsižvelgiant į įtemptą geopolitinę situaciją, itin aktualiu tampa perdavimo operatorių vaidmuo įgalinant žaliąją transformaciją. 2023 m. pagal AEI vystytojų įsipareigojimus prie elektros sistemos (skirstomųjų ir perdavimo tinklų) prijungtų AEI kiekis pasiekė 2,336 GW. Iki 2030 m. tikimasi prijungti daugiau nei 11,4 GW atsinaujinančios energetikos projektų. Prie sklandesnės AEI integracijos prisidės ir 200 MW energijos kaupimo sistemos projektas, užbaigtas 2023 metais. Jo pagrindinis tikslas veiklos pradžioje – užtikrinti elektros energetikos sistemos nacionalinį saugumą, o vėlesniame etape po 2025 metų – teikti lankstumo paslaugas.

Intensyvi atsinaujinančių energijos išteklių energijos gamybos plėtra, esami ir būsimi elektros tinklo balansavimo bei integracijos į elektros energijos transportavimo sistemą iššūkiai sukuria galimybes plėtoti ir žaliojo vandenilio, gaminamo iš atsinaujinančios elektros energijos – „Power-to-Gas“ technologijai.

Dujų perdavimo sistemos operatorius „Amber Grid“, stiprindamas pozicijas vandenilio tyrimų ir plėtros srityje, 2022 m. prisijungė prie didžiausios vandenilio iniciatyvos Europoje – „European Hydrogen Backbone“. Tais pačiais metais sukurtas Šiaurės ir Baltijos šalių vandenilio koridoriaus projektas, kuriame susijungusios šešios šalys – Suomija, Estija, Latvija, Lietuva, Lenkija ir Vokietija – tirs žaliojo vandenilio gamybos ir perdavimo galimybes regione. 2023 m. atliktas žaliojo vandenilio koridoriaus galimybių studijos pirkimas. Regioninė vandenilio įmaišymo studija baigta 2023 rugpjūčio mėn. Atsižvelgiant į studijos rezultatus ir planuojamus priimti ES teisės aktus, tikėtina, kad bus nustatytas optimalus 2–5 proc. ribose maišymo lygis perdavimo sistemoje, suskaičiuotos sistemos pritaikymui reikalingos investicijos.

Grupė skiria didelį dėmesį pasiruošimui atverti rinkai reikšmingus duomenis ir didinti skaitmenizacijos brandą. 2023 metais pagal pilotinį duomenų atvėrimo planą buvo atverti pilotiniai elektros perdavimo sistemos operatoriaus duomenys. Be to, toliau didinta duomenų valdysenos branda Grupės įmonėse. Grupės paslaugų kuriama vertė ir plečiamos galimybės rinktis iš daugiau šaltinių (pvz. dujų rinkos regioninė integracija, įgyvendinus GIPL), tiekėjų, paslaugų (pvz., dujų perdavimo sistemos pritaikymas vandenilio transportavimui, prekyba energijos kilmės sertifikatais, elektros infrastruktūros parengimas geležinkelių elektrifikacijai) prisidės prie gyventojų gerovės, klimatui neutralios energetikos sistemos kūrimo, o kartu (per konkurencingas energijos kainas) ir šalies ūkio konkurencingumo didinimo.

Gamintojams ir tiekėjams: išvystyta likvidi regioninė rinka ir investicijoms į energijos gamybą patraukli infrastruktūra

Vienas svarbiausių strateginių tikslų – išlaikyti aukštą perdavimo sistemų patikimumą bei skaitmenizuoti technologinį turtą. Tai aktualu visiems platformos dalyviams – identifiкуotoms svarbiausioms suinteresuotosioms šalims. Atitinkamai, strateginiais tikslais laikome VERT kasmet nustatomus perdavimo patikimumo rodiklius. Elektros sektoriuje AIT (vidutinė elektros energijos perdavimo nutraukimo trukmė minutėmis) ir ENS (perdavimo tinklu neperduotos elektros energijos kiekis, kWh) rodikliai 2023 metais neviršijo priimtinių reikšmių ir siekė, atitinkamai, 0,835 min. ir 23,232 MWh. Dujų sektoriuje 2023 metais nebuvo neplanuotų nutraukimų dėl perdavimo sistemos operatoriaus atsakomybės.

Strategijos laikotarpiu aktualu efektyvinti ilgalaikį sistemų plėtros planavimą, siekiant mažinti perdavimo tinklų pralaidumų apribojimus, užtikrinant efektyvų tarptautinių jungčių, vidaus tinklo plėtros projektų įgyvendinimą bei naujų generuojančių šaltinių ir naujų vartotojų prijungimą.

Visuomenei: kryptingai mažėjantis veiklos poveikis aplinkai ir energijos sistemos, pritaikytos energetikos sektoriaus dekarbonizacijai

Grupės siekis – iki 2030 metų 50 proc. sumažinti Grupės veiklose susidarancias šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas. Grupės lygiu atlikta trečios srities (angl. *Scope 3*) emisijų inventorizacija. Grupė 2023 m. rengėsi ŠESD tikslų suderinimui su mokslu grįstų tikslų (angl. *Science Based Target Initiative, SBTi*) iniciatyva.

Vertiname, kad Grupės įmonės atlieka svarbų vaidmenį įgalinant sklandžią Lietuvos energetikos sektoriaus transformaciją į žaliąją energetiką grįstą sistemą. Suvaldyti AEI integraciją užtikrinant sistemos stabilumą yra svarbus iššūkis, kuriam Grupė ruošiasi identifikavusi prioritetingas reikalingų įgyti naujų kompetencijų sritis bei rengdamasi integruoti didelius jūrinio vėjo elektrinės pagamintos energijos kiekius, plėtoti kilmės garantijų sistemas, palengvinančias energijos iš AEI mainus, prijungti biometano ir vandenilio gamintojus. Bus siekiama Lietuvos dujų perdavimo sistemos pritaikymo vandenilio transportavimui, kas yra strategiškai svarbus ir kompleksiškas uždavinys atsižvelgiant į ES vandenilio strategiją bei Energijos sistemų integracijos strategiją.

Vieni kitiems: pripažinti ateities energetikos lyderiai regione

„EPSO-G“ grupės įmonėse dirba daug aukštos kvalifikacijos darbuotojų, sukaupia plataus masto ir tarptautinių projektų praktinę patirtį (angl. *know-how*). Plėtojant tvarią darbdavio ir darbuotojo partnerystę, siekiama stiprinti ir toliau brandinti įmonių valdymo ir energetikos kompetencijas, kurios bus svarbios strateginiams tikslams, susijusiems su NENS numatytų strateginių projektų įgyvendinimu, dekarbonizacija, tarpsektorine energijos sistemų integracija, išlikti konkurencingais, siekiant reikšmingo grupės pajamų dalies iš nereguliuojamų veiklų ir užsienio rinkų padidinimo bei tvaraus reguliuojamų veiklų augimo.

2023 m. įsteigtas Grupės vadovų komitetas, pradėti veiklos modelio pokyčiai identifikuotose funkcinėse srityse, taikant matricinį valdymą. Nuo 2023 m. taikoma nauja Grupės darbuotojų atlygio ir motyvavimo sistema, kuria siekiama geresnių veiklos rezultatų ir aktyvesnio darbuotojų prisidėjimo prie įmonės tikslų, inovatyvių sprendimų skatinimo bei kvalifikuotų darbuotojų pritraukimo ir išlaikymo.

Įsitraukimo tyrimo rezultatai atskleidė, kad bendras Grupės rezultatas (74 proc.) gerokai viršijo tiek Lietuvos (64 proc.), tiek valstybės valdomų įmonių (65 proc.), tiek Lietuvoje veikiančių tarptautinių įmonių (68 proc.) vidurkį.

Steigėjui: integruotas visos Lietuvos energetikos sistemos vystymas

Grupės strategijoje akcentuojama būtinybė sudaryti palankias sąlygas žaliosios energetikos gamintojų prijungimui prie Grupės valdomos infrastruktūros – parengti sistemą biometano ir vandenilio maišymui, pritaikyti elektros perdavimo sistemą tolimesnei jūros ir sausumos vėjo, saulės energetikos plėtrai.

Be to, svarbus skirtingų sektorių integracijos skatinimo aspektas, taip siekiant optimalaus sistemos subalansavimo. Kartu su partneriais buvo tęsiami bandomieji demonstraciniai projektai, integruojant elektros ir centralizuoto šilumos tiekimo sektorius (angl. *Power-to-heat*) bei siekiant prijungti prie perdavimo sistemos vandenilio gamintoją (bandomojoje aplinkoje) (angl. *Power-to-gas*). Toks skirtingų ekonomikos sektorių bendradarbiavimas energetikoje tiek šalies viduje, tiek regione leis optimaliai panaudoti turimą infrastruktūrą, sumažins poreikį ateityje riboti AEI energiją ir padidins bendrą sistemos efektyvumą.

3.3. Veiklos ir finansiniai tikslai

Remiantis akcininko lūkesčių laiške nurodytomis ir strategijoje patvirtintomis veiklos kryptimis, „EPSO-G“ valdyba bendrovei išskėlė šiuos 2023 m. tikslus.

Nr.	Metinis tikslas	Siektinas rodiklio dydis	Tikslo svoris	Tikslo pasiekimo įvertinimas
1.	Sinchronizacijos su KET programos įgyvendinimas	1. Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje įrengti nauji sinchroniniai kompensatoriai Telšiuose ir Alytuje 2. Iki balandžio 22 d. įvykdytas Lietuvos elektros energetikos sistemos (LEES) izoliuoto darbo bandymas 3. Iki gruodžio 31 d. įdiegta automatinio generacijos valdymo sistema (AGV) 4. Pasirengimas paspartintai sinchronizacijai 2024 m.	25%	14,5%
2.	Energetikos transformacijos įgalinimas	1. Žiemos jūrinio vėjo parko projekto plane numatyti projekto produktų rezultatai pasiekti laiku ir numatyta apimtimi 2. Pilnai veikiantis ir aktualius duomenis rinkai teikiantis „Litgrid“ AEI centras 3. Vandenilio programos įgyvendinimas numatyta apimtimi 4. Lietuvos energetikos sistemos transformacijos studijos parengimas	20%	18%
3.	Augimas ir plėtra	1. Rangovinės veiklos pelningumo augimas 2. Inicijuotas mažųjų baterijų pilotinis projektas 3. Naujų nereguliuojamų veiklų vystymas	20%	8%
4.	Tvarūs finansai ir darni veikla	1. Palaikyti ne žemesnį nei investicinio lygio reitingą korROE ≥ 8,5 proc. korEBITDA ≥ 60 mln. EUR 2. Grupės ŠESD tikslai suderinti su SBTi standartu	25%	23,5%
5.	Efektyvios grupės organizacinės struktūros įgalinimas	Bent trys funkcijos veikia matriciniu principu Grupės mastu	10%	10%

Už nustatytų tikslų įgyvendinimą „EPSO-G“ vadovas yra atskaitingas valdybai. Bendrovei keliami veiklos finansiniai ir nefinansiniai tikslai yra tapatūs „EPSO-G“ bendrovės vadovo tikslams. Valdymo bendrovės valdyba kiekvienais metais atlieka tikslų pasiekimo įvertinimą.

„EPSO-G“ valdymo bendrovei išskelti tikslai, valdybos vertinimu, 2023 m. buvo įvykdyti 74 proc.

3.4. Reikšmingų projektų santrauka

3.4.1. Elektros energetikos sistemos parengimas sinchroniniam darbui su kontinentinės Europos tinklais

Viena iš esminių Lietuvos Respublikos Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos įgyvendinimo kryptių yra Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimas darbui sinchroniniu režimu su kontinentinės Europos tinklais (toliau – Sinchronizacija). Lietuvai tapus Europos elektros sistemos visaverte ir pilnateise dalyve 2025 metais, elektros energetikos sektoriuje bus įdiegti europiniai sistemos valdymo standartai, užtikrintas rinkos principais grįstas elektros srautų valdymas ir dalyvavimas palaikant sistemos dažnį.

Sinchroniškas darbas su kontinentinės Europos elektros tinklais užtikrins:

- energetikos sistemų patikimą darbą ir saugų elektros perdavimą;
- tarpusavyje derinamus veiksmus prižiūrint įrenginius ir planuojant tinklo plėtrą;
- bendras energetikos sistemų valdymo taisykles – tinklų kodeksus, kurie vienodai bus taikomi visose Europos Sąjungos valstybėse;
- elektros prieinamumą iš Vakarų Europos energetikos sistemų.

Lietuvos Vyriausybė patvirtino energetikos projektų, vykdomų įgyvendinant elektros energetikos sistemos sinchronizaciją, sąrašą. „Litgrid“ yra atsakingas už 19 iš 21 sąraše esančių projektų įgyvendinimą.

Platesnę informaciją apie sinchronizacijos projektus galima rasti „Litgrid“ [tinklalapyje](#).

Programos investicijos:

Bendra finansuojama Sinchronizacijos programos investicijų vertė trims Baltijos šalims – iki 1 650 mln. Eurų. Šis projektas yra įtrauktas į Europos Komisijos Bendrojo intereso projektų sąrašą.

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija 2022 m. skelbė siekianti, kad Baltijos šalys savo elektros tinklus su Vakarų Europa sinchronizuotų anksčiau, nei planuota. 2023 m. rugpjūčio 3 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos Ministrai Pirmininkai pasirašė deklaraciją, kuria įsipareigojama sinchronizuoti Baltijos šalių elektros tinklus su Vakarų Europa ne vėliau kaip 2025 m. vasarį. Iki numatomos Sinchronizacijos datos turi būti įgyvendinti elektros energetikos sistemos saugumą užtikrinantys Sinchronizacijos programos projektai.

Finansavimas Sinchronizacijos programai skirtas pagal 2021–2027 m. Europos infrastruktūros tinklų priemonę (EITP) transeuropinės energetikos infrastruktūros srityje.

Visai Sinchronizacijos programai Lietuvoje finansuoti numatyta suma sudaro maždaug 724 mln. Eur¹. EITP Sinchronizacijos programai skirtų lėšų suma Lietuvai sudaro apie 460 mln. eurų. Taip pat 23,5 mln. eurų finansavimas anksčiau inicijuotiems projektams buvo gautas iš Europos struktūrinių fondų. Likusi dalis finansuojama „Litgrid“ lėšomis.

Programos įgyvendinimo pažanga

Pagal Sinchronizacijos tikslų įgyvendinimui 2019 m. rugsėjo 4 d. nutarimu Nr. 918 Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtintą Elektros energetikos sistemos sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planą (toliau – Sinchronizacijos projekto veiksmų ir priemonių planas arba VPP) buvo įgyvendinta dauguma veiksmų ir priemonių, kurių įgyvendinimo terminai buvo numatyti 2023 m., taip pat Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos izoliuoto darbo bandymas, kuris dėl objektyvių priežasčių buvo perkeltas iš 2022 m.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje buvo įgyvendinti 8 ir įgyvendinami dar 11 programoje numatytų projektų, 2023 m. baigtos vykdyti 330 kV elektros perdavimo linijų Kruonio HAE–Bitėnai ir, Darbėnai–Bitėnai I etapų rangos sutartys, pradėti vykdyti likusių etapų rangos darbai, taip pat 330 kV elektros perdavimo linijos Vilnius–Neris, 330 kV skirstyklų Darbėnai ir „Mūša“ statybos darbai, tęsiama 330/110/10 kV Neries transformatorių pastotės rekonstrukcija, į Lietuvą pristatyta ir sumontuota sinchroninių kompensatorių Telšiuose ir Alytuje įranga, vykdomas Neries sinchroninio kompensatoriaus projektavimas. Jūrinės „Harmony link“ jungties statybos projekte 2023 m. gavus galutinius kabelio ir keitiklių pirkimo dalyvių pasiūlymus 2023 m. pradžioje priimtas sprendimas pirkimus nutraukti dėl per didelės perkančiosioms organizacijoms nepriimtinos kainos. Vykdamas projekto koncepcijos

peržiūrą pasirinkta nagrinėti „Harmony Link“ sausumos jungties alternatyvą, kuri 2023 m. pabaigoje pasirinkta kaip pagrindinė ir yra vystoma.

2023 m. vykdyti strateginiai elektros energetikos sistemos valdymo projektai: balandžio 22 d. sėkmingai įvykdytas Izoliuoto Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos darbo bandymas, metų pabaigoje baigtas vykdyti Automatinės generacijos valdymo sistemos įdiegimo projektas. Pradėti vykdyti „NordBalt“ jungties valdymo sistemos modernizavimo projekto pirkimai. Dažnio stabilumo vertinimo sistemos (FSAS) pirkimui nepavykus ir Estijai atsisakius dalyvauti bendrame sistemos pirkime pakeista projekto koncepcija, siekiant jį įgyvendinti iki numatytos Sinchronizacijos datos.

Sinchronizacijos strateginių projektų programos baigtumas 2023 m. pabaigoje siekia 70 proc.

3.4.2. Dujotiekių jungties tarp Latvijos ir Lietuvos pajėgumų padidinimas

operatorius AS „Conexus Baltic Grid“.

2023 m. „Amber Grid“ baigė įgyvendinti projektą, kuriuo padidinti Kiemėnų dujų apskaitos stoties pajėgumai ir pertvarkytas dujotiekis prie Panevėžio dujų kompresorių stoties, o Latvijoje – užbaigti darbai, pertvarkant magistralinį dujotiekį. Baigus vykdyti projektą buvo padidinti dujų sistemų jungties tarp Latvijos ir Lietuvos (ELL) pajėgumai, užtikrintas dujų tiekimo saugumas ir patikimumas, efektyvesnis infrastruktūros panaudojimas bei geresnė Baltijos šalių dujų rinkų integracija. Taip pat sudarytos geresnės sąlygos naudotis Latvijos Inčukalnio požemine dujų saugykla. Projekto vykdytojai – „Amber Grid“ ir Latvijos perdavimo sistemos

Investicijos

Bendra projekto investicijų suma – 10,2 mln. eurų, iš jų Lietuvos teritorijoje – 4,7 mln. eurų. Projektas finansuotas ES fondų lėšomis pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę (CEF) – „Amber Grid“ skirtas iki 2,1 mln. eurų finansavimas. Projektas taip pat bendrai finansuotas „Amber Grid“ bei AS „Conexus Baltic Grid“ lėšomis.

3.4.3. Lietuvos elektros energijos kaupimo įrenginių sistemos projektas

200 MW galios ir 200 MWh talpos elektros energijos kaupimo įrenginių sistema yra būtina siekiant užtikrinti Lietuvos energetikos sistemos saugumą, stabilumą ir galimybę dirbti izoliuotu režimu. Momentinį izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervą Lietuvai iki sinchronizacijos su KET užtikrinanti energijos kaupiklių sistema po sinchronizacijos galės būti naudojama iš atsinaujinančių energijos šaltinių gaminamos energijos integracijai.

Projektą vykdanči „Energy cells“ įrangė ir į Lietuvos energetikos sistemą Vilniuje, Šiauliuose, Alytuje ir Utenoje integravo keturių baterijų parkų sistemą, kurių kiekvieno galia ir talpa siekia po 50 MW ir 50 MWh.

Projekto įgyvendinimo pažanga

- Dėl karo Ukrainoje nulemtų įrangos tiekimo trikdžių, taip pat projekto rangovo veiksmų, suderinus su projektu finansuojančiomis institucijomis projekto įgyvendinimo termino pabaiga nukelta į 2023 m.
- 2023 m. sausio 10 d. gautas statybos užbaigimo aktas Utenos, o balandžio mėnesį – Šiaulių, Alytaus ir Vilniaus transformatorių pastotėse.
- 2023 m. balandžio 22 d. Utenos baterijų sistema dalyvavo Lietuvos EES izoliuoto darbo bandyme.
- 2023 m. birželio-rugpjūčio mėn. vyko baterijų sistemos bandymai visuose keturiuose parkuose.

- Parkai perimti į „Energy cells“ nuosavybę: 2023 m. rugpjūčio 25 d. Utenos, 2023 m. rugsėjo 15 d. Šiaulių, 2023 m. rugsėjo 27 d. Alytaus, 2023 m. rugsėjo 28 d. Vilniaus.
- Gauti VERT leidimai generuoti energiją iš kaupimo įrenginių: 2023 m. birželio 30 d. Utenos, 2023 m. rugsėjo 22 d. Šiaulių, 2023 m. rugsėjo 22 d. Alytaus, 2023 m. spalio 5 d. Vilniaus.
- Nuo 2023 m. spalio 6 d. pradėta teikti izoliuoto darbo rezervo paslauga visa 200 MW apimtimi.

Investicijos

Projekto investicijų suma sudaro apie 95 mln. Eur, iš kurių didžioji dalis (83,3 proc.) finansuojama Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis.

3.4.5. Pasiruošimas jūrinio vėjo elektrinių parkų konkursams

Jūrinio vėjo parkai Lietuvoje – vieni svarbiausių šalies energetinės nepriklausomybės projektų. Parkų įrengimas smarkiai padidins elektros iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybą ir taip sumažins Lietuvos priklausomybę nuo elektros importo.

Planuojama, jog 2028 metais Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūros dalyje ties Palanga pradėsiantys veikti du maždaug 1,4 GW galios jūrinio vėjo parkai pagamins iki 6 TWh žaliosios elektros energijos per metus, o tai užtikrintų iki pusės dabartinio Lietuvos elektros energijos poreikio, taip pat pritrauks beveik 3 mlrd. eurų investicijų ir sukurs mažiausiai 1,3 tūkst. naujų darbo vietų.

700 MW galios jūrinio vėjo elektrinių parko (I etapas – Pavasario konkursui) numatytos teritorijos plotas Baltijos jūroje siekia apie 120 km². Parkas nuo kranto bus nutolęs apie 36 kilometrų.

700 MW galios jūrinio vėjo elektrinių parkui (II etapas – Žiemos konkursui) numatytos teritorijos plotas Baltijos jūroje siekia apie 136,39 km². Parkas nuo kranto bus nutolęs apie 30 kilometrų.

„EPSO-G“ kartu su Lietuvos Respublikos energetikos ministerija ir Lietuvos energetikos agentūra įgyvendina pasiruošimo Žiemos konkursui projektą – atlieka reikalingus vertinimus, studijas ir procedūras, užtikrinančias tinkamą pasirengimą jūrinio vėjo elektrinių vystymui.

Projekto įgyvendinimo pažanga

- 2023 m. kovo 30 d. Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (VERT) paskelbė pirmąjį konkursą parko vystytojui atrinkti. Spalio mėn. paskelbtas konkurso laimėtojas.
- 2023 m. gegužės 25 d. atlikti ir paviešinti jūros dugno geotechniniai tyrimai.
- 2023 m. spalio 23 d. gauta planuojamos ūkinės veiklos aplinkai vertinimo (PAV) išvada.
- 2023 m. spalio 6 d. užbaigti ir paviešinti vėjo greičių matavimo tyrimai.
- 2023 m. lapkričio 16 d. pristatyta Infrastruktūros vystymo plano koncepcija ir Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo (SPAV) ataskaita.

2023 m. pasiruošta antrojo – Žiemos – konkurso paskelbimui, kuris paskelbtas 2024 m. sausio 15 d. „EPSO-G“ ir „Litgrid“ teikia techninę-konsultacinę pagalbą šio konkurso vykdymui ir parko vystymui.

Investicijos

Projektas finansuojamas 2021–2027 m. Europos Sąjungos fondų ir (arba) Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės lėšomis ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis. Projekto vertė – 15,5 mln. eurų.

3.4.6. Projektų valdymo funkcija grupės įmonėse

„EPSO-G“ grupėje vykdoma centralizuota ypatingos valstybinės svarbos ir kitų Vyriausybės strategiją įgyvendinančių projektų kontrolė. Centralizuotai veikiančios „EPSO-G“ ePMO (angl. *Enterprise Project Management Office*) komandos projektų stebėsenos, kontrolės ir projektų valdymo metodologinės funkcijos leido užtikrinti objektyvios informacijos apie minėtų strateginių projektų statusą ir eigą, teikimą, spręsti projektuose kylančias problemas.

2023 m. visos „EPSO-G“ grupės įmonės atnaujino ar patvirtino Projektų valdymo metodinius dokumentus, kėlė kompetenciją projektų rizikų valdymo srityje. Grupės mastu vyko projektų valdymo brandos lygio vertinimas, parengtos rekomendacijos projektų valdymo brandos didinimui.

3.5. 10 metų tinklo plėtros planai, planuojamos investicijos

3.5.1. Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus 10 m. tinklo plėtros planas

Pagal LR Gamtinių dujų įstatymo nuostatas, dujų perdavimo sistemos operatorius „Amber Grid“ kas dvejus metus iki einamųjų metų liepos 1 d., pasikonsultavęs su suinteresuotaisiais subjektais, VERT nustatyta tvarka parengia ir Tarybai pateikia perdavimo sistemos operatoriaus dešimties 10 (dešimties) metų tinklo plėtros planą, kuris yra grindžiamas esama ir numatoma pasiūla bei paklausa. Tinklo plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.

2022 m. birželio mėn. „Amber Grid“ parengė ir pateikė VERT dešimties metų (2022–2031 m.) tinklo plėtros planą. Jame numatoma investicijų vertė į dujų perdavimo sistemos plėtros projektus per artimiausią dešimtmetį sudaro apie 264 mln. Eur. Prognozuojama, kad per ateinančius dešimt metų Lietuvoje suvartojamų dujų kiekiai bus stabilūs. Be to, atsiranda galimybė transportuoti dujas naujomis kryptimis – dujotiekiu tarp Lenkijos ir Lietuvos. Atsižvelgiant į geopolitinę situaciją, planuojama, kad suintensyvės dujų srautai per Klaipėdos SGD terminalą bei tarpvalstybinius sujungimo taškus su Latvija ir Lenkija. Taip pat tinklo plėtros plane numatytos pagrindinės perdavimo sistemos vystymo kryptys, tarp jų – dėmesys inovacijoms ir žaliosios energetikos plėtrai.

2022 m. rugsėjo 6 d. VERT pritarė „Amber Grid“ parengto Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus dešimties metų (2022–2031 m.) tinklo plėtros plano paskelbimui. Planas, kuriame pateikiamas ir investicijų pagrindimas (poreikis), yra paskelbtas „Amber Grid“ interneto svetainės skiltyje „Infrastruktūros plėtra“ ir prieinamas per čia:

<https://ambergrid.lt/doclib/gir0ivqhcugbxz4ezdhs65rjddb5x68>.

2024 m. numatoma parengti atnaujintą 10 metų dujų perdavimo tinklo plėtros planą 2024-2033 m. laikotarpiui.

3.5.2. Elektros perdavimo sistemos operatoriaus 10 m. tinklo plėtros planas

Pagal LR Elektros energetikos įstatymo nuostatas, elektros perdavimo sistemos operatorius „Litgrid“ ne rečiau nei kas dvejus metus iki einamųjų metų liepos 1 d., pasikonsultavęs su suinteresuotomis elektros energetikos sektoriaus veiklos valdymo srities institucijomis ir kitais suinteresuotais asmenimis, VERT pateikia 10 metų perdavimo tinklo plėtros planą. Jame pateikiamas esamos ir numatomos elektros energijos pasiūlos ir paklausos vertinimas, atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados, nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.

2022 m. „Litgrid“ parengto Lietuvos elektros energetikos sistemos 400-110 kV tinklo dešimties metų (2022–2031 m.) plėtros planas, kuriame pateikiamas ir planuojamų apie 2 mlrd. Eur investicijų pagrindimas (poreikis), yra paskelbtas „Litgrid“ interneto svetainės skiltyje „Tinklo plėtra“ ir prieinamas per čia: https://www.litgrid.eu/uploads/files/dir618/dir30/dir1/15_0.php.

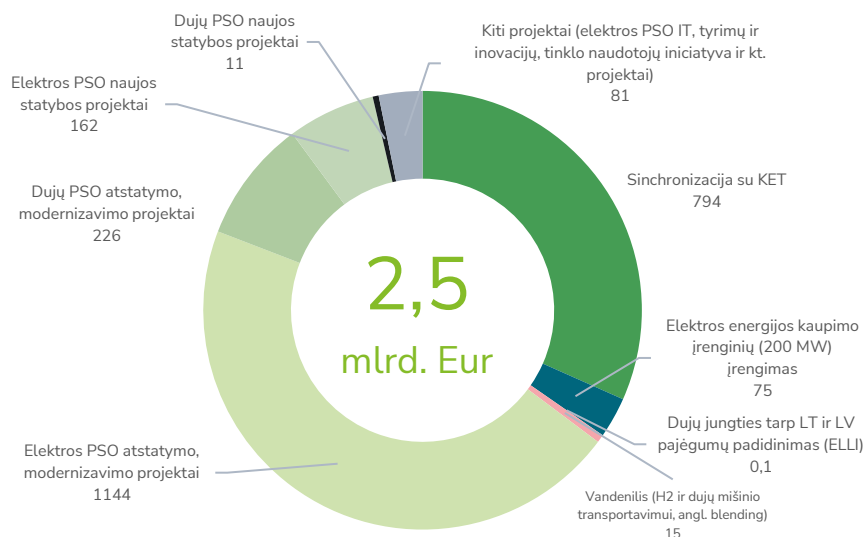
2024 m. numatoma parengti atnaujintą 10 metų elektros perdavimo tinklo plėtros planą 2024-2033 m. laikotarpiui.

3.5.3. Planuojamos infrastruktūros investicijos

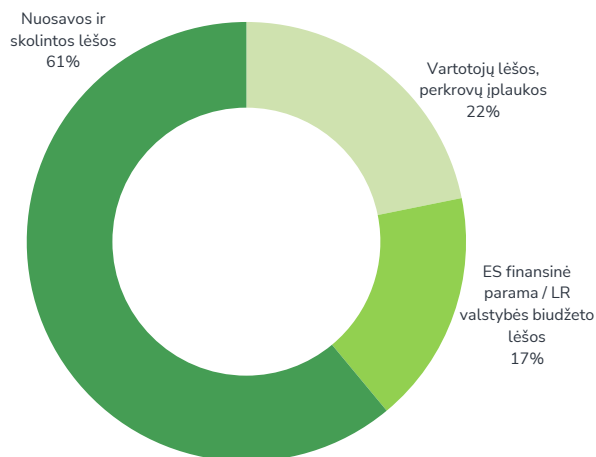
Atsižvelgiant į minėtus dujų ir elektros perdavimo sistemų operatorių 10 metų tinklo plėtros planų atnaujinimus 2024 m. bei rengiamą „EPSO-G“ įmonių grupės ilgalaikę strategiją iki 2050 m. (2035 m.), kurio metu planuojama išgryninti „EPSO-G“ įmonių grupės strategines kryptis iki 2050 m. (2035 m.), galimai lemsiančias ir „EPSO-G“ įmonių grupės investicijas per artimiausius dešimtmečius (10 metų), 2024 metais planuojama atnaujinti „EPSO-G“ įmonių grupės investicijas ir jas paskelbti iki 2025 m. pradžios (imtinai), kuomet bus tvirtinamos atnaujintos „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių veiklos strategijos.

2024 m. sausio mėn. atnaujintoje ir „EPSO-G“ valdybos patvirtintoje „EPSO-G“ įmonių grupės veiklos strategijoje iki 2030 m. („EPSO-G“ strategija 2030“) numatytos tokios dujų, įskaitant vandenilio, elektros perdavimo bei kaupimo infrastruktūros investicijos (kurios, kaip minėta, bus atnaujintos):

Investicijos 2023-2030 m., mln. Eur

Investicijų finansavimo šaltiniai 2023-2030 m.

Pastabos:

1. Gali būti paklaidos elektros perdavimo sistemų operatorių investicijų dalyje (sinchronizacijos ir atstatymo / modernizavimo investicijų pasiskirstyme) dėl projektų (ne)priskyrimo sinchronizacijos projektams (pvz., 330 kV Neris TP rekonstrukcija priskirta sinchronizacijai).
2. ELLI projekto atveju nurodoma 2023 m. suma (visa Lietuvos projekto dalies investicijų suma, įskaitant sumas iki 2023 m.) siekia apie 4 mln. Eur.
3. Elektros energijos kaupimo įrenginių (200 MW) įrengimo projekto atveju nurodoma 2023 m. planuotų investicijų suma (visa projekto 2022-2023 m. investicijų suma siekia apie 101 mln. Eur, kuri 2022 m. spalį suderinta su VERT).
4. Neįvertintos investicijos tarpvalstybinio H₂ infrastruktūros koridoriaus „Nordic-Baltic Hydrogen Corridor“ projekto. Investicijų suma bus žinoma užbaigus projekto galimybių studiją.

4.

VEIKLOS APŽVALGA

- 4.1. Veiklos rodikliai
- 4.2. Konsoliduoti finansiniai rodikliai
- 4.3. Tyrimų ir plėtros veikla
- 4.4. Svarbūs ataskaitinio laikotarpio įvykiai
- 4.5. Narystė organizacijose
- 4.6. Sandoriai su susijusiomis šalimis

4. VEIKLOS APŽVALGA

4.1. Veiklos rodikliai

2023 m. „EPSO-G“ įmonių grupės finansinį rezultatą labiausiai lėmė mažesnės, nei į tarifą įtrauktos elektros energijos ir gamtinių dujų kainos, kurios sumažino dujų ir elektros energijos įsigijimo sąnaudas technologinėms ir savoms reikmėms.

Geopolitinė situacija, susijusi su Rusijos karu Ukrainoje, bei įtempta ekonominė situacija reikšmingai nulėmė ir tinklais perduodamos energijos srautus – mažėjo tiek elektros energijos, tiek dujų vartojimas Lietuvoje, tačiau augo dujų transportavimo srautai Lietuvos – Latvijos kryptimi.

Aukštos įtampos elektros perdavimo tinklais šalies gyventojų ir verslo poreikiams per laikotarpį buvo perduota 9,5 teravatvalandžių (TWh) elektros energijos – 6,9 proc. mažiau, palyginti su 2022 m. laikotarpiu. Elektros energijos vartojimas mažėjo dėl gyventojų ir verslo taupymo, prie skirstymo tinklo prijungtų atsinaujinančių išteklių elektros energiją gaminančių vartotojų augimo.

Prižiūrėdama ir valdydama elektros perdavimo sistemą, „Litgrid“ įgyvendino numatytus elektros tiekimo patikimumo rodiklių tikslus ir juos pagerino, lyginant su 2022 m. Vidutinės elektros energijos perdavimo nutraukimo trukmės (angl. *Average Interruption Time, AIT*) rodiklis siekė 0,84 min., iš jų dėl perdavimo sistemos operatoriaus (PSO) atsakomybei priskiriamų priežasčių – 0,10 min. (2022 m. – atitinkamai 1,29 min. ir 0,36 min.), o neperduotos elektros energijos kiekio (angl. *Energy Not Supplied, ENS*) rodiklis sudarė 23,23 MWh, iš jų dėl perdavimo sistemos operatoriaus (PSO) atsakomybei priskiriamų priežasčių – 2,67 MWh (2022 m. – atitinkamai 38,69 MWh ir 10,62 MWh). VERT yra nustačiusi, kad AIT per metus turi neviršyti 0,934 min., o ENS – 27,251 MWh.

Tarpsisteminių jungčių su Švedija ir Lenkija „NordBalt“ ir „LitPol Link“ bendras prieinamumas 2023 m. buvo atitinkamai 98,2 proc. ir 98,3 proc. Didžiausią įtaką jungčių prieinamumui turėjo planiniai darbai – kasmetinis „NordBalt“ remontas ir sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais projektų įgyvendinimas. „NordBalt“ prieinamumą mažino gedimų remonto darbai.

Elektros energijos perdavimo operatoriaus duomenimis, per 2023 m. prie Lietuvos elektros perdavimo ir skirstomųjų tinklų prijungta leistinoji generuoti saulės elektrinių galia padidėjo 538 MW (nuo 570 MW iki 1108 MW), o vėjo elektrinių leistinoji generuoti galia padidėjo 265 MW (nuo 963 MW iki 1228 MW). Viso saulės ir vėjo išteklių galia išaugo 803 MW – nuo 1533 iki 2336 MW. Kitų atsinaujinančios energijos išteklių (biomasės, biodujų, hidroelektrinių) galia padidėjo 98 MW (nuo 99 MW iki 197 MW). Bendras visų atsinaujinančios energijos rūšių pokytis sudarė 901 MW (nuo 1632 MW iki 2533 MW).

2023 m. buvo istoriniai metai žaliajai energetikai Lietuvoje. Pirmą kartą atsinaujinančios energijos išteklių elektrinėse pagamintos elektros energijos dalis sudarė apie 67 proc. visos šalyje pagamintos elektros. 2022 m. atsinaujinančių energijos išteklių elektrinėse buvo pagaminta 60 proc. (2021 m. buvo 48 proc.) šalies elektros energijos.

Išaugus prie perdavimo ir skirstymo tinklų prijungtų atsinaujinančių išteklių elektrinių kiekiui, tiek vėjo, tiek saulės jėgainės pagamino gerojai daugiau švarios energijos. Palyginus su 2022 m., švarios energijos gamyba Lietuvos vėjo elektrinėse išaugo 67 proc. (2021 m. – 11 proc.), o saulės elektrinėse – net 131 proc. (2021 m. – 74 proc.). Pastarąjį pokytį lėmė spartus naujų gaminančių vartotojų prisijungimas.

Lietuva yra svarbus dujų perdavimo centras kaimyninėms šalims. Iš viso 2023 m. Lietuvos dujų perdavimo sistema buvo transportuota 61,2 TWh gamtinių dujų. Iš jų jungtimi per Latviją Baltijos šalims ir Suomijai buvo transportuota 19,1 TWh dujų, o Lenkijos kryptimi – 3,2 TWh dujų.

Pastaruosius dvejus metus dujų poreikis Lietuvoje išliko stabilus. 2023 m. Lietuvos dujų vartotojams dujų perdavimo operatorius perdavė 14,9 TWh dujų arba 4 proc. mažiau nei 2022 m. (15,6 TWh). Dujų vartojimo mastą lėmė šalti praėjusios žiemos orai, metų pradžioje buvusios aukštos dujų kainos ir mažesnis dujų panaudojimas trąšų gamybai bei miestų šildymui.

Per pagrindinį dujų importo šaltinį Lietuvai ir kitoms Baltijos šalims – Klaipėdos SGD terminalą – 2023 m. buvo patiekta 85 proc. arba 31,9 TWh visų į sistemą transportuotų dujų, kai 2022 m. – 79 proc. arba 32,1 TWh. Srautas iš Latvijos sudarė beveik 7 proc. (2,5 TWh), iš Lenkijos – 9 proc. (3,3 TWh).

2022 m. Lietuvai nutraukus rusiškų dujų importą, per Lietuvos-Baltarusijos jungtį transportuojamos tik Karaliaučiai skirtos dujos. Dujų tranzitas į Karaliaučiaus sritį 2023 m. sudarė 23,9 TWh (2022 m. – 23,4 TWh).

2023 m. prie dujų perdavimo sistemos prijungus pirmąją biometano gamyklą, per antrąjį pusmetį į sistemą buvo įleista 47 gigavatvalandės (GWh) Lietuvoje pagamintų žaliųjų dujų, kurioms buvo išduotos kilmės garantijos. Nuo 2022 m. pabaigos į Lietuvą pradėjus importuoti tvarumo kriterijus atitinkantį biometaną, pagamintą Europos Sąjungos šalyse, per 2023 m. į Lietuvą iš viso importuota 40 GWh biometano, kuriam išduotos Lietuvoje pripažintos kilmės garantijos.

Svarbiausi „EPSO-G“ grupės įmonių veiklos rodikliai

	2023 m.	2022 m.	Pokytis		2021 m.
			+/-	Proc.	
Elektros energija					
Perduotas elektros energijos kiekis, GWh	9 526	10 234	-708	-6,9%	10 936
ENS (neperduotos elektros energijos kiekis), MWh *	2,67	10,62			3,36
AIT (vidutinė perdavimo nutraukimo trukmė), min. *	0,10	0,36			0,11
ENS (neperduotos elektros energijos kiekis), MWh **	23,23	38,69			20,51
AIT (vidutinė perdavimo nutraukimo trukmė), min. **	0,84	1,29			0,69
„NordBalt“ prieinamumas, proc.***	92,8%	98,3%			97,3%
„LitPol Link“ prieinamumas, proc.***	98,2%	98,3%			87,5%
Gamtinės dujos					
Dujų kiekis, transportuotas į vidinį išleidimo tašką, GWh	14 912	15 576	-664	-4,3%	24 136
Dujų kiekis, transportuotas į gretimas perdavimo sistemas, GWh****	46 322	48 213	-1 891	-3,9%	28 595
Neplanuotų dujų perdavimo nutraukimų dėl operatoriaus atsakomybės skaičius	0	0	0	-0%	0
Neplanuotų dujų perdavimo nutraukimų dėl operatoriaus atsakomybės suminė trukmė, val.ir min.	0	0	0	0%	0
Biokuras					
Energijos išteklių biržoje Lietuvoje parduotas biokuro kiekis, GWh	6 426	6 359	67	1,1%	5 630
Energijos išteklių biržoje užsienio rinkoms parduotas biokuro kiekis, GWh	1 653	397	1 256	316,4%	72

* Tik dėl operatoriaus atsakomybei priskiriamų priežasčių.

** Dėl visų priežasčių (įskaitant dėl force majeure bei dėl išorinio poveikio).

*** Bendras tarp sisteminės LPL/NB jungties prieinamumas – jungties prieinamumas tiek Lietuvos, tiek kitos šalies pusėje.

**** Latvijos, Lenkijos ir Rusijos Federacijos Karaliaučiaus srities perdavimo sistemos.

2023 m. energijos išteklių biržoje „Baltpool“ prekyba biokuru išaugo 19,6 proc. – 2023 m. buvo suprekiauta beveik 8,1 TWh, o 2022 m. prekybos apimtys sudarė 6,8 TWh.

Biržoje buvo sudaryta 8,5 tūkst. sandorių, kurių vertė siekė beveik 204 mln. eurų. Reikšmingą biokuro prekybos augimo dalį lėmė suaktyvėjimas Estijos ir Latvijos rinkose. Stambūs šių valstybių biokuro rinkos dalyviai dalį savo poreikio išpildė dalyvaudami biokuro biržoje. 2023 kalendoriniai metai Lietuvos biokuro rinkoje yra nuolatinio kainų mažėjimo metai. Nuo metų pradžios biokuro kaina krito beveik 42 proc. Tokio metinio kainų kritimo nėra buvę per visą biržos 10 metų veiklos istoriją.

Bendrovės šilumos aukciono duomenų valdymo sistemoje buvo sudaryta sandorių dėl daugiau nei 5,6 GWh šilumos pirkimo-pardavimo (2022 m. dėl daugiau nei 5 GWh), o elektroninėje medienos pardavimo sistemoje buvo sudaryta 7,6 tūkst. sandorių dėl beveik 3 mln. Ktm (2022 m. buvo sudaryta 4,1 tūkst. sandorių dėl 1,9 mln. Ktm).

4.2. Konsoliduoti finansiniai rodikliai

Finansiniai rodikliai, mln. Eur	2023 m.	2022 m.	Pokytis		2021 m.
			+/-	Proc.	
Pajamos	478,9	589,9	-111,0	-18,8	362,9
Veiklos sąnaudos ⁹	442,0	636,6	-194,6	-30,6	318,1
EBITDA ¹	101,3	-11,4	112,7	n/a	79,6
Koreguota EBITDA ²	59,2	63,6	-4,4	-6,9	65,2
Grynasis pelnas	53,8	-42,5	96,3	n/a	39,8
Koreguotas grynasis pelnas ²	24,0	24,7	-0,7	-2,7	27,8
Pinigų srautai iš veiklos (FFO) ³	100,7	-27,7	128,4	n/a	65,1
Investicijos ⁴	243,1	175,2	67,9	38,8	112,2
Santykiniai finansiniai rodikliai					
EBITDA marža ⁵	21,1%	-1,9%			21,9%
ROE (paskutinių 12 mėn.), proc.	20,1%	-17,0%			15,8%
ROE koreguota (paskutinių 12 mėn.), proc.	9,0%	9,9%			11,0%
Balanso finansiniai rodikliai, tūkst. Eur	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.			2021 m. gruodžio 31 d.
Turtas	1 078,5	1 425,7	-347,2	-24,4	962,6
Ilgalaikis turtas	756,2	706,5	49,7	7,0	651,8
Trumpalaikis turtas	322,3	515,5	-193,2	-37,5	310,8
Nuosavybė	307,9	227,8	80,1	35,2	271,6
Įsipareigojimai	770,6	1 198,0	-427,4	-35,7	691,0
Grynoji skola ⁶	83,5	-28,6	112,1	n/a	220,8
Apyvartinis kapitalas ¹²	-27,5	-21,5	-6,0	n/a	-72,8
Santykiniai finansiniai rodikliai					
Turto apyvartumas ⁷	44,4%	45,2%			36,8%
Grynosios skolos ir nuosavybės santykis	27,1%	-12,5%			81,3%
FFO ir grynosios skolos santykis ¹⁰	121%	-			29%
Grynosios skolos ir EBITDA santykis ¹¹	0,8	-			2,8
Grynosios skolos ir koreguotos EBITDA santykis	1,4	-			3,4
Nuosavo kapitalo ir turto santykis	28,5%	16,0%			28,2%
Bendrojo likvidumo	1,0	0,7			0,7

1) EBITDA = pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą + finansinės veiklos sąnaudos – finansinės veiklos pajamos + nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos + turto vertės sumažėjimo sąnaudos (įskaitant ir ilgalaikio materialiojo turto neigiamą perkainojimą) + turto nurašymo sąnaudos

2) Reguluojamų pajamų, sąnaudų ir pelningumo rodiklių perskaičiavimas atliekamas dėl laikinų reguliacinių nuokrypių nuo VERT patvirtinto reguliuojamo pelningumo, ilgalaikio turto perkainavimo rezultato bei kito netipinio pelno ar nuostolių.

3) Pinigų srautai iš veiklos (FFO) = EBITDA + gautos palūkanos - sumokėtos palūkanos - sumokėtas pelno mokestis

4) Investicijos = Ilgalaikio materialaus turto įsigijimai + ilgalaikio nematerialaus turto įsigijimai, neatsižvelgiant į sudengimą su tam turtui įsigyti gautomis/gautinomis dotacijomis + išankstinių apmokėjimų likučio pokytis per metus

5) EBITDA marža = EBITDA/Pajamos

6) Grynoji skola = Ilgalaikė finansinė skola + Trumpalaikė finansinė skola + Nuomos įsipareigojimai – Trumpalaikės investicijos – Terminuoti indėliai – Pinigai ir pinigų ekvivalentai

7) Turto apyvartumas = Pajamos (paskutinių 12 mėn.)/Turtas

8) Bendrojo likvidumo koeficientas = Trumpalaikis turtas/Trumpalaikiai įsipareigojimai

9) Prie veiklos sąnaudų yra įtrauktos turto nusidėvėjimo sąnaudos

10) FFO ir grynosios skolos santykis = FFO (paskutinių 12 mėn.)/grynoji skola

11) Grynosios skolos ir EBITDA santykis=Grynoji skola/EBITDA (paskutinių 12 mėn.)

12) Apyvartinis kapitalas = atsargos + išankstiniai apmokėjimai ir sutarčių turtas + prekybos gautinos sumos + kitos gautinos sumos + avansu sumokėtas pelno mokestis + prekybos skolos + gauti išankstiniai apmokėjimai + atidėjiniai + kitos trumpalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai - mokėtinos VIAP lėšos - sukauptos VIAP ir SIP lėšos - gautinos VIAP lėšos

4.2.1. Pajamos

2023 m. konsoliduotos „EPSO-G“ grupės pajamos, palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2022 m. sumažėjo nuo 589,9 mln. eurų iki 478,9 mln. eurų, t. y. 111,0 mln. Eur arba 18,8 proc. Pajamos iš reguliuojamos veiklos 2023 m. sudarė 94,1 proc. visų Grupės pajamų, kai 2022 m. siekė 87,4 proc.

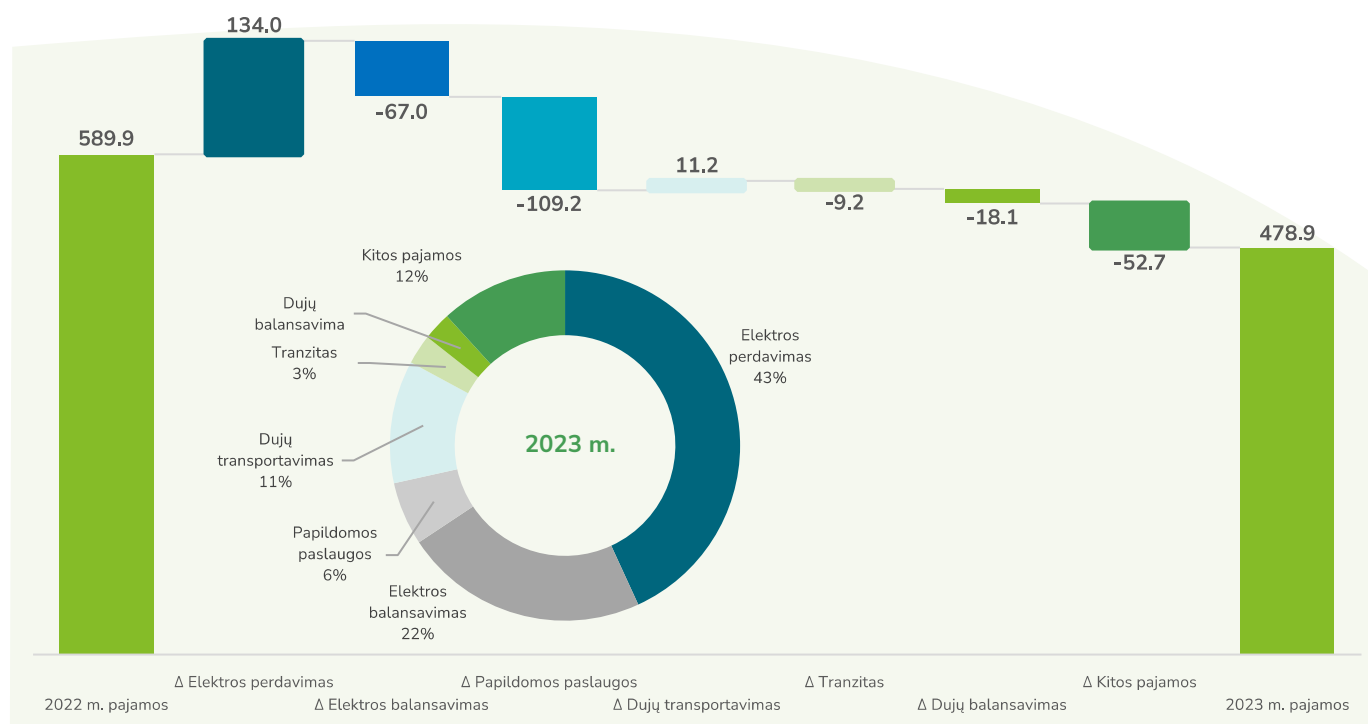
Pajamos pagal segmentus, mln. Eur	2023 m.	2022 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
Grupės pajamos:	478,9	589,9	-111,0	-18,8
„Litgrid“	369,8	420,3	-50,5	-12,0
„Amber Grid“	81,3	96,7	-15,3	-15,8
Kitos ir tarpusavio operacijų eliminavimas	27,7	73,0	-45,3	-62,0

„Litgrid“ pajamos už elektros perdavimo ir susijusias paslaugas 2023 m. buvo 12,4 proc. mažesnės nei 2022 m. ir siekė 366,8 mln. Eur bei sudarė 99,2 proc. „Litgrid“ pajamų ir 76,5 proc. visų „EPSO-G“ grupės pajamų. Pajamos už elektros perdavimą didėjo 2,8 karto, iki 206,5 mln. Eur dėl VERT patvirtintos 2023 m. perdavimo kainos, kurią nustatant prognozuota elektros energijos kaina ir sąnaudos technologinėms reikmėms buvo daugiau nei 5 kartus didesnės nei 2022 m. Nepaisant to, perdavimo tarifas vartotojams sumažėjo 4,3 proc., nes tarifo mažinimui panaudota 142,3 mln. Eur perkrovų valdymo įplaukų. Nepaisant išaugusių pajamų už elektros perdavimą, bendrą pajamų mažėjimą lėmė pajamos už papildomas paslaugas, kurios mažėjo nuo 137,2 mln. Eur iki 28,0 mln. Eur. (-79,6 proc.) dėl VERT nustatytos 59 proc. mažesnės papildomų paslaugų kainos, bei nuo 175,1 mln. Eur iki 108,3 mln. Eur. (-38,1 proc.) sumažėjusios disbalanso ir balansavimo elektros energijos pajamos, kurių sumažėjimą lėmė sumažėjusi elektros energijos kaina rinkoje.

Per 2023 m. „EPSO-G“ grupė gavo 80,0 mln. arba 15,3 mln. Eur mažiau pajamų už gamtinių dujų transportavimą ir susijusias paslaugas (jos sudaro 98,4 proc. „Amber Grid“ pajamų). Pagrindinė pajamų mažėjimo priežastis buvo pajamų balansavimo produktų mažėjimas 2,4 karto nuo 30 mln. Eur iki 12,5 mln. Eur dėl sumažėjusių dujų kainų bei nuo 2022 m. kovo 1 d. sistemos naudotojų balansavimo veiklos apskaitai pradėto taikyti agento principo (balansavimo pajamos sudengiamos su sąnaudomis, todėl finansinėse ataskaitose pateikiamas grynas rezultatas). Ataskaitinio laikotarpio pajamos už gamtinių dujų perdavimą, lyginant su 2022 m. laikotarpiu, padidėjo 2,0 mln. Eur arba 3 proc. ir sudarė 67,4 mln. Eur. Iš jų 28,2 mln. Eur pajamų buvo uždirbta iš dujų perdavimo į gretimas dujų sistemas (2022 m. 39,7 mln. Eur).

Kitos grupės pajamos sumažėjo 62,0 proc. arba 45,3 mln. Eur ir sudarė 27,7 mln. Eur. Tam didžiausią įtaką turėjo 2022 m. „Tetas“ įgyvendintas Fizinio barjero projektas, kuomet 2023 m. panašaus dydžio projektų nebuvo.

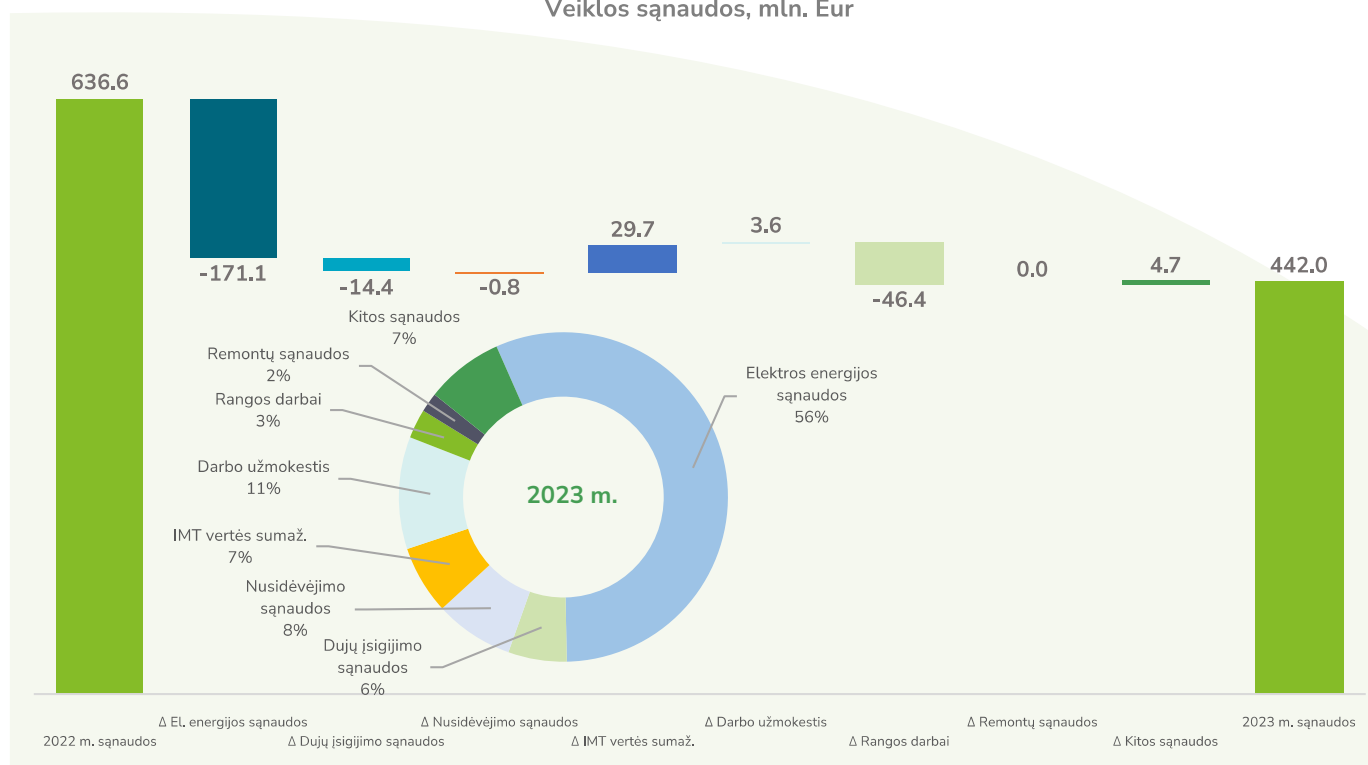
Pajamos, mln. Eur

4.2.2. Veiklos sąnaudos

Grupės veiklos sąnaudos 2023 m. sudarė 442,0 mln. Eur (2022 m. šis rodiklis siekė 636,6 mln. Eur). Palyginti su tuo pačiu laikotarpiu 2022 m., sąnaudos buvo 194,6 mln. Eur arba 30,6 proc. mažesnės dėl reikšmingai sumažėjusių energijos išteklių kainų bei 2022 m. įgyvendinto ir veiklos sąnaudas didinusio „Tetas“ vykdyto Fizinio barjero projekto.

Veiklos sąnaudos, mln. Eur

Veiklos sąnaudos pagal segmentus, mln. Eur	2023 m.	2022 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
Grupės veiklos sąnaudos:	442,0	636,6	-194,6	-30,6
„Litgrid“	333,2	477,8	-144,6	-30,3
Elektros energijos ir susijusių paslaugų sąnaudos	251,3	420,1	-168,8	-40,2
Darbo užmokestis	17,6	15,6	2,0	13,0
Nusidėvėjimas ir amortizacija	19,7	20,6	-0,9	-4,1
IMT vertės sumažėjimo sąnaudos	21,7	0,0	21,7	-
Kitos	22,8	21,5	1,3	6,1
„Amber Grid“	76,4	78,5	-2,1	-2,8
Gamtinių dujų įsigijimo sąnaudos	25,4	39,8	-14,4	-36,4
Darbo užmokestis	13,8	11,9	1,9	15,9
Nusidėvėjimas ir amortizacija	12,6	12,9	-0,3	-2,0
IMT vertės sumažėjimo sąnaudos	8,0	0,1	7,9	-
Kitos	16,6	13,8	2,8	20,1
Kiti segmentai ir tarpusavio operacijų eliminavimas	32,5	80,3	-47,8	-59,6
t. t. „Tetas“ vykdomi (sub)rangos darbai ir medžiagos	17,6	59,1	-41,5	-70,2

„Litgrid“ veiklos sąnaudos mažėjo 144,6 mln. Eur arba 30,3 proc. daugiausiai dėl gerokai mažesnių elektros energijos ir susijusių paslaugų kainų, kurias įtakojo mažesnės elektros kainos rinkoje. Vidutinė elektros kaina „Nord Pool“ biržoje 2023 m. (94,44 Eur/MWh) sumažėjo 2,5 karto palyginti su 2022 m. (230,23 Eur/MWh).

2023 m. „Litgrid“ atliko ilgalaikio materialaus turto vertinimą ir apskaitė vertės sumažėjimo už 21,6 mln. Eur ir 27,4 mln. Eur vertės atstatymo per perkainojimo rezervą. Bendras turto vertės pokyčio rezultatas buvo teigiamas ir sudarė 5,8 mln. Eur.

„Amber Grid“ veiklos sąnaudos mažėjo 2,2 mln. Eur arba 2,8 proc. daugiausiai dėl mažesnių gamtinių dujų technologinėms reikmėms įsigijimo sąnaudų, kurias lėmė mažesnės dujų kainos rinkoje. Vidutinė svertinė gamtinių dujų kaina „GET Baltic“ biržoje sudarytų dieninių sandorių rinkoje 2023 m. (49 Eur/MWh) sumažėjo beveik 2,4 karto palyginti su 2022 m. (117 Eur/MWh).

2023 m. „Amber Grid“ atliko ilgalaikio materialaus turto vertinimą ir apskaitė vertės sumažėjimo už 7,9 mln. Eur ir 3,3 mln. Eur vertės atstatymo per perkainojimo rezervą. Bendras turto vertės pokyčio rezultatas buvo neigiamas ir sudarė -4,7 mln. Eur.

Kitų grupės segmentų sąnaudos daugiausiai mažėjo dėl „Tetas“ vykdomų rangos ir subrangos darbų sumažėjimo dėl 2022 m. baigto vykdyti Fizinio barjero projekto.

4.2.3. Veiklos rezultatas

Grupės veiklos pelnas iki mokesčių, palūkanų, nusidėvėjimo ir amortizacijos (EBITDA) 2023 m. siekė 101,3 mln. Eur. (2022 m. EBITDA buvo neigiama ir siekė -11,4 mln. Eur).

EBITDA marža 2023 m. siekė 21,1 proc. (tuo pačiu laikotarpiu 2022 m. šis rodiklis buvo neigiamas ir siekė -1,9 proc.).

Grynasis pelnas (nuostolis) ir EBITDA pagal segmentus, mln. Eur	2023 m.	2022 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
Grupės EBITDA:	101,3	-11,4	112,7	n/a
„Litgrid“	78,3	-36,5	114,8	n/a
„Amber Grid“	25,7	31,1	-5,4	-17,4
Kiti segmentai ir tarpusavio operacijų eliminavimas	-2,8	-6,0	3,3	n/a
Grupės grynasis pelnas (nuostolis):	53,8	-42,5	96,3	n/a
„Litgrid“	48,4	-49,5	97,9	n/a
„Amber Grid“	12,6	15,7	-3,2	-20,1
Kiti segmentai ir tarpusavio operacijų eliminavimas	-7,1	-8,8	1,6	n/a

„Litgrid“ EBITDA palyginus su 2022 m. didėjo 114,8 mln. Eur iki 78,3 mln. Eur ir sudarė 77 proc. visos „EPSO-G“ grupės EBITDA. Tai lėmė patirtos reikšmingai mažesnės nei VERT nustatytos ir įtrauktos į tarifą technologinės sąnaudos. „Amber Grid“ EBITDA mažėjo 5,4 mln. Eur iki 25,7 mln. Eur ir sudarė 25 proc. grupės EBITDA daugiausiai dėl mažesnių pajamų iš tranzito ir balansavimo paslaugų.

4.2.4. Koreguoti veiklos rezultatai

Reguliuojamų pajamų, sąnaudų ir pelningumo rodiklių perskaičiavimas atliekamas dėl laikinų reguliacinių nuokrypių nuo VERT patvirtinto reguliuojamo pelningumo. Apskaičiuojant koreguotus rodiklius įvertinama pajamų dėl praėjusių laikotarpių korekcija, kuri VERT sprendimu jau yra patvirtinta nustatant ataskaitinio periodo perdavimo paslaugų reguliuojamas kainas, bei įvertinamas ataskaitinio periodo VERT patvirtinto (reguliuojamo) ir faktinio pelningumo nuokrypis, kuris bus įvertintas VERT nustatant perdavimo kainas ateinančiam periodui, o taip pat eliminuojami turto perkainojimo rezultatai bei kitas netipinis pelnas arba nuostolis.

Koreguota EBITDA pagal segmentus, mln. Eur	2023 m.	2022 m.*	Pokytis	
			+/-	Proc.
Grupės koreguota EBITDA:	59,2	63,6	-4,4	-6,9
„Litgrid“	37,3	34,6	2,7	7,9
„Amber Grid“	24,7	35,0	-10,3	-29,6
Kitos ir tarpusavio operacijų eliminavimas	-2,7	-6,0	3,3	-

Koreguotas grynasis pelnas (nuostolis) pagal segmentus, mln. Eur	2023 m.	2022 m.*	Pokytis	
			+/-	Proc.
Grupės koreguotas grynasis pelnas(nuostolis):	24,0	24,7	-0,7	-2,7
„Litgrid“	22,0	13,8	8,2	59,0
„Amber Grid“	9,2	19,5	-10,3	-52,7
Kitos ir tarpusavio operacijų eliminavimas	-7,2	-8,7	1,5	-

Žemiau atskleidžiamos detalios korekcijos koreguotai EBITDA ir koreguotam grynajam pelnui (nuostoliui) apskaičiuoti.

EBITDA koregavimas, mln. Eur		2023 m.	2022 m.*
	Grupės EBITDA	101,3	-11,4
„Amber Grid“	Investicijų grąžos neatitikties grąžinimas už ankstesnius laikotarpius	10,9	17,0
	Įmoka Lenkijai už GIPL buvo įtraukta į 2022 m. pajamas	-13,8	-8,3
	Einamųjų metų skirtumas tarp faktinių ir VERT nustatytų pajamų	-1,5	-12,5
	Einamųjų metų faktinis balansavimo rezultatas	5,7	-3,7
	Einamųjų metų skirtumas tarp faktinių technologinių nuostolių ir nustatytų kainoje	-3,1	11,2
	Kitos korekcijos tarp einamųjų metų faktinių ir kainose nustatytų dydžių	0,8	0,2
	Perdavimo veiklos investicijų grąžos neatitikties grąžinimas už ankstesnius laikotarpius	-4,1	15,3
„Litgrid“	Einamųjų metų skirtumas tarp faktinių technologinių nuostolių ir nustatytų kainoje	-103,1	73,6
	Kitos perdavimo veiklos investicijų grąžos neatitiktys	-4,1	7,3
	Papildomų paslaugų investicijų grąžos neatitikties grąžinimas už ankstesnius laikotarpius	27,1	4,4
	Einamųjų metų papildomų paslaugų reguliacinės grąžos skirtumas	43,2	-29,5
	Koreguota grupės EBITDA	59,2	63,6

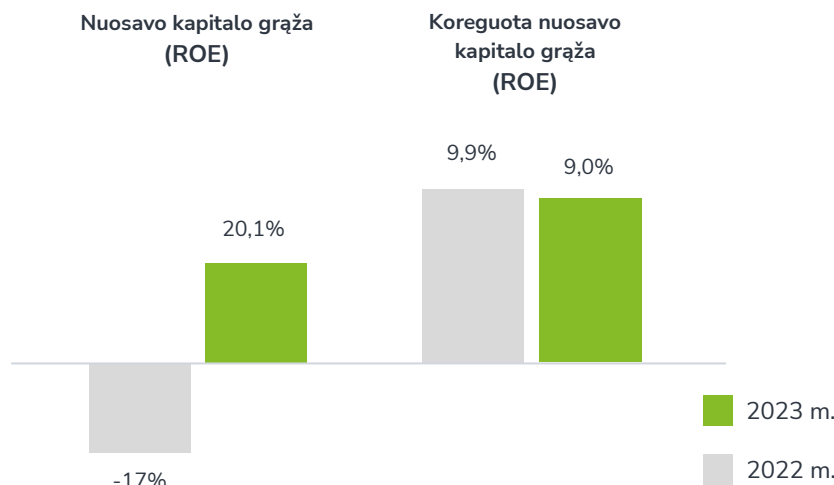
Grynojo pelno (nuostolio) koregavimas, mln. Eur		2023 m.	2022 m.*
	Grupės grynas pelnas (nuostolis)	53,8	-42,5
„Amber Grid“	EBITDA koregavimas	-1,1	3,9
	Einamųjų metų skirtumas tarp reguliacinio ir finansinio ilgalaikio materialaus turto nusidėvėjimo	-0,1	0,6
	Einamųjų metų faktinių mokesčių ir nustatytų kainoje skirtumas	0,1	-0,7
	IMT vertinimo ir netipinių įvykių įtaka	-2,3	0,0
„Litgrid“	EBITDA koregavimas	-41,0	71,7
	Einamųjų metų faktinių mokesčių ir nustatytų kainoje skirtumas	-3,9	-7,7
	IMT vertinimo ir netipinių įvykių įtaka	18,5	0,0
	Koreguotas grupės grynas pelnas (nuostolis)	24,0	24,7

*2022 m. koreguoti rodikliai buvo patikslinti įvertinus elektros energijos perdavimo operatoriaus pelno mokesčio lengvatą.

2023 m. Grupė atliko ilgalaikio materialiojo turto vertinimą. Dėl šios priežasties skaičiuojant koreguotus rodiklius buvo eliminuoti 29,7 mln. Eur turto vertės sumažėjimo. Taip pat buvo eliminuota 9,1 mln. Eur gamtinių dujų biržos „GET Baltic“ kontrolinio akcijų paketo pardavimo įtaka.

4.2.5. Nuosavo kapitalo grąža

2023 m. koreguota nuosavo kapitalo grąža, lyginant su 2022 m. mažėjo 0,9 proc. punkto dėl mažėjusių „Amber Grid“ tranzito pajamų bei rodiklio skaičiavime naudojamo išaugusio vidutinio nuosavo kapitalo (išaugo nuo 249,7 mln. Eur iki 267,8 mln. Eur arba 7,3 proc.), kuris didėjo dėl „Litgrid“ 2023 m. uždribto reikšmingo laikino investicijų grąžos viršijimo.

Teigiamą poveikį (tačiau neviršijantį aukščiau minėtų neigiamų efektų) koreguotai nuosavo kapitalo grąžai turėjo palūkanos, gautos už indėliuose laikomas bei į trumpalaikes obligacijas investuotas pinigines lėšas bei didesnė reguliacinė grąža. Reguliacinė grąža išaugo dėl elektros bei dujų perdavimo sistemų operatorių padidėjusio RAB bei didėjusios VERT nustatytos investicijų grąžos normos 2023 m., lyginant su nustatyta 2022 metams (žr. lentelę žemiau).

Pažymėtina, kad 2023 m. liepos 27 d. Tarybos sprendimu buvo atnaujinta Investicijų grąžos normos (WACC) nustatymo [metodika](#). Remiantis atnaujinta WACC nustatymo metodika „Litgrid“, „Amber Grid“ energijos perdavimo paslaugoms bei „Energy cells“ izoliuoto darbo rezervo paslaugai 2024 m. nustatyta apie 1 proc. punktu didesnė reguliacinė investicijų grąžos norma nei buvo nustatyta 2023 m. (2023 m. „Litgrid“, „Amber Grid“ bei „Energy cells“ nustatyta atitinkamai 4,09 proc., 3,96 proc. ir 3,99 proc., 2024 m. – atitinkamai [5,00 proc.](#), [5,04 proc.](#) ir [4,97 proc.](#)).

Esminiai reguliuojamos veiklos finansiniai rodikliai	2023 m.	2022 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
RAB (metų pradžiai), mln. Eur				
„Litgrid“	351,7	330,0	21,7	6,6
„Amber Grid“	273,0	271,1	1,9	0,7
„Energy cells“	10,7	9,1	1,5	16,8
Reguliacinis nusidėvėjimas, mln. Eur				
„Litgrid“	19,3	20,1	-0,8	-4,0
„Amber Grid“	12,5	13,0	-0,5	-3,7
„Energy cells“	0,3	0,0	0,3	-
WACC (investicijų grąžos norma)*, proc.				
„Litgrid“	4,09	4,03	0,06 p.p.	
„Amber Grid“	3,96	3,94	0,02 p.p.	
„Energy cells“	3,99	-**	3,99 p.p.	

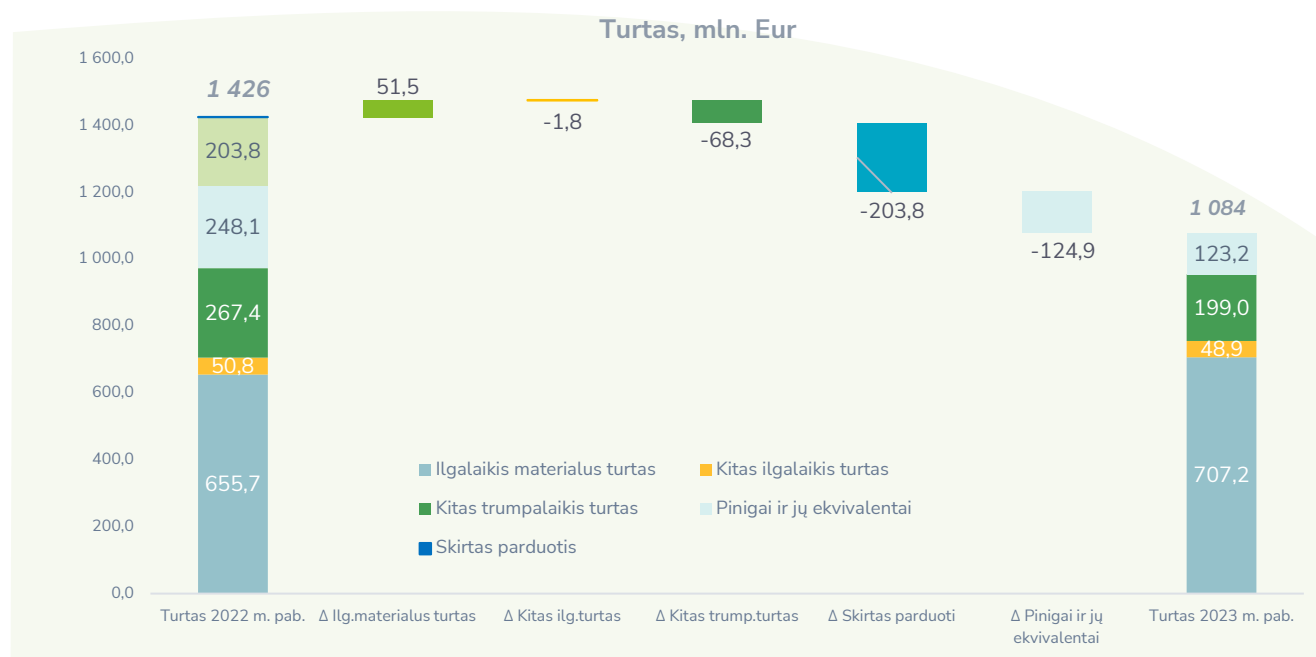
*VERT nustatyta ir į reguliuojamas kainas įtraukta investicijų grąžos norma (WACC).

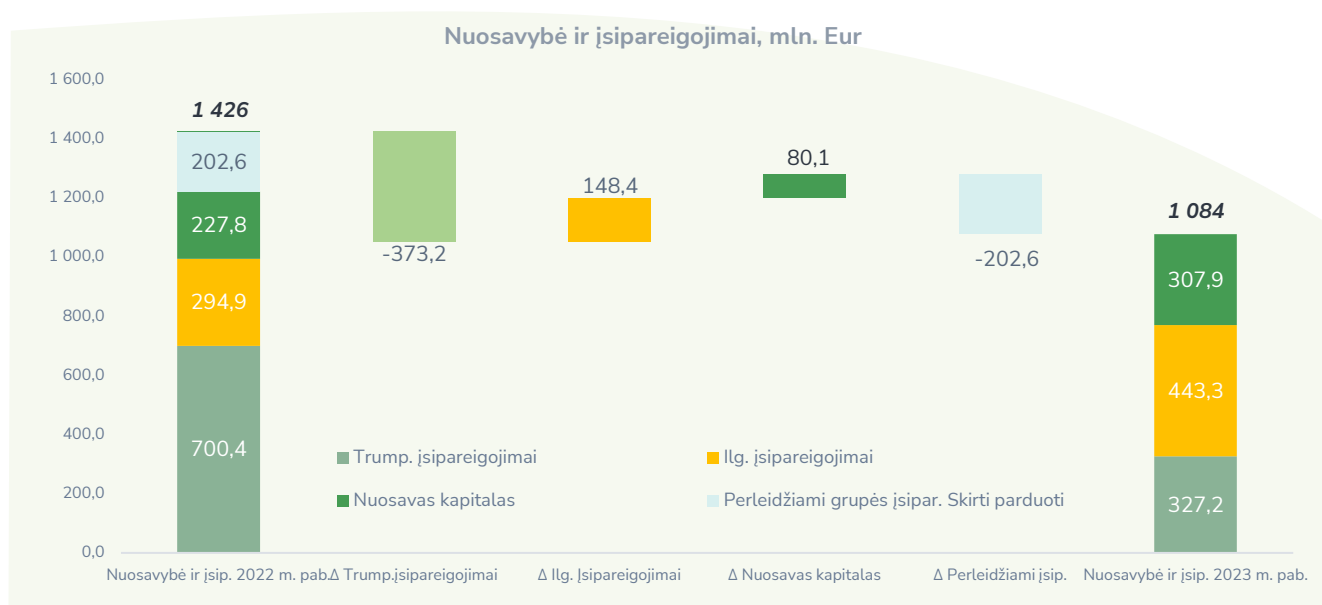
** „Energy cells“ investicijų grąžos norma pirmą kartą nustatyta 2023 m. (kai prasidėjo veikla ir buvo patvirtinta kainos viršutinė riba).

4.2.6. Finansinės būklės ataskaita

2023 m. gruodžio 31 d. Grupės turtas sudarė 1 078 mln. Eur. palyginti su 2022 m. pabaiga sumažėjo 24,4 proc. daugiausiai dėl „GET Baltic“ kontrolinio akcijų paketo pardavimo bei dėl „Baltpool“ sukauptų VIAP lėšų likučio mažėjimo.

Dėl prarastos kontrolės „GET Baltic“ rezultatai nebuvo konsoliduojami nuo 2023 m. birželio 1 d., Grupės balanse sumažėjo depozitų bei gamtinių dujų biržos dalyvių deponuotų lėšų garantijoms straipsniai, o Grupės konsoliduotas turtas ir įsipareigojimai atitinkamai sumažėjo 203,8 mln. Eur. ir 202,6 mln. Eur. palyginti su 2022 m. gruodžio 31 d.

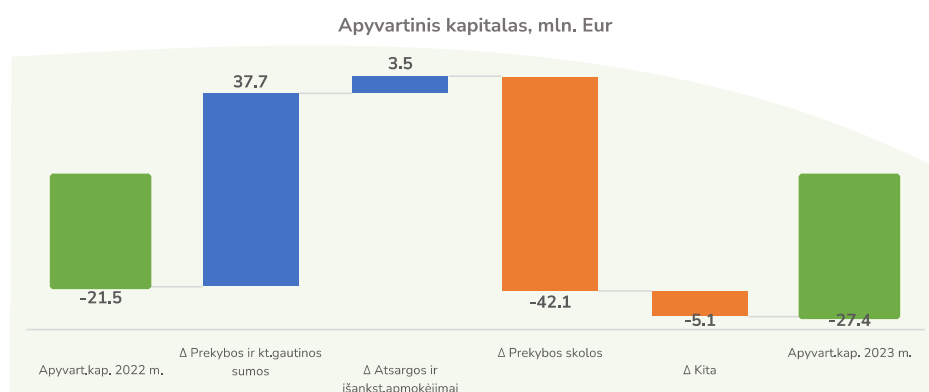

Grupės ilgalaikis turtas siekė 756,2 mln. Eur ir sudarė 70,0 proc. viso Grupės turto. Palyginus su 2022 m. pabaiga ilgalaikis turtas didėjo 7,0 proc. dėl investicijų į elektros, gamtinių dujų perdavimo infrastruktūrą ir energijos kaupimo įrenginių sistemą.

2023 m. pabaigoje palyginti su 2022 m. pabaiga trumpalaikiai įsipareigojimai mažėjo dėl sumažėjusio Grupės sukaupto VIAP lėšų įsipareigojimų likučio (sumažėjo 91,5 mln. Eur) bei sumažėjusios perkrovų valdymo įplaukų einamųjų metų dalies (sumažėjo 252,2 mln. Eur), kurios didžioji dalis buvo perklasifikuota į ilgalaikius įsipareigojimus planuojant jas panaudoti vėliau nei po vienerių metų.

Akcininkų nuosavybė palyginus su 2022 m. pabaiga padidėjo 35,2 proc. iki 307,9 mln. Eur dėl uždirbto pelno ir ilgalaikio materialaus turto perkainojimo rezervo suformavimo, o nuosavybės dalis lyginant su Grupės turtu 2023 m. pabaigai sudarė 28,5 proc.

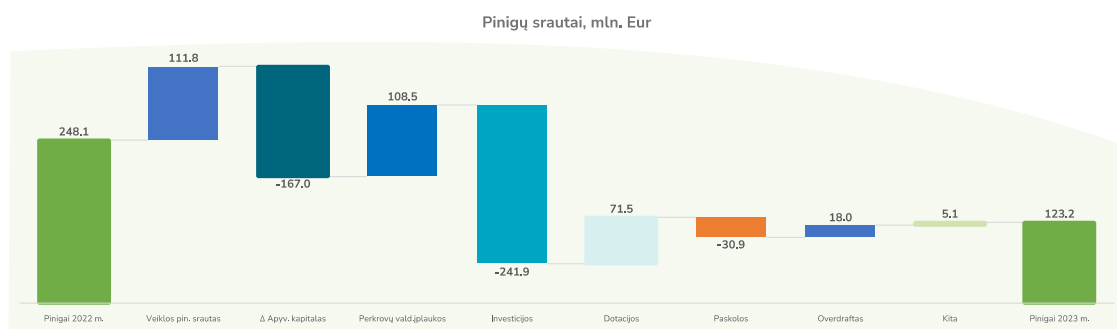
2023 m. Grupės apyvartinis kapitalas išliko 2022 m. lygyje. Neigiamą pinigų srautą sugeneravęs skolų tiekėjams mažėjimas dėl mažėjančių energetinių išteklių kainų buvo kompensuotas teigiamu pinigų srautu iš dėl tos pačios priežasties mažėjančio pirkėjų skolų likučio.

2023 m. pabaigoje Grupės grynieji finansiniai įsipareigojimai kreditoriams, įskaitant nuomos įsipareigojimus, siekė 206,7 mln. Eur. Daugiausia dėl „Litgrid“ sukauptų perkrovų įplaukų grynieji pinigai ir ekvivalentai bei terminuoti indėliai ir trumpalaikės investicijos periodo pabaigai sudarė 123,2 mln. Eur, todėl grynoji finansinė skola buvo 83,5 mln. Eur.

Grynoji skola, mln. Eur	2023 m.	2022 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
Grupės grynoji skola:	83,5	-28,6	112,1	n/a
Ilgalaikės ir trumpalaikės paskolos	195,9	208,2	-12,3	-5,9
Nuomos įsipareigojimai	10,9	11,4	-0,5	-4,2
Pinigų ir jų ekvivalentai	123,3	248,1	-124,9	-50,3

4.2.7. Pinigų srautai

2023 m. Grupės grynujų pinigų srautai iš veiklos sudarė 111,8 mln. Eur (2022 m. – 11,5 mln. Eur). Investicijoms į ilgalaikį turtą Grupė skyrė 241,9 mln. Eur (2022 m. – 113,2 mln. Eur). 2023 m. investicinių projektų finansavimui buvo gauta 71,5 mln. Eur ES paramos lėšų (2022 m. – 107,8 mln. Eur).

Investicijos į apyvartinį kapitalą didėjo daugiausiai dėl „Baltpool“ panaudotų 91,5 mln. Eur. Sukauptų mokėtinų VIAP lėšų, kurių įsipareigojimai balanse sumažėjo nuo 160,5 mln. Eur. iki 69,0 mln. Eur.

2023 m. „Litgrid“ gavo 108,5 mln. Eur perkrovų valdymo įplaukų ir, lyginant su 2022 m., buvo beveik 2,5 karto mažesnės dėl mažesnių elektros energijos kainų skirtumų regionuose. Šios įplaukos nėra apskaitomos pajamomis ir tiesiogiai nelemia bendrovės veiklos rezultato, jų panaudojimas yra reglamentuotas Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu Nr. 2019/943 ir Europos Sąjungos Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) patvirtinta metodika. Perkrovų valdymo įplaukos daugiausia naudojamos bendrovės investicijų, didinančių tarpsisteminių jungčių pralaidumus, daliniam finansavimui. Elektros energijos tarifo mažinimui 2023 m. buvo panaudota 142,3 mln. Eur perkrovų valdymo įplaukų, investicijoms – 15,2 mln. Eur.

2023 m. Grupė sugrąžino 30,9 mln. Eur paskolų (2022 m. – 35,4 mln. Eur), naujų ilgalaikių paskolų nebuvo gauta. 2023 m. gruodžio 31 d. Grupė buvo laikinai panaudojusi 18 mln. Eur sąskaitų likučio perviršio (overdrafto), kuris buvo pilnai grąžintas 2024 m. sausį.

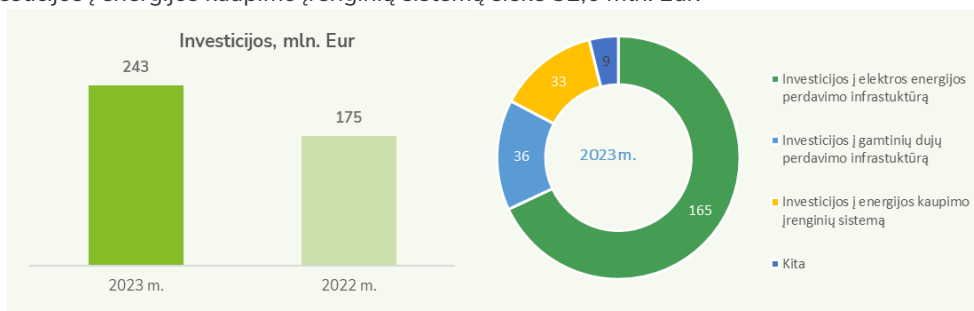
4.2.8. Investicijos

2023 m. „EPSO-G“ grupės investicijos (ilgalaikis turtas apskaitomas turto įsigijimo verte, neatsižvelgiant į sudengimą su tam turtui įsigyti gautomis/gautinomis dotacijomis) sudarė 243,1 mln. Eur ir buvo 67,9 mln. Eur didesnės nei 2022 m. Neskaitant iš trečiųjų šalių gauto turto, „EPSO-G“ grupės investicijos sudarė 231,3 mln. Eur ir buvo 76,9 mln. Eur didesnės nei 2022 m.

„Litgrid“ investicijos siekė 165,4 mln. Eur (iš jų 66 proc. skirta strateginiams ir valstybei svarbiems elektros energetikos projektams įgyvendinti, 34 proc. – perdavimo tinklo rekonstrukcijai ir plėtrai bei veiklos palaikymui), neskaitant iš trečiųjų šalių gauto turto investicijos sudarė 153,6 mln. Eur.

„Amber Grid“ investicijos į magistralinio tinklo rekonstrukciją ir modernizavimą siekė beveik 35,7 mln. Eur (iš kurių 13,2 mln. Eur magistralinio dujotiekio Vilnius-Kaunas atskirų atkarpų rekonstrukcijai, 3,2 mln. Eur antžeminių perėjų keitimui požeminėmis bei magistralinio dujotiekio neįgilintų atkarpų įgilinimui (MD A2 II etapas), 6,7 mln. Eur Grigiškių, Kėdainių, Vievio, Telšių, Šiaulių DSS rekonstrukcijai, 3,1 mln. Eur uždarymo įtaisų pakeitimui ir prijungimui prie Scada kt.).

„Energy cells“ investicijos į energijos kaupimo įrenginių sistemą siekė 32,6 mln. Eur.

4.3. Tyrimų ir plėtros veikla

Ambicingi Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos tikslai dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimo ir tuo pat metu vykdoma sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais programa bei regioninės dujų rinkos integracijos procesai skatina „EPSO-G“ grupės įmonės ieškoti naujų inovatyvių sprendinių dėl Lietuvos energetikos sistemos patikimo veikimo dabar ir ateityje. Moksliniai tyrimai ir studijos, inovacijų diegimo veiklų planavimas ir įgyvendinimas skatina Grupės bendrovės efektyvinti savo veiklą, taikant naujus metodus, priemones ir gerąsias praktikas.

Vykdam šią veiklą „EPSO-G“ įmonių grupės vadovaujasi Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų veiklos gairėmis (toliau – MTEPI veiklos gairės). MTEPI veiklos gairių tikslas – per tyrimus, inovacijas ir naujus sprendimus užtikrinti „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių veiklos tęstinumą ir efektyvumą, konkurencingumą ar sąlygų konkurencijai užtikrinti sudarymą įgyvendinant NENS tikslus ir sukuriant didesnę pridėtinę vertę visuomenei.

MTEPI veiklos gairėmis nustatomos vienodos visai Grupei mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros, inovacijų ir inovacinės veiklos sąvokos, bendros veiklos kryptys ir prioritetai, klasifikavimo principai bei rekomendacijos perdavimo sistemos operatoriams dėl lėšų skyrimo MTEPI veiklai, kuri nepriskiriama reguliuojamai veiklai. 2023 metų pabaigoje Grupės inovacijų portfelį sudarė 40 priemonių, kurios orientuotos į pažangų ir efektyvų sistemų valdymą ir stebėseną (9), modernius turto valdymo sprendimus (16), grupės ITT ir skaitmenizacijos plėtrą (9) bei naujų verslo organizavimo ir paslaugų vystymą (6). Net 20 priemonių buvo inicijuotos per 2023 m.

Grupė MTEPI veiklų pagalba siekia įgyvendinti energetikos transformaciją bei perėjimą prie klimatui neutralios ekonomikos, tuo pat metu skatindama didesnį energetinį efektyvumą ir tarpsektorinį bendradarbiavimą, kuriant naudą Lietuvos žmonėms ir verslui. Per tyrimus, demonstracinius ir eksperimentinius projektus užtikrinama AEI pajėgumų plėtra, vartojimo elektrifikacija ir pramonės dekarbonizacija, vystoma žaliųjų dujų energetikos sritis, sistemų integracijos bei lankstumo ir balansavimo paslaugos ar produktai. Žemiau apžvelgiamos pagrindinės MTEPI priemonės, prisidedančios prie anksčiau įvardintų tikslų.

Lietuvos energetikos vizija iki 2050 m.

„EPSO-G“ kartu su tarptautinės konsultacijų įmonės DNV ekspertais parengė Lietuvos energetikos viziją iki 2050 metų. Bendradarbiaujant su Lietuvos pramonės, energetikos įmonėmis ir ekspertais, buvo numatyti scenarijai, kurie atveria galimybes 2050 m. Lietuvai tapti naujos kartos pramonės plėtros centru ir klimatui neutralia valstybe. Lietuva nuo iškastinio kuro pereitų prie elektros iš atsinaujinančių energijos išteklių (AEI), elektrą pasigaminant šalies poreikiams, vandenilio gamybai, o eksportuotų ne tik energiją, tačiau ir aukštesnės vertės tvarius produktus. Vizijos pagrindu būtų įgyvendinami energetikos projektai, vystomos strateginės partnerystės kuriančios pagrindą skirtingų sektorių integracijai bei remiamasi atnaujinant NENS.

„EPSO-G“, „Litgrid“ bei „Amber Grid“ ekspertai dalyvauja modeliavimo studijos „LT100“ rengime. „LT100“ projektas, tai tęstinis Lietuvos energetikos vizijos iki 2050 m. darbas, apimantis detalų šalies energetikos sistemos transformacijos vertinimą, su tikslu pateikti pasiūlymus, kaip Lietuvai tapti visiškai elektros energija apsirūpinančia valstybe ir pasiekti, kad 100 proc. suvartojamos elektros energijos Lietuvoje būtų pagaminama iš AEI.

Planuojama, kad 2024 m. pradžioje bus pateikti pirmieji tarpiniai Lietuvos energetikos sistemos modeliavimo rezultatai, kurių pagrindu bus vertinami pasiūlymai NENS atnaujinimui.

Lietuvos vandenilio plėtros gairės ir vystymo planas

Siekiant įvertinti vandenilio transportavimo veiklos perspektyvas, „Amber Grid“ 2023 m. užbaigė Baltijos ir Suomijos šalių gamtinių dujų perdavimo tinklų pritaikymo metano ir vandenilio mišinių transportavimo techninių galimybių, modernizavimo priemonių ir reikalingų investicijų studiją. Atlikę išsamią situacijos analizę, nepriklausomi užsienio ekspertai pateikė skaičiavimus, kuriuose nurodė reikalingų investicijų į gamtinių dujų perdavimo tinklą sumas, reikalingas norint turėti technines galimybes transportuoti metano ir vandenilio mišinį. Reikalingos investicijos apskaičiuotos išnagrinėjus skirtingus scenarijus, pagal vandenilio ir metano mišinio procentinį kiekį, kuris turi tiesioginę įtaką esamos technologinės įrangos komponentų charakteristikoms.

2023 m. lapkritį Europos Komisija paskelbė Šiaurės ir Baltijos šalių vandenilio koridorių Bendro intereso projektu (PCI). Po šio paskelbimo, dujų perdavimo sistemos operatoriai iš Šiaurės ir Baltijos šalių – „Gasgrid Finland“ (Suomija), „Elering“ (Estija), „Conexus Baltic Grid“ (Latvija), „Amber Grid“ (Lietuva), „GAZ-SYSTEM“ (Lenkija) ir „ONTRAS“ (Vokietija) – pasirašė sutartį dėl žaliojo vandenilio koridoriaus galimybių studijos. Šią studiją atliks konkursą laimėjusi bendrovė „AFRY Management Consulting“, kuri analizuos tarpvalstybinės vandenilio infrastruktūros plėtrą nuo Suomijos iki Vokietijos per Baltijos šalis ir Lenkiją, taip pat žaliojo vandenilio tendencijas regione. Numatoma, kad ši studija, suteiksianti išsamią faktais pagrįstą informaciją sprendimams priimti, bus parengta per šešis mėnesius, iki 2024 m. vidurio.

Elektrinio ir šiluminio kaupiklių bendro darbo sinergijos demonstracija

„Litgrid“ kartu su Kauno technologijos universitetu (KTU) atliko unikalius 1 MW eksperimentinės baterijos ir išmanios energetinės sistemos su šiluminiu kaupikliu bandymus. Šie hibridinės sistemos testai yra svarbūs plėtojant elektros sistemos lankstumo ir atsinaujinančių energijos išteklių integracijos sprendimus išnaudojant šilumos ir elektros energetikos sektorių integraciją (angl. *Power to Heat, P2H*). Penkiose demonstracijose buvo išbandyta:

- efektyvus perteklinės saulės elektrinės energijos suvartojimas;
- sistemos ekonominio efektyvumo nustatymas prognozuojant elektros rinkos kainas;
- sistemos galios balanso valdymas stabilizuojant elektros sistemos dažnį;
- balansavimo paslaugų teikimas, pademonstruojant sistemą, kaip rankinio dažnio atkūrimo rezervo (mFRR) energijos šaltinį;
- naujos lankstumo paslaugos (perkrovų valdymo) teikimas, panaudojant sistemos geografiškai nutolusius elementus.

Kintamo linijos pralaidumo pilotinis projektas

„Litgrid“ atliko dirbtinio intelekto ir jutiklių technologijų, galinčių prisidėti prie sėkmingo atsinaujinančių energijos išteklių elektrinių veikimo, bandymus. Jų metu prie oro linijų įdiegti specialūs prietaisai matavo orų sąlygas, o inovatyvus modelis vertino esamą ir prognozavo galimą linijų pralaidumą. Bandymų rezultatai rodo, kad naudojant šią technologiją elektros perdavimo linijos pralaidumas vidutiniškai padidėjo 52 procentais, palyginti su nustatyta projekciniu pralaidumu.

Kintamo linijų pralaidumo technologija (angl. *Dynamic Line Rating, DLR*) yra perspektyvi, kuriant palankesnes aplinkybes atsinaujinančios energijos išteklių jėgainėms generuoti daugiau elektros be apribojimų.

Prie oro linijos sumontuoti naujieji fiziniai jutikliai matavo orų sąlygas, linijos laidų temperatūrą, srovę, vibracijų stiprumą ir dažnį bei leido įvertinti laidininko įlinkį. Inovacija buvo įdiegta 110 kV oro linijoje Palanga–Vėjas 1 Klaipėdos rajone. Papildomai inovatyvus pralaidumo vertinimo modelis buvo sukurtas 330 kV oro linijai Kaunas–Šiauliai.

Baterijų energijos kaupimo sistemos veikimo tyrimas imituojant elektros energijos rinkos sąlygas bei techninių galimybių dirbti kartu su atsinaujinančios energijos išteklių šaltiniu vertinimas.

„Litgrid“ ir atsinaujinančios energetikos bendrovė „Green Genius“ baigė pirmosios Baltijos šalyse prie perdavimo tinklo prijungtos 1 MW baterijos bandymus. Rezultatai parodė, kad kaupikliai turi didelį potencialą prisidėti prie atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) plėtros.

1 MW galios ir 1 MWh talpos baterija gali ne tik kaupti ir momentiška pateikti energiją į tinklą, bet ir padėti valdyti dažnį bei kitus sistemos parametrus.

Bendradarbiavimo su „Green Genius“ metu baterija buvo išbandoma skirtingais scenarijais – siekiant imituoti jos veikimą elektros biržos „Nord Pool“ dienos prieš ir dienos eigos (angl. *Day ahead; intraday*) rinkose ji buvo įkraunama ir iškraunama pagal iš anksto suplanuotą grafiką. Taip pat buvo testuojama, kaip baterija gali papildyti saulės ir vėjo jėgainių veikimą skirtingais AEI elektrinių ir baterijos darbo režimais ir koks bendro veikimo modelis yra pats efektyviausias.

Bandymai leido suprasti, kaip baterijos leis AEI elektrinėms atitikti keliamus tinklo reikalavimus, kadangi energijos kaupikliai stipriai išplečia AEI elektrinių valdymo galimybes.

4.4. Svarbūs ataskaitinio laikotarpio įvykiai

01

SAUSIS

Sausio 2 d. Energetikos ministerija paskelbė „EPSO-G“ naujos kadencijos valdybos narių atranką.

Sausio 2 d. „EPSO-G“ paskelbė atranką į „Tetas“ valdybą.

Sausio 5 d. Juridinių asmenų registre įregistruota nauja „EPSO-G“ įstatų redakcija. Naujoje įstatų redakcijoje aiškiau apibrėžta, kaip „EPSO-G“ įgyvendina jai numatytas patronavimo funkcijas, peržiūrėta „EPSO-G“ visuotinio akcininko susirinkimo, valdybos ir vadovo kompetencija, patikslintos nuostatos, susijusios su „EPSO-G“ valdybos komitetų formavimu, patikslintos nuostatos dėl valdybos sudarymo, jos veiklos organizavimo klausimų, įtvirtinta galimybė „EPSO-G“ valdybai sudaryti Grupės vadovų komitetą.

Sausio 13 d. Pasvalio rajone įvykusio incidento metu buvo pažeistas „Amber Grid“ magistralinis dujotiekis, užsidegė jame buvusios dujos. Žmonės incidento metu nenukentėjo, jis buvo lokalizuotas tą pačią dieną. Dujų tiekimas buvo užtikrinamas lygiagrečiai nutiestu dujotiekiu. Atnaujinus pažeistą dujotiekį, dujų tiekimas juo atstatytas sausio 16 dieną.

Sausio 16 d. „EPSO-G“ finansų ir veiklos planavimo vadovo pareigas pradėjo eiti Darius Kašauskas.

02

VASARIS

Vasario 3 d. paskelbta apie baigtus „Energy cells“ įrengiamos energijos kaupimo sistemos pirminius įrenginių testavimo darbus.

Vasario 3 d. „Litgrid“ paskelbė atnaujintą bendrovės strategiją iki 2030 metų.

Vasario 9 d. renginio „Nasdaq Baltijos rinkos apdovanojimai 2023“ metu „EPSO-G“ išplatinta su darnumu susieta obligacijų emisija pripažinta svarbiausiu įvykiu Baltijos kapitalo rinkoje.

Vasario 20 d. „EPSO-G“ plėtros ir inovacijų vadovo pareigas pradėjo eiti Paulius Butkus.

Vasario 24 d. „EPSO-G“ pradėjo „Litgrid“ ir „Amber Grid“ valdybos narių atranką.

03

KOVAS

Kovo 16 d. „Amber Grid“ dukterinės įmonės regioninės dujų biržos „GET Baltic“ strategine partnere išrinkta „European Energy Exchange“ birža. „European Energy Exchange“ biržos viešojo konkurso metu pasiūlyta 66 proc. „GET Baltic“ akcijų įsigijimo vertė yra 6,5 mln. eurų. Sandoris bus galutinai užbaigtas gegužės-birželio mėn., pasirašius reikiamas sutartis ir atlikus kitus formalius sandorio uždarymo veiksmus.

Kovo 13 d. „EPSO-G“ paskelbė atranką į dukterinės bendrovės „Energy cells“ patronuojančios bendrovės nominuojamo inovacijų diegimo ir veiklos plėtros kompetencijų srities valdybos nario vietą.

Kovo 24 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija paskyrė naujosios kadencijos „EPSO-G“ valdybą, kurioje dirbs trys nepriklausomi nariai Robertas Vyšniauskas, Asta Sungailienė ir Liudas Liutkevičius bei Energetikos ministerijos deleguoti valdybos nariai Dainius Bražiūnas ir Tomas Daukantas.

Kovo 30 d. „Tetas“ valdybos pirmininku išrinktas „EPSO-G“ grupės finansų ir veiklos planavimo vadovas Darius Kašauskas. Kovą ketverių metų kadenciją pradėjusioje valdyboje taip pat dirba nepriklausomas valdybos narys Tomas Astrauskas ir dvi vienintelės bendrovės „Tetas“ akcininkės „EPSO-G“ deleguotos valdybos narės Elida Drapienė bei Ieva Kuodė. Penktojo „Tetas“ valdybos nario atranka baigta balandį.

Kovo 31 d. veiklą „Baltpool“ valdyboje baigė „EPSO-G“ deleguotas valdybos narys Viktoras Baltuškonis. Valdybos narys atsistatydino iš „Baltpool“ valdybos nesuejęs jos kadencijai pasibaigus jo darbo santykiams su „EPSO-G“.

04

BALANDIS

Balandžio 5 d. „Tetas“ nepriklausomu valdybos nariu buvo paskirtas Vytautas Lisauskas – taip galutinai suformuota penkių narių „Tetas“ valdyba.

Balandžio 7 d. „EPSO-G“ valdybos pirmininku išrinktas nepriklausomas jos narys Robertas Vyšniauskas. Ketverius metus dirbsianti penkių narių naujoji „EPSO-G“ valdyba buvo suformuota kovo pabaigoje. R. Vyšniauskas dirbo ir ankstesnės kadencijos bendrovės valdyboje, nuo 2022 metų vasario ėjo jos pirmininko pareigas.

Balandžio 7 d. valdybos posėdyje suformuotas Atlygio ir skyrimo komitetas, kurio nariais išrinkti valdybos nariai Asta Sungailienė ir Tomas Daukantas. Taip pat paskelbta nepriklausomo komiteto nario atranka.

Balandžio 11 d. įvykusio „Amber Grid“ visuotinio akcininkų susirinkimo metu buvo pritarta sutarčių pasirašymui su „GET Baltic“ strategine partnere ir 66 proc. akcijų pardavimui viešojo konkurso laimėtojai – „European Energy Exchange“ biržai. Sandoris su „European Energy Exchange“ bus galutinai užbaigtas gegužės-birželio mėnesiais, pasirašius reikiamas sutartis ir atlikus kitus formalius sandorio užbaigimo veiksmus.

Balandžio 11 d. „Amber Grid“ patronuojančios bendrovės nominuojamo inovacijų ir žaliosios transformacijos kompetencijų srities valdybos nariu valdybos nariu patvirtintas „EPSO-G“ plėtros ir inovacijų vadovas Paulius Butkus.

Balandžio 14 d. „Amber Grid“ paskelbė tarptautinį pirkimą vandenilio koridoriaus galimybių studijai.

Balandžio 21 d. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija „EPSO-G“ Audito komiteto nariu paskyrė valdybos narį Dainių Bražiūną.

Balandžio 22 d. „Litgrid“ sėkmingai atliko izoliuoto darbo bandymą – Lietuvos elektros sistema pasiruošusi veikti savarankiškai.

Balandžio 24 d. „EPSO-G“ organizacijos vystymo ir kultūros vadovės pareigas pradėjo eiti Simona Grinevičienė.

Balandžio 24 d. „Litgrid“ ir PSE informavo, kad iš naujo vykdys „Harmony Link“ jungties pirkimą.

05

GEGUŽĖ

Gegužės 2 d. startavo Lietuvos Respublikos nacionalinė biokuro tvarumo schema „RED BP“, užtikrinanti biomasės kuro atitiktį tvarumo ir išmetamųjų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijams, kurios sukūrimas ir įgyvendinimas buvo pavestas „Baltpool“.

Gegužės 3 d. reitingų agentūra „Moody's Investors Service“, atlikusi kredito reitingo periodinę peržiūrą, patvirtino „EPSO-G“ turėtą Baa1 kredito reitingą su stabilia perspektyva.

Gegužės 5 d. patvirtintos sinchronizacijos įstatymo pataisos įpareigojo kaupimo įrenginių sistemos operatorę „Energy cells“ neatlygintinai leisti Lietuvos elektros perdavimo sistemos operatoriai „Litgrid“ naudoti dalį 200 MW galios energijos kaupimo sistemos technologinių nuostolių sąnaudų mažinimui ir kitoms funkcijoms, kurios reikalingos užtikrinant šalies elektros energetikos sistemos saugumą ir patikimumą.

Gegužės 9 d. „EPSO-G“ komunikacijos vadovės pareigas pradėjo eiti Ernesta Dapkienė.

Gegužės 12 d. „EPSO-G“ rudenį planuoja persikelti į biurų kompleksą „Business Garden Vilnius“. „EPSO-G“ pasirašė penkerių metų patalpų nuomos sutartį su „Vastint Lithuania“, kuri laimėjo konkursą.

Gegužės 16 d. „Energy cells“ valdybos nariu vienintelis bendrovės akcininkas „EPSO-G“ paskyrė Grupės plėtros ir inovacijų vadovą Paulių Butkų.

Gegužės 16 d. „Amber Grid“ ir energijos birža „European Energy Exchange“ AG (EEX) oficialiai pasirašė sutartį, pagal kurią EEX įsigis 66 proc. regioninės dujų biržos „GET Baltic“ akcijų. Tokiu būdu trijose Baltijos šalyse ir Suomijoje veikianti dujų birža taps EEX Grupės dalimi. Likusius 34 proc. akcijų valdys „Amber Grid“, kuri ir toliau bus įsitraukus į tolesnį dujų verslo vystymą dinamiškame Baltijos jūros regione.

Gegužės 18 d. „Litgrid“ įjungė 88 km ilgio 330 kV elektros perdavimo linijas Vakarų Lietuvoje. Rekonstrukcijos metu vienos grandies Grobinė (Latvija)–Klaipėda ir Jurbarkas–Bitėnai oro linijos tapo dvigrandėmis, taip padidinant elektros pralaidumą ir sustiprinant tinklo patikimumą. Vakarų Lietuvos elektros perdavimo linijų statybų projektai vykdomi ruošiantis sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais.

Gegužės 19 d. Latvijos Respublikos Ministrų kabinetas „Baltpool“ energijos išteklių biržą įtraukė į biržų, kuriose įsigytas tvarus biokuras laikomas atitinkančiu Latvijos nacionalinio reguliavimo keliamus tvarumo bei ŠESD kiekio mažinimo reikalavimus, sąrašą.

Gegužės 26 d. „Energy cells“ paskelbė viešąjį pirkimą, kurio metu planuoja įsigyti konsultacijas dėl kaupimo įrenginių sistemos perleidimo. Pirkimą laimėję konsultantai turės iki šių metų pabaigos parengti kaupiklių sistemos perleidimo planą.

Gegužės 31 d. „Litgrid“ stato naują transformatorių pastotę Klaipėdos rajone, taip atverdamą naujas galimybes verslo plėtrai ir sustiprindama elektros perdavimo tinklą regione. Pirmasis per šią pastotę prie perdavimo tinklo prisijungs VMG grupės įmonės „VMG Technics“ vystomas pramonės ir inovacijų parko projektas „VMG Technics R&D Park“.

Gegužės 31 d. teisiškai užbaigtas „Amber Grid“ sandoris su „European Energy Exchange“ birža dėl „GET Baltic“ akcijų 66 proc. paketo pirkimo-pardavimo. Sandorio vertė – 6,5 mln. eurų.

06

BIRŽELIS

Birželio 2 d. atlikdama vidinį tyrimą ir vertindama turimą informaciją „Amber Grid“ kreipėsi į prokuratūrą dėl dalies GIPL dujotiekio jungiamųjų detalių.

Birželio 12 d. „Litgrid“ neeilinis visuotinis akcininkų susirinkimas Andrių Šemeškevičių paskyrė naujuoju nepriklausomu valdybos nariu. A. Šemeškevičius yra akcinės bendrovės „Telia Lietuva“ technologijų vadovas.

Birželio 14 d. „Litgrid“ Kretingos rajone esančiuose Darbėnuose pradeda statyti 330 kV skirstyklą. Vakarų Lietuvos ateities energetikos centru laikoma skirstykla padidins Lietuvos energetinį saugumą, komercinės prekybos galimybes ir reikšmingai prisidės prie atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos augimo.

Birželio 20 d. „Litgrid“ iš Norvegijos kompanijos „Heimdall Power AS“ perka fizinius išmaniuosius jutiklius. Ši inovacija bus naudojama stebėti oro linijų laidų būklę ir pralaidumą lemiančius rodiklius.

Birželio 21 d. priimtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas dėl Įmonių, veikiančių energetikos srityje, energijos ar kuro, kurių reikia elektros ir šilumos energijai gaminti, pirkimų taisyklių pakeitimo, kuriuo numatoma galimybė rinkos dalyviams įsigyti biokurą, pagamintą ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu pristatymo vieta yra ne Lietuvos Respublikos teritorijoje, įvedamas įsigyjamo kuro diferencijavimas atsiradus papildomiems kurą naudojančioms įrenginiams (Vilniaus kogeneracinė jėgainė).

Birželio 23 d. „Litgrid“ sėkmingai pabaigė dar vieną pasiruošimo sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais etapą. Pirmą kartą šalies istorijoje atlikusi Lietuvos izoliuoto darbo bandymą ir paruošusi jo ataskaitą, operatorė įgyvendino jau septintąjį projektą.

Birželio 27 d. „Litgrid“, siekdama sumažinti sklindantį triukšmą nuo Alytaus transformatorių pastotėje veikiančių autotransformatorių, planuoja įrengti triukšmą mažinančias užtvartas. Tai antrasis tęstinio projekto „Triukšmo slopinančių priemonių diegimas Alytaus 330 – 400 kV energetiniame mazge“ etapas. Pagal susitarimą su Alytaus rajono savivaldybe ir gyventojais 2021 m. buvo įrengtos pirmosios garsą slopinančios priemonės „LitPol Link“ keitiklių stotyje.

Birželio 29 d. „EPSO-G“ valdyba patvirtino naujos sudėties įmonės Atlygio ir skyrimo komitetą. Asta Sungailienė, „EPSO-G“ nepriklausoma valdybos narė, tapo komiteto pirmininke. „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetą sudaro 3 nariai. Kartu su A. Sungailiene komitete dirbs nepriklausomas narys Ramūnas Bagdonas, telekomunikacijų bendrovės „Telia Lietuva“ Žmogiškųjų išteklių vadovas, bei Tomas Daukantas, Energetikos ministerijos Teisės ir personalo grupės vadovas.

07

LIEPA

Nuo liepos 1 d., įsigaliojus Alternatyviųjų degalų įstatymo ir Degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių apskaitos vienetų sistemos administravimo tvarkos aprašo pakeitimams, už elektros energiją taip pat yra suteikiami degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių apskaitos vienetai, reikalingi degalų tiekėjams siekiant įgyvendinti įstatyme nustatytus tikslus.

Liepos 3 d. „Litgrid“ baigė vieną svarbiausių šių metų projektų Pietų Lietuvoje – po rekonstrukcijos įjungė 61 km ilgio 330 kV elektros perdavimo liniją nuo Elektrėnų iki Alytaus. Atnaujinta linija elektros energetikos sistemai suteiks patikimumo, stabilumo ir saugumo, ji svarbi įgyvendinant sinchronizaciją su kontinentinės Europos tinklais.

08

RUGPJŪTIS

Nuo rugpjūčio 1-osios magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijoms bus taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos.

Rugpjūčio 2 d. Lietuvos, Latvijos ir Estijos elektros perdavimo sistemos operatorės „Litgrid“, AST ir „Elering“ pasirašė susitarimą dėl naujos sinchronizacijos datos. Pagal susitarimą, atsijungimas nuo Rusijos valdomos sistemos ir prisijungimas prie kontinentinės Europos tinklų įvyks 2025 m. vasarį. Susitarime taip pat numatoma, kad Baltijos šalys kartu atsisakys pratęsti su Rusijos ir Baltarusijos operatoriais sudarytą BRELL sutartį 2024 m. vasarą, likus pusei metų iki sinchronizacijos.

Rugpjūčio 4 d. „Amber Grid“ ir „Litgrid“, siekdamos užtikrinti strategiškai svarbiausių energetikos objektų apsaugą nuo bepiločių orlaivių, paskelbė tarptautinį viešąjį pirkimą. Energetikos bendrovės ketina įsigyti dronų aptikimo ir neutralizavimo sistemas.

Rugpjūčio 30 d. „Litgrid“ pradeda statyti sinchronizacijai svarbią Mūšos 330 kV skirstyklą.

09

RUGSĖJIS

Rugsėjo 5 d. Ukrainą pasiekė svarbus „Litgrid“ siuntinys: galingas autotransformatorius elektros suteiks šimtams tūkstančių gyventojų.

Rugsėjo 12 d. „Litgrid“ kartu su „Ignitis gamyba“ sėkmingai atliko vieno svarbiausių sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais projektų – Automatinio generacijos valdymo sistemos (AGV) – bandymus.

Rugsėjo 18 d. Lietuvos dujų perdavimo tinkle – pirmosios žaliosios dujos. Biometaną į „Amber Grid“ perdavimo tinklą pradėjo tiekti Pasvalio rajone naujai atidaryta „Tube green“ biometano gamykla. Kasmet iš šios gamyklos į perdavimo sistemą numatoma įleisti apie 100 000 megavatvalandžių (MWh) biometano. Tai sudarys iki 1 proc. viso Lietuvos dujų poreikio.

Rugsėjo 19 d. „Litgrid“ baigė rekonstruoti sinchronizacijai svarbią 330 kV elektros perdavimo liniją Jurbarkas–Bitėnai. Rekonstrukcijos metu padidintas elektros pralaidumas ir sustiprintas tinklo patikimumas, viengrandę liniją pakeitus į dvigrandę.

Rugsėjo 23 d. „NordBalt“ elektros jungtis su Švedija sėkmingai įjungta po remonto.

10

SPALIS

Spalio 10 d. „Amber Grid“ pradeda vandenilio transportavimo veiklą: sieks tapti Lietuvos vandenilio tinklo operatoriumi.

Spalio 18 d. „Energy cells“ energijos kaupimo sistema oficialiai pradėjo veiklą – izoliuoto darbo rezervo paslauga teikiama visa 200 MW galia (faktinė paslaugos teikimo pradžia visa 200 MW galia spalio 6 d.)

Spalio 20 d. „Litgrid“ įdiegė Automatinio generacijos valdymo sistemos programinę įrangą. Tai vienas svarbiausių pasiruošimo sinchronizacijai su kontinentinės Europos tinklais projektų.

Spalio 25 d. Lietuvos Respublikos prekių ženklų registre įregistruoti energijos perdavimo ir mainų įmonių grupės „EPSO-G“ žodinis ir grafinis prekių ženklai.

11

LAPKRITIS

Spalio 28 d. sėkmingai atlikus planinius darbus vėl įjungta „NordBalt“ jungtis.

Nuo lapkričio 15 dienos keičiamas „EPSO-G“ buveinės registracijos ir korespondencijos adresas iš Gedimino pr. 20, Vilnius, LT-01103 į Laisvės pr. 10, Vilnius, LT-04215.

Lapkričio 13 d. Lietuvos ir Lenkijos elektros perdavimo sistemų operatorės „Litgrid“ ir PSE svarsto įvairias planuojamos naujos elektros jungties tarp Lietuvos ir Lenkijos alternatyvas.

Lapkričio 22 d. „Litgrid“ gavo sertifikatą, patvirtinantį tarptautinius standartus atitinkančias įmonės vadybos sistemas.

Lapkričio 24 d. viešai pristatyta Lietuvos energetikos vizija iki 2050 m. Viziją rengė „EPSO-G“ kartu su tarptautinės konsultacijų įmonės DNV ekspertais. Taip pat buvo bendradarbiaujama su Energetikos ministerija, Lietuvos pramonės, energetikos įmonėmis ir ekspertais.

12

GRUODIS

Gruodžio 1 d. „Amber Grid“ užbaigė dujotiekio Vilnius-Kaunas atkarpų rekonstravimą.

Gruodžio 6 d. „Litgrid“ pasirašė sutartį su antrąja elektros energijos paklausos telkėja Lietuvoje – Estijos įmone „Enefit“.

Gruodžio 8 d. „Amber Grid“ už 14 mln. eurų atnaujino šešis Lietuvos dujų vartotojams svarbius objektus.

Gruodžio 18 d. „EPSO-G“ paskelbė atrankas į Grupės įmonių „Amber Grid“ ir „Litgrid“ valdybas.

Gruodžio 18 d. sinchronizacijai svarbioje Bitėnų transformatorių pastotės skirstykloje „Litgrid“ atliko pagrindinius darbus.

Gruodžio 22 d. „Litgrid“ per 3 mėnesius rezervavo 1,3 GW galią saulės, vėjo elektrinėms ir kaupimo įrenginiams.

Gruodžio 29 d. „EPSO-G“ paskelbė audituotą Grupės darnumo pažangos ataskaitą už 2022 metus su parengta Nepriklausomo riboto užtikrinimo ataskaita. Ataskaitos auditą atliko įmonė „PricewaterhouseCoopers“.

Svarbūs įvykiai po ataskaitinio laikotarpio pabaigos

01

SAUSIS

Sausio 3 d. Europos dujų perdavimo sistemos operatoriai „Gasgrid Finland“ (Suomija), „Elering“ (Estija), „Conexus Baltic Grid“ (Latvija), „Amber Grid“ (Lietuva), „GAZ-SYSTEM“ (Lenkija) ir „ONTRAS“ (Vokietija), dalyvaujantys tarptautiniame Šiaurės ir Baltijos šalių vandenilio koridoriaus projekte pasirašė sutartį dėl žaliojo vandenilio koridoriaus galimybių studijos.

Sausio 12 d. „Litgrid“ ir KTU baigė inovatyvius baterijos ir šiluminio kaupiklio testus.

Sausio 15 d. „Litgrid“ pasirašė bendradarbiavimo susitarimą dėl elektros perdavimo tinklo parengimo elektrifikuoti „Rail Baltica“.

Sausio 15 d. „EPSO-G“ paskelbė Grupės įmonės „Baltpool“ valdybos narių atranką.

Sausio 23 d. „EPSO-G“ ilgalaikę Grupės ir jos įmonių strategiją iki 2050 m. rengs kartu su konsorciūmą sudariusiomis įmonėmis, kurios laimėjo „EPSO-G“ skelbtą tarptautinį viešąjį pirkimą.

02

VASARIS

Vasario 1 d. veiklą pradėjo „Amber Grid“ administruojama nauja elektroninė žalių dujų kilmės garantijų registro sistema.

Vasario 12 d. „Litgrid“ duomenimis, elektros gamyba Lietuvoje 2023 m. augo trečdaliu ir buvo didžiausia nuo 2010 m., o atsinaujinančių energijos išteklių elektrinės pagamino rekordiškai daug elektros energijos – ji sudarė 70 procentų visos šalies gamybos.

Vasario 26 d. „Amber Grid“ reikalauja pašalinti GIPL dujotiekio detalių sertifikavimo trūkumus. Nepašalinus, detalės bus keičiamos.

03

KOVAS

Kovo 13 d. „EPSO-G“ nepriklausoma valdybos narė Asta Sungailienė 2024 m. kovo 12 d. dėl asmeninių priežasčių pareiškė apie savo atsistatydinimą iš „EPSO-G“ valdybos narės bei Atlygio ir skyrimo komiteto pirmininkės pareigų nuo 2024 m. kovo 27 d.

4.5. Narystė organizacijose

2023 m. „EPSO-G“ valdymo bendrovė ir perdavimo sistemų operatoriai aktyviai dalyvavo nacionalinių (tokių kaip Nacionalinė Lietuvos energetikos asociacija – NLEA) ir įvairių tarptautinių organizacijų bei asociacijų, tokių kaip Europos elektros perdavimo sistemos operatorių tinklas (angl. santrumpa – ENTSO-E) ir Europos dujų perdavimo sistemos operatorių tinklas (angl. santrumpa – ENTSO-G), PSO ir kitų elektros energetikos įmonių asociacijų veikloje. Dalyvavimas Lietuvos ir užsienio organizacijų veikloje leidžia Grupės įmonės stiprinti kompetencijas, dalintis gerosiomis praktikomis, kartu su kitomis valstybėmis dalyvauti bendruose projektuose, kurie prisideda prie Lietuvos energetinės nepriklausomybės stiprinimo.

Organizacija	Atstovaujanti bendrovė	Nuoroda	Organizacijos aprašymas
Bioenergy Europe	„Baltpool“	www.bioenergyeurope.org	Asociacija vienija Europoje įsikūrusias nacionalines bioenergetikos asociacijas ir įmones, veikiančias bioenergetikos srityje, taip pat Europoje veikiančias akademines ir mokslinių tyrimų įstaigas.
EASEE-gas	„Amber Grid“	www.easee-gas.eu	Asociacija įkurta plėtoti ir skatinti supaprastintą ir racionalizuotą fizinį dujų transportavimą ir prekybą dujomis visoje Europoje.
ENTSO-E	„Litgrid“	www.entsoe.eu	Organizacija, vienijanti Europos elektros perdavimo sistemų operatorius.
ENTSOG	„Amber Grid“	www.entsog.eu	Organizacija, vienijanti Europos gamtinių dujų perdavimo sistemų operatorius.
Europos švaraus vandenilio aljansas (European Green Hydrogen Alliance)	„Amber Grid“	www.ech2a.eu	Aljansas, vienijantis asmenis, siekiančius vandenilio technologijų plėtros Europoje
European Renewable Gas Registry	„Amber Grid“	www.ergar.org	Organizacija, kurios tikslas dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos šaltinių, kilmės garantijų prekybos tarp šalių plėtojimas.
Europinės vandenilio plėtros iniciatyvos „European Hydrogen Backbone“	„Amber Grid“	www.ehb.eu	Iniciatyvoje dalyvaujantys nariai kuria vandenilio transportavimo infrastruktūros visoje Europoje viziją.
„Infobalt“	„EPSO-G“, „Amber Grid“, „Litgrid“	www.infobalt.lt	DigiTech sektoriaus asociacija, siekianti sukurti geriausias sąlygas technologijų taikymui, rinkos plėtrai bei eksportui. „Infobalt“ ir „EPSO-G“ grupės įmonių suburta grupė „EnergyTech Digital“, kuri skatins platesnį skaitmeninių technologijų panaudojimą energetikoje.
International Council on Large Electric Systems (CIGRE)	„Litgrid“	www.cigre.org	Pasaulinė ne pelno siekianti organizacija, kurios veiklos sritis apima techninius ir ekonominius elektros tinklo, taip pat aplinkosaugos ir reguliavimo aspektus.
Kilmės garantijas išduodančias institucijas Europoje vienijanti organizacija AIB	„Amber Grid“	www.aib-net.org	Kuria ir plėtoja standartizuotą energijos kilmės garantijų apskaitos sistemą tarp Europos Sąjungos ir Europos ekonominės erdvės valstybių narių kilmės garantijas išduodančių įstaigų, siekiant užtikrinti patikimą, skaidrų, ir

			ekonomišką energijos kilmės garantijų tarpvalstybinį apsikeitimą.
Lenkijos ir Lietuvos prekybos rūmai	„Amber Grid“, „Litgrid“	www.plcc.lt	Organizacija, siekianti gerinti Lietuvos ir Lenkijos ekonominį bendradarbiavimą.
Lietuvos projektų vadybos asociacija	„EPSO-G“	www.ipma.lt	Asociacija, vienijanti projektų valdymo profesionalus.
Lietuvos suskystintų gamtinių dujų platforma	„Amber Grid“		Platformos partneriai siekia skatinti SGD kaip naujo, švaresnio ir tylesnio kuro naudojimą transporto, pramonės bei kituose ūkio sektoriuose ir sukurti visų potencialių SGD rinkos dalyvių bendrą informacinę ir darbo platformą.
Lietuvos vandenilio energetikos asociacija	„Amber Grid“	www.h2lt.eu	Šalies mokslininkus ir verslo organizacijas jungianti asociacija dalyvauja formuojant nacionalinę, regioninę ir ES politiką bei tikslus, įskaitant Lietuvos vandenilio energetikos sektorių reglamentuojančių teisės aktų leidybos procese strategijos ir vandenilio plėtros veiksmų plano parengimą.
Lietuvos vandenilio platforma	„Amber Grid“, „EPSO-G“		Platforma siekia padėti įgyvendinti ES vandenilio strategijoje numatytus tikslus sukurti pilnavertę ir prieinamą atsinaujinančio vandenilio vertės grandinę. Taip pat skatina Lietuvos įmonių ir organizacijų įsitraukimą į vandenilio sektoriaus vertės grandinės veiklas, kuriant ir gaminant produktus bei teikiant paslaugas Lietuvos ir kitų šalių poreikiams.
Nacionalinė Lietuvos Energetikos asociacija (NLEA)	„EPSO-G“, „Amber Grid“, „Litgrid“	www.nlea.lt	Asociacija, vienijanti Lietuvos elektros energijos ir gamtinių dujų sektoriuose veikiančias bendroves, taip pat mokslo įstaigas.
PVPA (personalo valdymo profesionalų asociacija)	„EPSO-G“	www.pvpa.lt	Asociacija, vienijanti personalo valdymo profesionalus.
Lietuvos atsakingo verslo asociacija LAVA	„EPSO-G“	Asociacijajava.lt	Nacionalinė tvaraus verslo ekosistemos kūrėja, jungianti įmones ir organizacijas.
Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmai	„Tetas“	www.chamber.lt	Verslo įmones ir mokslo bendruomenę vienijanti asociacija.

Oil & Gas Methane Partnership 2.0 (OGMP 2.0)	„Amber Grid“	www.ogmpartnership.com	Jungtinių Tautų aplinkos programos (UNEP) pavyzdinė naftos ir dujų ataskaitų teikimo ir poveikio aplinkai mažinimo programa, tiesiogiai įtraukianti naftos ir dujų įmones, kurios turi galią spręsti metano emisijų problemą
--	--------------	--	--

4.6. Sandoriai su susijusiomis šalimis

2023 m. birželio 29 d. „EPSO-G“ valdyba, įvertinusi Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimus, panaikino Sandorių su susijusiomis šalimis politiką. Siekiant užtikrinti minėtame įstatyme numatytų reikalavimų laikymąsi ir užtikrinti tinkamas Grupės bendrovių sandorių su susijusiomis šalimis priežiūros ir atskleidimo procedūras, Grupės bendrovių („Litgrid“ ir „Amber Grid“) valdybos įpareigos kreiptis į „EPSO-G“ audito komitetą nuomonės prieš sudarant su susijusiomis šalimis sandorius, atitinkančius Akcinių bendrovių įstatymo kriterijus ir užtikrinti tokių sandorių skelbimą nustatyta tvarka.

Informacija apie susijusių šalių sandorius yra atskleista metinėse finansinėse ataskaitose.

5.

ATITIKTIES IR RIZIKOS VALDYMAS BEI AUDITAS

- 5.1. Rizikų valdymo sistema
- 5.2. Pagrindinės rizikos ir jų valdymas
- 5.3. Darnumo srities rizikų valdymas
- 5.4. Klimato kaitos rizikos
- 5.5. Atitikties valdymas
- 5.6. Antikorupcinė veikla ir interesų valdymas
- 5.7. Interesų valdymas
- 5.8. Informacija apie vidaus auditą
- 5.9. Informacija apie išorės auditą

5. ATITIKTIES IR RIZIKOS VALDYMAS BEI AUDITAS

5.1. Rizikų valdymo sistema

„EPSO-G“ grupėje rizikų valdymas suprantamas kaip struktūrizuotas požiūris į neapibrėžtumų valdymą, metodiškai įvertinant rizikų poveikį ir tikimybę bei taikant tinkamas rizikų valdymo priemones.

2023 metais „EPSO-G“ grupė vadovavosi valdybos patvirtinta Grupės rizikų valdymo politika bei rizikų valdymo metodika. Šie dokumentai įtvirtino vienodą, bendrais principais pagrįstą ir gerąją praktiką atitinkančią rizikų valdymo sistemą, remiantis tarptautinėje praktikoje taikoma COSO ERM (angl. *Committee of Sponsoring Organisations of the Treadway Commission Enterprise Risk Management*) metodologija.

Rizikų valdymo politika apibrėžia pagrindinius „EPSO-G“ įmonių grupės rizikų valdymo principus ir atsakomybes, siekiant užtikrinti vieningą ir bendrais principais pagrįstą bendrovių rizikų valdymo procesą. „EPSO-G“ įmonių grupės rizikų valdymo principus ir atsakomybes apibrėžia Rizikų valdymo politikoje. Politika yra skelbiama viešai prieinama [„EPSO-G“ tinklalapyje](#).

Rizikų valdymo politikoje apibrėžtas Bendrovės rizikos apetitas – tai rizikos lygis, kuris ne didesnis nei aukščiausio lygio rizika, kurios lygis (tikimybės ir poveikio sandauga parodanti rizikos reikšmingumą Bendrovei) yra lygus arba viršija 15 balų arba kurį Bendrovės valdymo organai sutinka priimti siekdami įgyvendinti numatytą strategiją ir nustatytus veiklos tikslus. Rizikoms, kurios viršija nustatytą rizikos apetitą būtinos papildomos valdymo priemonės.

Grupėje taikomas žemiau nurodytas rizikų valdymo procesas (etapai):

- 1. Aplinkos nustatymas:** remiantis Bendrovės vidine bei išorine aplinka, planavimo dokumentais, istoriniais Rizikų vertinimo ir jų valdymo priemonių įgyvendinimo stebėsenos rezultatais, nustatomi aspektai, galintys turėti įtakos Bendrovės tikslų nepasiekimui. Periodiškai vertinant aplinką, siekiama prisitaikyti prie pokyčių ir iš anksto pasiruošti nenumatytoms grėsmėms.
- 2. Rizikų vertinimas:** reguliariai identifikuojamos, analizuojamos ir vertinamos Rizikos, nustatomi PRR, sudaromas Bendrovės Rizikų sąrašas. Taip pat nustatomas Rizikos apetitas ir Rizikų sąraše nurodytos Rizikos prioretizuojamos pagal jų lygį ir nustatytą Rizikos apetitą.
- 3. Rizikų valdymo priemonių plano sudarymas:** Rizikos apetitą viršijančioms Rizikoms sudaromas Bendrovės Rizikų valdymo priemonių planas.
- 4. Rizikų ir Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėseną: vykdoma** nuolatinė Bendrovės rizikų sąrašo ir Rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo bei Grupės lygio Rizikų ir jų valdymo priemonių sąrašo stebėseną. Stebėsenos rezultatai reguliariai teikiami susipažinti Bendrovės vadovui, valdybai, Audito komitetui pagal kiekvieno iš jų kompetenciją.
- 5. Komunikacija ir informavimas:** reguliariai ir operatyviai dalijamasi informacija tarp Rizikų valdymo proceso dalyvių, kuri turi įtakos vertinant Bendrovių Rizikas ir jų valdymą. Bendrovės darbuotojams, aktuali informacija apie Rizikas ir jų valdymą, komuniikuojama per darbuotojų susirinkimus.

Grupės įmonės identifikavo 2023 m. veiklos rizikas, atliko jų vertinimą, nustatė rizikų stebėsenos rodiklius ir numatė rizikų valdymo priemones.

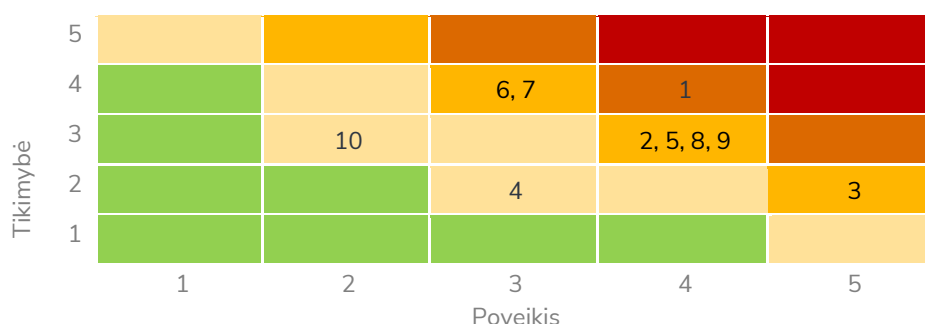
„EPSO-G“ valdyba, įvertinusi grupės bendrovėse identifikuotas ir valdomas rizikas bei jų lygį (poveikį bendrovės veiklai, taip pat visai „EPSO-G“ įmonių grupei) patvirtino grupės lygio rizikų sąrašą.

Kiekvieną 2023 m. ketvirtį „EPSO-G“ Audito komitetas vertino kiekvienos Grupės bendrovės pagrindinių rizikos rodiklių pokyčius, rizikos valdymo efektyvumą ir pateikė savo išvadas ir rekomendacijas bendrovių valdyboms.

Per 2023 m., siekiant gerinti rizikų valdymą ir integralumą Grupėje, įdiegtas IT įrankis – Rizikų valdymo informacinė sistema (angl. Power App). Įrankis leidžia įvesti aktualią informaciją apie rizikas, vartotojams pagal rolę patiems susigeneruoti aktualų turinį iš bendro duomenų rinkinio, taip pat siųsti priminimą ar komentarus susijusius su rizikų valdymu.

5.2. Pagrindinės rizikos ir jų valdymas

Į Grupės lygio rizikų sąrašą 2023 m. buvo įtrauktos šios svarbiausios rizikos:

1. Strateginių projektų vėlavimo rizika

„EPSO-G“ įgyvendina kompleksinius, didelės apimties nacionalinio lygmens strateginio planavimo dokumentuose įtvirtintus projektus, nuo kurių priklauso Lietuvos energetikos sistemos vystymasis, sklendi AEI integracija ir kuriamos papildomos galimybės rinkos dalyviams rinktis varuoti klimatui neutralią energiją. Valstybės ir Grupės projektų vėlavimas neigiamai veikia įmonės ir/ ar strateginių tikslų pasiekimą. Vėluojant įgyvendinti valstybės projektus, nebus savalaikiai įgyvendinta sinchronizacija su KET, pasirengta plataus masto AEI integracijai.

Valdymo priemonės:

- Bendrovės kartu su Grupės PMO (angl. Project Management Office) vykdo valstybės projektų stebėseną ir kontrolę.
- Taikomos nuolatinės (pasyvios ir aktyvios) kontrolės priemonės – automatizuotų valstybės ir Grupės projektų ataskaitų ir KPI's stebėseną, aktyvus įsitraukimas valdant rizikas ir sprendžiant problemas.
- Bendrovės kartu su Grupės PMO dalyvauja programos, projekto komandos ir projekto vykdytojo bei rangovų susitikimuose, bendrame problemų sprendime, rizikų vertinime.
- Vykdomi projektų procesų auditai, kurių metu detalai peržiūrimos rizikos, problemos, naudos, grafikai ir atitiktis patvirtintiems procesams.

2. Ilgalaikio finansavimo rizika

Rizika, kad „EPSO-G“ (ir/ar jos Grupės įmonės) susidurs su sunkumais pritraukiant naują finansavimą ir/arba bus priversta mokėti už jį gerokai aukštesnę nei įprastą kainą, kas keltų grėsmę strateginių planų įgyvendinimui. Rizika gali pasireikšti dėl netvarios finansinės padėties (pavyzdžiui, per didelio užskolinimo, nepakankamo pelningumo), nepalankių verslo aplinkos pokyčių (pavyzdžiui, šalies reitingo sumažinimas, nepalankūs reguliavimo pokyčiai) ar negebėjimo pasiekti numatytų strateginių tikslų.

Valdymo priemonės:

- Vykdamas kasdienę veiklą ir priimant sprendimus vadovaujamas išdo ir finansinių rizikų valdymo politika: siekiama užtikrinti tvarią finansinę būklę, palaikyti ne žemesnį nei investicinio lygio reitingą (BBB-/Baa3 arba aukštesnį), užtikrinti prisiimtų ne finansinių įsipareigojimų bei finansinių rodiklių įsipareigojimų vykdymą.
- Reguliariai vykdoma biudžetų ir ilgalaikių finansinių prognozių kontrolė, siekiant užtikrinti veiklos strategijoje numatytų ilgalaikių finansinių tikslų (pavyzdžiui, skolos/EBITDA, ROE) pasiekimą.
- Sudarant trumpalaikius ir/ar ilgalaikius veiklos planus, priimant sprendimus dėl dividendų turi būti atsižvelgiama į galimą priimamų sprendimų poveikį „EPSO-G“ ir/ar jos Grupės įmonių ilgalaikiam finansų tvarumui, prisiimtų finansinių rodiklių įsipareigojimų vykdymui ir likvidumui.

3. Reguliacinių pasikeitimų rizika

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo bei susijusių paslaugų kainos yra reguliuojamos, kainų ir (ar) pajamų viršutinės ribas nustato VERT. Nuo šių sprendimų tiesiogiai priklauso „EPSO-G“ grupės įmonių veiklos rezultatai ir skiriamos lėšos būtinoms veiklos sąnaudoms, investicijoms perdavimo tinklo patikimumui išlaikyti, taip pat galimybės finansuoti strateginius projektus iš nuosavų ar skolinų lėšų.

Valdymo priemonės:

- Siekdamas aiškaus ir nuoseklaus reguliavimo, nesukeliančio neigiamos įtakos veiklos rezultatams, Grupės bendrovės aktyviai komunikuoja su VERT, dalyvauja svarstant rengiamus teisės aktų pakeitimus, teikia savo pastabas jų tobulinimui argumentuodamos būsimų sprendimų poveikį bei ilgalaikių, strateginių bendrovių tikslų svarbą. Proaktyvus bendradarbiavimas su VERT bus itin svarbus ir derinantis sprendinius dėl su klimato neutralumo veiklomis susijusių kaštų.

4. Technologinė rizika

Grupės įmonių viena svarbiausių funkcijų ir atsakomybių – užtikrinti saugų, patikimą ir efektyvų gamtinių dujų ir elektros energijos perdavimo sistemų funkcionavimą. Valdant technologinę riziką, siekiama išvengti veiklos sutrikdymo ir dujų arba elektros energijos atjungimo vartotojams.

Valdymo priemonės:

- Siekiant užtikrinti patikimą perdavimo sistemų darbą, Grupės bendrovėse diegiamos specializuotos informacinės sistemos, šiuolaikinės verslo valdymo sistemos, nuolat atnaujinami avarijų ir technologinių sutrikimų likvidavimo bei ekstremalių situacijų valdymo, veiklos tęstinumo planai, keliami aukšti reikalavimai rangovams.
- Siekiant išvengti perdavimo sistemų veiklos sutrikimų vykdoma nuolatinė sistemų stebėseną, atitinkamai sudaromi priežiūros planai ir laiku planuojamos reikalingos naujos investicijos į tinklo atnaujinimą.

5. Darbuotojų saugos reikalavimų nesilaikymo rizika

Grupės bendrovėse skiriamas didelis dėmesys darbų saugai. Atsižvelgiant į taikomus ir aktualiausius darbų saugos reikalavimus bei esamą įgyvendinimo situaciją, kyla rizika, kad bus pažeisti darbuotojų saugos ir sveikatos (DSS) reikalavimai.

Valdymo priemonės:

- Tinkama darbo vietų įrengimas, sistemų, įrenginių, darbo priemonių savalaikė priežiūra ir kontrolė.
- Patvirtinti vidaus dokumentai, reglamentuojantys darbuotojų saugą ir sveikatą.
- Vykdomi darbuotojų mokymai, atestavimai ir instruktavimai saugos ir sveikatos klausimais.
- Nuolatinė darbuotojų ir rangovų DSS reikalavimų vykdymo kontrolė ir priežiūra.

6. Darbuotojų tinkamo kvalifikacijos trūkumo, kaitos, motyvacijos rizika

EPSO-G“ valdomos bendrovės susiduria su iškylančiais darbo rinkos iššūkiais, aštrėja konkurencija dėl aukštos kvalifikacijos specialistų.

Valdymo priemonės:

- Grupės bendrovėse tobulinami kritinių pareigybių paminimo planai. Per ateinančius kelerius metus didelį dėmesį planuojama skirti kompetencijų modelio atnaujinimui, darbdavio įvaizdžio gerinimui, talentų ugdymui.

7. Per mažos konkurencijos vykdomuose pirkimuose rizika

„EPSO-G“ grupės bendrovės, įgyvendindamos NENS, vykdo didelės apimties projektus. Egzistuoja rizika, kad dėl nepakankamos tiekėjų konkurencijos bus gauti ekonomiškai nenaudingi pasiūlymai, viršijantys suplanuotą biudžetą/neatitinkantys bendrovės poreikių arba pirkimą reikės nutraukti ir skelbti iš naujo.

Valdymo priemonės:

- Įtvirtintas reikalavimas skelbti apie visus pirkimus CVP IS.
- Reikalavimas iniciatoriams paraiškoje nurodyti mažiausiai 3 Tiekėjus arba pagrįsti mažesnį jų kiekį.
- Reikalavimas visuose supaprastintuose ir tarptautiniuose pirkimuose atlikti rinkos konsultaciją. Nustatytas ne mažesnis kaip „4 akių“ kontrolės principas.

8. Kibernetinio saugumo rizika

„EPSO-G“ grupės valdoma informacija ir duomenys turi strateginę reikšmę Lietuvos saugumui, todėl tokios informacijos ir (ar) duomenų praradimas, neteisėtas pakeitimas ar atskleidimas, sugadinimas ar duomenų srauto reikalingų perdavimo sistemų saugiai veiklai nutraukimas gali sukelti „EPSO-G“ grupės įmonių veiklos sutrikimų, padaryti žalos kitiems fiziniams ir juridiniams asmenims.

Valdymo priemonės:

- Siekiant išvengti kibernetinių incidentų, reguliariai vertinamos „EPSO-G“ grupės įmonių informacinių sistemų, fizinės apsaugos, saugumo valdymo sistemų grėsmės, nuolat atnaujinamos esamos saugumo priemonės, sistemos ir (ar) įrankiai, bei diegiami nauji, atitinkantys griežtus reikalavimus numatytus ES ir LR teisės aktuose, reglamentuojančiuose informacijos saugą.
- „EPSO-G“ grupės darbuotojai aktyviai dalyvauja kibernetinio saugumo pratybose, kurių metu treniruojamasi, kaip suvaldyti ir atremti kibernetinius incidentus nukreiptus prieš ypatingos svarbos informacines sistemas ir tinklus bei užtikrinti jų teikiamų paslaugų funkcionavimą.

9. Grupės bendrovių biudžeto neįgyvendinimo rizika

Egzistuoja rizika, kad Grupės bendrovės nevykdys biudžeto, finansinio plano, dėl to bus neigiamai įtakojama galimybė vykdyti konkrečių įmonių ir „EPSO-G“, kaip Grupės įsipareigojimus bei kovenantų ir kitų finansinių įsipareigojimų vykdymą bei dividendų mokėjimą.

Valdymo priemonės:

- Finansinių rezultatų kontrolė („EPSO-G“, valdybų stebėseną) kaip integruoto planavimo ir stebėsenos politikos dalis.
- Reguluojamų veiklų atveju, esant poreikiui, pastabų ir pasiūlymų dėl sprendimų susijusių su sąnaudų pripažinimo, metodikos keitimo, bendros Grupės pozicijos formavimas.
- Nereguluojamų veiklų atveju, esant poreikiui, veiklos plano peržiūra, keitimas,

10. Poveikio aplinkai mažinimo rizika

Dėl nesavalaikio arba netikslaus su darnumu susijusių rodiklių surinkimo ir pateikimo, netikslaus grupės veikloje susidarančių ŠESD emisijų apskaičiavimo ar vėlavimo pateikti ataskaitas apie įsipareigojimų vykdymą instituciniams investuotojams galimos sankcijos iš biržą prižiūrinčių reguliuojančių institucijų, taikomos finansinės baudos už įsipareigojimų investuotojams. Taip pat egzistuoja rizika, kad negavus reguliuotojo pritarimo reikalingoms investicijoms į poveikio aplinkai (ŠESD emisijų) mažinimo priemones dėl reguliacinių apribojimų arba ekonominio nenaudingumo, nebus pasiekti ilgalaikiai „EPSO-G“ strateginiai tikslai bei įsipareigojimai (darnumo rodikliai) susieti su išplatintomis obligacijomis.

Valdymo priemonės:

- Pagal „EPSO-G“ darnumo politiką grupės įmonės įpareigos rinkti ir skelbti su darnumu susijusią informaciją pagal visuotinį GRI ir / ar kitus ataskaitų atskleidimų standartus bent kartą per metus.
- Grupės įmonėms pateiktas renkamų ASV (angl. ESG) rodiklių sąrašas. Diegiamos taip pat papildomos priemonės - savalaikiam su darnumu susijusių rodiklių surinkimo ASV sistema (IT sprendimas) vystymas.
- Grupės įmonės įpareigos parengti ir įgyvendinti ekonomiškai pagrįstus poveikio aplinkai mažinimo planus ir susietas priemones.

5.3. Darnumo srities rizikų valdymas

Grupė siekia, kad darnumo principai būtų integruoti į visų Grupės įmonių veiklas ir procesus.

Grupė energetikos sektoriaus transformaciją siekia įgyvendinti užtikrindama darnią pusiausvyrą tarp aplinkosauginių, socialinių bei ekonominių tikslų.

Darnumo srities rizikos Grupėje vertinamos kaip neatsiejama kasdienės Grupės veiklos dalis ir yra integruotos į rizikos valdymo procesą. Grupė vertina rizikas, ar jos atitinka darnumo sričių rizikoms būdingus kriterijus. Šiuos kriterijus atitinkančios rizikos priskiriamos prie atitinkamo darnumo srities rizikos tipo.

2023 m. Grupėje darnumo sritims (aplinkosauga, socialinė atsakomybė ir valdysena) priskiriamos rizikos:

Rizika atitinkanti aplinkosaugos kriterijus:

- Poveikio aplinkai mažinimo rizika.

Rizikos atitinkančios socialinės atsakomybės kriterijus:

- Darbuotojų saugos reikalavimų nesilaikymo rizika.
- Darbuotojų tinkamo kvalifikacijos trūkumo, kaitos, motyvacijos rizika.

Rizikos atitinkančios valdysenos kriterijus:

- Reguliacinių pasikeitimų rizika.
- Per mažos konkurencijos vykdomuose pirkimuose rizika.
- Kibernetinio saugumo rizika.

Aukščiau išvardintų Grupės darnumo sritims priskirtų rizikų aprašymai ir jų valdymo priemonės nurodytos 5.2. skyriuje (žr. Pagrindinės rizikos ir jų valdymas).

2023 m. korupcijos, atitikties, veiklos tęstinumo neužtikrinimo nėra įtrauktos į pagrindinį Grupės rizikų registrą. Dėl pritaikytų efektyvių rizikos valdymo priemonių, visos jos yra vidutinio arba žemo rizikos lygio. Vis dėlto, Grupė, suprasdama minėtų rizikų svarbą siekiant darnumo tikslų, skiria ypatingą dėmesį šių rizikų valdymui ir informacijos apie jas atskleidimui (žr. „Antikorupcinė veikla ir interesų valdymas“, „Atitikties valdymas“).

5.4. Klimato kaitos rizikos

Atsižvelgiant į klimato kaitos iššūkių svarbą energetikos sektoriuje, ES reglamentus (Taksonomijos reglamentą, Europos informacijos apie tvarumą teikimo standartus (ESRS) ir kt.) susijusius su klimato kaitos rizikų atskleidimus bei siekiant gerinti su tuo susijusias rizikas 2023 m. „EPSO-G“ grupė kartu su verslo konsultantais „Deloitte“ atliko išsamią su klimatu susijusių rizikų (fizinės ir pereinamojo laikotarpio), galimybių bei klimato scenarijų (pagal Tarptautinės klimato kaitos komisijos klimato kaitos scenarijus) trumpuoju (2026 m.), vidutiniu (iki 2030 m.) ir ilguoju laikotarpiu iki 2050 m. Grupei analizę.

Vertinimas Grupėje atliktas pirmą kartą pagal klimatu susijusios finansinės informacijos atskleidimo darbo grupės (angl. *Task Force on Climate-related Financial Disclosures, TCFD*) rekomendacijas. Parengtas vertinimas ir metodologija padės tobulinti klimato kaitų rizikų vertinimą ir valdymą, gerinti tuo susijusį atskleidimą Grupės suinteresuotosioms šalims bei stiprinti darnumo rizikų valdyseną Grupėje.

Vertintos fizinės (ekstremalių reiškinių pasireiškimo tikimybės perdavimo infrastruktūrai, pastatams, biurams) ir pereinamosios rizikos (reguliavimo, technologinės, reputacinės, rinkos, visuomenės spaudimo), susijusios su klimato kaita, parengtos priemonės ir rodikliai, kaip valdyti šias rizikas.

Su klimatu susiję klausimai patenka į platų tvarumo temų spektrą ir Grupėje yra integruoti į sprendimų priėmimo procesą (žr. skyrių aukščiau „Rizikų valdymo sistema“).

Atliktas klimato kaitos rizikų vertinimo procesas

Klimato rizikų vertinimo skalė nustatyta pagal „EPSO-G“ grupės rizikos valdymo metodiką (naudojama ta pati skalė), poveikis suprantamas kaip finansinis poveikis lyginant su pajamų lygiu. Poveikio vertinimas buvo atliekamas kiekvienos „EPSO-G“ grupei priklausančios įmonės lygmeniu ir apibendrinamas Grupės lygmens analizėje.

Dėl šiuo metu esamų ir pritaikytų Grupėje rizikos valdymo priemonių, fizinių ir perėjimo laikotarpio rizikos nustatytos vidutinio arba žemo rizikos lygio. Vis dėlto, Grupė, suprasdama minėtų rizikų svarbą siekiant darnumo tikslų, skirs ypatingą dėmesį šių rizikų valdymui, geresniam informacijos atskleidimui bei su rizikomis susijusių galimybių integravimui į verslo strategiją.

Detali informacija atskleista Klimato kaitos rizikų 2022/2023 m. ataskaitoje (žr. [nuoroda į ataskaitą](#)).

5.5. Atitikties valdymas

Grupės bendrovėse siekiame sukurti vienodą atitikties valdymo sistemą, kuri:

1. leistų apsaugoti Grupės bendroves nuo finansinės ar reputacijos žalos, galinčios kilti dėl vidinių ir išorinių reikalavimų neatitinkančio elgesio;
2. leistų valdyti neatitikties rizikas ir sumažinti jų poveikį ir atsiradimo tikimybę;
3. skatintų atitikties užtikrinimo kultūrą, t. y. skatintų Grupės darbuotojus dirbti laikantis nustatytų reikalavimų ir jų taikymą grįsti Grupės vertybėmis.

Atitikties užtikrinimo veiklą Grupėje reglamentuoja Atitikties valdymo politika. Užtikrinant atitiktį, vadovaujamasi III linijų gynybos modeliu ir rizikos vertinimu pagrįsto metodo taikymo principu. Remiantis juo, pagrindinis Grupės įmonių dėmesys ir resursai skiriami atitikties prioritetinėms sritims, t. y. sritims, kuriose kyla ar gali kilti daugiausia neatitikties atvejų ir (ar) yra didžiausia neatitikties rizikų realizavimo tikimybė ir tai gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį Grupės įmonėms ir (ar) Grupei. 2023 m. Grupės bendrovėse buvo patvirtintos šios atitikties prioritetinės sritys:

„Litgrid“	„Amber Grid“	„EPSO-G“	„Tetas“	„Baltpool“
Asmens duomenų apsaugos				Viešai privalomos skelbti ir teikti apskaitos, finansinės informacijos bei informacijos apie VIAP lėšų administravimą (nuo 2022 m.)
Antikorupcinė veikla			Konkurencijos užtikrinimas	Viešai privalomos skelbti ir teikti informacijos, susijusios su biržos operatoriaus bei kitų prekybos/apskaitos sistemų administratoriaus funkcijų vykdymu (nuo 2022 metų)
Viešieji pirkimai				
PSO nepriklausomumas ir veiklų atskyrimas				
„Litgrid“ kaip PSO viešai privaloma skelbti informacija	Viešai neatskleistos informacijos valdymas			
Atsinaujinančių energijos išteklių integracija				

Grupėje vadovaujamės principu, kad atitiktį užtikrina visi darbuotojai – tai kiekvieno darbuotojo atsakomybė. Siekiama, kad darbuotojai savo kasdienėje veikloje ne tik laikytųsi ir užtikrintų taikomų reikalavimų laikymąsi, bet ir dalyvautų organizuojamuose atitikties mokymuose, informuotų apie pastebėtus neatitikties atvejus ir teiktų siūlymus apie atitikties procesų tobulinimą. Skatinant darbuotojų indėlį atitikties valdymo veikloje, organizuojami mokymai, vykdomi tiksliniai komunikacijos veiksmai. Apie pastebėtus neatitikties atvejus skatiname tiek darbuotojus, tiek trečiuosius asmenis pranešti Pasitikėjimo linija www.epsog.lt pateiktais kontaktais.

2023 m. ir ankstesniais laikotarpiais (2021 ir 2022 m.) Grupės bendrovėse neidentifikavome reikšmingų neatitikties teisės aktams ir nemokėjome už tai baudų.

5.6. Antikorupcinė veikla ir interesų valdymas

„EPSO-G“ grupės antikorupcinės veiklos pagrindas – nulinės tolerancijos principas, kuris reiškia, kad grupėje netoleruojama korupcija ir bet koks susijęs elgesys, o korupcijos rizikoms valdyti įgyvendinamos šios Grupės antikorupcinės veiklos politikoje numatytos priemonės:

- nustatomi dovanų priėmimo ir teikimo apribojimai, paramos skyrimo tvarka;
- interesų viršenybei užtikrinti skirtos darbuotojų ir kolegialių organų narių interesų valdymo priemonės;
- atliekamas veiklos partnerių patikrinimas;
- užtikrinamas personalo patikimumas;
- veikia Pasitikėjimo linija;

- atliekami vidaus tyrimai;
- sudaromiems sandoriams taikomos jų skaidrumą užtikrinančios priemonės;
- mokymais, komunikacija, kitais tiksliniais veiksmais didinamas darbuotojų antikorpucinis sąmoningumas;
- užtikrinamas vykdomų pirkimų skaidrumas.

Grupės antikorpucinė veikla yra pagrįsta korupcijos rizikos vertinimu ir jos valdymu. Korupcijos rizikos Grupėje yra identifikuojamos, nustatant tinkamas valdymo priemones, kartą per metus, o valdymo priemonių įgyvendinimas ir rizikų statusas vertinamas kartą per ketvirtį. Išsami 2023 m. Grupės bendrovėse identifiikuotų korupcijos rizikų informacija yra atskleista Darnumo ataskaitoje.

Kuriant antikorpucinę aplinką „EPSO-G“, didelis dėmesys skiriamas darbuotojų antikorpucinio sąmoningumo ugdymui, kuris vykdomas įvairiomis priemonėmis ir būdais. 2023 m. bendrovėje buvo organizuoti bendri darbuotojų antikorpuciniai mokymai, taip pat tiksliniai mokymai už antikorpucinę veiklą atsakingiems asmenims. Grupės darbuotojų atsparumas korupcijai didinamas ir kitomis priemonėmis – vykdoma vidinė komunikacija, supažindinant darbuotojus su svarbiausiais antikorpucinę veiklą reglamentuojančiais Grupės vidaus teisės aktais, jų reikalavimais, antikorpucinio elgesio taisyklėmis (pvz., kokias dovanas darbuotojai gali darbe priimti ir teikti, kaip deklaruoti privačius interesus ir pan.). Siekiant gilinti žinias korupcijos prevencijos temomis, Grupės bendrovių atstovai ataskaitiniu laikotarpiu aktyviai dalyvavo Specialiųjų tyrimų tarnybos kartu su partneriais organizuotoje „Skaidrumo akademijoje“, kurioje ir patys gerino savo kompetenciją, ir dalinosi savo žiniomis su kitomis institucijomis. Siekdami sisteminio antikorpucinio ugdymo Grupėje, 2024 m. ketinama diegti Grupės antikorpucinių mokymų platformą.

2023 m. Grupėje, kaip ir kasmet, buvo atlikta anoniminė Grupės įmonių darbuotojų tolerancijos korupcijai apklausa, kurios tikslas – nustatyti darbuotojų korupcijos suvokimą bei nusiteikimą (ne)toleruoti korupcijos apraiškų. Nors apklausoje dalyvavo kiek mažiau darbuotojų nei 2022 m. – 247 (2022 m. – 438 darbuotojai), tyrimų rezultatai yra sistemingai gerėjantys. Tyrimas parodė, kad 98 proc. darbuotojų savo veikloje per pastaruosius 3 metus nėra susidūrę su korupcijos apraiškomis (2022 m. – 98 proc.) ir 95 proc. jų žino, kur kreiptis susidūrus su korupcija (2022 metais – (94 proc.).

Siekdami tobulinti vykdomą antikorpucinę veiklą, ataskaitiniu laikotarpiu atnaujinome esminius Grupės antikorpucinę veiklą reglamentuojančius teisės aktus – Grupės antikorpucinės veiklos politiką ir Grupės darbuotojų ir kolegialių organų narių interesų valdymo politiką. Naujos redakcijos Grupės antikorpucinės veiklos politika įtvirtino nuostatą, kad Grupės įmonių antikorpucinė veikla yra grindžiama antikorpucine vadybos sistema pagal tarptautinį standartą ISO 37001:2016 „Antikorpucinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“. Politikoje nustatėme, kad antikorpucinės vadybos sistema Grupės bendrovėse gali būti įgyvendinama skirtinga apimtimi, įvertinus Grupės bendrovių veiklos kontekstą ir korupcijos riziką. 2024 m. Grupės bendrovės – „EPSOG“, „Litgrid“ ir „Amber Grid“ antikorpucinę vadybos sistemą ketina sertifikuoti pagal minėto standarto reikalavimus.

Pagrindiniai 2023 m. antikorpucinės veiklos rodikliai yra nurodyti Darnumo ataskaitoje.

5.7. Interesų valdymas

Valdant interesų konfliktus Grupės bendrovėse, vadovaujamasi 2023 m. atnaujinta Grupės darbuotojų ir kolegialių organų narių interesų valdymo politika. Politika, kuria siekiama užtikrinti Grupės interesų prioritetą ir laiku identifiikuoti bei tinkamai valdyti galinčius kilti interesų konfliktus, apibrėžia tris pagrindines interesų konfliktų valdymo priemonių grupes, kurios turi būti įgyvendinamos Grupės bendrovėje:

- privačių interesų deklaravimas;
- interesų stebėsenos, priežiūros ir kontrolės veiksmai;
- interesų konfliktų valdymas (nušalinimas ir nusišalinimas).

Politika taip pat numato Grupės nepriklausomų kolegialių organų narių nepriklausomumo vertinimo pagal teisės aktuose numatytus kriterijus, vertinimo tvarką, be to, apibrėžia vidinės privačių interesų deklaracijos teikimo taisykles. Grupės darbuotojų ir kolegialių organų narių interesų valdymo politika galite tinklalapyje www.epsog.lt „Veiklos politikos“ skirsnyje.

Grupėje veikia integralus privačių interesų deklaravimo modelis, apimantis deklaravimą Valstybinės tarnybinės etikos komisijos valdomame PINREG registre, kai tai numato Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymas, ir vidinės deklaracijos teikimą, kurios forma patvirtinta Grupės darbuotojų ir kolegialių organų narių interesų valdymo politikoje. Grupės bendrovių atsakingi asmenys periodiškai tikrina, ar visi darbuotojai yra deklaravę savo privačius interesus, ar tai padarę tinkamai ir teikia būtinas rekomendacijas. Privačių interesų deklaravimas – viena svarbiausių darbuotojų pareigų, leidžiančių užtikrinti išankstinį interesų konfliktų valdymą.

Keliame Grupės bendrovių darbuotojams vengti situacijų, kai jų privatūs interesai prieštarauja ar gali prieštarauti interesams (interesų konfliktų), o jiems kilus – nusišalinti nustatyta tvarka. Apie darbuotojams kilusius interesų konfliktus yra pranešama

suiinteresuotoms šalims – tiesioginiam vadovui ir struktūrinio padalinio vadovui. Apie Bendrovės vadovams ir kolegialių organų nariams kilusius interesų konfliktus yra informuojami Grupės vadovaujantys asmenys.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje:

- Kolegialių valdymo organų ir administracijos nariai nebuvo įsigiję „EPSO-G“ grupės įmonių akcijų išskyrus „Amber Grid“ generalinį direktorių Nemuną Biknių, kuris turi 0,001055 proc. bendrovės „Amber Grid“ akcijų. Per ataskaitinį laikotarpį jo turėtas akcijų skaičius nesikeitė.
- EPSO-G valdybos narių bei generalinio direktoriaus interesų deklaracijos yra pateiktos ir skelbiamos Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos internetiniame puslapyje esančiame privačių interesų registre (PINREG) ir www.epsog.lt. Visi „EPSO-G“ grupės įmonių vadovai yra pateikę interesų deklaracijas valdymo bendrovei EPSO-G interesų valdymo politikoje nustatyta apimtimi ir tvarka, kuri yra skelbiama www.epsog.lt tinklalapyje „Veiklos politikos“ skirsnyje.
- Kolegialių valdymo organų nariai ir bendrovių vadovai neturėjo interesų konfliktų tarp jų pareigų „EPSO-G“ grupei ir privačių interesų ir (arba) kitų pareigų.
- Kolegialių valdymo organų nariai ir administracijos darbuotojai neturėjo tarpusavio šeiminių ryšių.
- Kolegialių valdymo organų nariai ir įmonių vadovai nebuvo teisti už nusikalstamos veikos padarymą, jokios reguliavimo institucijos jiems per pastaruosius penkerius metus nėra pateikusios kaltinimų ar pritaikiusios sankcijų, teismas nėra uždraudęs eiti Bendrovės administravimo, valdymo ar priežiūros organų nario pareigų arba eiti vadovaujamas pareigų, arba tvarkyti bet kurio emitento reikalus.
- Su minėtais asmenimis „EPSO-G“ nebuvo sudariusi sandorių, nebūdingų Bendrovės pagrindinei veiklai arba apie kuriuos atitinkama tvarka nebūtų informuoti „EPSO-G“ kolegialūs valdymo organai ir gauti jų leidimai sudaryti tokius sandorius.

Vadovaujantis Interesų derinimo įstatymo reikalavimais viešai interesus deklaravo visi „EPSO-G“ valdymo bendrovės darbuotojai.

5.8. Informacija apie vidaus auditą

„EPSO-G“ vidaus audito misija yra kurti pridėtinę vertę visoms Grupės bendrovėms ir prisidėti prie jų veiklos tikslų įgyvendinimo, sistemingai bei visapusiškai vertinant ir padedant gerinti valdymo, rizikos valdymo ir kontrolės procesų veiksmingumą. Šios funkcijos įgyvendinamos vykdam nepriklausomą ir objektyvią užtikrinimo ir konsultavimo veiklą.

Užtikrinti veiklos skaidrumą ir efektyvumą, „EPSO-G“ įmonių grupėje veikia centralizuotas vidaus audito padalinys, kuris pavestas funkcijas vykdo grupės mastu ir yra tiesiogiai atskaitingas „EPSO-G“ valdybai, kurios daugumą sudaro nepriklausomi nariai.

„EPSO-G“ valdymo bendrovės auditoriai nėra pavaldūs audituojamos įmonės administracijai. Tai sukuria sąlygas pastebėti galimus veiklos trūkumus, juos eliminuoti ir identifikuoti sritis veiklos efektyvumo didinimui.

Vykdydami savo funkcijas, padalinio darbuotojai planingai atlieka vidaus auditus ir reguliariai stebi kaip įgyvendinamos vidaus audito rekomendacijos. Taip pat stebi kaip taisomi kiti su vidaus kontrole susiję trūkumai, kuriuos yra įvardiję išorės auditoriai, reguliatorius, valstybinės kontrolės įstaigos ir pan.

Centralizuoto vidaus audito padalinio veikla apėmė šias sritis, kurios buvo pasirinktos remiantis atliktu rizikų vertinimu ir nustatant prioritetines tikrintinas įmones ir/ar procesus ar pagal atskirą valdybos nurodymą:

- Fizinio barjero projekto administravimo sąnaudų pagrįstumo ir pirkimų skaidrumo vertinimas.
- Perdavimo sistemų operatorių pirkimų valdymo vertinimas.
- Dujų perdavimo tinklo priežiūros pakankamumo vertinimas.
- Metinių įmonių grupės tikslų pasiekimo vertinimas.
- Technologinių sąnaudų valdymo vertinimas.

Atliekant vidaus auditus (pirmuose dvejuose, nurodytuose sąraše), buvo vertinamos ir korupcijos prevencijai sukurtos kontrolės priemonės. Taip pat dėmesio buvo skiriama stebėsenai, kaip įmonės įgyvendino vidaus audito rekomendacijas ir vertinimui, kokia buvo įgyvendintų veiksmų įtaka.

Vidaus audito išvados su rekomendacijomis tobulintinoms sritims teikiamos tikrintų įmonių vadovybei bei Grupės įmonių valdyboms, taip pat „EPSO-G“ valdybai bei Audito komitetui. Taip pat kasmet atliekamas vidaus kontrolės sistemos efektyvumo vertinimas visose Grupės įmonėse, identifikuojant stipriąsias ir silpnąsias sistemos vietas, aptariant jas su atitinkamų bendrovių valdybomis ir suplanuojant veiksmus vidaus kontrolei stiprinti. Bendras vidaus kontrolės sistemos efektyvumas vertinamas kaip

stiprus. Kontrolės lygio pokytis šios sistemos elementuose vertinamas kitų metų tyrimo metu.

5.9. Informacija apie išorės auditą

2023 m. „EPSO-G“ grupės įmonė „Amber Grid“ skelbiamų derybų konkurso būdu vykdė Grupės bendrovėms 2023-2025 m. finansinių ataskaitų audito paslaugų bendrą viešąjį pirkimą. Atsižvelgiant į viešo audito paslaugų pirkimo rezultatus, laimėjusiu buvo pripažintas „PricewaterhouseCoopers“ pasiūlymas.

„EPSO-G“ audito komitetas, įvertinęs audito įmonės atrankos procedūros rezultatus, priėmė sprendimą rekomenduoti grupės bendrovių valdyboms siūlyti savo visuotiniams akcininkų susirinkimams išrinkti audito įmonę 2023–2025 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti „PricewaterhouseCoopers“, mokant audito paslaugų kainą, nurodytą šios audito įmonės pasiūlyme.

Grupės bendrovių visuotiniuose akcininkų susirinkimuose buvo priimti sprendimai išrinkti „PricewaterhouseCoopers“ audito įmonę 2023-2025 m. finansinių ataskaitų auditui atlikti bei nustatyti audito įmonės pasiūlyme nurodytą metinį atlygį už finansinių ir susijusių ataskaitų audito paslaugas.

Informacija apie „EPSO-G“ grupės bendrovių išorės audito įmones ir jų audito paslaugų kainas

Bendrovė	2023 m. finansinių ataskaitų auditą atlikusi įmonė	Audito įmonės atlygis už 2023 m. finansinių ataskaitų auditą, Eur (be PVM)	2022 m. finansinių ataskaitų auditą atlikusi įmonė	Audito įmonės atlygis už 2022 m. finansinių ataskaitų auditą, Eur (be PVM)
„EPSO-G“		56 000		30 635
„Litgrid“		86 000		52 054
„Amber Grid“	UAB „Pricewaterhouse Coopers“	77 000	UAB „Pricewaterhouse Coopers“	33 829
„Baltpool“		18 000		6 344
„Tetas“		31 000		25 115
„GET Baltic“*		-		11 650
„Energy cells“		16 000		7 260

* „EPSO-G“ grupės įmonei „Amber Grid“ 2023 m. gegužės 31 d. pardavus dukterinės įmonės „GET Baltic“ 66 proc. akcijų dalį strateginiam partneriui EEX, „GET Baltic“ 2023-2025 m. laikotarpio audito paslaugos nebuvo įtrauktos į Grupės audito paslaugų pirkimą.

„PricewaterhouseCoopers“ 2023 m. „EPSO-G“ grupės bendrovėms suteikė nedraudžiamų ne audito paslaugų už 65 690 Eur, 2022 m. – 76 780 Eur. Ne audito paslaugas sudarė finansinių rodiklių užtikrinimo paslaugos bankams, tvarios veiklos rodiklių faktinių pastebėjimų paslaugos, reguliuojamos veiklos ataskaitų patikros paslaugos, 2022 m. papildomai sudarė finansinių ataskaitų ir metinių pranešimų vertimo paslaugos bei prospekto, susijusio obligacijų išplatiniu peržvalgos paslaugos. Paslaugos buvo įsigytos vadovaujantis „EPSO-G“ įmonių grupės ne audito paslaugų pirkimo iš audito įmonės ar bet kurios tinklui, kuriam priklauso auditą atliekanti įmonė, politikos nuostatomis.

6.

AKCININKAI IR DIVIDENDAI

- 6.1. Akcininkai
- 6.2. Dividendai
- 6.3. Dividendų politika
- 6.4. Reitingai

6. AKCININKAI IR DIVIDENDAI

6.1. Akcininkai

Vienintelis „EPSO-G“ valdymo bendrovės akcininkas yra Lietuvos Respublika (valdo 100 proc. akcijų), kurios turtines ir neturtines teises, vadovaujantis 2012 m. liepos 4 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 826 „Dėl uždarnosios akcinės bendrovės steigimo ir valstybės turto investavimo“ 2.3 punktu, įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministro.

2023 metais pokyčių „EPSO-G“ akcininkų struktūroje nebuvo.

2023 metų gruodžio 31 dieną „EPSO-G“ bendrovės įstatinis kapitalas buvo lygus 189 631 000 Eur.

Bendrovės akcininkas	Akcijų skaičius	Akcijos nominali vertė, Eur	Akcinis kapitalas, Eur	Valdoma kapitalo dalis
Lietuvos Respublika, atstovaujama Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos	653 900 000	0,29 Eur	189 631 000	100 proc.

„EPSO-G“ akcijoms netaikomi kiti, nei teisės aktuose numatyti, vertybinių popierių perleidimo apribojimai. Konvertuojamų vertybinių popierių „EPSO-G“ ar Grupės įmonės nėra išleidusiosios. „EPSO-G“ savo akcijų nėra įsigijusi. Per ataskaitinį laikotarpį „EPSO-G“ savo akcijų neįsigijo ir neperleido. Bendrovės dukterinės įmonės taip pat nėra įsigijusios Bendrovės akcijų. „EPSO-G“ akcininkas specialią kontrolės teisių, kitokių nei numato LR teisės aktai, neturi.

„EPSO-G“ patrunuojamų „Litgrid“ ir „Amber Grid“ akcijomis prekiaujama vertybinių popierių biržoje „Nasdaq Vilnius“.

Bendrovė	ISIN kodas	VP trumpinys	Prekybos sąrašas	VP tvarkytojas
LITGRID AB	LT0000128415	LGD1L	BALTIC SECONDARY LIST	AB SEB bankas
AB „Amber Grid“	LT0000128696	AMG1L	BALTIC SECONDARY LIST	AB SEB bankas

„EPSO-G“ 2022 m. birželį išplatino su darnumu susietą obligacijų emisiją, kuri listinguojama „Nasdaq“ Baltijos Skolos vertybinių popierių sąraše.

Kitų „EPSO-G“ valdomų įmonių vertybiniais popieriais vertybinių popierių biržoje neprekiuojama.

6.2. Dividendai

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. 208 „Dėl UAB „EPSO-G“ mokamų dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijas“, „EPSO-G“ iki 2026 metų į valstybės biudžetą privalo mokėti tiesiogiai 0,5 proc. paskirstytojo pelno dydžio dividendus, jeigu tenkinamos nutarime nustatytos sąlygos.

Remdamasis LR Vyriausybės nutarimu, už 2022 metus „EPSO-G“ pernai tiesiogiai į valstybės biudžetą sumokėjo 66 tūkst. eurų dividendų (už 2021 m. – 845 tūkst. eurų) tuo pat metu užtikrindama tvaresnę grupės finansinę būklę.

6.3. Dividendų politika

„EPSO-G“ dividendų politika, kuri reglamentuoja dividendų dydžio nustatymo, jų išmokėjimo ir skelbimo tvarką visoms grupę sudarančioms bendrovėms, nustato aiškias tikėtinos nuosavybės ir investicijų grąžos gaires esamiems ir potencialiems akcininkams, tuo pat metu užtikrinant tvarų ilgalaikį įmonių vertės augimą, savalaikį šaliai svarbių strateginių projektų įgyvendinimą ir kryptingai stiprinant pasitikėjimą visa energijos perdavimo ir mainų įmonių grupe.

„EPSO-G“ dividendų politika tiesiogiai susieja mokėtinų dividendų dydį su įmonės nuosavo kapitalo naudojimo efektyvumu – kuo didesnę naudą bendrovė sukuria akcininkui, tuo didesnę pelno dalį ji gali skirti tolimesnei plėtrai ar kitų svarbių projektų įgyvendinimui.

Dividendų politika yra skelbiama „EPSO-G“ tinklalapyje Veiklos politikos skirsnyje.

6.4. Reitingai

2023 m. gegužės 3 d. reitingų agentūra „Moody's Investors Service“, atlikusi kredito reitingo periodinę peržiūrą, patvirtino „EPSO-G“ turėtą Baa1 kredito reitingą su stabilia perspektyva.

7.

VALDYSENOS ATASKAITA

- 7.1. „EPSO-G“ įstatai
- 7.2. „EPSO-G“ priežiūros ir valdymo sistema ir funkcijos
- 7.3. „EPSO-G“ visuotinis akcininkų susirinkimas
- 7.4. „EPSO-G“ valdyba
- 7.5. „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetas
- 7.6. „EPSO-G“ Audito komitetas
- 7.7. Bendrovės vadovas
- 7.8. Papildoma informacija apie valdybos pirmininką, vadovą, vyriausiąjį finansininką ir vidaus audito padalinio vadovę
- 7.9. Veiklos politikos
- 7.10. Funkcinių sričių valdysena
- 7.11. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų savo veiklos įvertinimas ir rezultatai
- 7.12. Informacija apie valdymo kodekso laikymąsi
- 7.13. Informacija apie skaidrumo gairių laikymąsi

7. VALDYSENOS ATASKAITA

2023 m. „EPSO-G“ grupės korporatyvinis valdymas buvo vykdomas pagal 2022 m. gruodžio 29 d. „EPSO-G“ vienintelio akcininko Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos patvirtintą naują „EPSO-G“ įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairių redakciją. Gairės nustato visoms „EPSO-G“ grupės įmonėms vieningai taikomus korporatyvinio valdymo principus, reglamentuoja valdysenos organizavimo modelį, valdymo struktūrą, valdymo ir kontrolės bei atskaitomybės užtikrinimo sistemą.

Naujoje korporatyvinio valdymo gairių redakcijoje įtvirtinti Gairėse įtvirtinti 7 pagrindiniai korporatyvinio valdymo principai:

- prielaidų efektyviam korporatyviniam valdymui sudarymo principas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad Grupės valdymas ir reikalingi sprendimai būtų priimami efektyviai;
- proporcingumo principas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad „EPSO-G“ taikomi valdymo metodai būtų proporcingi, t. y. nesukurtų nereikalingos administracinės naštos;
- akcininkų teisių realizavimo principas, kuriuo siekiama sudaryti sąlygas tinkamam visų akcininkų teisių ir teisėtų interesų realizavimui;
- visų šalių suinteresuotų šalių įtraukimo principas, kuriuo pripažįstamos suinteresuotų šalių teisės ir lūkesčiai;
- skaidrumo principas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad Grupės veikla būtų organizuojama skaidriai, tinkamai atskleidžiant esminę informaciją;
- valdymo organų atsakomybės ir atskaitomybės principas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad valdymo organai tinkamai bei savalaikiai atliktų savo funkcijas, aktyviai naudotųsi savo teisėmis bei tinkamai vykdytų savo pareigas;
- integralumo principas, kuriuo siekiama užtikrinti tiek vertikalų, tiek horizontalų integralumo užtikrinimą.

„EPSO-G“ remiasi gerąja valdysenos patirtimi, išdėstyta Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) paskelbtose gerosios valdysenos rekomendacijose, Jungtinių Tautų bei „Nasdaq Vilnius“ rekomendacijose, kituose tarptautiniu mastu pripažintuose standartuose ir gerosios valdysenos rekomendacijose, kurių svarbiausias tikslas – užtikrinti, kad valstybės valdomos bendrovės būtų valdomos skaidriai ir efektyviai.

Kryptingai siekiant pelnyti pasitikėjimą vykdomais strateginiais projektais ir itin daug dėmesio skiriant veiklos skaidrumui bei atskaitingumui, „EPSO-G“ įmonių grupės bendroji valdysenos kokybė pelnė „A“ įvertinimą. Tai parodė VŠĮ Valdymo koordinavimo centras (VKC) paskelbtas „VVI gerosios valdysenos indeksas 2022/23 metai“. VKC gerojo valdymo indeksas yra plačiausiai visų valstybės valdomų įmonių (toliau – VVI) valdymo kokybę įvertinantis įrankis. Indeksą sudaro trys pagrindinės vertinimo dimensijos: skaidrumas, kolegialūs organai bei strateginis planavimas ir įgyvendinimas.

Pagal skaidrumo dimensiją „EPSO-G“ pelnė „A+“ įvertinimą.

Įvertinimas „A“ buvo skirtas už kolegialių organų darbą, jų narių atrankos procesą, kompetenciją, įsitraukimą, identifikuojant tobulintinas sritis.

„EPSO-G“ strateginis planavimas ir įgyvendinimas įvertintas „A-“ balu.

Rengdama 2024 metų veiklos planą, „EPSO-G“ valdymo bendrovė numato toliau diegti priemones ir tobulinti valdysenos kokybę atsižvelgiant į VKC rekomendacijas, didelį dėmesį skiriant kolegialių organų, strateginio planavimo ir darnumo praktikų tobulinimui.

7.1. „EPSO-G“ įstatatai

Ataskaitiniu laikotarpiu „EPSO-G“ įstatatai buvo peržiūrėti 1 kartą.

2022 m. gruodžio 29 d. vienintelio akcininko sprendimu buvo patvirtinta nauja „EPSO-G“ įstatų redakcija, kuri Juridinių asmenų registre įregistruota 2023 m. sausio 5 d. Tvirtinant naują įstatų redakciją atlikti šie esminiai pakeitimai:

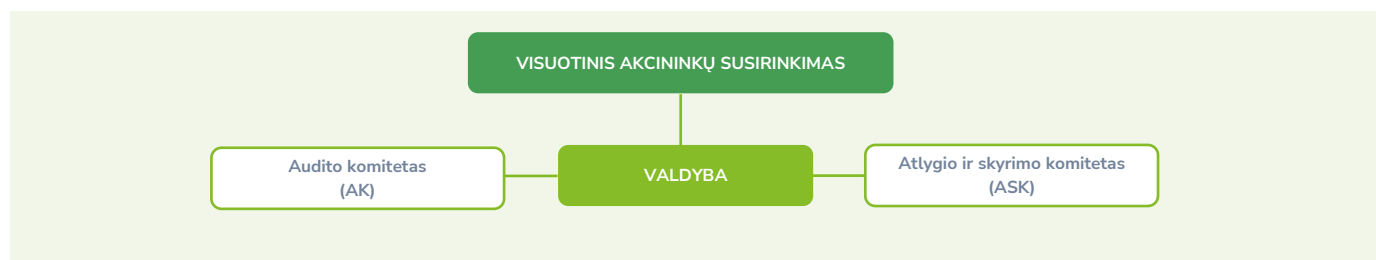
- aiškiau apibrėžta, kaip „EPSO-G“ įgyvendina jai numatytas patronavimo funkcijas;
- peržiūrėta „EPSO-G“ visuotinio akcininko susirinkimo, valdybos ir vadovo kompetencija;
- patikslintos nuostatos, susijusios su „EPSO-G“ valdybos komitetų formavimu;
- patikslintos nuostatos dėl valdybos sudarymo, jos veiklos organizavimo klausimų;
- įtvirtinta galimybė „EPSO-G“ valdybai sudaryti Grupės vadovų komitetą.

Esamas korporatyvinis valdymo modelis užtikrina „EPSO-G“ grupės organizacinės ir valdymo struktūros efektyvumą bei atitikimą aukščiausiems valdysenos standartams.

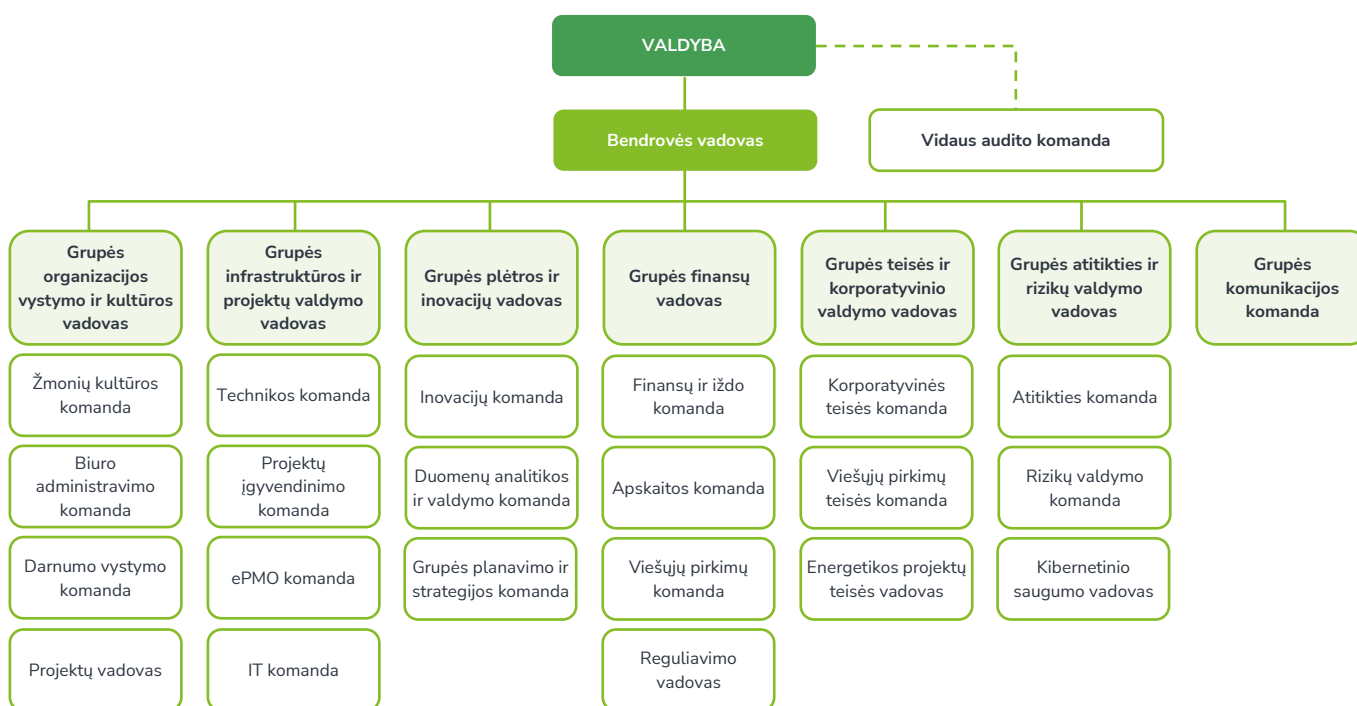
Su „EPSO-G“ įstatatais kviečiame susipažinti tinklalapyje www.epsog.lt Korporatyvinis valdymas skirsnyje.

7.2. „EPSO-G“ priežiūros ir valdymo sistema ir funkcijos

„EPSO-G“ valdymo, priežiūros ir organizacinė struktūra užtikrina optimalų veiklos organizavimą, atskaitingumą, procesų efektyvumą ir atsakomybę.

„EPSO-G“ organizacinė struktūra

„EPSO-G“ grupės korporatyvinio valdymo dokumentų sistemą sudaro:

- EPSO-G įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairės;
- Valdymo ir grupės bendrovių įstatai;
- Korporatyvinio valdymo politika;
- Valdybos darbo reglamentas;
- Audito komiteto veiklos nuostatai;
- Atlygio ir skyrimo komiteto veiklos nuostatai;
- Kiti grupės bendrovių korporatyvinio valdymo dokumentai.

Su šiais dokumentais galima susipažinti valdymo bendrovės interneto tinklalapyje www.epsog.lt.

7.3. „EPSO-G“ visuotinis akcininkų susirinkimas

Vienintelio „EPSO-G“ valdymo bendrovės akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. „EPSO-G“ vienintelis akcininkas priima sprendimus strateginiais veiklos kryptių klausimais, tvirtina svarbiausias veiklos gaires (korporatyvinio valdymo gairės, kolegialių organų atlygio gairės ir kt.).

Per 2023 m. vienintelis „EPSO-G“ akcininkas priėmė šiuos esminius sprendimus:

Data	Esminiai sprendimai
2023 m. kovo 6 d.	Padidino audito įmonei „PricewaterhouseCoopers“ atlygį už 2022 m. finansinių ataskaitų audito paslaugų atlikimą.
2023 m. kovo 24 d.	Išrinko naujos kadencijos „EPSO-G“ valdybą, kurioje trys nepriklausomi nariai: Robertas Vyšniauskas, Asta Sungailienė ir Liudas Liutkevičius bei Energetikos ministerijos deleguoti valdybos nariai Dainius Bražiūnas ir Tomas Daukantas.
2023 m. balandžio 13 d.	Patvirtino „EPSO-G“ konsoliduotų ir bendrovės 2022 m. finansinių ataskaitų rinkinį. Patvirtino sprendimą dėl pelno paskirstymo.
2023 m. balandžio 21 d.	Iš audito komiteto narių atšaukė Tomą Daukantą ir iki esamos „EPSO-G“ audito komiteto kadencijos pabaigos komiteto nariu išrinko Dainių Bražiūną.
2023 m. rugpjūčio 29 d.	Audito įmone, kuri atliks 2023–2025 m. „EPSO-G“ konsoliduotų ir bendrovės finansinių ataskaitų, parengtų pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, rinkinio bei konsoliduoto metinio pranešimo auditą, išrinko „PricewaterhouseCoopers“ ir nustatė atlyginimą už šių paslaugų teikimą.
2023 m. lapkričio 6 d.	Nuo 2023 m. lapkričio 15 d. pakeitė „EPSO-G“ buveinės adresą iš Gedimino pr. 20, Vilnius, LT-01103, į Laisvės pr. 10, Vilnius, LT-04215.

7.4. „EPSO-G“ valdyba

Pagal šiuo metu galiojančią „EPSO-G“ įstatų redakciją valdybą sudaro penki nariai. Valdybos narius 4 metų kadencijai renka visuotinis akcininkų susirinkimas, kuriam valdyba yra atskaitinga. Esant visuotinio akcininko susirinkimo kreipimuisi, Atlygio ir skyrimo komitetas teikia rekomendaciją dėl valdybos narių skyrimo.

Valdybos narys negali eiti valdybos nario pareigų nepertraukiamai daugiau kaip 2 pilnas valdybos kadencijas iš eilės ir bet kuriuo atveju negali eiti valdybos nario pareigų nepertraukiamai ilgiau kaip 10 metų iš eilės. Valdybos nariai renkami pagal LR Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 patvirtintą Kandidatų į valstybės įmonės ar savivaldybės įmonės valdybą ir kandidatų į valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamą kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašą.

2023 m. kovo 24 d. išrinkta naujos kadencijos „EPSO-G“ valdyba, kurioje trys nepriklausomi nariai Robertas Vyšniauskas, Asta Sungailienė ir Liudas Liutkevičius bei Energetikos ministerijos deleguoti valdybos nariai Dainius Bražiūnas ir Tomas Daukantas. 2023 m. balandį „EPSO-G“ valdybos pirmininku buvo išrinktas nepriklausomas jos narys Robertas Vyšniauskas, kuris ėjo valdybos pirmininko pareigas ankstesnė kadencijos valdyboje nuo 2022 m. vasario. Iki to laiko nuo 2019 metų kovo šias pareigas ėjo Gediminas Almantas.

„EPSO-G“ valdyba:

- formuoja bendrą įmonių grupės korporatyvinio valdymo politiką;
- yra atsakinga už organizacinį ir sisteminį Grupės vystymą bei valdymą jai priskirtos kompetencijos srityje ir apimtyje;
- tvirtina Grupės strategiją bei vykdo jos įgyvendinimo stebėseną;
- vykdo Grupės bendrovių įgyvendinamų strateginių projektų, įtrauktų į nacionalinę energetikos strategiją, ypatingos valstybinės svarbos projektų, valstybei svarbių ekonominių projektų valdymo priežiūrą bei kontrolę;
- tvirtina svarbiausius Grupės lygio dokumentus: gaires, politikas ir kt.

- vykdo priežiūros funkcijas, kaip tai numatyta LR akcinių bendrovių įstatyme.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 18 valdybos posėdžių, iš jų 4 sprendimai buvo priimti balsuojant raštu. Ataskaitiniais metais taip pat buvo organizuojama viena bendradarbiavimo sesija.

Valdyba, atlikusi savo veiklos įsivertinimą už 2022 m. ir identifikavusi valdybos veiklos tobulinimo sritis dėl bendro valdybos ir vadovo darbo, lūkesčių ir tikslų, bendrovės strategijos ir struktūros peržiūrėjimo bei jų atnaujinimo akcininko lūkesčių laiško kontekste parengė bendrovės valdybos veiklos planą 2023 m.

Įgyvendinant šį planą, valdyba priėmė sprendimus dėl bendrovės strategijos peržiūros, atlygio sistemos peržiūros, organizacinės struktūros pakeitimo, Grupės vadovų komiteto suformavimo, rizikų valdymo, organizacijos kultūros vystymo.

„EPSO-G“ valdybos sudėtis

Valdybos narys	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos	Išsilavinimas
Robertas Vyšniauskas	Nepriklausomas narys, pirmininkas (nuo 2022 m. vasario mėn. iki 2023-03-20, taip pat nuo 2023 m. balandžio mėn.)	Nuo 2023-03-24 (taip pat nuo 2019-03-20 iki 2023-03-20)	„Valstybės investicinis kapitalas“ generalinis direktorius, „Vilniaus vystymo kompanijos“ valdybos narys, „KN Energies“ stebėtojų tarybos pirmininkas	Mykolo Romerio universitetas, teisės mokslų magistras.
Liudas Liutkevičius	Nepriklausomas narys	Nuo 2023-03-24	„INVL Renewable Energy Fund I“, vykduojantis partneris	Vilniaus universitetas, tarptautinių finansų magistras
Asta Sungailienė	Nepriklausoma narė	Nuo 2023-03-24	-	Vytauto Didžiojo universitetas, verslo ir vadybos magistras
Dainius Bražiūnas	Narys	Nuo 2023-03-24 (taip pat nuo 2019-03-20 iki 2023-03-20)	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Energetinio saugumo grupės vadovas	Vilniaus Gedimino technikos universitetas, energetikos mokslų bakalauras.
Tomas Daukantas	Narys	Nuo 2023-03-24 (Taip pat nuo 2022-05-06 iki 2023-03-20)	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, Teisės ir personalo grupės vadovas	Mykolo Romerio universitetas, teisės mokslų magistras.
Gediminas Almantas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-03-20 iki 2023-03-20	VĮ Lietuvos oro uostų ir AB „Oro navigacija“ nepriklausomas valdybos narys, „LTG Infra“ valdybos pirmininkas, Tarptautinės Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo pusmėnulio draugijų federacijos atitikties ir mediacijos komiteto narys, Lietuvos Raudonojo Kryžiaus draugijos pirmininkas, Atviros Lietuvos Fondo tarybos pirmininkas, Lietuvos nacionalinio radijo ir televizijos pirkimų ir investicijų politikos komiteto narys.	Vilniaus universitetas, teisės mokslų magistras; Berno universitetas, Šveicarija, teisės mokslų magistras; Kopenhagos verslo mokykla, verslo derybų etika, industrinis doktorantas.

Valdybos posėdžių 2023 m. lankomumas

Nr.	Posėdžio data	Gediminas Almantas*	Dainius Bražiūnas	Tomas Daukantas	Robertas Vyšniauskas	Liudas Liutkevičius*	Asta Sungailienė*
1.	01-09	●	●	●	●	-	-
2.	02-02	●	●	●	●	-	-
3.	02-10	●	●	●	●	-	-
4.	02-23	●	●	●	●	-	-
5.	03-13	●	●	●	●	-	-
6.	03-20	●	●	●	●	-	-
7.	04-07	-	●	●	●	●	●
8.	05-03	-	●	●	●	●	●
9.	05-19	-	●	●	●	●	●
10.	05-31	-	●	●	●	●	●
11.	06-29	-	●	●	●	●	●
12.	08-11	-	●	●	●	●	●
13.	08-24	-	●	●	●	●	●
14.	09-28	-	●	●	●	●	●
15.	10-25	-	●	●	●	●	●
16.	11-14	-	●	●	●	●	●
17.	11-29	-	●	●	●	●	●
18.	12-15	-	●	●	●	●	●

* Valdybos nariai L. Liutkevičius ir A. Sungailienė į valdybą išrinkti 2023-03-24; valdybos nario G. Alanto kadencija baigėsi 2023-03-20 (imtinai).

● Dalyvavo

○ Nedalyvavo

- Valdybos narys nedalyvavo, nes tuo laikotarpiu nebuvo išrinktas valdybos nariu arba baigėsi kadencija.

2023 m. priimti valdybos sprendimai

2023-01	2023-02	2023-03	2023-04	2023-05	2023-06
01-06 Pritarta atnaujinti UAB „EPSO-G“ grupės strategijai iki 2030 m. Nustatyti UAB „EPSO-G“ vadovo 2023 m. veiklos tikslai, kurie yra tapatūs Bendrovės tikslams Patvirtintas UAB „EPSO-G“ 2023 m. biudžetas	02-02 Patvirtinta Bendrovės 2022 m. veiklos tikslų įgyvendinimo ataskaita. Inicijuoti „Litgrid“ ir AB „Amber Grid“ visuotiniai akcininkų susirinkimai dėl naujos „Litgrid“ ir „Amber Grid“ įstatų redakcijos tvirtinimo. Pakeistos esminės „Litgrid“, „Baltpool“ ir „EPSO-G“ tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutarčių sąlygos. Patvirtinta „EPSO-G“ įmonių grupės naujos redakcijos atitikties valdymo politika. Patvirtintas naujos redakcijos „EPSO-G“ atitikties prioritetinių sričių sąrašas. Patvirtintas 2023 m. „EPSO-G“ įmonių grupės lygio rizikų sąrašas 02-10 Priimtas sprendimas vykdyti viešą kandidatų atranką į „Tetas“ Gamybos valdymo kompetencijų srities nepriklausomo valdybos nario vietą. 02-23 Pritarta išankstinėms „GET Baltic“ akcijų pardavimo sandorio, sudarant akcijų pirkimo-pardavimo ir akcininkų sutartis, esminėms sąlygoms. Inicijuotas „Energy cells“ visuotinis akcininkų susirinkimas dėl naujos „Energy cells“ įstatų redakcijos tvirtinimo.	03-13 Priimtas sprendimas pavesti ASK vykdyti viešą atranką į „Energy cells“ Inovacijų diegimo ir veiklos plėtros kompetencijų srities patronuojančios bendrovės nominuojamo valdybos nario vietą. 03-20 Priimti sprendimai patvirtinti Bendrovės ir konsoliduotą metinį pranešimą, kuriame, be kita ko, pateikta informacija apie Bendrovės veiklos strategijos įgyvendinimą, pritarti Bendrovės ir konsoliduotam metiniam finansinių ataskaitų rinkiniui, pritarti pelno paskirstymo projektui, sušaukti „EPSO-G“ eilinį visuotinį akcininkų susirinkimą. Priimti sprendimai dėl balsavimo „EPSO-G“ kontroliuojamų bendrovių „Litgrid“, „Amber Grid“ (pritarta „GET Baltic“ akcijų pardavimo sandoriui, sudarant akcijų pirkimo-pardavimo ir akcininkų sutartis), „Baltpool“, „Tetas“ ir „Energy cells“, eiliniuose visuotiniuose akcininkų susirinkimuose. Patvirtinta „EPSO-G“ įmonių grupės veiklos strategijos iki 2030 m. įgyvendinimo ataskaita už 2022 m.	04-07 Valdybos pirmininku išrinktas Robertas Vyšniauskas. Priimtas sprendimas sudaryti atlygio ir skyrimo (toliau – ASK) komitetą iš trijų narių, paskirti du narius į ASK iki valdybos kadencijos pabaigos iš valdybos narių: Tomą Daukantą ir Astą Sungailienę, įgalioti ir įpareigoti atrankos komisiją įvykdyti kandidatų į nepriklausomo ASK nario poziciją atranką. Priimtas sprendimas patvirtinti atnaujintą „EPSO-G“ valdybos posėdžių kalendorių ir veiklos planą 2023 m.	05-03 Nuspręsta balsuoti neeiliniame „Energy cells“, visuotiniame akcininkų susirinkime iki esamos „Energy cells“, valdybos kadencijos pabaigos išrinkti „EPSO-G“ nominuojamu valdybos nariu Paulių Butkų. Patvirtinta „EPSO-G“ įmonių grupės naujos redakcijos rizikų valdymo politika Nustatytas „EPSO-G“ vadovo mėnesinis atlygis. 05-19 Pritarta, kad „EPSO-G“, kaip vienintelis „Energy cells“ (toliau – ir Bendrovė), akcininkas, priimtų sprendimą dėl pritarimo „Energy cells“, valdybos sprendimui dėl sandorio sąlygų pakeitimo. 05-31 Priimtas sprendimas balsuoti neeiliniame „Litgrid“ visuotiniame akcininkų susirinkime nepriklausomu valdybos nariu	06-29 Priimtas sprendimas pakeisti „Amber Grid“ ir „EPSO-G“ tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutarties sąlygas. Patvirtinta „EPSO-G“ įmonių grupės naujos redakcijos Korporatyvinio valdymo politika. Pritarta, jog ASK pirmininkės pareigas eitų Asta Sungailienė. Priimtas sprendimas nuo 2023-07-01 patvirtinti atnaujintą „EPSO-G“ organizacinę struktūrą, pareigybių sąrašą ir vadovaujančių pareigybių sąrašą. Patvirtinta „EPSO-G“ įmonių grupės naujos redakcijos antikorupcinės veiklos politika. Panaikinta „EPSO-G“ įmonių grupės sandorių su susijusiomis šalimis politika.

Priimtas sprendimas vykdyti viešas atrankas į „Litgrid“ ir „Amber Grid“ valdybos narių vietas. Pritarta „EPSO-G“ stojimui į Lietuvos atsakingo verslo asociaciją. Patvirtinta „EPSO-G“ vidaus audito vadovės 2022 m. tikslų pasiekimo ataskaita. Patvirtinta ASK veiklos ataskaita už 2022 m. Valdyba įsivertino savo veiklą ir sudarė valdybos veiklos 2023 m. tobulinimo planą. Inicijuotas „EPSO-G“ visuotinis akcininkų susirinkimas nustatant pasikeitusias 2022 m. audito paslaugų apmokėjimo sąlygas.	Patvirtinta Audito komiteto veiklos ataskaita. Suformuotas „EPSO-G“ Grupės vadovų komitetas. Patvirtintas „EPSO-G“ įmonių grupės centralizuoto vidaus audito 2023-2025 m. vidaus auditų planas, patvirtinti „EPSO-G“ vidaus audito vadovės veiklos tikslai 2023 m. Nustatytas „EPSO-G“ dukterinėms ir paskesnio lygio dukterinėms bendrovėms taikomas valdymo mokesčio modelis. Priimtas sprendimas sudaryti „Baltpool“ ir „EPSO-G“ tarpusavio skolinimo ir skolinimosi sutartį. Priimtas sprendimas įstoti į Personalo valdymo profesionalų asociaciją.	išrinkti Andrių Šemeškevičių. Nuspręsta paskirti į ASK iki valdybos kadencijos pabaigos nepriklausomą narį Ramūną Bagdoną. Priimtas sprendimas balsuoti „UŽ“ visais UAB „EPSO-G“ akcijų suteikiamais balsais TSO Holding AS eiliniame visuotiniame akcininkų susirinkime.
--	--	--

2023-08	2023-09	2023-10	2023-11	2023-12
08-11	09-28	10-25	11-14	12-15
Sušauktas visuotinis akcininkų susirinkimas dėl „EPSO-G“ audito įmonės išrinkimo ir audito paslaugų apmokėjimo sąlygų nustatymo 2023-2025 metams	Patvirtinta UAB „EPSO-G“ organizacinė struktūra. Patvirtinti naujos redakcijos „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komiteto veiklos nuostatai.	Sušauktas neeilinis „EPSO-G“ visuotinis akcininkų susirinkimas dėl buveinės keitimo. Nuspręsta patvirtinti naujos redakcijos „EPSO-G“ įmonių grupės darbuotojų ir kolegialių organų narių interesų valdymo politiką ir „EPSO-G“ įmonių grupės transporto politiką.	Pritarta atnaujintam „EPSO-G“ grupės strategijos iki 2030 m. projektui ir jo pateikimui VŠĮ Valdymo koordinavimo centrui. 11-29 Nuspręsta patvirtinti Grupės darbuotojų mėnesinio atlygio režius, kurie galioja nuo 2024-01-01. Patvirtintas „EPSO-G“ vidaus audito 2024 m. biudžetas.	Pritarta, kad „EPSO-G“, kaip vienintelis „Energy cells“, akcininkas, priimtų sprendimą dėl techninio aptarnavimo paslaugų pirkimo-pardavimo sutarties pakeitimo. Pritarta, kad „EPSO-G“, kaip vienintelis „Tetas“ akcininkas, priimtų sprendimą dėl įstatinio kapitalo didinimo. Patvirtintos „Litgrid“ ir „Amber Grid“ valdybų kompetencijų matricos. Patvirtintas „EPSO-G“ audito komiteto 2024 m. veiklos planas. Patvirtintas „EPSO-G“ atlygio ir skyrimo komiteto 2024 m. veiklos planas. Patvirtinti „EPSO-G“ valdybos 2024 m. posėdžių kalendorius ir veiklos planas.
08-29				
Nuspręsta balsuoti neeiliniame „Baltpool“ visuotiniame akcininkų susirinkime dėl „EPSO-G“ valdymo holdingų paslaugų teikimo sutarties. Patvirtinta atnaujinta „EPSO-G“ organizacinė struktūra. Patvirtintas atnaujintas „EPSO-G“ audito komiteto 2023 m. veiklos planas				

7.5. „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetas

Pagal „EPSO-G“ įstatus, Atlygio ir skyrimo komitetas (ASK) sudaromas iš ne mažiau kaip trijų narių, kuriuos ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui motyvuotu sprendimu skiria valdyba iš jos atrinktų kandidatų. Skiriant Atlygio ir skyrimo komiteto narius užtikrinama, kad šio komiteto sudėtyje būtų ne mažiau kaip vienas nepriklausomas narys. Atlygio ir skyrimo komiteto nario nepertraukiamos kadencijos laikas yra ne ilgesnis kaip dvi kadencijos iš eilės. ASK kadencija sutampa su valdybos kadencija.

2023 metais Atlygio ir skyrimo komitete dirbo: iki 2023 m. kovo 20 d. – Gediminas Almantas, Dainius Bražiūnas bei pirmininkė Jolita Lauciuvienė. 2023 m. balandžio 7 d. sudarytas naujos sudėties Atlygio ir skyrimo komitetas bei paskirti 2 nariai – Tomas Daukantas ir Asta Sungailienė (komiteto pirmininkė), o 2023 m. birželio 6 d. paskirtas trečias komiteto narys – Ramūnas Bagdonas.

„EPSO-G“ atlygio ir skyrimo komitetas:

- padeda atlikti kandidatų į organų narius atrankas visose Grupės bendrovėse;
- teikia rekomendacijas Grupės bendrovėms dėl valdymo organų narių, įskaitant vienasmenių valdymo organų – vadovų skyrimo, sutarčių su jais sudarymo ir atlygio jiems nustatymo;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės korporatyvinio valdymo dokumentų, susijusių su valdymo organų, vadovaujančių darbuotojų atrankų, skyrimo, nepriklausomumo kriterijų nustatymo klausimais;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės bendrovių vadovų ir kritinių pareigybių pamainumo sistemos;
- teikia rekomendacijas dėl lygių galimybių, įtraukties ir įvairovės stiprinimo sistemos Grupėje;
- ir kt.

Per 2023 m. įvyko 12 atlygio ir skyrimo komiteto posėdžių.

Atlygio ir skyrimo komiteto sudėtis

Komiteto narys	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos	Išsilavinimas
Asta Sungailienė	Nepriklausoma nare, pirmininkė	Nuo 2023-04-07	–	Vytauto Didžiojo universitetas, verslo ir vadybos magistras
Tomas Daukantas	Narys	Nuo 2023-04-07	LR energetikos ministerija, Teisės ir personalo grupės vadovas	Mykolo Romerio universitetas, teisės magistras
Ramūnas Bagdonas	Nepriklausomas narys	Nuo 2023-06-06	„Telia Lietuva“ Žmogiškųjų išteklių vadovas; Personalo Valdymo Profesionalų Asociacijos steigėjas ir valdybos pirmininkas	Vytauto Didžiojo universitetas, verslo administravimo ir vadybos magistras; Baltic Management Institute, EMBA programos magistro laipsnis
Jolita Lauciuvienė	Nepriklausoma narė, pirmininkė	Nuo 2019-05-20 iki 2023-03-20	„Personalo vertė verslui“ direktorė	Vilniaus universitetas, ekonomikos mokslų magistrė; Lietuvos edukologijos universitetas, psichologijos mokslų bakalaurė.

Dainius Bražiūnas	Narys	Nuo 2019-03-29 iki 2023-03-20	Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, energetinio saugumo grupės vadovas	Vilniaus Gedimino technikos universitetas, energetikos mokslų bakalauras.
Gediminas Almantas	Nepriklausomas narys	Nuo 2019-03-29 iki 2023-03-20	VĮ Lietuvos oro uostų ir „Oro navigacija“ nepriklausomas valdybos narys, „LTG Infra“ valdybos pirmininkas, Tarptautinės Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo pusmėnulio draugijų	Vilniaus universitetas, teisės mokslų magistras; Berno universitetas, Šveicarija, teisės mokslų magistras; Kopenhagos verslo mokykla, verslo derybų etika, industrinis doktorantas.

Atlygio ir skyrimo komiteto 2023 m. posėdžių lankomumas ir priimti esminiai sprendimai

Nr.	Posėdžio data	Asta Sungailienė	Tomas Daukantas	Ramūnas Bagdonas	Jolita Lauciuvienė	Gediminas Almantas	Dainius Bražiūnas
1.	02-08	-	-	-	●	●	●
2.	03-08	-	-	-	●	●	●
3.	03-17	-	-	-	●	●	●
4.	04-24	●	●	-	-	-	-
5.	05-04	●	●	-	-	-	-
6.	06-13	●	●	●	-	-	-
7.	09-06	●	●	●	-	-	-
8.	10-04	●	●	●	-	-	-
9.	10-20	●	●	●	-	-	-
10.	11-15	●	●	●	-	-	-
11.	12-06	●	●	●	-	-	-
12.	12-21	●	●	●	-	-	-

● Dalyvavo

○ Nedalyvavo

- Atlygio ir skyrimo komiteto narys nedalyvavo, nes tuo laikotarpiu nebuvo išrinktas nariu arba baigėsi kadencija

2023 m. Atlygio ir skyrimo komiteto priimti esminiai sprendimai

2023-02 02-08	2023-03 03-08	2023-04 04-24	2023-05 05-04
Pritarta ASK veiklos už 2022 m. ataskaitai; Atliktas ASK veiklos už 2022 m. įsivertinimas; Teikta rekomendacija dėl kandidatų į „Tetas“ valdybos narius taip pat teikta rekomendacija dėl „Tetas“ valdybos kompetencijų matricos.	Aptartas grupės kolegialių organų veiklos įsivertinimo procesas, Grupės vadovų tikslų pasiekimas, patvirtintos bendros Grupės veiklos tobulinimo sritys 03-17 Teikta rekomendacija dėl kandidato į „Amber Grid“ valdybos narius.	Teikta rekomendacija dėl kandidato į „Energy cells“ valdybos narius.	Teikta rekomendacija dėl „Amber Grid“ nominuojamo nario į „GET Baltic“ valdybą.

2023-06 06-13	2023-09 09-06	2023-10 10-04	2023-11 11-15	2023-12 12-06
Išrinkta ASK pirmininkė; Atliktas ASK narių periodinis nepriklausomumo vertinimas; Teikta rekomendacija „Tetas“ dėl vadovų ugdymo veiksmų plano; Diskutuota dėl ASK atsakomybės sričių ir funkcijų peržiūros; Svarstyta dėl Darbuotojų atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymo politikos ir Kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politikos (kiek ji yra susijusi su KO nepriklausomumo kriterijais ir jų įvertinimu) ataskaita.	Teikta rekomendacija „EPSO-G“ valdybai patvirtinti atnaujintus ASK veiklos nuostatus.	Teikta rekomendacija dėl „Litgrid“ ir „Amber Grid“ naujų kadencijų valdybų kompetencijų matricių; Susitikimas su „Litgrid“ atstovais dėl personalo valdymo klausimų. 10-20 Patvirtintas ASK 2024 m. eilinių posėdžių grafikas bei pritarta 2024 m. ASK veiklos planui.	Teikta rekomendacija dėl Grupės atlygio režimų nuo 2024 m.	Susitikimas su „Amber Grid“ atstovais dėl personalo valdymo klausimų; Svarstyti Grupės valdybų ir komitetų savo veiklos vertinimo klausimynai; Teikta rekomendacija dėl darbuotojų pamainumo planavimo ir valdymo, kritinių pareigybų bei ateities darbuotojų kompetencijų. 12-21 Teikta rekomendacija dėl „Baltpool“ naujos kadencijos valdybos kompetencijų matricos.

7.6. „EPSO-G“ Audito komitetas

Remiantis „EPSO-G“ įstatais, Audito komitetas sudaromas iš ne mažiau kaip trijų narių, kuriuos ne ilgesniam kaip ketverių metų laikotarpiui skiria „EPSO-G“ vienintelis akcininkas, atsižvelgiant į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas, jei buvo pateiktos. Audito komiteto nario nepertraukiamos kadencijos laikas yra ne ilgesnis kaip dvi kadencijos iš eilės. Audito komiteto pirmininku gali būti tik nepriklausomas narys.

Ataskaitiniu laikotarpiu Audito komitete dirbo du nepriklausomi nariai: Gediminas Šiušas ir Robertas Vyšniauskas. 2023 m. balandžio 22 d. Audito komiteto nariu buvo paskirtas Energetikos ministerijos nominuotas valdybos narys Dainius Bražiūnas, pakeitęs iki tol Audito komiteto nariu buvusį Tomą Daukantą.

„EPSO-G“ audito komitetas:

- vykdo grupės bendrovių finansinių ataskaitų rengimo bei audito atlikimo priežiūrą;
- atsakingas už grupės bendrovių auditorių ir audito įmonių nepriklausomumo bei objektyvumo principų laikymosi užtikrinimą;
- atsakingas už grupės bendrovių vidaus kontrolės, atitikties ir rizikos valdymo ir vidaus audito sistemų, veiklos procesų veiksmingumo priežiūrą;
- atsakingas už grupės bendrovių auditoriaus ir (ar) audito įmonės ne audito paslaugų teikimo kontrolę;
- vertina grupės bendrovių, kurių akcijomis leista prekiauti reguliuojamoje rinkoje, sudaromus sandorius su susijusiomis šalimis.

Per ataskaitinį laikotarpį įvyko 25 Audito komiteto posėdžiai bei 8 balsavimai apklausos būdu. „EPSO-G“ audito komiteto sudėtis 2023 m. gruodžio 31 d.

Vardas Pavardė	Pareigos	Kadencija	Kitos pareigos	Išsilavinimas
Gediminas Šiušas	Nepriklausomas narys, pirmininkas	Nuo 2020-10-22	„Convera Europe Financial S.A.“, finansų direktorius	Stokholmo ekonomikos aukštoji mokykla Rygoje, ekonomikos ir verslo administravimo bakalauras; Vilniaus universitetas, vadybos ir verslo administravimo bakalauras; Vilniaus universitetas, ekonomikos magistras.
Robertas Vyšniauskas	Nepriklausomas narys	Nuo 2020-10-22	Valstybės investicinis kapitalas, UAB generalinis direktorius; UAB „Vilniaus vystymo kompanija“, valdybos narys Vilniaus universitetas, lektorius „KN Energies“ stebėtojų tarybos narys „KN Energies“ audito komiteto narys	Mykolo Romerio universitete, teisės mokslų magistras.
Dainius Bražiūnas	Narys	Nuo 2023-04-22	Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos Energetinio saugumo grupės vadovas; asociacijos „Koturnos“ vadovas	Vilniaus Gedimino technikos universitetas, energetikos mokslų bakalauras

Audito komiteto 2023 m. posėdžių lankomumas ir priimti esminiai sprendimai

Gediminas Šiušas	Robertas Vyšniauskas	Dainius Bražiūnas (nuo 2023-04-22)	Tomas Daukantas (iki 2023-04-22)
25/25	25/25	15/25	10/25

2023 m. Audito komiteto priimti esminiai sprendimai

2023-01	2023-02	2023-03	2023-04	2023-05	2023-06
01-23	02-20	03-07	04-24	05-04	06-14
Pritarta naujiems „Tetas“, „EPSO-G“, „Litgrid“ atitikties prioritetinių sričių sąrašams.	Patvirtintas AK veiklos tobulinimo planas 2023 m.	Patvirtinta AK išvada dėl „Tetas“ ir „Energy Cells“ 2022 m. audituotų finansinių ataskaitų.	Patvirtinta AK išvada dėl „EPSO-G“ 2022 m. audituotų finansinių ataskaitų.	Patvirtinta AK nuomonė dėl „GET Baltic“ ketinamo sudaryti sandorio su susijusiomis šalimis.	Teikta AK rekomendacijos dėl išorės auditoriaus nepriklausomumo.
Pritarta Grupės atitikties valdymo politikos naujai redakcijai.	Pritarta Vidaus audito vadovės tikslų pasiekimo ataskaitai.	03-18 Patvirtintos AK išvados dėl „Amber Grid“ ir „Litgrid“ 2022 m. finansinių ataskaitų.	Pritarta Grupės rizikų valdymo politikos naujai redakcijai.	Teikta rekomendacija „EPSO-G“ valdybai dėl projektų vadovų trūkumų priežasčių analizės inicijavimo.	06-19 Pritarta dėl Sandorių su susijusiomis šalimis panaikinimo.
Rekomenduota „EPSO-G“ valdybai inicijuoti Fizinio barjero projekto išorinio audito procedūras.	Teikta rekomendacija „EPSO-G“ valdybai dėl išorės auditoriaus išrinkimo.	Pritarta AK 2022 m. veiklos ataskaitai.	Teikta rekomendacija „EPSO-G“ valdybai dėl darbuotojų kaitos valdymo Grupėje.		Pritarta Grupės antikorupcinės veiklos politikai.
Patvirtinta AK nuomonė dėl „Litgrid“ sandorio su susijusia šalimi.	Įvertintas dviejų AK narių nepriklausomumas.	Patvirtinta, kad peržiūrėjus „Tetas“ ir „Litgrid“ 2022 m. II-ojo pusmečio sprendimus pažeidimų ir (ar) neatitikimų nenustatyta.	Teikta rekomendacija Grupės įmonių valdyboms dėl metinių tikslų vertinimo.		Teikta rekomendacija „Litgrid“ valdybai dėl rizikų sąrašo papildymo.
Pritarta Grupės lygio rizikų sąrašui.	02-28 Patvirtintos AK išvados dėl „Baltpool“ ir „GET Baltic“ 2022 m. finansinių ataskaitų.	Rekomenduota „EPSO-G“ valdybai inicijuoti Grupėje taikomų sutarčių indeksavimo procedūrų peržiūrą.			
Rekomenduota „Amber Grid“, „Litgrid“, „Tetas“, „Baltpool“, „Energy cells“, „GET Baltic“ papildyti rizikų sąrašus siūlomomis rizikomis.		Pritarta „Energy cells“, „Litgrid“, „Baltpool“, „Amber Grid“ 2023 m. rizikų sąrašo pakeitimams.			
Atkreiptas „Litgrid“ valdybos dėmesys į projektų vadovų trūkumą bendrovėje.		Teikta rekomendacija „EPSO-G“ valdybai dėl „Tetas“ savikainos valdymo ir finansinių duomenų tinkamumo.			

2023-07	2023-08	2023-09	2023-10	2023-11	2023-12
07-24	08-21	09-15	10-23	11-17	12-07
Pritarta „Amber Grid“ rizikų sąrašo pakeitimams.	Pritarta naujos redakcijos AK veiklos planui.	Pritarta „Amber Grid“ rizikų sąrašo pakeitimams.	Pritarta Vidaus audito 2024 m. biudžetui.	Pritarta AK 2024 m. veiklos planui.	Teikta rekomendacija dėl išorės auditoriaus nepriklausomumo.
07-28	Teiktos rekomendacijos „Litgrid“ ir „EPSO-G“ valdybos dėl Vidaus audito rekomendacijų įgyvendinimo.		Teikta rekomendacija „Litgrid“ valdybai dėl pirkimų efektyvumo.		12-22
Patvirtinta Grupės auditoriaus atrankos procedūrų išvadų ataskaita.	Teikta rekomendacija „Litgrid“ valdybai dėl tinklo atstatymo ir modernizavimo planų.		Teikta rekomendacija „Litgrid“ valdybai dėl tinklo atnaujinimo plano pagrįstumo ir tinkamumo.		Pritarta „EPSO-G“, „Litgrid“, „Amber Grid“ 2024 m. rizikų apetitui bei rizikų valdymo priemonių planams.
Teikta AK rekomendacija Grupės įmonių valdyboms dėl išorės auditoriaus išrinkimo.	Teikta rekomendacija „Litgrid“ valdybai dėl oro linijų apsaugos zonose esančių objektų inventorizavimo.		Pritarta Grupės darbuotojų ir kolegialių organų narių interesų valdymo politikos naujai redakcijai.		Pritarta „Tetas“, „Baltpool“ ir „Energy cells“ 2024 m. rizikų apetitui bei rizikų valdymo priemonių planams.

7.7. Bendrovės vadovas

„EPSO-G“ bendrovės vadovą skiria bendrovės valdyba, atsižvelgdama į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas. Bendrovės vadovas yra atskaitingas Valdybai.

M. Keizeris „EPSO-G“ generaliniu direktoriumi išrinktas nuo 2022 m. rugpjūčio 22 d.

2023 m. sausio 5 d. įregistravus naują „EPSO-G“ įstatų redakciją bendrovės generalinio direktoriaus pareigybės pavadinimas pakeistas į vadovo.

„EPSO-G“ vadovo kompetencija nesiskiria nuo ABĮ nustatytos bendrovės vadovo kompetencijos, išskyrus įstatuose numatytą papildomą kompetenciją. „EPSO-G“ vadovas:

- organizuoja ir kontroliuoja Grupės strategijos įgyvendinimą, tvirtina Grupės strategijos įgyvendinimo veiklos planą, teisės aktų nustatytoje ribose užtikrina Grupės strategijos įgyvendinimą;
- kontroliuoja dukterinių bendrovių veiklą, teikia siūlymus bei išvadas „EPSO-G“ valdybai dėl Grupės veiklos organizavimo ir jos plėtros;
- įgyvendina valdybos patvirtintas su Grupės veikla ir funkcionavimu susijusias rekomendacijas, tvarkas, politikas, kodeksus ir kitus dokumentus Bendrovėje, taip pat pagal suteiktą kompetenciją imasi priemonių užtikrinti jų įgyvendinimą įmonių grupės bendrovėse;
- tvirtina Grupės mastu taikomas tvarkas, taisykles, aprašus, o taip pat kitus Grupės lygio dokumentus, jeigu atitinkamų įmonių grupės veiklos sričių nereglamentuoja valdybos patvirtinti Grupės lygio dokumentai arba atitinkamuose valdybos patvirtintuose Grupės lygio dokumentuose Vadovui yra suteikta atitinkama kompetencija;
- ir kt.

M. Keizeris nuo 2022 m. gruodžio yra „Litgrid“ valdybos narys.

7.8. Papildoma informacija apie valdybos pirmininką, vadovą, vyriausiąjį finansininką ir vidaus audito padalinio vadovą

Robertas Vyšniauskas (valdybos pirmininkas nuo 2022 m. vasario iki 2023 m. kovo 20 d. ir nuo 2023 m. balandžio). R. Vyšniauskas taip pat yra bendrovės „Valstybės investicinis kapitalas“ generalinis direktorius, „Vilniaus vystymo kompanijos“ valdybos narys, „KN Energies“ stebėtojų tarybos pirmininkas, bendrovių valdymo, teisės bei mokesčių konsultantas.

Bendrovės vadovas Mindaugas Keizeris šias pareigas eina nuo 2022 m. rugpjūčio 22 d. M. Keizeris nuo 2022 m. gruodžio yra „Litgrid“ valdybos narys. M. Keizeris Vilniaus universitete yra baigęs verslo administravimo ir vadybos studijas, apsigynęs tarptautinio verslo magistro laipsnį, taip pat baigė profesionalių valdybos narių rengimo programą „Baltic Institute of Corporate Governance“.

„EPSO-G“ grupės finansų vadovas Darius Kašauskas šias pareigas pradėjo eiti nuo 2023 m. sausio 16 d. Nuo 2023 m. kovo 30 d. D. Kašauskas yra „Tetas“ valdybos pirmininkas. D. Kašauskas yra įgijęs ekonomikos ir vadybos magistro laipsnius Vilniaus universitete bei ISM vadybos ir ekonomikos universitete, taip pat pastarajame universitete studijavo socialinių mokslų ekonomikos krypties doktorantūroje.

Vyriausiasis finansininkas Žydrūnas Augutis. Daugiau nei dvidešimties metų darbo patirties finansų apskaitos ir mokesčių srityje turintis Ž. Augutis „EPSO-G“ vyriausiojo finansininko pareigas eina nuo 2019 m. balandžio. Prieš pradėdamas dirbti „EPSO-G“, jis dvejus metus dirbo patronuojamos bendrovės „Litgrid“ vyriausiuoju finansininku, vadovavo AB „Lietuvos dujos“ (iš jos atskyrus perdavimo veiklą įsteigta „Amber Grid“) buhalterijos padaliniui. 2017-2019 m. Ž. Augutis ėjo „EPSO-G“ patronuojamosios bendrovės „Tetas“ valdybos nario pareigas. Ž. Augutis yra Vilniaus universiteto Ekonomikos mokslų apskaitos ir audito specialybės magistras.

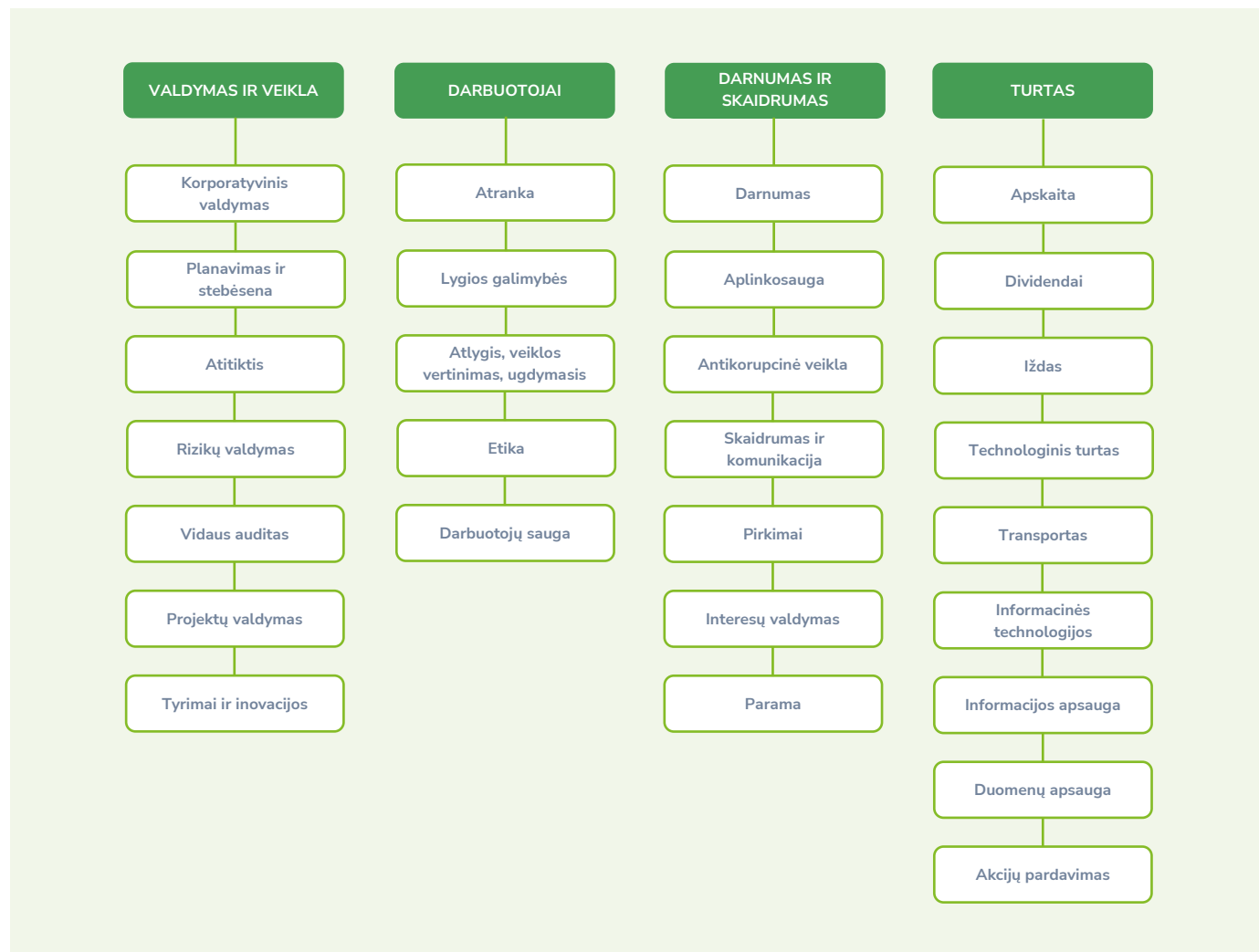
Vidaus audito vadovė Rasa Juodelytė. „EPSO-G“ Vidaus audito padalinio vadovės pareigas eina nuo 2017 m. sausio. Prieš pradėdama eiti šias pareigas ji ketverius metus buvo atsakinga už Vidaus audito padalinio veiklą patronuojamoje bendrovėje „Litgrid“, tokį pat darbą dirbo tarptautinėje didmeninės ir mažmeninės prekybos naftos produktais kompanijoje. R. Juodelytė 2020 m. taip pat buvo VĮ Ignalinos atominė elektrinė Audito ir rizikų komiteto narė. R. Juodelytė yra Vilniaus universiteto apskaitos ir audito mokslų magistrė.

Bendrovės valdybos, jos komitetų narių ir generalinio direktoriaus gyvenimo aprašymai yra skelbiami „EPSO-G“ internetiniame puslapyje www.epsog.lt.

7.9. Veiklos politikos

Geroji valdysenos praktika „EPSO-G“ grupės įmonėse ataskaitiniu laikotarpiu buvo įgyvendinama taikant ir nuolat kryptingai tobulinant valdybos patvirtintas veiklos politikas, prie kurių yra prisijungusios Grupės bendrovės. „EPSO-G“ grupės veiklos politikos skirtos diegti nuoseklią ir veiksmingą organizacijos valdymo sistemą, padedančią sėkmingai įgyvendinti svarbius strateginius projektus ir skaidriai bei efektyviai kurti naudą šalies žmonėms ir verslui.

Įgyvendindami akcininko lūkesčių laiške keliamus tikslus, „EPSO-G“ valdymo bendrovė yra nustačiusi pagrindinius principus, o tam tikrais atvejais ir konkrečias taisykles, šiose veiklos srityse Grupės mastu:

Per ataskaitinį laikotarpį atnaujintos Rizikų valdymo, Antikorupcinės veiklos, Darbuotojų ir kolegialių organų narių interesų valdymo, Korporatyvinio valdymo, Interesų valdymo bei Transporto politikos.

Politikos ar jų santraukos yra skelbiamos „EPSO-G“ interneto svetainėje www.epsog.lt, skirsnyje „Veiklos politikos“.

7.10. Funkcinių sričių valdysena

2023 m. pirmąjį pusmetį valdymo bendrovė „EPSO-G“ savo veikloje taikė funkcinį valdymo modelį, kuris, remiantis tarptautine praktika, įmonių grupėms kuria didžiausią vertę. Taikydama funkcinio valdymo modelį „EPSO-G“ valdymo bendrovė:

- didžiausią dėmesį skiria veiklos efektyvumui, bendriems ištekliams ir centralizuotoms paslaugoms;
- skiria resursus ir didina kompetenciją svarbioms, vertę ilgalaikėje perspektyvoje kuriančioms, veiklos sritims – strategijos vystymui, investicijų valdymui ir inovacijoms;
- nustato įmonių grupės politikas, standartizuoja pagrindinius grupės procesus;
- skatina dalijimąsi gerąja praktika tarp patrunuojamų bendrovių ir palaiko veiklos gerinimo iniciatyvas.

Valdysenos modelio efektyvumą „EPSO-G“ matuoja vykdydama darbuotojų įsitraukimo tyrimą. Remiantis tyrimo rezultatais identifikuojamos tobulintinos sritys ir pagal tai koreguojamas tolimesnis organizacijos vystymo veiksmų planas.

Remiantis 2023 m. birželio 29 d. Bendrovės valdybos patvirtintos naujos redakcijos Korporatyvinio valdymo politikos nuostatomis, „EPSO-G“ įmonių grupės valdysenos modelis įgyvendinamas remiantis dviem pagrindiniais valdymo mechanizmais: (i) korporatyviniu ir (ii) funkcinio valdymu.

7.11. Kolegialių priežiūros ir valdymo organų savo veiklos įvertinimas ir rezultatai

Atsižvelgdamos į Atlygio ir skyrimo komiteto parengtas gaires, 2024 m. pradžioje „EPSO-G“ valdymo bendrovės ir patrunuojamų grupės bendrovių valdymo organai, grupės komitetai įvykdė savo veiklos 2023 m. įvertinimą. Apibendrinti kiekvieno kolegialaus organo ir grupės komitetų narių vertinimai buvo aptarti kiekvieno kolegialaus organo posėdžio metu. Buvo identifiikuotos tobulintinos veiklos sritys ir nustatytos kryptys kaip gerinti veiklos procesus, sudarant nuoseklių veiksmų bei užduočių planą 2024 m.

7.12. Informacija apie valdymo kodekso laikymąsi

„EPSO-G“ valdymo bendrovė laikosi „Nasdaq Vilnius“ listinguojamų bendrovių valdymo kodekso nuostatų. Kodeksas taikomas ta apimtimi, kiek Bendrovės įstatai nenumato kitaip. Bendrovė atskleidžia, kaip laikosi valdymo kodekso nuostatų reikalavimų šio metinio pranešimo III priede.

7.13. Informacija apie skaidrumo gairių laikymąsi

„EPSO-G“ įmonių grupė laikosi 2010 m. liepos 14 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skaidrumo gairės). Skaidrumo gairės privalomai taikomos „EPSO-G“ valdymo bendrovei.

Siekiant Skaidrumo gairių laikymosi „EPSO-G“ įmonių grupėje įgyvendinamo galioja Veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje detalios atsižvelgiama į Skaidrumo gairėse keliamus reikalavimus ir nustatomas jų taikymo apimtis grupės bendrovėms.

Skaidrumo gairių įgyvendinimas yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei informacijos atskleidimą interneto svetainėse, siekiant interesų turėtojams pateikti informaciją prieinama ir suprantama forma.

Struktūrizuota informacija dėl skaidrumo gairių vykdymo yra pateikta šio metinio pranešimo III priede.

8.

ATLYGIO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

- 8.1. Atlygio ir skyrimo politikos formavimas ir stebėseną
- 8.2. Atlygio politika
- 8.3. Darbuotojų veiklos vertinimas
- 8.5. Informacija apie darbo užmokestį
- 8.6. Informacija apie atlygį kolegialių organų nariams
- 8.6. Teisiniai ginčai ir neapibrėžtumai

8. ATLYGIO POLITIKOS ĮGYVENDINIMO ATASKAITA

Kuriame atvirą, pažangią, darnaus vystymosi tikslais besivadovaujančią organizaciją, kurioje vyrauja profesionalios partnerystės santykiai tarp darbdavio ir darbuotojų, kiekvienas turi savirealizacijos galimybes, auga kartu su organizacija ir geba prisiimti atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus. Savo veikloje vadovaujamės šiomis vertybėmis: profesionalumas, bendradarbiavimas, pažanga.

Įgyvendindami akcininko nustatytus strateginius ir verslo tikslus – sukurti energijos perdavimo ir mainų platformą, susietą su Europos Sąjungos šalimis ir įgalinančią tvarius ir efektyvius energijos mainus regiono vartotojams, ir taip didindami šalies verslo konkurencingumą bei Lietuvos žmonių gerovę, siekiame pritraukti ir išlaikyti kompetentingus, atsakingus, vertybėmis bei Grupės elgesio kodekso nuostatomis besivadovaujančius ir užbrėžtą rezultatą pasiekiančius savo sričių profesionalus.

Nuolat skatiname darbuotojus tobulėti ir kelti kvalifikaciją, ugdyti profesines (funkcines) ir bendrąsias (paremtas vertybėmis), kompetencijas, vadovus skatiname tobulinti vadovavimo kompetencijas.

Keliame darbuotojams su strategija susietus tikslus ir vertiname jų pasiekimą. Skatiname visus darbuotojus siūlyti ir diegti savo veikloje inovacijas – nuo kasdienes veiklos procesus palengvinančių inovatyvių darbo metodų ir įrankių – iki naujas veiklos kryptis lemiančių proveržio inovacijų.

Veikiame efektyviai, užtikriname optimalias veiklos sąnaudas ir geriausiu įmanomu kaštų naudos santykiu paremtas investicijas, atsakingai valdome darbo užmokesčio biudžetą. Mokame darbuotojams nuo rezultatų priklausantį darbo užmokestį, skatiname už papildomų pastangų reikalaujančių tikslų pasiekimą.

8.1. Atlygio ir skyrimo politikos formavimas ir stebėseną

Už „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo politikos formavimą ir įgyvendinimo priežiūrą atsakinga bendrovės valdyba. Siekiant užtikrinti tinkamą Atlygio politikos formavimą, stebėseną ir darbo užmokesčio fondo valdymą, „EPSO-G“ įmonių grupėje yra įsteigtas ir veikia trijų narių Atlygio ir skyrimo komitetas, kuriame daugumą sudaro nepriklausomi nariai.

Vykdydamas šią funkciją „EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetas:

- bendrovės įstatuose numatytais atvejais arba bendrovės ar Grupės bendrovių organų prašymu, teikia jiems rekomendacijas dėl kolegialių organų narių skyrimo bei sutarčių su jais sąlygų, įskaitant dėl atlygio dydžio šiems asmenims laikantis Atlygio gairių nuostatų;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės bendrovių vadovų skyrimo, tipinių vadovų darbo sutarčių formų bei sutarčių su skiriamais vadovais sąlygų, įskaitant atlygį ir / arba atlygio dydžio intervalą;
- ne rečiau kaip kartą per metus vertina Grupės bendrovių valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį ir veiklą, gali vertinti atskirų valdymo organo narių įgūdžius, žinias, patirtį, teikia rekomendacijas dėl veiklos tobulinimo;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės bendrovių vadovų atlygio struktūros, atlygio dydžio, pagrindinių veiklos vertinimo kriterijų bei atlygio peržiūros įgyvendinant Grupės atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politiką;
- gali teikti rekomendacijas dėl Grupės atlygio politikos įgyvendinimo bei rekomenduoti atlygio politikos įgyvendinimui reikalingas priemones;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės aukščiausio lygmens vadovų ir valdybos narių atlygio politikos, įgyvendinimo, įskaitant atlygio sistemos skaidrumo;
- vertina Grupės kolegialių valdymo organų narių atlygio dydį ir struktūrą, prižiūri Atlygio gairių įgyvendinimą;
- esant susirinkimo kreipimuisi, gali teikti rekomendacijas dėl atlygio gairių;
- teikia rekomendacijas dėl Grupės bendrovių vadovų ir kritinių pareigybių pamainumo sistemos;
- teikia rekomendacijas dėl lygių galimybių, įtraukties ir įvairovės stiprinimo sistemos Grupėje;
- Grupės bendrovių organai turi teisę kreiptis į ASK, prašydami pateikti rekomendacijas, išvadas dėl konkrečių jų nurodytų klausimų, jeigu šie klausimai patenka į ASK kompetenciją.

8.2. Atlygio politika

„EPSO-G“ grupės įmonėse įdiegta ir veikia atsakomybės ir atskaitingumo principais pagrįsta vienoda atlygio politika. Jos tikslas – efektyviai valdyti grupės darbo užmokesčio išlaidas ir kurti motyvacines paskatas, siekiant, kad atlygio dydis tiesiogiai priklausytų nuo įmonei ir kiekvienam darbuotojui keliamų tikslų įgyvendinimo.

Tai reiškia, kad nustatant atlygį, atsižvelgiama į darbuotojo veiklos įvertinimą. Todėl „EPSO-G“ vadovų ir darbuotojų atlygį sudaro

dvi pagrindinės dalys – mėnesinis atlygis ir finansinis skatinimas. Mėnesinis atlygis priklauso nuo pareigybės atsakomybės lygio, kuris nustatomas pagal tarptautinėje praktikoje taikomą metodiką. Nuo 2023 m. sausio 1 d. „EPSO-G“ grupėje įsigaliojo nauja atlygio politika, kuri nustato, kad finansinis skatinimas mokamas tuomet, kai metiniai atitinkamos Grupės įmonės tikslai pasiekiami ne mažiau, kaip 80 proc. Atskirų darbuotojų finansinis skatinimas priklauso nuo jų individualių veiklos vertinimo rezultatų. Individualūs veiklos vertinimo rezultatai priklauso nuo darbuotojo metinių tikslų pasiekimo, vertybinių elgsenų ir veiklos kokybės kriterijų vertinimo.

Remiantis tarptautine gerosios valdysenos praktika, „EPSO-G“ atlygio politika yra tvirtinama arba keičiama valdyboje tik po to, kai Atlygio ir skyrimo komitetas, kuriame daugumą sudaro nepriklausomi nariai, pateikia savo rekomendacijas.

Visose grupės bendrovėse yra taikomi vienodi atlygio politikos principai:

- Atlygio politikos principai yra tapatūs vadovams ir darbuotojams.
- Atlygio fondą tvirtina įmonių valdybos. Atlygio ir skyrimo komitetas stebi, kad būtų subalansuota darbo užmokesčio išlaidų kontrolė su tinkamai pareigas atliekančių darbuotojų skatinimu.
- „EPSO-G“ vadovų ir darbuotojų atlygį sudaro dvi dalys - mėnesinis atlygis ir finansinis skatinimas.
- Mėnesinis atlygis priklauso nuo darbuotojo pareigybės lygio ir kompetencijų, finansinis skatinimas priklauso nuo atitinkamos Grupės įmonės metinių tikslų pasiekimo ir nuo individualaus darbuotojo veiklos vertinimo.
- Finansinis skatinimas darbuotojui nėra mokamas tuo atveju, kai veiklos rezultatai neatitinka lūkesčių pagal nustatytus vertinimo kriterijus.
- Finansinio skatinimo suma yra numatoma Bendrovės biudžete ir apskaitoma finansiniame rezultate, kuris yra audituojamas ir skelbiamas viešai.
- Bendrovės vadovo finansinis skatinimas priklauso nuo bendrovės metinių tikslų, kurie yra susiję su bendrovės strategijos įgyvendinimu ir skelbiami viešai bendrovės tinklapyje, rezultato.
- Kolegialų organų nariams nėra mokamas finansinis skatinimas.
- Vadovų ir darbuotojų išeitinės išmokos neviršija sumos, kurią nustato Lietuvos Respublikos teisės aktai.
- Numatyta, kad už ypatingos svarbos rezultatus gali būti skiriama premija.
- Apie planuojamą skirti finansinį skatinimą ir premijas privalo būti informuojama atitinkama grupės bendrovės valdyba jos artimiausiam posėdyje.
- Išankstiniai susitarimai dėl išeitinių išmokų dydžių, išskyrus bendrovių vadovus, kurių darbo sąlygas nustato valdyba, nėra sudaromi.
- Darbuotojams išeitinės mokamos Darbo kodekso bei darbo sutartyse nustatyta tvarka.
- Atlygio politikoje nėra numatytas joks atlygis suteikiantis vadovui, kolegialaus organo nariui ar darbuotojui teisę į akcijas, akcijų pasirinkimo sandorius arba teisę gauti atlygį, pagrįstą akcijų kainos pokyčiais ar kitomis finansinėmis priemonėmis.
- Darbuotojų įsitraukimo bei lojalumo skatinimui „EPSO-G“ grupės bendrovės skiria nefinansinį atlygį, kurį sudaro savanoriškas sveikatos draudimas, seminarai sveikatingumo ir psichologinės savijautos gerinimo temomis, skiepai nuo sezoninių ligų, renginiai darbuotojams, pripažinimas, karjera Grupėje.

Siekiant užtikrinti atlygio politikos veiksmingumą, yra viešai skelbiami pastovaus ir kintamo atlygio dydžiai pagal pareigybių grupes. Tai sudaro prielaidas „EPSO-G“ įmonių grupės įmonėms tinkamai atlyginti keliamų tikslų pasiekiantiems ir lūkesčius viršijantiems darbuotojams remiantis vidutine rinkos reikšme. Vertinant įmonių ir darbuotojų atlygio konkurencingumą, remiamasi rinkos tyrimų duomenimis. Rengiant „EPSO-G“ atlygio politiką išorės konsultantų paslaugomis nebuvo naudotasi.

8.3. Darbuotojų veiklos vertinimas

Darbuotojų veiklos vertinimas yra viena svarbiausių valdymo ir efektyvaus vadovavimo sąlygų, padedanti siekti „EPSO-G“ įmonių grupės tikslų ir kurti pozityvius santykius tarp darbuotojų ir vadovų, leidžianti planuoti darbuotojų karjerą, didinti jų motyvaciją ir įsitraukimą.

Veiklos vertinimo priemonė, užtikrinanti, kad „EPSO-G“ darbuotojų individualūs tikslai būtų keliami atsižvelgiant į bendrovės tikslus yra metinis ir tarpiniai pokalbiai, kuriame aptariami ir nustatomi išmatuojami, apibrėžti laike ir motyvuojantys tikslai darbuotojui, aptariamas ir įvertinamas darbuotojo veiklos atitikimas vertybinėms elgsenoms ir kokybės kriterijams.

Metinis ir tarpiniai pokalbiai yra skirti įvertinti „EPSO-G“ darbuotojui iškeltų tikslų pasiekimą ir nustatyti naujus, formuoja grįžtamojo ryšio kultūrą tarp vadovo ir darbuotojo. Pokalbių metu yra taip pat aptariamos darbuotojo ugdymosi, kompetencijų kėlimo poreikis ir tolimesnės profesinio augimo bei karjeros galimybės.

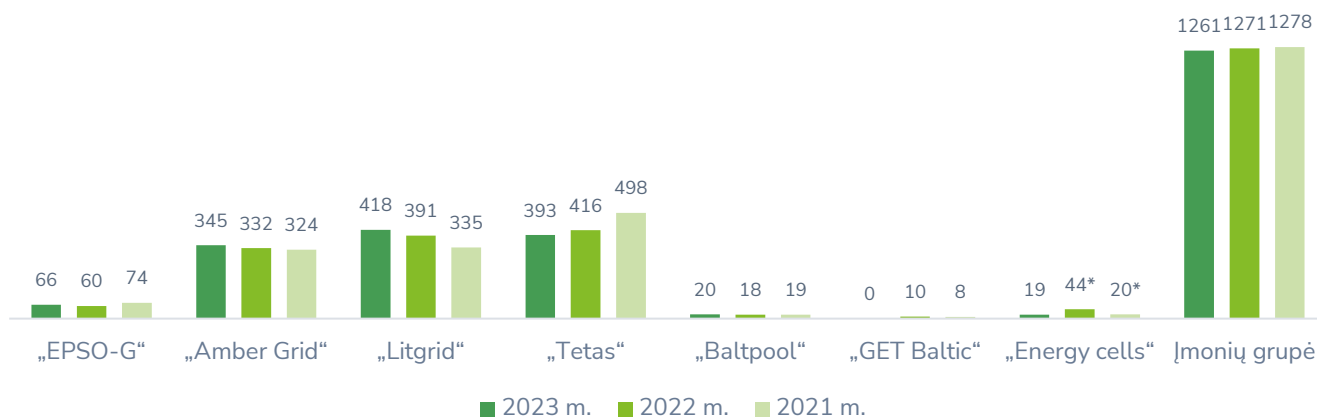
„EPSO-G“ grupės įmonėse individualūs tikslai su kiekvienu darbuotoju aptariami ir nustatomi kasmet. Jų įgyvendinimas daro

tiesioginę įtaką kintamos atlygio dalies dydžiui, kuris taip pat priklauso nuo bendrų visos įmonės tikslų pasiekimo.

Įsigaliojus naujai „EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojų Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikai darbuotojų individualių tikslų kėlimo principai nepakito – išliko orientacija į rezultatą ir kokybę, veiklos vertinimo procesas pasipildė atitikimo veiklos kokybės kriterijams vertinimu.

8.4. Darbuotojai

Darbuotojų skaičius Grupėje ir atskirose įmonėse 2021-2023 m.

* Dėl projektinio darbo specifikos 2022-2021 m. dauguma „Energy cells“ darbuotojų dirbo pagal terminuotas sutartis bei nepilnu etatu. Perskaičiavus pilnais etatais, 2022 m. gruodžio 31 d. bendrovėje buvo užimta 19,5 etatų, 2021 m. gruodžio 31 d. – 11 etatų.

Daugiau informacijos apie darbuotojus rasite Darnumo ataskaitos 10 skyriuje.

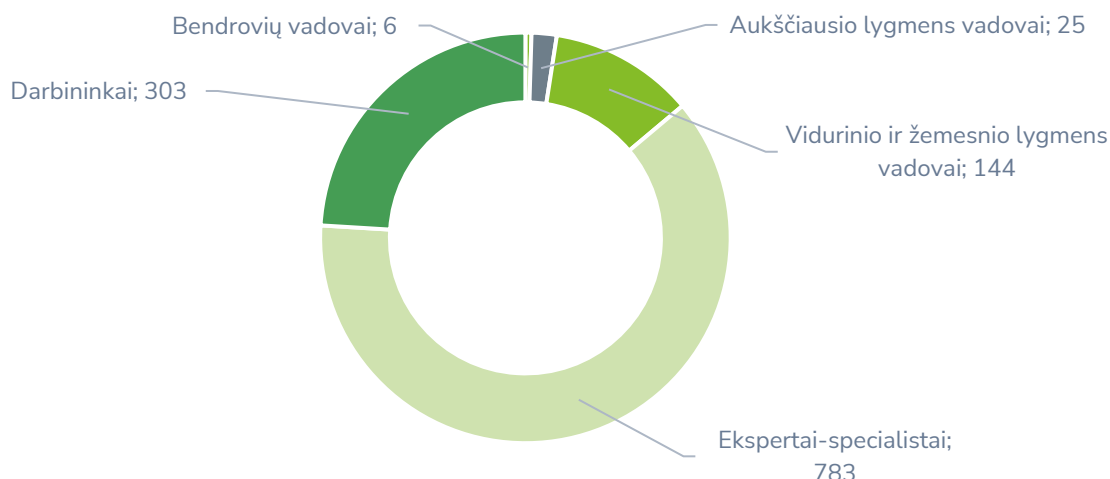
8.5. Informacija apie darbo užmokestį

2023 m. gruodžio 31 d. „EPSO-G“ grupės įmonėse dirbo 1 261 darbuotojas (2022 m. gruodžio 31 d. – 1 271 darbuotojas). „EPSO-G“ grupės darbo užmokesčio fondas 2023 m. buvo 52 937 tūkst. Eur (2022 m. – 45 460 tūkst. Eur).

Darbo užmokesčio informacija

Darbo užmokestis pagal darbuotojų grupes	Grupė					
	Darbuotojų skaičius (laikotarpio pabaigoje)			Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis (įskaitant kintamą darbo užmokesčio dalį)		
	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Įmonės vadovai	6	7	7	12 092	10 256	9 063
Aukščiausio lygmens vadovai	25	23	21	8 862	7 929	7 999
Vidurinio lygmens vadovai	144	145	135	5 790	4 970	4 518
Specialistai	783	780	725	3 450	2 910	2 582
Darbininkai	303	316	390	1 937	1 583	1 375
Viso	1 261	1 271	1 278	3 492	2 857	2 561
Darbo užmokesčio fondas, tūkst. Eur				52 937	45 460	35 133

Darbuotojų pasiskirstymas pagal pareigybių grupes 2023 m. gruodžio 31 d.

Informacija apie valdymo bendrovės „EPSO-G“ fiksuotą ir kintamą darbo užmokestį

Darbo užmokestis pagal darbuotojų grupes	Bendrovė							
	Darbuotojų skaičius (laikotarpio pabaigoje)			2023 m.		2022 m.		2021 m.
	2023 m.	2022 m.	2021 m.	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis Eur	Kintama atlygio dalis už 2022 m. rezultatus Eur	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis Eur	Kintama atlygio dalis už 2021 m. rezultatus Eur	Vidutinis mėnesinis darbo užmokestis Eur
Bendrovės vadovas	1	1	1	13 803	971	9 708		8 078
Aukščiausio lygio vadovai	6	3	5	8 034	1 207	7 099	1 791	7 142
Vidurinio lygmens vadovai	19	17	17	6 379	1 243	5 040	1 019	4 676
Specialistai	40	39	51	3 792	458	3 278	276	3 031
Viso	66	60	74	5 049	748	4 063	559	4 254
Darbo užmokesčio fondas, tūkst. Eur					4 447		4 171	2 495

*Nuo 2023 m. sausio 1 d. įmonėje įsigaliojo nauja atlygio sistema – dalis iki šiol darbuotojams kartą per metus mokėtos kintamos atlygio dalies buvo perkelta prie mėnesinio darbo užmokesčio dydžio. Įmonės vadovui darbo užmokesčiui šis pokytis pradėtas taikyti nuo birželio 1 d.

8.6. Informacija apie atlygį kolegialių organų nariams

„EPSO-G“ kolegialių organų – valdybos, ASK ir AK – nariai yra skiriami ketverių metų kadencijai. Su jais yra sudarytos civilinės sutartys, kuriose detalizuojamos jo/jos atsakomybės, pareigos, teisės bei funkcijos.

Vienintelis bendrovės akcininkas – Lietuvos Respublikos Energetikos ministerija 2022 m. spalio 21 d. patvirtino atnaujintą Atlygio už veiklą „EPSO-G“ ir „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gaires (toliau – Atlygio gairės).

Šiuo metu galiojanti Atlygio gairių redakcija įtvirtina, kad atlygis už veiklą Grupės bendrovių kolegialiuose organuose gali būti mokamas tokiems nariams, kurie atitinka bent vieną iš žemiau nurodytų sąlygų ir atlygio mokėjimas šiems nariams nėra draudžiamas Lietuvos Respublikoje galiojančiais teisės aktais:

nepriklausomiems nariams, nepriklausomumą nustatant pagal taikytinus norminius teisės aktus bei vidaus dokumentus; nariams, kurie yra valstybės tarnautojai.

Atlygis nėra mokamas Grupės bendrovių darbuotojams ir (ar) Grupės bendrovių akcininkų darbuotojams.

	„EPSO-G“	Dukterinės bei paskesnio lygio dukterinės bendrovės
Valdybos pirmininkas	1/3 VDU(GD)*	1/3 VDU(GD)
Valdybos narys	1/4 VDU(GD)	1/4 VDU(GD)
Valdybos narys (valstybės tarnautojas)	1/4 VDU(GD)**	1/5 VDU(GD)**
Grupės AK bei ASK pirmininkas	1/3 VDU(GD) minus 400 EUR	-
Grupės AK bei ASK narys	1/4 VDU(GD) minus 400 EUR	-

* VDU(GD) – „EPSO-G“ vadovo arba dukterinės ar paskesnio lygio dukterinės bendrovės generalinio direktoriaus vidutinis mėnesinis darbo užmokestis.

** Tuo atveju, jeigu valdybos narys (valstybės tarnautojas) eina ir vykdo veiklą kitos valstybės įmonės / valstybės valdomos bendrovės ir (ar) savivaldybės įmonės / savivaldybės valdomos bendrovės kolegialiaame organe, jam mokamas atlygis – 1/8 atitinkamos Grupės bendrovės vadovo vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio. Valdybos nariui (valstybės tarnautojui) atlygis už veiklą valdybos komitete nėra mokamas.

Fiksuotas mėnesinis atlygis „EPSO-G“ kolegialaus organo nariams skaičiuojamas nuo atlygio nustatymo metu esančių praėjusių kalendorinių metų Bendrovės generalinio direktoriaus priskaičiuoto ir išmokėto vidutinio mėnesinio darbo užmokesčio ir yra neperskaičiuojamas visą KO nario kadencijos laikotarpį, išskyrus, jeigu anksčiau nustatytas atlygis nebeatitiktų reikalavimų įtvirtintų teisės aktuose.

2022 m. spalio 21 d. vienintelio akcininko sprendimu buvo nustatyti tokie fiksuoti mėnesiniai dydžiai (neatskaičius mokėtinų mokesčių) „EPSO-G“ valdybos ir Audito komiteto nariams, kurie taikomi nuo 2022 m. spalio 1 d.:

Pozicija	Mėnesinis fiksuotas atlygio dydis (Eur)
Valdybos pirmininkas	3 406
Valdybos narys	2 555
Valdybos narys (valstybės tarnautojas), jeigu valstybės tarnautojas neina ir nevykdo veiklos kitos VĮ / VVĮ ir (ar) SĮ / SVĮ* kolegialiaame organe	2 044
Valdybos narys (valstybės tarnautojas), jeigu valstybės tarnautojas eina ir vykdo veiklą kitos VĮ / VVĮ ir (ar) SĮ / SVĮ kolegialiaame organe	1 277
Audito komiteto pirmininkas	3 006
Audito komiteto narys	2 155

* VĮ – valstybės įmonė, VVĮ – valstybės valdoma įmonė, SĮ – savivaldybės įmonė, SVĮ – savivaldybės valdoma įmonė

2022 m. lapkričio 25 d. „EPSO-G“ valdybos sprendimu buvo nustatyti tokie atlygio dydžiai Atlygio ir skyrimo komiteto nariams (neatskaičius mokėtinų mokesčių): pirmininkas – 3006 Eur, narys – 2155 Eur. Kintamoji atlygio dalis KO nariams nėra nustatoma.

Tuo atveju, jeigu bendrovės valdybos narys yra išrenkamas Grupėje suformuoto valdybos komiteto nariu ir / arba valdybos pirmininku arba bendrovės valdybos narys yra atšaukiamas / atsistatydina iš Grupėje suformuoto valdybos komiteto nario ir / arba valdybos pirmininko pareigų, tokio bendrovės valdybos nario atlygis yra keičiamas be atskiro bendrovės akcininko sprendimo, atsižvelgiant į bendrovės akcininko sprendimu nustatytus atlygių dydžius, kurie priklauso nuo užimamų pareigų.

10 proc. nuo bendro atitinkamo bendrovės KO biudžeto skiriama papildomoms bendrovės išlaidoms, skirtoms KO veiklai užtikrinti. Biudžetas, skirtas išlaidoms KO veiklai užtikrinti, gali būti naudojamos organizuojant bendrus KO mokymus, bendradarbiavimo sesijas ar bet kokia kita forma organizuojamus KO bendrus renginius, kuriuose apsišviečiama žiniomis ir gerąją praktika. Bendrovės KO mokymų biudžetai nėra naudojami individualiems KO narių mokymams.

Su priežiūros ir valdymo organų nariais sudarytos sutartys nesuteikia jokių teisių į „EPSO-G“ grupės įmonių akcijas, kitokias atlygio formas ar papildomas naudas. Sutartyse nėra numatytos jokios išeitinės išmokos ir įspėjimo terminai.

Informacija apie „EPSO-G“ valdymo bendrovės kolegialią priežiūros ir valdymo organų narių darbą ir išmokas

	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Kolegialią priežiūros ir valdymo organų posėdžiai (vnt.)	55	94	94
Kolegialią organų narių, kuriems mokamas atlygis, skaičius (asmenys)*	6	6	4
Išmokos, susijusios su valdymo organų nariais (tūkst. Eur)	259	209	94

Informacija apie kolegialiams priežiūros ir valdymo organų nariams individualias išmokas

Nario vardas, pavardė	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2021 m. gruodžio 31 d.
Robertas Vyšniauskas*	66 013	62 960	21 000
Gediminas Almantas*	12 459	54 553	25 800
Asta Sungailienė*	47 781	-	-
Liudas Liutkevičius*	23 654	-	-
Tomas Daukantas*	24 330	6 132	-
Dainius Bražiūnas*	24 330	6 132	-
Gediminas Šiušas**	36 072	34 473	13 200
Ramūnas Bagdonas**	16 881	-	-
Jolita Lauciuvienė**	7 951	34 473	13 200
Ramūnas Abazorius*	-	9 902	-
Tomas Tumėnas*	-	-	20 546

* nurodyti bendri atlygiai už veiklą nepriklausomo valdybos nario pareigose ir atitinkamo „EPSO-G“ grupės valdybos komiteto nario pareigose;

** nurodyti atlygiai už veiklą „EPSO-G“ grupės valdybos komiteto nario pareigose.

8.7. Teisiniai ginčai ir neapibrėžtumai

„EPSO-G“ ir Grupė 2023 m. gruodžio 31 d. neturėjo teisinių ginčų, susijusių su finansiniais įsipareigojimais ar galinčių turėti bendrovės ar Grupės finansiniams rezultatams.

9.

INFORMACIJA APIE SPECIALIUOSIUS ĮPAREIGOJIMUS

9.1. VIAP lėšų administravimo veikla

9.2. Fizinio barjero prie sienos su Baltarusija įrengimo projekto
vykdytojo funkcijų įgyvendinimas

9. INFORMACIJA APIE SPECIALIUOSIUS ĮPAREIGOJIMUS

9.1. VIAP lėšų administravimo veikla

Lietuvos Respublikos elektros energetikos sektoriuje, siekiant tenkinti visų elektros energijos vartotojų interesus, be kita ko – užtikrinant elektros energijos tiekimo patikimumą ir saugumą, išteklių, iš kurių gaminama elektros energija, diversifikavimą ir didinti Lietuvos energetinį nepriklausomumą, teisės aktų nustatyta tvarka yra teikiamos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos (toliau – VIAP).

„EPSO-G“ grupei priklausanti bendrovė „Baltpool“ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 metų lapkričio 7 dienos nutarimu Nr. 1338 „Dėl viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administratoriaus paskyrimo“ nuo 2013 m. sausio 1 d. yra paskirta įgyvendinti specialųjį įpareigojimą – vykdyti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje (toliau – VIAP) lėšų administratoriaus funkcijas.

Šią, į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro 2021 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 4-193 patvirtintą Valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių vykdomų specialiųjų įpareigojimų sąrašą (toliau – Specialiųjų įpareigojimų sąrašas) įtrauktą, veiklą „Baltpool“ vykdo, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymu, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymu, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo ir jų apimčių nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1157 (toliau – VIAP lėšų administravimo tvarkos aprašas) bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais VIAP lėšų administravimą.

VIAP lėšų administravimo veiklos tikslas – užtikrinti tinkamą bei teisėtą VIAP lėšų surinkimą, išmokėjimą, grąžinimą bei administravimą. Siekdama šio tikslo tinkamo įvykdymo, „Baltpool“ išskirtinį dėmesį skiria tinkamo VIAP lėšų likučio saugojimo, sklandaus ir skaidraus VIAP lėšų surinkimo ir išmokėjimo bei tinkamo „Baltpool“ atstovavimo su VIAP lėšų administravimu susijusiuose teisminiuose ginčiuose užtikrinimui. Atsižvelgdama į tai, „Baltpool“ savo veiklos planavimą, atitikties bei rizikų valdymą reglamentuojančiuose dokumentuose išskyrė ir 2023 m. vykdė bei 2024 m. vykdys reguliarią šių siektinų veiklos rodiklių tinkamo įvykdymo kontrolę:

- VIAP lėšų administravimu susijusi informacija viešai skelbiama ir (ar) Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai (toliau – Taryba) pateikiama, laikantis taikytinuose teisės aktuose nustatytų terminų (siektina vėlavimo reikšmė: 0 dienų);

VIAP lėšų fondo subalansuotumo užtikrinamas, vykdant VIAP lėšų srautų prognozę, VIAP lėšų likučio kontrolę, sudarant skolinimosi sutartis, kurias, VIAP lėšų likučio trūkumo atveju, aktyvavus būtų galima nedelsiant ir tinkamai įvykdyti su VIAP lėšų išmokėjimu susijusius „Baltpool“ įsipareigojimus;

„Baltpool“ dalyvavimas su VIAP lėšų administravimu susijusiuose teisminiuose ginčiuose (siektina reikšmė: 100 proc.).

VIAP lėšų administravimą reglamentuojantys teisės aktai nesuteikia teisės „Baltpool“ už šios veiklos vykdymą gauti pelno. „Baltpool“ patirtos VIAP lėšų administravimo veiklos vykdymo sąnaudos, laikantis VIAP lėšų administravimo tvarkos aprašo nuostatų, yra dengiamos iš surinktų VIAP lėšų, tačiau ne daugiau nei 1/12 Tarybos einamiesiems kalendoriniams metams patvirtintos VIAP lėšų administravimo sumos, kuri yra nustatoma kasmet pagal VIAP kainos nustatymo metodiką, patvirtintą Tarybos 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimu Nr. O3-279 (toliau – VIAP metodika). VIAP lėšų administravimo veiklos apskaitą „Baltpool“ vykdo atskirai nuo kitų vykdomų veiklų apskaitos. Ateinančių kalendorinių metų VIAP kainas bei VIAP teikiantiems asmenims mokėtinas VIAP lėšų sumas einamaisiais kalendoriniais metais nustato Taryba, vadovaudamasi VIAP metodika.

Viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje 2023 metais buvo siekiama nukreipti į AEI naudojimo elektros energijai gaminti skatinimą, teisės aktų nustatyta tvarka VIAP lėšomis remiant elektros energijos iš AEI (toliau – AEI elektros energija) gamybą, tokios elektros energijos balansavimą bei centralizuotą prekybą. Taryba 2022 m. spalio 24 d. priimtu nutarimu Nr. O3E-1469 be kita ko nutarė: (i) elektros energijos gamintojams už į tinklus patiektą AEI elektros energiją skirti 4 098 tūkst. Eur; (ii) perdavimo sistemos bei skirstomųjų tinklų operatoriams už AEI elektros energijos balansavimą bendrai skirti 5 250 tūkst. Eur; (iii) centralizuotai AEI elektros energiją superkančiai įmonei skirti 31 tūkst. Eur ir (iv) 2023 m. VIAP administravimo veiklos sąnaudų kompensavimui skirti 181 tūkst. Eur. VIAP metodikos nustatyta tvarka įvertinus praėjusiais laikotarpiais sukauptą VIAP lėšų fondo likutį, Taryba minėtu 2022 m. spalio 24 d. nutarimu Nr. O3E-1469 nustatė mažesnės už 0 (nulį) VIAP kainos (-0,780 ct/kWh be PVM) taikymą 2023 metais.

„Baltpool“, 2023 metų eigoje, laikydamasi VIAP metodikos, Tarybai pateikė duomenis, reikalingus 2024 metų VIAP lėšų poreikiui bei kainoms nustatyti. Taryba 2023 m. spalio 12 d. priimtu nutarimu Nr. O3E-1480 „Baltpool“ 2024 metais patiriamoms VIAP lėšų administravimo sąnaudoms padengti numatė skirti 245 tūkst. Eur bei nustatė 0 ct/kWh be PVM VIAP kainą 2024 metams.

VIAP lėšų pinigų srautų prognozė kartu su kitomis VIAP lėšų administravimo ataskaitomis ir išsamia informacija apie VIAP skelbiama viešai „Baltpool“ interneto tinklalapyje adresu:

<https://www.baltpool.eu/lt/ataskaitos-2/> ir <https://www.baltpool.eu/viap-lesos/viap-administravimas/>.

VIAP lėšų administravimo veiklos 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. balansas: VIAP lėšų pinigų likutis, gautinos VIAP lėšos, susiję įsipareigojimai pateikti žemiau esančioje lentelėje:

	2023 m.	2022 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
Gautinos administruojamos VIAP lėšos	33 427	27 953	5 474	20
VIAP lėšų pinigų likutis	35 571	132 554	-96 983	-73
	68 998	160 507	-91 509	-57
Trumpalaikės finansinės skolos	-	-	-	-
Mokėtinos VIAP lėšos	12 636	-	12 636	100
Mokėtinas PVM	0	1 196	-1 196	-100
Sukauptos mokėtinos VIAP lėšos	56 362	159 311	-102 949	-65
	68 998	160 507	-91 509	-57

Vykdydama VIAP administravimo veiklą „EPSO-G“ įmonė „Baltpool“ 2023 m. ir 2022 m. patyrė žemiau nurodytas sąnaudas, kurios jai buvo kompensuotos pagal VERT metodiką. Kompensuotos sąnaudos buvo pripažintos pajamomis, atitinkamai su VIAP veikla susijusios pajamos ir sąnaudos bei finansinis rezultatas buvo atspindėti žemiau nurodytose „EPSO-G“ pelno (nuostolių) ataskaitos eilutėse:

	2023 m.	2022 m.	Pokytis	
			+/-	Proc.
Pajamos	181	192	-11	-0,06
Pajamų ir kitų pajamų iš viso:	181	192	-11	-0,06
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos	-98	-106	8	-0,08
Teisinės paslaugos ir žyminis mokestis	-22	-22	0	0
Kitos sąnaudos	-45	-51	6	-0,12
Sąnaudų iš viso:	-165	-179	11	-0,08
EBIDTA	16	13	3	23,08
Nusidėvėjimas ir amortizacija	-16	-13	-3	0,23
Veiklos pelnas (nuostoliai) EBIT	0	0	0	0
Pelno mokestis	0	0	0	0
Grynasis pelnas (nuostoliai)	0	0	0	0

9.2. Fizinio barjero prie sienos su Baltarusija įrengimo projekto vykdytojo funkcijų įgyvendinimas

Įgyvendinant Lietuvos Respublikos fizinio barjero Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Europos Sąjungos išorės sienos su Baltarusijos Respublika įrengimo įstatymą (toliau – Fizinio barjero įstatymas), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 metų rugpjūčio 23 dienos nutarimu Nr. 680 „Dėl Lietuvos Respublikos fizinio barjero Lietuvos Respublikos teritorijoje prie Europos Sąjungos išorės sienos su Baltarusijos Respublika įrengimo įstatymo įgyvendinimo“, UAB „EPSO-G“ buvo paskirta įgyvendinti specialųjį įpareigojimą – vykdyti fizinio barjero, kaip jis apibrėžtas Fizinio barjero įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje, įrengimo projekto vykdytojo funkcijas. Priskirtų funkcijų atlikimui „EPSO-G“ pasitelkė savo kontroliuojamus juridinius asmenis.

Fizinio barjero įrengimo darbai buvo baigti laiku (2022 m. gruodžio 30 d.) ir numatyto biudžeto apimtyje.

Išsamesnė informacija apie įgyvendintą fizinio barjero projektą, susijusius projekto tikslus pateikiama „EPSO-G“ [tinklalapyje](#).

Informacija apie šiuos „EPSO-G“ ir jos dukterinių bendrovių vykdomus (vykdytus) specialiuosius įpareigojimus pateikiama ir Specialiųjų įpareigojimų sąrašė.

Atsižvelgiant į tai, kad „EPSO-G“ yra įgyvendinusi fizinio barjero prie sienos su Baltarusija įrengimo projekto vykdytojo funkcijas, planuojama, kad artimiausiu metu fizinio barjero prie sienos su Baltarusija įrengimo projekto vykdytojo funkcijų įgyvendinimas – kaip specialusis įpareigojimas „EPSO-G“ – bus išbrauktas iš Specialiųjų įpareigojimų sąrašo.

10.

DARNUMO (NEFINANSINĖS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO) ATASKAITA

- 10.1. Aplinkosaugos sritis
- 10.2. Socialinė sritis
- 10.3. Valdysenos sritis

10. DARNUMO (NEFINANSINĖS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO) ATASKAITA

Apie darnumo ataskaitą

Ataskaitos teikimo pagrindas, principai ir apimtis

„EPSO-G“ įmonių grupės darnumo (nefinansinės informacijos atskleidimo) ataskaita teikiama vadovaujantis Lietuvos Respublikos įmonių atskaitomybės įstatymu ir Europos Sąjungos Nefinansinės ir įvairovės informacijos atskleidimo direktyva. Ši darnumo ataskaita yra 2023 m. konsoliduotojo „EPSO-G“ įmonių grupės metinio pranešimo dalis.

Darnumo ataskaitoje atskleidžiama informacija parengta vadovaujantis Visuotinės ataskaitų teikimo iniciatyvos (angl. *Global Reporting Initiative, GRI*) pagrindiniu rodiklių modeliu (angl. *GRI Core Standards*). Rengiant šią ataskaitą taip pat atsižvelgta ir į Lietuvos banko, Valdymo koordinavimo centro (VKC) rekomendacijas dėl su tvarumu susijusios informacijos atskleidimo.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apima aktualius duomenis ir įvykius, patenkančius į laikotarpį nuo 2023 metų sausio 1 d. iki 2023 gruodžio 31 d. Siekiant geresnio pateiktų darnumo rezultatų palyginamumo ir vadovaujantis GRI standartų reikalavimais, į šią ataskaitą taip pat įtraukti ir papildomi ankstesnių metų duomenys. Ataskaitos atskleidimo apimtis, lyginant su praėjusių metų ataskaita, išplėsta, atsižvelgiant į suinteresuotųjų šalių lūkesčius, o, kai kuriais atvejais, anksčiau atskleisti duomenys atnaujinti pasikeitus skaičiavimo metodikai ar atsiradus naujos informacijos. Darnumo ataskaitos turinys apima naujausią jos paskelbimo metu prieinamą informaciją. Darnumo ataskaita nėra audituota.

„EPSO-G“ grupės darnumo ataskaitoje atskleidžiama informacija apie reikšmingus grupės įmonių veiklos poveikius aplinkosaugos, socialinėje ir valdysenos srityse, aprašomas „EPSO-G“ indėlis į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimą. Ši darnumo ataskaita yra 2023 m. konsoliduotojo „EPSO-G“ įmonių grupės metinio pranešimo dalis. Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apima visų Grupės įmonių „Amber Grid“, „Baltpool“, „Energy cells“, „Litgrid“ ir „Tetas“ informaciją, jeigu nenurodyta kitaip. Grupės patronuojamosios įmonės į savo metines ataskaitas įtraukia nuorodą į Darnumo ataskaitą.

Ankstesnę „EPSO-G“ darnumo ataskaitą, paskelbtą 2023 m. kovo 21 d. kartu su 2022 m. konsoliduotu metiniu pranešimu, ir kitą informaciją apie Grupės darnumo valdymą galima rasti interneto svetainėje adresu [Darnumas](#).

Už šios darnumo ataskaitos turinio parengimą atsakinga „EPSO-G“ darnumo vystymo vadovė Klaudija Kionies klaudija.kionies@epsog.lt.

Pažymime, kad darnumo ataskaitoje terminai „darnumas“ ir „tvarumas“ vartojami kaip sinonimai.

Informacija apie veiklos modelį

„EPSO-G“ turi esminį vaidmenį užtikrinant sklandų ir patikimą Lietuvos perėjimą prie didelių kiekius atsinaujinančių energijos išteklių integruojančios energetikos sistemos, įgalinant sektoriaus dekarbonizaciją, inicijuojant sistemų susiejimo projektus bei palengvinant klimatui neutralios energijos mainus. „EPSO-G“ veikla suvokiama per platformos verslo modelį. Savo veikla „EPSO-G“ grupė kuria darnią, skaidrią, vienodais standartais paremtą ekosistemą, palengvinančią mainus tarp gamintojų, tiekėjų ir vartotojų. Taip pat Grupė kuria vertę visuomenei per tvarios energijos pasirinkimų įgalinimą bei indėlį stiprinant šalies konkurencingumą.

Išsami informacija apie „EPSO-G“ įmonių grupės verslo modelį, verslo aplinką, organizaciją ir struktūrą, rinką, tikslus, strategiją pateikiama atitinkamose šio konsoliduotojo „EPSO-G“ įmonių grupės metinio pranešimo dalyse.

Bendroji informacija apie darnumą „EPSO-G“ įmonių grupėje

„EPSO-G“ turi esminį vaidmenį užtikrinant sklandų ir patikimą Lietuvos perėjimą prie didelių kiekius atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) integruojančios energetikos sistemos, įgalinant sektoriaus dekarbonizaciją, inicijuojant sistemų susiejimo projektus bei palengvinant klimatui neutralios energijos mainus.

„EPSO-G“ grupė energetikos sektoriaus transformaciją siekia įgyvendinti užtikrindama darnią pusiausvyrą tarp aplinkosauginių, socialinių bei ekonominių tikslų.

Grupė integruoja darnumo principus į visų grupės įmonių veiklas bei procesus. Būdama strategiškai svarbios energetikos

infrastruktūros valdytoja, „EPSO-G“ prisideda prie Paryžiaus susitarime, Europos Žaliajame kurse, Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje bei Nacionalinėje klimato kaitos valdymo darbotvarkėje apibrėžtų su klimato kaita ir aplinkosauga susijusių įsipareigojimų įgyvendinimo. Savo veikla „EPSO-G“ taip pat siekia tiesiogiai prisidėti prie Jungtinių Tautų Darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimo, didžiausią dėmesį skirdama galimybių naudotis švaria ir modernia energija užtikrinimui, kovai su klimato kaita, modernios infrastruktūros ir inovacijų vystymui, saugių ir deramų darbo sąlygų, darbuotojų gerovės bei darnios tiekimo grandinės kūrimui.

Pagrindinės „EPSO-G“ darnaus vystymosi kryptys kyla iš grupės ilgalaikėje strategijoje iki 2030 metų apibrėžtų veiklų.

Aplinkosaugos srityje – klimatui neutralios energetikos įgalinimas, mažinant veiklų poveikį aplinkai;

Socialinė srityje – pažangios, darnumo principų besilaikančios organizacijos kūrimas;

Valdysenos srityje – skaidrus ir efektyvus energijos mainų platformos valdymas ir vystymas.

„EPSO-G“ darnios veiklos rezultatai atskleidžiami atsižvelgiant į įmonių grupės mastu atliktą poveikių reikšmingumo vertinimo analizę. Ši analizė, atlikta 2022 metais visos įmonių grupės mastu apėmė tris etapus: reikšmingiausių poveikių aplinkosaugos, socialinė ir valdysenos srityje identifikavimą; suinteresuotų šalių ir grupės įmonių vadovybės apklausą; reikšmingiausių poveikių „EPSO-G“ įmonių grupės veiklai nustatymą. 2022 metų pradžioje įgyvendintoje apklausoje sudalyvavo 645 respondentai, kurie buvo grupės įmonių darbuotojai, tiekėjai, klientai, verslo partneriai, vietos bendruomenės, asociacijos, profesinės sąjungos, Energetikos ministerija, investuotojai, grupės įmonių vadovai bei valdybos nariai.

GRI 3-1, 2021 m. „EPSO-G“ valdybos patvirtintoje įmonių grupės darnumo politikoje numatyta, jog grupė įsipareigoja reguliariai, bet ne rečiau kaip kartą per du metus, vykdyti aplinkosauginių, socialinių bei ekonominių poveikių ir darnumo prioritetinių temų peržiūrą, atlikdama reikšmingumo analizę (angl. *materiality assessment*), užtikrindama suinteresuotų šalių įtraukimą.

„EPSO-G“ vertino 19 identifikuotų poveikių darnumo srityse reikšmingumą, kurie buvo nustatyti vadovaujantis grupės įmonių veiklos specifiška, ilgalaikė „EPSO-G“ veiklos strategija iki 2030 m., tarptautinių standartų SASB bei GRI pateikiamomis reikšmingumo nustatymo rekomendacijomis. Toliau pateikiami pagrindinių „EPSO-G“ veikloje identifikuotų poveikių paaiškinimai.

Poveikiai aplinkosaugos srityje:

Poveikio aplinkai ir ŠESD emisijų mažinimas veikloje – poveikio aplinkai (oro, vandens, dirvožemio kokybei), taršos ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų (CO₂, CH₄, SF₆ ir kt.) mažinimas bendrovės veikloje.

Biologinės įvairovės ir ekosistemų išsaugojimas – sausumos ir vandens gyvūnijos, natūralios augalijos bei didelės ekologinės vertės buveinių apsauga vykdamą veiklą.

Darnus ir efektyvus išteklių naudojimas bendrovės veikloje – žaliosios energijos naudojimas bendrovės veikloje, efektyvus vandens bei kitų išteklių naudojimas.

Atliekų kiekio mažinimas, atsakingas rūšiavimas bei tvarkymas – veikloje susidarantių atliekų kiekių mažinimas, saugaus ir tinkamo pavojingų bei nepavojingų atliekų sutvarkymo užtikrinimas.

Palankių sąlygų AEI kiekio augimui sudarymas – efektyvus atsinaujinančių energijos išteklių gamintojų prijungimo prie tinklo užtikrinimas, sklandi energijos kilmės garantijų sistemos veikla.

Energijos sistemų pritaikymas dekarbonizacijai – perdavimo tinklų pritaikymas patikimam naujų ir didesnių atsinaujinančių energijos išteklių (elektros / biudujų, metano ir žaliojo vandenilio) kiekio transportavimui.

Poveikiai socialinėje srityje:

Žmogaus teisių ir lygių galimybių darbuotojams užtikrinimas – žmogaus teisių užtikrinimas, lygių galimybių bei nediskriminavimo principais paremtos kultūros formavimas bendrovėje.

Profesinio tobulėjimo darbuotojams užtikrinimas – profesinio ir asmeninio tobulėjimo galimybių sudarymas darbuotojams, aktyvus reikalingų kompetencijų ugdymas.

Darbuotojų gerovė ir pasitenkinimas darbu – darbuotojų gerovę ir pasitenkinimą didinančios, darbo ir asmeninio gyvenimo balansą užtikrinančios aplinkos kūrimas.

Darbuotojų sauga ir sveikata – saugumo reikalavimų laikymosi užtikrinimas bendrovės bei rangovų darbuotojams atliekant darbus, aktyvus rūpinimasis gera darbuotojų sveikatos būkle.

Dialogas ir vietinių bendruomenių įtraukimas – aktyvus vietos bendruomenių informavimas apie jų aplinkoje vykdomą veiklą, dialogo kultūros ir bendruomenių įsitraukimo puoselėjimas.

Klientų pasitenkinimas paslaugomis – klientų aptarnavimo kokybė, į klientų poreikius orientuotų paslaugų tobulinimas.

Visuomeninė veikla, savanorystė ir socialinės partnerystės – savanorystės skatinimas, edukacinė veikla ir tikslinis bendradarbiavimas su NVO, mokslo bei valdžios įstaigomis.

Poveikiai valdysenos srityje:

Perdavimo tinklų patikimumas ir saugumas – saugaus, patikimo ir efektyvaus energijos perdavimo sistemų funkcionavimo užtikrinimas.

Skaidrus valdymas ir antikorupcinės aplinkos kūrimas – vadovavimasis skaidrumo ir verslo etikos standartais, korupcijos netoleravimas ir aktyvi kova su bet kokiais jos formomis.

Kibernetinis saugumas ir duomenų apsauga – svarbių duomenų saugumo užtikrinimas, kibernetiniams išpuoliams atsparios IT infrastruktūros kūrimas ir organizacinės kultūros formavimas.

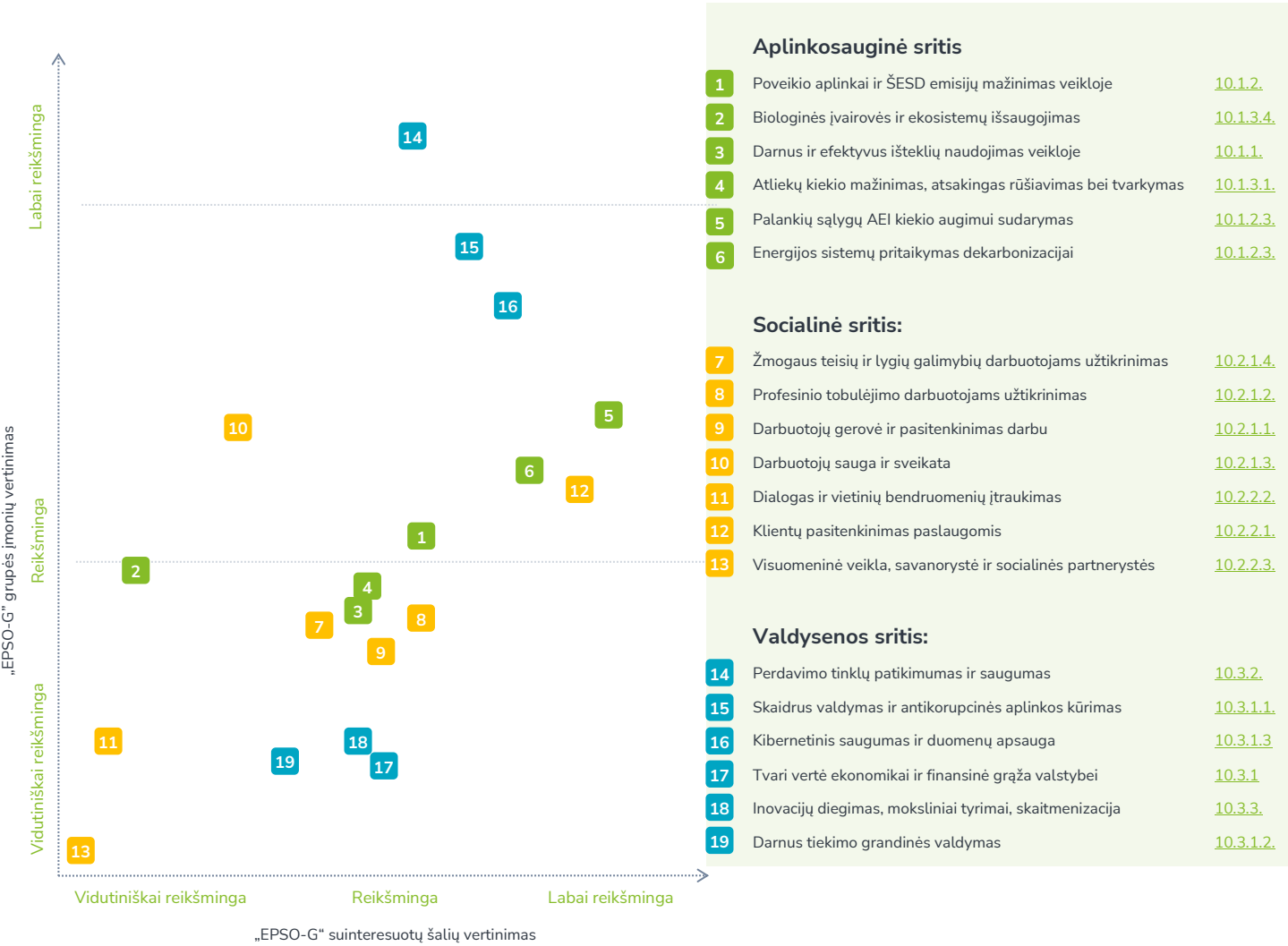
Tvari vertė ekonomikai ir finansinė grąža valstybei – akcininkų iškeltos finansinės grąžos tikslų įgyvendinimas, investicijų atsiperkamumo, ekonominės ir socialinės grąžos užtikrinimas.

Inovacijų diegimas, moksliniai tyrimai, skaitmenizacija – inovacijas skatinančios organizacinės kultūros kūrimas, atitinkamo finansavimo inovacijų diegimui užtikrinimas.

Darnus tiekimo grandinės valdymas – aplinkosauginius ir darnumo standartus atitinkančių prekių bei paslaugų viešųjų pirkimų dalies didinimas, aktyvus rangovų, tiekėjų bei kitų partnerių skatinimas vadovautis pripažintais aplinkosaugos, antikorupcijos bei socialiniais standartais.

„EPSO-G“ įmonių grupės poveikių reikšmingumo matrica, sudaryta atsižvelgiant į suinteresuotų šalių ir Grupės įmonių vadovybės apklausos rezultatus:

„EPSO-G“ poveikių reikšmingumo matrica

2024 m. numatoma atlikti dvejopo reikšmingumo vertinimą, kurio metu būtų nustatyta, kaip įmonė veikia aplinką ir visuomenę (poveikio reikšmingumas) ir kaip šie išorės veiksniai savo ruožtu veikia įmonės finansinę būklę (finansinis reikšmingumas).

„EPSO-G“ darnaus vystymosi siekiai nustatyti įvertinus pagrindinius grupės įmonių aplinkosauginius, socialinius bei ekonominius poveikius, tiek grupės ilgalaikėje veiklos strategijoje numatytus veiksmus, kurių įgyvendinimas padės užtikrinti energetikos

sektoriaus transformaciją ir perėjimą prie klimatui neutralios energijos kūrimo. „EPSO-G“ įmonių grupės, įgyvendindamos ilgalaikius tikslus iki 2030 m. darnumo srityse, vadovaujasi Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslais ir siekia šių rodiklių.

Sritis	Tikslai ir rodikliai „EPSO-G“ ilgalaikiai darnumo tikslai iki 2030 m.	2023 m. reikšmė
Aplinkosaugos sritis 	Sumažintos ŠESD (1 ir 2 srities) emisijos - 30% iki 2026; -50 % iki 2030 m. lyginant su 2019 m. baziniais metais	-12 proc.
	0 reikšmingų aplinkosaugos incidentų veikloje	1 (žr. „Aplinkosaugos sritis“)
	Dujų perdavimo sistemas pritaikytos vandenilio transportavimui	Žr. Energijos sistemų pritaikymas dekarbonizacijai; Tyrimų ir plėtros veikla
	Palankios sąlygos žaliosios energijos gamintojų prijungimui prie infrastruktūros	Žr. Energijos sistemų pritaikymas dekarbonizacijai
Socialinė sritis 	0 žmogaus teisių pažeidimų ar diskriminacijos atvejų	0
	≥ 21 proc. moterų aukščiausio lygio vadovaujančiose pozicijose iki 2027 m. (lyginant su 2022 m.)	2023 m. vyrai sudarė 85 proc., moterys – 15 proc. valdybos ir aukščiausio lygio vadovų tarpe (2022 m. vyrai sudarė – 84 proc., moterys – 16 proc.)
	0 sunkių ar mirtinų nelaimingų atsitikimų	0
	Klientų pasitenkinimas – ne mažiau 80 pagal GCSI metodiką	2023 m. Grupės įmonių indeksai pagal GCSI metodiką varijavo nuo 68 („Tetas“) iki >80 („Baltpool“, „Litgrid“ ir „Amber Grid“).
Valdysenos sritis 	0 korupcijos atvejų	0
	VKC gerosios valdysenos indeksas – A+	„EPSO-G“ įmonių grupės 2022/23 metų gerosios valdysenos indeksas – A
	100 proc. viešųjų pirkimų – žalieji	>95 proc. (dalis pirkimų persikėlė iš 2022 m., todėl rezultatas nesiekia 100 proc.)
	Patikimas ir saugus elektros bei dujų perdavimo sistemų veikimas	Žr. Perdavimo tinklų patikimumas ir saugumas
	Darnumo kriterijai integruoti į reikalavimus tiekėjams	Žr. Darnus tiekimo grandinės valdymas
	Inovacijų projektai finansuojami kaip dalis nuo perdavimo pajamų – ne mažiau 0,5%	Žr. Inovacijos, moksliniai tyrimai ir skaitmenizacija

Darnumo srities ir rizikų valdymas

„EPSO-G“ grupėje darnumo principai yra integruoti į įmonių grupės veiklos procesus, o darnumo sričių valdymas pagal kompetencijas apima visus lygmenis.

Bendrovės valdyba atsakinga už ilgalaikių strateginių darnumo tikslų formavimą, peržiūrą, rodiklių stebėseną. Valdyba taip pat tvirtina aplinkosaugos, lygių galimybių, darbuotojų sveikatos ir saugos, korupcijos prevencijos, atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikas. Pagal savo kompetenciją valdyba taip pat tvirtina bendrovės metinius tikslus, tarp kurių patenka ir su darnumu susiję tikslai.

„EPSO-G“ grupės valdyba taip pat tvirtina grupės lygio rizikų sąrašą, kuris apima ir su darnumo sritimis susijusias rizikas: darbuotojų saugos reikalavimų nesilaikymo rizikos, darbuotojų tinkamo kvalifikacijos trūkumo, kaitos, motyvacijos rizikos, stichinių reiškinių sukeltos žalos rizikos ir t.t. Nustatytų rizikų ir rizikų valdymo priemonių plano įgyvendinimo stebėsenos rezultatai

reguliariai teikiami susipažinti grupės įmonių vadovams, įmonių ir grupės valdyboms, audito komitetui pagal kiekvieno iš jų kompetenciją.

Už įmonių grupės darnumo tikslų stebėseną ir jų pasiekimo koordinavimą atsako grupės darnumo vystymo vadovas. Tuo tarpu grupės įmonėse atitinkami aplinkosaugos, socialinės srities bei valdysenos tikslai pagal kompetenciją deleguojami atskiriems „EPSO-G“ grupės įmonių funkciniais padaliniais (pvz.: aplinkosaugos, darbų saugos, personalo, rizikų ir atitikties valdymo ir pan.). Virš 50 darbuotojų turinčios „EPSO-G“ grupės įmonės yra delegavusios atskirus žmones, atsakingus už lygių galimybių užtikrinimą įmonėje.

„EPSO-G“ grupės įmonės vadovaujasi bendromis grupės mastu patvirtintomis politikomis, kuriomis reglamentuojamas vieningas aplinkosaugos, socialinės ir valdysenos sričių valdymas:

Darnumo politika
Darbuotojų saugos ir sveikatos politika
Lygių galimybių politika
Aplinkosaugos politika
Skaidrumo ir komunikacijos politika
Antikorupcinės veiklos politika
Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymo politika
Korporatyvinio valdymo politika
Pirkimų politika
Dividendų politika
Darbuotojų ir kolegialių organų narių interesų valdymo politika
Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų veiklos gairės
Paramos politika
Etikos kodeksas
Tiekėjų etikos kodeksas

Susipažinti su Grupės politikomis galima „EPSO-G“ [tinklalapyje](#).

„EPSO-G“ grupės įmonės, atsižvelgiant į jų veiklos pobūdį, yra identifikavusios aplinkosaugos, socialinės srities bei valdysenos sričių rizikas, įgyvendina jų stebėjimo bei rizikų mažinimo priemones.

10.1. Aplinkosaugos sritis

Aplinkosaugos srityje „EPSO-G“ grupė siekia pagrindinio tikslo – įgalinti klimatui neutralią energetiką, sumažinti grupės įmonių veikloje atsirandančius poveikius aplinkai bei ŠESD emisijas. 2021 metais „EPSO-G“ valdybos patvirtintoje aplinkosaugos politikoje, grupė įsipareigojo vykdyti veiklos sukeliama poveikio aplinkai stebėseną, diegti šiuolaikines technologijas ir priemones, kurios leistų sumažinti reikšmingą aplinkosauginį poveikį aplinkai. Eksploatuojant, plečiant ar modernizuojant energetikos sistemų infrastruktūrą, grupės įmonės įsipareigojo užtikrinti biologinės įvairovės apsaugą, o savo veikloje diegti aplinkos vadybos sistemas užtikrinti šių sistemų atitikimą keliams reikalavimams. „Amber Grid“ ir „Tetas“ aplinkos vadybos veikla sertifikuota ISO 14001 standartu. Tokį patį veiklos sertifikavimą 2023 m. įgijo ir „Litgrid“.

Visos „EPSO-G“ grupei priklausančios įmonės turi tikslą užtikrinti nulinę toleranciją aplinkos taršai ir 0 aplinkosauginių incidentų. „EPSO-G“ įmonės laikosi atsargumo principo – pagal įstatymų reikalavimus atlieka poveikio aplinkai vertinimo procedūras prieš imantis įgyvendinti projektus, kurių apimtyje gali atsirasti reikšmingas poveikis aplinkai, biologinei įvairovei ar visuomenei.

Už aplinkosaugos politikos įgyvendinimą yra atsakingi „EPSO-G“ grupės įmonių vadovai ir aplinkos apsaugos srities funkciniai kuratoriai, kurie užtikrina, kad būtų identifikuojami aplinkosaugos aspektai, nustatomi aplinkosaugos tikslai, rengiami planai, formuojami uždaviniai aplinkosaugos būklės gerinimui bei skiriami pakankami ištekliai jų įgyvendinimui, periodiškai stebimi rezultatai, audituojami procesai.

Ataskaitiniu laikotarpiu „EPSO-G“ grupės įmonių veikloje buvo užfiksuotas vienas aplinkosaugos incidentas „Amber Grid“. Sausio 13 d. Pasvalio rajone įvykusio incidento metu trūko „Amber Grid“ magistralinis dujotiekis, užsidegė dujos. Įvykio metu susiformavusi aukšta ugnies siena ir susidaręs didelis karštis išdegino lauke augusius pasėlius bei II kategorijos krašto kelio Nr. 150 Šiauliai-Pakruojis-Pasvalys apsaugos zonoje augusią žolinę augaliją (dešinėje kelio pusėje išdegęs plotas yra 4,5 m pločio ir 104 m ilgio, o kairėje kelio pusėje 3,5 m pločio ir 78 m ilgio). Gamtinių dujų degimo metu, į aplinkos orą pateko CO₂ (anglies dioksido) dujos (20 200, 776 MWh). Gamtinės dujos tiesiogiai į aplinkos orą nepateko. Šiuo metu vyksta tyrimas dėl galimos žalos aplinkai nustatymo. Pažeistos aplinkinės teritorijos būklė atstatyta.

10.1.1. Energija

„EPSO-G“ grupės įmonės siekia kurti organizacinę kultūrą, kuri būtų paremta gamtos bei kitų išteklių tausojimo filosofija. Grupės aplinkosaugos politikoje „EPSO-G“ įmonės yra įsipareigojusios administracinėje veikloje naudoti sertifikuotą žaliąją elektros energiją, plėsti AEI šaltinių naudojimą perdavimo tinklų infrastruktūros technologinėms energetinėms reikmėms patenkinti, teikti prioritetą ir plėsti netaisus transporto naudojimą, nuosekliai mažinti taršaus kuro rūšių bei energetinį efektyvumą didinančių priemonių naudojimą. Visos šios iniciatyvos yra tendencingai integruojamos Grupės viduje. Tai atsispindi apibendrintuose energetikos suvartojimo rodikliuose, kurie pateikiami lentelėje žemiau.

Grupės įmonių energijos suvartojimo rodikliai 2021-2023 m.

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Energija iš AEI, MWh			
Elektros energija iš AEI	7 290	514	16
Elektros energija iš nuosavų saulės elektrinių	513	289	-
Neatsinaujinanti energija, MWh			
Elektros energija	35 411	34 977	35 749
Kuras transportui	11 966	14 552	11 558
Kuras techninėms reikmėms	70 001	75 665	29 587
Gamtinės dujos	71 124	76 644	30 394
Centralizuotas šildymas	473	440	476
Techniniai nuostoliai, MWh			
Techniniai elektros energijos nuostoliai	337 417	346 542	318 894
Techniniai gamtinių dujų nuostoliai	69 856	75 540	29 498
Energetinis intensyvumas, MWh			
Bendras elektros energijos poreikis (įskaičiuojant ir elektros techninius nuostolius)	380 631	382 322	354 660
Bendras visos energijos suvartojimas	604 051	625 162	456 172
Energijos intensyvumas pagal pajamas (MWh / tūkst. EUR)	1,26	1,06	1,29
Atsinaujinančios elektros energetikos dalis, %			
Atsinaujinančios elektros energijos dalis nuo bendro Grupės elektros energijos suvartojimo (%)	2,05	0,21	0,00

2023 m., lyginant su 2021 m., atsinaujinančios energijos vartojimas išaugo virš 30 kartų. Tai rodo Grupės pastangas naudoti daugiau energijos iš atsinaujinančių energijos šaltinių. Šis pokytį labiausiai nulėmė tai, jog Grupės įmonių biurai savo reikmėms naudoja atsinaujinančią sertifikuotą elektros energiją. Elektros energijos ir gamtinių dujų nuostoliai 2023 m., lyginant su 2022-aisiais, sumažėjo 7,5 proc. Tai rodo efektyvesnį energijos perdavimo ir naudojimo procesą. Bendras elektros energijos suvartojimas Grupės įmonėse per metus sumažėjo 3,4 proc., palyginti su 2021 ir 2022 m.

Kuro naudojimas transporto reikmėms Grupės mastu nuo 2022 m. iki 2023 m. sumažėjo 17,8 proc. Tai lemia atnaujinamas automobilių parkas, pakeičiant efektyvesnėmis transporto priemonėmis bei augantis elektromobilių integravimas transporto reikmėms. Kuro naudojimas techninėms reikmėms per metus taip pat sumažėjo 7,5 proc. Tai lėmė, jog dalis techninių procesų buvo elektrifikuoti.

Taip pat didėja atsinaujinančios elektros energijos dalis ir energijos gamyba iš nuosavų saulės elektrinių savoms reikmėms.

„EPSO-G“, „Amber Grid“, „Litgrid“ ir Energetikos ministerijos 2020 m. pasirašė susitarimą, kuriuo „Litgrid“ įsipareigojo iki 2030-ųjų sutaupyti 3,04 GWh elektros energijos galutinių vartotojų įrenginiuose ir (ar) objektuose. 2023 m. sutaupyta elektros energijos kiekis, lyginant su 2022 m., siekia 8,41 GWh. Sutaupymą lėmė beveik 10 GWh mažesni elektros energijos nuostoliai perdavimo tinkle.

2020 m. spalio 23 d. sudarytas keturšalis susitarimas Nr. 8-52 „EPSO-G“, „Amber Grid“, „Litgrid“ ir Energetikos ministerijos, kuriuo „Amber Grid“ iki 2030 m. pabaigos įsipareigoja sutaupyti 1,15 GWh energijos galutinių vartotojų įrenginiuose ir (ar) objektuose. 2022-2023 m. sutaupyta energijos kiekis siekia 5,21 GWh. Tai lėmė net 20 proc. sumažėjęs dyzelino techninėms reikmėms naudojimas. Taip pat gamtinių dujų vartojimas techninėms reikmėms sumažėjo 8 proc. (į šį rodiklį neįtrauktas 20200,776 MWh gamtinių dujų kiekis, kuris išsiskyrė 2023 m. sausio 13 d. Pasvalio rajone įvykusio incidento metu, kuomet, pažeidus „Amber Grid“ magistralinę dujotiekį, užsidegė jame buvusios dujos).

10.1.2. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos ir poveikis klimatui

10.1.2.1. Šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos

Grupės šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijų (I) skaičiavimas atliktas remiantis „GHG Protocol „The Corporate Accounting and Reporting Standard“ ir „The Corporate Value Chain (Scope 3) Accounting and Reporting Standard“ metodikomis. Veiklos emisijos yra klasifikuojamos į tris grupes: tiesioginės (1 sritis), netiesioginės (2 sritis), kiti netiesioginiai emisijų šaltiniai (3 sritis). 2023 m. pirmą kartą buvo inventorizuotos ir apskaičiuotos Grupės ir Grupės įmonių 3 srities emisijos. Lentelėje žemiau pateikiamos konsoliduotos ŠESD 3 srities emisijos už 2022 ir 2023 m.

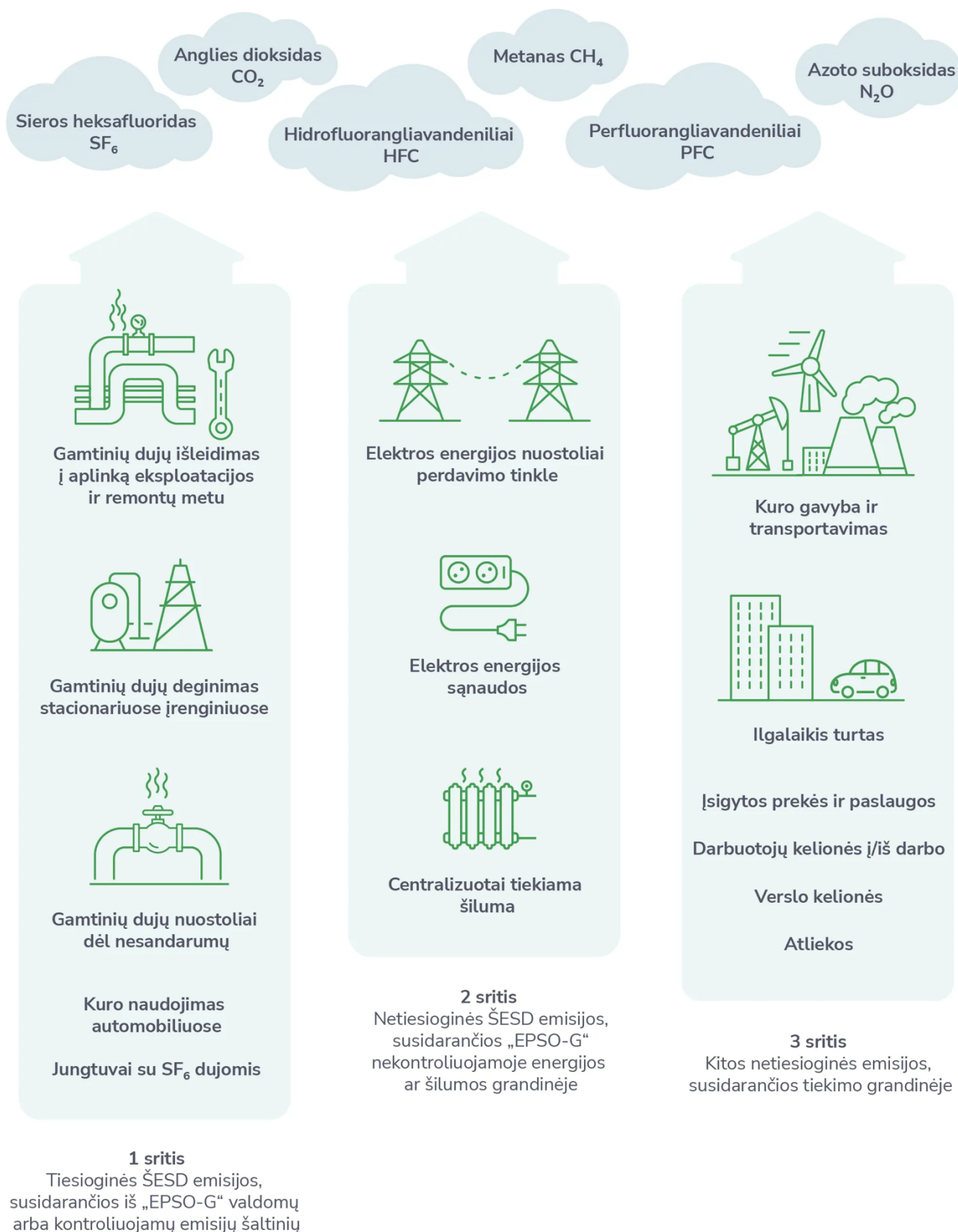
Grupės ataskaitose siekiame užtikrinti, kad išmetamų ŠESD kiekio skaičiavimai būtų vis tikslesni, o atskleidimas atitiktų suinteresuotųjų šalių lūkesčius. Pažymėtina, kad ŠESD emisijų inventorizaciją ir skaičiavimus 2023 m. papildė „Energy cells“ duomenys, kadangi 2023 m. pradėjo eksploatuoti elektros energijos kaupimo sistemos baterijų parkus.

Grupės ŠESD emisijų šaltiniai

Pagrindiniai ŠESD emisijų šaltiniai susidarantys Grupės veikloje yra elektros energijos nuostoliai perdavimo tinkle (2 sritis), gamtinių dujų nuotėkiai (1 sritis), kuras stacionariems įrenginiams (1 sritis), emisijos, susidarantys iš ilgalaikio turto įsigijimo (3 sritis, 2 kategorija).

Vertinant bendrą ŠESD 2023 m. kiekį, daugiausia ŠESD emisijų susidarė 2 srityje – 62 proc., 1 srityje – 16 proc., 3 srityje – 22 proc.

ŠESD emisijos „EPSO-G“ grupėje

Grupės įmonių ŠESD emisijų kiekiai pagal taršos šaltinius

		2023 m. tCO _{2e}	2022 m. tCO _{2e}	2021 m. tCO _{2e}	Pokytis, % (2023 m. / 2022 m.)	Pokytis nuo bazinių metų, %
1 sritis	Gamtinių dujų išleidimas į aplinką eksploatacijos ir remontų metu	17 608	4 946	39 063		
	Nekontroliuojami gamtinių dujų nuostoliai dėl nesandarumų	12 993	13 452	12 309		
	Kuras mobiliems įrenginiams	2 719	3 309	2 721	37	-24
	Kuro deginimas stacionariuose įrenginiuose	18 927	15 998	6 573		
	Dujų nuotėkiai	353	566	475		
	Viso 1 sritis	52 599	38 271	61 141		
2 sritis	Elektros energijos nuostoliai perdavimo tinkle	186 056	191 606	176 352		
	Įsigyta elektros energija savoms reikmėms	19 521	19 134	19 768	0,2	-8
	Įsigyta centralizuotos šilumos energija	23	23	18		
	Viso 2 sritis rinkos metodu*	205 600	210 764	196 140		
	Viso 2 sritis lokacijos metodu**	90 144	90 747	77 609		
3 sritis (netiesioginės ŠESD emisijos, susidarančios tiekimo grandinėje)		73 810	44 573	-		-
Viso 1 ir 2 sritis (rinkos metodu) :		258 199	249 034	257 281	6	-12
Viso emisijų:		332 009	293 607	-		-
ŠESD emisijų (1 ir 2 srities) intensyvumas pagal pajamas, t CO _{2e} / 1 mln. Eur		538,8	422,2	708,5		

* Emisijų skaičiavimui rinkos metodu naudoti „One Click LCA“ - gyvavimo ciklo metrikos programinės įrangos apskaičiuotus išvestinius emisijų koeficientai (faktoriai), gaunamus naudojant IPCC Emission Factor Database (EFDB) bei Association of Issuing bodies“ (AIB) ataskaitas. Rinkos metodo emisijų faktoriai Grupei buvo pateikti nepriklausomos trečiosios šalies, turinčios „One Click LCA“ programinės įrangos naudojimo licenciją, konsultantų. Grupė naudojo vienodus faktorius už visus lentelėje pateikiamus metus, nes atnaujintos faktorių reikšmės dar nėra apskaičiuotos.

** 2 srities vietos metodo emisijos apskaičiuotos naudojant emisijų koeficientus (faktorius) pagal AIB viešai skelbiamus duomenis.

Pažymėtina, kad 2021-2022 m. emisijų rodikliai šiek tiek skiriasi nuo praėjusių metų metinės ataskaitos dėl patikslintų skaičiavimų patikros metu.

Vertinant bendrą 2023 m. ŠESD 1 ir 2 srities emisijų kiekį su baziniais 2019 m., ŠESD emisijos mažėjo 12 proc., o lyginant su 2022 m. padidėjo 6 proc.

2023 m. „Litgrid“ technologinių nuostolių, susidarančių elektros energijos perdavimo tinklo veikloje, ŠESD emisijos (2 sritis) sumažėjo 3 proc. lyginant su 2022 m. Technologinių nuostolių skaičių ir emisijas lemia tinkle vykdomi rekonstrukcijos darbai bei su tuo susiję planiniai ir neplaniniai atjungimai. Lyginant su 2019 m. sieros heksafluorido (izoliacinės dujos, SF₆) dujos sumažėjo 38 proc. „Litgrid“ ŠESD emisijų 1 srityje jos sudaro 52 proc. Grupės lygiu SF₆ dujos sudaro tik 1 proc. (1 srityje).

Gamtinių dujų perdavimo veikloje ŠESD emisijos 1 srityje (gamtinių dujų nuotėkiai) išaugo 44 proc. Pagrindinės priežastys lėmusios augimą – 2023 m. sausio 13 d. Pasvalio rajone įvykusi dujotiekio avarija, taip pat dujotiekio Vilnius-Kaunas 16 km rekonstrukciniai darbai, penkių dujų skirstymo stočių (Šiaulių, Telšių, Grigiškių, Kėdainių ir Vievio) bei dujų slėgio ribojimo mazgo rekonstrukcijos. Lyginant su baziniais metais šios srities emisijos „Amber Grid“ veiklose sumažėjo 25 proc. Emisijų mažėjimui įtakos turėjo naudojamas mobilaus dujų kompresoriaus naudojimas, dujinių katilų dujų skirstymo stotyse keitimas kondensaciniais.

Kitos netiesioginės ŠESD emisijos (3 sritis). Visos kitos netiesioginės konsoliduotos Grupės veiklų emisijos, išmetamos šaltinių, kurių Grupė nekontroliuoja ir nevaldo (susidarančios tiekimo grandinėje).

2023 m. buvo inventorizuotos 6 aktualios kategorijos (iš 15):

- 1 kategorija: įsigytos prekės ir paslaugos.** Grupės įmonių veiklose naudojamų prekių ir paslaugų trečiųjų šalių gamybos emisijos.
- 2 kategorija: ilgalaikis turtas.** Emisijos susidarančios iš ilgalaikio turto įsigijimo. Šioje kategorijoje skaičiuojamos emisijos, atsirandančios dėl ilgalaikio turto sukūrimo.
- 3 kategorija: kuro gavyba ir transportavimas (neapskaitytas 1 ir 2 emisijų srityje).** Trečiųjų šalių emisijos, susidariusios išgaunant, gaminant ir transportuojant kurą (angl. *Well to tank; Tank to wheel*) ir elektros energiją (angl. *Transmission & distribution*).
- 5 kategorija: Grupės veikloje susidarančios atliekos.** Pagrįsta Grupės įmonių faktiniu ir apskaičiuotu atliekų kiekiu.
- 6 kategorija: Verslo kelionės.** Emisijos, susijusios su darbuotojų skrydžiais ir nakvynėmis verslo kelionių tikslais.
- 7 kategorija: darbuotojų kelionės į / iš darbo.**

Didžiausios 3 srities emisijų kategorijos 2023 m.: ilgalaikis turtas (2 kat.) – 57 proc., kuro gavyba ir transportavimas (3 kat.) – 35 proc., įsigytos prekės ir paslaugos (1 kat.) – 4 proc.

Šiuo metu ŠESD emisijų mažinimo planai apima tik 1 ir 2 sritis, 2024 m. numatoma integruoti 3 srities emisijas į Grupės mažinimo planus.

ŠESD emisijų mažinimas

Grupė palaiko ir pritaria pasauliniam įsipareigojimui siekti išvengti klimato kaitos padarinių bei dėti pastangas, kad visuotinis atšilimas neviršytų 1,5°C, palyginti su iki pramoninio laikotarpio lygiu.

Strateginis Grupės tikslas – sumažinti ŠESD emisijas 30 proc. 2026 m., o 2030 m. sieksime sumažinti ne mažiau 50 proc. emisijų savo veikloje palyginus su 2019 m. Šie tikslai taip pat susieti ir su darnumu susietų obligacijų prospekte.

2024 m. numatome Grupės mažinimo tikslus pateikti derinimui su Mokslų paremtų tikslų iniciatyva (angl. *Science Based Targets Initiative*, SBTi). Šis etapas leis užtikrinti, kad Grupės tikslai ir mažinimo planai bus suderinti su iki 1,5°C atšilimo scenarijumi.

Pagrindinės Grupės įmonių ŠESD mažinimo priemonės orientuotos į daugiausiai emisijų veikloje išskiriančius šaltinius elektros energijos ir dujų perdavimo veiklose. Tai apima investicijas į mobilius dujų kompresorius, esamų dujų kompresorių pajėgumų optimizavimo sprendimus, specialios įrangos, skirtos dujotiekių rekonstrukcijai ir remontui, įsigijimą, AEI gamybos savoms reikmėms (saulės kolektorių įrengimas rekonstruojamose, naujai statomose transformatorių pastose, skirstyklose), technologinių nuostolių mažinimui – žalios energijos įsigijimas tiesioginių kontraktų būdu (angl. *Power purchase agreement*) ir kt. „Litgrid“ strategijoje ir ŠESD mažinimo plane numatyta naujai rekonstruojamų transformatorių pastočių (TP) įrengimas be sieros heksafluorido (izoliacinės dujos, SF₆) dujų. Šiuo metu iš viso yra numatyta 10 TP be SF₆ dujų iki 2030 m.

Taip pat ŠESD mažinimo priemonės apima automobilių parko elektrifikavimą (numatoma, jog iki 2028 m. visas Grupės naudojamas autotransportas ir dalis specialaus transporto bus mažiau taršūs) bei žalios energijos savo reikmėms naudojimą. Daugiau apie atsinaujinančios energijos plėtrą žr. Energija dalyje.

„Amber Grid“ 2023 m. pasirašė susitarimo memorandumą su Jungtinių Tautų aplinkos programa (UNEP) ir tapo „Oil and Gas Methane Partnership 2.0“ (OGMP 2.0) nare. UNEP yra pavyzdinė naftos ir dujų ataskaitų teikimo ir poveikio aplinkai mažinimo programa. Bendrovė įsipareigojo gerinti metano emisijų duomenų atskleidimą ir sumažinti savo metano emisijas 20 proc. iki 2028 m., lyginant su 2022 m. Už 2022 m. pateiktus duomenis „Amber Grid“ tarp kitų operatorių 2023 m. buvo įvertinta aukščiausiu „Aukšinio standarto kelio“ (angl. *Gold Standard Pathway*) įvertinimu, atsižvelgiant į „Amber Grid“ pagrįstą planą siekti aukščiausio duomenų tikslumo lygio.

Klimato kaita

Energetikos sektorius yra vienas iš klimato politikai svarbių sektorių. „EPSO-G“, kaip energijos perdavimo ir mainų įmonių grupei, tenka svarbus vaidmuo užtikrinti sklandžią ir patikimą energetikos sistemos pertvarką Lietuvoje. Ši pertvarka apima atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą ir AIE augančio kiekio sklandžią integraciją į energetikos sistemą, sudaro sąlygas mažinti sektoriaus

priklausomybę nuo iškastinio kuro, inicijuoti jungčių projektus ir užtikrinti palankesnes sąlygas neutralaus poveikio klimatui energijos mainus.

2022 m. „EPSO-G“ paskelbė ilgalaikę su darnumu susieto finansavimo programą (angl. *Sustainability-linked finance framework*). Šiai programai nepriklausomą įvertinimą suteikė tarptautinis klimato ir aplinkosaugos tyrimų centras „CICERO Shades of Green“. Pateiktame nepriklausomame vertinime „EPSO-G“ programoje numatyti darnumo siekiai įvardinti kaip ambicingi, palyginus su kitų analogiškų Europoje veikiančių įmonių išsikeltais darnumo tikslais. Šie tikslai taip pat įtvirtinti kaip didžiaja dalimi atliepiantys Paryžiaus susitarime nustatytus siekius, susijusius su poveikio klimato kaitai mažinimu.

Daugiau apie prisitaikymą prie klimato kaitos ir galimybes aprašoma šios ataskaitos kitame skyriuje „Energijos sistemų pritaikymas dekarbonizacijai“. Informacija apie klimato kaitos rizikas pateikiama „Darnumo srities ir rizikų valdymas“ dalyje ir metinio pranešimo dalyje „Atitikties ir rizikų valdymas“.

10.1.2.3. Energijos sistemų pritaikymas dekarbonizacijai

Atsižvelgiant į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos ir Nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano tikslus, „EPSO-G“ grupei aktualu koncentruotis į energetikos sektoriaus dekarbonizacijos įgalinimą. Tai, apima ruošimąsi platus masto AEI integracijai, įskaitant dujų sistemos pritaikymą vandenilio transportavimui, pasirengimą integruoti didelius kiekius energijos iš jūrinio vėjo parkų, plėtoti kilmės garantijų sistemas.

„Litgrid“ duomenimis, per 2023 m. prie Lietuvos elektros perdavimo ir skirstomųjų tinklų prijungta leistinoji generuoti saulės elektrinių galia padidėjo 538 MW (nuo 570 MW iki 1108 MW), o vėjo elektrinių leistinoji generuoti galia padidėjo 265 MW (nuo 963 MW iki 1228 MW). Viso saulės ir vėjo išteklių galia išaugo 803 MW, nuo 1533 iki 2336 MW. Kitų atsinaujinančios energijos išteklių (biomasės / biodujų / hidroelektrinių) galia padidėjo 98 MW (nuo 99 MW iki 197 MW). Bendras visų atsinaujinančios energijos rūšių pokytis sudarė 901 MW (nuo 1632 MW iki 2533 MW).

2023 m. pasižymėjo svarbiais reguliaciniais pokyčiais. „Litgrid“ prisidėjo įgyvendinant šias tinklui itin svarbias naujoves:

Sudarytos sąlygos prie perdavimo tinklo prijungti iki 3 kartų didesnius generacijos kiekius, į vieną tinklo pralaidumų zoną jungiant iki 100 proc. saulės, 100 proc. vėjo ir 100 proc. kaupiklių;

Sudarytos sąlygos atsisiakyti „kietų ribų“ (pvz., 2 GW komercinės saulės projektams), užtikrinant tinklo saugumą kitomis priemonėmis. Numatytos papildomos naudos investuojantiems į elektros energijos kaupimo įrenginius, paskatinusios naujų kaupiklių projektų proveržį. Šie pokyčiai lėmė, kad 2023 m. baigti su rekordiniu vystomų projektų skaičiumi, turėdami 4083 MW saulės, 2815 MW vėjo, 283 MW kaupiklių sudarytų ketinimų protokolų projektams sausumoje. Dar 1400 MW numatyti jūriniam vėjo parkams, iš kurių 700 MW jau sudaryta 2023 m. įvykus pirmajam konkursui.

2023 m. buvo istoriniai metai žaliajai energetikai Lietuvoje. Pirmą kartą atsinaujinančios energijos išteklių elektrinėse pagamintos elektros energijos dalis sudaro apie 67 proc. visos šalyje pagamintos elektros. 2022 m. atsinaujinančių energijos išteklių elektrinėse buvo pagaminta 60 proc. (2021 m. buvo 48 proc.) šalies elektros energijos.

Išaugus prie perdavimo ir skirstymo tinklų prijungtų atsinaujinančių išteklių elektrinių kiekiui, tiek vėjo, tiek saulės jėgainės pagamino ženkliai daugiau švarios energijos. Palyginus su 2022 m., švarios energijos gamyba Lietuvos vėjo elektrinėse išaugo 67 proc. (2021 m. – 11 proc.), o saulės elektrinėse – net 131 proc. (2021 m. – 74 proc.) Pastarąjį pokytį lėmė spartus naujų gaminančių vartotojų prisijungimas

„Amber Grid“, atsižvelgiant į energetikos transformacijos kryptis, siekiant ekonomikos dekarbonizacijos ir įgyvendinant Europos Žaliojo kurso nuostatas, 2023 m. pradėjo vandenilio transportavimo veiklą ir sieks tapti Lietuvos vandenilio tinklo operatoriumi. Tai leis laiku sukurti naują infrastruktūrą, pritaikyti esamą dujų infrastruktūrą vandenilio transportavimui bei integracijai į Europos žaliajo vandenilio tinklą.

2023 m. „Amber Grid“ kartu su regiono partneriais (Baltijos šalių ir Suomijos dujų perdavimo sistemos operatoriais), užbaigė dujų perdavimo tinklų pritaikymo metano ir vandenilio mišinių transportavimo techninių sąlygų ir galimybių analizę, kuri įvertino investicijų į sistemą pagal skirtingas vandenilio koncentracijas poreikius. Numatoma, kad gamtinių dujų infrastruktūros pritaikymas vandenilio transportavimui vyks keliais etapais. Iki 2027 m. kartu su dujų skirstymo sistemos bei elektros perdavimo sistemos operatoriais bus įgyvendinamas „Power-to-Gas“ (P2G) vandenilio maišymo gamtinių dujų tinkle projektas, vykdant tyrimų programą, kurios metu būtų įvertinti techniniai gamtinių dujų infrastruktūros pritaikymo vandenilio ir metano mišinio transportavimui parametrai, ekonominis pagrįstumas, teisės aktų pakeitimo poreikis, o taip pat P2G technologijos pritaikymo galimybės elektros sistemos lankstumui užtikrinti. Konkretus galimas vandenilio įmaišymo dydis ir investicijos į gamtinių dujų

tinklą bus nustatytas atsižvelgus į planuojamų tyrimų rezultatus, įvertinus kaimyninių valstybių infrastruktūros galimybes, ES reikalavimus ir ekonominės analizės rezultatus. Laikotarpyje iki 2030 m. dujų perdavimo ir skirstymo sistemos bus pritaikytos nustatyto lygio metano ir vandenilio mišinių transportavimui.

2023 m. „Amber Grid“ kartu su Suomijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos ir Vokietijos dujų perdavimo sistemos operatoriais, inicijavo „Nordic-Baltic Hydrogen Corridor“ projektą, kurio tikslas – sukurti žaliąjo vandenilio transportavimo koridorių tarp Suomijos ir Vokietijos, jungiantį vandenilio gamybos, tiekimo ir saugojimo centrus Suomijoje, Švedijoje, Estijoje, Latvijoje, Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje. Projektą numatoma įgyvendinti apie 2030 m. 2023 m. šiam projektui Europos Komisija suteikė Europai svarbaus infrastruktūros projekto statusą (bendro intereso projekto statusą). 2023 m. pabaigoje pradėta rengti šio projekto galimybių studija. Galimybių studijos tikslas – įvertinti pagrindines tarpvalstybinio vandenilio koridoriaus verslo galimybes ir pagrindinius infrastruktūros parametrus bei įgyvendinimo sąlygas. Studiją numatoma atlikti iki 2024 m. vidurio.

Dekarbonizuojant dujų sektorių Lietuvoje, 2023 m. rugsėjį Pasvalio rajone atidaryta pirmoji biometano gamykla Baltijos šalyse, tiekianti žaliąsias dujas į perdavimo tinklą. Kasmet iš šios gamyklos į perdavimo sistemą numatoma įleisti apie 100 000 MWh biometano. Be to, per 2023 m. buvo pasirašytos 4 prijungimo sutartys su potencialiais biometano tiekėjais, kurių bendras biometano įleidimo pajėgumas siekia apie 500 000 MWh per metus. Bendrai dėl galimybės tiekti biometaną į „Amber Grid“ tinklą per 2022-2023 m. kreipėsi apie 20 įmonių, kurios gavo preliminaras prijungimo prie perdavimo tinklo sąlygas. Skaičiuojama, kad jei būtų įgyventini visi prie perdavimo sistemos planuojami prijungti projektai, į tinklą būtų galima priimti apie 2 TWh biometano per metus. Ilgojoje perspektyvoje biometano kiekis Lietuvoje galėtų padidėti net iki 2,5 TWh per metus.

Nuo 2019 m. „Amber Grid“ administruoja dujų, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių (AEI), nacionalinį kilmės garantijų registrą, atliekantį kilmės garantijų išdavimo, perdavimo ir jų galiojimo panaikinimo bei kilmės garantijų naudojimo priežiūros ir kontrolės ir kitose valstybėse išduotų kilmės garantijų pripažinimą Lietuvoje. Registras reikalingas tiems vartotojams, kurie naudoja švarias Lietuvoje ar kitose valstybėse narėse pagamintas žalias dujas. Bendrovė bendradarbiauja su kitų šalių už kilmės garantijų administravimą atsakingomis paskirtosiomis įstaigomis bei jas vienijančiomis asociacijomis, siekiant supaprastinti apsikeitimą kilmės garantijomis tarp ES valstybių narių. Nuo 2022 m. pabaigos biometanas kartu su kilmės garantijomis importuojamas iš Nyderlandų. Jis naudojamas transporte kaip kuras, o kilmės garantijos panaudojamos degalų iš atsinaujinančių energijos išteklių vienetų sistemoje (DAEI), taip padengiant degalų tiekėjų įpareigojimus dėl atsinaujinančio kuro dalies galutiniame kuro mišinyje. 2023 m. vasarą buvo išduotos pirmosios kilmės garantijos Lietuvoje pagamintam ir patiektam į dujų perdavimo sistemą biometanui. Iki 2023 m. pabaigos buvo pagaminta 47 GWh biometano, kuriam išduotos kilmės garantijos.

10.1.3. Poveikis aplinkai

10.1.3.1. Atliekos

„EPSO-G“ grupės įmonės vadovaujasi taršos prevencijos principais ir siekia mažinti veikloje susidarantių atliekų kiekį, užtikrinti saugų ir atsakingą jų tvarkymą. Grupės įmonės siekia savo veikloje susidarantių atliekų tvarkyti pagal atliekų hierarchinį principą – prevencija ir mažinimas, pakartotinis naudojimas, perdirbimas ir šalinimas.

2023 m. Grupės įmonės sugeneravo 5 tūkst. tonų atliekų, iš kurių beveik 98 proc. buvo perduotos perdirbti, 2 proc. – nukreipta į šalinimą (deginimą su energijos gavimu, sąvartyną).

Sugeneruotos atliekos pagal kategorijas (tonomis)

Atliekų kategorija	2023 m.			2022 m.			2021 m.		
	Visos sugeneruotos atliekos, tūkst. t	Atliekos nukreiptos į perdirbimą, antrinį panaudojimą, t	Atliekos nukreiptos į šalinimą (deginimą su energijos gavimu, sąvartynas)	Visos sugeneruotos atliekos, t	Atliekos nukreiptos į perdirbimą, antrinį panaudojimą, t	Atliekos nukreiptos į šalinimą (deginimą su energijos gavimu, sąvartynas)	Visos sugeneruotos atliekos, t	Atliekos nukreiptos į perdirbimą, antrinį panaudojimą, t	Atliekos nukreiptos į šalinimą (deginimą su energijos gavimu, sąvartynas)
Statybinės ir griovimo atliekos	4 772	4 744	28	3 951	3 915	36	3 682	3 681	1
Komunalinės atliekos	40	6	33	236	192	45	16	4	12

Naftos produktų atliekos ir skystojo kuro atliekos	182	176	6	69	69	0	352	349	4
Pakuočių atliekos	20	11	9	14	7	7	18	4	14
Kitos atliekos	47	42	6	164	147	17	203	196	6
Viso, t:	5 061	4 979	81	4 434	4 329	105	4 271	4 233	38
Iš jų pavojingos:		231			205			542	
Iš jų nepavojingos:		4 830			4 229			3 729	

Pagrindiniai atliekų kiekiai (94 proc.) susidaro statybinių ir griovimo atliekų kategorijoje. Tai energijos perdavimo tinklų statybos, rekonstrukcijos ar remonto veiklose, kurias įgyvendina Grupės įmonės „Amber Grid“, „Litgrid“ ir energetikos objektuose remonto bei statybos darbus atliekančioje bendrovėje „Tetas“. Daugiausiai atliekų susidaro rekonstruojant elektros perdavimo tinklo oro linijas ir transformatorių pastotes. Rekonstruojant transformatorių pastotes demontuota, tačiau eksploatavimui tinkama įranga, perduodama į rezervą ir panaudojama dar kartą. Netinkama demontuota įranga perduodama atliekų tvarkytojams. Rekonstruojamuose objektuose vertės neturinčias atliekas apskaito ir atliekų tvarkytojams perduoda rangovinės įmonės.

Kitų Grupės bendrovių administracinėje veikloje susidaro nereikšmingas komunalinių (buitinių) atliekų kiekis, kuris nėra atskirai apskaitomas. Biuruose yra įrengtos specialios rūšiavimui skirtos šiukšliadėžės. Šių atliekų kategorijos yra priskiriamos kitoje bendrovių veikloje susidarantioms komunalinėms atliekoms – smulki ir stambi IT bei telekomunikacijų įranga ir pan. Jos bendrame kiekyje sudaro tik apie 1 proc.

Bendrovės „Amber Grid“, „Litgrid“ bei „Energy cells“ yra parengusios atliekų tvarkymo planus ir įgyvendina juos pagal galiojančius aplinkosaugos reikalavimų taikymo veikloje tvarkos aprašus. „Amber Grid“, „Litgrid“ bei „Energy cells“ veikloje susidarantių pavojingų ir nepavojingų atliekų rūšiavimą ir sutvarkymą yra patikėję reikalingus leidimus turintiems rangovams, su kuriais yra sudarytos atliekų tvarkymo sutartys. Bendrovėse taip pat vykdoma veikloje susidarantių vertę turinčių (pakartotiniam panaudojimui ar perdirbimui tinkamų) atliekų apskaita, jos perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams ar tokias atliekas superkančioms įmonėms. Pagal atliekų rūšį iki jų išvežimo atskirai išrūšiuojamos bei saugiai nuo aplinkos veiksmų sužymėtuose konteneriuose laikomos pavojingosios atliekos. Pavojingos atliekos sudaro apie 5 proc. nuo bendro Grupėje sudarančių atliekų kiekio.

10.1.3.2. Emisijos į orą

Oro emisijos susidaro tik „Amber Grid“ veikloje, kurioje naudojami įvairūs kurą deginantys įrenginiai: kompresoriai, katilai, elektros generatoriai ir kt., kurie į aplinkos orą išmeta azoto oksidus bei anglies monoksidą.

„Amber Grid“ emisijos į orą 2021–2023 m.

Emisijos, t	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Azoto oksidas, NO _x	35,0	58,6	27,3
Anglies monoksidas, CO	51,01	73,3	35,21

2023 m., lyginant su 2022 m., emisijų į aplinkos orą „Amber Grid“ veikloje sumažėjo 60 proc. 2022 m., po naujai pastatytos Lietuvos–Lenkijos dujotiekio GIPL jungties, nebuvo nusistovėjęs įrenginių darbas, todėl buvo padidėjusios kuro sąnaudos stacionariuose įrenginiuose ir atitinkamai išaugo į aplinkos orą išmetamų teršalų kiekis. 2023 m. stacionarūs įrenginiai dujų kompresorių ir dujų skirstymo stotyse bei Vilniaus padalinyje veikė pastoviau, tai lėmė efektyvesnį kuro sunaudojimą.

Siekiant mažinti išmetimus į orą, 2023 m. „Amber Grid“ inicijavo Jauniūnų kompresorių stoties naujo elektrinio kompresoriaus pirkimą. Elektrinis kompresorius savo veikimui nenaudos iškastinio kuro ir perims darbų apkrovą iš dujinių kompresorių. Laukiami rezultatai – sumažėjusi oro tarša bei ŠESD emisijos. Atnaujinimas numatomas ir Panevėžio dujų kompresorių stotyje. Bendrovėje, rekonstruojant dujų skirstymo stotis, 2023 m. įprastiniai kurą deginantys įrenginiai buvo keičiami į kondensacinius, sumažinančius kuro sąnaudas ir tuo pačiu emisijas į aplinkos orą. Taip pat vertinama galimybė, dalį iškastinį kurą vartojančių katilų pakeisti elektriniais. Pirmasis pilotinis projektas numatytas 2024 m.

10.1.3.3. Vanduo

„EPSO-G“ grupės įmonės daugiausia vandenį vartoja buities reikmėms ir priešgaisrinių rezervuarų papildymui. „Amber Grid“ susidariusios paviršinės ir buitinės nuotekos yra valomos nuotekų valymo įrenginiuose: biocheminiame reaktoriuje, purvo sėsdintuvuose ir naftos gaudyklėse. Po valymo nuotekos išleidžiamos į gamtinę aplinką arba į centralizuotus tinklus. Kas ketvirtį atliekamas nuotekų užterštumo monitoringas, siekiant stebėti ir užtikrinti į gamtinę aplinką išleidžiamų nuotekų išvalymo kokybę.

Vandens suvartojimas ir išleidimas Grupėje 2021-2023 m.

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Suvartotas vanduo, m³			
Geriamasis vanduo	2 218	1 488	1 253
Gręžinių vanduo	7 495	7 210	5 492
Lietaus vanduo	885	0	0
Iš viso	10 598	8 698	6 745
Vandens išleidimas, m³			
Nevalytos į trečiosios šalies įrenginius	3 200	5 406	1 897
Išvalytas vanduo į nuotekų tinklus (buitinės)	1 547	676	693
Išvalytos nuotekos į aplinką (buitinės)	813	741	679
Išvalytos nuotekos į aplinką (lietaus)	14 617	14 269	14 318
Iš viso	20 177	21 092	17 587

10.1.3.4. Biologinė įvairovė

„EPSO-G“ grupės įmonės, eksploatuojančios, plečiančios ar modernizuojančios energetikos sistemų infrastruktūrą ar kitaip vykdančios savo veiklą, yra įsipareigojusios užtikrinti biologinės įvairovės apsaugą: esant būtinybei atlikti biologinės įvairovės monitoringą, o iškilus neišvengiamoms objektyvioms aplinkybėms – numatyti ir įgyvendinti reikalingas poveikio mažinimo ar kompensavimo priemones. Tai užtikrinama prieš projektų ar darbų vykdymą atlikus privalomą poveikio aplinkai vertinimą (PAV).

„Amber Grid“ kompresoriai, dujų apskaitos, dujų skirstymo stotys ir dujotiekiai kartu su 25 metrų apsaugos zona patenka, ribojasi arba kerta saugomas teritorijas ir objektus. Iš viso „Amber Grid“ stotys ribojasi su 3 saugomomis teritorijomis ir kerta Luponės upelį. Tuo tarpu magistralinis dujotiekis, išsidėstęs visoje Lietuvos teritorijoje, kerta 414 upių, 9 tvenkinius, patenka į 41 draustinio teritoriją, 2 botaninių gamtos paveldo objektų teritorijas, 5 biosferos poligonus ir į 52 buveinių apsaugai svarbias teritorijas. 2022 m., baigus GIPL (*Gas Interconnection Poland-Lithuania*) dujotiekio statybą, 4 metus vykdomas postatybinis atskirų etapų monitoringas. Šio monitoringo metu stebima, kaip vietinė flora, fauna bei vietovei būdinga rūšinė įvairovė atsistato po magistralinio dujotiekio statybos ir ar nereikalinga imtis papildomų priemonių, siekiant atstatyti arba pagerinti prieš statybas buvusią padėtį. Nors tiesiant dujotiekį buvo pažeista biologinės įvairovės ir kraštovaizdžio būklė, vykdamas monitoringą, matomas natūralus biologinės įvairovės bei kraštovaizdžio atsistatymas. Papildomų priemonių (upių šlaitų tvirtinimo, augalinių kultūrų sėjimo ar pan.) 2022 ir 2023 m. imtis neprireikė.

Daugiau nei 606 km „Litgrid“ elektros perdavimo oro linijų ir apie 21 km kabelių linijų kerta saugomas teritorijas. Didžiausias vykdomos veiklos poveikis biologinei įvairovei pasireiškia paukščiams. Po atliktų PAV procedūrų ir ornitologams rekomendavus, siekiant didinti oro linijų matomumą paukščiams ir šikšnosparniams, ant laidų kabinami specialūs pakabukai ir spiralės. „Litgrid“ taip pat vykdo postatybinio laikotarpio monitoringus projektuose, kurių metu stebima oro linijų fizinė įtaka paukščiams ir šikšnosparniams. 2021, 2022 ir 2023 m. reikšmingo poveikio paukščių ir šikšnosparnių populiacijoms ar rūšinėms įvairovėms nenustatyta.

Paukščių perėjimo metu tiek „Litgrid“, tiek „Amber Grid“ imasi priemonių, kad kuo mažiau atliekamų eksploatacinių ar statybos darbų veiklos darytų įtaką paukščių gerovei. Ornitologų rekomendavimu, dėl paukščių galimo trikdyto jų perėjimo metu nuo gegužės 1 iki liepos 31 d. apribojamas darbų vykdymas. Tai atsakingai įvertinama dar prieš sudarant projekto darbų vykdymo grafikus.

Siekiant ne tik prisidėti prie biologinės įvairovės išsaugojimo, tačiau ir jos kūrimo, klestėjimo ir atstatymo, 2024 m. planuojama parengti Grupės biologinės įvairovės politiką.

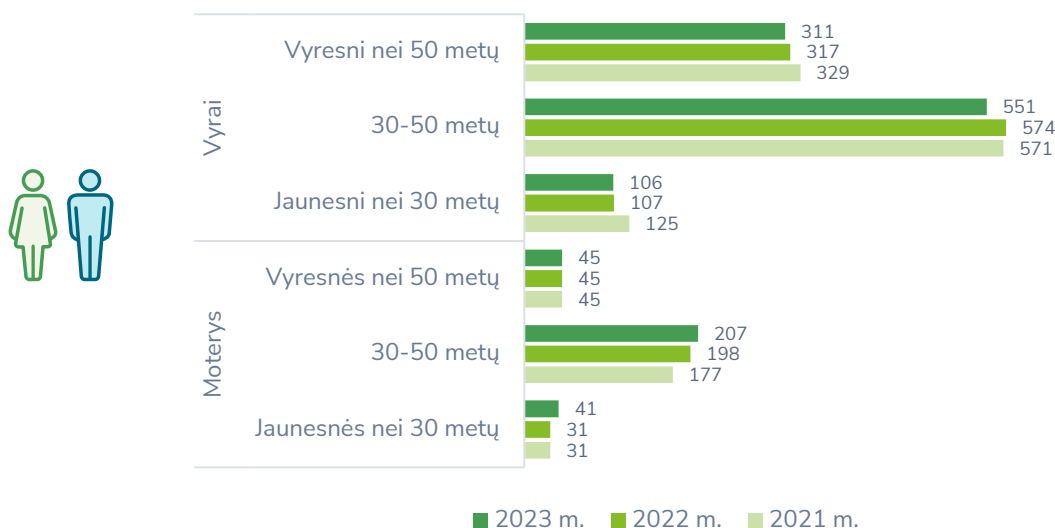
10.2. Socialinė sritis

10.2.1. Darbuotojai

„EPSO-G“ siekis socialinėje srityje – kurti pažangią, darnumo principų besilaikančios organizacijos kultūrą. Neatskiriami šios kultūros elementai: rūpinimasis darbuotojų gerove, tobulėjimu, saugaus darbo kultūros, lygių galimybių puoselėjimas, atvirų ir abipusiu pasitikėjimu grįstų santykių su vietos bendruomenėmis kūrimas bei klientų pasitenkinimo teikiamomis paslaugomis užtikrinimas. „EPSO-G“ siekia būti organizacija, kurią didžioji dalis tiekėjų, gamintojų, vartotojų, darbuotojų, bendruomenių bei kitų suinteresuotų šalių atstovų vertintų kaip darnumo principų besilaikančią organizaciją.

2023 m. „EPSO-G“ grupėje 23 proc. darbuotojų buvo moterys, 77 proc. darbuotojų – vyrai. Panašus darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį yra nusistovėjęs pastaruosius kelerius metus ir yra sąlygotas grupės įmonių veiklos specifikos, kai didžioji dalis darbuotojų turi turėti inžinerinį išsilavinimą ir / arba kvalifikaciją. Lietuvos darbo rinkoje yra labai nedaug moterų, kurios renka inžinerines studijas, tad „EPSO-G“ įmonių grupės darbuotojų pasiskirstymas pagal lytį atspindi situaciją darbo rinkoje.

Darbuotojų skaičius pagal amžiaus grupes ir lytį 2021-2023 m.

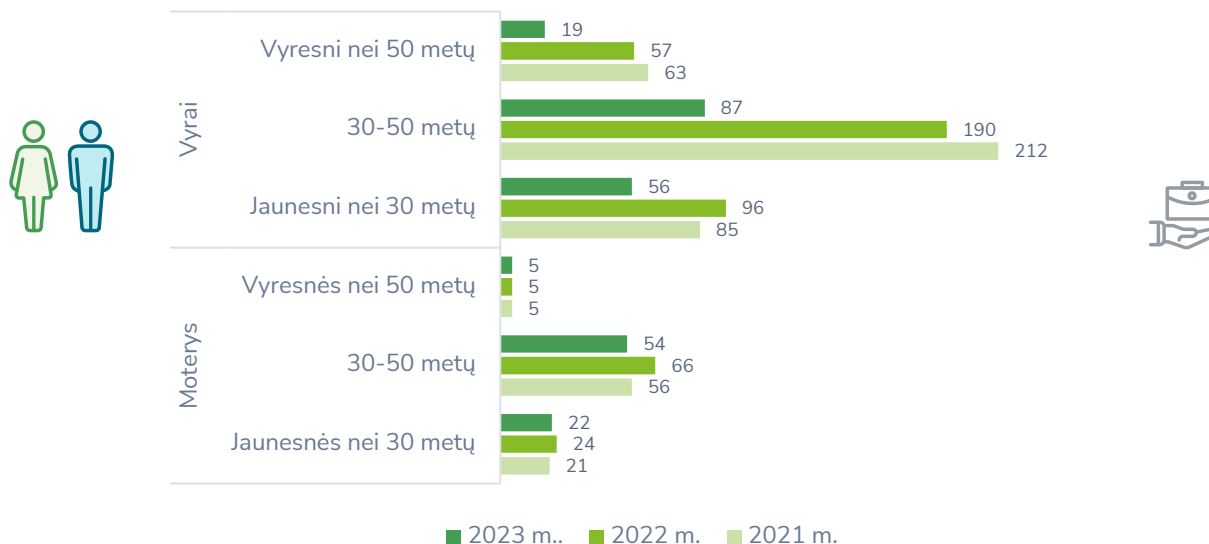

2023 m. pabaigoje „EPSO-G“ grupėje daugiausiai darbuotojų buvo 30–50 metų, tokie darbuotojai sudarė 65 proc. darbuotojų, darbuotojų virš 50 metų buvo 25 proc., darbuotojų iki 30 metų dalis buvo mažiausia – apie 10 proc. Tokį darbuotojų pasiskirstymą pagal amžių sąlygoja daugumai darbo vietų būtina aukšta kvalifikacija, tad „EPSO-G“ grupėje yra stengiamasi išlaikyti savo sričių profesionalus, užtikrinant jiems palankias darbo sąlygas iki išėjimo į pensiją.

„EPSO-G“ grupės įmonės suteikia darbuotojams papildomą sveikatos draudimą, kompensuoja skiepus nuo sezoninių ligų, užtikrina griežtą darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų laikymąsi, periodiškai organizuoja darbo vietose darbuotojų sveikatos patikrinimus, draudžia infrastruktūros objektuose dirbančius darbuotojus nuo nelaimingų atsitikimų.

Tarp per pastaruosius metus į darbą priimtų darbuotojų vyrauja 30-50 metų amžiaus grupės darbuotojai – jų tarp įdarbintų yra 60 proc. Jaunesnių, nei 30 metų darbuotojų tarp įdarbintų per pastaruosius metus dalis – 31 proc. – yra didesnė, palyginti su 10 proc. dalimi, kurią šios amžiaus Grupės darbuotojai sudaro tarp visų „EPSO-G“ grupės darbuotojų. Viršijančių 50 metų darbuotojų amžiaus grupę priimtų per paskutinius metus tarpe yra mažesnė, nei visų dirbančiųjų tarpe, ji sudarė 9 proc. Tai rodo, kad vyksta natūralus kolektyvo jaunėjimas ilgamečiams darbuotojams išeinant, arba ruošiantis išeiti į pensiją. „EPSO-G“ grupės įmonėse dėl veiklos specifikos pastariesiems darbuotojams pamaina pradedama ugdyti likus metams, ar net keliems iki jų išėjimo į užtarnautą poilsį, siekiant užtikrinti bendrovės veiklos tęstinumą.

Naujų darbuotojų įdarbinimas pagal amžiaus grupes ir lytį 2021-2023 m.

Darbuotojai naudojami Lietuvos Respublikos Darbo kodekso suteikiamomis garantijomis – papildomomis poilsio dienomis auginant vaikus, vaiko priežiūros bei tėvystės atostogomis. Vaiko priežiūros atostogų metu darbuotojai gali naudotis sveikatos draudimu bei išmokomis, yra informuojami ir kviečiami į įmonės renginius ir iniciatyvas darbuotojams ir vaikams.

Prieš sugrįžtant iš vaiko priežiūros atostogų (VPA) darbuotojams yra peržiūrimas darbo užmokestis tam, kad jis būtų panašus į kitų darbuotojų tose pačiose pozicijose atlygį, būtų išlaikomas teisingas atlygis visiems, sudaromos sąlygos įsitraukti į darbus atsižvelgiant į darbuotojų šeiminius poreikius, pavyzdžiui, pradžioje dirbti nepilną darbo dieną.

Darbuotojų skaičius išėjusių VPA ir grįžusių iš VPA pagal lytį 2021-2023 m.

	Moterys		Vyrų	
	išėjusios VPA	grįžusios iš VPA	išėję VPA	grįžę iš VPA
2023 m.	12	5	1	1
2022 m.	15	3	0	2
2021 m.	7	2	2	0

„EPSO-G“ grupėje vyrauja neterminuotos darbo sutarčių rūšys. Tačiau prireikus, darbuotojai įdarbinami ir pagal terminuotas darbo sutartis, pvz., vietoje vaiko priežiūros atostogų išėjusių darbuotojų arba projektiniam darbui atlikti. Nėra diskriminuojama dėl lyties, amžiaus ar kitų asmens aspektų nustatant darbo sutarties rūšį – tai priklauso nuo bendrovės ir darbuotojų susitarimo bei poreikių. 2023 m. gerokai sumažėjo pagal terminuotas darbo sutartis ir nepilną darbo dieną dirbančių vyrų skaičius, nes pasibaigė įmonių „Tetas“ ir „Energy cells“ vykdomi projektai, kuriems buvo įdarbinti tokie darbuotojai.

Darbo sutarčių rūšys pagal lytį 2021-2023 m.

	Moterys		Vyrų	
	Terminuota darbo sutartis	Nepilna darbo diena	Terminuota darbo sutartis	Nepilna darbo diena
2023 m.	10	6	9	12
2022 m.	12	5	39	49
2021 m.	18	10	34	30

10.2.1.1 Darbuotojų gerovė, atlygis ir pasitenkinimas darbu

„EPSO-G“ įmonių grupė kuria atvirą, pažangią, darnaus vystymosi tikslais besivadovaujančią organizaciją, kurioje vyrauja profesionalios partnerystės santykiai tarp darbdavio ir darbuotojų, kiekvienas darbuotojas turi savirealizacijos galimybes, auga kartu su organizacija ir geba priimti atsakomybę už savo sprendimus ir veiksmus.

Veikdama efektyviai ir užtikrindama optimalias veiklos sąnaudas, „EPSO-G“ grupė atsakingai valdo darbo užmokesčio biudžetą. Darbuotojams mokamas nuo rezultatų priklausantis darbo užmokestis, taip pat paskatinimai už papildomų pastangų reikalaujančių tikslų pasiekimą. Grupė taip pat suteikia darbuotojams su sveikatos apsauga ir socialine rūpyba susijusias papildomas naudas – savanorišką sveikatos draudimą ir išmokas gimusiems vaikams, auginant šeimoje tris ir daugiau vaikų, vienišiesiems tėvams, auginantiems vaikus, mirus artimajam bei nelaimės atveju. Darbuotojams suteikiamos papildomos atostogų dienos ir kitos garantijos, kurios viršija Lietuvos Respublikos darbo kodekse nustatytas minimalias socialines garantijas.

„EPSO-G“ grupės įmonėse įdiegta ir veikia atsakomybės ir atskaitingumo principais pagrįsta vienoda atlygio politika. Jos tikslas – efektyviai valdyti grupės darbo užmokesčio išlaidas ir kurti motyvacines paskatas, siekiant, kad atlygio dydis tiesiogiai priklausytų nuo įmonei ir kiekvienam darbuotojui keliamų tikslų įgyvendinimo.

Nustatant darbuotojų mėnesinį atlygį, atsižvelgiama į pareigybės lygius, situaciją darbo rinkoje bei darbuotojo kompetencijas išpildant pareigybės kompetencijoms keliamus reikalavimus. Pareigybių lygiai nustatomi įvertinus šiuos kriterijus: (i) pareigybei reikalingas išsilavinimas, specialiosios žinios ir kvalifikacija bei patirtis (įskaitant gebėjimą efektyviai planuoti ir organizuoti savo ir kitų darbą, mokėjimą efektyviai bendrauti ir bendradarbiauti su suinteresuotomis šalimis); (ii) pareigybės priimamų sprendimų sudėtingumas/kompleksiškumas; (iii) pareigybės atsakomybė ir įgaliojimai savarankiškai priimti sprendimus bei poveikio Bendrovei ar jos daliai dydis ir pobūdis.

2023 m. „EPSO-G“ grupėje įsigaliojo nauja atlygio politika, kurios pagrindiniai tikslai yra užtikrinti lygiavertį apmokėjimą už lygiavertį pagal atsakomybę, kompetencijas ir indėlį į rezultatų darbą, skatinti darbuotojus siekti geresnių veiklos rezultatų, aktyviau prisidėti prie bendrovės ir Grupės tikslų pasiekimo, atlikti daugiau nei formalus pareigų vykdymas, kurti inovatyvius, nestandartinius sprendimus ir tobulinti veiklą, pritraukti ir išlaikyti kvalifikuotus darbuotojus. Pereinant prie naujos atlygio politikos, prie darbuotojų mėnesinio atlygio buvo pridėta dalis pagal ankstesnę politiką jiems priklausiusios kintamos atlygio dalies, tokiu būdu persikirstant mėnesinio atlygio ir finansinio skatinimo svorį. Visas darbuotojams mokamas atlygis, tenkantis vienam darbuotojui, 2023 m. vidutiniškai padidėjo apie 18 proc. Didėjimą lėmė atlygio peržiūra ir padidėjimas esamiems darbuotojams, darbuotojų kitoks pasiskirstymas pareigybėse dėl naujų aukštesnio lygio pareigybių įsteigimo ir dėl to, kad įsigaliojus Lietuvos Respublikos darbo kodekso pataisai „Tetas“ darbuotojams prie mėnesinio atlyginimo buvo pridėta kompensacija už kilnojamojo darbo pobūdį.

„EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal lytį ir amžių, Eur

	Moterys			Vyrų		
	Jaunesnės nei 30 metų	30-50 metų	Vyresnės nei 50 metų	Jaunesni nei 30 metų	30-50 metų	Vyresni nei 50 metų
2023 m.	2 537	3 738	3 700	2 714	3 924	3 791
2022 m.	1 982	3 106	3 119	2 171	3 309	3 134
2021 m.	1 751	2 956	2 616	2 122	3 360	3 309

„EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojų vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal lytį ir pareigybių kategorijas, Eur

	Moterys			Vyrų		
	2023 m.	2022 m.	2021 m.	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Aukščiausio lygmens vadovai	6 965	7 132	7 667	9 733	8 410	8 406
Vidurinio ir pirminio lygmens vadovai	5 413	4 485	4 140	5 479	4 908	4 638
Specialistai	3 187	2 661	2 329	3 399	2 888	2 754
Darbininkai	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų	2 056	1 756	1 587

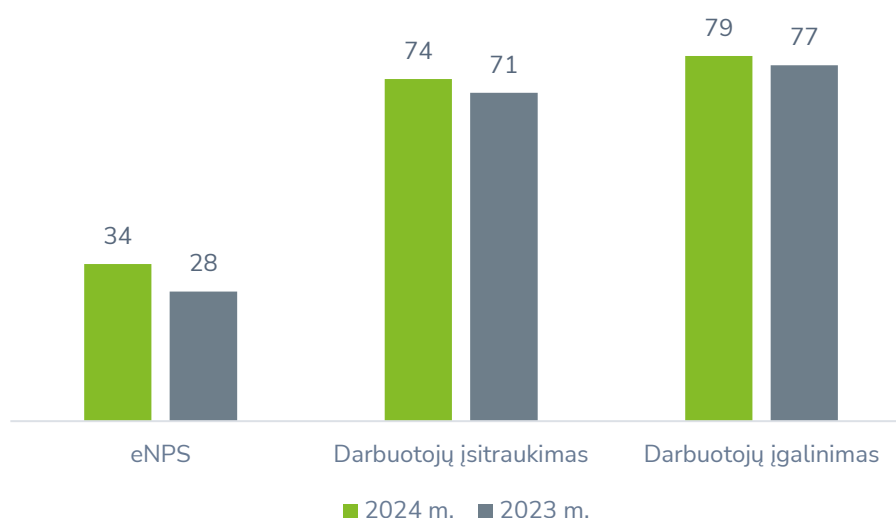
„EPSO-G“ grupė laikosi nuostatos, jog visų grupės įmonių darbuotojai gali nevaržomai jungtis į profesines sąjungas. Grupės įmonėse „Amber Grid“ ir „Litgrid“ veikia profesinės sąjungos, šiose bendrovėse taikomos kolektyvinės sutartys, kuriose nustatytos darbo, darbo apmokėjimo, socialinės, ekonominės ir profesinės sąlygos bei garantijos, kurios viršija teisės aktuose nustatytas minimalias garantijas darbuotojams. Kolektyvinėse sutartyse su „Amber Grid“ ir „Litgrid“ darbuotojais yra numatyti papildomi įspėjimo laikotarpiai ir konsultacijų nuostatos, susijusios su atlygio bei darbo sąlygų pokyčiais, planuojamais struktūriniais pokyčiais, darbuotojų skaičiaus mažinimu ir kitais klausimais, galinčiais turėti reikšmingos įtakos darbuotojams. Bendrovėse „EPSO-G“ ir „Tetas“, kurių darbuotojų skaičius viršija 20, kaip ir reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo kodeksas, darbuotojams atstovauti yra išrinktos ir sėkmingai veikia darbo tarybos.

Toliau lentelėje nurodyta, kiek „Litgrid“ ir „Amber Grid“ darbuotojų priklauso profesinėms sąjungoms. Pažymėtina, kad kolektyvinės sutartys šiose bendrovėse taikomos 100 proc. darbuotojų, nepaisant jų narystės profesinėse sąjungose.

Įmonė	2023 m.	2022 m.	2021 m.
„Amber Grid“	157	198	180
„Litgrid“	113	99	95

„EPSO-G“ grupės įmonėse kartą per metus matuojami darbuotojų lojalumo (angl. *Employer Net Promoter Score, eNPS*), darbuotojų įsitraukimo ir įgalinimo rodikliai. Darbuotojų eNPS rodiklis rodo, kokia dalis darbuotojų yra linkusi rekomenduoti darbdavį ir mano, kad darbdavys atitinka jų įsivaizduojamo geriausio darbdavio kriterijus. Darbuotojo įsitraukimas parodo, kokia dalis darbuotojų yra motyvuoti darbe, patenkinti darbo turiniu ir yra pasiruošę atlikti daugiau nei formaliai iš jų tikimasi. „EPSO-G“ grupė jau 2023 m. pasiekė strategijoje numatyta 2030 m. siektiną rodiklio reikšmę ≥ 72 proc. Darbuotojų įgalinimo rodiklis parodo, kokia dalis darbuotojų mano, kad turi visus reikalingus įgaliavimus ir įrankius priimti jų pareigybės kompetencijai priskiriamus sprendimus.

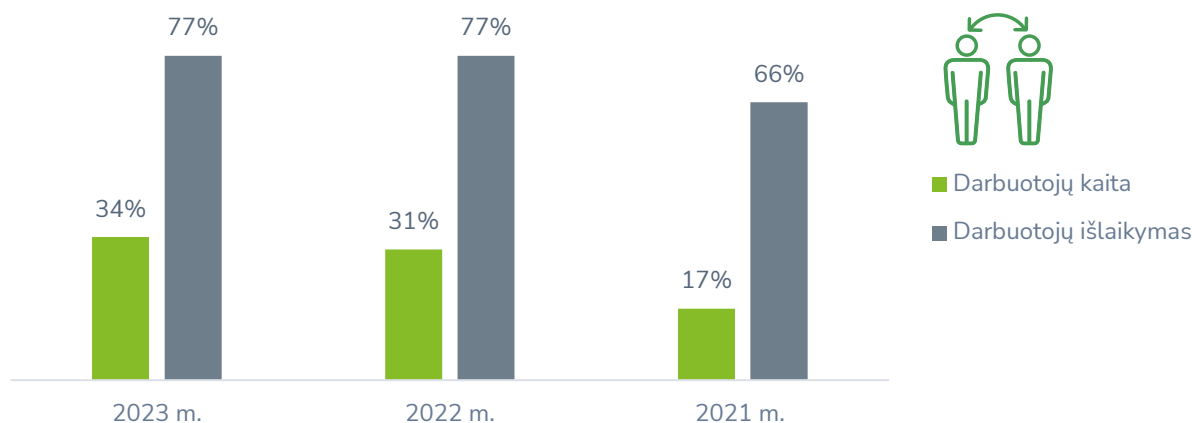
2023 ir 2024 m. sausį atliktų tyrimų „EPSO-G“ grupės rezultatai

Pažymėtina, kad „EPSO-G“ grupės darbuotojų pasitenkinimo darbu, įsitraukimo ir įgalinimo rodiklių rezultatai yra aukštesni nei Lietuvos įmonių ir valstybės valdomų įmonių vidutiniai atitinkamų metų rezultatai.

Darbuotojų kaita „EPSO-G“ grupėje 2022–2023 m. buvo didesnė nei Lietuvos darbo rinkoje, kur vidutinė kaita buvo apie 22 proc. (šaltinis „Korn Ferry“). Tokiam rezultatui įtakos turėjo „Tetas“ darbuotojų kaita, kuri dėl projekcinio darbo specifikos, kai pradedant projektą reikalinga papildomai pasamdyti jį įgyvendinsiančius darbuotojus, o pasibaigus projektui – nutraukti su jais darbo sutartis, įprastai yra didesnė nei vidutiniškai darbo rinkoje. Taip pat prie didesnės kaitos prisidėjo „Energy cells“ darbuotojų kaita 2023 m. Nuo savo įkūrimo 2021 m. ir iki 2023 m. pabaigos, „Energy cells“ vykdė baterijų parko statybų projektą, kuriam reikėjo pasamdyti nemažai techninių ekspertų, dirbančių pagal terminuotas darbo sutartis ir nepilnu etatu. Dauguma šių darbuotojų buvo „Litgrid“ darbuotojai, kurie ėmėsi papildomo darbo. „Energy cells“ projektui pasibaigus ir nutraukus su jais darbo sutartis, šie darbuotojai liko dirbti savo pagrindiniame darbe bendrovėje „Litgrid“. Pažymėtina, kad „Litgrid“ ir „Amber Grid“ vidutinė darbuotojų kaita pastaruosius trejus metus buvo apie 11 proc. – dvigubai mažesnė nei vidutinė darbuotojų kaita Lietuvoje.

Darbuotojų kaita ir išlaikymas „EPSO-G“ grupėje 2021-2023 m., proc.

10.2.1.2. Darbuotojų profesinis tobulėjimas

„EPSO-G“ grupės įmonės nuolat skatina darbuotojus tobulėti ir kelti kvalifikaciją bei kuria tam galimybes. Darbuotojams sudaromos sąlygos ugdytis profesines (funkcines), bendrąsias (paremtas vertybėmis) ir lyderystės kompetencijas. Palaikant ir stiprinant vadovavimo procesų kokybę, didelis dėmesys skiriamas vadovų kompetencijų ugdymui.

Darbuotojų ugdymasis „EPSO-G“ grupėje vyksta 70–20–10 principu, pagal kurį 70 proc. ugdymosi, tobulėjimo ir mokymosi veiklų vyksta per darbuotojo darbinę patirtį, 20 proc. – iš bendravimo ir bendradarbiavimo su įvairias patirtis bei kompetencijas turinčiais kolegomis ir vadovais, 10 proc. – iš struktūrizuotų mokymų renginių. Darbuotojų ugdymosi veiksmams planuojami sąsajos principu su „EPSO-G“ grupės ir konkrečios įmonės strategija, vertybėmis, veiklos vertinimu, kompetencijų modeliu, pamainumo planavimu, profesinės ir techninės kvalifikacijos vertinimu. 2023 m. didžiausias vidutinis mokymo valandų skaičius vienam darbuotojui per metus „Litgrid“ ir „Energy cells“ bendrovėse teko specialistų kategorijos darbuotojams – vidutiniškai 61 val., įmonėje „Tetas“ – darbininkų kategorijos darbuotojams – vidutiniškai 42 val.. Visose šiose bendrovėse apie 60 proc. darbuotojų dirba inžinerinį darbą, tad jiems būtina nuolat kelti kvalifikaciją bei mokytis dirbti su naujomis technologijomis.

„EPSO-G“ įmonių grupėje vykdyti vidiniai ir išoriniai mokymai, 2021-2023 m.

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Vidutinis mokymo valandų skaičius, per metus tenkantis „EPSO-G“ grupės darbuotojui	47	48	31
Išorinių mokymų skaičius, kuriuose dalyvavo „EPSO-G“ grupės darbuotojai	n.d.	97	90
Vidinių mokymų skaičius, kuriuose dalyvavo „EPSO-G“ grupės darbuotojai	n.d.	15	7

Vidutinės mokymų valandos pagal lytį 2021-2023 m.

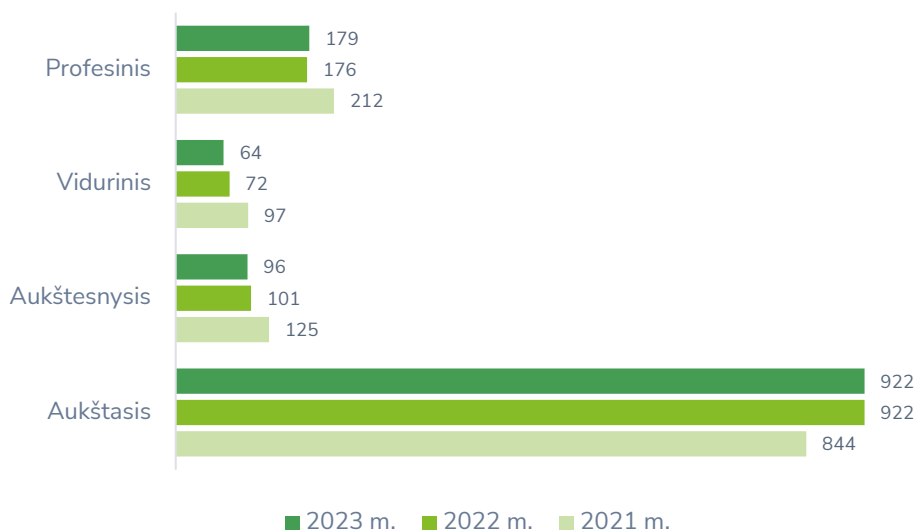
	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Moterys	40	42	23
Vyrai	49	46	25

Vidutinės mokymų valandos pagal darbuotojų kategorijas 2021-2023 m.

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Aukščiausio lygmens vadovai	33	43	44
Vidurinio ir pirminio lygmens vadovai	47	55	43
Specialistai	42	35	25
Darbininkai	55	41	36

„EPSO-G“ grupėje 2023 m. pabaigoje daugiausia darbuotojų – 73 proc. – turėjo aukštąjį išsilavinimą, 14 proc. darbuotojų turėjo profesinį išsilavinimą, 8 proc. – aukštesnįjį išsilavinimą ir 5 proc. – vidurinį išsilavinimą.

Darbuotojų pasiskirstymas pagal išsilavinimą 2021-2023 m.

„EPSO-G“ grupėje darbuotojų veikla vertinama pagal skirtingus aspektus ir skirtingu periodiškumu, priklausomai nuo darbuotojo veiklos pobūdžio ir atsakomybių. Visiems darbuotojams, nepriklausomai nuo jų pareigybės kategorijos, amžiaus, ar lyties taikomas metinis veiklos vertinimas, kurio metu darbuotojas ir vadovas aptaria ir vertina atitinkamas darbuotojo veiklos sritis: darbuotojo metinių tikslų pasiekimą, veiklos kokybę, atitikimą vertybinėms elgsenoms, kompetencijas, vadovas nustato bendrą darbuotojo veiklos vertinimo rezultatą.

Darbuotojai, kuriems vykdomi vertinimo pokalbiai pagal lytį 2021-2023 m.

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Moterys	244	206	218
Vyrai	644	648	588

Darbuotojai, kuriems vykdomi vertinimo pokalbiai pagal kategoriją 2021-2023 m.

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Aukščiausio lygmens vadovai	30	23	24
Vidurinio ir pirminio lygmens vadovai	146	133	128
Specialistai	624	593	552
Darbininkai	96	93	92

Veiklos vertinimo pokalbiai buvo įvykdyti visiems 100 proc. darbuotojų, kurie dirbo tuo laikotarpiu, kai konkrečioje bendrovėje buvo organizuojamas veiklos vertinimo procesas, ir kuriems tuo metu buvo pasibaigęs bandomais laikotarpis.

10.2.1.3. Darbuotojų sauga ir sveikata

Viena svarbiausių visos „EPSO-G“ grupės stiprybių yra patyrę ir kompetentingi darbuotojai, kurių saugi darbo aplinka, gera savijauta bei sveikata yra būtina sąlyga, siekiant įgyvendinti „EPSO-G“ ir jos įmonių strategijas, tikslus bei užtikrinanti nepriekaištingą dalykinę reputaciją.

„EPSO-G“ valdybos patvirtintoje darbuotojų saugos ir sveikatos politikoje, kuri galioja visoms grupės įmonėms, įtvirtintas tikslas – užtikrinti darbuotojams saugias ir sveikas darbo sąlygas jų darbo vietose, užkirsti kelią su darbu susijusioms darbuotojų traumoms bei profesiniams susirgimams ir suformuoti įmonių visuotinę saugios ir sveikos aplinkos puoselėjimo kultūrą, įpareigojančią kiekvieną darbuotoją to siekti ir prie to prisidėti.

Kad „EPSO-G“ grupės įmonėse būtų užtikrinama darbuotojų sauga ir sveikata visose darbo vietose, vykdomas nuolatinis rizikų vertinimas, numatomos priemonės rizikoms mažinti. Fiksuojami visi pavojingi įvykiai (įrenginių gedimai, nelaimingi atsitikimai, incidentai). Nustačius įvykių priežastis ir aplinkybes, numatomos prevencinės priemonės panašiams įvykiams įvykti. Apie nustatytus saugos taisyklių reikalavimų pažeidimus informuojami padalinių vadovai ar rangovinių organizacijų atstovai. Siekiant užkirsti kelią saugaus darbo pažeidimams ar nelaimingiems atsitikimams, vykdomi vidiniai ir šoriniai auditai.

Kiekvienais metais „EPSO-G“ grupės įmonės siekia, jog, vykdant veiklą, neįvyktų nė vienas sunkus ar mirtinas nelaimingas atsitikimas bendrovės darbuotojų arba darbų atlikimui samdomų rangovui bei subrangovų tarpe. 2023 m. neįvyko nė vienas sunkus ar mirtinas nelaimingas atsitikimas nė vienoje iš „EPSO-G“ grupės įmonių. 2023 metais įvyko keturi nelaimingi atsitikimai, kuriuos sudaro „Amber Grid“ įvykę lengvas plaštakos susižalojimas ir „Tetas“ įvykę lengvi akies, kojos ir rankos susižalojimai. Visi nelaimingi atsitikimai, įvykę darbuotojams, kritinių ir išliekamųjų pasekmių darbuotojų sveikatai ir gerovei neturėjo. Taip pat, nelaimingi atsitikimai nepadarė įtakos įmonių veiklos įgyvendinimo kokybei ir trukmei.

Nelaimingų atsitikimų skaičius, įvykęs „EPSO-G“ grupėje 2021-2023 m.

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Nelaimingų atsitikimų skaičius	4	4	2
Visos išdirbtos valandos	2 168 172	2 392 925	2 061 947
TRIR rodiklis (nelaimingų atsitikimų skaičius, tenkantis 200 tūkst. pradirbtų valandų)	0,37	0,33	0,19

„EPSO-G“ grupės įmonės, siekdamos vykdyti veiklą be nelaimingų atsitikimų, kelia darbuotojų kompetenciją ir žinias apie darbų saugą ir sveikatą. Vykdomi ne tik privalomi ir periodiniai instruktažai ir instruktavimai tiek darbuotojams, tiek rangovams, bet ir papildomi saugos mokymai vadovams, civilinės ir gaisrinės saugos mokymai, pirmosios pagalbos kursai, širdies defibriliatoriaus naudojimo mokymai, lygių galimybių mokymai. Siekiant ugdyti supratimą apie sveiką gyvenimo būdą, darbuotojai kviečiami dalyvauti įvairiose sporto ar sveikos gyvensenos iniciatyvose ir renginiuose, nemokamai skiepytis nuo sezoninio gripo. Taip pat „Litgrid“, „Amber Grid“ ir „Tetas“ darbuotojai, veiklą vykdančys lauko sąlygomis, kviečiami nemokamai skiepytis ir nuo erkinio encefalito. „EPSO-G“ grupės darbuotojai taip pat draudžiami ir papildomu sveikatos draudimu.

2022 m. „Amber Grid“ ir „Tetas“ darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistemos pakartotinai sertifikuotos pagal standartą ISO 45001. Tiek vienoje, tiek kitoje bendrovėje įvykdytas vadybos sistemos išorinis priežiūros auditas neatitikių nenustatė. 2023 m. „Litgrid“ darbuotojų saugos ir sveikatos vadybos sistema taip pat sertifikuota pagal ISO 45001 standartą.

10.2.1.4. Žmogaus teisių ir lygių galimybių užtikrinimas

„EPSO-G“ grupė siekia aktyviai prisidėti prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. numatytų su žmogaus teisėmis ir lygiomis galimybėmis susijusių tikslų bei nacionaliniuose įstatymuose apibrėžtų įsipareigojimų dėl lygių galimybių užtikrinimo įgyvendinimo.

„EPSO-G“ grupės įmonėse yra draudžiama bet kokios formos diskriminacija, netoleruojamas bet kokia forma galintis pasireikšti mobingas, psichologinis smurtas, patyčios ar naudojimas užimama padėtimi. Grupės įmonės gerbia ir saugo kiekvieno darbuotojo teises, jų atžvilgiu elgiasi pagarbiai ir sąžiningai, sudaro saugias ir jų poreikius atitinkančias darbo sąlygas, skatina darbuotojų asmeninį ir profesinį tobulėjimą, jokia forma nediskriminuoja darbuotojų.

„EPSO-G“ grupės lygių galimybių politikoje numatyta, kad priimant asmenis į darbą grupės įmonėse kandidatams yra taikomi vienodi atrankos kriterijai ir sąlygos, išskyrus atvejus, kai dėl konkrečios profesinės veiklos rūšies pobūdžio arba dėl jų vykdymo sąlygų tam tikra žmogaus savybė yra esminis ir lemiamas profesinis reikalavimas, o šis tikslas yra teisėtas ir reikalavimas yra proporcingas.

Darbo paieškos skelbimuose nurodomi reikalavimai, susiję su darbo funkcijai atlikti reikalingomis kompetencijomis, patirtimi ir gebėjimais. Skelbimai apie laisvas darbo vietas yra rengiami taip, kad jie nesudarytų galimybės pretenduoti į poziciją tik tam tikros lyties, rasės, tautybės, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų, amžiaus, lytinės orientacijos, negalios, etninės priklausomybės, religijos kandidatams.

„EPSO-G“ grupės įmonės sudaro galimybę pranešimą apie galimus diskriminacijos atvejus pateikti tiek anonimiškai, ypač tais atvejais kai asmens tapatybės nustatymas nėra būtinas pranešimui išnagrinėti, tiek atskleidžiant savo tapatybę.

Visi gauti pranešimai yra registruojami ir privalo būti nagrinėjami. Vidinis tyrimas atliekamas per įmanomai trumpiausią laiką, tačiau ne ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo gavimo dienos su galimybe pratęsti dar 30 kalendorinių dienų. Vidinio tyrimo komisijos patvirtintos išvados pateikiamos bendrovės vadovui, kuris, esant poreikiui, priima sprendimą dėl darbo pareigų pažeidimo tyrimo pradėjimo ar kitų priemonių taikymo. Suinteresuoti asmenys (nukentėjusysis ir skundžiamasis) yra raštu informuojami apie išvadą. Priklausomai nuo padaryto pažeidimo pobūdžio, darbuotojui gali būti taikoma drausminė atsakomybė už darbo pareigų pažeidimą.

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Gauti pranešimai pasitikėjimo linijos kanalais apie galimus diskriminacijos, mobingo darbe ar žmogaus teisių pažeidimo atvejus	0	2	0
Išnagrinėti pranešimai apie galimus diskriminacijos, mobingo darbe at žmogaus teisių pažeidimo atvejus	0	2	0
Užfiksuoti pasitvirtinę diskriminacijos, mobingo darbe at žmogaus teisių pažeidimo atvejai	0	0	0

„EPSO-G“ grupėje galioja lygių galimybių politika ir diskriminacijos, smurto, priekabiavimo ir seksualinio priekabiavimo prevencijos tvarka. Joje aprašyti galimo smurto, diskriminacijos, priekabiavimo bei seksualinio priekabiavimo atpažinimo būdai, jų prevencijos priemonės, pranešimų apie pastebėto ar patirto galimo netinkamo elgesio teikimo ir nagrinėjimo tvarka. Tvarkoje numatytos pranešusių asmenų ir nukentėjusių asmenų apsaugos priemonės bei jiems teikiamos pagalbos formos.

„EPSO-G“ grupės įmonių darbuotojai apie galimus žmogaus teisių pažeidimus ar diskriminacijos atvejus gali pranešti specialiai sukurtu pasitikėjimo linijos kanalu: el. paštu, telefonu arba užpildydami „EPSO-G“ svetainėje prieinam pranešimo pateikimo forma. Pranešimus galima teikti ir anonimiškai.

2023 m. visos „EPSO-G“ grupės įmonės įgyvendino lygių galimybių užtikrinimo gerinimo veiksmų planus, kurių pagrindą sudarė visų įmonių darbuotojų teoriniai ir praktiniai mokymai, siekiant, kad kiekvienas darbuotojas būtų asmeniškai atsakingas ir įsipareigojęs savo profesionaliu elgesiu užtikrinti lygias galimybes savo darbo vietoje. Grupės įmonės, kaip darbdaviai užtikrina lygias galimybes visuose darbuotojo veiklos organizacijoje procesuose, pavyzdžiui, veiklos vertinimas, ugdymasis, papildomų naudų skyrimas vienodomis sąlygomis taikomi visiems darbuotojams, nepaisant jų pareigybių kategorijų.

„Litgrid“ 2023 m. lapkritį tradiciškai skelbė lygių galimybių mėnesiu. Jo metu darbuotojai dalyvavo mokymuose ir renginiuose, kuriuose gilino suvokimą ir žinias apie tai, kas yra lygios galimybės organizacijoje ir kokiais efektyviais būdais jas siekiame užtikrinti. „Litgrid“ veikia ir lygybės ambasada, kurioje įvairias su lygių galimybių stiprinimu susijusias iniciatyvas įgyvendina įmonės darbuotojai.

10.2.2. Klientai ir visuomenė

10.2.2.1. Klientų pasitenkinimas paslaugomis

„EPSO-G“ grupės bendrovės „Litgrid“, „Amber Grid“, „Baltpool“, „Tetas“ veikia verslas verslui segmente, nuolat tobulina klientų aptarnavimo sistemas ir procesus, skiriamas dėmesys klientų savitarnos sistemų tobulinimui ir automatizacijai.

„Litgrid“ klientai yra elektros skirstomųjų tinklų operatoriai, elektros energijos gamintojai bei tiekėjai, elektros energijos vartotojai – didelės pramonės įmonės. Prie „Litgrid“ tinklo kasmet prijungiama vis daugiau atsinaujinančių išteklių energiją gaminančių vartotojų.

„Amber Grid“ klientai yra didelės Lietuvos pramonės įmonės ir vidutinės Lietuvos verslo bendrovės, elektros, centralizuotos šilumos gamybos įmonės, taip pat Baltijos ir trečiųjų šalių energetikos, gamtinių dujų tiekimo įmonės, kurioms teikiamos gamtinių dujų perdavimo paslaugos, biometano gamintojai.

„Baltpool“ klientai pagal vykdomas veiklas yra Lietuvoje, Baltijos šalyse ir Lenkijoje veikiantys biokuro pirkėjai (centralizuotos šilumos tiekimo įmonės, nepriklausomi šilumos gamintojai ir kitos įmonės, savo veikloje naudojančios biržoje prekiaujamus biokuro produktus) ir biokuro tiekėjai (medienos granuliu ir skiedrų gamintojai bei tiekėjai); medienos aukcionų administravimo veikloje klientai yra medienos pardavėjai – Valstybinių miškų urėdija ir jos teritoriniai padaliniai bei medienos pirkėjai – įmonės, savo veikloje naudojančios medienos produktus. Šilumos aukcionų organizavimo veikloje svarbiausi klientai yra šilumos tiekimo įmonės, kurios įpareigos joms reikalingą šilumos kiekį iš nepriklausomų šilumos tiekėjų supirkti šilumos aukcionuose ir nepriklausomi šilumos tiekėjai, kurie yra prijungti prie šilumos tiekimo sistemų ir parduoda šilumą aukcione. VIAP lėšų administravimo veiklos klientai yra elektros energijos vartotojai, kurie pagal galiojantį teisinį reguliavimą privalo mokėti VIAP lėšas už savo suvartotą elektros energiją, DAEI apskaitos vienetų administravimo veiklos klientai yra šalyje veikiantys degalų tiekėjai, kurie privalo registruotis DAEI apskaitos vienetų sistemoje ir deklaruoti duomenis apie rinkai tiekiamus ir vairotojų naudojamus degalus pagal jų rūšį, kilmę ir energinę vertę, tuo tarpu skubios intervencijos lėšų administravimo veiklos klientai yra elektros energijos gamintojai bei įmonės, vykdančios veiklą žalios naftos, gamtinių dujų, anglių ir naftos perdirbimo sektoriuose.

„Tetas“ klientai – energetikos infrastruktūros savininkai, vystytojai, pardavėjai. Didžiausi „Tetas“ klientai šiuo metu yra „Litgrid“ ir ESO.

2023 m. lapkričio–gruodžio mėn. rinkos tyrimų agentūra „Shopper Quality Group“ atliko grupės įmonių „Amber Grid“, „Baltpool“, „Litgrid“, „Tetas“ klientų pasitenkinimo tyrimą. Trečius metus organizuojamoje apklausoje dalyvavo 211 klientų.

Tyrimo rezultatai atskleidė, kad iš Grupės įmonių aukščiausią klientų pasitenkinimo įvertinimą pagal GCSI (angl. *Global Customer Satisfaction Index*) metodologiją, kaip ir 2022 metais, gavo „Amber Grid“ ir „Baltpool“ (po 83 balus) bei „Litgrid“ (81 balas). Per metus „Amber Grid“ rodiklis padidėjo vienu balu, „Baltpool“ sumažėjo 1 balu, o „Litgrid“ – trimis balais. Šių įmonių rezultatai patenka tarp rinkos lyderių. Jais laikomos didesnį nei 80 GCSI įvertį pasiekusios bendrovės.

Per metus sparčiausiai augo „Tetas“ klientų pasitenkinimo įvertinimas pagal GCSI metodologiją – 2023 m. šis rodiklis siekė 68 balus ir augo 5 balais.

Atsižvelgdami į klientų poreikius, „Amber Grid“ nuo spalio 1d. perdavimo sistemos naudotojams suteikė galimybes naudotis pažangia perdavimo paslaugų elektronine sistema, užtikrinančia patogesnę paraiškų, pajėgumų užsakymą, kokybišką aktualių duomenų apie atliktų užsakymų būklę pateikimą. Taip pat „Amber Grid“ nuo 2023 m. pradžios pradėjo nuolat veikiančią praktinę darbuotojų požiūrio į klientą ugdymo kampaniją „Pabūk kliento batuose“, kuria siekiama stiprinti kiekvieno darbuotojo požiūrį į klientus. „Baltpool“ tęsė biokuro biržos sistemos patobulinimus, tokius kaip sertifikatų moduliai ir dokumentų pasirašymo sistemos. 2023 m. „Litgrid“ pradėjo matuoti klientų pasitenkinimą po kiekvieno atsinaujinančių energijos išteklių vystymo etapo (ketinimų protokolo pasirašymo, išankstinių prijungimo sąlygų išdavimo, prijungimo sąlygų išdavimo).

GCSI indeksą sudaro vertinimas nuo 0 iki 100, skaičiuojamas vertinant tris kriterijus: bendrą pasitenkinimą bendrove, jos atitikimą lūkesčiams ir jos palyginimą su įsivaizduojama idealia kompanija.

10.2.2.2. Vietinės bendruomenės

„EPSO-G“ grupės įmonės iš anksto informuoja vietos bendruomenes apie jų kaimynystėje vykdomus projektus. Projektų įgyvendinimo metu darbų laikas derinamas su gyventojais. Siekiama, kad viso projekto įgyvendinimo metu gyventojams būtų minimizuoti dėl vykdomų darbų kylantys nepatogumai.

Siekiant užtikrinti šalia dujotiekių gyvenančių žmonių saugumą ir didinant gyventojų sąmoningumą „Amber Grid“ 2023 m. įgyvendino visuomenės informavimo kampaniją „Saugok save ir dujotieki“. Kampanija buvo siekiama atkreipti žmonių, gyvenančių ar dirbančių greta magistralinio dujotiekio arba šalia jo turinčių nekilnojamojo turto, dėmesį į dujotieki, jo apsaugos zonas, saugumą užtikrinančias vietovės klasių teritorijas. Kampanija visuomenei suteikė daugiau žinių apie greta dujų perdavimo sistemos objektų taikomus užstatymo pastatais normatyvus, paskatino atidžiau planuoti savo veiklą šalia dujotiekių, pasidomėti galiojančiais veiklos ribojimais ir laikytis nustatytų taisyklių.

Įgyvendinant stambiausią infrastruktūrinį 2023 m. „Amber Grid“ projektą – magistralinio dujotiekio Vilnius-Kaunas atkarpų rekonstrukciją, didelis dėmesys buvo skirtas vietos bendruomenei. Kauno ir Kaišiadorių rajonų savivaldybės, seniūnai ir gyventojai buvo nuolat informuojami tiesiogine tarpasmenine komunikacija ir informaciniais plakatais apie darbų pradžią, svarbiausius numatomus darbų etapus ir jų metu patiriamus laikinus nepatogumus bei apie darbų pabaigą. Projekto metu buvo bendradarbiaujama su vietos gyventojais bei rangovais dėl kelių sutvarkymo.

Per 2023 m. įvyko 5 bendruomenėms dedikuoto renginių ciklo „Saugumo pokalbiai“ susitikimai. Šia iniciatyva „Amber Grid“ siekia kurti tvarų ryšį su šalia magistralinio dujotiekio gyvenančiais ar nekilnojamojo turto turinčiais piliečiais, paaiškinti jiems apie apsaugos zonų svarbą bei veiksmus, kuriuos atliekame, siekdami užtikrinti magistralinio dujotiekio saugumą ir patikimumą.

„Litgrid“ skiria didelį dėmesį bendradarbiavimui su bendruomenėmis, kuriose vykdo nuolatinę veiklą, turinčią įtakos gyventojų aplinkai ir gyvenimo kokybei, planuoja vykdyti darbus, ar juos vykdo.

Seniūnijose, kuriose planuojami darbai, iš anksto planuojami „Litgrid“ atstovų vizitai į savivaldos įstaigas, Savivaldybių administracijoms, merams, seniūnams pristatomi darbų planai ir terminai, kontaktai, kuriais kreiptis, jei gyventojams kyla nepatogumų. 2023 m. vizitai vyko Joniškio, Kretingos, Vilniaus ir Šilutės rajonuose.

Jau vykdydami darbus, „Litgrid“ rangovai iš anksto informuoja vietos bendruomenes apie jų kaimynystėje vykdomus projektus. Projektų įgyvendinimo metu darbų laikas derinamas su gyventojais. Siekiama, kad viso projekto įgyvendinimo metu gyventojams būtų minimizuoti dėl vykdomų darbų kylantys nepatogumai.

Vietovėse, kur veikiantys įrenginiai kelia triukšmą, „Litgrid“ atlieka matavimus, dalyvauja susitikimuose su gyventojais ir sprendžia kylančius klausimus. 2023 m. Alytaus rajone inicijuotas triukšmo užtvarų statybos projektas prie „Litgrid“ valdomos „LitPoLLnk“ pastotės.

„Energy cells“ energijos kaupimo sistemos baterijų parkai yra įrengti Vilniuje, Šiauliuose ir Alytaus bei Utenos rajonuose. Pradėjusi projekto įgyvendinimą bendrovė nuo pat darbų pradžios informavo šalia parkų gyvenančias bendruomenes apie projekto pobūdį, svarbą energetikai, projekto įgyvendinimo etapus. Bendruomenės buvo informuojamos organizuojant susitikimus savivaldybėse, per žiniasklaidos priemones ir tiesioginių susitikimų su gyventojais metu, bendrovės svetainėje. Įvertinus faktą, kad kaupimo įrenginiai – baterijos yra pirmieji tokio tipo įrenginiai Baltijos šalyse ir gyventojams gali kilti klausimų apie tokių įrenginių veikimą ir poveikį aplinkai, bendrovė skyrė didelę dėmesį šių klausimų aprašymui, išaiškinimui ir pristatymui. Taip pat 2022 m. Projekto įgyvendinimo statybų etapo metu buvo siekiama, kad gyventojams būtų minimizuoti dėl vykdomų darbų kylantys nepatogumai, atitinkamai suplanuoti sunkiojo transporto judėjimo keliai ir laikas, siekiant išsaugoti gyventojų ramybę jų poilsio metu.

2023 m. kaip ir ankstesniais projekto įgyvendinimo metais, „Energy cells“ siekė kurti atvirus, skaidrius ir socialiai atsakingus santykius su bendruomenėmis, savivaldybėmis, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) atstovais. Didelis dėmesys buvo skiriamas triukšmo klausimams. Pradėjus testuoti baterijų parkus, Vilniaus baterijų parko bendruomenių atstovams buvo pasiūlyta galimybė apsilankyti baterijų parke, apžiūrėti įrengtas akustines garsą sugeriančias sienas, taip pat visuose keturiuose baterijų parkuose buvo atlikti garso matavimai, kurie, kaip patvirtino ir Nacionalinio visuomenės sveikatos centro atstovai, parodė kad aplink baterijų parkus įrengtos triukšmo mažinimo priemonės yra pakankamos.

Svarbu paminėti, kad projekto įgyvendinimo metu, įvertinus, kad kaupimo sistemos baterijų parkai buvo statomi šalia jau esamos „Litgrid“ infrastruktūros, taip pat įvertinus, kad Vilniuje ir Alytuje gyventojai buvo kreipęsi dėl triukšmo iš „Litgrid“ pastorių, šalia kurių buvo statomi baterijų parkai, buvo sukurta „EPSO-G“ koordinuojama „EPSO-G“, „Litgrid“ ir „Energy cells“ projekto grupė, kuri Vilniaus TP ir Vilniaus baterijų parko garso matavimo studiją ir jos pagrindu įrengs papildomas garsą mažinančias priemones. Toks ryšių su bendruomenėmis palaikymas ir bendrovių siekimas gerinti esamą situaciją buvo stebimas bei teigiamai įvertintas ir NVSC.

„Energy cells“ taip pat bendradarbiavo su bendruomenėmis, pagal Vilniaus miesto savivaldybės (VMSA) tvarką atsodindama iš baterijų parko teritorijos pašalintą augmeniją, medžius. Bendrovė kreipėsi į gyventojus prašydama identifikuoti vietas, kuriose medžių sodinimas, gyventojų nuomone būtų labiausiai naudingas ir reikalingas ir, suderinus su (VMSA) atsodino medžius būtent gyventojų nurodytoje vietoje.

10.2.2.3. Visuomeninė veikla

Prisidėdamos prie visuomenei ar vietos bendruomenei svarbių tikslų įgyvendinimo, „EPSO-G“ grupės bendrovės 2023 m. skatino darbuotojų savanorišką neatlygintą įsitraukimą į labdarinę veiklą, aplinkosaugines akcijas.

2023 m. „EPSO-G“ kartu su Grupės įmonėmis „Baltpool“, „Energy cells“ ir „GET Baltic“ organizavo miško sodinimo renginį. Taip pat „EPSO-G“, „Litgrid“, „Baltpool“ ir „Tetas“ darbuotojai dalyvavo labdaros ir paramos fondo „Rugutė“ palankaus vėjo malūnėlių dirbtuvėse. Fondas 16 metų teikia informacinę, finansinę, medicininę, psichologinę pagalbą onkologinėmis ligomis sergantiems vaikams.

„Amber Grid“ skatina savo darbuotojus dalyvauti savanoriškoje veikloje. 2023 m. prie savanoriškos veiklos prisijungė 37 proc. įmonės darbuotojų, kurie dalyvavo „Darom“, kraujo donorystės, palankaus vėjo malūnėlių akcijose ir pan.

2023 m. „Litgrid“ darbuotojai savanoriškai dalyvavo „Maisto banko“ iniciatyvose, savanoriai iš „Litgrid“ organizavo Ukrainos elektros perdavimo sistemos darbuotojų šeimų apgyvendinimą ir integraciją Lietuvoje. Taip pat 2023 m. „Litgrid“ organizavo tradicinį miško sodinimo renginį, kuriame kartu su „Litgrid“ kolegomis mišką sodino ir globojami Ukrainos elektros perdavimo sistemos bendrovės „Ukrenergo“ darbuotojų šeimų nariai. Nuo pat karo pradžios „Litgrid“ organizavo 100 žmonių apgyvendinimą Vilniuje, padėjo jiems integruotis, spręsti kasdienius iššūkius kylančius persikėlus gyventi į kitą šalį.

Sulaukusi Ukrainos elektros perdavimo sistemos operatoriaus pagalbos prašymo, „Litgrid“ skyrė paramą įrangą elektros tinklo atstatymui Ukrainoje: išsiuntė 110–330 kV pirminius įrenginius, srovės ir kombinuotus transformatorius, izoliatorius, srovės transformatorius ir skyriklis, 330/110 kV autotransformatorių. Lietuvoje turima įranga technologiškai tinka atstatant Ukrainos tinklą, tad Lietuva yra viena svarbesnių įrangos tiekėjų karo nuniokotai šaliai.

„Tetas“ darbuotojai dalyvavo organizacijos „Maži, bet stiprūs“ paramos Ukrainai akcijoje „Dronų giesmė“. Už darbuotojų paaukotas pinigų buvo nupirktas dronas.

10.3. Valdysenos sritis

„EPSO-G“ siekia užtikrinti skaidrų ir efektyvų energijos mainų platformos valdymą bei vystymą. Tam reikalingi komponentai yra – aukštų perdavimo tinklo patikimumo rodiklių išlaikymas, antikorupcinės kultūros formavimas visose grupės įmonėse, darnumo standartais paremtas tiekimo grandinės tobulinimas bei inovacijų kūrimo ir diegimo veikloje skatinimas.

10.3.1. Skaidri veikla

10.3.1.1. Skaidrus valdymas ir antikorupcinės aplinka

„EPSO-G“ grupė įgyvendina regioninės ir nacionalinės reikšmės strateginius projektus. Tai – didelių investicijų reikalaujantys projektai. Jų sėkmė priklauso nuo akcininkų, partnerių, kontroliuojančių bei reguliuojančių institucijų ir Lietuvos žmonių supratimo, pasitikėjimo ir paramos. Todėl savo veikloje „EPSO-G“, siekdama didinti suinteresuotų šalių pasitikėjimą, daug dėmesio skiria antikorupcinei veiklai, akcentuodama kad tolerancija korupcijai Grupėje yra nulinė.

Grupė antikorupcinę veiklą vykdo vadovaudamasi antikorupcinei vadybos sistemai pagal tarptautinį standartą ISO 37001:2016 „Antikorupcinės vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“ keliamais reikalavimais. Šių reikalavimų – taikomų antikorupcinės veiklos priemonių apimtis Grupės bendrovėse skiriamas priklausomai nuo jose identifikuotų korupcijos rizikų.

2023 m. Grupės bendrovėse nustatytos korupcijos rizikos, susijusios su:

- privačių interesų deklaravimu ir interesų konfliktų valdymu;
- asmenų, neatitinkančių Korupcijos prevencijos įstatymo ir Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo reikalavimų įdarbinimu;
- nepakankama sutarčių vykdymo kontrole;
- darbuotojų piktnaudžiavimu pareigomis, įgaliojimų viršijimu, kyšininkavimu, netinkamu pareigų atlikimu.

Korupcijos rizikoms valdyti taikytos rizikos lygį atitinkančios valdymo priemonės, į vidaus dokumentus įtrauktos nuostatos, susijusios su privačių interesų deklaravimu ir interesų konfliktų valdymu, šiais klausimais vyko darbuotojų konsultacijos, nustatytos sutarčių vykdymo taisyklės ir kt. Rizikų valdymo priemonių įgyvendinimą ir jų įtaką rizikų lygiui Grupė vertino kas ketvirtį.

Kuriant antikorupcinę aplinką Grupėje, didelis dėmesys skiriamas darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo ugdymui, kuris vykdomas įvairiomis priemonėmis ir būdais. 2023 m. Grupės bendrovėse buvo organizuoti antikorupciniai mokymai, kuriuose kviešti dalyvauti visi (100 proc.) Grupės bendrovių darbuotojų. Darbuotojų atsparumas korupcijai didinamas ir kitomis priemonėmis – vykdoma vidinė komunikacija, darbuotojai, kasmet vykdomas darbuotojų antikorupcinės kultūros tyrimas (jo rezultatai pateikiami Metiniame pranešime), yra supažindinami su svarbiausiais antikorupcinę veiklą reglamentuojančiais Grupės ir Grupės ar bendrovių vidaus teisės aktais. 2023 m. šie vidaus dokumentai teikti susipažinti 100 proc. Grupės bendrovių darbuotojų. Valdymo organų nariai į atskirą tikslinę komunikavimo auditoriją nebuvo išskirti, taip pat jiems 2023 m. nebuvo vykdyti antikorupciniai mokymai. 2024 m. „EPSO-G“ įmonių grupės mastu numatoma įdiegti korupcijos prevencijos mokymų platformą, tad planuojama, kad ateityje mokymus turės išklausti ir valdymo organų nariai.

Grupė siekia, kad jos veiklos partneriai atitiktų aukščiausius skaidrumo reikalavimus. Todėl tiek jiems, tiek kitoms suinteresuotoms šalims Bendrovių internetinėse svetainėse skelbiama informacija apie svarbiausius antikorupcinės veiklos dokumentus, tarp jų ir taikomą veiklos partneriams taikomą Tiekėjų etikos kodeksą.

Pagrindiniai antikorupcinės veiklos rodikliai

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Nustatytų korupcijos atvejų skaičius	0	0	1
Dėl nustatytų korupcijos atvejų darbuotojams skirtos nuobaudos, atleisti darbuotojai	0	0	3
Bendrovei / darbuotojams iškeltos bylos, susijusios su korupcija	0	0	0
Nustatyti korupcijos atvejai, dėl kurių su veiklos partneriais nesudarytos sutartys / jos nepratęstos	0	0	0

2023 m. Grupės bendrovėse nebuvo nustatytų korupcijos atvejų. Vertinant trejų metų periodą – 2021–2023 m. tokio pobūdžio atvejai fiksuoti tik 2021 m. ir jie buvo susiję su Grupės bendrovės suteiktų darbo išteklių naudojimu ne darbo reikmėms, už kuriuos darbuotojams buvo skirtos nuobaudos, susijusios su metiniu finansiniu skatinimu.

10.3.1.2. Darnaus tiekimo grandinės valdymas

„EPSO-G“ veikla ir įgyvendinamų projektų sėkmė priklauso nuo skaidriai ir sąžiningai vykdomų prekių, paslaugų ir darbų pirkimų.

„EPSO-G“ grupės pirkimų politikoje integruoti žaliųjų pirkimų kriterijai. Grupės įmonės siekia mažinti poveikį aplinkai, todėl įsipareigoja teikti prioritetą žaliųjų pirkimų vykdymui. Grupė įsipareigojo pasiekti ne mažiau kaip 100 proc. žaliųjų pirkimų kiekvienais metais nuo 2023 m.

Atkreiptinas dėmesys, kad „EPSO-G“ grupėje parengtas žaliųjų pirkimų įrankis, kurio pagalba paprasta parinkti tikslingiausius žaliuosius kriterijus vykdomuose pirkimuose. Grupėje taip pat periodiškai rengiami žaliųjų pirkimų mokymai. Per dvejus metus pasiektas reikšmingas rezultatas – nuo 10 procentų žaliųjų pirkimų, įvykdytų 2021 m., žaliųjų pirkimų dalis išaugo iki 95 proc.

	2023 m. rezultatas	2022 m. rezultatas	2021 m. rezultatas	2023 m. tikslas
„EPSO-G“ grupės pirkimų vertė, priskirtina žaliuosius pirkimams (skaičiuojant perkančiųjų organizacijų vykdytus viešuosius pirkimus)	>95% (dalis pirkimų persikėlė iš 2022 m., todėl rezultatas nesiekia 100 proc.)	83,2%	10%	100%

2022 m. „EPSO-G“ valdyba patvirtino Tiekėjų etikos kodeksą. „EPSO-G“ tiekėjų etikos kodeksas parengtas vadovaujantis Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos gairėmis daugiašalėms įmonėms, Jungtinių Tautų „Pasaulinio susitarimo“ principais bei gerosiomis tarptautinių energetikos bendrovių praktikomis darnumo srityje.

Nuo 2023 m. pabaigos „EPSO-G“ įmonių grupės viešuose pirkimuose dalyvaujančios organizacijos turi įsipareigoti laikytis Tiekėjų etikos kodekso nuostatų. „EPSO-G“ įmonės, užtikrindamos kodekso laikymosi priežiūrą, nuo 2024 m. kvies tiekėjus teikti informaciją apie savo vertės grandinę ir veiklos geografiją, taikomas politikas, darbdavystės, antikorupcijos bei aplinkosaugos praktikas. Tiekėjai bei jų darbuotojai taip pat turi galimybę pranešti „EPSO-G“ apie kodekso nuostatas pažeidžiantį elgesį, pasinaudodami pasitikėjimo linijos kanalu.

Socialiniai kriterijai

2023 m. „EPSO-G“ grupės vadovų komitetas nustatė tikslą, kad bent 5 proc. vykdomų pirkimų apimtų socialinius kriterijus. Siekiant tinkamai taikyti šiuos kriterijus buvo parengtas socialiai atsakingų pirkimų įrankis, kurio pagalba paprasta parinkti tikslingiausius socialinius kriterijus vykdomuose pirkimuose. Taip pat parengti socialiai atsakingų pirkimų mokymai.

Visuose „EPSO-G“ grupės vykdomuose skelbiamuose viešuosiuose pirkimuose (2023 m. >95 proc. pirkimų, vertinant pagal pirkimų vertę) tikrinami ir tiekėjų pašalinimo pagrindai, apimantys socialinius kriterijus, tokius kaip nusikaltimai susiję su prekyba žmonėmis, įsipareigojimų, susijusių su mokesčiais, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, nevykdymas, aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų nevykdymas ir pan.

2024 m. „EPSO-G“ grupės planuojami taikyti socialiniai kriterijai bus pristatyti tiekėjams renginio „Tiekėjų diena“ metu. Tiekėjai bus konsultuojami socialinių kriterijų taikymo klausimais.

Pirkimai iš Lietuvos ir užsienio tiekėjų

2023 m. „EPSO-G“ grupės vykdytuose viešuosiuose pirkimuose >95 proc. pirkimų (vertinant pagal pirkimų vertę) sutartys sudarytos su Lietuvos tiekėjais. Tokiu būdu tiekimo grandinės yra trumpos ir nesukuria perteklinių logistinių išlaidų bei poveikio aplinkai. Duomenys renkami nuo 2023 m.

10.3.1.3. Kibernetinis saugumas

Elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo paslaugos yra priskiriamos ypatingos svarbos paslaugoms. Dėl šios priežasties „EPSO-G“ grupės bendrovės, teikiančios minėtas paslaugas, reguliariai atlieka ypatingos svarbos informacinės infrastruktūros

objektų atitikties vertinimą.

Visoje „EPSO-G“ grupėje IT ir kibernetiniu saugumu besirūpinantys specialistai siekia kurti įvairaus pobūdžio kibernetinėms atakoms atsparią organizacinę kultūrą. 2023 m. surengtas socialinės inžinerijos testų ciklas, kurio metu tikrintas darbuotojų pasirėngimas atpažinti melagingus pranešimus, kuriais siekiama išgauti jautrią informaciją.

2023 m.		2022 m.	2021 m.
Atlikta prevencinių mokymų kibernetinio saugumo tematika	Kibernetinio saugumo mokymai (1) ir socialinės inžinerijos testai (4)	Kibernetinio saugumo mokymai (1) ir socialinės inžinerijos testai (3)	Kibernetinio saugumo mokymai (1) ir socialinės inžinerijos testai (3)

„Amber Grid“ ir „Litgrid“ sėkmingai tris metus iš eilės sertifikuotos pagal informacinės saugos valdymo standartą ISO 27001.

„Amber Grid“, „Litgrid“ ir „EPSO-G“ darbuotojai dalyvavo kibernetinio saugumo pratybose „Kibernetinis Skydas 2023“. Pratybų metu darbuotojai išbandė virtualaus kibernetinio saugumo poligono galimybes, kibernetinio sukčiavimo imitavimo įrankius. Pratybų metu dalyviai išbandė reagavimo į incidentus procesą, patikrino savo kibernetinio saugumo žinias, bendravimo su žiniasklaida bei krizių komunikacijos įgūdžius.

2024 m. planuojama, kad kibernetinio saugumo pratybose dalyvaus „EPSO-G“ grupės įmonių „Litgrid“, „Amber Grid“ ir „Energy cells“ darbuotojai.

10.3.1.4. Asmens duomenų apsauga

Siekdami užtikrinti Grupės bendrovėse tvarkomų asmens duomenų apsaugą, vadovaujamosi Grupės asmens duomenų apsaugos politika, apibrėžiančia pagrindinius reikalavimus asmens duomenų tvarkymui ir Grupės bendrovėse rengiamais asmens duomenų tvarkymo dokumentais, su kuriais supažindinami visi Grupės bendrovių darbuotojai. Asmens duomenų apsauga Grupės bendrovėse užtikrinama dokumentuojant asmens duomenų tvarkymo veiksmus, atliekant poveikio duomenų apsaugai vertinimą, vertinant įdiegtas technines ir organizacines duomenų saugumo priemones, valdant su asmens duomenų apsauga susijusias rizikas ir incidentus.

Siekiant praktiškai užtikrinti asmens duomenų apsaugos reikalavimų laikymąsi bei skatinti asmens duomenų apsaugos užtikrinimo kultūrą, vykdomi darbuotojų periodiniai mokymai, atliekami jų žinių patikrinimai ir komunikuojama aktualiais su asmens duomenų apsauga susijusiais klausimais (pvz., darbuotojai mokomi atpažinti asmens duomenų saugumo pažeidimus, sudaryti asmens duomenų tvarkymo sutartis ir pan.). Norėdami patikrinti, ar tinkamai Grupės bendrovėse įgyvendinama Bendrojo duomenų apsaugos reglamento reikalavimus, atliekami atitikties auditai. 2023 m. atliktuose atitikties audituose nebuvo nustatyta reikšmingų neatitiktį Bendrajam duomenų apsaugos reglamentui.

Pagrindiniai asmens duomenų apsaugos rodikliai

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Nustatytų asmens duomenų saugumo pažeidimų skaičius	0	0	0
Skundai iš kitų organizacijų / institucijų	0	0	0

2021–2023 m. periodu Grupės bendrovėse nebuvo nustatyta asmens duomenų saugumo pažeidimų. Smulkesni su asmens duomenimis susiję incidentai buvo fiksuoti, tačiau asmens duomenų saugumo pažeidimais jie nebuvo laikytini.

10.3.1.5. Antikonkurencinis elgesys ir aplinka

„EPSO-G“ įmonių grupės vadovybė užtikrina, kad įmonių grupėje būtų laikomasi nuostatų, susijusių su antikonkurenciniu elgesiu, o tai apima teisės aktų, draudžiančių nesąžiningą konkurenciją, laikymąsi, visų vadovų atitikties užtikrinimą, teisinių ir vidaus audito procedūrų užtikrinimą ir pranešimų apie antikonkurencinį elgesį galimybes.

2023 m. įmonių grupė neturėjo nei vienos bylos, susijusios su konkurencijos pažeidimais, taip pat įmonėse nebuvo identifikuota nei vieno galimo atvejo, susijusio antikonkurenciniu elgesiu.

10.3.1.6. Socialinė ir ekonominė atitiktis

Grupėje yra vykdomi atitikties užtikrinimo veiksmai, kuriais siekiama garantuoti, kad Grupė laikysis Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, vidinių dokumentų, kitų teisinę galią turinčių dokumentų, gerosios praktikos ir nacionaliniam saugumui svarbaus energetikos sektoriaus standartų reikalavimų.

Atitikties užtikrinimo veikla Grupės bendrovėse vykdoma vadovaujantis III linijų gynybos modeliu ir rizikos vertinimu pagrįsto metodo taikymo principu. Atitikties veiklą siekiama orientuoti į atitikties prioritetines sritis, kuriose kyla ar gali kilti daugiausia neatitikties atvejų ir (ar) yra didžiausia neatitikties rizikų realizavimo tikimybė ir tai gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį Grupės bendrovėms ir (ar) Grupei. 2023 m. Grupės bendrovių atitikties prioritetinių sričių sąrašas yra nurodytas Metinio pranešimo dalyje „Atitikties valdymas“.

Atitiktį suprantame kaip kiekvieno darbuotojo atsakomybę. Siekiame, kad darbuotojai ne tik užtikrintų jiems taikomų reikalavimų laikymąsi, bet ir įsitrauktų į atitikties veiklą, dalyvaudami mokymuose, pranešdami apie neatitiktis, siūlydami savo iniciatyvas.

	2023 m.	2022 m.	2021 m.
Reikšmingų neatitikčių skaičius	0	0	0
Už neatitiktis skirtų baudų skaičius	0	0	0
Už neatitiktis skirtų nepiniginių sankcijų skaičius	0	0	0
Už neatitiktis sumokėtų baudų suma (baudos už ataskaitinį laikotarpį identifikuotas neatitiktis)	0	0	0
Už neatitiktis sumokėtų baudų suma (baudos už ankstesnius ataskaitinius laikotarpius identifikuotas neatitiktis)	0	0	0

Kaip matyti iš aukščiau nurodytų rodiklių, reikšmingų neatitikčių dinamika Grupėse yra tolygi - jų nebuvo fiksuota tiek atskaitiniu laikotarpiu, tiek 2021 m. ir 2022 m.

10.3.2. Perdavimo tinklų patikimumas ir saugumas

Elektros ir dujų perdavimo tinklų patikimumą suprantame kaip be sutrikimų veikiančius tinklus 24/7. Tam būtinas šalies elektros energijos ir gamtinių dujų ilgalaikių vartojimo poreikių analizavimas ir vertinimas, atitinkamų investicijų planavimas ir vykdymas, siekiant efektyviai patenkinti energijos poreikius ir užtikrinti reikiamus elektros bei dujų perdavimo sistemų pajėgumus, sistemų saugumą ir patikimumą bei prieigą prie įvairių elektros energijos gamybos ir gamtinių dujų tiekimo šaltinių.

„Litgrid“ elektros energijos perdavimo tinklo patikimumo rodikliai	2023 m. rodikliai	2022 m. rodikliai	2022-2026 m. reguliavimo periodui VERT nustatytas leistinas (maksimalus) lygis
AIT (vidutinė perdavimo nutraukimo trukmė), min.	0,84	1,29	0,934
iš jo dėl PSO atsakomybei priskiriamų priežasčių	0,10	0,356	
ENS (neperduotos elektros energijos kiekis), MWh	23,23	38,69	27,251
iš jo dėl PSO atsakomybei priskiriamų priežasčių	2,67	10,62	

2023 m. „Amber Grid“ veikloje (kaip ir 2022 m.) nebuvo neplanuotų dujų perdavimo nutraukimų dėl dujų perdavimo sistemos operatoriaus (PSO) atsakomybės.

Tiek „Amber Grid“, tiek „Litgrid“ rengia ir reguliariai atnaujinta 10-ies metų perdavimo tinklo plėtros planus, kuriuose numato investicijas į tinklo komponentų modernizaciją bei atnaujinimus. Šios investicijos padeda išlaikyti aukštus elektros bei gamtinių dujų perdavimo rodiklius.

10.3.3. Inovacijų diegimas, moksliniai tyrimai ir skaitmenizacija

Ambicingi Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos tikslai dėl atsinaujinančiųjų energijos išteklių integravimo ir tuo pat metu vykdoma sinchronizacijos su kontinentinės Europos tinklais programa bei regioninės dujų rinkos integracijos procesai skatina „EPSO-G“ grupės įmonės ieškoti naujų inovatyvių sprendinių dėl Lietuvos energetikos sistemos patikimo veikimo dabar ir ateityje. Moksliniai tyrimai ir studijos, inovacijų diegimo veiklų planavimas ir įgyvendinimas skatina Grupės bendrovės efektyvinti savo veiklą, taikant naujus metodus, priemones ir gerąsias praktikas.

Vykdam šią veiklą „EPSO-G“ įmonių grupės vadovaujami Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros bei inovacijų veiklos gairėmis (toliau – MTEPI veiklos gairės). MTEPI veiklos gairių tikslas – per tyrimus, inovacijas ir naujus sprendimus užtikrinti „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių veiklos tęstinumą ir efektyvumą, konkurencingumą ar sąlygų konkurencijai užtikrinti sudarymą įgyvendinant NENS tikslus ir sukuriant didesnę pridėtinę vertę visuomenei.

2023 m. pabaigoje grupės inovacijų portfelį sudarė 40 priemonių, kurios orientuotos į pažangų ir efektyvų sistemų valdymą ir stebėseną (9), modernius turto valdymo sprendimus (16), Grupės ITT ir skaitmenizacijos plėtrą (9) bei naujų verslo organizavimo ir paslaugų vystymą (6). Net 20 priemonių buvo inicijuotos per 2023 m.

Plačiau apie „EPSO-G“ grupės įmonėse įgyvendinamus inovacijų projektus skelbiama šio konsoliduoto metinio pranešimo dalyje „Tyrimų ir plėtros veikla“.

11.

ES TAKSONOMIJOS ATASKAITA

11.1. Atskleidimai pagal Europos Sąjungos Taksonomijos reglamentą

11.2. Taksonominių veiklų identifikavimas

11.3. Apskaitos politika

11.4. Pajamos pagal ES Taksonomijos reglamentą

11.5. Kapitalo išlaidos pagal ES Taksonomijos reglamentą (CAPEX)

11.6. Veiklos išlaidos pagal ES Taksonomijos reglamentą (OPEX)

11. ES TAKSONOMIJOS ATASKAITA

11.1. Atskleidimai pagal Europos Sąjungos Taksonomijos reglamentą

Bendrieji atskleidimo principai

Europos Komisijos (EK) veiksmų plane dėl darnios plėtros principus atitinkančios veiklos finansavimo apibrėžtos pagrindinės priemonės, skirtos nukreipti kapitalą į aplinką tausojančią veiklą ir taip padėti Europos Sąjungai (ES) iki 2050 m. tapti klimatui neutraliu žemynu, kaip yra numatyta Europos Žaliajame kurse.

EK tam padėjo pagrindą reglamentu (ES) 2020/852, dar vadinamu ES Taksonomijos reglamentu, kuriame aprašoma, kas laikoma aplinkos atžvilgiu tvaria ekonomine veikla ir pagal kokius kriterijus ekonominė veikla priskiriama aplinką tausojančiai. Taksonomijos reglamento tikslas – visoje ES klasifikuoti ekonomines veiklas pagal apibrėžtus reikalavimus, atsižvelgiant į tos veiklos indėlį šešių aplinkosaugos tikslų (Taksonomijos reglamento 9 straipsnis) atžvilgiu, ir taip remti ES perėjimą prie klimatui neutralios ekonomikos.

Pagrindiniai šeši aplinkosaugos tikslai yra šie:

Klimato kaitos
švelninimas

Prisitaikymas prie
klimato kaitos

Tausus vandens ir jūrų
išteklų naudojimas ir apsauga

Perėjimas prie
žiedinės ekonomikos

Taršos prevencija
ir kontrolė

Biologinės įvairovės ir
ekosistemų apsauga ir atkūrimas

Taksonomijos reglamento 3 straipsnyje apibrėžta, kad ekonominė veikla laikytina tvaria aplinkos atžvilgiu, kai:

svariai prisideda prie bent vieno ar daugiau 9 straipsnyje nustatytų aplinkos tikslų (pagal 10–16 reglamento straipsnius);
nedaro reikšmingos žalos nė vienam iš 9 straipsnyje nustatytų aplinkos tikslų (pagal 17 reglamento straipsnį);
yra vykdoma laikantis nustatytų būtiniausių apsaugos priemonių (pagal 18 reglamento straipsnį);
atitinka techninės analizės kriterijus, kuriuos yra apibrėžusi EK 2021 m. birželio 4 d. deleguotame reglamente (ES) 2021/2139.

Vadovaujantis EK 2021 m. liepos 6 d. deleguotu reglamentu (ES) 2021/2178, „EPSO-G“, kaip nefinansinė įmonė, yra įpareigota atskleisti visos savo apyvartos, kapitalo ir veiklos išlaidų procentinę dalį, kurią sudaro taksonominė, kriterijus atitinkanti taksonominė ir netaksonominė ekonominė veikla, ir šiems duomenims paaiškinti aktualią kokybinę informaciją, nurodytą to paties reglamento I ir II prieduose. Taksonomijos reglamento 16 straipsnyje ir 10 straipsnio 2 dalyje taip pat apibrėžiamos sąlygas sudarančios ekonominės veiklos ir perėjimo ekonominių veiklų rūšys.

Taksonominė ekonominė veikla (angl. *Taxonomy-eligible*) apibrėžiama kaip veikla, aprašyta EK deleguotuosiuose aktuose, nepaisant to, ar ji atitinka, kuriuos nors ar visus deleguotajame akte dėl ES taksonomijos pagal klimato srities tikslus nustatytus techninės analizės kriterijus. Todėl tai, kad ekonominė veikla yra taksonominė, automatiškai nereiškia, kad jai būdingas aplinkosauginis veiksmingumas ir tvarumas.

Taksonominės veiklos grupuojamos pagal Taksonomijos reglamento 16 straipsnyje ir 10 straipsnio 2 dalyje apibrėžtas veiklų grupes – sąlygas, sudarančias ekonomines veiklas ir perėjimo ekonomines veiklas.

Perėjimo ekonominė veikla (angl. *Transitional activity*) – veikla dar neturinti mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų, kurią vykdant išmetami šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiai atitinka geriausius rezultatus atitinkamame sektoriuje ar pramonėje. Minėta veikla atitinka šias dvi sąlygas: i) ta veikla neklaido vystyti ir diegti mažo anglies dioksido kiekio alternatyvų ir ii) ja nesukuriamas turto, pasižyminčio taršos anglies dioksidu intensyvumu, susaistymas atsižvelgiant į to turto ekonominio

naudingumo laikotarpį.

Sąlygas sudaranti ekonominė veikla (angl. *Enabling activity*) – veikla, kuria tiesiogiai sudaromos sąlygos svariai prisidėti siekiant aplinkos tikslo.

Kriterijus atitinkanti taksonominė veikla (angl. *Taxonomy-aligned*) – apibrėžiama kaip veikla, svariai prisidedanti prie bent vieno ar daugiau Deleguotame akte nustatytų aplinkos tikslų, nedaranti reikšmingos žalos nė vienam iš jų, yra vykdoma laikantis nustatytų būtiniausių apsaugos priemonių bei yra atitinkanti nustatytus techninės analizės kriterijus.

Netaksonominė ekonominė veikla (angl. *taxonomy-non-eligible*) – apibrėžiama kaip veikla, kuri nėra įtraukta bei aprašyta Europos Komisijos Deleguotuosiuose aktuose dėl ES taksonomijos.

11.1.1. Taksonomijos taikymas „EPSO-G“ grupėje

Laikydami si įsipareigojimo remti Europos ambiciją pereiti prie klimatui neutralios ekonomikos, „EPSO-G“ atliko vykdomų veiklų atitikimo ir suderinamumo su Taksonomijos reglamentu analizę. Vadovaudamiesi Taksonomijos reglamentu bei deleguotaisiais aktais, veiklų analizę vykdėme vadovaudamiesi šiais žingsniais:

1. **Taksonominių ekonominių veiklų identifikavimas.** Analizuojamas ir peržiūrimas deleguotasis aktas dėl tvarių veiklų, kuriomis siekiama sušvelninti ir prisitaikyti prie klimato kaitos tikslų, taip pat Papildomą deleguotąjį klimato aktą bei nustatome visas taksonomines ekonomines veiklas Grupės įmonėse. Taksonominių ekonominių veiklų sąrašas buvo papildytas, pridedant veiklas, kurios nebuvo įtrauktos į 2022 m. metinį pranešimą.
2. **Atitikimo techninės analizės (svaraus prisidėjimo) kriterijams vertinimas.** Siekiant nustatyti, ar veikla prisideda prie aplinkos apsaugos tikslų įgyvendinimo, ekonominė veikla turi atitikti EK 2021 m. birželio 4 d. deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I arba II prieduose numatytus techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo ir (ar) prisitaikymo prie jos.
3. **Reikšmingos žalos nedarymo (angl. *Do no significant harm*) kitiems aplinkos tikslams analizė.** Ekonominė veikla turi nedaryti reikšmingos žalos kitiems 5 aplinkosaugos tikslams pagal EK 2021 m. birželio 4 d. deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I arba II prieduose numatytus žalos kitiems aplinkos tikslams nedarymo techninės analizės kriterijus;
4. **Atitikties nustatytoms būtiniausioms apsaugos priemonėms vertinimas.** Vertinama EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms ir JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų laikymąsi Grupėje, įskaitant kiekvieną Taksonomijos kriterijus atitinkančią veiklą.
5. **Atitikties statuso nustatymas.** Vadovaujantis anksčiau išvardytais žingsniais, po svaraus prisidėjimo ir reikšmingos žalos nedarymo kriterijų vertinimo, jei Grupės įmonės taksonominė ekonominė veikla juos atitinka, pažymime, kad ji yra kriterijus atitinkanti taksonominė ekonominė veikla. Jei ne, pažymime, kad veikla yra kriterijų neatitinkanti.
6. **Taksonominių, taksonomijos kriterijus atitinkančių bei ne taksonominių veiklų rodiklių apskaičiavimas.** Vadovaujantis Reglamento reikalavimais pateikiami duomenys: ekonominių veiklų pajamos, kapitalo išlaidos (angl. CAPEX) ir veiklos išlaidos (angl. OPEX). Apskaičiuojami remiantis ankstesnių žingsnių vertinimų rezultatais.

11.2. Taksonominių veiklų identifikavimas

„EPSO-G“ grupės taksonominių veiklų identifikavimas atliktas vadovaujantis 2021 m. birželio 4 d. Europos Komisijos deleguotu reglamentu (ES) 2021/2139 ir jame numatytais kriterijais. Identifikavimas ar veikla yra taksonominė ekonominė yra pirmasis žingsnis nustatant atitiktį Taksonomijos reglamentui. Taksonominės ekonominės veiklos suskirstytos į perėjimo ir sąlygas sudarančias veiklas, priskiriant joms atitinkamą NACE klasifikatoriaus kodą.

Taksonominių veiklų identifikavimo procese vertintos šios „EPSO-G“ grupės įmonės ir jų veiklos:

„Amber Grid“ – gamtinių dujų perdavimas Lietuvos teritorijoje;
 „Baltpool“ – biokuro biržos administravimas, medienos aukcionų organizavimas, šilumos aukcionų organizavimas;
 „Energy cells“ – energijos kaupimo įrenginių (baterijų) sistemos valdymas;
 „EPSO-G“ – įmonių grupės valdymas, priežiūra bei kontrolė;
 „Litgrid“ – elektros energijos perdavimas aukštosios įtampos (110 ir 330 kV) elektros įrenginiais;
 „Tetas“ – elektros įrenginių iki 400 kV įtampos statyba ir eksploatacijos darbai, elektros tinklų tiesimas, atsinaujinančių energetinių išteklių montavimas.

„EPSO-G“ Grupės įmonių Taksonominių ekonominių veiklų sąrašas

„EPSO-G“ grupės įmonė	Taksonomijos kodas	NACE klasifikatoriaus kodas(-i)	Deleguotuosiuose aktuose nurodyta veikla	Veiklos aprašymas klimato kaitos švelninimo tikslui (EK deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I priede nurodyta veikla)	Veiklos aprašymas prisitaikymo prie klimato kaitos tikslui (EK deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 II priede nurodyta veikla)
„Amber Grid“	4.1	D35.11	Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	Elektros energijos gamybos įrenginių, gaminančių elektrą naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją, statyba arba eksploatavimas.	Elektros energijos gamybos įrenginių, gaminančių elektrą naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją, statyba arba eksploatavimas.
	4.14	D35.22, F42.21, H49.50	Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai	Dujų tinklų pertvarkymas, jų paskirties keitimas arba modifikavimas iš atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tikslais. Vandenilio ir kitų mažo anglies dioksido pėdsako dujų transportavimui skirtų perdavimo ir skirstymo vamzdynų tiesimas arba eksploatavimas.	Dujų tinklų pertvarkymas, jų paskirties keitimas arba modifikavimas iš atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tikslais. Vandenilio ir kitų mažo anglies dioksido pėdsako dujų transportavimui skirtų perdavimo ir skirstymo vamzdynų tiesimas arba eksploatavimas.
„Energy cells“	4.10	Šios kategorijos ekonominei veiklai nėra suteiktas specialus	Elektros energijos kaupimas	Įrenginių, kuriuose elektros energija saugoma ir vėliau elektros energijos pavidalu grąžinama, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla	Įrenginių, kuriuose elektros energija saugoma ir vėliau elektros energijos pavidalu grąžinama, statyba ir

		NACE kodas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1893/2006		apima hidroenergijos akumuliaciją.	eksploatavimas. Ši veikla apima hidroenergijos akumuliaciją.
„Litgrid“	4.9	D35.12 Elektros perdavimas	Elektros energijos perdavimas ir skirstymas	Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.	Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.
	4.9	D35.12 Elektros perdavimas	Elektros energijos perdavimas ir skirstymas	Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.	Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.
„Tetas“	7.6	F42	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimo, techninės priežiūros ir remonto veikla vietoje, kurią sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos įrengtos vietoje kaip techninės pastato sistemos: (a) fotovoltinės saulės energijos sistemos ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimo, techninės priežiūros ir remonto veikla vietoje, kurią sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos įrengtos vietoje kaip techninės pastato sistemos: (a) fotovoltinės saulės energijos sistemos ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.
„EPSO-G“ grupės įmonėms priklausančios transporto priemonės	6.5	H49.32 Taksi veikla, H49.39 Kitas, niekur kitur nepriskirtas, keleivinis sausumos transportas ir N77.11 Automobilių ir lengvųjų variklinių transporto priemonių nuoma ir išperkamoji nuoma	Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis	M1, N1 kategorijų transporto priemonių, kurioms taikomas Reglamentas (EB) Nr. 715/2007, arba L kategorijos transporto priemonių (dviračių ir triračių transporto priemonių ir keturračių) pirkimas, finansavimas, nuoma, išperkamoji nuoma ir eksploatavimas	M1, N1 kategorijų transporto priemonių, kurioms taikomas Reglamentas (EB) Nr. 715/2007, arba L kategorijos transporto priemonių (dviračių ir triračių transporto priemonių ir keturračių) pirkimas, finansavimas, nuoma, išperkamoji nuoma ir eksploatavimas.

Papildomo deleguotojo klimato akto 8 str. 6 ir 7 dalyse nurodytos taksonominės ir netaksonominės veiklos nėra aktualios Grupei, nes jos nevykdo su branduoline energija (veikla 4.26–4.28) ir iškastinėmis dujomis susijusios veiklų (veikla 4.29–4.31). Dėl šios priežasties, informacija nėra pateikiama lentelėse pagal reglamento (ES) 2021/2178 XII priedą.

11.2.3. Atitikimo techninės analizės (svaraus prisidėjimo) kriterijams vertinimas

Atitikimo techninės analizės kriterijams, pagal kuriuos nustatoma, kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie klimato kaitos švelninimo ir arba prisitaikymo prie jos, vertinimas atliekamas tik tų „EPSO-G“ grupės įmonių veiklos, kurios identifikuotos, kaip taksonominės. Šis vertinimas atliekamas vadovaujantis 2021 m. birželio 4 d. EK deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I ir II prieduose pateiktais techninės analizės kriterijais.

Pažymima, kad 2023 m. birželio 27 d. EK priėmė deleguotąjį reglamentą (ES) 2023/2486, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant techninės analizės kriterijus, pagal kuriuos nustatoma kokiomis sąlygomis ekonominė veikla laikoma svariai prisidedančia prie kitų aplinkosaugos tikslų: **tausaus vandens ir jūrų išteklių naudojimo ir apsaugos, perėjimo prie žiedinės ekonomikos, taršos prevencijos ir kontrolės arba biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugos ir atkūrimo**, ir ar ta ekonominė veikla nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkos tikslams, ir kuriuo dėl tam tikros informacijos apie tą ekonominę veiklą viešo atskleidimo iš dalies keičiamas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2021/2178. Įvertinus deleguotąjį reglamentą 2023/2486, nebuvo nustatyta „EPSO-G“ grupės įmonėms priskirtinų taksonomijos ekonominių veiklų, kurioms yra taikomi svaraus prisidėjimo kriterijai.

„EPSO-G“ grupės įmonė	Taksono mijos kodas	Deleguotuosiuose aktuose nurodyta veikla	Svaraus prisidėjimo kriterijus	Grupės įmonės vykdomos veiklos aprašymas
„Amber Grid“	4.1	Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	Vykdant veiklą gaminama elektra naudojant fotovoltinės saulės energijos technologiją.	„Amber Grid“ 2023 m. gamino elektros energiją savo reikmėms, naudojant 1,45 MW galios įrengtą fotovoltinės saulės energijos technologiją. 2023 m. bendrovė pagamino 1 478 MWh atsinaujinančios elektros energijos, iš kurios savo reikmėms suvartojo – 288,5 MWh. <i>Veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų.</i>
	4.14	Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai	Tai yra viena iš šių veiklos rūšių: (c) dujų perdavimo ir skirstymo tinklų modifikavimas, kai pagrindinis tikslas yra integruoti vandenilį ir kitas mažo anglies dioksido pėdsako dujas, įskaitant bet kokią dujų perdavimo ar skirstymo tinklo veiklą, kuri suteikia galimybę tinklui padidinti vandenilio arba kitų mažo anglies dioksido pėdsako dujų derinį dujų sistemoje. Ši veikla apima esamų dujotiekių ir kitų tinklo elementų nuotėkio aptikimą ir remontą, siekiant sumažinti metano nuotėkį.	Prie „Amber Grid“ sistemos pirmasis biudujų gamintojas buvo prijungtas 2023 m. kovo pabaigoje ties Vytartais, Pasvalio raj. savivaldybėje. Biudujos į „Amber Grid“ sistemą pradėtos leisti liepos 12 d. Per 2023 m. į „Amber Grid“ perdavimo sistemą buvo įleista ir transportuota 47 028 890 kWh biudujų su kilmės garantijomis. <i>Veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų.</i>
	4.10	Elektros energijos kaupimas	Įrenginių, kuriuose elektros energija saugoma ir vėliau elektros energijos pavidalu grąžinama, statyba ir eksploatavimas. Ši veikla apima hidroenergijos akumuliavimą.	„Energy cells“ iki 2023 m. rugpjūčio 25 d./ 2023 m. rugsėjo 15 d./2023 m. rugsėjo 27 d./2023 m. rugsėjo 28 d. vykdė elektros energijos kaupimo sistemos statybą. Bendrovė pradėjo eksploatuoti elektros energijos kaupimo sistemos (BEKS) objektus nuo: pirmas BEKS parkas nuo 2023 m. rugpjūčio 26 d., antras – 2023 m. rugsėjo 16 d., trečias – 2023 m. rugsėjo 28 d., ketvirtas – 2023 m. rugsėjo 29 d. Lietuvos teritorijoje buvo įrengti 4 įrengtuose elektros energijos

				kaupimo baterijų parkai, kurių bendra galia siekia 200 MWh. <i>Veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų.</i>
„Litgrid“	4.9	Elektros energijos perdavimas ir skirstymas	1. Perdavimo ir skirstymo infrastruktūra arba įranga yra elektros energijos sistemoje, kuri atitinka bent vieną iš šių kriterijų: a) sistema yra sujungta Europos sistema, t. y. sujungtos valstybių narių, Norvegijos, Šveicarijos ir Jungtinės Karalystės kontrolės sritys, ir jai pavaldžios sistemos 2. Veikla yra viena iš jų: (e) įrangos įrengimas siekiant padidinti elektros energijos sistemos valdymo ir stebėjimo galimybes ir sudaryti sąlygas plėtoti ir integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, įskaitant: (ii) ryšių ir valdymo įrangą (įskaitant pažangiąją programinę įrangą ir valdymo patalpas, pastočių ar maitinimo įrenginių automatizavimą ir įtampos reguliavimo pajėgumus, kad būtų galima prisitaikyti prie labiau decentralizuotų atsinaujinančiosios energijos šaltinių); Matavimo infrastruktūros, kuri neatitinka Direktyvos (ES) 2019/944 20 straipsnyje nustatytų pažangiųjų matavimo sistemų reikalavimų, įrengimas reikalavimų neatitinka.	„Litgrid“ valdomi elektros energijos perdavimo tinklų sistema yra sujungta su Europos sistema per nuolatinės srovės keitiklius su Švedijos ir Lenkijos elektros tinklais „Litgrid“ 2023 m. įrengė įrangą, kad padidintų elektros energijos sistemos valdymo ir stebėjimo galimybes. 2023 m. buvo atliktas pilotinis DLR (angl. <i>Dynamic Line Rating</i>) projektas, jo metu prie oro linijų įdiegti specialūs prietaisai matavo orų sąlygas, o inovatyvus modelis vertino esamą ir prognozavo galimą linijų pralaidumą. Bandymų rezultatai rodo, kad naudojant šią technologiją elektros perdavimo linijos pralaidumas vidutiniškai padidėjo 52 proc., palyginti su nustatytu projektiniu pralaidumu. Matavimo infrastruktūros, kuri neatitinka Direktyvos (ES) 2019/944 20 reikalavimų per 2023 metus AB „Litgrid“ neįrenginėjo. <i>Veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų.</i>
„Tetas“	4.9	Elektros energijos perdavimas ir skirstymas	Perdavimo sistemų, kuriomis elektros energija perduodama sujungta itin aukštos ir aukštos įtampos sistema, statyba ir eksploatavimas.	„Tetas“ 2023 m. vykdė veiklą elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus „Litgrid“ bei elektros energijos skirstymo sistemos operatoriaus „Energiijos skirstymo operatorius“ tinkluose. Pagal I priedo 4.9 punkte apibrėžtus techninės analizės kriterijus, bendrovė vykdė veiklas: (c) perdavimo ir skirstymo transformatorių, kurie atitinka

			Komisijos reglamento (ES) Nr. 548/2014 (178) I priede nustatytus 2 pakopos reikalavimus (2021 m. liepos 1 d.), ir vidutinės galios transformatorių, kurių didžiausia įtampa neviršija 36 kV ir kurie atitinka standarte EN 50588-1 (179) nustatytus AAA0 lygio reikalavimus dėl nuostolių be apkrovos, įrengimas; (d) įrangos ir infrastruktūros statyba ir (arba) įrengimas ir eksploatavimas, kai pagrindinis tikslas yra didinti atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybą arba naudojimą; (e) įrangos įrengimas siekiant padidinti elektros energijos sistemos valdymo ir stebėjimo galimybes ir sudaryti sąlygas plėtoti ir integruoti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, įskaitant: (i) jutiklius ir matavimo priemones (įskaitant meteorologinius jutiklius, skirtus atsinaujinančios produkcijos prognozavimui); (h) perdavimo sistemų jungiamosios linijos statyba ir eksploatavimas, jei viena iš sistemų atitinka reikalavimus. <i>Veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų.</i>
7.6 (a)	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimo, techninės priežiūros ir remonto veikla vietoje, kurią sudaro viena iš toliau nurodytų atskirų priemonių, jei jos įrengtos vietoje kaip techninės pastato sistemos: (a) fotovoltinės saulės energijos sistemos ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.	„Tetas“ 2023 m. vykdė veiklą, kuri apima saulės elektrinių namams ir įmonėms montavimą, techninę ir eksploatacinę saulės elektrinių priežiūrą. Pagal I priedo 7.6 punkte apibrėžtus techninės analizės kriterijus, ši veikla atitinka (a) dalį - fotovoltinės saulės energijos sistemos ir pagalbinės techninės įrangos įrengimas, techninė priežiūra ir remontas.

		Veikla atitinka svaraus prisidėjimas prie klimato kaitos švelninimo techninį analizės kriterijų.	
„EPSO-G“ grupės įmonės priklausančios transporto priemonės	6.5	Veikla atitinka šiuos kriterijus: (a) M1 ir N1 kategorijų transporto priemonių, kurioms taikomas Reglamentas (EB) Nr. 715/2007, atveju: i) iki 2025 m. gruodžio 31 d. savitasis išmetamo CO₂ kiekis, apibrėžtas Reglamento (ES) 2019/631 3 straipsnio 1 dalies h punkte, yra mažesnis nei 50 g CO₂/km (mažataršės ir netašios lengvosios transporto priemonės); (b) L kategorijos transporto priemonių atveju variklio išmetamo CO₂ kiekis, apskaičiuotas pagal Reglamente (ES) Nr. 168/2013 nustatytą teršalų išmetimo bandymo procedūrą, lygus 0 g CO₂e/km.	2023 m. pabaigoje Grupė turėjo 415 vnt. M1 kategorijos transporto priemonių. Tik 12 proc. turimų Grupės įmonių automobilių yra nulinės taršos, 15 proc. – savitasis išmetamo CO₂ kiekis yra mažesnis nei 50 CO₂/km. Todėl vertiname, kad 6.5. skirsnyje nurodyta veikla neatitinka svaraus prisidėjimo prie klimato kaitos švelninimo techninių analizės kriterijų.

11.2.4. Reikšmingos žalos nedarymo kitiems aplinkos tikslams analizė

Atliekant šią analizę, siekiama nustatyti, ar nustatyta taksonominė ekonominė veikla (išvardintos lentelėje aukščiau) nedaro reikšmingos žalos kitiems aplinkosaugos tikslams pagal Europos Komisijos 2021 m. birželio 4 d. deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I arba II prieduose numatytus žalos kitiems aplinkos tikslams nedarymo techninės analizės kriterijus. Kadangi nustatyta, kad visos anksčiau identifikuotos taksonominės ekonominės veiklos prisideda prie klimato kaitos švelninimo tikslo, analizė atliekama vadovaujantis EK 2021 m. birželio 4 d. deleguotojo reglamento (ES) 2021/2139 I priedo A, B, C, D ir E priedėliais, kuriuose ir apibrėžiami reikšmingos žalos nedarymo kriterijai.

„EPSO-G“ grupės įmonė	Taksono- mijos kodas	Deleguotuosiuose aktuose nurodyta veikla	Prisitaikymo prie Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai pagal (ES) 2021/2139 I priedo A, B, C, D ir E priedėlius kaitos tikslui	
„Amber Grid“	4.1	Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	2023 m. atliktas Grupės su klimato kaita susijusių rizikų (perdavimo infrastruktūros ir pastatų) vertinimo analizė pagal su Klimatu susijusios finansinės informacijos darbo grupės (angl. <i>Task Force on Climate-Related Financial Disclosures, TCFD</i>) rekomendacijas ir metodologiją. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas buvo grindžiamas geriausia prieinama praktika ir turimomis gairėmis, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinių klimato kaitos komisijos ataskaitomis. Vertinimas buvo grįstas ir atsižvelgiant į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos, Klimato ir tyrimų skyriaus atlikta studija „Klimato kaitos rizikos XXI a. viduriui studija“ (2023), kurioje numatomas Lietuvos fizinių rizikų lygis ateities klimato sąlygomis. Su šia veikla susiję fiziniai pavojai: karščio bangos, gausūs krituliai, audros. Poveikio vertinimas – žemas. Laikytina, kad „Amber Grid“ veikla atitinka šį kriterijų.
			3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas.
			4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Įrengdama fotovoltinę saulės energijos technologiją, Bendrovė AB „Amber Grid“ rinkosi patvarią technologiją, kurios gyvavimo ciklas apima nemažiau 25 metų. Pasirinktos įrangos našumas po 10 metų veikimo – 90 %, po 25 metų veikimo – 80 %.
			5) Taršos prevencija ir kontrolė	Todėl vertinama, kad pasirinkta technologija atitinka šį kriterijų. Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas.
			6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Įrengdama fotovoltinę saulės energijos technologiją, bendrovė „Amber Grid“ atliko saulės elektrinių modulių įrengimo prieš-projektinę galimybių studiją. Poveikio aplinkai vertinimas nebuvo atliekamas, kadangi jis nebuvo būtinas pagal galiojančius teisės aktus – 1,45 MW bendros galios saulės energijos technologijas „Amber Grid“ įrengė 3-ose savo teritorijose.
„Amber Grid“	4.14	Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai	2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	Todėl vertinama, kad pasirinkta technologija atitinka šį kriterijų. 2023 m. atliktas Grupės su klimato kaita susijusių rizikų (perdavimo infrastruktūros ir pastatų) vertinimo analizė pagal su Klimatu susijusios finansinės informacijos darbo grupės (angl. <i>Task Force on Climate-Related Financial Disclosures, TCFD</i>) rekomendacijas ir metodologiją. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas buvo grindžiamas geriausia prieinama praktika ir turimomis gairėmis, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinių klimato kaitos komisijos ataskaitomis. Vertinimas buvo grįstas ir atsižvelgiant į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos, Klimato ir tyrimų skyriaus atlikta studija „Klimato kaitos rizikos XXI a. viduriui studija“ (2023), kurioje numatomas Lietuvos fizinių rizikų lygis ateities klimato sąlygomis. Su šia veikla susiję fiziniai pavojai: karščio bangos, gausūs krituliai, audros. Poveikio vertinimas – žemas. Laikytina, kad „Amber Grid“ veikla atitinka šį kriterijų.
			3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Biodujų prijungimas ir transportavimas „Amber Grid“ dujų perdavimo tinklais nesusijęs su vandens išteklių naudojimu ar apsauga, todėl netrukdo pasiekti geros jūrų vandenų aplinkos būklės ir nepablogina padėties jūrų vandenyse, kurių aplinkos būklė gera. Dėl šios veiklos vandens išteklių naudojimas neišauga, apsauga nesuprastėja, todėl poveikio vertinimas – žemas.
			4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	Laikytina, kad „Amber Grid“ veikla atitinka šį kriterijų. Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas.
			5) Taršos prevencija ir kontrolė	„Amber Grid“ savo įrenginių darbui nevaržo transportuojamų biodujų, todėl jiems nėra taikomi Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/125/EB (1) reikalavimai. Prijungiant prie sistemos biodujų gamintojus laisvam biodujų transportavimo užtikrinimui „Amber Grid“ sistemoje nebuvo projektuojami ir įrengiami nauji biodujų kuro vartojimo įrenginiai, kuriems būtų taikomi ekologinio projektavimo reikalavimai.
			6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Laikytina, kad „Amber Grid“ veikla atitinka šį kriterijų. Vadovaujantis LR teisės aktų reikalavimais „Amber Grid“ vykdo infrastruktūrinių projektų poveikio aplinkai vertinimą (PAV). Vykdamas dujotiekio Vilnius-Kaunas 16 km rekonstrukciją 2022 m. buvo atliktas PAV bei gauta teigiama atrankos išvada veiklai vykdyti. Laikantis PAV sąlygų, atskirų atkarpų rekonstravimo projektas įgyvendintas 2023 m.

				2022 m. baigus GIPL (Gas Interconnection Poland-Lithuania) dujotiekio projekto statybą, iki 2026 m. (ketverius metus) bus vykdomas po statybinis atskirų etapų monitoringas, pagal 2016 m. su Aplinkos apsaugos agentūra sudertą aplinkos monitoringo programą. Monitoringo metu yra stebima kaip vietinė flora, fauna bei vietai būdinga rūšinė įvairovė atsistato po magistralinio dujotiekio statybos ir ar nereikalinga imtis papildomų priemonių siekiant atstatyti arba pagerinti prieš statybas buvusią padėtį. Remiantis 2021-2023 m. aplinkos monitoringo duomenimis, nustatyta, kad GIPL dujotiekio jungties statyba reikšmingos neigiamos įtakos gamtinei aplinkai neturėjo. Vadovaujantis LR Aplinkos apsaugos agentūros atrankos išvada „Dėl biometano vamzdyno prijungimo prie AB „Amber grid“ perdavimo sistemos Aukštikalnių ir Vytartų k., Pasvalio r. poveikio aplinkai vertinimo“, poveikio aplinkai vertinimas šiai ūkinei veiklai neprivalomas. <i>Veikla atitinka šio priedo D priedėlyje nustatytus kriterijus.</i> 2023 m. atliktas Grupės su klimato kaita susijusių rizikų (perdavimo infrastruktūros ir pastatų) vertinimo analizė pagal su Klimatu susijusios finansinės informacijos darbo grupės (angl. <i>Task Force on Climate-Related Financial Disclosures, TCFD</i>) rekomendacijas ir metodologiją. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas buvo grindžiamas geriausia prieinama praktika ir turimomis gairėmis, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos ataskaitomis. Vertinimas buvo grįstas ir atsižvelgiant į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos, Klimato ir tyrimų skyriaus atlikta studija „Klimato kaitos rizikos XXI a. viduriui studija“ (2023), kurioje numatomas Lietuvos fizinių rizikų lygis ateities klimato sąlygomis Su šia veikla susiję fiziniai pavojai: karščio ir šalčio bangos, gausūs krituliai, audros. Poveikio vertinimas – žemas. <i>Laikytina, kad „Energy cells“ veikla atitinka šį kriterijų.</i>
„Energy cells“	4.10	Elektros energijos kaupimas	2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga Kadangi „Energy cells“ įrengti elektros energijos kaupimo įrenginiai nėra hidroakumuliaciniai ir nėra sujungti su vandens telkiniais, laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus. „Energy cells“ vadovaujasi aplinkosaugos reikalavimų taikymo veikloje tvarkos aprašu, kuriame išsamiai paaiškinti ir bendrovėje taikomi veikloje susidarančių atliekų tvarkymo principai. 4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos „Energy cells“ veikloje susidarančių pavojingų ir nepavojingų atliekų rūšiavimą ir tvarkymą yra patikėjusi reikalingus leidimus turintiems rangovams, su kuriais yra sudarytos ilgalaikės aptarnavimo sutartys. Bendrovės rangovai taip pat vykdo susidarančių vertę turinčių (<i>pakartotiniam panaudojimui ar perdirbimui tinkamų</i>) atliekų apskaitą, jos perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams ar tokias atliekas superkančioms įmonėms. <i>Laikytina, kad „Energy cells“ veikla atitinka numatytus kriterijus.</i>
			5) Taršos prevencija ir kontrolė	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas „Energy cells“ atlikdama elektros energijos kaupimo įrenginių įrengimą, poveikio aplinkai vertinimo procedūros ar analizės nevykdė, kadangi energijos kaupimo įrenginiai buvo įrengti jau veikiančiose elektros perdavimo skirstymo pastotėse. Toks sprendimas priimtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymu bei poįstatyminiais teisės aktais, paremtais Direktyva 2011/92/ES.
			6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	<i>Laikytina, kad „Energy cells“ veikla atitinka numatytus kriterijus.</i>
„Litgrid“	4.9	Elektros energijos perdavimas ir skirstymas	2) Prisitaikymas prie klimato kaitos	2023 m. atliktas Grupės su klimato kaita susijusių rizikų (perdavimo infrastruktūros ir pastatų) vertinimo analizė pagal su Klimatu susijusios finansinės informacijos darbo grupės (angl. <i>Task Force on Climate-Related Financial Disclosures, TCFD</i>) rekomendacijas ir metodologiją. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas buvo grindžiamas geriausia prieinama ekspertų praktika ir turimomis gairėmis, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos ataskaitomis. Vertinimas buvo grįstas ir atsižvelgiant į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos, Klimato ir tyrimų skyriaus atlikta studija „Klimato kaitos rizikos XXI a. viduriui studija“ (2023), kurioje numatomas Lietuvos fizinių rizikų lygis ateities klimato sąlygomis. Su šia veikla susijusios fizinės rizikos: karščio bangos, gaisrai, gausūs krituliai, audros. Poveikis vertinamas kaip labai žemas. <i>Laikytina, kad „Litgrid“ veikla atitinka šį kriterijų.</i>
			3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas
			4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	„Litgrid“ yra parengusi atliekų tvarkymo planą ir įgyvendina jį pagal bendrovėje galiojantį aplinkosaugos reikalavimų taikymo bendrovės veikloje tvarkos aprašą. „Litgrid“ veikloje susidarančių pavojingų ir nepavojingų atliekų rūšiavimą ir sutvarkymą yra patikėję reikalingus leidimus turintiems rangovams, su kuriais yra sudarytos atliekų tvarkymo sutartys. Bendrovėje taip pat vykdoma veikloje susidarančių vertę turinčių (<i>pakartotiniam panaudojimui ar perdirbimui tinkamų</i>) atliekų apskaita, jos perduodamos atitinkamiems atliekų tvarkytojams ar tokias atliekas superkančioms įmonėms.

			Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus. Vykdamą veiklą, „Litgrid“ elektros energijos perdavimo tinklo objektuose dirbantiems rangovams taiko Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytus aplinkosaugos, sveikatos ir saugos reikalavimus. Bendrovės specialistai atlieka rangovų patikrinimus veiklos vietose, fiksuoja darbų saugos neatitikimus. Atlikdamos darbus objektuose, šalia kurių yra įsikūrusios bendruomenės, „Litgrid“ iš anksto informuoja gyventojus apie galimą sunkiojo transporto ar atliekamų darbų keliamą triukšmą. „Litgrid“ yra atlikusi elektromagnetinių laukų, susidarančių prie aukštos įtampos elektros perdavimo linijų, išsamius matavimus. Rezultatai parodė, kad Lietuvos elektros perdavimo tinkle susidarantys elektromagnetiniai laukai visais atvejais atitinka Lietuvos higienos normoje įtvirtintus reikalavimus, neviršija nustatytų normos ribų ir dažnai yra žymiai mažesni nei nustatyta normose. Skirtingose elektros perdavimo tinklo atkarpose bendrovės specialistai išmatavo elektrinio bei magnetinio lauko stiprius po linijomis, greta linijų bei tolstant nuo jų. Elektrinio ir magnetinio lauko dydžiai skiriasi priklausomai nuo linijose esančios įtampos – 110 kV ar 330 kV – elektros perdavimo intensyvumo jose bei nuotolio.
		5) Taršos prevencija ir kontrolė	Nuo galimos taršos išsiliejusios alyvos atveju, po transformatoriais įrengiamos alyvos surinkimo duobės. Paviršinių lietaus nuotekų sistema sujungta su naftos produktų gaudyklėmis, tad avarijos atveju alyvuotas vanduo į paviršinius vandens telkinius ar dirvožemį nepatektų. Atsižvelgiant į EK reikalavimus, statybos ar rekonstrukcijos metu dalis įrenginių (jungtuvų), turinčių SF₆ dujas, pakeičiami įrenginiais, be SF₆ dujų. Taip pat „Litgrid“ aplinkosaugos tvarkoje numatyta, kad darbuotojai, aptarnaujantys tokius įrenginius, turi turėti atitinkamus sertifikatus, rodančius, jog jie yra baigę specialius mokymus. Aplinkos oro taršos mažinimui ir tvariam išteklių naudojimui, atnaujinamas automobilių parkas, vidaus degimo variklius turintys automobiliai keičiami hibridais ar elektromobiliais.
		6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus. „Litgrid“ poveikio aplinkai vertinimą atlieka tuomet, kai statomos visiškai naujos elektros perdavimo linijos. Rekonstruojant elektros perdavimo linijas daroma atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo. Poveikio aplinkai vertinimo metu, identifikuojamas ir potencialus poveikis biologinei įvairovei bei ekosistemos. Prieš planuojamus rekonstrukcijos darbus objektuose, kurie yra „Natura 2000“ teritorijose (pvz. oro linija einanti per „Natura 2000“ teritoriją) arba šalia jų atliekamas poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo vertinimas. 2023 m. „Litgrid“ atliko poveikio aplinkai vertinimo atrankas dėl rekonstruojamų 110 kV elektros perdavimo linijų: Kvietiškis–Kapsai–Prienai ir Kuršėnai–Kanteikiai. Aplinkos apsaugos agentūra abiem atvejais pateikė išvadą, jog šioms rekonstruojamoms 110 kV elektros perdavimo linijoms poveikio aplinkai vertinimo atlikimas nėra privalomas. Poveikio „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo vertinimas buvo atliktas dėl planuojamų 110/10 kV Lazdėnų TP rekonstrukcijos darbų, nes klojama 110 kV požeminė kabelinė linija patenka į „Natura 2000“ teritorijas. Dzūkijos–Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija pateikė išvadą, jog šioms darbams atlikti poveikio aplinkai vertinimo atlikimas nėra privalomas. Poveikis dirvožemiui, augmenijai, gyvūnijai, elektromagnetinių laukų monitoringui pagal Aplinkos apsaugos agentūroje patvirtintas aplinkos monitoringo programas vykdomi statybų/ rekonstrukcijų metu ir 3 metus po statybinio laikotarpio.
„Tetas“	4.9	Elektros energijos perdavimas ir skirstymas	Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus. 2023 m. atliktas Grupės su klimato kaita susijusių rizikų (perdavimo infrastruktūros ir pastatų) vertinimo analizė pagal su Klimatu susijusios finansinės informacijos darbo grupės (angl. <i>Task Force on Climate-Related Financial Disclosures, TCFD</i>) rekomendacijas ir metodologiją. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas buvo grindžiamas geriausia prieinama ekspertų praktika ir turimomis gairėmis, remiantis naujausiomis Tarpviešybės klimato kaitos komisijos ataskaitomis. Vertinimas buvo grįstas ir atsižvelgiant į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos, Klimato ir tyrimų skyriaus atlikta studija „Klimato kaitos rizikos XXI a. viduriui studija“ (2023), kurioje numatomas Lietuvos fizinių rizikų lygis ateities klimato sąlygomis. Su šia veikla susijusios fizinės rizikos: karščio bangos. Poveikio vertinimas – labai žemas.
		3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Laikytina, kad „Tetas“ veikla atitinka šį kriterijų. Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas

4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	„Tetas“ atliekų tvarkymą įgyvendina pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus ir užsakovų keliamus reikalavimus. „Tetas“ darbuotojai užtikrina veikloje susidarančių pavojingų ir nepavojingų atliekų rūšiavimą ir sutvarkymą pagal sudarytas sutartis su leidimus turinčiais atliekų tvarkytojais. Veikloje susidarančių vertę turinčių (pakartotiniam panaudojimui ar perdirbimui tinkamų) atliekų apskaita, jos perduodamos tokias atliekas superkančioms įmonėms.	
	„Tetas“ veikla organizuojama vadovaujantis ISO 14001 aplinkosaugos standartą atitinkančia vadybos sistema. 2022 metais atlikus šios sistemos auditą negauta jokių papildomų rekomendacijų veiklos gerinimui.	
	Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.	
5) Taršos prevencija ir kontrolė	Vykdoma veikla, „Tetas“ elektros energijos perdavimo tinklo ir skirstymo tinklo objektuose taiko Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytus aplinkosaugos, sveikatos ir saugos reikalavimus. Bendrovės specialistai atlieka darbuotojų patikrinimus veiklos vietose, fiksuoja darbų saugos neatitikimus.	
	„Tetas“ veikla organizuojama vadovaujantis aplinkosaugos ISO 14001 bei darbuotojų saugos ir sveikatos ISO 45000 standartais atitinkančiomis vadybos sistemomis.	
	„Tetas“ atstovai vykdo veiklą antžeminės aukštos įtampos linijose, kuriose, kaip nustatyta AB Litgrid, susidarantys elektromagnetiniai laukai visais atvejais atitinka Lietuvos higienos normoje įtvirtintus reikalavimus, neviršija nustatytų normos ribų ir dažnai yra žymiai mažesni nei nustatyta normose.	
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	„Tetas“ nevykdo veiklos, kurioje būtų naudojami polichlorintieji bifenilai (PCB).	
	Laikytina, kad „Tetas“ veikla atitinka šį kriterijų.	
	„Tetas“ atlieka veiklą, laikydamiesi elektros energijos perdavimo ir elektros energijos skirstymo operatorių atliktose poveikio aplinkai vertinimo procedūrose, perdavimo ir skirstymo tinklus valdančių bendrovių taisyklėse bei įstatymuose nustatytų apribojimų. „Tetas“, atlikdama rangos ar statybos darbus, nevykdo poveikių aplinkai vertinimo nei analizės procedūrų.	
Atsinaujinančiųjų išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	Laikytina, kad veikla atitinka numatytus kriterijus.	
	2) Pristatymas prie klimato kaitos	2023 m. atliktas Grupės su klimato kaita susijusių rizikų (perdavimo infrastruktūros ir pastatų) vertinimo analizė pagal su Klimatu susijusios finansinės informacijos darbo grupės (angl. <i>Task Force on Climate-Related Financial Disclosures, TCFD</i>) rekomendacijas ir metodologiją. Klimato prognozės ir poveikio vertinimas buvo grindžiamas geriausia prieinama ekspertų praktika ir turimomis gairėmis, remiantis naujausiomis Tarpvvyriausybės klimato kaitos komisijos ataskaitomis. Vertinimas buvo grįstas ir atsižvelgiant į Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie LR Aplinkos ministerijos, Klimato ir tyrimų skyriaus atliktą studiją „Klimato kaitos rizikos XXI a. viduriui <u>studija</u> “ (2023), kurioje numatomas Lietuvos fizinių rizikų lygis ateities klimato sąlygomis.
		Su šia veikla galimai susiję pavojai: karščio bangos. Poveikio vertinimas – mažas.
3) Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Laikytina, kad „Tetas“ veikla atitinka šį kriterijų.	
	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas	
	4) Perėjimas prie žiedinės ekonomikos	
	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas	
	5) Taršos prevencija ir kontrolė	
	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas	
6) Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas	
	Reikšmingos žalos nedarymo kriterijus šiai veiklai netaikomas	

11.2.5. Atitiktis nustatytiems būtiniausioms apsaugos priemonėms vertinimas

Identifikuotų taksonominių veiklų atitiktis nustatytiems būtiniausioms apsaugos priemonėms vertinimas atliekamas vadovaujantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852 2020 m. birželio 18 d. dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo 18 straipsniu. Jame nurodoma, kad:

1. [...] būtiniausios apsaugos priemonės – tai procedūros, kurias ekonominę veiklą vykdanči įmonė įdiegia siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms ir JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų, įskaitant aštuoniose pagrindinėse konvencijose, nurodytose Tarptautinės darbo organizacijos Deklaracijoje dėl pagrindinių principų ir teisių darbe, ir Tarptautinėje žmogaus teisių chartijoje nustatytus principus ir teises.
2. Įgyvendindamos šio straipsnio 1 dalyje nurodytas procedūras, įmonės turi laikytis principo „nedaryti reikšmingos žalos“, nurodyto Reglamento (ES) 2019/2088 2 straipsnio 17 punkte.

„EPSO-G“ grupė vykdo veiklas užtikrindama, kad būtų laikomasi EBPO rekomendacijų daugiašalėms įmonėms ir JT verslo ir žmogaus teisių pagrindinių principų.

„EPSO-G“ grupės priemonės:

- „EPSO-G“ grupė 2018 m. yra patvirtinusi grupės Etikos kodeksą, kuriame nustatytos vienodos bendrosios elgesio gairės bendraujant ir bendradarbiaujant su vidaus ir išorės interesų turėtojais: paslaugų vartotojais, rangovais, verslo partneriais, akcininkais, valstybės ir savivaldybių institucijomis, visuomene ir kt.
- „EPSO-G“ grupė 2021 m. yra patvirtinusi lygių galimybių politiką, kurioje viešai įsipareigojo gerbti žmogaus teises ir siekti, kad visose grupės įmonėse nebūtų žmogaus teisių pažeidimų;
- „EPSO-G“ grupė 2022 m. patvirtino diskriminacijos, smurto ir priekabiavimo prevencijos tvarką, kurioje apibrėžtos diskriminacijos, smurto ir priekabiavimo formos, jų atpažinimo būdai, prevencinės procedūros. Šiame dokumente taip pat apibrėžiami būdai, kuriais grupė užtikrina įstatymais paremtus procesus, skirtus pašalinti neigiamą poveikį žmogaus teisių srityje;
- „EPSO-G“ grupė 2022 m. įdiegė Pasitikėjimo liniją Grupės darbuotojams pranešti apie galimus diskriminacijos, smurto ir priekabiavimo ar kitus galimus žmogaus teisių pažeidimo atvejus;
- 2022 m. „EPSO-G“ valdyba patvirtino Tiekėjų etikos kodeksą, kuriame numatyti įpareigojimai įmonių grupės tiekėjams užtikrinti žmogaus ir darbuotojų teises savo veikloje. „EPSO-G“ grupės Tiekėjų etikos kodekse taip pat numatyta ir tiekėjų išsamaus patikrinimo jų veiklos vietose galimybė. Nuo 2023 m. „EPSO-G“ įmonių grupės viešuose pirkimuose dalyvaujančios organizacijos turi įsipareigoti laikytis Tiekėjų etikos kodekso nuostatų;
- 2023 m. „EPSO-G“ grupės vadovų komitetas nustatė tikslą, kad bent 5 proc. vykdomų pirkimų apimtų socialinius kriterijus. Siekiant tinkamai taikyti šiuos kriterijus buvo parengtas socialiai atsakingų pirkimų įrankis, kurio pagalba paprasta parinkti tiksliausius socialinius kriterijus vykdomuose pirkimuose. Taip pat parengti socialiai atsakingų pirkimų mokymai. Visuose „EPSO-G“ grupės vykdomuose skelbiamuose viešuosiuose pirkimuose (2023 m. >95 proc. pirkimų, vertinant pagal pirkimų vertę) tikrinami ir tiekėjų pašalinimo pagrindai, apimantys socialinius kriterijus, tokius kaip nusikaltimai susiję su prekyba žmonėmis, įsipareigojimų, susijusių su mokesčių, įskaitant socialinio draudimo įmokas, mokėjimu, nevykdymas, aplinkos apsaugos, socialinės ir darbo teisės įpareigojimų nevykdymas ir pan.

Viešas „EPSO-G“ veiklos politikas galite rasti [čia](#). Detalesnė informacija taip pat pateikiama metinio pranešimo darnumo ataskaitos „Darnus tiekimo grandinės valdymas“ dalyje.

11.3. Apskaitos politika

Pagrindinių veiklos rezultatų rodiklių (PVRR) apskaičiavimas atliekamas vadovaujantis EK deleguotuoju reglamentu (ES) 2021/2178 2021 m. liepos 6 d., kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 papildomas nustatant įmonių, kurioms taikomas Direktyvos 2013/34/ES 19a arba 29a straipsnis, atskleistinos informacijos apie aplinkos atžvilgiu tvarią veiklą turinį bei pateikimą ir nustatant metodiką, taikytiną vykdant tą informacijos atskleidimo prievolę.

PVRR apskaičiavimai ir atskleidimai pateikiami remiantis Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2021/2178 2 straipsniu, kuriame numatoma, kad:

1. Ne finansų įmonės atskleidžia Reglamento (ES) 2020/852 8 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją, kaip nustatyta šio reglamento I priede.
2. 1 dalyje nurodyta informacija pateikiama lentelių forma naudojant šio reglamento II priede pateiktus šablonus.

Apskaitos politika

Grupės pajamų (grynosios apyvartos) dalis pripažįstama tvaria ekonomine veikla aplinkos atžvilgiu ir apskaičiuojant šios veiklos procentinę dalį bendroje pajamų dalyje priskiriama skaitiklio reikšmei:

- elektros energijos perdavimo operatoriaus pajamos visa apimtimi;
- rangos darbų, atliekamų elektros perdavimo ir skirstymo operatoriams vykdant energetikos įrenginių plėtrą ir eksploataciją;
- elektros energijos kaupimo įrenginių pajamos pilna apimtimi;
- dujų perdavimo operatoriaus pajamos iš elektros energijos gamybos naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją veiklos;
- dujų perdavimo operatoriaus pajamos iš atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo tinklais veiklos;
- rangos darbų, atliekamų elektros perdavimo ir skirstymo operatoriams pajamos vykdant iš atsinaujinančių išteklių energijos technologijų įrengimą, techninę priežiūrą ir remontą veiklos;
- Grupės įmonių pajamos iš vežimo motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis veiklos.

Taksonominės veiklos pajamos pripažįstamos vadovaujantis 15-tuoju TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“, 1-uju TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir susijusiais standartais ir TFAAK išaiškinimais, vadovaujantis finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte aprašyta apskaitos politika.

Tarpusavio sandoriuose pajamos iš „EPSO-G“ grupės įmonių atliktų rangos darbų elektros perdavimo operatoriumi ir elektros energijos kaupimo įrenginių operatoriaus suteiktų paslaugų (ateityje) elektros perdavimo operatoriumi, eliminuojamos vadovaujantis 10-osios TFAS Konsoliduotosios finansinės ataskaitos nuostatomis.

„EPSO-G“ grupės kapitalo išlaidų dalis pripažįstama atitinkančia tvarumo kriterijus aplinkos atžvilgiu ir apskaičiuojant šios veiklos procentinę dalį bendroje kapitalo išlaidų sumoje priskiriama skaitiklio reikšmei:

- elektros energijos perdavimo operatoriaus kapitalo išlaidos visa apimtimi išskyrus trečiųjų šalių lėšomis finansuotas investicijas;
- dujų perdavimo operatoriaus ar kitų Grupės bendrovių išlaidos į atsinaujinančių energetikos išteklių įrenginių įsigijimą, statybą, techninę priežiūrą ir remontą;
- elektros energijos kaupimo įrenginių instaliavimo išlaidos pilna apimtimi;
- rangos darbus vykdančios Grupės bendrovės kapitalo išlaidų dalis, tenkanti teikiant rangos paslaugas elektros perdavimo ir skirstymo operatoriams;
- dujų perdavimo operatoriaus kapitalo išlaidos elektros energijos gamybai naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją;
- dujų perdavimo operatoriaus kapitalo išlaidos iš atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo;
- rangos darbų, atliekamų elektros skirstymo operatoriumi kapitalo išlaidos vykdant iš atsinaujinančių išteklių energijos technologijų įrengimą, techninę priežiūrą ir remontą;
- Grupės įmonių kapitalo išlaidos iš vežimo motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis.

Taksonominės veiklos kapitalo išlaidos pripažįstamos vadovaujantis 16-tuoju TAS „Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrenginiai“,

38-tuoju TAS „Nematerialusis turtas“. Tarpusavio sandoriuose iš Grupės kapitalinių išlaidų yra eliminuojama rangos darbų marža (nerealizuotas pelnas), vadovaujantis 10-tojo TFAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos“ nuostatomis.

Grupės veiklos išlaidų dalis pripažįstama kaip atitinkančia tvarumo kriterijus veiklos dalimi ir apskaičiuojant šios veiklos procentinę dalį bendroje veiklos išlaidų sumoje priskiriama skaitiklio reikšmei:

- elektros energijos perdavimo operatoriaus veiklos išlaidos visa apimtimi;
- elektros energijos kaupimo įrenginių operatoriaus veiklos išlaidos pilna apimtimi;
- rangos darbus vykdančios Grupės bendrovės veiklos išlaidų dalis, tenkanti teikiant rangos paslaugas elektros perdavimo ir skirstymo operatoriams;
- dujų perdavimo operatoriaus veiklos išlaidos elektros energijos gamybai naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją;
- dujų perdavimo operatoriaus veiklos išlaidos iš atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo;
- rangos darbų, atliekamų elektros perdavimo ir skirstymo operatoriams veiklos išlaidos vykdant iš atsinaujinančių išteklių energijos technologijų įrengimą, techninę priežiūrą ir remontą;
- Grupės įmonių veiklos išlaidos iš vežimo motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis.

Taksonominės veiklos išlaidos pripažįstamos vadovaujantis kaupimo principu, 1-uoju TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“, tarpusavio sandorių eliminavimas vykdomas, vadovaujantis 10-tojo TFAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos“ nuostatomis.

Dvigubas skaičiavimas

Visi atskleisti PVRR, susiję su taksonominėmis ir (ar) kriterijus atitinkančiomis veiklomis, išvengia dvigubo skaičiavimo, nes kiekvienas PVRR priskiriamas skirtingoms veikloms, kurios yra nepriklausomos. Siekiant išvengti dvigubo skaičiavimo, skaičiuojant skaitiklį, kai ekonominė veikla prisideda prie kelių aplinkosaugos tikslų, PVRR buvo skaičiuojami tik vieną kartą. Pažymima, kad esant poreikiui Grupės vidaus sandoriai yra eliminuojami.

Kontekstinė informacija apie ES Taksonomijos reglamente nustatytus PVRR

Visi PVRR yra tokie patys abiem aplinkosaugos tikslams, todėl jie neatskleidžiami kiekvienam tikslui atskirai.

Su taksonominėmis veiklomis siejamų pajamų dalis 2023 m. sudarė 79,6 proc. ir, lyginant su 2022 m., sumažėjo 7 proc. punktais arba 46,9 mln. Eur:

52,2 mln. Eur pokytį lėmė sumažėjusios elektros energijos perdavimo pajamos. Pagrindinė priežastis – papildomų paslaugų ir balansavimo ir reguliavimo pajamų mažėjimas, lyginant su 2022 m.;

naujai identifikuotų taksonominių veiklų pajamos sudarė 1,7 mln. Eur arba 0,4 proc. su taksonominėmis veiklomis siejamų pajamų.

Su taksonominėmis veiklomis siejamų veiklos išlaidų (OPEX) dalis 2023 m. sudarė 97 proc. ir, lyginant su 2022 m., padidėjo 3,3 proc. punkto:

- esminį pokytį lėmė sumažėjusios energijos išteklių kainos rinkoje, kurios sumažino elektros energijos sąnaudas technologinėms reikmėms. Lyginant su 2022 m. jos mažėjo 139 mln. Eur;
- 1,3 mln. Eur didėjo veiklos išlaidos elektros energijos kaupimo veikloje dėl intensyviai įgyvendinamo elektros energijos kaupimo sistemos (keturių baterijų parkų sistema) projekto;
- naujai identifikuotų taksonominių veiklų veiklos išlaidos sudarė 1,7 mln. Eur arba 0,5 proc. su taksonominėmis veiklomis siejamų veiklos išlaidų;
- 2023 m. 65,5 mln. Eur (arba 7 kartus) mažėjo su netaksonominėmis veiklomis susijusios veiklos išlaidos dėl 2022 m. vykdyto Fizinio barjero statybos, kurios proporcingai reikšmingai mažino vardiklį.

Su taksonominėmis veiklomis siejamų kapitalo išlaidų (CAPEX) dalis 2023 m. sudarė 84,7 proc. ir, lyginant su 2022 m., padidėjo 10,8 proc. punktais arba 64,8 mln. Eur:

- kapitalo išlaidos į elektros energijos perdavimo veiklą didėjo 84,5 mln. Eur dėl vykdytų su sinchronizacija susijusių projektų;

- kapitalo išlaidos į elektros energijos kaupimo veiką mažėjo 20,3 mln. Eur dėl įgyvendinamo elektros energijos kaupimo sistemos (keturių baterijų parkų sistema) projekto įgyvendinimo pabaigos.

11.4. Pajamos pagal ES Taksonomijos reglamentą

2023 finansiniai metai

Ekonominė veikla	Kodas(ai)	Absoliučioji apyvarta, mln. Eur	Apyvartos procentinė dalis	Svaraus prisidėjimo kriterijai						Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai (reikšmingos žalos nedarymo principas)								Būtiniausios apsaugos priemonės	Taksonomiją atitinkančios apyvartos procentinė dalis, 2023 m.	Taksonomiją atitinkančios apyvartos procentinė dalis, 2022 m.	Sąlygas sudaranti veikla	Perėjimo veikla
				Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė							
		Valiuta	%	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	%	%	S	P		
A. TAKSONOMINĖ VEIKLA																						
A.1 Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti veikla)																						
4.1. Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	D35.11	0,0	0,0	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T		T	T	T	T	0,0	0,0				
4.14. Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai	D35.22, F42.21, H49.50	0,0	0,0	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T	T	T		T	T	0,0	0,0				
4.10. Elektros energijos kaupimas	Nėra suteiktas NACE kodas	2,7	0,6	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T	T		T	T	T	0,6	0,0		P		
4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas („Litgrid“)	D35.12	366,8	76,5	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T		T	T	T	T	76,5	71,0		P		

4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas („Tetas“)	D35.12	10,4	2,2	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T	T	T	T	2,2	1,6
7.6. Atsinaujinančių išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	F42	1,7	0,3	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T			T	0,3	0,0
A.2 Taksonominės, tačiau aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (ne kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos) apyvarta																
6.5 Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis	H49.32, H49.39, N77.11	0,0	0,0												0,0	0,0
Iš viso (A.1+A.2)		381,6	79,6												79,6	72,6
B. NE TAKSONOMINĖ VEIKLA																
Ne taksonominės veiklos apyvarta (B)		97,6	20,4												20,4	27,4
Iš viso (A+B)		479,2	100,0												100,0	100,0

NTA – atitinkamo tikslo atžvilgiu netaksonominė veikla

11.5. Kapitalo išlaidos pagal ES Taksonomijos reglamentą (CAPEX)

2023 finansiniai metai

Ekonominė veikla	Kodas(ai)	Absoliučios kapitalo išlaidos, mln. Eur.	Kapitalo išlaidų procentinė dalis	Svaraus prisidėjimo kriterijai						Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai						Būtiniausios apsaugos priemonės	Taksonomiją atitinkančios apyvartos procentinė dalis, 2023 m.	Taksonomiją atitinkančios apyvartos procentinė dalis, 2022 m.	Sąlygas sudaranti veikla	Deratimo veikla
				Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė					
		Valiuta	%	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Tai p (T) / Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	%	%	S	P
A. TAKSONOMINĖ VEIKLA																				
A.1 Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti veikla)																				
4.1. Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	D35.11	0,0	0,0	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T		T	T	T	T	0,0	0,3		
4.14. Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai	D35.22, F42.21, H49.50	0,3	0,1	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T	T	T		T	T	0,1	0,0		
4.10. Elektros energijos kaupimas	Nėra suteiktas NACE kodas	32,6	14,1	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T	T		T	T	T	14,1	30,3	P	
4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas („Litgrid“)	D35.12	153,12	66,2	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T		T	T	T	T	66,2	43,3	P	
4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas („Tetas“)	D35.12	0,2	0,1	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T		T	T	T	T	0,1	0,0		
7.6. Atsinaujinančių išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	F42	0,0	0,0	T	T	NTA	NTA	NTA	NTA	T	T					T	0,0	0,0		
A.2 Taksonominės, tačiau aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (ne kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos) kapitalo išlaidos																				

6.5 Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis	H49.32, H49.39, N77.11	0,5	0,2			0,2	0,0
Iš viso (A.1+A.2)		186,7	80,7			80,7	73,9
B. NE TAKSONOMINĖ VEIKLA							
Ne taksonominės veiklos kapitalo išlaidos (B)		44,6	19,3			19,3	26,1
Iš viso (A+B)		231,3	100,0%			100,0	100,0

NTA – atitinkamo tikslo atžvilgiu netaksonominė veikla

11.6. Veiklos išlaidos pagal ES Taksonomijos reglamentą (OPEX)

2023 finansiniai metai

Ekonominė veikla	Kodas(ai)	Absoliučio s veiklos išlaidos, mln. Eur	Veiklos išlaidų procentinė dalis, %	Svaraus prisidėjimo kriterijai						Reikšmingos žalos nedarymo kriterijai						Būtiniausios apsaugos priemonės	Taksonomią atitinkančios apyvartos procentinė dalis, 2023 m. (%)	Taksonomią atitinkančios apyvartos procentinė dalis, 2022 m. (%)	Sąlygas sudaranti veikla (S)	Perejimo veikla (P)
				Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė	Klimato kaitos švelninimas	Prisitaikymas prie klimato kaitos	Vanduo	Tarša	Žiedinė ekonomika	Biologinė įvairovė					
Valiuta		%	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N) / NT A	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N) / NTA	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Tai p (T) / Ne (N))	Taip (T)/ Ne (N)	Taip (T)/ Ne (N)	Tai p (T) / Ne(N)	%	%	S	P	
A. TAKSONOMINĖ VEIKLA																				
A.1 Aplinkos atžvilgiu tvari veikla (kriterijus atitinkanti veikla)																				
4.1. Elektros energijos gamyba naudojant fotovoltinę saulės energijos technologiją	D35.11	0,0	0,0	T	T	NT A	NTA		NTA	T	T		T	T	T	T	0,0	0,0		

4.14. Atsinaujinančiųjų ir mažo anglies dioksido pėdsako dujų perdavimo ir skirstymo tinklai	D35.22, F42.21, H49.50	0,0	0,0	T	T	NT A	NTA		NTA	T	T	T	T		T	T	0,0	0,0	
4.10. Elektros energijos kaupimas	Nėra suteiktas NACE kodas	1,8	0,5	T	T	NT A	NTA		NTA	T	T	T		T	T	T	0,5	0,1	P
4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas (AB "Litgrid")	D35.12	335,0	93,7	T	T	NT A	NTA		NTA	T	T		T	T	T	T	93,7	81,4	P
4.9. Elektros energijos perdavimas ir skirstymas (UAB "Tetas")	D35.12	8,2	2,3	T	T	NT A	NTA		NTA	T	T		T	T	T	T	2,3	5,4	
7.6. Atsinaujinančių išteklių energijos technologijų įrengimas, techninė priežiūra ir remontas	F42	1,7	0,5	T	T	NT A	NTA		NTA	T	T				T		0,5	0,0	
A.2 Taksonominės, tačiau aplinkos atžvilgiu netvarios veiklos (ne kriterijus atitinkančios taksonominės veiklos) veiklos išlaidos																			
6.5 Vežimas motociklais, keleiviniais automobiliais ir lengvosiomis komercinėmis transporto priemonėmis	H49.32, H49.39, N77.11	0,3	0,1														0,1	0,0	
Iš viso (A.1+A.2)		347,1	97,0														97,0	86,9	
B. NE TAKSONOMINĖ VEIKLA																			
Ne taksonominės veiklos išlaidos (B)		10,6	3,0														3,0	13,1	
Iš viso (A+B)		357,7	100,0														100,0	100,0	

NTA – atitinkamo tikslo atžvilgiu netaksonominė veikla

Pažymime, jog veiklos išlaidų vardiklis skaičiuojamas vertinant tiesiogines veiklos išlaidas. Atitinkamai perskaičiuotas ir 2022 m. veiklos išlaidų vardiklis.

I PRIEDAS. GRI RODIKLIŲ SĄRAŠAS

GRI standartas	Pavadinimas	Puslapiai
Organizacija ir jos atskaitingumo praktika		
2-1	Informacija apie organizaciją	9, 12-16
2-2	Subjektai, įtraukti į organizacijos tvarumo ataskaitą	9, 105, 106
2-3	Ataskaitinis periodas, dažnumas, kontaktinis asmuo klausimams apie ataskaitą	9, 105, 106
Veiklos ir darbuotojai		
2-6	Veiklos, vertės grandinė ir kiti verslo santykiai	12-26, 27-36, 38, 49 50, 51, 52, 101, 105, 106, 132
2-7	Darbuotojai	96, 97, 98, 119, 120
Valdysena		
2-9	Valdymo struktūra ir sudėtis	75, 76, 77, 78, 105, 106
2-10	Aukščiausiojo valdymo organo skyrimas ir rinkimas	89
2-11	Aukščiausio valdymo organo pirmininkas	89, 90
2-13	Atsakomybės delegavimas už poveikio valdymą	121-125
2-14	Aukščiausio valdymo organo vaidmuo teikiant tvarumo ataskaitas	107
2-15	Interesų konfliktai	131
2-17	Aukščiausiojo valdymo organo kolektyvinės žinios	79
2-18	Aukščiausio valdymo organo veiklos vertinimas	148
2-19	Atlygio politika	84, 85, 94, 95
2-20	Atlyginimo nustatymo procesas	180
2-21	Bendras metinis atlygio santykis	181
Strategija, politikos ir praktikos		
2-22	Pareiškimas apie tvarumo strategiją	164-168
2-23	Įsipareigojimai Grupės politikose	7, 8, 22, 23, 26, 27, 109, 121, 132
2-24	Grupės politikose esančių įsipareigojimų įtvirtinimas	26, 27, 28, 47, 49, 50, 62, 63, 64, 65 81, 86, 87, 88, 106-109, 121-124
2-25	Neigiamo poveikio pašalinimo procesai	121-125
2-26	Pagalbos prašymo ir problemų kėlimo mechanizmai	35, 36, 128
2-27	Atitiktis teisės aktams ir reguliavimui / taisyklėms	65, 66, 67
2-28	Narystės asociacijose	57-59
2-29	Suinteresuotųjų šalių įtraukimo principai	23, 24, 25, 75, 119, 120, 121, 128, 131
2-30	Kolektyvinės sutartys	121-123
Reikšmingumo aspektai		
3-1	Reikšmingų temų nustatymo procesas	105, 106
3-2	Reikšmingų temų sąrašas	107
3-3	Reikšmingų temų valdymas	26, 27, 41, 49, 50, 64, 65, 68, 75, 92, 105, 106, 109, 110, 111, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130

201	2016 Ekonominės veiklos rezultatai	37-40, 47
202	2016 Dalyvavimas darbo rinkoje	94-95, 121-123
204	2016 Pirkimų praktika	132
205	2016 Antikorupcija	133
206	2016 Antikonkurencinis elgesys	133
	Aplinkosauga	
302	2016 Energija	110-111
303	2018 Vanduo ir nuotekos	118
304	2016 Biologinė įvairovė	118-119
305	2016 Emisijos	111-114, 117-118
306	2020 Atliekos	116-117
	Socialinė sritis	
401	2016 Įdarbinimas	119-121
402	2016 Darbo santykiai	119-121, 122-124
403	2018 Darbuotojų sveikata ir sauga	126,127
404	2016 Mokymai ir švietimas	124-126
405	2016 Įvairovė ir lygios galimybės	127-128
406	2016 Nediskriminavimas	127-128
413	2016 Vietos bendruomenės	129-130
418	2016 Klientų privatumas	133

II PRIEDAS. ATSKLEIDIMAI PAGAL SU KLIMATU SUSIJUSIOS FINANSINĖS INFORMACIJOS ATSKLEIDIMO DARBO GRUPĖS (TCFD) REKOMENDACIJAS

TCFD atskleidimų rekomendacijos		Metinio pranešimo puslapis (-iai)
Valdymas		
a) apibūdinkite valdybos vykdomą su klimato kaita susijusių rizikų ir galimybių priežiūrą;		61-66
b) apibūdinkite vadovybės vaidmenį vertinant ir valdant su klimato kaita susijusias rizikas ir galimybes.		61-62
Strategija		
a) apibūdinkite su klimato kaita susijusias rizikas ir galimybes, kurias organizacija nustatė trumpalaikėje, vidutinės trukmės ir ilgalaikėje perspektyvoje;		65-66
b) apibūdinkite su klimato kaita susijusių rizikų ir galimybių poveikį organizacijos verslui, strateginiam ir finansiniam planavimui;		65-66
c) apibūdinkite organizacijos strategijos atsparumą, atsižvelgiant į skirtingus su klimato kaita susijusius scenarijus, įskaitant atskleidimą esant 2 °C ar žemesnės temperatūros scenarijui.		65-66, 114-115
Rizikų valdymas		
a) apibūdinkite organizacijos procesus, kuriais nustatomos ir vertinamos su klimato kaita susijusios rizikos;		61-66
b) apibūdinkite organizacijos procesus, skirtus valdyti su klimato kaita susijusias rizikas;		61-66, 108-109
c) apibūdinkite, kaip su klimato kaita susijusios rizikos identifikavimo, vertinimo ir valdymo procesai yra integruoti į bendrą organizacijos rizikos valdymą.		61-66, 108-109
Rodikliai		
a) atskleiskite rodiklius, kuriuos organizacija naudoja su klimato kaita susijusioms rizikoms ir galimybėms vertinti pagal savo strategiją ir rizikos valdymo procesą;		24-25, 28, 65-66, 108-109
b) atskleiskite 1, 2 ir, jei reikia, 3 apimties šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) emisijas ir susijusią riziką;		111-114, 65-66
c) aprašykite tikslus, kuriuos organizacija naudoja su klimato kaita susijusioms rizikoms ir galimybėms valdyti, ir su tikslais susijusius veiklos rezultatus.		24-25, 65-66, 135, 115-116

III PRIEDAS. INFORMACIJA APIE SKAIDRUMO GAIRIŲ LAIKYMĄSI

„EPSO-G“ ir jos patrunuojamos bendrovės laikosi 2010 metų liepos 14 dienos. Vyriausybės nutarimo Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ (toliau – Skaidrumo gairės). Skaidrumo gairės privalomai yra taikomos, nes „EPSO-G“ yra valstybės valdoma įmonė (toliau – VVĮ).

Siekiant Skaidrumo gairių laikymosi „EPSO-G“ įmonių grupėje įgyvendinamo, grupės lygiu buvo patvirtinta Veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje detalai atsižvelgiama į Skaidrumo gairėse keliamus reikalavimus ir nustatomas jų taikymas „EPSO-G“ įmonių grupės įmonėms.

Skaidrumo gairių įgyvendinimas yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei informacijos atskleidimą „EPSO-G“ valdymo bendrovės ir grupės įmonių interneto svetainėse atskleidžiant ir pateikiant informaciją interesų turėtojams prieinamu bei suprantamu formatu.

Skaidrumo gairėse nurodyta, kad VVĮ vadovaujasi „Nasdaq Vilnius“ listinguojamų bendrovių valdymo kodekso nuostatomis, susijusiomis su viešu informacijos atskleidimu. Informacija apie tai, kaip „EPSO-G“ laikosi šio kodekso nuostatų, yra atskleista „EPSO-G“ metinio pranešimo IV priede, „EPSO-G“ pranešime apie „Nasdaq Vilnius“ listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso laikymąsi.

Žemiau pateikiama struktūrizuota informacija dėl Skaidrumo gairių vykdymo

„EPSO-G“ interneto tinklapyje turi būti skelbiama informacija ir vykdomi kiti reikalavimai	
Bendrovės pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas)	Vykdoma
Teisinis statusas, jeigu „EPSO-G“ pertvarkoma, reorganizuojama (nurodomas reorganizavimo būdas), likviduojama, yra bankrutuojanti ar bankrutavusi	Neaktualu
Informacija apie valstybei atstovaujančią instituciją, t. y. Lietuvos Respublikos Energetikos ministeriją ir nuoroda į jos interneto svetainę	Vykdoma
Veiklos tikslai, vizija ir misija	Vykdoma
Struktūra	Vykdoma
Vadovo duomenys*	Vykdoma
Valdybos pirmininko ir narių duomenys*	Vykdoma
Stebėtojų tarybos pirmininko ir narių duomenys*	Neaktualu
Komitetų pavadinimai, jų pirmininkų ir narių duomenys*	Vykdoma
*Skelbiami šie duomenys: vardas, pavardė, einamų pareigų pradžios data, kitos einamos vadovaujamosios pareigos kituose juridiniuose asmenyse, išsilavinimas, kvalifikacija, profesinė patirtis; nurodoma, ar kolegialaus organo narys yra išrinktas ar paskirtas kaip nepriklausomas narys.	
Valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nominalių verčių suma (eurais euro cento tikslumu) ir dalis (procentais) „EPSO-G“ įstatiniame kapitale	Vykdoma
Vykdomi specialieji įpareigojimai, kurie nustatomi pagal Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministro patvirtintas rekomendacijas: nurodomas specialiųjų įpareigojimų tikslas, einamaisiais kalendoriniais metais jiems vykdyti skirti valstybės biudžeto asignavimai ir teisės aktai, kuriais VVĮ pavesta vykdyti specialųjį įpareigojimą, nustatomos specialiojo įpareigojimo vykdymo sąlygos ir (arba) reguliuojama kainodara	Vykdoma
Informacija apie socialinės atsakomybės iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus	Vykdoma
Jei „EPSO-G“ yra kitų juridinių asmenų dalyvė (netaikoma dukterinėms ir paskesnio lygio dukterinėms bendrovėms), tokių juridinių asmenų pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas), interneto tinklalapių adresai	Neaktualu
Metinių finansinių ataskaitų rinkinys, metinis pranešimas, taip pat metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvada „EPSO-G“ interneto svetainėje turi būti paskelbti per 10 darbo dienų nuo metinių finansinių ataskaitų rinkinio patvirtinimo	Vykdoma

„EPSO-G“ tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai, „EPSO-G“ tarpiniai pranešimai interneto svetainėje turi būti paskelbti ne vėliau kaip per 2 mėnesius pasibaigus ataskaitiniam laikotarpiui	Vykdoma
Atsižvelgiant į tai, kad „EPSO-G“ yra patronuojanti bendrovė, papildomai interneto tinklapyje turi būti skelbiama ši informacija:	
Įmonių grupės struktūra	Vykdoma
Dukterinių ir paskesnio lygio dukterinių bendrovių:	
Bendrovės pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas)	Vykdoma
Interneto tinklalapių adresai	Vykdoma
„EPSO-G“ valdomų akcijų dalis (procentais) bendrovių įstatiniame kapitale	Vykdoma
Metinės konsoliduotosios finansinės ataskaitos ir konsoliduotieji metai pranešimai	Vykdoma
Interneto tinklapyje turi būti skelbiami šie dokumentai, vykdomi kiti reikalavimai:	
„EPSO-G“ įstatai	Vykdoma
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos raštas dėl valstybės tikslų ir lūkesčių „EPSO-G“ nustatymo	Vykdoma
Veiklos strategija arba jos santrauka tais atvejais, jei veiklos strategijoje yra konfidencialios informacijos ar informacijos, kuri laikoma komercine (gamybine) paslaptimi	Vykdoma
Atlyginimų politika, apimanti „EPSO-G“ vadovo darbo užmokesčio ir „EPSO-G“ sudaromų kolegialių organų bei komitetų narių atlygio nustatymą	Vykdoma
„EPSO-G“ metai ir tarpiniai pranešimai	Vykdoma
Ne trumpesnio kaip 5 metų laikotarpio metinių ir tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniai ir metinių finansinių ataskaitų auditoriaus išvados	Vykdoma
Aukščiau nurodyti dokumentai skelbiami PDF formatu ir sudaromos techninės galimybės juos išsispausdinti	Vykdoma
Finansinių ataskaitų rinkiniuose, pranešimuose turi būti skelbiama / vykdomi kiti reikalavimai:	
„EPSO-G“ apskaitą tvarko taip, kad užtikrintų finansinių ataskaitų sudarymą pagal tarptautinius apskaitos standartus	Vykdoma
„EPSO-G“ rengia 6 mėnesių tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį	Vykdoma
„EPSO-G“ be metinio pranešimo, papildomai rengia 6 mėnesių tarpinį pranešimą	Vykdoma
„EPSO-G“ metiniame pranešime, be Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatyme nustatytų turinio reikalavimų, papildomai turi būti pateikiama ¹ :	
Trumpas verslo modelio aprašymas	Vykdoma
Informacija apie svarbius įvykius, įvykusius per finansinius metus ir po jų (iki metinio pranešimo parengimo) ir turėjusius esminę reikšmę „EPSO-G“ veiklai	Vykdoma
Veiklos strategijoje numatytų tikslų įgyvendinimo rezultatai	Vykdoma
Pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodikliai	Vykdoma
Specialiųjų įpareigojimų vykdymas	Vykdoma
Investicijų politikos įgyvendinimas, vykdomi ir planuojami investiciniai projektai bei investicijos per ataskaitinius metus	Vykdoma**
** Investicijos, vykdomi ir planuojami projektai, investicijos per ataskaitinius metus pateikti metinio pranešimo 3.4, 3.5 ir 4.2.8 dalyse.	
Rizikos valdymo politikos įgyvendinimas	Vykdoma
Dividendų politikos įgyvendinimas	Vykdoma
Atlyginimų politikos įgyvendinimas	Vykdoma
Bendras metinis darbo užmokesčio fondas, vidutinis mėnesinis darbo užmokestis pagal einamas pareigas ir (arba) padalinius	Vykdoma

¹ Jeigu informacija laikoma VVĮ komercine (gamybine) paslaptimi ar konfidencialia informacija, VVĮ gali tokios informacijos neatskleisti, tačiau atitinkamai VVĮ metiniame pranešime turi būti nurodyta, kad ši informacija neatskleidžiama, ir nurodyta neatskleidimo priežastis.

VV], kurioms neprivalomas socialinės atsakomybės ataskaitos rengimas, rekomenduojama atitinkamai metiniame pranešime ar metinėje veiklos ataskaitoje pateikti informaciją, susijusią su aplinkosaugos, socialiniais ir personalo, žmogaus teisių užtikrinimo, kovos su korupcija ir kyšininkavimu klausimais	Vykdoma
Konsoliduotajame metiniame pranešime pateikiama įmonių grupės struktūra, taip pat kiekvienos dukterinės bendrovės pavadinimas, kodas ir registras, kuriame kaupiami ir saugomi duomenys apie Bendrovę, buveinė (adresas), valdomų akcijų dalis (procentais) dukterinės bendrovės įstatiniame kapitale, finansinių metų finansinius ir nefinansinius veiklos rezultatus	Vykdoma
„EPSO-G“ tarpiniame pranešime pateikiamas trumpas „EPSO-G“ verslo modelio aprašymas, ataskaitinio laikotarpio finansinių veiklos rezultatų analizė, informacija apie per ataskaitinį laikotarpį įvykčius svarbius įvykius, taip pat pelningumo, likvidumo, turto apyvartumo, skolos rodiklius ir jų pokyčius, palyginti su atitinkamu praėjusių metų laikotarpiu	Vykdoma

IV PRIEDAS. „EPSO-G“ PRANEŠIMAS APIE „NASDAQ VILNIUS“ LISTINGUOJAMŲ BENDROVIŲ VALDYSENOS KODEKSO LAIKYMĄSI

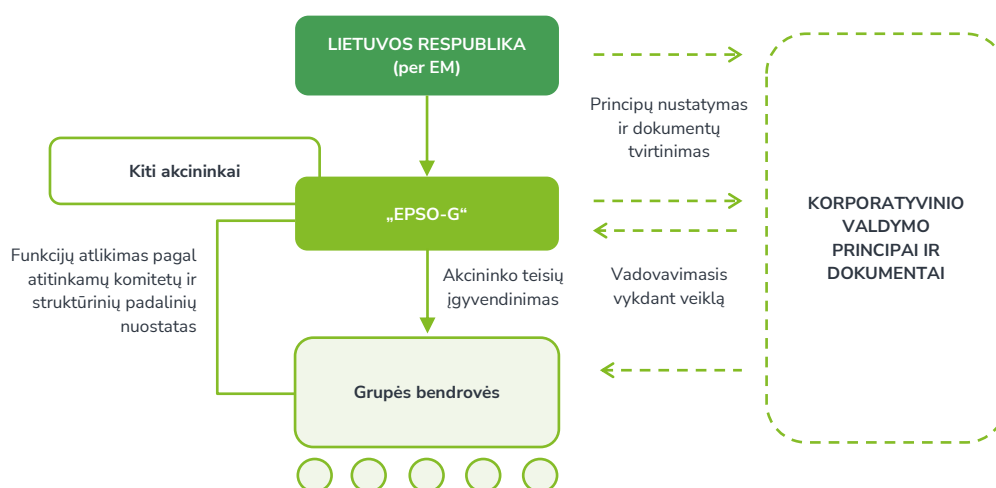
Vadovaudamasi Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052, bei „EPSO-G“ įmonių grupės Veiklos skaidrumo ir komunikacijos politika, „EPSO-G“ šiame pranešime atskleidžia, kaip laikomasi „Nasdaq Vilnius“ patvirtinto listinguojamų bendrovių valdysenos kodekso nuostatų. Jei šio kodekso ar kai kurių nuostatų nesilaikoma, tai yra nurodoma, kurių konkrečiai nuostatų nesilaikoma ir dėl kokių priežasčių.

„Nasdaq Vilnius“ listinguojamų bendrovių valdymo kodekso rekomendacijų įgyvendinimas „EPSO-G“ yra iš esmės užtikrinamas per informaciją, atskleidžiamą metiniame pranešime, bei plačios apimties informacijos atskleidimą EPSO-G interneto svetainėje, siekiant pateikti informaciją interesų turėtojams prieinamu bei suprantamu formatu.

1. Bendrovės valdysenos ataskaitos laisvos formos santrauka:

Valstybės valdoma įmonė „EPSO-G“ yra patrunuojanti „EPSO-G“ grupės bendrovė. Valdymo bendrovės „EPSO-G“ akcininko teises ir pareigas įgyvendina Lietuvos Respublikos energetikos ministerija. Bendrovės valdymo struktūrą, valdysenos modelį nustato bendrovės įstatai, vienintelio akcininko – Energetikos ministerijos 2018 m. balandžio 24 d. patvirtintos „EPSO-G“ įmonių grupės korporatyvinio valdymo gairės (nauja redakcija patvirtinta 2022 m. gruodžio 29 d.) bei „EPSO-G“ įmonių grupės korporatyvinio valdymo politika. Visi paminėti dokumentai yra skelbiami viešai bendrovės interneto tinklapyje.

1 paveikslas. Principinė „EPSO-G“ korporatyvinio valdymo įgyvendinimo schema.

Bendrovės valdymo struktūra:

visuotinis akcininkų susirinkimas;

valdyba (5 nariai, iš kurių 3 nepriklausomi nariai, kiti 2 nariai nominuoti vienintelio akcininko Energetikos ministerijos);

Grupės mastu veikiantys komitetai:

- atlygio ir skyrimo komitetas (daugumą sudaro nepriklausomi nariai);
- audito komitetas (daugumą sudaro nepriklausomi nariai).

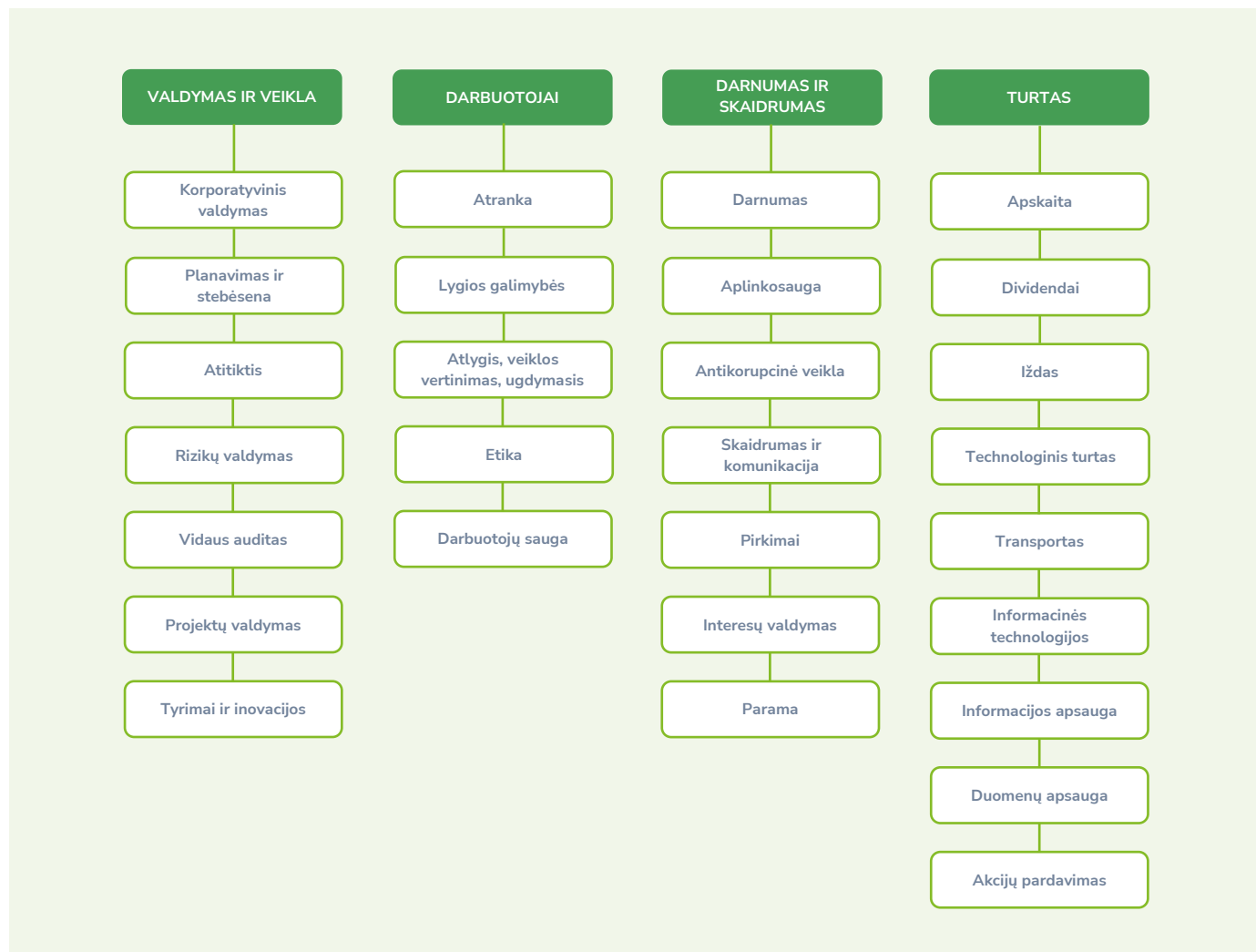
vadovas.

Grupėje veikia centralizuotas vidaus auditas. Siekiant užtikrinti vidaus audito nepriklausomumą, nustatyta, jog vidaus audito vadovą skiria ir atleidžia valdymo bendrovės valdyba, kurioje daugumą sudaro nepriklausomi nariai. Vidaus auditas taip pat yra atskaitingas „EPSO-G“ audito komitetui, kurio sudėtyje taip pat dauguma nepriklausomų narių. Vidaus audito rekomendacijas analizuoja bendrovės valdyba bei tvirtina priemonių planą rekomendacijų įgyvendinimui.

„EPSO-G“ įmonių grupės rizikų valdymo politikos pagrindu yra diegiama vieninga Grupėje rizikų valdymo sistema pagal tarptautinėje praktikoje taikomus COSO ERM standartus, apibrėžiančius rizikų identifikavimo, vertinimo ir valdymo principus bei atsakomybes. Rizikų valdymo koordinavimas yra vykdomas Grupės mastu.

Gerai valdysenos praktikai užtikrinti „EPSO-G“ grupėje yra patvirtintos veiklos politikos. Jos yra skirtos įdiegti nuoseklią ir veiksmingą organizacijos valdymo sistemą, padedančią darbuotojams sėkmingai įgyvendinti svarbius strateginius projektus ir skaidriai bei efektyviai kurti naudą šalies žmonėms ir verslui. Siekiant užtikrinti veiklos politikų veiksmingumą, Bendrovė kasmet „EPSO-G“ valdybai rengia Grupės veiklos politikų įgyvendinimo pažangos ataskaitą. Atskirų Grupės įmonių veiklos politikų įgyvendinimo pažangos ataskaitos yra pristatomos ir atitinkamos bendrovės valdybai.

Įgyvendindami akcininko lūkesčių laiške keliamus tikslus, „EPSO-G“ valdymo bendrovė yra nustačiusi pagrindinius principus, o tam tikrais atvejais ir konkrečias taisykles, šiose veiklos srityse Grupės mastu:

„EPSO-G“ remiasi gerąja valdysenos patirtimi, išdėstyta Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) paskelbtose gerosios valdysenos rekomendacijose, Jungtinių Tautų bei „Nasdaq Vilnius“ rekomendacijose, kituose tarptautiniu mastu pripažintuose standartuose ir gerosios valdysenos rekomendacijose, kurių svarbiausias tikslas – užtikrinti, kad valstybės valdomos bendrovės būtų valdomos skaidriai ir efektyviai.

2. Struktūrizuota lentelė

PRINCIPAI IR REKOMENDACIJOS	TAIP / NE/ NEAKTUALU	KOMENTARAS
1 principas: Visuotinis akcininkų susirinkimas, nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų traktavimą. Bendrovės valdysenos sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.		
Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti su teisės aktuose numatyta informacija ir (ar) dokumentais bei dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.	TAIP	Bendrovė turi vienintelį akcininką.
Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.	TAIP	Visos bendrovės akcijos yra paprastosios vardinės akcijos, vienos akcijos nominali vertė 0,29 Eur.
Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t. y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Dėl itin svarbių išskirtinių sandorių, tokių kaip viso ar beveik viso bendrovės turto perleidimas, kas iš esmės reikštų bendrovės perleidimą, turėtų būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.	TAIP	Bendrovės įstatų 28 str. nurodyti atvejai, kuomet reikalingi vienintelio akcininko pritarimai – šie atvejai nustatyti, atsižvelgiant į tai, kad bendrovės pagrindinis turtas yra dukterinių bendrovių akcijos.
Visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo ir dalyvavimo jame procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui visuotiniame akcininkų susirinkime. Pranešime apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą bendrovė turėtų nurodyti paskutinę dieną, kada vėliausiai galima pateikti siūlomus sprendimo projektus.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Rekomenduojama šią informaciją paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Akciniams, turintiems teisę balsuoti, turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	TAIP	Akcininkas gali balsuoti raštu.

Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus rekomenduojama atskleisti naujas kolegialaus organo narių kandidatūras, siūlomą jiems atlygį, siūlomą išrinkti audito įmonę, jei šie klausimai yra įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Kai siūloma išrinkti naują kolegialaus organo narį, rekomenduojama informuoti apie jo išsilavinimą, darbo patirtį ir kitas užimamas (ar siūlomas užimti) kitas vadovaujamas pareigas.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
Bendrovės kolegialaus organo nariai, administracijos vadovai ² ar kiti su bendrove susiję kompetentingi asmenys, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarke, turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime. Siūlomi kandidatai į kolegialaus organo narius taip pat turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu naujų narių rinkimai įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką ir nėra listinguojama.
2 principas: Stebėtojų taryba 1. Stebėtojų tarybos funkcijos ir atsakomybė Bendrovės stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės ir jos akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bei nešališką bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą, taip pat nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams. Stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą.		
1) Stebėtojų tarybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2) Kai stebėtojų tarybos sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkų interesus, stebėtojų taryba su visais akcininkais turėtų elgtis nešališkai. Ji turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės strategiją, rizikos valdymą ir kontrolę, interesų konfliktų sprendimą.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
3) Stebėtojų taryba turėtų būti nešališka priimdama sprendimus, turinčius reikšmę bendrovės veiklai ir strategijai. Stebėtojų tarybos narių darbui ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
4) Stebėtojų tarybos nariai turėtų aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad stebėtojų tarybos sprendimas gali pakenkti bendrovei. Nepriklausomi ³ stebėtojų tarybos nariai turėtų: a) išlikti nepriklausomi	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.

² Šio Kodekso prasme administracijos vadovai yra tie bendrovės darbuotojai, kurie užima aukščiausios grandies vadovaujančias pareigas.

³ Šio Kodekso prasme stebėtojų tarybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 7 ir 8 dalyse yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

atlikdami analizę, priimdami sprendimus; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kelti abejonių, kad stebėtojų tarybos nariai nėra nepriklausomi.		
5) Stebėtojų taryba turėtų prižiūrėti, kad bendrovės mokesčių planavimo strategijos būtų sudaromos ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais, siekiant išvengti ydingos praktikos, nesusijusios su ilgalaikiais bendrovės ir jos akcininkų interesais, dėl ko gali atsirasti reputacijos, teisinė ar kita rizika.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
6) Bendrovė turėtų užtikrinti, kad stebėtojų taryba būtų aprūpinta pakankamai išteklių (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus stebėtojų tarybos ir jos komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2. Stebėtojų tarybos sudarymas Stebėtojų tarybos sudarymo tvarka turėtų užtikrinti tinkamą interesų konfliktų sprendimą, efektyvią ir sąžiningą bendrovės valdyseną.		
1) Visuotinio akcininkų susirinkimo išrinkti stebėtojų tarybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą stebėtojų tarybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad stebėtojų tarybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2) Stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
3) Stebėtojų tarybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Buvęs bendrovės vadovas ar valdybos narys tuo pat neturėtų būti skiriamas į stebėtojų tarybos pirmininko pareigas. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
4) Stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas stebėtojų tarybos narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač vadovaujančias pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti stebėtojų tarybos nario pareigas. Jeigu stebėtojų tarybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje stebėtojų tarybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.

5)	Kai siūloma paskirti stebėtojų tarybos narį, turėtų būti skelbiama, kurie stebėtojų tarybos nariai laikomi nepriklausomais. Stebėtojų taryba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
6)	Stebėtojų tarybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą stebėtojų tarybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
7)	Kiekvienais metais stebėtojų taryba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti stebėtojų tarybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupę vertinimą, taip pat kiekvieno stebėtojų tarybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar stebėtojų taryba pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Stebėtojų taryba turėtų bent kartą per metus paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
3 principas: Valdyba 3.1. Valdybos funkcijos ir atsakomybė Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos įgyvendinimą, taip pat tinkamą bendrovės valdyseną, atsižvelgiant į akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių interesus.			
1)	Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos, kurią patvirtino stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, įgyvendinimą. Tais atvejais, kai stebėtojų taryba nesudaroma, valdyba taip pat yra atsakinga už bendrovės strategijos patvirtinimą.	TAIP	Bendrovės įstatų 38 p. nurodyta, kad Bendrovės valdyba tvirtina Grupės veiklos strategiją, kurioje, be kita ko, suformuluojama bendra Įmonių grupės misija ir vizija. Taip pat valdyba reguliariai svarsto ataskaitas apie strategijos įgyvendinimą (įstatų 39 str.).
2)	Valdyba, kaip kolegialus bendrovės valdymo organas, atlieka jai Įstatyme ir bendrovės įstatuose priskirtas funkcijas, o tais atvejais, kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, be kita ko, atlieka Įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas. Valdyba, vykdydama jai priskirtas funkcijas, turėtų atsižvelgti į bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių poreikius, atitinkamai siekiant tvaraus verslo kūrimo.	TAIP	Bendrovės įstatų 42 p. nurodyta, jog bendrovės valdyba atlieka priežiūros funkcijas.

3) Valdyba turėtų užtikrinti, kad bus laikomasi įstatymų ir bendrovės vidaus politikos nuostatų, taikomų bendrovei ar bendrovių grupei, kuriai priklauso ši bendrovė. Ji taip pat turėtų nustatyti atitinkamas rizikos valdymo ir kontrolės priemones užtikrinant reguliarią ir tiesioginę vadovų atskaitomybę.	TAIP	Bendrovės įstatų 38 p. numatyta, kad Bendrovės valdyba svarsto ir tvirtina Įmonių grupės mastu taikomus Įmonių grupės lygio dokumentus: politikas, svarbiausių Įmonių grupės veiklų gaires, o taip pat kitus Įmonių grupės lygio dokumentus, kurie Įmonių grupės bendrovėse taikomi tiesiogiai pilna apimtimi, išskyrus atvejus, jeigu yra priimti pagrįsti konkrečios Įmonių grupės bendrovės atitinkamų valdymo organų sprendimai dėl išimčių iš šių korporatyvinių dokumentų taikymo. Tvirtindama minėtus dokumentus valdyba gali nustatyti ir jų įgyvendinimo priemones. Taip pat atskirais sprendimais valdyba paveda vadovui teikti reguliarias ataskaitas apie valdybos sektinus rodiklius (pvz., bendrovės strategiją, veiklos planą, biudžetą ir pan.).
4) Valdyba taip pat turėtų užtikrinti, kad bendrovėje būtų įdiegtos priemonės, kurios įtrauktos į <u>EBPO geros praktikos rekomendacijas</u>⁴ dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų, taisyklių ir standartų.	TAIP	Bendrovėje galioja įvairūs dokumentai, užtikrinantys aukščiausio lygio vidaus kontrolę, etikos bei atitikties valdymo priemones, pavyzdžiui: 1. vidaus auditas atskaitingas Bendrovės valdybai, kuri formuojama iš išorinių narių (3 nariai nepriklausomi); 2. audito komitetas formuojamas iš daugumos nepriklausomų narių, kam taip pat atskaitingas vidaus auditas; 3. Bendrovėje galioja Etikos kodeksas, „EPSO-G“ įmonių grupės Antikorupcinės veiklos politika, „EPSO-G“ įmonių grupės paramos politika, „EPSO-G“ įmonių grupės interesų valdymo politika, „EPSO-G“ įmonių grupės rizikų valdymo politika, „EPSO-G“ įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politika ir kt.
5) Valdyba, skirdama bendrovės vadovą, turėtų atsižvelgti į tinkamą kandidato kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą.	TAIP	Bendrovės įstatuose numatyta, kad bendrovės vadovą skiria valdyba, atsižvelgdama į Atlygio ir skyrimo komiteto rekomendacijas.

⁴ Nuoroda į EBPO gerosios praktikos rekomendacijas dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties: <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>

		Bendrovės įstatų 78 p. numatyta, kad valdyba, vertindama kandidato į vadovus tinkamumą eiti šias pareigas, įvertina jo atitiktį šiuose Įstatuose ir teisės aktuose nustatytiems reikalavimas ir tuo tikslu gali pareikalauti iš kandidato pateikti šią atitiktį pagrindžiančius dokumentus ir (ar) kreiptis į kompetentingas institucijas dėl reikalingos informacijos apie kandidatą suteikimo.
Valdybos sudarymas		
1) Stebėtojų tarybos arba visuotinio akcininkų susirinkimo, jei stebėtojų taryba nesudaroma, išrinkti valdybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą valdybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad valdybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.	TAIP	Bendrovės valdybos narių atranka vykdoma pagal LR Vyriausybės nustatytą tvarką. Renkant Valdybos narius užtikrinama, kad valdybos sudėtyje būtų ne mažiau kaip 3 (trys) nepriklausomi nariai, jų nepriklausomumą nustatant pagal privalomai taikomų teisės aktų įtvirtintus kriterijus, taip pat siekiama, jog valdybos nariai turėtų kompetencijas, atsižvelgiant į valdybos atsakomybės sritis ir funkcijas; esant galimybei, siekiama, jog į valdybą nebūtų skiriami bendrovės darbuotojai. Kasmet valdybos nariai atlieka savo veiklos įsivertinimą. Taip pat kasmet valdybos veiklą įvertina Atlygio ir skyrimo komitetas, kuris pateikia apibendrintas rekomendacijas dėl Grupės kolegialių organų veiklos tobulinimo.
2) Kandidatų į valdybos narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleisti nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame bus renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Jeigu stebėtojų taryba nesudaroma, šiame punkte nustatyta informacija turėtų būti pateikiama visuotiniam akcininkų susirinkimui. Valdyba kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.	TAIP	Bendrovės įstatų 32 str. numatyta, jog susirinkimas, vertindamas kandidato į valdybos narius tinkamumą eiti šias pareigas, įvertina jo atitiktį Įstatuose ir taikytinuose teisės aktuose nustatytiems reikalavimams. Pagal Bendrovės įstatų 33 str. kiekvienas kandidatas į valdybos narius privalo pateikti visuotiniam akcininkų susirinkimui kandidato interesų deklaraciją. Informacija apie paskirtus valdybos narius skelbiama ir atnaujinama bendrovės internetiniame tinklalapyje. Metiniame pranešime papildomai ši informacija nėra kartojama, tačiau metiniame pranešime yra pateikiama informacija apie valdybos pirmininką, vadovą ir vyriausiąjį finansininką bei vidaus audito padalinio vadovą.
3) Visi nauji valdybos nariai turėtų būti supažindinti su pareigomis, bendrovės struktūra bei veikla.	TAIP	Valdybos nariai supažindinami su bendrovės struktūra bei veikla. Pasidalinama pagrindiniais bendrovės korporatyviniais dokumentais.

4)	Valdybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas.	TAIP	Valdybos narius 4 metų kadencijai. Valdybos narys negali eiti Valdybos nario pareigų nepertraukiamai daugiau kaip 2 (dvi) pilnas valdybos kadencijas iš eilės ir bet kuriuo atveju negali eiti valdybos nario pareigų nepertraukiamai ilgiau kaip 10 (dešimt) metų iš eilės.
5)	Valdybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Kai stebėtojų taryba nėra sudaroma, buvęs bendrovės vadovas tuoj pat neturėtų būti skiriamas į valdybos pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.	TAIP	Bendrovės įstatuose numatyti kriterijai, kuriems esant asmuo apskritai negali būti renkamas valdybos nariu. Pagal Bendrovės įstatų 51 p., valdybos pirmininkas turėtų būti nepriklausomas valdybos narys.
6)	Valdybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Jeigu valdybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje valdybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojama bendrovės stebėtojų taryba, jeigu stebėtojų taryba bendrovėje nėra sudaroma – visuotinis akcininkų susirinkimas.	TAIP	Bendrovės valdybos protokoluose yra fiksuojamas valdybos narių dalyvavimas bei balsavimas priimant sprendimus. Valdybos dalyvavimas posėdžiuose nurodomas metiniame pranešime. Kiekvienais metais bendrovės valdybos nariai atlieka savo veiklos vertinimą, kurio rezultatus pateikia akcininkui bei Atlygio ir skyrimo komitetui.
7)	Jeigu Įstatyme nustatytais atvejais renkant valdybą, kai nesudaroma stebėtojų taryba, dalis jos narių bus nepriklausomi ⁵ , turėtų būti skelbiama, kurie valdybos nariai laikomi nepriklausomais. Valdyba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus Įstatyme nustatytus nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.	TAIP	Tiek bendrovės interneto tinklalapyje, tiek metiniame pranešime yra pateikiama informacija apie bendrovės valdybos narius, specifiskai nurodant nepriklausomus narius.
8)	Valdybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą valdybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	TAIP	Bendrovės įstatų 28 str. numatyta, kad visuotinis akcininkų susirinkimas priima sprendimus dėl atlygio gairių, taikomų nustatant atlygį už veiklą bendrovės ir Įmonių grupės valdyboje.
9)	Valdybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami ir į kitus interesų turėtojus. Priimdami sprendimus jie neturėtų siekti asmeninių interesų, jiems turėtų būti taikomi susitarimai dėl nekonkuravimo, taip pat jie neturėtų pažeidžiant bendrovės interesus pasinaudoti verslo informacija ir galimybėmis, kurios yra susijusios su bendrovės veikla.	TAIP	Atsižvelgiant į siekį stebėti bendrovės valdybos narių interesų konfliktų nebuvimą, kiekvienais metais valdybos nariai atnaujiną savo interesų deklaracijas. Bendrovėje yra patvirtinta „EPSO-G“ įmonių grupės Interesų valdymo politika.

⁵ Šio Kodekso prasme valdybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 7 dalyje yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

		Taip pat, bendrovės įstatuose (34 str.) numatyta, kad valdybos nariai gali dirbti kitą darbą ar užimti kitas pareigas, kurios būtų suderinamos su jų veikla valdyboje, įskaitant, bet neapsiribojant vadovaujančių pareigų kituose juridiniuose asmenyse ėjimą, darbą valstybės ar statutinėje tarnyboje, pareigas Bendrovėje bei kituose juridiniuose asmenyse (laikantis įstatuose nustatytų ribojimų) tik iš anksto apie tai informavę valdybą. Valdybų nariai yra pasirašę įsipareigojimus saugoti konfidencialią informaciją. Su valdybos nariais nėra sudaryti susitarimai dėl nekonkuravimo – tokių sutarčių poreikis nenustatytas.
10) Kiekvienais metais valdyba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti valdybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno valdybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar valdyba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Valdyba turėtų bent kartą per metus nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų viešai paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.	TAIP	Valdyba kasmet atlieka savo veiklos įsivertinimą, jos pagrindu rengia veiklos tobulinimo planą. Apibendrinti valdybos veiklos vertinimo rezultatai pateikiami bendrovės metiniame pranešime.
4 principas: Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo tvarka		
Bendrovėje nustatyta stebėtojų tarybos, jeigu ji sudaroma, ir valdybos darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.		
1) Valdyba ir stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdama naudoti tiek bendrovei, tiek ir jos akcininkams. Gera bendrovių valdysena reikalauja atviros diskusijos tarp valdybos ir stebėtojų tarybos. Valdyba turėtų reguliariai, o esant reikalui – nedelsiant informuoti stebėtojų tarybą apie visus svarbius bendrovei klausimus, susijusius su planavimu, verslo plėtra, rizikų valdymu ir kontrole, įsipareigojimų laikymusi bendrovėje. Valdyba turėtų informuoti stebėtojų tarybą apie faktinius verslo plėtos nukrypimus nuo anksčiau suformuluotų planų ir tikslų, nurodant to priežastis.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
2) Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, kokių periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdysenos klausimų sprendimas. Bendrovės kolegialių organų posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį.	TAIP	Bendrovės įstatuose numatyta, kad valdyba savo sprendimus priima Valdybos posėdžiuose, kurių rengiama tiek, kiek reikalinga, kad valdyba galėtų tinkamai vykdyti savo funkcijas ir priimti jos kompetencijai priskirtus sprendimus.

		Bendrovės valdyba kiekvienų metų pabaigoje pasitvirtina kitų einamųjų metų eilinių posėdžių grafiką bei veiklos planą (preliminarius klausimus atitinkamam valdybos posėdžiui).
3) Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti diskusija, po kurios būtų priimami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai ir jie sutinka su tokiu darbotvarkės pakeitimu ar papildymu arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.	TAIP	Pagal Valdybos darbo reglamentą medžiaga valdybai turi būti pateikiama 5 d. d. iki eilinio posėdžio.
a. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti spręsdami kitus su bendrovės valdysena susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlygio nustatymu.	NEAKTUALU	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.
5. principas: Skyrimo, atlygio ir audito komitetai Komitetų paskirtis ir sudarymas Bendrovėje sudaryti komitetai turėtų didinti stebėtojų tarybos, o jei stebėtojų taryba nesudaroma, valdybos, kuri atlieka priežiūros funkcijas, darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvačius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai. Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas.		
1) Atsižvelgiant į konkrečias su bendrove susijusias aplinkybes, pasirinktą bendrovės valdysenos struktūrą, bendrovės stebėtojų taryba, o tais atvejais, kai ji nesudaroma - valdyba, kuri atlieka priežiūros funkcijas, sudaro komitetus. Kolegialiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlygio ir audito komitetus ⁶ .	TAIP	Bendrovėje veikia „EPSO-G“ valdybos sudarytas įmonių grupės atlygio ir skyrimo komitetas, kuris veikia pagal jį formuojančio organo patvirtintus veiklos nuostatus, bei „EPSO-G“ vienintelio akcininko sudarytas grupės mastu veikiantis audito komitetas, kuris veikia pagal jį formuojančio organo patvirtintus veiklos nuostatus.
2) Bendrovės gali nuspręsti suformuoti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų pateikti paaiškinimą, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus.	TAIP	Atsižvelgiant į tai, jog atlygio ir skyrimo klausimai yra glaudžiai susiję, šio klausimų sprendimui reikalingi tos pačios kvalifikacijos ekspertai, nuspręsta formuoti vieną atlygio ir skyrimo komitetą.

⁶ Teisės aktai gali numatyti pareigą sudaryti atitinkamą komitetą. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti audito komitetą (teisės aktai numato išimčių, kada audito komiteto funkcijas gali atlikti priežiūros funkcijas atliekantis kolegialus organas).

3) Bendrovėse formuojamiems komitetams nustatytas funkcijas teisės aktų numatytais atvejais gali atlikti pats kolegialus organas. Tokiu atveju šio Kodekso nuostatos, susijusios su komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), kai tinka, turėtų būti taikomos visam kolegialiam organui.	NEAKTUALU	Žr. 5.1. p.
4) Kolegialaus organo sukurti komitetai paprastai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto nariai turėtų būti parenkami pirmiausia atsižvelgiant į jų kompetenciją, pirmenybę teikiant nepriklausomiems kolegialaus organo nariams. Valdybos pirmininkas neturėtų būti komitetų pirmininku.	TAIP	Bendrovės įstatų 7.7 - 7.9 skyriai reglamentuoja Grupės komitetų sudarymą bei kompetenciją. Minėtuose įstatuose nurodyta, kad Atlygio ir skyrimo bei Audito komitetai susideda iš ne mažiau kaip 3 narių. Atlygio ir skyrimo komitete užtikrinama, kad iš 3 narių sudėtyje būtų bent 1 nepriklausomas narys, o Audito komitete – daugiau kaip pusė narių būtų nepriklausomi nariai. Atlygio ir skyrimo bei Audito komitetų pirmininkai yra nepriklausomi komitetų nariai, nei vienas iš jų neina valdybos pirmininko pareigų. Atlygio ir skyrimo komitete bei audito komitete ne visi nariai yra paskirti iš „EPSO-G“ valdybos. Po vieną narį į kiekvieną iš komitetų yra paskirta, atsižvelgiant į kompetenciją, vykdant išorinę atranką į nepriklausomo komiteto nario vietą.
5) Kiekvieno suformuoto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdysenos struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime, nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus.	TAIP/NE	Komitetams įgaliojimais suformuoti „EPSO-G“ įstatuose bei komitetų formuojančio organo sprendimu – atlygio ir skyrimo komiteto veiklos nuostatai patvirtinti „EPSO-G“ valdybos sprendimu, o audito komiteto veiklos nuostatai patvirtinti „EPSO-G“ vienintelio akcininko sprendimu, kaip tai leidžia Lietuvos banko patvirtinti Reikalavimai audito komiteto nariams. Komitetų veiklos nuostatai skelbiami viešai „EPSO-G“ interneto svetainėje. Komitetų sudėtis, veikla ir kt. informacija pateikiama Grupės metiniame pranešime.

6) Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri bendrovės darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.	TAIP	Komitetų veiklos nuostatuose numatyta teisė komitetų nariams savo nuožiūra kviešti į savo posėdžius „EPSO-G“ grupės bendrovių organų narius, darbuotojus, įgaliotinius, kandidatus į tam tikras pozicijas ar kitus asmenis bei gauti iš jų reikiamus paaiškinimus savo kompetencijos ribose, taip pat tuo tikslu reikalauti, kad būtų atliekami būtini veiksmai, reikalingi komitetų funkcijoms atlikti.
Skyrimo komitetas.		
Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1) parinkti kandidatus į laisvas priežiūros, valdymo organų narių ir administracijos vadovų vietas bei rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiai pozicijai, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį, narių įgūdžius, žinias ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui.	TAIP	„EPSO-G“ Atlygio ir skyrimo komitetas veikia kaip bendrovės valdybos patariamasis organas komiteto veiklos sričių klausimais, veikiantis Grupės mastu, kurio pagrindinės funkcijos yra: 1. padeda atlikti kandidatų į organų narius atrankas visose Grupės bendrovėse; 2. teikia rekomendacijas Grupės bendrovėms dėl valdymo organų narių, įskaitant vienasmenį valdymo organų – vadovų skyrimo, sutarčių su jais sudarymo ir atlygio jiems nustatymo; 3. teikia rekomendacijas dėl įmonių grupės korporatyvinių valdymo dokumentų, susijusių su valdymo organų, vadovaujančių darbuotojų atrankų, skyrimo, nepriklausomumo kriterijų nustatymo klausimais; 4. teikia rekomendacijas dėl Grupės bendrovių vadovų ir kritinių pareigybų pamainumo sistemos; 5. teikia rekomendacijas dėl Grupės bendrovių vadovų atlygio struktūros, atlygio dydžio, pagrindinių veiklos vertinimo kriterijų bei atlygio peržiūros įgyvendinant grupės atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politiką.

Sprendžiant klausimus, susijusius su kolegialaus organo nariais, kurie su bendrove yra susiję darbo santykiais, ir administracijos vadovais, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.	TAIP	Veiklos nuostatuose numatyta, kad Atlygio ir skyrimo komitetų šaukimo iniciatyvos teisę turi įmonių grupės valdybos arba vadovai, tuo pačiu pasiūlydami posėdžio darbotvarkę, pateikdami su klausimais susijusių medžiagą bei sprendimo projektus. Nuostata nėra praktiškai aktuali šiuo metu, nes valdyboje nėra bendrovės darbuotojų.
Atlygio komitetas.		
Pagrindinės atlygio komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl atlygio politikos, taikomos priežiūros ir valdymo organų nariams ir administracijos vadovams. Tokia politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeities išmokas, taip pat sąlygas, kurios leistų bendrovei susigrąžinti sumas arba sustabdyti mokėjimus, nurodant aplinkybes, dėl kurių būtų tikslinga tai padaryti; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualaus atlygio kolegialių organų nariams ir administracijos vadovams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlygio politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą; 3) reguliariai peržiūrėti atlygio politiką bei jos įgyvendinimą.	TAIP	Žr. 5.1.1. punktą.
Audito komitetas.	TAIP	„EPSO-G“ Audito komitetas veikia kaip Bendrovės valdybos patariamasis organas komiteto veiklos sričių klausimais, veikiantis Grupės mastu, kurio pagrindinės funkcijos yra:
1) Pagrindinės audito komiteto funkcijos yra apibrėžtos teisės aktuose, reglamentuojančiuose audito komiteto veiklą ⁷ .		
2) Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracijos vadovai turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais.		1. Grupės finansinių ataskaitų rengimo ir auditų atlikimo proceso peržiūra; 2. Grupės auditorių ir audito įmonių nepriklausomumo bei objektyvumo principų laikymosi užtikrinimas; 3. Nuomonės dėl sandorių su susijusiais asmenimis pateikimas listinguojamų dukterinių bendrovių įstatuose numatytais atvejais; 4. rekomendacijų, susijusių su išorės auditoriaus parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atšaukimu bei sutarties su išorės audito įmone sąlygomis, teikimo;

⁷ Audito komitetų veiklos klausimus reglamentuoja 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas, taip pat Lietuvos banko patvirtintos taisyklės, reglamentuojančios audito komitetų veiklą.

		5. Grupės vidaus kontrolės, rizikos ir atitikties valdymo ir vidaus audito funkcijos, taip pat veiklos procesų veiksmingumo priežiūra ir rekomendacijų teikimas.
3) Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) valdybos pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prireikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant valdymo organų nariams.	TAIP	Audito komiteto veiklos nuostatuose numatyta, kad komiteto nariai savo nuožiūra gali kviešti į savo posėdžius įmonių grupės bendrovių organų narius, darbuotojus, įgaliotinius, kandidatus į tam tikras pozicijas ar kitus asmenis bei gauti iš jų reikiamus paaiškinimus savo kompetencijos ribose, taip pat tuo tikslu reikalauti, kad būtų atliekami būtini veiksmai, reikalingi komiteto funkcijoms atlikti.
4) Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės.	TAIP	Audito komitetas periodiškai, ne rečiau kaip kartą per ketvirtį yra supažindinamas su vidaus audito ataskaitomis, teikia rekomendacijas dėl vidaus audito plano tvirtinimo ir stebi jo vykdymą. Audito komitetas organizuoja susitikimus su išorės auditoriais, aptariant auditorių darbo programą bei audito metu kilusius neaiškumus, o atlikus išorės auditą, su išorės auditoriais aptariamos jų išvados ir rekomendacijos. Audito įmonė kiekvienais metais pradėdama metinius auditus Audito komitetui ir bendrovėms pateikia savo nepriklausomumo deklaraciją.
5) Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi pažeidimai, ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.	TAIP	Audito komiteto veiklos nuostatuose numatyta, kad Audito komitetas užtikrina efektyvų sistemos dėl skundų teikimo veikimą bei proporcingą ir nepriklausomą pateiktų skundų tyrimą. Įgyvendinant šią funkciją, Audito komiteto pirmininkas nedelsiant informuojamas apie reikšmingus gautus skundus, taip pat Audito komitetui periodiškai teikiama ataskaita apie Grupės bendrovėse gautus visus skundus, jų tyrimą bei atliktų tyrimų išvadų pagrindu priimtus sprendimus.
6) Audito komitetas turėtų teikti stebėtojų tarybai, jei ji nesudaroma – valdybai, savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.	TAIP	Audito komiteto veiklos nuostatuose numatyta, kad Audito komitetas valdybai teikia pusmetinę ir metinę veiklos ataskaitą.

		Taip pat teikia metinę veiklos ataskaitą „EPSO-G“ eiliniam visuotiniam akcininkų susirinkimui bei valdybai.
6. principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas Bendrovės valdysenos sistema turėtų skatinti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą. Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.		
Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.	TAIP	Tokia pareiga nustatyta valdybos darbo reglamente, pasirašomoje sutartyje su valdybos nariu bei „EPSO-G“ įmonių grupės kolegialių organų narių, vadovų ir darbuotojų interesų valdymo politikoje. Bendrovės įstatų 33 p. numato, kad kiekvienas kandidatas į valdybos narius privalo nedelsiant informuoti valdybą apie bet kokias naujas aplinkybes dėl ko gali kilti interesų konfliktas.
7. principas: Bendrovės atlygio politika Bendrovėje nustatyta atlygio politika, jos peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant kolegialių organų narių ir administracijos vadovų atlygį, taip pat užtikrinti bendrovės atlygio politikos viešumą, skaidrumą, taip pat ir ilgalaikę bendrovės strategiją.		
1) Bendrovė turėtų patvirtinti ir paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje atlygio politiką, kuri turėtų būti reguliariai peržiūrima ir atitiktų ilgalaikę bendrovės strategiją.	TAIP	Bendrovėje yra taikoma „EPSO-G“ vienintelio akcininko patvirtintos atlygio už veiklą „EPSO-G“ ir „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės, kurios yra skelbiamos viešai. Bendrovėje yra taikoma UAB „EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politika visa apimtimi. Politika yra skelbiama viešai.
2) Atlygio politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios numatyti atvejus, kada bendrovė gali susigrąžinti išmokėtas sumas arba sustabdyti mokėjimus.	TAIP	Visos galimos kolegialių organų bei darbuotojų atlygio formos yra nustatytos Atlygio už veiklą „EPSO-G“ ir „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairėse bei „EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikoje. Abu dokumentai yra skelbiami viešai.
3) Siekiant vengti galimų interesų konfliktų, atlygio politika turėtų numatyti, kad kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, nariai neturėtų gauti atlygio, kuris priklausytų nuo bendrovės veiklos rezultatų.	TAIP	Bendrovėje taikomos Atlygio už veiklą „EPSO-G“ ir „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės, kurios reglamentuoja fiksuotą mėnesinį atlygį kolegialių organų nariams. Valdybos nariams nėra mokamas atlygis, kuris priklausytų nuo bendrovės rezultatų.

4) Atlygio politika turėtų pateikti pakankamai išsamią informaciją apie išeitinių išmokų politiką. Išeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų fiksuoto atlygio dalis arba jos ekvivalento suma. Išeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.	TAIP / NE	„EPSO-G“ įmonių grupės Atlygio, veiklos vertinimo ir ugdymosi politikoje nustatyta, jog grupės bendrovėse nesudaromi išankstiniai susitarimai dėl išeitinių išmokų dydžių (išskyrus bendrovių vadovus, kurių darbo sąlygas nustato valdyba). Išmokų, susijusių su darbo santykių pasibaigimu, dydžiai nustatomi atsižvelgiant į darbo teisės normose įtvirtintus privalomai mokėtinus minimalius tokių išmokų dydžius, išskyrus išimtinis atvejus, kuriais dėl objektyvių priežasčių susitariama dėl kitokių išmokų taikymo. Apie tokių didesnių išmokų išmokėjimus ir jų išmokėjimo pagrindus turi būti informuojama atitinkama Grupės bendrovės valdyba jos artimiausiame posėdyje.
5) Jei bendrovėje taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema, atlygio politikoje turėtų būti pateikta pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo. Tuo atveju, kai atlygis yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Po teisių suteikimo kolegialių organų nariai ir administracijos vadovai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu.	NEAKTUALU	Įmonėje nėra taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema.
6) Bendrovė turėtų paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje informaciją apie atlygio politikos įgyvendinimą, kurioje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama kolegialių organų ir vadovų atlygio politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlygio politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Tokio pobūdžio informacijoje neturėtų būti komercinė vertė turinčios informacijos. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiems bendrovės atlygio politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	TAIP	Informacija apie Bendrovėje taikomą atlygio politikos įgyvendinimą ir vidutiniai atskirų darbuotojų grupių atlyginimų dydžiai viešai skelbiami bendrovės metiniame pranešime, kuris skelbiamas bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai skelbiama informacija apie darbuotojų atlygį kas ketvirtį Bendrovės interneto svetainėje.
7) Rekomenduojama, kad atlygio politika arba bet kuris esminis atlygio politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Schemoms, pagal kurias kolegialaus organo nariams ir darbuotojams yra atlyginama akcijomis arba akcijų opcionais, turėtų pritarti visuotinis akcininkų susirinkimas.	TAIP	Bendrovės valdybos nariams atlygį nustato bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas. Nustatant atlygį taikoma Atlygio už veiklą „EPSO-G“ ir „EPSO-G“ įmonių grupės bendrovių organuose nustatymo gairės, kurios yra patvirtintos „EPSO-G“ vienintelio akcininko. Įmonėje nėra taikomos minimos schemas.
8. principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdysenoje		

Bendrovės valdysenos sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatimuose ar abipusiuose susitarimuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą, kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietas bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.		
1) Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos interesų turėtojų teisės ir teisėti interesai.	TAIP	Bendrovėje veikia „EPSO-G“ įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje įtvirtinti tikslai didinti interesų turėtojų informuotumą ir supratimą apie „EPSO-G“ įmonių grupės bei atskirų grupės bendrovių veiklas; užtikrinti darbuotojų įsitraukimą; kurti ir palaikyti tvarius ir pasitikėjimu grįstus santykius su interesų turėtojais.
2) Bendrovės valdysenos sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdysenoje pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų ar jų atstovų dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojais ar jų atstovais bendrovės valdysenos ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdyseną bendrovės nemokumo atvejais ir kita.	TAIP	Bendrovė su bendrovės darbuotojų atstovais vykdo konsultacijas, derybas, pasitarimus dėl Bendrovėje vykdomų veiklos procesų. Interesų turėtojai gali dalyvauti Bendrovės valdyme tiek, kiek tai numato įstatymai.
3) Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdysenos procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.	TAIP	Žr. 8.1. ir 8.2. punktus.
4) Interesų turėtojams turėtų būti sudarytos sąlygos konfidencialiai pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui.	NE	Bendrovės internetiniame tinklalapyje Korupcijos prevencija skiltyje yra skelbiami vidinio pranešimų apie pažeidimus kanalo – Pasitikėjimo linijos – kontaktai. Parengtoje pranešimo pateikimo formoje kviečiama pranešti apie „EPSO-G“ ir tiesiogiai ar netiesiogiai valdomų bendrovių („Litgrid“, „Amber Grid“, „Baltpool“, „Tetas“, „Energy cells“) vadovų ir darbuotojų daromus teisės aktų nuostatų ir elgesio normų pažeidimus; vykdomų ūkinių operacijų ir apskaitos pažeidimus; kyšininkavimą, papirkinėjimą, prekybą poveikiu, piktnaudžiavimą; interesų konfliktus, nepotizmą ir kronizmą; vykdomų pirkimų skaidrumo, lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo ir nešališkumo reikalavimų pažeidimus. Šiuo adresu informacija siunčiama tik „EPSO-G“ korupcijos prevencijos pareigūnui, kuris užtikrina jos siuntėjo konfidencialumą.

		„EPSO-G“ įmonių grupės mastu veikiantis audito komitetas užtikrina, sistemos dėl skundų teikimo veikimą, skundų nagrinėjimą.
9. principas: Informacijos atskleidimas		
Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdyseną, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.		
Nepažeidžiant bendrovės konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių tvarkos, taip pat asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, bendrovės viešai atskleidžiama informacija turėtų apimti, įskaitant, bet neapsiribojant:	TAIP	Bendrovėje veikia „EPSO-G“ įmonių grupės skaidrumo ir komunikacijos politika, kurioje nurodyta informacija atskleidžiama bendrovės metiniame pranešime ir interneto svetainėje.
bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;	TAIP	-
bendrovės veiklos tikslus ir nefinansinę informaciją;	TAIP	-
asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai, ir (ar) kartu su susijusiais asmenimis valdančius, taip pat įmonių grupės struktūrą bei jų tarpusavio ryšius, nurodant galutinį naudos gavėją;	TAIP	-
bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, kurie iš jų yra laikomi nepriklausomais, bendrovės vadovą, jų turimas akcijas ar balsus bendrovėje bei dalyvavimą kitų bendrovių valdysenoje, jų kompetenciją, atlygį;	TAIP	-
esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus;	TAIP	-
galimus numatyti esminius rizikos veiksnus, bendrovės rizikos valdymo ir priežiūros politiką;	TAIP	-
bendrovės sandorius su susijusiomis šalimis;	TAIP	-
pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių politika, darbuotojų dalyvavimas bendrovės valdysenoje, skatinimas bendrovės akcijomis ar akcijų opcionais, santykiai su kreditoriais, tiekėjais, vietos bendruomene ir kt.);	TAIP	-
bendrovės valdysenos struktūrą ir strategiją;	TAIP	-
socialinės atsakomybės politikos, kovos su korupcija iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus. Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąraše, atskleidimu. Šis Kodekso principas neatleidžia bendrovės nuo pareigos atskleisti informaciją, numatytą teisės aktuose.	TAIP	-
Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	TAIP	„EPSO-G“, kaip patronuojanti bendrovė, atskleidžia informaciją apie Grupės finansinius rezultatus bei Grupės bendrovių veiklą.

1) Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlygį ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama 7 principe.	TAIP	Bendrovės metiniame pranešime ir interneto svetainėje atskleidžiama ši informacija.
2) Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu.	NEAKTUALU	Bendrovė turi vienintelį akcininką, nėra listinguojama.

10. principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas

Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.

1) Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės finansinės padėties ir finansinių veiklos rezultatų, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metiniame pranešime pateikiamos finansinės informacijos patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	TAIP	Nepriklausomą auditorių skiria visuotinis akcininkų susirinkimas.
2) Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba.	TAIP	Auditoriaus atrankos procese aktyviai dalyvauja Grupės mastu veikiantis audito komitetas. Audito komitetas teikia rekomendaciją Bendrovės valdybai dėl auditoriaus kandidatūros. Galutinį sprendimą priima visuotinis akcininkų susirinkimas, kurį šaukia bei sprendimų projektus teikia valdyba.
3) Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti viešai. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba, svarstydamą, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	TAIP	Audito įmonė ne audito paslaugas teikia vadovaujantis „EPSO-G“ Audito komiteto patvirtinta „EPSO-G“ įmonių grupės ne audito paslaugų pirkimo iš audito įmonės ar iš bet kurios tinklui, kuriam priklauso auditą atliekanti įmonė, politika. Per ataskaitinį laikotarpį audito įmonės gautas užmokestis už Grupės bendrovėms suteiktas ne audito paslaugas, skelbiamas metiniame pranešime. Ne audito paslaugų teikimą prižiūri grupės mastu veikiantis audito komitetas, kuris, kaip minėta 10.2 p., aktyviai dalyvauja auditoriaus atrankos procedūroje. Taigi audito komitetas teikdamas valdybai rekomendaciją dėl auditoriaus, turi visą reikalingą informaciją apie auditorius.

12.

KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

- 12.1. Konsoliduota ir bendrovės finansinės būklės ataskaita
- 12.2. Konsoliduota bendrųjų pajamų ataskaita
- 12.3. Patronuojančios bendrovės bendrųjų pajamų ataskaita
- 12.4. Konsoliduota ir bendrovės nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos
- 12.5. Konsoliduota ir bendrovės pinigų srautų ataskaitos
- 12.6. Konsoliduotų ir bendrovės finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

12. KONSOLIDUOTOS IR BENDROVĖS FINANSINĖS ATASKAITOS

12.1. Konsoliduota ir bendrovės finansinės būklės ataskaita

2023 M. GRUODŽIO 31 D. (visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip)

	Pasta-	Grupė		Bendrovė	
	bos	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
TURTAS					
Ilgalaikis turtas					
Nematerialusis turtas	6	8 175	8 422	77	57
Materialusis turtas	7	707 229	655 721	83	3
Naudojimo teise valdomas turtas	8	10 810	11 329	694	235
Investicijos į dukterines įmones	9	0	-	351 526	324 120
Investicijos į asocijuotas įmones	9	17 677	13 960	13 830	13 830
Atidėto pelno mokesčio turtas	30	12 105	17 037	45	30
Suteiktos ilgalaikės paskolos		-	-		2 700
Po vienerių metų gautinos sumos		10	10	-	-
Kitas ilgalaikis finansinis turtas	10	166	-		
Ilgalaikio turto iš viso		756 172	706 479	366 255	340 975
Trumpalaikis turtas					
Atsargos	11	7 556	16 211	-	5
Išankstiniai apmokėjimai ir sutarčių turtas	12	6 148	9 916	69	40
Prekybos gautinos sumos	13	41 888	86 179	383	197
Kitos gautinos sumos	14	98 643	71 664	46 225	21 059
Avansu sumokėtas pelno mokestis	30	28 916	28 741	0	-
Kitas finansinis turtas	15	15 898	54 664	0	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	16	123 236	248 096	120 015	244 310
Trumpalaikio turto iš viso		322 285	515 471	166 692	265 611
Perleidžiamos grupės turtas, klasifikuojamas kaip skirtas parduoti		-	203 778	-	-
TURTO IŠ VISO		1 078 457	1 425 728	532 947	606 586
NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI					
Įstatinis kapitalas	17	189 631	189 631	189 631	189 631
Perkainojimo rezervas	18	26 504	277	-	-
Privalomasis rezervas	19	14 341	16 621	2 524	2 248
Kiti rezervai	19	38 993	41 128	50	50
Nepaskirstytasis pelnas (nuostoliai)		25 874	(30 629)	30 001	5 514
Nuosavas kapitalas, tenkantis patronuojančios įmonės akcininkams		295 343	217 028	222 206	197 443
Nekontroliuojanti dalis		12 546	10 746	-	-
Nuosavo kapitalo iš viso		307 889	227 774	222 206	197 443
Ilgalaikiai įsipareigojimai					
Ilgalaikės paskolos ir išleistos obligacijos	22	163 954	182 586	74 849	74 805
Nuomos įsipareigojimai	23	9 282	9 640	552	142
Perkrovų valdymo įplaukos	27	264 173	64 095	-	-
Atidėjiniai	28	2 528	2 956	-	-
Kitos ilgalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	29	3 411	35 663	-	-
Ilgalaikių įsipareigojimų iš viso		443 348	294 940	75 401	74 947
Trumpalaikiai įsipareigojimai					
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	22	11 792	24 038	-	-
Trumpalaikės paskolos	22	20 147	1 550	234 114	332 888
Nuomos įsipareigojimų einamųjų metų dalis	23	1 599	1 721	149	94
Prekybos skolos	25	68 341	117 362	153	222
Gauti išankstiniai apmokėjimai	26	44 412	52 359	-	-
Perkrovų valdymo lėšų einamųjų metų dalis	27	36 901	287 400	-	-
Atidėjiniai	28	12 210	1 901	-	-
Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai	31	131 818	214 086	924	992
Trumpalaikių įsipareigojimų iš viso		327 220	700 417	235 340	334 196
Perleidžiamos grupės įsipareigojimai, klasifikuojami kaip skirti parduoti		-	202 597	-	-
Įsipareigojimų iš viso		770 568	1 197 954	310 741	409 143
NUOSAVYBĖS IR ĮSIPAREIGOJIMŲ IŠ VISO		1 078 457	1 425 728	532 947	606 586

12.2. Konsoliduota bendrųjų pajamų ataskaita

UŽ METUS PASIBAIGUSIUS 2023 M. GRUODŽIO 31 D. (visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip)

	Pastabos	GRUPĖ	
		2023	2022 (Pergrupuota)
Pajamos	32	474 424	587 757
Kitos pajamos	32	4 463	2 167
Pajamų ir kitų pajamų iš viso		478 887	589 924
Elektros energijos ir gamtinių dujų paslaugų pirkimai	33	(274 419)	(459 940)
Rangos paslaugų pirkimai	33	(12 723)	(59 101)
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos		(48 744)	(45 072)
Remontų ir techninės priežiūros paslaugų pirkimai		(8 436)	(8 394)
Kitos sąnaudos	33	(33 313)	(28 851)
Sąnaudų iš viso:		(377 635)	(601 358)
EBITDA		101 252	(11 434)
Dividendų pajamos	35	-	43
Kontrolės perleidimo ir asocijuotųjų įmonių perkainojimo rezultatas	10	8 416	-
Nusidėvėjimas ir amortizacija	6,7,8	(34 290)	(35 056)
Ilgalaikio turto vertės sumažėjimas	7	(29 717)	-
Ilgalaikio turto nurašymo nuostoliai		(366)	(211)
Veiklos pelnas (nuostoliai) (EBIT)		45 295	(46 658)
Asocijuotų įmonių veiklos rezultato dalis	9	1 774	-
Finansinės veiklos sąnaudos grynąja verte	34	226	(3 019)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		47 295	(49 677)
Pelno mokestis			
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	30	6 948	16 653
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	30	(442)	(9 491)
Pelno mokesčio iš viso		6 506	7 162
Grynasis pelnas (nuostoliai)		53 801	(42 515)
Kitos bendrosios pajamos		26 942	-
Straipsniai, kurie ateityje nebus perklasifikuojami į pelną (nuostolius)			
Pelnas dėl ilgalaikio turto perkainojimo	7	31 696	-
Atidėtojo pelno mokesčio (sąnaudos)	30	(4 754)	-
Laikotarpio bendrosios pajamos, iš viso		80 743	(42 515)
Grynasis pelnas (nuostoliai) priskirtini:			
Patronuojančios įmonės akcininkams		52 116	(41 841)
Nekontroliuojančiai daliai		1 685	(674)
		53 801	(42 515)
Bendrosios pajamos priskirtinos:			
Patronuojančios įmonės akcininkams		78 380	(41 841)
Nekontroliuojančiai daliai		2 363	(674)
		80 743	(42 515)

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šios sutrumpintos tarpinės finansinės informacijos dalis.

12.3. Patronuojančios bendrovės bendrųjų pajamų ataskaita

UŽ METUS PASIBAIGUSIUS 2023 M. GRUODŽIO 31 D. (visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip)

	Pastabos	BENDROVĖ	
		2023	2022 (Pergrupuota)
Pajamos	32	1 357	725
Kitos pajamos	32	14	-
Dividendų pajamos		13 357	14 479
Pajamų, kitų pajamų ir dividendų pajamų iš viso		14 728	15 204
Darbo užmokesčio ir susijusios sąnaudos		(4 420)	(3 590)
Kitos sąnaudos	33	(1 984)	(1 311)
Sąnaudų iš viso:		(6 404)	(4 901)
EBITDA		8 324	10 303
Nusidėvėjimas ir amortizacija		(144)	(110)
Investicijų į dukterines įmones vertės (sumažėjimo) atstatymo sąnaudos		18 406	(3 447)
Veiklos pelnas (nuostoliai) (EBIT)		26 586	6 746
Finansinės veiklos sąnaudos grynąja verte		(1 507)	(1 232)
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą		25 079	5 514
Pelno mokestis			
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos		-	-
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)		(250)	(9)
Pelno mokesčio iš viso		(250)	(9)
Grynasis pelnas (nuostoliai)		24 829	5 505
Laikotarpio bendrosios pajamos, iš viso		24 829	5 505

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šios sutrumpintos tarpinės finansinės informacijos dalis.

12.4. Konsoliduota ir bendrovės nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos

UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2023 M. GRUODŽIO 31 D. (visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip)

Grupė	Pastabos	Išstatinis kapitalas	Perkainojimo rezervas	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas	Tarpinė suma	Nekontroliuojanti dalis	Iš viso
Likutis 2021 m. gruodžio 31 d.		22 483	310	16 600	59 546	160 775	259 714	11 884	271 598
Bendrosios pajamos (sąnaudos)									
Grynieji (nuostoliai) už metus		-	-	-	-	(41 841)	(41 841)	(674)	(42 515)
Laikotarpio bendrosios pajamos (sąnaudos) iš viso		-	-	-	-	(41 841)	(41 841)	(674)	(42 515)
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas ir nurašytos sumos	18	-	(33)	-	-	33	-	-	-
Pervesta į / iš rezervus / -ų		-	-	21	(18 418)	18 397	-	-	-
Dividendai	20	-	-	-	-	(845)	(845)	(464)	(1 309)
Išstatinio kapitalo didinimas	17	167 148	-	-	-	(167 148)	-	-	-
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.		189 631	277	16 621	41 128	(30 629)	217 028	10 746	227 774
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.		189 631	277	16 621	41 128	(30 629)	217 028	10 746	227 774
Bendrosios pajamos									
Grynasis pelnas už metus		-	-	-	-	52 116	52 116	1 685	53 801
Kitos bendrosios pajamos (sąnaudos)	7	-	26 264	-	-	-	26 264	678	26 942
Laikotarpio bendrosios pajamos iš viso		-	26 264	-	-	52 116	78 380	2 363	80 743
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas ir nurašytos sumos	18	-	(37)	-	-	37	-	-	-
Pervedimai iš rezervų		-	-	(2 280)	(2 135)	4 415	-	-	-
Dividendai		-	-	-	-	(65)	(65)	(563)	(628)
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.		189 631	26 504	14 341	38 993	25 874	295 343	12 546	307 889
Bendrovė	Pastabos	Išstatinis kapitalas	Privalomasis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirstytasis pelnas	Iš viso			
Likutis 2021 m. gruodžio 31 d.		22 483	2 248	50	168 002	192 783			
Grynasis pelnas už metus		-	-	-	5 505	5 505			
Laikotarpio bendrosios pajamos iš viso		-	-	-	5 505	5 505			
Dividendai		-	-	-	(845)	(845)			
Išstatinio kapitalo didinimas	17	167 148	-	-	(167 148)	-			
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.		189 631	2 248	50	5 514	197 443			
Likutis 2023 m. sausio 1 d.		189 631	2 248	50	5 514	197 443			
Grynasis pelnas už metus		-	-	-	24 829	24 829			
Laikotarpio bendrosios pajamos iš viso		-	-	-	24 829	24 829			
Dividendai	20	-	-	-	(66)	(66)			
Pervesta į rezervus		-	276	-	(276)	-			
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.		189 631	2 524	50	30 001	222 206			

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šios sutrumpintos tarpinės finansinės informacijos dalis.

12.5. Konsoliduota ir bendrovės pinigų srautų ataskaitos

UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2023 M. GRUODŽIO 31 D. (visos sumos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip)

	Pasta- bos	Grupė		Bendrovė	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Pagrindinės veiklos pinigų srautai					
Grynasis pelnas (nuostoliai)		53 801	(42 515)	24 829	5 505
Nepiniginių sąnaudų (pajamų) atstatymas:					
Nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos	6,7,8	34 290	35 056	144	110
Ilgalaikio materialaus turto vertės sumažėjimas		29 717	112	-	--
Ilgalaikio materialaus turto nurašymo nuostoliai		366	-	-	-
Atsargų, gautinų sumų ir kito turto vertės sumažėjimo ir nurašymo nuostoliai		615	-	-	-
(Pelnas) nuostoliai iš ilgalaikio materialiojo turto perleidimo / nurašymo		(506)	260	-	-
Pelno mokesčio sąnaudos	30	(6 506)	(7 162)	250	9
Atidėjinių padidėjimas	28	10 790	-	-	-
Dotacijų pajamos (amortizacija)	21	(315)	(224)	-	-
Finansinės ir investicinės veiklos rezultatų eliminavimas:					
Dividendų pajamos	35	-	(43)	(13 357)	(14 479)
Investicijų į dukterines bendroves vertės sumažėjimas (sumažėjimo atstatymas)	9	-	-	(18 406)	3 447
Finansinės veiklos sąnaudos grynąja verte		(226)	3 019	1 508	1 232
Kontrolės praradimo ir asocijuotosios įmonės akcijų perkainojimo rezultatas	10	(8 416)	-	-	-
Asocijuotų įmonių veiklos rezultato dalies eliminavimas		(1 774)	-	-	-
Apyvartinio kapitalo pasikeitimai:					
Prekybos gautinų ir kitų gautinų sumų (padidėjimas) sumažėjimas		48 540	(3 189)	(186)	94
Atsargų, išankstinių apmokėjimų ir kito trumpalaikio turto (padidėjimas) sumažėjimas		11 194	2 847	(29)	165
Prekybos ir kitų mokėtinų sumų, dotacijų, ateinančių laikotarpių pajamų ir gautų išankstinių apmokėjimų padidėjimas (sumažėjimas)		(421 165)	207 661	(75)	136
Perkrovų valdymo įplaukų padidėjimas	27	108 088	-	-	-
Kito finansinio turto pasikeitimas		194 457	(178 274)	-	-
Gautas (sumokėtas) pelno mokestis		-	(14 789)	(270)	440
Grynieji pagrindinės veiklos pinigų srautai		52 950	2 759	(5 592)	(3 341)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto (įsigijimas)		(241 905)	(113 229)	(106)	(13)
Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto perleidimas		936	99	-	-
Dukterinės įmonės kontrolės praradimas / asocijuotų ir bendrų įmonių (įsigijimas)	9	6 124	-	-	-
Asocijuotų ir bendrų įmonių (įsigijimas)	9	-	(13 180)	(6 300)	(17 831)
Gautos dotacijos		71 455	107 795	-	-
Gautos perkrovų valdymo įplaukos	27	-	272 502	-	-
(Suteiktos) susigrąžintos paskolos		-	-	(23 898)	(12 596)
Gauti dividendai		1 406	43	13 357	14 479
Trumpalaikių finansinių investicijų įsigijimas		(180 366)	-	(180 366)	-
Trumpalaikių finansinių investicijų grąžinimas		180 366	-	180 366	-
Gautos palūkanos		5 127	190	6 709	430
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai		(156 857)	254 220	(10 238)	(15 531)
Obligacijų išleidimas		-	74 804	-	74 804
Gautos paskolos		-	-	-	242 884
Sugrąžintos paskolos		(30 878)	(35 423)	(117 420)	(5 973)
Nuomos įsipareigojimo padengimas	23	(1 840)	(1 614)	(109)	(91)
Sąskaitų likučio perviršis (overdraftas)		17 981	-	17 981	-
Sumokėtos palūkanos		(5 632)	(1 687)	(8 842)	(337)
Išmokėti dividendai		(646)	(1 302)	(66)	(845)
Kiti finansinės veiklos pinigų srautai		62	(84 128)	(9)	(84 128)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai		(20 953)	(49 350)	(108 465)	226 314
Pinigai ir pinigų ekvivalentų perleidžiamoje grupėje pasikeitimas		-	(817)	-	-
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)		(124 860)	206 812	(124 295)	(207 442)
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pradžioje		248 096	41 284	244 310	36 868
Pinigai ir pinigų ekvivalentai laikotarpio pabaigoje		123 236	248 096	120 015	244 310

Toliau pateiktas aiškinamasis raštas yra neatskiriama šios sutrumpintos tarpinės finansinės informacijos dalis.

12.6. Konsoliduotų ir bendrovės finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

UŽ METUS, PASIBAIGUSIUS 2023 M. GRUODŽIO 31 D.

1. Bendroji informacija

UAB „EPSO-G“ yra Lietuvos Respublikoje įregistruota uždaroji akcinė bendrovė. Buveinės adresas – Gedimino pr. 20, LT-01103, Vilnius, Lietuva. UAB „EPSO-G“ (toliau – „EPSO-G“ arba Bendrovė) - ribotos civilinės atsakomybės pelno siekiantis ūkio subjektas, 2012 m. liepos 25 d. įregistruotas Juridinių asmenų registre, įmonės kodas 302826889.

„EPSO-G“ yra patronuojanti bendrovė, atsakinga už grupės įmonių veiklą užtikrinant nepertraukiamą, stabilų elektros energijos perdavimą aukštos įtampos tinklais ir gamtinių dujų transportavimą aukšto slėgio vamzdynais bei užtikrinant šių perdavimo sistemų valdymą, priežiūrą ir plėtrą; taip pat prekybos organizavimą gamtinių dujų ir biokuro biržose; bei įrengimą ir valdymą elektros energijos kaupiklių, veikiančių kaip pirminis rezervas ir užtikrinsiančių patikimą, stabilų ir vartotojų interesus atitinkantį Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą.

„EPSO-G“ teikia valdymo paslaugas dukterinėms ir paskesnio lygio dukterinėms bendrovėms. Teikiamos valdymo paslaugos yra orientuotos į „EPSO-G“ grupės įmonių veiklos efektyvumo didinimą, išteklių panaudojimo optimizavimą ir vieningų veiklos standartų diegimą. Šios paslaugos teikiamos pagal viešojo pirkimo būdu sudarytas sutartis.

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovės įstatinį kapitalą sudarė 653 900 000 paprastųjų vardinių akcijų po 0,29 Eur nominalios vertės. Visos akcijos, įskaitant naujai išleistąsias priklausė Bendrovės vieninteliam akcininkui - Lietuvos Respublikai, atstovaujamai Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos.

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. visos Bendrovės akcijos buvo pilnai apmokėtos.

Bendrovės akcininkas	2023 m. gruodžio 31 d.		2022 m. gruodžio 31 d.	
	Įstatinis kapitalas, Eur	Proc.	Įstatinis kapitalas, Eur	Proc.
Lietuvos Respublika, atstovaujama LR energetikos ministerijos	189 631 000	100	189 631 000	100

Bendrovės vadovybė patvirtino šias finansines ataskaitas 2024 m. kovo 22 d. Bendrovės akcininkas turi įstatyminę teisę nepatvirtinti šių finansinių ataskaitų ir reikalauti, kad vadovybė parengtų naujas finansines ataskaitas.

2023 m. gruodžio 31 d. UAB „EPSO-G“ grupėje dirbo 1 261 darbuotojas (2022 m. gruodžio 31 d. – 1 271), Bendrovėje - 66 darbuotojai, (2022 m. gruodžio 31 d. – 60 darbuotojų).

UAB „EPSO-G“ grupę sudaro Bendrovė, žemiau nurodytos tiesiogiai ir netiesiogiai kontroliuojamos dukterinės įmonės, asocijuotosios ir bendrai valdomos įmonės:

Įmonė	Įmonės buveinės adresas	Nuosavybės dalis, (proc.)		Pagrindinė veikla
		2023-12-31	2022-12-31	
DUKTERINĖS ĮMONĖS				
„Litgrid“ AB	Karlo Gustavo Emilio Manerheimo g. 8, Vilnius, Lietuva	97,5	97,5	Elektros energijos perdavimo sistemos operatorius
AB „Amber Grid“	Laisvės pr. 10, Vilnius, Lietuva	96,6	96,6	Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius
BALTPPOOL UAB	Žalgirio g. 90, Vilnius, Lietuva	67,0	67,0	Prekybos energijos ištekliais (biokuro produktais) biržoje operatorius, VIAP lėšų administratorius
UAB „TETAS“	Senamiesčio g. 102B, Panevėžys, Lietuva	100	100	Transformatorių pastatų, skirstymo punktu, elektros linijų Prekybos gamtinių dujų biržoje organizavimas
UAB GET Baltic (valdoma per AB „Amber Grid“)	Geležinio Vilko g. 18A, Vilnius, Lietuva	34,0	96.6	

Įmonė	Įmonės buveinės adresas	Nuosavybės dalis, (proc.)		Pagrindinė veikla
		2023-12-31	2022-12-31	
Energy cells, UAB	Ozo g. 12A-1, Vilnius	100	100	Elektros energijos kaupimo įrenginių diegimas ir valdymas
ASOCIJUOTOS ĮMONĖS				
UAB GET Baltic (valdoma per AB „Amber Grid“)	Geležinio Vilko g. 18A, Vilnius, Lietuva	34,0	96,6	Prekybos gamtinių dujų biržoje organizavimas
TSO Holding AS	Lilleakerveien 2A, 0283 Oslo, Norway	39,6	39,6	Valdymo bendrovė, valdanti mažumos dalį elektros biržos operatoriaus ir rinkų susiejimo operatoriaus nuosavybėse
BENDRAI VALDOMOS ĮMONĖS				
Baltic RCC OÜ	Kadaka tee 42 12915 Tallinn Eesti	33,33	33,33	Elektros energetinės sistemos saugumo ir patikimumo paslaugų tiekimas bei koordinavimas tarp Baltijos regiono perdavimo tinklo operatorių

Investicijos į dukterines įmones detaliau aprašytos 9-je pastaboje, į asocijuotas bendroves – 9 -je pastaboje.

Grupės bendrovei AB „Amber Grid“ 2023 m. gegužės 31 d. strateginiam investuotojui EEX pardavus 66 proc. UAB „GET Baltic“ akcijų Grupė prarado GET Baltic kontrolę, po kontrolės praradimo investicija į GET Baltic apskaitoma kaip investicija į asocijuotą įmonę nuosavybės metodu. Daugiau informacijos apie kontrolės praradimo ir likusios akcijų dalies perkainojimo rezultatą pateikta 10-je pastaboje.

2. Reikšminga apskaitos politika

Grupės ir Bendrovės finansinės ataskaitos už metus, pasibaigusius 2023 m. gruodžio 31 d., yra parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos įsigijimo vertės pagrindu, išskyrus ilgalaikį materialųjį turtą, kuris yra pateikiamas perkainota verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir įvertintus vertės sumažėjimo nuostolius.

Finansinės ataskaitos yra pateiktos tūkstančiais eurų, jei nenurodyta kitaip.

Finansiniai Bendrovės ir kitų Grupės įmonių metai sutampa su kalendoriniais metais.

2.1. Finansinių ataskaitų rengimo pagrindas

Apskaitos principai, taikyti rengiant finansines ataskaitas yra tokie patys, kaip ir taikyti ankstesniais finansiniais metais, išskyrus:

a) Naujų ir/ar pakeistų TFAS ir Tarptautinės finansinės atskaitomybės aiškinimo komiteto (TFAAK) išaiškinimų taikymas

2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigusiais finansiniais metais Bendrovė pirmą kartą pritaikė šiuos TFAS, jų pakeitimus ir TFAAK:

„**Draudimo sutartys**“ - 17-asis TFAS (paskelbtas 2017 m. gegužės 18 d. ir taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau). 17-uju TFAS pakeičiamas 4-asis TFAS, kuriuo remiantis įmonėms buvo suteikta galimybė draudimo sutarčių apskaitai toliau taikyti dabartinę praktiką. Grupės ir Bendrovės vadovybė įvertino, kad šios pataisos neturi reikšmingos įtakos šioms finansinėms ataskaitoms.

„**Apskaitos politikos atskleidimas**“ - 1-ojo TAS ir 2-osios TFAS taikymo praktikoje rekomendacijos pataisos“ (paskelbtos 2021 m. vasario 12 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2023 m. sausio 1 d. arba vėliau). 1-ojo TAS pataisomis reikalaujama, kad įmonės atskleistų reikšmingą apskaitos politikos informaciją, o ne svarbius apskaitos politikos principus. Pataisoje pateikta reikšmingos apskaitos politikos informacijos apibrėžtis. Pataisoje taip pat išaiškinta, kad apskaitos politikos informacija laikoma reikšminga, jeigu be jos finansinių ataskaitų naudotojai negalėtų suprasti kitos finansinėse ataskaitose atskleistos reikšmingos informacijos. Pataisoje pateikti apskaitos politikos informacijos, kuri tikėtina, kad bus laikoma reikšminga ūkio subjekto finansinėms ataskaitoms, pavyzdžiai. Be to, 1-ojo TAS pataisose išaiškinta, kad nebūtina atskleisti nereikšmingos

apskaitos politikos informacijos. Tačiau, jeigu ji atskleidžiama, ji neturėtų užgožti reikšmingos apskaitos politikos informacijos. Kartu su šia pataisa buvo atlikta 2-osios TFAS taikymo praktikoje rekomendacijos „Priimami sprendimai dėl reikšmingumo“ pataisa, kurioje pateiktos gairės, kaip taikyti reikšmingumo koncepciją apskaitos politikos atskleidimams.

Grupės ir Bendrovė įvertino šiuos pakeitimus, rengiant 2023 m. finansines ataskaitas ir koreguojant apskaitos politikos atskleidimus bei atsikant nereikšmingų apskaitos politikos nuostatų atskleidimo.

b) Standartai, aiškinimai ir jų pataisos, patvirtinti Europos Sąjungoje 2024 m. sausio 1 d., ir kurių Bendrovė nepradėjo taikyti anksčiau laiko:

„Nuomos įsipareigojimas, kylantis iš pardavimo ir atgalinės nuomos sandorio - 16-ojo TFAS pataisos“ (paskelbtos 2022 m. rugsėjo 22 d. ir taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2024 m. sausio 1 d.). Pataisos yra susijusios su pardavimo ir atgalinės nuomos sandoriais, kurie atitinka 15-ojo TFAS reikalavimus, pagal kuriuos jie gali apskaitomi kaip pardavimas. Bendrovės vadovybės vertinimu šios pataisos neturės reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

„Įsipareigojimų priskyrimas trumpalaikiams arba ilgalaikiams“ – 1-ojo TAS pataisos (pirmą kartą paskelbtos 2020 m. sausio 23 d., vėliau pakeistos 2020 m. liepos 15 d. ir 2022 m. spalio 31 d., galiausiai taikomos metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2024 m. sausio 1 d. arba vėliau). Šiose pataisose paaiškinama, kad įsipareigojimai priskiriami trumpalaikiams arba ilgalaikiams, priklausomai nuo teisių, kurios egzistuoja ataskaitinio laikotarpio pabaigoje, įsipareigojimai yra ilgalaikiai, jeigu ūkio subjektas ataskaitinio laikotarpio pabaigoje turi esminę teisę atidėti įsipareigojimo įvykdymą ne mažiau nei 12 mėnesių. Gairėse nebereikalaujama, kad ši teisė būtų besąlyginė.

2022 m. spalio mėn. pataisoje numatyta, kad skolos priskyrimui trumpalaikiai arba ilgalaikiai finansinių ataskaitų parengimo datą neturi įtakos paskolos sąlygos, kurios turi būti įvykdytos po finansinių ataskaitų parengimo datos. Vadovybės lūkesčiai, susiję su tuo, ar ji vėliau pasinaudos teise atidėti įsipareigojimo įvykdymą, neturi įtakos įsipareigojimų klasifikavimui. Įsipareigojimas priskiriamas trumpalaikiui, jeigu sąlyga pažeidžiama finansinių ataskaitų parengimo datą arba iki šios datos, net jeigu iš paskolos davėjo po ataskaitinio laikotarpio pabaigos gaunamas tokios sąlygos atsisakymas. Priešingu atveju, paskola klasifikuojama kaip ilgalaikė, jeigu paskolos sąlyga pažeidžiama tik po finansinių ataskaitų parengimo datos. Be to, pataisomis patikslinami skolos, kurią bendrovė gali apmokėti konvertuodama ją į nuosavą kapitalą, klasifikavimo reikalavimai. „Apmokėjimas“ apibūdinamas kaip įsipareigojimo išnykimas atsiskaičius pinigais, kitais ekonomine naudą teikiančiais išteklių arba ūkio subjektui priklausančiomis nuosavybės priemonėmis. Numatyta išimtis konvertuojamoms priemonėms, kurios gali būti konvertuojamos į nuosavą kapitalą, tačiau tik toms priemonėms, kuomet konvertavimo pasirinkimo sandoris klasifikuojamas kaip nuosavybės priemonė kaip atskiras sudėtinės finansinės priemonės komponentas.

Bendrovės vadovybės vertinimu šios pataisos neturės reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms.

2.2. Konsolidavimo principai

Dukterinės įmonės

Dukterinės įmonės yra konsoliduojamos nuo datos, kai jų kontrolė pereina Bendrovei ir nebekonsoliduojamos nuo datos, kai ši kontrolė prarandama. Visi tarpusavio sandoriai, likučiai ir nerealizuotas sandorių pelnas ar nuostoliai tarp Grupės įmonių yra eliminuojami.

Investicijos į asocijuotas įmones

Asocijuota įmonė – tai tokia įmonė, kuriai Grupė ar Bendrovė daro reikšmingą įtaką, tačiau nekontroliuoja. Reikšminga įtaka – tai galimybė dalyvauti priimant ūkio subjekto, į kurį investuojama, finansinės ir veiklos politikos sprendimus, nekontroliuojant ar bendrai nekontroliuojant šios politikos. Ji paprastai susijusi su nuosavybės dalimi nuo 20 iki 50 proc.

Asocijuotos įmonės Grupės konsoliduotose finansinėse ataskaitose apskaitomos taikant nuosavybės metodą. Taikant nuosavybės metodą investicija į asocijuotą ir bendrai valdomą įmonę pradžioje yra apskaitoma savikaina, o po to apskaitinė vertė yra padidinama arba sumažinama po įsigijimo datos įvykusiais Grupės grynojo turto asocijuotoje ir bendrai valdomoje įmonėje dalies pasikeitimais, atėmus bet kokią investicijų vertės sumažėjimą.

Grupei tenkanti įsigytos asocijuotos įmonės pelno ar nuostolių dalis po įsigijimo pripažįstama pelne (nuostoliuose) bendrųjų pajamų ataskaitoje, o Grupei tenkanti kitų bendrųjų pajamų pasikeitimų dalis po įsigijimo pripažįstama kitose bendrosiose pajamose. Šiomis sumomis yra koreguojama investicijų į asocijuotas įmones apskaitinė vertė.

Prestižas, susijęs su investicijomis į asocijuotas įmones, yra įtraukiamas į investicijos balansinę vertę ir vertinamas dėl vertės sumažėjimo kaip investicijos dalis.

Asocijuotos įmonės nuostoliai, viršijantys Grupės dalį joje, įskaitant bet kurias kitas gautinas sumas neužtikrintas turtu, nėra pripažįstami, išskyrus tuos atvejus, kai Grupė prisiima teisinius arba konstruktyvius įsipareigojimus arba padaro mokėjimus asocijuotos įmonės vardu.

Nerealizuotas pelnas iš sandorių tarp Grupės ir jos asocijuotų įmonių yra eliminuojamas iki Grupės turimos investicijos dalies asocijuotoje įmonėje. Nerealizuotas nuostolis taip pat eliminuojamas, jeigu sandoris nėra perleisto turto vertės sumažėjimo įrodymas.

Jeigu Grupės dalis asocijuotoje įmonėje sumažėja, tačiau reikšminga įtaka yra išlaikoma, tik proporcinga praradimui dalis sumų, anksčiau pripažintų kitose bendrosiose pajamose, yra perklasifikuojama į pelną (nuostolius).

Pelnas ir nuostoliai, atsiradę iš dalies asocijuotoje įmonėje sumažėjimo, yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.3. Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones Bendrovės atskirose finansinėse ataskaitose

Investicijos į dukterines įmones patronuojančios įmonės finansinėse ataskaitose yra apskaitomos įsigijimo savikaina atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, kai investicijos apskaitinė vertė patronuojančios įmonės finansinės būklės ataskaitoje viršija tikėtiną atsiperkamąją vertę.

Investicijos į asocijuotas įmones patronuojančios įmonės finansinėse ataskaitose yra apskaitomos įsigijimo savikaina atėmus vertės sumažėjimo nuostolius, kai investicijos apskaitinė vertė patronuojančios įmonės finansinės būklės ataskaitoje viršija tikėtiną atsiperkamąją vertę.

2.4. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai bei nematerialusis turtas

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

Visas ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkainota verte, nustatyta remiantis periodiškais, ne rečiau kaip kartą per 5 metus, atliekamais turto vertinimais, sumažinta sukaupto nusidėvėjimo, pripažintų dotacijų bei vertės sumažėjimo suma.

Tikroji vertė nustatoma kiekvienam piniginių srautų generuojančiam vienetui (elektros ir dujų perdavimo tinklai) taikant diskontuotų srautų metodą; turto vertės sumažėjimo nuostolis kaip skirtumas tarp turto tikrosios ir balansinės vertės alokuojamas visiems piniginių srautų generuojančio vieneto atskiriams turto vienetams proporcingai jų balansinei vertei.

Visas sukauptas nusidėvėjimas bei vertės sumažėjimas perkainojimo metu yra sudengiamas su bendrąja turto verte ir likusi suma koreguojama iki perkainotos turto vertės.

Pirmojo ilgalaikio materialiojo turto perkainojimo metu susidariusia apskaitinės vertės padidėjimo suma yra didinamas perkainojimo rezervas nuosavame kapitale, o vertės sumažėjimo suma yra apskaitoma per pelno (nuostolių) straipsnį. Dėl vėlesnio turto perkainojimo susidariusi apskaitinės turto vertės sumažėjimo suma, kuri padengia ankstesnius to paties turto vertės padidėjimus, tiesiogiai mažina perkainojimo rezervą nuosavame kapitale; visi kiti sumažėjimai apskaitomi per pelno (nuostolių) straipsnį. Vertės padidėjimas, kuris padengia ankstesnius vertės sumažėjimus, apskaitomas per pelno (nuostolių) straipsnį.

2023 m. gruodžio 31 d. buvo sudengta sukaupto nusidėvėjimo suma su įsigijimo / perkainota verte, buvusia iki perkainojimo ir tik tuomet apskaityti perkainojimo rezultatai.

Visi kiti turto vertės padidėjimai vėlesnių perkainojimų metu yra apskaitomi perkainojimo rezerve. Kiekvienais metais skirtumas tarp perkainoto turto nusidėvėjimo, parodyto bendrųjų pajamų ataskaitoje, bei nusidėvėjimo, apskaičiuoto remiantis turto pradine verte, perkeliamas iš perkainojimo rezervo į nepaskirstytąjį pelną, įvertinus atidėtojo pelno mokesčio poveikį. Taip pat pardavus arba nurašius turto vienetą bet koks su šiuo turtu susijęs perkainojimo rezervo likutis yra perkeliamas į nepaskirstytąjį pelną.

Į ilgalaikio materialiojo turto savikainą įtraukiamos tikslinių ir bendrųjų paskolų palūkanos ir kitos skolinimosi išlaidos (banko administravimo mokestis ir pan.), jeigu jos yra tiesiogiai priskiriamos ilgo parengimo turto įsigijimui. Ilgo parengimo turtu traktuojamas toks turtas, kuris vystomas pagal projektą, kurio vertė ne mažesnė nei 1 mln. eurų ir kurio parengimas naudojimui ar pardavimui trunka ne trumpiau kaip 12 mėnesių. Skolinimosi išlaidos, kurios priskiriamos ilgo parengimo turto įsigijimui, kapitalizuojamos kaip to turto savikainos dalis. Skolinimosi išlaidos pradedamos kapitalizuoti tada, kai patiriamos išlaidos ilgo parengimo turtui pasigaminti arba įsigyti (sumokamas avansas arba apmokami darbai pagal pasirašytą aktą apie atliktus darbus ir jų vertę) ir baigiamos kapitalizuoti, kai iš esmės baigta visa veikla, būtina ilgo parengimo turtui parengti numatomam naudojimui ar pardavimui (pasirašomas statinio pripažinimo tinkamu naudoti aktas). Nustatant kapitalizuoti tinkamą skolinimosi išlaidų sumą, išlaidoms, patirtoms įsigyjant ilgo parengimo turtą, taikoma kapitalizacijos norma.

Kintamieji mokėjimai, kurie priklauso nuo ateities veiksmų neapskaitomi ilgalaikio materialaus turto savikainoje ir įsipareigojimuose, kai turtas yra parengtas naudojimui vadovybės numatytu būdu. Kintamieji mokėjimai kapitalizuojami ilgalaikio materialaus turto savikainoje sumokėjimo momentu.

Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį turtą klasifikuojami kaip ilgalaikis turtas, nes naudojami ilgalaikėje veikloje ir atvaizduojami nebaigtos statybos balanso straipsnyje.

Nebaigtos statybos straipsnyje yra apskaitomas statomas ilgalaikis materialusis turtas. Tokio turto įsigijimo savikaina apima projektavimo, statybos darbus, montavimui perduotus įrengimus ir įrangą bei kitas tiesiogines išlaidas.

Ilgalaikis materialusis turtas registruojamas įsigijimo (pasigaminimo) savikaina, įsigijimo vertę sumažinant tam turtui įsigyti gautomis/gautinomis dotacijomis. Dotacijoms priskiriama ES paramos fondų lėšos, perkrovų valdymo įplaukų dalis, skirta investicijoms finansuoti, gamintojų prijungimo prie perdavimo tinklo bei užsakovų inicijuotų perdavimo tinklo įrenginių perkėlimo/rekonstravimo darbų patirtų išlaidų įmokos.

Ilgalaikis nematerialusis turtas

Ilgalaikis nematerialusis turtas yra pripažįstamas įsigijimo verte. Nematerialusis turtas yra pripažįstamas, jei yra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė gaus su šiuo turtu susijusią ekonominę naudą ateityje ir jei turto vertė gali būti patikimai įvertinta.

Po pradinio pripažinimo nematerialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra.

Nusidėvėjimas ir amortizacija

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, išskyrus žemę, nebaigtą statybą ir įstatyminius servitutus, nusidėvėjimas (amortizacija) yra skaičiuojamas per įvertintus naudingo tarnavimo laikotarpius, taikant tiesiogiai proporcingą metodą. Kiekvienų metų pabaigoje Grupė ir Bendrovė peržiūri ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laikotarpius, likvidacines vertes bei nusidėvėjimo (amortizacijos) metodą, užtikrinant, kad jie atitiktų numatomą ilgalaikio turto naudojimo pobūdį. Įvertinimo pakeitimo įtaka, jei tokia yra, pripažįstama perspektyviai.

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto įvertinti naudingo tarnavimo laikotarpiai yra tokie:

Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto grupės	Naudingo tarnavimo laikotarpiai (metais)
Pastatai	20 - 75
Statiniai ir įrenginiai	18 - 70
Mašinos ir įrengimai	5 - 35
Transporto priemonės	4 - 10
Kitas materialusis turtas	3 - 10
Nematerialusis turtas, iš kurio	3 - 4
Įstatyminiai servitutai ir perdavimo tinklo apsaugos zonos	neamortizuojama

Įstatyminių servitutų ir apsaugos zonų naudingas tarnavimo laikotarpis neribotas, nes teisė naudotis apsaugos zonomis servitutiniais pagrindais nėra apribota laike.

Pelnas ar nuostolis, susidarantis dėl ilgalaikio turto pardavimo, apskaičiuojamas kaip skirtumas tarp pardavimo pajamų ir turto likutinės vertės ir yra pripažįstamas ataskaitiniais metais per pelno (nuostolių) straipsnį.

Remonto išlaidos yra pridedamos prie apskaitinės ilgalaikio materialiojo turto vertės, jei yra tikėtina, kad Grupė ar Bendrovė gaus ateityje ekonominę naudą iš šių išlaidų, ir jei jas galima patikimai įvertinti. Pakeistos dalies apskaitinė vertė yra nurašoma. Visos kitos remonto ir priežiūros išlaidos yra pripažįstamos sąnaudomis per pelno (nuostolių) straipsnį tuo metu, kai jos yra patiriamos.

2.5. Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto vertės sumažėjimas

Kiekvieną metinių finansinių ataskaitų datą Grupė ir Bendrovė peržiūri ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą, kad nustatytų, ar yra kokių nors požymių, kad šio turto vertė gali būti sumažėjusi. Jei tokių požymių yra, Grupė ir Bendrovė įvertina šio turto atsiperkamąją vertę tam, kad būtų galima įvertinti ilgalaikio turto vertės sumažėjimą (jei toks yra).

Atsiperkamoji vertė yra didesnioji iš tikrosios vertės, atėmus pardavimo sąnaudas, ir naudojimo vertės. Įvertinant naudojimo vertę, numatomi būsimieji pinigų srautai yra diskontuojami iki dabartinės vertės, naudojant diskonto normą, įvertintą pagal dabartines rinkos sąlygas, egzistuojančią pinigų laiko vertę bei su turtu susijusią riziką, į kurią nebuvo atsižvelgta įvertinant būsimuosius pinigų srautus.

Jei turto (ar pinigų kuriančio vieneto) įvertinta atsiperkamoji vertė yra mažesnė nei šio turto apskaitinė vertė, apskaitinė turto vertė sumažinama iki atsiperkamosios šio turto (ar pinigų kuriančio vieneto) vertės. Nuostoliai dėl vertės sumažėjimo pripažįstami iš karto pelno (nuostolių) straipsnyje, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Tuo atveju, nuostoliai dėl vertės sumažėjimo yra apskaitomi kaip perkainojimo rezervo sumažėjimas.

Jei po nuostolių dėl vertės sumažėjimo pripažinimo turto vertė vėliau padidėja, apskaitinė turto (pinigus kuriančio vieneto) vertė padidinama iki naujai paskaičiuotos turto atsiperkamosios vertės, bet taip, kad padidėjimas neviršytų apskaitinės šio turto (pinigus kuriančio vieneto) vertės, jei nuostoliai dėl vertės sumažėjimo ankstesniais metais nebūtų buvę pripažinti. Turto vertės sumažėjimo atstatymas pripažįstamas per pelno (nuostolių) straipsnį iš karto, nebent šis turtas anksčiau buvo perkainotas. Pastaruoju atveju, jo vertės sumažėjimo panaikimas yra apskaitomas kaip perkainojimo rezervo padidėjimas (neviršijant buvusio vertės sumažėjimo sumos dydžio).

Nematerialiam turtui, kurio naudingas tarnavimo laikas yra neapibrėžtas, Grupė ir Bendrovė kasmet įvertina atsiperkamąją vertę, kad būtų galima įvertinti šio turto vertės sumažėjimą (jei toks yra).

2.6. Naudojimo teise valdomas turtas

Naudojimo teise valdomas turtas yra turtas, kurį Grupė ir Bendrovė turi teisę valdyti nuomos laikotarpiu. Grupė ir Bendrovė pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą visų rūšių turto nuomai, įskaitant naudojimo teise valdomo turto nuomai subnuomos atveju, bet išskyrus nematerialiojo turto nuomą, trumpalaikę nuomą ir mažos vertės turto nuomą.

Naudojimo teise valdomo turto pirminis vertinimas

Nuomos pradžios datą Grupė ir Bendrovė naudojimo teise valdomą turtą vertina įsigijimo savikaina, kurią sudaro: nuomos įsipareigojimų pirminio vertinimo dabartinė vertė, patirtos pirminės tiesioginės su nuomojamu turtu susijusios išlaidos, bet kokios nuomos mokesčiai pradžios datą, atėmus bet kokias nuomos paskatas.

Naudojimo teise valdomo turto vėlesnis vertinimas

Po pirminio pripažinimo Grupė ir Bendrovė naudojimo teise valdomam turtui taiko savikainos metodą: turto vertė atitinkamai datai apskaičiuojama kaip skirtumas tarp įsigijimo savikainos ir sukaupto nusidėvėjimo, bei pakoregavus sumomis dėl nuomos įsipareigojimo pakartotinio vertinimo.

Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo turto perdavimo naudoti datos (pradžios datos) iki ankstesnės iš šių datų: nuomos laikotarpio pabaigos arba naudingo tarnavimo laikotarpio pabaigos.

Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimui apskaičiuoti Bendrovė taikė šiuos normatyvus:

Žemė*	99 metai
Pastatai	nuo 2 iki 10 metų
Transporto priemonės	nuo 2 iki 4 metų
Kitas ilgalaikis materialusis turtas	nuo 2 iki 3 metų

*Grupė žemės nuomos sutartims, sudarytoms ne aukciono būdu su savivaldybėmis taiko portfelio metodą – atitinkamos Grupės įmonės sutarčių rinkinys dėl panašių kriterijų apskaitomas kaip viena sutartis. Nežiūrint į likusį žemės nuomos sutarties terminą, pagal teisės aktų reikalavimus sutartys privalo būti tęsiamos, kol žemės sklypuose egzistuoja Grupės įmonių įrenginiai. Vertinant Grupės įmonių infrastruktūros turto generuojamą srautą (turto atsiperkamosios vertės skaičiavimui), prognozuojamas begalinis srautas, nes dėl vykdomų rekonstrukcijos ir remonto darbų turtas gali būti eksploatuojamas ilgiau nei taikomi pirminiai nusidėvėjimo normatyvai. Dėl šios priežasties žemės nuomai taikomas iš esmės begalinis normatyvas, atitinkantis pirminį sutarties terminą – 99 metus.

2.7. Atsargos

Atsargos pirminio pripažinimo metu yra apskaitomos įsigijimo savikaina. Vėlesniais laikotarpiais atsargos yra apskaitomos grynąja galimo realizavimo verte arba įsigijimo savikaina – priklausomai nuo to, kuri yra mažesnė. Atsargų savikaina apima įsigijimo kainą ir susijusius mokesčius, kurie vėliau nėra atgaunami iš mokesčių institucijų, bei tas pridėtines išlaidas, kurios susidarė gabenant atsargas į dabartinę jų buvimo vietą ir suteikiant joms dabartinę būklę. Atsargų, išskyrus gamtines dujas, savikaina nustatoma naudojant FIFO metodą. Gamtinių dujų likučio savikaina nustatoma pagal svertinį vidurkį. Atsargos, kurios nebegali būti realizuotos, yra nurašomos. Grynoji galimo realizavimo vertė – įvertinta pardavimo kaina, atėmus įvertintas gamybos užbaigimo išlaidas ir įvertintas pardavimo išlaidas.

2.8. Prekybos skolos ir kiti finansiniai įsipareigojimai, paskolos

Finansiniai įsipareigojimai, paskolos

Finansiniai įsipareigojimai pirminio pripažinimo metu yra apskaitomi tikrąja verte, atėmus sandorio sudarymo išlaidas.

Vėlesniais laikotarpiais finansiniai įsipareigojimai yra apskaitomi amortizuota savikaina, apskaičiuota taikant efektyvios palūkanų normos metodą. Palūkanų sąnaudos yra pripažįstamos, naudojant efektyvios palūkanų normos metodą.

Finansiniai įsipareigojimai priskiriami ilgalaikiams, jei iki finansinės būklės ataskaitos datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas finansinės būklės ataskaitos sudarymo datai pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

Prekybos skolos

Prekybos skolos yra įsipareigojimas apmokėti už prekes ir paslaugas, įsigytas iš tiekėjų įprastinės veiklos metu. Prekybos skolos yra klasifikuojamos kaip trumpalaikiai įsipareigojimai jeigu apmokėjimo terminas sueina per vienerius metus. Priešingu atveju jos yra parodomos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas

Finansinio įsipareigojimo pripažinimas nutraukiamas, kai jis yra padengiamas, atšaukiamas ar baigiasi jo terminas. Kai vienas esamas finansinis įsipareigojimas pakeičiamas kitu įsipareigojimu tam pačiam skolinio turto, bet kitomis sąlygomis, arba kai esamo įsipareigojimo sąlygos iš esmės pakeičiamos, toks pokytis laikomas pirminio įsipareigojimo nutraukimu ir naujo įsipareigojimo atsiradimu. Skirtumas tarp atitinkamų finansinių įsipareigojimų verčių pripažįstamas Bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.9. Dotacijos

Dotacijos yra pripažįstamos apskaitoje, kai yra pakankamas užtikrinimas, kad Grupės įmonės atitiks dotacijų skyrimo sąlygas ir tokia dotacija bus gauta.

Dotacijos, susijusios su turtu

Jeigu Valstybės ir Europos Sąjungos dotacijos yra gautos ilgalaikio turto forma arba yra skirtos ilgalaikiam turtui įsigyti, jos yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su turtu. Šios dotacijos yra apskaitomos mažinant susijusio ilgalaikio turto apskaitinę vertę. Dotacijos bendrųjų pajamų ataskaitoje pripažįstamos mažinant turto nusidėvėjimo sąnaudas per atitinkamo ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikotarpį.

Strateginių projektų rengimui ir įgyvendinimui Grupei skirtos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (VIAP) lėšos ir perkrovų valdymo įplaukų dalis, panaudota su Valstybinės energetikos reguliavimo Tarybos (toliau - VERT) suderintoms investicijoms finansuoti, apskaitomos kaip dotacijos, susijusios su turtu.

Avansu gautos dotacijos, susijusios su ilgalaikio turto įsigijimu, yra apskaitomos kaip ilgalaikiai įsipareigojimai iki tokio turto įsigijimo momento.

Gautinos dotacijos yra apskaitomos kitose gautinose sumose kai, vadovaujantis sutartimi, kuria Europos Komisija įsipareigoja finansuoti strateginius projektus, yra gauti tvirti įrodymai, kad finansavimas bus gautas.

Dotacijos, susijusios su pajamomis

Valstybės ir Europos Sąjungos dotacijos, gaunamos ataskaitinio ar praėjusio laikotarpio išlaidoms ar negautoms pajamoms kompensuoti, taip pat visos kitos dotacijos, nepriskiriamos dotacijoms, susijusioms su turtu yra laikomos dotacijomis, susijusiomis su pajamomis. Dotacijos, susijusios su pajamomis, suma pripažįstama panaudota dalimi tiek, kiek per ataskaitinį laikotarpį patiriama sąnaudų, arba kiek apskaičiuojama negautų pajamų, kurioms kompensuoti skirta dotacija.

Dotacijos, susijusios su pajamomis, pripažįstamos pelne (nuostoliuose) didinant kitas pajamas tuo laikotarpiu, kuriuo gaunamos arba yra pakankamas užtikrinimas, kad tokia dotacija bus gauta ir Bendrovė atitinka dotacijų sutartyje nustatytas dotacijų skyrimo sąlygas.

2.10. Atidėjiniai

Atidėjiniai apskaitomi tada, kai dėl įvykio praeityje Grupė ir Bendrovė turi teisinį ar konstruktyvų įsipareigojimą, ir tikėtina, kad jam įvykdyti bus reikalingi ekonominę naudą teikiantys ištekliai, ir įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei pinigų laiko vertė yra reikšminga, atidėjiniai yra diskontuojami naudojant efektyvią laikotarpio palūkanų normą (prieš mokesčius), jei reikia, atsižvelgiant į konkrečią įsipareigojimui specifinę riziką. Kai naudojamas diskontavimo metodas, atidėjinio balansinė vertė didėja kiekvieną laikotarpį, siekiant atspindėti praėjusį laiką. Toks didėjimas pripažįstamas kaip skolinimosi išlaidos.

2.11. Išmokos darbuotojams

Išmokos darbuotojams išeinant į pensiją sulaukus pensinio amžiaus

Kiekvienam Grupės ir Bendrovės darbuotojui, išeinančiam iš darbo sulaukus pensinio amžiaus, pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus priklauso vienkartinė išmoka. Išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas balanse ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinių ataskaitų sudarymo dieną. Aprašytas ilgalaikis išmokų darbuotojams įsipareigojimas finansinių ataskaitų sudarymo dieną yra apskaičiuojamas remiantis aktuariniais įvertinimais, taikant planuojamo sąlyginio vieneto metodą. Nustatytos ilgalaikės išmokos įsipareigojimo dabartinė vertė nustatoma diskontuojant įvertintus būsimus pinigų srautus, naudojant palūkanų

normas, nustatytas vyriausybės obligacijoms, kurios išreikštos tokia valiuta, kuria bus sumokėtos išmokos darbuotojams ir kurių terminas panašus į susijusio įsipareigojimo terminą.

2.12. Nuomos įsipareigojimai

Grupė ir Bendrovė kaip nuomininkas

Nuomos įsipareigojimo pirminis vertinimas

Nuomos įsipareigojimo pirminio vertinimo suma apskaičiuojama kaip pradžios datai nesumokėtų nuomos mokesčių dabartinė vertė. Nuomos mokėjimai diskontuojami naudojant papildomo skolinimosi palūkanų normą.

Papildomo skolinimosi palūkanų norma nustatoma, įvertinant už kokias palūkanas Grupė ir Bendrovė galėtų pasiskolinti lėšas atitinkamam laikotarpiui tam tikro turto įsigijimui.

Pradžios datą nuomos mokesčiai, įtraukti į nuomos įsipareigojimo vertinimą, apima:

- fiksuotuosius mokesčius, atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas;
- kintamuosius nuomos mokesčius, kurie priklauso nuo indekso ar normos;
- sumas, kurias Grupė ir Bendrovė turėtų mokėti pagal likvidacinės vertės garantijas;
- pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad Bendrovė ta pasirinkimo teise pasinaudos;
- baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį Grupė ir Bendrovė pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą.

Nuomos įsipareigojimo vėlesnis vertinimas

Po pirminio pripažinimo Grupės ir Bendrovės nuomos įsipareigojimo vertės pokytis atliekamas:

- padidinus įsipareigojimo vertę apskaičiuotomis palūkanomis;
- sumažinus balansinę vertę atliktais nuomos mokėjimais;
- pakartotinai atlikus įsipareigojimo vertinimą dėl nuomos pakeitimų, ar peržiūrėtų mokesčių.

Grupė ir Bendrovė turtą pripažįsta naudojimo teise valdomu turtu, atspindėdama finansinės būklės ataskaitos ilgalaikio turto straipsnyje, jei turtas ir nuomos sutartis atitinka visus žemiau nurodytus kriterijus:

- nuomos sutartis nėra trumpalaikė (ilgesnės nei 12 mėnesių trukmės) arba trumpalaikė nuoma su pasirinkimo teise įsigyti turtą;
- nuomojamo turto vieneto ar komplekto / objekto vertė ne mažesnė už 4 000 Eur vertę ir dėl to nelaikomas mažos vertės nuomojamu turtu;
- jeigu sutartis suteikia teisę visu jos laikotarpiu kontroliuoti atitinkamą turtą, t.y. iš turto naudojimo gauti ekonominę naudą ir spręsti, kaip naudoti perimtą turtą.

Grupė ir Bendrovė nuomos įsipareigojimus pateikia atskirai nuo kitų įsipareigojimų finansinės būklės ataskaitoje. Nuomos įsipareigojimo palūkanų sąnaudos pateikiamos atskirai nuo naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo. Nuomos įsipareigojimo palūkanų sąnaudos yra finansinių sąnaudų komponentas, pateikiamas bendrųjų pajamų ataskaitoje.

2.13. Pajamų pripažinimas

Pajamos pagal sutartis su klientais

Grupės pajamos yra pripažįstamos pagal vieningą principą, kuris grindžiamas penkių žingsniu modeliu, taikomu visus sutartims su klientais. Paslaugų teikimo pajamas Grupė pripažįsta ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo įvykdo veiklos įsipareigojimą, t.y. paslaugų ar prekių kontrolė perduodama klientui. Ši kontrolė gali būti perduodama laikui bėgant arba tam tikru nustatytu metu. Tam tikrų paslaugų sutarčių atveju pajamos pripažįstamos remiantis iki ataskaitinio laikotarpio pabaigos suteikta faktine paslauga kaip visų teiktinų paslaugų dalimi, nes naudą iš teikiamų paslaugų klientas gauna ir ja naudojasi vienu metu.

Pajamos iš elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų

Pajamas pagal sutartis su klientais iš elektros energijos sudaro pajamos iš elektros energijos perdavimo, sisteminių paslaugų, prekybos disbalanso bei balansavimo elektros energija bei pajamos iš naujų vartotojų prijungimo. Pajamos pagal sutartis su klientais iš elektros energijos Grupėje pripažįstamos ataskaitiniu laikotarpiu, kuriuo įvykdomas veiklos įsipareigojimas, t.y. perduodama prekės kontrolė ar suteikiama paslauga, išskyrus pajamas iš naujų vartotojų prijungimo, kurias Grupė pripažįsta per sukurto turto naudingo tarnavimo laikotarpį (apskaitos politikos pasikeitimas aprašytas šioje pastaboje). Pripažindama pajamas Grupė atsižvelgia į sutarčių su klientais sąlygas ir į visus svarbius faktus bei aplinkybes, įskaitant pinigų srautų, atsirandančių dėl sutarties su klientu, pobūdį, sumą, laiką ir neapibrėžtumą. Pagrindinės pardavimų sutartys sudaromos vieneriems metams ir

sutampa su ataskaitiniu laikotarpiu, vėlesniais laikotarpiais vertės koregavimai už praeitus laikotarpius neatliekami, sutarčių pakeitimai yra reti.

Pajamos iš gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų

Pajamos iš sistemos naudotojų už gamtinių dujų perdavimo paslaugą, pripažįstamos kas mėnesį, remiantis disponuojamais duomenimis apie prie skirstymo sistemos prijungtiems sistemos naudotojams paskirstytus gamtinių dujų kiekius ir su sistemos naudotojais, kurie tiesiogiai prijungti prie perdavimo sistemos, pasirašytais perduotų gamtinių dujų aktais.

Pajamos už gamtinių dujų perdavimo sistemos balansavimą ir disbalanso užmokestis yra susiję su dujų srautų valdymu, siekiant užtikrinti gamtinių dujų perdavimo sistemos veikimą priimtinoje slėgio ribose. Gamtinių dujų techninio balansavimo pajamos yra susiję su dujų atsargų pokyčiais dujotiekyje ir tokių atsargų pardavimas pirkėjui yra pripažįstamas pajamomis tada, kai dujų nuosavybė perduodama pirkėjui.

Grupės PSO sistemos naudotojų balansavimo veiklos pirkimo - pardavimo sandoriuose veikia kaip agentas ir finansinėse ataskaitose sudengia balansavimo dujų prikimo pardavimo ir neutralumo mokesčio pajamas ir sąnaudas. Tarpininkavimas balansavimo dujų pirkimo – pardavimo sandoriuose aiškinamas ribota balansavimo paslaugų ir perkamų dujų kontrole, ekonominės naudos nebuvimu, negalėjimu nustatyti balansavimo paslaugos kainos, nes kainodaros taisyklės nustato įstatymai, negalėjimu reguliuoti paklausos, pasirinkti sandorio šalies. Be to, Grupės PSO veikla nesiejama su gamtinių dujų prekyba.

Pajamos iš statybos, remonto ir techninės priežiūros paslaugų

Pajamos iš projektų paprastai pripažįstamos per laikotarpį, kurį, yra suteikiamos paslaugos. Norėdama nustatyti tinkamą pajamų sumą, kurią reikia pripažinti atitinkamu laikotarpiu, Grupė naudoja procentinį sutarties įvykdymo įvertinimo metodą. Sutarties įvykdymo lygis įvertinamas nustatant, kokią visų įvertintų kiekvienos statybos sutarties sąnaudų dalį sudaro statybos sutarties sąnaudos, faktiškai patirtos iki ataskaitinės datos. Bendra planuojamų sąnaudų suma yra įvertinama iš naujo pasikeitus aplinkybėms, o pripažintų pajamų padidėjimas arba sumažėjimas apskaitomas tą ataskaitinį laikotarpį, kada Grupė sužino apie aplinkybių pasikeitimą. Kai yra tikėtina, jog iš anksto įvertintos visos statybos sutarties sąnaudos viršys visas sutarties pajamas, numatomas nuostolis yra nedelsiant apskaitomas kaip sąnaudos. Projektų sutarčių sąnaudos yra pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kai jos yra patiriamos.

Remonto ir techninės priežiūros paslaugų pajamos, pripažįstamos tam tikru momentu - tuo ataskaitiniu laikotarpiu, kuomet buvo suteiktos paslaugos, atsižvelgiant į konkretaus sandorio įvykdymo lygį.

Biokuro biržos, šilumos aukcionų ir VIAP lėšų administravimo pajamos

Biokuro prekybos sandoriai tarp biržos dalyvių sudaromi tarpusavyje, o atsiskaitymai tarp dalyvių vyksta tiesiogiai. Grupė pajamomis pripažįsta Tarybos patvirtintus mokesčius už prekybą biokuro biržoje. Šios pajamos pripažįstamos tam tikru momentu, įvykus sandoriui.

Grupė pajamomis iš medienos aukcionų organizavimo pripažįsta surenkamus komisinius pagal Grupės patvirtintus įkainius, suderintus su Taryba. Šios pajamos pripažįstamos tam tikru momentu įvykus sandoriui.

Grupė pajamomis iš šilumos aukcionų organizavimo pripažįsta surenkamus komisinius mokesčius iš dalyvių už faktiškai sudarytus sandorius pagal Grupės patvirtintus įkainius. Šios pajamos pripažįstamos tam tikru momentu įvykus sandoriui.

Vykdydama VIAP lėšų administratoriaus funkciją Grupė pajamomis pripažįsta tik Tarybos Grupei skirtas VIAP lėšas VIAP lėšų administravimo sąnaudoms padengti.

Palūkanų pajamos

Palūkanų pajamos pripažįstamos kaupimo principu, atsižvelgiant į skolos likutį ir taikomą palūkanų normą. Gautos palūkanos apskaitomos pinigų srautų ataskaitoje kaip investicinės veiklos pinigų srautai.

Dividendų pajamos

Dividendų pajamos pripažįstamos, kai atsiranda teisė gauti dividendus.

Kitos (netipinės veiklos) pajamos

Pelną iš ilgalaikio materialiojo turto pardavimo, nuomos pajamas bei netesybas ir baudas iš rangovų už ne laiku atliktus darbus, įskaitant statomą ilgalaikį materialųjį turtą, Bendrovė apskaito kaip kitas pajamas.

Netesybos ir baudos iš rangovų už ne laiku atliktus darbus yra apskaičiuojamos projektui ar jo etapui pasibaigus ir, informavus tiekėją, yra užskaitomos su tiekėjo skola. Kilus teisminiam ginčui dėl netesybų ar baudų dydžio ir kuomet yra labiau tikėtina, nei netikėtina, kad netesybų ar baudų sumos bus sumažintos ar panaikintos, pripažįstami atidėjiniai.

2.14. Perkrovų valdymo lėšos/įsipareigojimai

Grupės elektros perdavimo operatorius įgyja teisę į perkrovų valdymo įplaukas, kai dėl nepakankamo elektros linijų pralaidumo susiformuoja skirtingos elektros rinkos kainos Lietuvoje, Švedijoje, Lenkijoje ir Latvijoje. Biržos operatorius (Nord Pool AS) dėl kainų skirtumų skirtingose prekybos zonose gautas įplaukas lygiomis dalimis paskirsto tarp sistemines jungtis eksploatuojančių šalių perdavimo sistemų operatoriams.

2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 2019/943 „Dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų“, nustato, kad perkrovų valdymo įplaukos gali būti naudojamos šia prioriteto tvarka:

- užtikrinti, kad paskirstytuoju jungčių pralaidumu būtų galima pasinaudoti – pajamomis tuo laikotarpiu, kuriuo patiriamos susijusios sąnaudos. Kai tarp sisteminė jungtis neplanuotai atsijungia, o jungties pajėgumai jau yra suprekiuoti elektros biržoje (t. y. jie jau yra paskirstyti), linijų valdantys operatoriai užtikrina, kad rinkos dalyviai pasinaudotų suprekiuotais pajėgumais. Tokiu atveju, operatoriai patiria kaštus, kurie susidaro dėl kainų skirtumo tarp operatorių suprekiuotos elektros energijos kainos ir Bendrovės pirktos/parduotos balansavimo ir/ar disbalanso elektros energijos kainos.
- išlaikyti ar išplėsti jungčių pralaidumą – finansinėse ataskaitose perkrovų valdymo įplaukos apskaitomos remiantis dotacijų apskaitos principais – t. y. pradžioje perkrovų valdymo įplaukos pripažįstamos kaip įsipareigojimai, tuomet apskaitomos mažinant atitinkamo turto vertę, o vėliau mažina susijusio turto nusidėvėjimo sąnaudas per turto naudingo tarnavimo laikotarpį.
- sumažinti tarifą – pripažįstama pajamomis tuo laikotarpiu, kurį Bendrovė gauna mažiau pajamų dėl nustatytų mažesnių tarifų ir tik tuo atveju, kai pajamų negalima veiksmingai panaudoti a) ir (arba) b) punktuose nustatytiems tikslams. Pritarus atitinkamų valstybių narių reguliavimo institucijoms jas galima panaudoti neviršijant didžiausios sumos, kurią turi nustatyti tos reguliavimo institucijos, kaip pajamas, į kurias turi atsižvelgti reguliavimo institucijos, tvirtindamos tinklo tarifų apskaičiavimo ir (arba) tinklo tarifų nustatymo metodiką

Finansinės padėties ataskaitoje nepanaudotos perkrovų valdymo įplaukos pateikiamos kaip ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai.

2.15. Pelno mokestis

Pelno mokesčio sąnaudas sudaro einamųjų metų pelno mokesčio ir atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos (pajamos). Pelno mokestis pripažįstamas pelno ar nuostolių ataskaitoje, išskyrus tą jo dalį, kuri susijusi su straipsniais, pripažintais kitų bendrųjų pajamų eilutėje ar tiesiogiai nuosavybės dalyje. Tokiu atveju pelno mokestis taip pat pripažįstamas atitinkamai kitų bendrųjų pajamų eilutėje arba tiesiogiai nuosavybės dalyje.

Pelno mokestis

Einamųjų metų pelno mokesčio sąnaudos yra apskaičiuotos nuo einamųjų metų pelno prieš apmokestinimą, pakoreguoto tam tikromis apmokestinamojo pelno nemažinančiomis/nedidinančiomis sąnaudomis/pajamomis. Pelno mokesčio sąnaudos apskaičiuojamos naudojant pelno mokesčio tarifą, galiojusį finansinių ataskaitų datą. 2023 metais ir 2022 metais pelno mokesčio tarifas buvo 15 proc.

Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo. Toks perkėlimas nutraukiamas, jeigu Grupė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Grupė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių. Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno. Perkeliamų atskaitomų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. atskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos.

Grupės įmonės, vadovaudamosi teisės aktų nuostatomis, perleidžia mokestinius nuostolius kitoms grupės įmonėms už atlygį, lygų 15% nuo mokestinio nuostolio sumos.

Grupės įmonės turi teisę naudotis mokesčių lengvatomis investicijoms į reikalavimus atitinkantį turtą. Grupė tokias lengvatas apskaito kaip mokestinius kreditus, o tai reiškia, kad lengvatos sumažina mokėtinų mokesčių sumas ir einamųjų metų mokesčio sąnaudas.

Atidėtasis pelno mokestis

Atidėtasis pelno mokestis apskaitomas balansinių įsipareigojimų metodu. Atidėtųjų mokesčių turtas ir įsipareigojimai yra pripažįstami būsimų mokesčių tikslais, pažymint skirtumus tarp turimo turto ir įsipareigojimų apskaitinės vertės finansinėse ataskaitose ir jų atitinkamos mokestinės bazės.

Grupė atidėtojo pelno mokesčio turtu taip pat pripažįsta sukauptus mokestinius kreditus – nepanaudotos investicijų lengvatos sumas, kuriomis tikimasi ateityje sumažinti pelno mokesčio įsipareigojimą. Atidėtųjų mokesčių įsipareigojimai yra pripažįstami

visiems laikiniams skirtumams, kurie vėliau didins apmokestinamąjį pelną, o atidėtųjų mokesčių turtas pripažįstamas tik ta dalimi, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Toks turtas ir įsipareigojimai yra nepripažįstami, jei nesusijusio su verslo jungimu sandorio metu pripažintas turtas ar įsipareigojimai nedaro įtakos nei apmokestinamajam, nei finansiniam pelnui.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas yra peržiūrimas finansinių ataskaitų sudarymo datai ir yra sumažinamas, jei nėra tikėtina, kad Grupė ir Bendrovė ateityje turės pakankamai apmokestinamojo pelno šiam turtui realizuoti, iki sumos, kuri tikėtina ateityje sumažins apmokestinamąjį pelną. Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra įvertinami naudojant mokesčio tarifą, kuris taikomas metų, kuriais šiuos laikinus skirtumus numatoma padengti arba apmokėti, pelno mokesčiui apskaičiuoti.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai užskaitomi tarpusavyje, kai jie yra susiję su pelno mokesčiais, nustatytais tos pačios mokesčių institucijos ir kuomet egzistuoja pagal įstatymą įgyvendinama teisė užskaityti ataskaitinio laikotarpio mokesčių turtą su ataskaitinio laikotarpio mokesčių įsipareigojimu.

Pelno mokestis ir atidėtasis pelno mokestis už ataskaitinį laikotarpį

Ataskaitinio laikotarpio ir atidėtasis pelno mokestis pripažįstami pajamomis ar sąnaudomis ir įtraukiami į laikotarpio grynąjį pelną ar nuostolį, išskyrus atvejus, kai mokestis atsiranda iš sandorio ar įvykio, kuris pripažįstamas tiesiogiai nuosavame kapitale ar kitose bendrosiose pajamose. Tuomet mokesčiai taip pat apskaitomi, atitinkamai, nuosavame kapitale ar kitose bendrosiose pajamose.

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. finansinėse ataskaitose Grupė neturėjo reikšmingo pakartotinai arba vieną kartą tikrąja verte įvertinto turto ar įsipareigojimų ilgalaikį materialųjį turtą (3 ir 7 pastabos).

Grupės ir Bendrovės pagrindinis finansinis turtas, neatspindėtas tikrąja verte, yra pinigai ir pinigų ekvivalentai, iš pirkėjų ir kitos gautinos sumos. Finansiniai įsipareigojimai, neatspindėti tikrąja verte yra prekybos skolos, kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai, paskolos.

3. Pagrindiniai apskaitiniai vertinimai ir prielaidos

Rengiant finansines ataskaitas pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, vadovybei reikia padaryti tam tikras prielaidas ir įvertinimus, kurie įtakoja taikomą apskaitos politiką bei pateiktas turto, įsipareigojimų, pajamų bei sąnaudų sumas bei neapibrėžtumų atskleidimus. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo tokių vertinimų. Rengiant šias finansines ataskaitas, reikšmingi vadovybės vertinimai ir prielaidos bei pagrindiniai neapibrėžtumų šaltiniai, dėl kurių kyla rizika, kad susijusio turto ir įsipareigojimų apskaitinė vertė ateinančiais finansiniais metais bus reikšmingai pasikeitusi, pateikti žemiau.

Ilgalaikio materialiojo turto perkainojimas

Kaip aprašyta 7 pastaboje, Grupė 2023 m. gruodžio 31 d. atliko ilgalaikio materialiojo turto perkainojimą. Nustatant turto tikrąją vertę buvo naudoti pajamų ir kaštų vertinimo metodai. Turto vertinimas atliktas Grupės bendrovių pajėgumais, pagrindinę įtaką turto tikrajai vertei daro naudotos prielaidos, susijusios su būsimųjų laikotarpių elektros energijos ir gamtinių dujų perdavimo paslaugų pajamomis. Ilgalaikio materialiojo turto tikrajai vertei nustatyti naudotos prielaidos plačiau atskleistos minėtoje pastaboje.

Investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimo patikrinimas

Bendrovė investicijas į dukterines įmones apskaito įsigijimo savikaina, atėmus vertės sumažėjimą. Kiekvienų metinių finansinių ataskaitų datą Bendrovė nustato, ar yra požymių, kad investicijų vertė būtų sumažėjusi. Jeigu tokių požymių yra, Bendrovė apskaičiuoja vertės sumažėjimą kaip skirtumą tarp dukterinės įmonės balansinės vertės ir jos atsiperkamosios vertės, rezultatą apskaitydama pelno (nuostolių) straipsnyje.

Bendrovė atliko investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimo testus, Bendrovės vadovybė priėmė sprendimą investicijai į UAB TETAS suformuoti papildomą 7,7 mln. Eur vertės sumažėjimą bei atstatyti investicijos į LITGRID ankstesniais periodais suformotą 26 mln. Eur vertės sumažėjimo atstatymą. Investicijų į dukterines bendroves vertės sumažėjimo testų rezultatai atskleisti 9 pastaboje.

Atidėtojo pelno mokesčio turto dėl pelno mokesčio investicijų lengvatos taikymo įvertinimas

Grupė, atsižvelgusi į dukterinės bendrovės Litgrid gautą atsakymą iš Valstybinės mokesčių inspekcijos dėl galimybės taikyti pelno mokesčio lengvatą elektros perdavimo operatoriaus vykdomiems investiciniams projektams, įvertino pelno mokesčio lengvatos kriterijus atitinkančių investicijų apimtį už 2019 m. – 2023 m. laikotarpį. Grupė apskaičiavo apie 87 mln. Eur lengvatos kriterijus atitinkančių investicijų vertę ir nuo jos pripažino apie 10 mln. pelno mokesčio pajamų ir nuo nepanaudotos dalies pripažino apie 3 mln. Eur atidėtojo pelno mokesčio turto. Detalesnė informacija pateikta 29-je pastaboje.

Atidėtųjų delspinigių pajamoms įvertinimas

Grupė įvertino dukterinės bendrovės Energy cells, UAB rangovams apskaičiuotų ir apmokėtų (įskaitytų) delspinigių už pavėluotai atliktus Baterijos energijos kaupimo sistemos projektavimo, gamybos ir įrengimo darbus grąžinimo rangovams tikimybę. Grupės

vertinimu yra didelė tikimybė, kad rangovas sieks teismo proceso tvarka susigrąžinti panaudotos sutarties banko garantijos lėšas arba dalį lėšų bei reikalaus apmokėti su delspinigiais sudengtą (įskaitytą) rangos darbų vertės dalį. Dėl galimų teisminių procesų baigties neapibrėžtumų ir rangovo pretenzijos argumentų bei pagrindimo stokos, Bendrovė suformavo 9,7 mln. atidėjinį visai apskaičiuotų ir įskaitytų delspinigių sumai.

4. Finansinių ataskaitų palyginamųjų duomenų pergrupavimas

2023 metais Grupė ir Bendrovė pakeitė bendrųjų pajamų ataskaitos grupavimą:

Bendrųjų pajamų ataskaitoje pateikė papildomus finansinius EBITDA ir EBIT rodiklius, nes Grupės vertinimu šie finansiniai rodikliai suteikia vertingos informacijos Grupės ir Bendrovės vadovybei bei suinteresuotoms šalims priimant operatyvinius sprendimus. Šie finansiniai rodikliai nepakeičia TFAS apibrėžtų būtinų bendrųjų pajamų ataskaitos rodiklių, bet pateikiami kaip papildomi kartu su būtinaisiais. Pergrupavus bendrųjų pajamų ataskaitą, pateikiami tik pagrindiniai sąnaudų straipsniai, detalesnį grupavimą pateikiant atskiroje šio aiškinamojo rašto pastaboje.

EBITDA yra pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą ir amortizaciją, ilgalaikio materialiojo turto perkainojimą, vertės sumažėjimo ir nurašymo nuostolius.

EBIT yra veiklos pelnas prieš palūkanas, mokesčius ir pasyvias investicines veiklos pajamas (pvz., asocijuotų įmonių veiklos rezultato dalis). EBIT rodiklis parodo Bendrovės ir Grupės veiklos pelną, neatsižvelgiant į finansavimo sąnaudas.

Žemiau pateiktas 2022 m. konsoliduotosios ir Bendrovės bendrųjų pajamų ataskaitos palyginamųjų duomenų pergrupavimas dėl aukščiau nurodytų priežasčių.

Grupė	2022 m.		
	Prieš pergrupavimą	Pergrupavimo įtaka	Po pergrupavimo
Pajamos	587 757	-	587 757
Kitos pajamos	2 167	-	2 167
Dividendų pajamos	43	(43)	-
Pajamų, kitų pajamų iš viso:	589 967	(43)	589 924
Balansavimo ir reguliavimo energijos pirkimo sąnaudos	(203 588)	203 588	-
Elektros energijos sisteminių paslaugų sąnaudos	(111 633)	111 633	-
Elektros energijos technologinių reikmių sąnaudos	(99 576)	99 576	-
Elektros energijos kitų paslaugų sąnaudos	(5 309)	5 309	-
Gamtinių dujų sistemos balansavimo sąnaudos	(26 827)	28 627	-
Gamtinių dujų technologinių reikmių sąnaudos	(13 007)	13 007	-
Subrangos paslaugų ir medžiagų pirkimo sąnaudos	(59 101)	59 101	-
Elektros energijos, gamtinių dujų paslaugų pirkimai	-	-	(459 940)
Rangos paslaugų pirkimai			(59 101)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(35 056)	35 056	-
Darbo užmokestis ir susijusios sąnaudos	(45 072)	-	(45 072)
Remontų ir priežiūros paslaugų pirkimai	(8 394)	-	(8 394)
Mokesčiai ir privalomieji mokėjimai	(7 897)	7 897	-
Telekomunikacijų ir IT sistemų sąnaudos	(4 695)	4 695	-
Transporto sąnaudos	(5 614)	5 614	-
Ilgalaikio materialiojo turto nurašymo sąnaudos	(211)	211	-
Kito turto nurašymo sąnaudos	(49)	49	-
Atsargų nurašymai, gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai	(112)	112	-
Kitos sąnaudos	(10 484)	(18 206)	(28 851)
Sąnaudų iš viso:	(636 625)	556 269	(601 358)
EBITDA			(11 434)
Dividendai	-	43	43
Nusidėvėjimas ir amortizacija	-	(35 056)	(35 056)
Ilgalaikio turto nurašymai	-	(112)	(211)
Veiklos pelnas (nuostoliai) EBIT	(46 658)	-	(46 658)
Palūkanų pajamos	213	(213)	-
Palūkanų sąnaudos	(3 232)	3 232	-
Finansinės veiklos sąnaudos grynąja verte	(3 019)	-	(3 019)
Pelnas(nuostoliai) prieš apmokestinimą	(49 677)	-	(49 677)
Ataskaitinių metų pelno mokesčio sąnaudos	16 653	-	16 653
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	(9 491)	-	(9 491)
Pelno mokestis iš viso	7 162	-	7 162
Grynasis pelnas (nuostoliai)	(42 515)	-	(42 515)

Bendrovė	2022 m.		
	Prieš pergrupavimą	Pergrupavimo įtaka	Po pergrupavimo
Pajamos	725	-	725
Kitos pajamos	-	-	-
Dividendų pajamos	14 479	-	14 479
Pajamų ir kitų pajamų iš viso:	15 204	-	15 204
Darbo užmokestis ir susijusios sąnaudos	(3 590)	-	(3 590)
Mokesčiai ir privalomieji mokėjimai	(31)	31	-
Telekomunikacijų ir IT sistemų sąnaudos	(149)	149	-
Transporto sąnaudos	(41)	41	-
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(110)	110	-
Investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimas	(3 447)	3 447	-
Kitos sąnaudos	(1 090)	(221)	(1 311)
Sąnaudų iš viso:	(8 458)	3 557	(4 901)
EBITDA	-	-	10 303
Nusidėvėjimas ir amortizacija	-	(110)	(110)
Investicijų vertės sumažėjimo (atstatymo) sąnaudos	-	(3 447)	(3 447)
Veiklos pelnas (EBIT)	6 746	-	6 746
Finansinė veikla			
Palūkanų pajamos	430	(430)	-
Palūkanų sąnaudos	(1 662)	1662	-
Finansinės veiklos sąnaudos grynąja verte	(1 232)	-	(1 232)
Pelnas(nuostoliai) prieš apmokestinimą	5 514	-	5 514
Atidėtojo pelno mokesčio pajamos	(9)	-	(9)
Grynasis pelnas (nuostoliai)	5 505	-	5 505

Bendrovės vadovybės vertinimu dėl vykdomos patronuojančio subjekto veiklos dividendų pajamos priskiriamos pagrindinei veiklai ir yra įtrauktos į EBITDA rodiklio reikšmę. Apskaičiuojant Grupės EBITDA, dividendų pajamos neįskaitomos.

5. Informacija pagal segmentus

Informacija apie veiklos segmentus atskleidžiama vadovaujantis tuo pačiu metodu, kuris naudojamas teikiant informaciją ūkio subjekto pagrindiniam sprendimus priimančiam asmeniui. Pagrindinis Grupėje sprendimus priimančias asmuo, kuris yra atsakingas už išteklių paskirstymą ir verslo segmentų veiklos rezultatų įvertinimą yra Valdyba, kuri priima strateginius sprendimus.

Vadovybė vertina Grupės veiklos rezultatus pagal tris veiklos segmentus, kurie atitinka Grupės strategijoje nurodytas veiklos kryptis:

- elektros energijos perdavimo segmentas apima „Litgrid“ vykdomą veiklą;
- gamtinių dujų perdavimo segmentas apima „Amber Grid“ vykdomą veiklą;
- kitos veiklos segmentas, kuris apima:
 - energijos išteklių biržos operatoriaus „Baltpool“ vykdomą veiklą;
 - gamtinių dujų biržos operatorės „GET Baltic“ vykdytą veiklą iki 2023 05 31;
 - energetikos įrenginių statybos ir rangos bendrovės „Tetas“ vykdomą veiklą;
 - elektros energijos kaupimo įrenginių operatorės „Energy cells“ vykdomą veiklą;
 - patronuojančios bendrovės „EPSO-G“ vykdomą veiklą;

Atsižvelgiant į tai, kad kitos veiklos segmento atskirų elementų pajamos, pelnas (EBITDA) bei bendras turtas po konsolidacijos korekcijų nesiekia 10 procentų visų segmentų nurodytų finansinių rodiklių, visi elementai agreguoti į bendrą kitos veiklos segmentą.

Grupė turi vieną geografinį segmentą – Lietuvos Respubliką. Grupės veikla užsienio valstybėse yra nereikšminga Grupei.

Pagrindiniai veiklos rodikliai yra pelnas prieš palūkanas, mokesčius, nusidėvėjimą (amortizaciją), ilgalaikio turto vertės sumažėjimo ir nurašymo nuostolius (EBITDA), grynas pelnas, veiklos sąnaudos be elektros, dujų ir susijusių sąnaudų. Šie rodikliai skaičiuojami remiantis finansinėse ataskaitose pateiktais duomenimis.

Valdyba taip pat stebi koreguotus veiklos rodiklius – koreguotą EBITDA. Tai alternatyvus veiklos rodiklis, apskaičiuotas ne pagal TFAS. Koregavimai apima laikinuosius reguliacinius skirtumus dėl VERT sprendimų. Visi koregavimai gali turėti tiek teigiamą, tiek neigiamą įtaką einamųjų metų rezultatams. Valdybos vertinimu, koreguotos EBITDA rodikliai tiksliau atspindi veiklos rezultatus ir leidžia geriau palyginti rezultatus tarp laikotarpių, kadangi parodo, kiek Grupė realiai uždirbo ataskaitiniais metais.

Vadovybė taip pat analizuoja kiekvieno veiklos segmento investicijas, grynosios finansinės skolos rodiklius.

Pajamos iš Lietuvos klientų per 2023 m. sudarė 87proc. (per 2022 metus - 86 proc.).

Grupės informacija apie segmentus už 2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį laikotarpį yra pateikta žemiau:

	Elektros energijos perdavimas	Gamtinių dujų perdavimas	Kita veikla	Tarpsegmentinių operacijų eliminavimas	Iš viso
Pajamos ir kitos pajamos	369 838	81 338	44 688	(16 977)	478 887
Veiklos sąnaudos, be elektros, dujų ir susijusių sąnaudų, nusidėvėjimo, nurašymų ir vertės sumažėjimų	(40 294)	(30 248)	(36 951)	17 000	(90 493)
EBITDA	78 286	25 739	2 806	(5 579)	101 252
Koreguota EBITDA	37 334	24 660	2 806	(5 579)	59 221
Laikinieji reguliaciniai skirtumai už praėjusius laikotarpius	18 942	(2 883)	-	-	16 059
Laikinieji reguliaciniai skirtumai už einamuosius laikotarpius	(59 894)	1 804	-	-	(58 090)
Bendra vadovybės koregavimų įtaka EBITDA	(40 952)	(1 079)	-	-	(42 031)
EBITDA ir Grynojo pelno (nuostolių) suderinimas	(29 900)	(13 177)	15 742	(20 116)	(47 451)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(19 737)	(12 595)	(1 958)	-	(34 290)
Ilgalaikio turto vertės sumažėjimo, nurašymo nuostoliai	(21 905)	(8 169)	18 397	(18 406)	(30 083)
Finansinės veiklos sąnaudos grynąja verte	4 434	(1 758)	(1 942)	(508)	226
Dukterinės įmonės kontrolės praradimas ir perkainojimas	-	9 076	-	(660)	8 416
Pelno mokestis	7 308	(567)	(235)	-	6 506
Asocijuotų įmonių veiklos rezultatų dalis	-	294	1 480	-	1 774
Dividendų pajamos	-	542	-	(542)	-
Grynasis pelnas (nuostoliai)	48 386	12 562	18 548	(25 695)	53 801
Turto iš viso	677 416	332 329	681 919	(613 207)	1 078 457
Grynoji finansinė skola	(39 188)	(95 175)	(208 205)	259 030	(83 538)
Investicijos (ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto įsigijimai)	(165 371)	(35 703)	(33 146)	(8 900)	(243 120)

EPSO-G į EBITDA rodiklį įskaičiuotos dividendų pajamos kaip nurodyta 3-je pastaboje. Atitinkamai segmentų informacijoje pateikiant EBITDA korekcijas iki laikotarpio grynojo pelno (nuostolio) reikšmės, kitos veiklos segmente EPSO-G dividendų pajamos nenurodytos.

Atlikusi ilgalaikio materialaus turto vertinimą Grupė elektros energijos segmento turtui nustatė ir apskaitė 5,8 mln. Eur turto vertės padidėjimą, gamtinių dujų perdavimo veiklos segmento turtui - 4,7 mln. Eur turto vertės sumažėjimą, kitos veiklos segmento – rangos ir statybos paslaugų turtui - 1 mln. Eur turto vertės padidėjimas. Perkainojimo rezultatų įtaka pelnui (nuostoliui) ir kitoms bendrosioms pajamoms (perkainojimo rezervui) pateikta 7 -je pastaboje.

Grupės informacija apie segmentus už 2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigusį laikotarpį yra pateikta žemiau:

	Elektros energijos perdavimas	Gamtinių dujų perdavimas	Kita veikla	Tarpsegmentinių operacijų eliminavimas	Iš viso
Pajamos ir kitos pajamos	420 308	96 652	83 007	(10 043)	589 924
Veiklos sąnaudos, be elektros, dujų ir susijusių sąnaudų, nusidėvėjimo, nurašymų ir vertės sumažėjimų	(36 720)	(25 711)	(90 652)	11 665	(141 418)
EBITDA	(36 513)	31 108	6 837	(12 866)	(11 434)
Koreguota EBITDA	34 556	35 024	(7 642)	1 613	63 551
Laikinieji reguliaciniai skirtumai už praėjusius laikotarpius	26 964	(4 860)	-	-	22 104
Laikinieji reguliaciniai skirtumai už einamuosius laikotarpius	44 105	8 776	-	-	52 881
Bendra vadovybės koregavimų įtaka EBITDA	71 069	3 916	-	-	74 985
EBITDA ir Grynojo pelno (nuostolių) suderinimas	(12 810)	(15 388)	11 836	(14 718)	(31 081)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(20 582)	(12 854)	(1 620)	-	(35 056)
Turto nurašymai, vertės sumažėjimai	(250)	(143)	(99)	280	(211)
Palūkanų pajamos	63	20	460	(330)	213
Palūkanų sąnaudos	(947)	(641)	(2 052)	408	(3 232)
Pelno mokestis	8 863	(2 368)	667	-	7 162
Dividendų pajamos	43	598	14 479	(15 077)	43
Grynasis pelnas (nuostoliai)	(49 323)	15 720	18 672	(27 584)	(42 515)
Turto iš viso	718 545	345 347	1 047 555	(685 719)	1 425 728
Grynoji finansinė skola	(45 631)	(104 455)	(174 325)	352 972	28 561
Investicijos (ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto įsigijimai)	(77 071)	(42 852)	(53 440)	(1 833)	(175 196)

Grupės pajamos 2023 metais iš didžiausių klientų:

Įmonės pavadinimas	2023
AB Energijos skirstymo operatorius	103 582
Ignitis UAB	42 846
AB Ignitis gamyba	9 033
Didžiausių klientų pajamų iš viso:	155 461

Grupės pajamos 2022 metais iš didžiausių klientų:

Įmonės pavadinimas	2022
AB Energijos skirstymo operatorius	208 486
Ignitis UAB	71 662
AB Ignitis gamyba	35 165
Didžiausių klientų pajamų iš viso:	315 313

6. Ilgalaikis nematerialusis turtas

Grupė	Prestižas	Patentai ir licencijos	Programinė įranga	Kitas nematerialusis turtas	Įstatyminiai servitutai ir apsaugos zonos	Iš viso
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	61	120	4 425	483	4 665	9 754
Įsigijimai	-	86	2 922	183	-	3 191
Nurašymai	-	-	(18)	-	-	(18)
Perklasifikavimas su IMT	-	-	89	-	-	89
Perklasifikavimas tarp grupių	-	239	(239)	-	-	-
Vertės koregavimas dėl pasikeitusių prielaidų	-	-	-	-	(1 684)	(1 684)
Amortizacija	-	(87)	(2 133)	(216)	-	(2 436)
Perklasifikavimas į perleidžiamos grupės turtą	-	(36)	(301)	(137)	-	(474)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	61	322	4 745	313	2 981	8 422
Įsigijimo vertė	61	1 001	14 926	792	2 981	19 761
Sukaupta amortizacija	-	(679)	(10 181)	(479)	-	(11 339)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	61	322	4 745	313	2 981	8 422
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	61	322	4 745	313	2 981	8 422
Įsigijimai	-	11	3 176	60	176	3 423
Nurašymai	-	-	(5)	-	-	(5)
Vertės koregavimas dėl pasikeitusių prielaidų	-	-	-	-	(62)	(62)
Perklasifikavimas iš IMT	-	70	280	-	-	350
Perklasifikavimas tarp grupių	-	816	(816)	-	-	-
Dotacijų sudengimas su ilgalaikiu turtu	-	-	(2 415)	-	-	(2 415)
Amortizacija	-	(335)	(1 078)	(125)	-	(1 538)
Likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d.	61	884	3 887	248	3 095	8 175
Įsigijimo vertė	61	1 840	12 992	580	-	18 568
Sukaupta amortizacija	-	(956)	(9 105)	(332)	-	(10 393)
Likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d.	61	884	3 887	248	3 095	8 175

Ilgalaikis nematerialusis turtas yra apskaitomas įsigijimo verte, atėmus sukauptą amortizaciją ir sukauptus vertės sumažėjimo nuostolius, jei tokių yra.

2023 m. gruodžio 31 d. iš naujo įvertintus įstatyminių servitutų ir apsaugos zonų atidėjinio prielaidas (28 pastaba), esminio pokyčio, lyginant su 2022 m. gruodžio 31 d. nenustatyta..

Bendrovės ilgalaikio nematerialaus turto likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31. buvo lygi 77 tūkst. Eur (2022 m. gruodžio 31 d. – 57 tūkst. Eur).

7. Ilgalaikis materialusis turtas

Grupė	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Transporto priemonės	Kitas materialus ilgalaikis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	682	26 079	520 816	1 049	14 217	40 260	603 103
Įsigijimai	-	-	28 028	131	1 179	129 180	158 518
Išankstiniai apmokėjimai už IMT	-	-	-	-	-	13 591	13 591
Pardavimai	-	-	-	(27)	(5)	-	(32)
Nurašymai	-	-	(1 325)	-	(27)	-	(1 352)
Perklasifikavimas į (iš) atsargas (ų)	-	-	(51)	-	(71)	-	(122)
Įvesta į eksploataciją (iš nebaigtos statybos)	-	945	20 998	-	2 141	(24 084)	-
Perklasifikavimas iš naudojimo teise valdomo turto	-	-	-	785	-	-	785
Perklasifikavimas (iš INT)	-	-	-	-	-	(89)	(89)
Perklasifikavimas tarp dotacijų grupėse	-	-	(4 878)	-	(465)	5 343	-
Dotacijų sudengimai su ilgalaikiu turtu	-	-	(914)	-	-	(86 705)	(87 619)
Nusidėvėjimas	-	(964)	(25 991)	(466)	(3 637)	-	(31 058)
Perklasifikavimas į perleidžiamą grupę	-	-	-	-	(4)	-	(4)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	682	26 060	536 683	1 472	13 328	77 496	655 721
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	682	26 079	520 816	1 049	14 217	40 260	603 103
Įsigijimo / perkainota vertė	682	29 000	612 233	3 469	23 924	77 496	746 804
Sukauptas nusidėvėjimas	-	(2 940)	(75 550)	(1 997)	(10 596)	-	(91 083)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	682	26 060	536 683	1 472	13 328	77 496	655 721
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	682	26 060	536 683	1 472	13 328	77 496	655 721
Įsigijimai	-	498	14 018	65	4 398	229 576	248 555
Išankstinių apmokėjimų už IMT pokytis	-	-	-	-	-	(8 858)	(8 858)
Pardavimai	-	-	(110)	(43)	(17)	-	(170)
Nurašymai	-	(13)	(718)	-	89	-	(642)
Perkainojimas	9	889	584	498	143	-	2 123
Vertės sumažėjimo nuostoliai	-	-	(57)	-	(108)	(17)	(182)
Vertės sumažėjimo nuostolių atstatymas	-	-	-	-	-	29	29
Įvesta į eksploataciją (iš nebaigtos statybos)	-	2 152	54 135	-	3 632	(59 919)	-
Perklasifikavimas į (iš) atsargas (ų)	-	-	(50)	-	(200)	-	(250)
Perklasifikavimas į INT	-	-	-	-	-	(350)	(350)
Dotacijų sudengimai su ilgalaikiu turtu	-	(492)	(13 886)	-	(1 078)	(142 486)	(157 942)
Nusidėvėjimas	-	(941)	(25 748)	(405)	(3 711)	-	(30 805)
Likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d.	691	28 153	564 851	1 587	16 476	95 471	707 229
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	682	26 060	536 683	1 472	13 328	77 496	655 721
Įsigijimo / perkainota vertė	691	28 156	565 090	1 615	16 584	95 471	707 607
Sukauptas nusidėvėjimas po perkainojimo	-	(3)	(239)	(28)	(108)	-	(378)
Likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d.	691	28 153	564 851	1 587	16 476	95 471	707 229

Grupės Ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkainota verte, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą.

Išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą (toliau – IMT), atspindėti nebaigtos statybos straipsnyje:

	2023	2022
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	26 304	12 713
Sumokėti avansai už IMT per periodą	15 386	23 056
Perkelta į nebaigtą statybą	(23 965)	(9 465)
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	17 725	26 304

Grupės 2023 m. gruodžio 31 d. kapitalizuotos palūkanos į ilgalaikį materialųjį turtą atitinkančius kriterijus sudarė 329 tūkst. Eur, taikyta metinė palūkanų kapitalizavimo norma buvo 3,53 proc. (2022 m. – 57 tūkst. EUR, taikyta palūkanų norma – 1,16 proc.).

Nurašymus daugiausia sudarė turto dalių, kurios pakeičiamos turto rekonstrukcijos metu, nurašymai.

Grupės ilgalaikis materialusis turtas yra apskaitomas perkainota verte. Grupės vadovybė 2023 metais atliko ilgalaikio materialaus turto vertinimą Grupės vidiniais resursais ir nesivadovaujant nepriklausomo išorės vertintojo paslaugomis. Ankstesnio laikotarpio ilgalaikio materialaus turto vertinimas Grupėje buvo atliktas 2018 m. gruodžio 31 d.

Atlikus ilgalaikio turto vertinimą nustatyta:

- elektros perdavimo verslo segmento ilgalaikio materialaus turto tikroji bendra vertė buvo 5,8 mln. Eur didesnė nei balansinė vertė prieš perkainojimą;
- gamtinių dujų perdavimo verslo segmento ilgalaikio materialaus turto bendra tikroji vertė, buvo 4,7 mln. Eur mažesnė nei balansinė vertė prieš perkainojimą;
- kitos veiklos verslo segmento – energetikos įrenginių statybos ir rangos ilgalaikio materialaus turto bendra tikroji vertė buvo 1,0 mln. Eur didesnė nei balansinė vertė prieš perkainojimą;
- kitos veiklos verslo segmento – elektros energijos kaupimo įrenginių ilgalaikio materialaus turto 15 954 tūkst. Eur balansinė vertė atitinka šio turto tikrąją vertę, nes turtas naujai įsigytas (įrengtas) ir 2023 m. pradėtas eksploatuoti.

Informacija apie elektros perdavimo verslo ir gamtinių dujų perdavimo verslo turto perkainojimo pelną ir nuostolius 2023 m. gruodžio 31 d.:

Segmentas	Pripažinta kitose bendrose pajamose	Pripažinta per pelną (nuostolius)	Bendras perkainojimo rezultatas pagal segmentus
EE PSO	27 434	(21 623)	5 811
GD PSO	3 255	(7 940)	(4 685)
Kiti segmentai	1 006	(9)	997
Iš viso	31 695	(29 572)	2 123

Elektros ir gamtinių dujų perdavimo sistemų operatorių ilgalaikio materialaus turto vertinimas buvo atliktas taikant atstatomųjų kaštų ir diskontuotų pinigų srautų modelius. Kitos veiklos verslo segmento (statybos ir rangos paslaugų) ilgalaikio materialaus turto vertinimas buvo atliktas taikant lyginamąjį bei atstatomųjų kaštų metodus. Vertinimas atitiko trečią tikrosios vertės vertinimo hierarchijos lygį. Elektros ir dujų perdavimo operatorių turto vertinimas buvo atliktas šiais etapais:

- Bendros tikrosios vertės visam elektros ir gamtinių dujų perdavimo sistemų operatorių turtui buvo nustatytos taikant pajamų metodą, nes šių sistemų tinklo turtai sudaro du atskirus vieningus srautą generuojančius vienetus.
- Nustatyta turto elementų naujo turto atstatomoji vertė;
- Nustatytas turto elementų fizinis nusidėvėjimas ir likęs tarnavimo laikotarpis;
- Atliktas turto ekonominio nusidėvėjimo patikrinimas (bendrąją tikrąją vertę alokuojant atskiriems turto vienetams).

Elektros ir dujų perdavimo operatorių veiklos yra reguliuojamos, jų tinko turtas veikia kaip vientisas srautą generuojantis vienetas. Tinklo tikroji vertė vertinta taikant pajamų metodą, tačiau vertinime eliminuota visa veikla, susijusi su perdavimo tinklo plėtra (t. y. nesusijusi su vertinamu dabartiniu turtu) – investicijos į plėtros projektus, naujų gamintojų/vartotojų prijungimą, dotacijas plėtros projektams.

Elektros energijos perdavimo verslo segmento ilgalaikio materialaus turto tikrosios vertės apskaičiavimas

Atstatomųjų kaštų metodo taikymas

Ilgalaikio materialaus turto vienetai buvo priskirti pagrindiniams technologinio turto objektams: transformatorių pastotėms, elektros perdavimo linijoms, nuolatinės srovės keitikliams, autotransformatoriams.

Nebaigtos statybos tikroji vertė buvo prilyginta balansinei vertei, kadangi tai naujausias įsigytas turtas ir jo vertė artima dabatinei tikrajai vertei.

Buvo apskaičiuota kiekvieno turto elemento reguliacinė vertė, kurią sudarė elemento generuojamo reguliacinio srauto dabartinė vertė, diskontuotos nusidėvėjimo sąnaudos iki 2031 m. laikotarpio, diskontuota investicijų grąža iki 2031 m. ir diskontuota likutinė vertė, kuri apskaičiuota kaip turto elemento likutinė vertė 2031 m. pabaigoje padalinus iš diskonto normos ir diskontavus iki dabartinės vertės.

Pagal turto vienetų fizinius parametrus (autotransformatorių galią, transformatorių pastočių prijunginių skaičių, perdavimo linijų grandžių skaičių ir atramų tipą) ir dabartinius pirkimo bei LRAIC modelio įkainius ir statistinius indeksus buvo apskaičiuota kiekvieno turto elemento nauja atstatomoji vertė.

Buvo nustatytas turto elementų likęs naudingo tarnavimo laikotarpis:

- Jei turto elementas įtrauktas į rekonstrukcijos 10 metų investicijų planą (numatomas rekonstruoti) - likęs naudingo tarnavimo laikotarpis prilygintas laikotarpiui iki rekonstrukcijos;
- Jei žinoma turto elemento naudingo tarnavimo pabaigos/nurašymo data - likęs naudingo tarnavimo laikotarpis prilygintas laikotarpiui iki nurašymo;
- Jei neįtrauktas, likęs naudingo tarnavimo laikotarpis lygus skirtumui tarp turto elemento normatyvinio naudingo tarnavimo laikotarpio (linijoms 55 m., autotransformatoriams, pastotėms ir keitikliams 35 m., pastatui 60 m.) ir funkcinio nusidėvėjimo (laikotarpio nuo turto eksploatavimo pradžios, įvertinus rekonstrukciją/pakeistus elementus).

Apskaičiuota kiekvieno turto elemento atstatomoji likutinė vertė, kuri lygi elementui naujai atstatomajai vertei padauginintai iš elemento likusio naudingo tarnavimo laikotarpio ir padalintai iš elemento normatyvinio naudingo tarnavimo laikotarpio.

Bendros tikrosios vertės alokavimas turto vienetams

Pajamų metodu nustatytas ilgalaikio materialaus turto vertės padidėjimas paskirstytas turto vienetams proporcingai atstatomosioms vertėms, užtikrinant, kad nustatyta vertė nebūtų mažesnė nei apskaičiuotas turto elemento reguliacinis srautas.

Atsižvelgdamas į vykdomą sinchronizacijos projektų investicijų programą, Elektros PSO peržiūrėjo su sinchronizacijos projektais paveiktų turto vienetų alternatyvaus panaudojimo galimybes, likusį naudingo tarnavimo laikotarpį. Dėl šios priežasties keitiklio Alytuje elementams buvo nustatytas sutrumpintas eksploatavimo laikotarpis iki 2025 m. birželio 30 d.

Atsižvelgiant į nustatytą likusį turto naudingo tarnavimo laikotarpį peržiūrėti ir pakeisti turto vienetų naudingo tarnavimo laikotarpiai, kurie bus pradėti taikyti nuo 2024 m. sausio 1 d.

Diskontuotų pinigų srautų metodo taikymas

Bendros elektros perdavimo tinklo vertės pajamų metodu skaičiavimuose buvo taikytos šios prielaidos:

- Prognozavimo laikotarpis iki 2031 m.
- Investicijų finansavimui numatyta papildoma dedamoji, didinanti reguliuojamos veiklos pajamų lygį. Elektros perdavimo sistemos operatoriaus (toliau – Elektros PSO ilgalaikėse finansinėse prognozėse apskaičiavo 2025-2031 m. papildomos dedamosios poreikį, atsižvelgdama į tvarų įsiskolinimo lygį (prielaida, kad skolos ir EBITDA santykio vidurkis per reguliavimo laikotarpį būtų artimas, bet neviršytų 4,5). Tačiau atsižvelgiant į tai, kad reguliaciniuose teisės aktuose nebuvo apibrėžtas tvaraus įsiskolinimo dydis, 2024 m. buvo skirta 86% (12 mln. Eur) prašytos papildomos dedamosios, papildomos dedamosios poreikis būtų mažesnis, jei faktinės investicijos būtų mažesnės už numatytas - vertinime papildomos dedamosios nediskontuotas dydis 2025-2031 m. sumažintas 25%.
- Nuo 2022 m. reguliacinėje kainodaroje taikomas atnaujintas reguliuojamos turto bazės ir kapitalo kaštų nustatymo LRAIC modelis, kuris buvo pritaikytas skaičiavimuose. Kapitalo kaštus sudaro reguliuojamo turto nusidėvėjimo sąnaudos ir investicijų grąža, apskaičiuojama kaip reguliuojamo turto bazės ir investicijų grąžos normos sandauga. Per penkių metų reguliavimo laikotarpį (dabartinis reguliavimo laikotarpis 2022 - 2026 m.) optimizuojamo (planuojamo atstatyti) turto kapitalo kaštai nustatomi dabartine (atstatomąja) verte, o investicijos į optimizuotą turtą per 5 metų reguliavimo laikotarpį atitinka LRAIC modeliu suskaičiuotą atstatomo turto vertę, neoptimizuoto turto kapitalo kaštai nustatomi istorine verte.
- Investicijų dydžiai iki 2031 m. imami iš aktualaus dešimtmečio investicijų plano, iš kurio eliminuotos visos plėtros investicijos.
- Perdavimo veiklos pajamomis kompensuojamos visos reguliuojamai veiklai priskirtinos veiklos sąnaudos, išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas, kurių kompensavimo prielaida 96%. Skaičiuojant tęstinę vertę taikoma prielaida, kad Elektros PSO visos patirtos išlaidos bus kompensuojamos pajamomis.
- 2024-2025 m. pinigų srautuose įvertintas 2022-2023 m. skirtumas tarp faktinės ir leistinos perdavimo investicijų grąžos. Leistina investicijų grąža padidinta veiklos sąnaudų efektyvumu (taupymu). Grąžinamas reguliacinis viršpelnis dėl mažesnių perdavimo kainų ir pajamų, kurios kompensuoja didesnę papildomą paslaugų dedamąją bei pajamas.

- Investicijų grąžos norma (ROI iki mokesčių) 2024 m. – 5 % (atitinka 4,25 % po mokesčių), nuo 2025 m. prilyginta diskonto normai – 5,87 % (atitinka WACC po mokesčių 4,99 %).
- Turto generuojami grynieji pinigų srautai buvo diskontuoti Bendrovės suskaičiuota diskonto norma (WACC po mokesčių), kuri lygi 4,99 %.

Jautrumo analizė

Jei papildoma dedamoji investicijų finansavimui nebūtų skirta, turto vertė būtų mažesnė 92,1 mln. Eur, jei būtų skirta visas elektros PSO ilgalaikėse finansinėse prognozėse apskaičiuotas dydis turto vertė būtų papildomai didesnė 30,7 mln. Eur. Turto vertinimo rezultato jautrumas papildomos dedamosios investicijų finansavimui dydžiui ir investicijų grąžos normos pokyčiui nuo 2027 m. pateiktas lentelėse:

Papildomos dedamosios investicijų finansavimui dalis, proc. nuo prognozės	Turto vertės pokytis, mln. Eur
0%	-92,1
33%	-61,4
67%	-30,7
100%	0
133%	30,7
Investicijų grąžos normos pokytis nuo 2027 m., proc.	Turto vertės pokytis, mln. Eur
-0,50%	-15,2
-0,25%	-7,6
0,00%	0
0,25%	7,6
0,50%	15,3
Diskonto normos pokytis (atitinkamai nuo 2027 m. perskaičiuojant investicijų grąžos normą), proc.	Turto vertės pokytis, mln. Eur
-1,00%	1,5
-0,50%	0,7
0,00%	0
0,50%	-0,6

Gamtinių dujų perdavimo verslo segmento ilgalaikio materialaus turto tikrosios vertės apskaičiavimas

Atstatomųjų kaštų metodas apima naujo turto atstatomosios vertės (toliau naudojamas angliškas trumpinys - RCN) nustatymą individualaus turto vieneto lygmenyje. RCN apima medžiagų kainą, įrengimą įskaitant darbus, vežimo ir tvarkymo mokesčius, bendras rangovo sąnaudas, taip pat tokias netiesiogines sąnaudas, kaip inžinerinės ir projektavimo sąnaudos. Rinkos kainoms nustatyti buvo naudojami paskutinių trejų metų Gamtinių dujų PSO sandorių duomenys, ACER ir Gasgrid ataskaitos bei kiti viešai prieinami duomenys.

Unikalaus pobūdžio turtui (sudarė apie 1 proc. viso turto vertės), kuriam nebuvo įmanoma pritaikyti tiesioginio kaštų metodo arba trūksta reikiamos informacijos, buvo pritaikytas netiesioginis kaštų metodas. Taikant netiesioginį kaštų metodą kiekvienam turto vienetui buvo nustatyta naujo turto atstatomoji dabartinė vertė indeksuojant (remiantis Lietuvos statistikos departamento skelbiamais vartotojų kainų, dujų kainų, metalo gamybos kainų ir statybos kainų indeksais) kapitalizuotą istorinę turto įsigijimo savikainą.

Apskaičiavus naujo turto atstatomąją vertę, ji buvo sumažinta apskaičiuotu fiziniu nusidėvėjimu, kurį sudaro turto būklės pablogėjimas dėl jo naudojimo intensyvumo. Fizinis nusidėvėjimas buvo apskaičiuotas naudojant amžiaus / tarnavimo trukmės metodą, remiantis Ajovos (angl. "Iowa" type) nusidėvėjimo kreivėmis. Šios nusidėvėjimo kreivės buvo sudarytos turto gyvavimo ciklui nustatyti pagal jo ekonominį tarnavimo laiką atsižvelgiant į einamąją techninę priežiūrą ir remontus. Vadovaujantis vertinimui naudojamomis Ajovos kreivėmis, turto naudingo tarnavimo laikas tam tikrais atvejais skyrėsi nuo Gamtinių dujų PSO apskaitoje naudoto turto naudingo tarnavimo laiko. Naudingo tarnavimo laikas bus atitinkamai peržiūrimas ir pratęsiamas, o pasikeitimai bus pradėti taikyti nuo 2024 m. sausio 1 d.

Nustačius vertinamo turto RCN bei įvertinus jo fizinį nusidėvėjimą, buvo apskaičiuota turto atstatomoji likutinė vertė (toliau – DRC).

Diskontuotų pinigų srautų metodas, kai vertė nustatoma būsimus pinigų srautus perskaičiuojant į esamą kapitalo vertę. Naudojant šį metodą buvo nustatyta ilgalaikio materialiojo turto tikroji vertė bei įvertintas turto ekonominis nusidėvėjimas.

Vertinant turto tikrąją vertę bei ekonominį nusidėvėjimą buvo parengta pinigų srautų prognozė laikotarpiui nuo 2023 m. spalio mėn. iki 2028 m., vėliau taikoma tęstinio srauto vertė.

Esminės pinigų srauto prognozės prielaidos:

- VERT 2023-05-08 pažymoje Nr. O5E-389 nustatė Bendrovei 2024 m. gamtinių dujų perdavimo pajamų viršutinę ribą – 67 011 tūkst. Eur;
- VERT patvirtinta investicijų grąža prieš mokesčius (toliau - WACC) 2024 m. – 5,04%, ilguoju laikotarpiu vadovaujantis VERT patvirtinta investicijų grąžos normos nustatymo metodika bei rinkos tendencijomis WACC didės ir bus lygi 6,07% diskonto normai (po mokesčių);
- Diskontuojant pinigų srautus taikoma 5,16% diskonto norma (po mokesčių);
- Bendrovės veiklos sąnaudos planuojamos vadovaujantis VERT patvirtinta gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodika, dalis sąnaudų nėra įtraukiamos į reguliuojamas kainas.
- diskontuoto pinigų srauto tęstinumo vertės apskaičiavime nevertinama srauto augimo norma (ji lygi 0).

Turto vertės, nustatytos taikant DRC metodą buvo pakoreguotos įvertinus ekonominį nusidėvėjimą: proporcingai sumažintos remiantis ekonominio nusidėvėjimo testo rezultatais (bendroji turto vertė buvo nustatyta taikant pajamų metodą), išskyrus turtą, kurio vertė dėl nusidėvėjimo sumos priskyrimo taptų mažesnė už šio turto reguliacinę vertę (angl. RAB). Tokio turto RAB vertė atitinka jo tikrąją vertę. Sumažėjimo suma, kuri kitu atveju būtų priskirta tokiam turtui, proporcingai buvo priskirta kitam turtui. Siekiant ekonominio nusidėvėjimo sumą paskirstyti atskiriems turto vienetams taip, kad gauta vertė kuo tiksliau atspindėtų atskiro turto vieneto tikrąją vertę, buvo taikoma taisyklė, kad konkretaus turto vieneto tikroji vertė nebūtų mažesnė už to konkretaus turto vieneto RAB prielaidą.

Ekonominis nusidėvėjimas buvo pritaikytas (paskirstytas) visiems turto vienetams, išskyrus šias kategorijas (arba atskiriems turto vienetams šiose kategorijose), kur DRC buvo prilyginta turto balansinei vertei:

- Nebaigtai statybai, kadangi nauji projektai geriausiai atspindi tikrąją vertę, o ši vertė įtraukiama į RAB (angl. RAB) vertę pilna apimtimi;
- Kitam materialiam ilgalaikiam turtui, kuris nėra tiesiogiai susijęs su technologiniu turtu (pvz. administraciniais pastatai, baldai, įrankiai, kompiuteriai, prietaisai);
- Turtui, kurio tikroji vertė sutampa su to turto likutine verte vertinimo tikslais (turtas, kuris įsigytas ne anksčiau nei per vienerius metus iki turto vertinimo datos);
- Turtui, kurio vertė prieš ekonominį nusidėvėjimą (DRC) yra mažesnė nei tam turtui priskirta RAB vertė (RAB vertės laikomam turtui).

Pagrindinės atskirų turto vienetų vertės pasikeitimo priežastys:

- ekonominio nusidėvėjimo įtaka: finansinės ir reguliavimo apskaitos principų skirtumai nulėmė tai, kad finansinėje apskaitoje CBCA įmoka Lenkijos PSO buvo pripažinta ilgalaikiu turtu, tačiau VERT šio turto nepripažino RAB (šio turto vertė mažėjo), tačiau kitų turto vienetų likutinės vertės apskaitoje buvo mažesnės už šių turto vienetų RAB vertę (atitinkamai šio turto vertė didėjo);
- pilnai nusidėvėjusiam, bet naudojamam turtui nustatomos (sukuriamos) naujos vertės.

Jautrumo analizė.

Gamtinių dujų perdavimo sistemos operatorius (toliau – PSO) atliko tikrosios vertės nustatymo jautrumo analizę nestebimų duomenų pokyčiams. Tikrosios turto vertės rezultatai labiausiai jautrūs VERT nustatytai grąžos normai (WACC) bei diskonto normai.

Turto tikrosios vertės jautrumas pateikiamas šiems scenarijams:

1) jautrumo analizės scenarijus: VERT nustatant pajamų lygį nuo 2024 m. pritaikytų 1 proc. punktu didesnę/ mažesnę investicijų grąžos normą, lygią 6,04/4,04 proc. (dabar 2024 m. nustatyta 5,04 proc. grąžos norma), kiti vertinimo parametrai nesikeistų; 1 proc. punktu didėjant investicijų grąžai ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė padidėtų 9 727 tūkst. Eur., o investicijų grąžai mažėjant 1 proc. punktu vertė atitinkamai mažėtų 9 727 tūkst. Eur.

2) jautrumo analizės scenarijus: jeigu diskonto norma (po mokesčių) būtų taikoma didesnė/mažesnė 1 proc. punktu, o kiti vertinimo parametrai nesikeistų; 1 proc. punktu didėjant diskonto normai ilgalaikio materialaus turto tikroji vertė sumažėtų 11 544 tūkst. Eur., o diskonto normai mažėjant 1 proc. punktu vertė atitinkamai padidėtų 12 181 tūkst. Eur.

Žemiau pateikiama turto vertės jautrumo lentelė:

Diskonto norma po mokesčių	WACC (VERT patvirtinta investicijų grąža prieš mokesčius)				
	Pokytis		4,04%	5,04%	6,04%
			-1,0%	0,0%	1,0%
	4,16%	-1,0%	2.189	12.181	22.174
	5,16%	0,0%	-9.727	-	9.727
	6,16%	1,0%	-21.017	-11.544	-2.070

Lentelėje žemiau pateiktos Grupės ilgalaikio materialiojo turto likutinės vertės, kurios būtų buvusios pripažintos, jei turtas būtų apskaitomas istorinės savikainos metodu, tačiau atėmus gautas dotacijas ir neigiamus perkainojimus, kurie būtų vertės sumažėjimo atitikmuo, 2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d.:

	Žemė	Pastatai	Statiniai ir mašinos	Transportas	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
2023 m. gruodžio 31 d.	682	27 655	596 546	1 115	16 235	95 472	737 705
2022 m. gruodžio 31 d.	682	26 319	695 984	1 523	12 985	55 141	792 634

Jei Grupės ilgalaikio materialiojo turto vertė nebūtų mažinama dotacijomis, jo balansinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d. būtų didesnė 679 785 tūkst. Eur (2022 m. gruodžio 31 d. – 532 859 tūkst. Eur). Informacija apie ilgalaikį materialųjį turtą, kurio vertė sumažinta gautomis/gautinomis dotacijomis:

	2023-12-31	2022-12-31
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	532 859	459 500
Įsigijimai	157 942	87 619
Nusidėvėjimas	(17 594)	(13 998)
Nurašymas	(362)	(262)
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	672 845	532 859

Grupė 2023 m. gruodžio 31 d. turėjo 337 mln. Eur. (2022 m. gruodžio 31 d. – 468 mln. Eur) ilgalaikio materialiojo turto pirkimo įsipareigojimų, kuriuos turės vykdyti ateinančiais laikotarpiais.

Bendrovės ilgalaikio materialaus turto likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 83 tūkst. Eur, 2022 m. gruodžio 31 d. - 3 tūkst. Eur. Bendrovės kitą ilgalaikį materialųjį turtą sudarė kompiuterinė technika ir baldai.

8. Naudojimo teise valdomas turtas

Grupė	Žemė	Pastatai	Transporto priemonės	Iš viso
Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	5 894	2 747	2 486	11 127
Naujos sutartys	-	229	2 437	2 666
Indeksavimas	-	3	-	3
Nurašymai	-	(35)	(661)	(696)
Perklasifikavimas į IMT	-	-	(785)	(785)
Nusidėvėjimas	(60)	(590)	(251)	(899)
Perklasifikavimas į perleidžiamo turto grupę	-	(83)	(2)	(85)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	5 834	2 271	3 224	11 329
Įsigijimo vertė	6 070	4 184	6 730	16 984
Sukauptas nusidėvėjimas	(236)	(1 913)	(3 506)	(5 655)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	5 834	2 271	3 224	11 329
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	5 834	2 271	3 224	11 329
Perklasifikavimas grupėse	-	156	(156)	-
Naujos sutartys	61	884	414	1 359
Indeksavimas	-	5	143	148
Nurašymai	-	(120)	(59)	(179)
Nusidėvėjimas	(62)	(609)	(1 176)	(1 847)
Likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d.	5 833	2 587	2 390	10 810
Įsigijimo vertė	6 131	3 512	4 543	14 186
Sukauptas nusidėvėjimas	(298)	(925)	(2 153)	(3 376)
Likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d.	5 833	2 587	2 390	10 810

Bendrovė

Likutinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	197	16	213
Naujos sutartys	-	107	107
Nusidėvėjimas	(62)	(23)	(85)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	135	100	235
Įsigijimo vertė	369	190	559
Sukauptas nusidėvėjimas	(234)	(90)	(324)
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	135	100	235
Likutinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	135	100	235
Naujos sutartys	629	18	647
Nurašymai	(73)	-	(73)
Nusidėvėjimas	(83)	(32)	(115)
Likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d.	608	86	694
Įsigijimo vertė	629	125	754
Sukauptas nusidėvėjimas	(21)	(39)	(60)
Likutinė vertė 2023 m. gruodžio 31 d.	608	86	694

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Grupės naudojimo teise valdomo turto padidėjimai susidarė dėl sudarytų naujų biuro patalpų, transporto ir įrangos nuomos sutarčių bei biuro patalpų nuomos mokesčių indeksavimo, viršijus nuomos sutartyse nustatytus vidutinius vartojimo kainų indeksus. Bendrovės 2023 m. naudojimo teise valdomo turto padidėjimai susidarė dėl sudarytos naujos biuro patalpų nuomos sutarties ir transporto nuomos.

9. Investicijos į dukterines ir asocijuotas įmones

2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovė turėjo akcijų šiose Grupės įmonėse:

Grupės įmonės	Įsigijimo vertė	Vertės sumažėjimas	Apskaitinė vertė	Dalyvavimas (akcijų proc.)
2023 m. gruodžio 31 d.				
Dukterinės įmonės				
LITGRID AB	217 215	-	217 215	97,5
AB „Amber Grid“	126 529	-	126 529	96,6
UAB „Baltpool“	388	-	388	67
UAB „TETAS“	16 150	11 130	5 020	100
Energy cells, UAB	2 375	-	2 375	100
Iš viso	362 656	11 130	351 526	
Asocijuotos įmonės				
TSO Holding AS*	13 830	-	13 830	39,6
2022 m. gruodžio 31 d.				
Dukterinės įmonės				
LITGRID AB	217 215	26 090	191 125	97,5
AB „Amber Grid“	126 529	-	126 529	96,6
UAB „Baltpool“	388	-	388	67
UAB „TETAS“	7 150	3 447	3 703	100
Energy cells, UAB	2 375	-	2 375	100
Iš viso	353 657	29 537	324 120	
Asocijuotos įmonės				
TSO Holding AS	13 830	-	13 830	39,6

Bendrovė, būdama vieninteliu akcininku 2023 m. gruodžio 15 d. sprendimu padidino UAB „TETAS“ akcinį kapitalą, išleidžiant 2 000 vnt. 1 Eur nominalios vertės akcijų emisiją ir 6300 tūkst. Eur sumokant pinigines lėšas ir 2 700 tūkst. Eur atliekant užskaitą su ilgalaikę paskola.

2022 m. gruodžio 9 d. sprendimu Bendrovė taip pat padidino UAB „TETAS“ akcinį kapitalą, išleidžiant naują 1000 vnt, 1 Eur nominalios vertės akcijų emisiją ir ją apmokant 4 000 tūkst. Eur piniginiu įnašu.

Investicijų į dukterines įmones vertės sumažėjimo patikrinimas

Bendrovei nustačius, kad yra investicijų į dukterinę įmonę UAB „TETAS“ vertės sumažėjimo požymių 2023 m. gruodžio 31 d., atliko šiai įmonei vertės sumažėjimo testą ir nustatė bendrą 11 130 tūkst. Eur vertės sumažėjimą. 2022 m. gruodžio 31 d. UAB „TETAS“ buvo pripažintas 3 447 tūkst. Eur vertės sumažėjimas, atitinkamai 2023 m. gruodžio 31 d. pripažintas papildomas 7 683 tūkst. Eur vertės sumažėjimas.

Atlikdama investicijos 2023 m. gruodžio 31 d. vertės sumažėjimo testą, Bendrovė naudojo diskontuotų pinigų srautų metodą ir taikė šias pagrindines prielaidas:

- pinigų srautai planuoti iki 2028 metų;
- tęstinės veiklos laikotarpiu (po 2028 m.) prognozuojamas pinigų srautų augimas 2,0 proc.;
- diskontuojant pinigų srautus naudota 11,79 proc. diskonto norma (po mokesčių);

Bendrovė taip pat atliko analizę dėl investicijos į dukterinę įmonę „Litgrid“ vertės sumažėjimo atstatymo 2023 m. gruodžio 31 d. Įvertinus laikinų reguliacinių nuokrypių įtaką 2023 m. gruodžio 31 d. grynajam turtui bei atlikus investicijos į Litgrid vertės sumažėjimo testą, nustatyta, kad investicijos atstatomoji vertė viršija jos įsigijimo savikainą. Atlikdama investicijos į Litgrid vertės sumažėjimo testą 2023 m. gruodžio 31 d., Bendrovė naudojo diskontuotų pinigų srautų metodą ir taikė analogiškas prielaidas, kaip Litgrid ilgalaikio materialaus turto tikrosios vertės 2023 m. gruodžio 31 d. apskaičiavimo modelyje:

- pinigų srautai planuoti iki 2031 metų;
- tęstinės veiklos laikotarpiu (po 2031 m.) taikomas normalizuotas pinigų srautas.;
- diskontuojant pinigų srautus naudota 4,99 proc. diskonto norma (po mokesčių);
- kitos vertinimo prielaidos atskleistos 7 pastaboje.

2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovė pilnai atstatė ankstesniais laikotarpiais suformuotą 26 090 tūkst. Eur investicijos į Litgrid vertės sumažėjimą, kadangi investicijos atsiperkamoji vertė viršijo jos balansinę vertę.

Grupės įmonių su nekontroliuojama reikšminga dalimi apibendrinta finansinės būklės ataskaita 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d.

Įmonės pavadinimas Metai	Trumpalaikis turtas ir įsipareigojimai			Ilgalaikis turtas ir įsipareigojimai			Grynasis turtas
	Turtas	Įsipareigojimai	Iš viso grynojo trumpalaikio turto	Turtas	Įsipareigojimai	Iš viso grynojo ilgalaikio turto	
„Litgrid“							
2023 m. gruodžio 31 d.	264 797	138 673	126 124	412 619	300 057	112 562	238 686
				Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2023 12 31			5 942
2022 m. gruodžio 31 d.	334 621	412 553	(77 932)	383 924	139 012	244 912	166 980
				Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2022 12 31			4 175
Amber Grid							
2023 m. gruodžio 31 d.	34 421	79 572	(45 151)	297 908	66 093	231 815	186 664
				Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2023 12 31			6 387
2022 m. gruodžio 31 d.	53 168	83 178	(30 010)	292 179	78 777	213 402	183 392
				Grynasis turtas, tenkantis mažumos daliai 2022 12 31			6 272

Grupės įmonių, kuriose apskaitoma nekontroliuojama reikšminga dalis, apibendrinta bendrųjų pajamų ataskaita už 2023 m. ir 2022 m.

Įmonės pavadinimas Metai	Pajamos	Pelnas prieš apmokestinimą	Pelno mokesčio (sąnaudos) nauda	Viso grynujų bendrųjų pajamų	Bendrosios pajamos tenkančios nekontroliuojamai daliai	Nekontroliuojamai daliai išmokėti dividendai
„Litgrid“						
2023 m. gruodžio 31 d.	369 838	41 078	7 308	71 706	1 792	-
2022 m. gruodžio 31 d.	420 308	(58 347)	8 898	(49 449)	(1 236)	(126)
Amber Grid						
2023 m. gruodžio 31 d.	81 338	13 130	(567)	15 330	524	(413)
2022 m. gruodžio 31 d.	96 652	18 088	(2 368)	15 720	538	(339)

Grupės įmonių, kuriose apskaitoma nekontroliuojama dalis, apibendrinta pinigų srautų ataskaita už 2023 m. ir 2022 m.

Įmonės pavadinimas Metai	Grynieji pagrindinės veiklos srautai	Grynieji investicinės veiklos srautai	Grynieji finansinės veiklos srautai	Grynasis pinigų srautų padidėjimas (sumažėjimas)	Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pradžioje	Pinigai ir pinigų ekvivalentai metų pabaigoje
„Litgrid“						
2023 m. gruodžio 31 d.	58 388	(51 168)	(7 085)	135	499	634
2022 m. gruodžio 31 d.	(52 482)	82 711	(31 549)	(1 320)	1 819	499
Amber Grid						
2023 m. gruodžio 31 d.	39 437	(15 567)	(23 770)	100	21	121
2022 m. gruodžio 31 d.	18 992	(4 267)	(14 716)	9	12	21

Investicijos į asocijuotas ir bendrai valdomas bendroves

Grupės investicijas į asocijuotas ir bendrai valdomas įmones konsoliduotose finansinėse ataskaitose sudarė:

Įmonė	Investicijos pobūdis	Dalyvavimas (akcijų proc.)	Investicijos vertė 2022- 12-31	Investicijos tikroji vertė praradus kontrolę	Gauti dividendai	Asocijuotos įmonės veiklos rezultato dalis	Investicijos vertė 2023 12 31
„TSO Holding“ AS	Asocijuota įmonė	39,6	13 915	-	(1406)	1 480	13 989
UAB „GET Baltic“	Asocijuota įmonė	34	-	3 348	-	295	3 643
Baltic RCC OU	Bendrai valdoma įmonė	33,3	45	-	-	-	45
Iš viso investicijų:			13 960	3 348	(1 406)	1 775	17 677

Apibendrinta TSO Holding bendrųjų pajamų ataskaitos informacija, įvertinus 34% valdomos Nord Pool Holding AS grupės veiklos rezultatus per 2023 m. Ši informacija yra vadovybės įvertinimas, atliktas remiantis turima minėtų įmonių neaudituota finansine informacija teikiama įmonių ataskaitose:

	2023 m.
Pajamos	16 535
Pelnas prieš apmokestinimą	4 740
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	(998)
Grynasis pelnas (nuostolis)	3 742
Kitos bendrosios pajamos	-
Laikotarpio bendrosios pajamos, iš viso	3 742
Bendrosios pajamos tenkančios nekontroliuojančiai daliai	1 482
Grūpei tenkantis bendrųjų pajamų likutis	1 480

Grupė 2023 m. birželio mėn. iš TSO Holding AS gavo 1 406 tūkst. Eur dividendų, kurių suma konsoliduotose ataskaitose buvo sumažinta investicijos į asocijuotąsias įmones vertė.

Grupė 1 480 tūkst. Eur padidino investicijos į TSO Holding AS vertę bei pripažino pajamas.

Apibendrinta GET Baltic bendrųjų pajamų ataskaita už laikotarpį nuo ataskaitinių laikotarpio pradžios iki kontrolės pradžios momento ir nuo kontrolės pradžios momento iki 2023 m. gruodžio 31 d.:

	2023 m.
Pajamos	1 111
Pelnas prieš apmokestinimą	1 027
Pelno mokesčio pajamos (sąnaudos)	(159)
Grynasis pelnas (nuostolis)	868
Kitos bendrosios pajamos	-
Laikotarpio bendrosios pajamos, iš viso	868
Bendrosios pajamos tenkančios nekontroliuojančiai daliai	295

Grupė taip pat įvertino UAB „GET Baltic“ nuosavybės pokytį nuo kontrolės praradimo momento (2023 m. gegužės 31 d.), 295 tūkst. Eur padidino investicijos vertę bei pripažino pajamas.

10. Dukterinės įmonės kontrolės praradimas

2023 m. gegužės 31 d. įvykdžius akcijų pardavimo sandorį, Grupė prarado GET Baltic kontrolę. Likusi investicijos į GET Baltic dalis (34 proc. akcijų) po kontrolės praradimo pripažįstama kaip investicija į asocijuotą įmonę, kuri apskaitoma nuosavybės metodu ir įvertinta tikrąja verte kontrolės praradimo momentu. Likusios GET Baltic akcijų dalies tikrosios vertės apskaičiavimui buvo taikyta pardavimo sandorio akcijos kaina, nes strateginis partneris EEX yra įsipareigojęs dvejų metų laikotarpyje išpirkti likusią GET Baltic akcijų dalį analogiškais sąlygomis, kai įvykdys akcijų pirkimo – pardavimo sutartyje nustatytus įsipareigojimus.

Konsoliduotoje pelno (nuostolių) ataskaitoje atvaizduojamas dukterinės įmonės kontrolės perleidimo ir investicijos į asocijuotą įmonę perkainojimo bendras rezultatas sudaro 8 416 tūkst. eurų, iš kurių investicijos perleidimo pelnas sudaro 5 554 tūkst. eurų, investicijos į asocijuotą įmonę perkainojimo rezultatas – 2 861 tūkst. eurų. Kontrolės perleidimo ir akcijų dalies perkainojimo rezultatas apskaičiuotas lyginant su perleidžiamos grupės grynojo turto verte – 1 429 tūkst. Eur perleidimo momentu 2023 m. gegužės 31 d.

Kontrolės praradimo įtaka pinigų srautų ataskaitos straipsniams:

	2023 m.
Įplaukos iš dukterinės įmonės kontrolės praradimo sandorio	6 500
Likusios (34 proc.) akcijų dalies perkainojimas	3 345
Bendra kontrolės praradimo ir perkainojimo įtaka	9 848
Dukterinės įmonės grynasis turtas	(1 429)
Kontrolės praradimo ir asocijuotųjų įmonių perkainojimo rezultatas	8 416

Turto ir įsipareigojimų, kurių kontrolė prarasta, pagrindinės kategorijos:

	2023 m. gegužės 31 d.
Ilgalaikis turtas	498
Trumpalaikis turtas	41 791
Turtas iš viso:	42 289
Ilgalaikiai įsipareigojimai	48
Trumpalaikiai įsipareigojimai	40 812
Įsipareigojimai iš viso:	40 860
Grynasis turtas	1 429

Informacija apie dukterinės įmonės generuotą pinigų srautą pateikiama žemiau:

	2023 m. gegužės 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos	494	752
Grynieji investicinės veiklos pinigų srautai	437	(80)
Grynieji finansinės veiklos pinigų srautai	(555)	(749)
Grynasis dukterinės įmonės sugeneruotas pinigų srautas	376	(77)

Investicijos į asocijuotą įmonę pirkimo kainos paskirstymas

Praradus dukterinės įmonės UAB „GET Baltic“ kontrolę Grupė atliko analizę, ar neegzistuoja turto ir įsipareigojimų tikrosios ir balansinės verčių skirtumo, siekiant atlikti pirkimo kainos paskirstymą. Atlikus analizę:

- neidentifikuota nematerialaus ar materialaus turto, kuris egzistuojęs, bet nebūtų pripažintas finansinėse ataskaitose arba kurio tikroji vertė reikšmingai skirtųsi nuo balansinės vertės. Asocijuotos įmonės pagrindinį turtą sudaro trumpalaikis finansinis turtas (gautinos sumos, biržos dalyvių depozitai, lėšos banko sąskaitose).
- neidentifikuota įsipareigojimų, kurie nebūtų pripažinti arba kurių vertė reikšmingai skirtųsi nuo balansinės. Pagrindinius įsipareigojimus sudaro mokėtinos sumos biržos dalyviams, gauti išankstiniai apmokėjimai, depozitų įsipareigojimai.

GET Baltic įsigijimo kainos nustatymui buvo naudota GET Baltic pardavimo sandorio tikroji vertė, kuri vadovybės vertinimu atitinka GET Baltic akcijų tikrąją vertę. Grupės vadovybės vertinimu asocijuotos įmonės įsigijimo kainos ir asocijuotos įmonės

identifikuojamo grynojo turto skirtumas pripažįstamas menamu prestižu, kuris yra įtrauktas į investicijos į asocijuotos įmonės balansinę vertę.

**2023 m. gegužės 31 d.
(tūkst. Eur)**

Asocijuotai įmonei, tenkančio grynojo turto balansinės vertės dalis	486
Menamas prestižas	2 862
Asocijuotos įmonės savikaina	3 348

Pasirinkimo sandoriai parduoti ir įsigyti asocijuotos įmonės akcijas

2023 m. gegužės 31 d. Grupė išleido akcijų pardavimo pasirinkimo sandorį, pagal kurį Grupė įgijo teisę parduoti fiksuota kaina likusią GET Baltic 34% akcijų dalį po 24 mėn. nuo kontrolės perdavimo datos. Ta pačia sutartimi strateginis partneris išleido akcijų pirkimo pasirinkimo sandorį įsigyti likusias GET Baltic akcijas fiksuota kaina, įvykdžius įsipareigojimus numatytus acnininkų sutartyje, per 24 mėn. nuo akcijų pardavimo sandorio datos. Vadovybės vertinimu minėti pasirinkimo sandoriai (opcionai) atitinka išvestinių finansinių priemonių apibrėžimą. Akcijų pardavimo opcionas, atsižvelgiant į maksimalų 48 mėn. opciono išpirkimo terminą, Grupei sukuria ilgalaikį finansinį turtą, kuris įvertinamas tikrąja verte. Investuotojo akcijų įsigijimo opcionas sukuria Grupei finansinį įsipareigojimą, kuris gali būti realizuotas bet kuriuo momentu investuotojui įvykdžius prisiimtus įsipareigojimus. Vadovybės vertinimu tikėtinas įsigijimo opciono realizavimo terminas - 24 mėn. nuo akcijų pardavimo sandorio datos. Kadangi Grupė neturi nenuginčijamos teisės atidėti akcijų pardavimo, įsipareigojimas pripažįstamas trumpalaikiu įsipareigojimu ir įvertinamas tikrąja verte.

Grupės turimos išvestinės finansinės priemonės atvaizduojamos šiuose finansinės būklės ataskaitos straipsniuose:

2023 m. gruodžio 31 d.

Ilgalaikis turtas

Kitas ilgalaikis turtas (Pasirinkimo parduoti GET Baltic akcijas sandoris ("Put Option"))

166

Trumpalaikiai įsipareigojimai

Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos

-

Pasirinkimo pirkti GET Baltic akcijas sandoris ("Call Option")

166

Pirminio pripažinimo metu 2023 m. gegužės 31 d. akcijų pardavimo pasirinkimo sandorio tikroji vertė vienai akcijai sudarė 0,19 eurų, 34 % akcijų paketo – 202 tūkst. eurų. Išvestinių finansinių priemonių įsipareigojimas pripažintas ta pačia verte, kadangi pasirinkimo sandorių išpirkimo kainos sutampa. Toliau pateikiama išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė 2023 m. gruodžio 31 d.:

Pasirinkimo sandoris	Pasirašymo data	Išpirkimo terminas	Akcijos išpirkimo kaina	Pasirinkimo sandorio tikroji vertė	
				2023 m. gegužės 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.
Pasirinkimo parduoti sandoris	2023 m. gegužės 31 d.	2025 m. gegužės 31 d.	3.22	202	166
Pasirinkimo įsigyti sandoris	2023 m. gegužės 31 d.	2025 m. gegužės 31 d.	3.22	202	166

1) Akcijos išpirkimo kaina didinama 6 proc. metine palūkanų norma nuo akcijų pardavimo momento iki visiško atsiskaitymo už likusias akcijas momento.

Nustatant pasirinkimo sandorio tikrąją vertę buvo taikoma 2,61 proc. nerizikinga palūkanų norma.

11. Atsargos

	Grupė	
	2023-12-31	2022-12-31
Medžiagos, atsargos bei turtas, skirtas parduoti	4 364	4 771
Gamtinės dujos	4 339	12 250
Atimti: vertės sumažėjimas	(1 147)	(810)
Apskaitinė vertė	7 556	16 211

Gamtinių dujų atsargų vertės pasikeitimams 2023 m. gruodžio 31 d., lyginant su 2022 m. gruodžio 31 d. reikšmingiausią įtaką darė mažėjanti gamtinių dujų kaina.

Atsargų vertė, pripažinta ataskaitinio laikotarpio sąnaudomis, 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 36 541 tūkst. eurų (2022 m. gruodžio 31 d. – 82 181 tūkst. eurų). Atsargų vertė, pripažinta sąnaudomis 2023 m. ženkliai sumažėjo dėl 2022 m. užbaigto fizinio barjero projekto, kuris lėmė atsargų sąnaudų ženklų padidėjimą 2022 m.

Atsargų vertės sumažėjimo pasikeitimas 2023 ir 2022 metais:

	Grupė	
	2023 m.	2022 m.
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	810	626
Vertės sumažėjimo pasikeitimas	337	184
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	1 147	810

12. Išankstiniai apmokėjimai ir sutarčių turtas

	Grupė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Išankstiniai apmokėjimai	699	843
Ateinančių laikotarpių sąnaudos	2 842	2 710
Sutarčių turtas	2 607	6 363
Sukauptos rangos darbų pajamos	930	3 468
Sukauptos su gamtinių dujų perdavimu susijusių paslaugų pajamos	1 677	2 780
Sukauptos kitos pajamos	-	115
Apskaitinė vertė	6 148	9 916

13. Prekybos gautinos sumos

Prekybos gautinas sumas sudarė:

	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
I. Prekybos gautinos sumos pagal sutartis su klientais				
<i>I.1. Po vienerių metų prekybos gautinos sumos</i>	10	10	-	-
Atimti: ilgalaikių gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai	-	-	-	-
Po vienerių metų gautinų sumų likutinė vertė:	10	10	-	-
<i>I.2. Trumpalaikės prekybos gautinos sumos</i>				
Gautinos sumos už elektros energijos perdavimą ir susijusias paslaugas	19 058	61 080	-	-
Gautinos sumos už gamtinių dujų perdavimą ir tranzitą	6 770	18 284	-	-
Gautinos sumos už rangos darbus ir kitas paslaugas	5 195	4 420	383	197
Atimti: prekybos gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai	(249)	(17)	-	-
Prekybos gautinų sumų pagal sutartis su klientais likutinė vertė	30 774	83 767	383	197
II. Prekybos gautinos sumos pagal kitas sutartis:				
Sukauptos gautinos sumos už su elektros energijos perdavimu susijusias paslaugas	10 270	1 477	-	-
Gautinos perkrovų valdymo įplaukos	770	649	-	-
Kitos prekybos gautinos sumos	74	286	-	-
Atimti: prekybos gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai	-	-	-	-
Prekybos gautinų sumų pagal kitas sutartis likutinė vertė:	11 114	2 412	-	-
Trumpalaikių prekybos gautinų sumų iš viso:	41 888	86 179	383	197

Trumpalaikės prekybos gautinos sumos / Prekybos gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai

Prekybos gautinas sumas pagal kitas sutartis sudarė gautinos perkrovų įplaukų lėšos, gautinos sumos iš ITC fondo, gamtinių dujų disbalansą ir turto nuomą. Tikroji prekybos gautinų sumų pagal sutartis su klientais vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei. Grupė 2023 metais apskaitė 232 tūkst. Eur tikėtinų kredito nuostolių dėl pradelstų apmokėti sumų.

Gautinos sumos už elektros energijos perdavimą ir susijusias paslaugas 2023 m. gruodžio 31 d. palyginus su 2022 m. gruodžio 31 d. sumažėjo, nes 2023 m. gruodžio mėn. papildomų (sisteminių) paslaugų kaina mažesnė 8 kartus, o kiekis 4 proc. didesnis lyginat su 2022 m. gruodžio mėn., disbalanso-balansavimo kaina mažesnė 4,3 karto.

Tarpusavio perdavimo sistemos operatorių elektros tranzito kompensavimo mechanizmo (toliau – ITC) sukauptos gautinos sumos padidėjo 6,7 mln. Eur dėl Valstybinės energijos reguliavimo tarybos patvirtintų 2023 m. ženkliai didesnių technologiniuose

įrenginiuose sunaudotos elektros energijos kainų. 2023 m. sukauptos gautinos sumos mažinamos 2024 m., kai visos ITC dalyvaujančios šalys (35) patvirtina skaičiavimo rezultatus.

Gautinos sumos už gamtinių dujų perdavimą ir susijusias paslaugas 2023 m. gruodžio 31 d. palyginus su 2022 m. gruodžio 31 d. sumažėjo dėl 2023 m. mažesnių perdavimo paslaugų kainų, kurias įtakojo ženkliai sumažėjusios technologinių reikmių sąnaudos.

Bendrovė nebuvo pripažinusi abejotinų skolų.

Grupė taiko supaprastintą kredito rizikos vertinimo metodą, kaip reikalaujama pagal 9-ąjį TFAS ir apskaito atidėjinius nuostoliams viso galiojimo laikotarpio kredito nuostolių atžvilgiu nuo gautinų sumų pirminio pripažinimo. Nustatant gautinų sumų kredito nuostolius, Grupė taiko individualų vertinimą ir nuostolių koeficientų matricą. Nuostolių koeficientų matrica, pagrįsta istoriniais, ilgesnio nei 36 mėnesio laikotarpio, duomenimis apie pirkėjų atsiskaitymus už skolas. Nuostolių koeficientai gali būti koreguojami atsižvelgiant į ateities makroekonominės prognozes. Nuostolių koeficientai skaidomi į atskiras gautinų sumų grupes, atsižvelgiant į atskiros grupės kredito rizikos ypatybes bei pradelsto mokėjimo terminus.

Prekybos gautinos sumos	Nepradelsta	Prekybos gautinos sumos, kurių apmokėjimo terminas pradelstas				Iš viso
		1-30 dienų	31-90 dienų	91-180 dienų	181 ir daugiau dienų	
2023 m. gruodžio 31 d.						
Prekybos gautinų sumų trumpalaikė dalis, iš kurių:	40 121	1000	191	575	1	41 888
Valstybės valdomos įmonės	31 792	-	-	-	-	31 792
Tikėtini kredito nuostoliai, %	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Kiti pirkėjai	8 255	1 000	191	575	1	10 021
Individualiai vertinamos prekybos gautinos sumos	7 950	956	140	575	0	9 622
Vertės sumažėjimas	-	0	8	240	-	248
Bendrai vertinamos prekybos gautinos sumos	379	44	51	0	0	474
Tikėtini kredito nuostoliai, %	0	1,4%	2%	15%	100%	
Vertės sumažėjimas	-	1	0	0	0	1
Iš viso tikėtini kredito nuostoliai	-	1	2	230	1	249

Grupės prekybos gautinoms sumoms apskaityto vertės sumažėjimo pokytis 2023 m. ir 2022 m.:

	2023	2022
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	17	112
Vertės sumažėjimo padidėjimas (atstatymas)	232)	(95)
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	249	17

14. Kitos gautinos sumos

	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Gautinos administruojamos VIAP lėšos	33 429	28 307	-	-
Gautinos administruojamos SGGT lėšos	9 377	7 802	-	-
Iš biudžeto gautinas PVM	1 050	2 061	-	-
Gautinos dotacijos	52 199	32 726	-	-
Paskolos dukterinėms įmonėms	-	-	44 889	20 991
Kitos gautinos sumos	2 611	791	1 336	68
Atimti: kitų gautinų sumų tikėtini kredito nuostoliai	(23)	(23)	-	-
Apskaitinė vertė	98 643	71 664	46 225	21 059

Kitų gautinų sumų tikroji vertė yra apytikriai lygi jų apskaitinei vertei.

Grupės vieną pagrindinių kitų gautinų sumų vertės dalį ir gautinų sumų pradelsimus sudarė gautinos VIAP ir SGGT lėšos. Grupė, veikdama kaip administruojantis asmuo, renkanti VIAP ir SGGT lėšas, nepatiria kredito rizikos, todėl šioms pradelstoms sumoms neformuojami tikėtini kredito nuostoliai.

Gautinų dotacijų straipsnyje apskaityta iš ES struktūrinių fondų gautinos dotacijos Grupės vykdomiems projektams. Pagrindines gautinų dotacijų 2023 m. gruodžio 31 d. sumas sudarė: 34 005 tūkst. Eur gautina dotacija iš Europos infrastruktūros tinklų priemonės (CEF) sinchronizacijos projektuose patirtų išlaidų kompensavimui, 10 833 tūkst. Eur gautina parama pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo finansavimo priemonę (toliau – RRF) elektros energijos kaupiklių įrenginiams instaliuoti, 7 360 tūkst. Eur – gautina dotacija gamtinių dujų perdavimo tinklo plėtros projektams vykdyti.

15. Kitas finansinis turtas

	Grupė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Administruojamos VIAP lėšos	-	33 000
Deponuotos lėšos garantijoms ir depozitai	15 898	7 758
Biržos dalyvių lėšos	-	13 906
Apskaitinė vertė	15 898	54 664

16. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Pinigai banke	123 236	248 096	120 015	244 310
Apskaitinė vertė	123 236	248 096	123 236	244 310

Pinigų ir pinigų ekvivalentų tikroji vertė yra lygi jų nominaliai ir apskaitinei vertei.

Bendrovė 2023 m. gruodžio 31 d. buvo sudariusi 120 000 tūkst. Eur terminuotų indėlių sutartis iki 90 dienų su Lietuvos banko įstaigomis. Bendrovė trumpalaikes investicijas atliko, siekdama pelningai investuoti laisvas pinigines lėšas, optimizuoti grąžą, atsižvelgiant į piniginių lėšų poreikio ir likvidumo prognozes. Vadovybės vertinimu trumpalaikiai terminuoti indėliai (iki 90 dienų) priskirtini pinigų ekvivalentams, nes gali būti panaudoti Grupės ir Bendrovės veiklos finansavimui trumpame laikotarpyje, nepatiriant reikšmingų finansinių išlaidų.

17. Įstatinis kapitalas

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovės akcinis kapitalas buvo 189 631 tūkst. Eur, kurį sudarė 653 900 000 vnt. paprastųjų vadinių akcijų po 0,29 nominalios vertės. Visos akcijos 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. buvo pilnai apmokėtos.

Kapitalo valdymas

Kapitalą sudaro visas finansinės būklės ataskaitoje apskaitytas nuosavas kapitalas. Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas reikalauja, kad Bendrovės nuosavas kapitalas sudarytų ne mažiau negu 1/2 jos įstatinio kapitalo. 2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovė ir visos Grupės įmonės atitiko šį reikalavimą.

Pagrindinis Bendrovės ir Grupės įmonių kapitalo valdymo tikslas yra palaikyti optimalią kapitalo struktūrą, kad būtų užtikrintas veiklos tęstinumas, kapitalo kaštų ir rizikos minimizavimas. Grupės įmonių kapitalo struktūrą formuojama, įvertinant pagrindinės veiklos, planuojamų investicijų ir plėtros poreikį.

Bendrovės valdyba patvirtino dividendų politiką, kuria visoms Grupės įmonėms nustatomi vienodi dividendų išmokėjimo principai, kuriais siekiama tvaraus Grupės ir jos bendrovių verslo vertės augimo, ilgalaikės naudos akcininkams, ilgalaikių ir trumpalaikių tikslų įvykdymo. Dividendų politika yra vienas iš kapitalo rizikos valdymo įrankių. Pagal ją dividendai skiriami, atsižvelgiant į bendrovių nuosavo kapitalo grąžos lygį, finansines galimybes mokėti dividendus, valstybei svarbių projektų vykdymą bei kitas aplinkybes. Dividendams skiriama ne mažiau nei 60 proc. grynojo pelno, priklausomai nuo nuosavo kapitalo grąžos dydžio bei kitų bendrovės mokumą įtakančių sąlygų.

Bendrovės dividendų skyrimą už 2022 – 2026 m. laikotarpį reglamentuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 29 d. nutarimas Nr. 208 „Dėl UAB „EPSO-G“ mokamų dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijų“. Pagal šio nutarimo nuostatas, Bendrovės akcijų valdytojai dividendams kasmet gali skirti 0,5 procento paskirstytinojo pelno, jeigu UAB „EPSO-G“ įgyvendintų arba dalyvautų įgyvendinant Vyriausybės sprendimu pripažintą valstybei svarbų ekonominį projektą arba įgyvendintų Lietuvos Respublikos Seimo sprendimu pripažintą ypatingos valstybinės svarbos projektą, arba, išmokėjus dividendus, nutarime nurodyti įsipareigojimai viršytų Grupės konsoliduotą nuosavą kapitalą.

Pasikeitimų kapitalo valdymo tiksluose, lyginant su praėjusiais metais, nebuvo.

18. Perkainojimo rezervas

Perkainojimo rezervas – tai ilgalaikio materialiojo turto vertės padidėjimo suma, gauta perkainojus turtą.

Grupė	Perkainojimo rezervas	Atidėtas pelno mokestis	Atėmus atidėtąjį pelno mokestį
Likutis 2021 m. gruodžio 31 d.	363	(53)	310
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas	(34)	1	(33)
Likutis 2022 m. gruodžio 31 d.	329	(52)	277
Ilgalaikio materialaus turto perkainojimas	30 070	(4 510)	25 560
Perkainojimo rezervo nusidėvėjimas	(45)	7	(38)
Likutis 2023 m. gruodžio 31 d.	30 354	(4 555)	25 799

19. Privalomasis ir kiti rezervai

Privalomasis rezervas

Privalomasis rezervas yra sudaromas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Į jį privaloma kasmet pervesti ne mažiau kaip 5 proc. grynojo pelno, kol rezervas pasieks 10 proc. įstatinio kapitalo. Jis gali būti naudojamas tik būsimiems nuostoliams dengti. 2022 m. Bendrovei padidinus įstatinį kapitalą iki 189 631 tūkst. Eur, 2023 m. privalomasis rezervas buvo padidintas 276 tūkst. Eur (5 proc. nuo 2022 m. grynojo pelno) iki 2 524 tūkst. Eur. 2023 m. gruodžio 31 d. privalomasis rezervas nebuvo pilnai suformuotas. Grupė dukterinių įmonių atskirų privalomųjų rezervų bendrą sumą pateikia kaip bendrą Grupės. 2023 m. dukterinės įmonės LITGRID 2 521 tūkst. Eur. privalomojo rezervo buvo panaudota 2022 m. nuostoliui dengti.

Kiti rezervai

Kiti rezervai sudaromi akcininkų sprendimu (t.y. verslo vystymo tikslu) ir gali būti perskirstomi skirstant kitų metų pelną.

20. Dividendai

Kaip nurodyta 18-je pastaboje, Bendrovė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2023 m. kovo 29 d. nutarimu Nr. 208 „Dėl UAB „EPSO-G“ mokamų dividendų už valstybei nuosavybės teise priklausančias akcijų“ už 2022 – 2026 m. laikotarpį akcijų valdytojams kasmet gali skirti 0,5 procento paskirstytinojo pelno dividendams.

2023 m. balandžio 13 d. įvykusio UAB EPSO-G eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo metu buvo patvirtintas 2022 m. pelno (nuostolio) paskirstymas. Dividendų už 2022 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus išmokėjimui buvo skirta 66 tūkst. Eur. Dividendai, tenkantys vienai akcijai – 0,0001 Eur.

2022 m. balandžio 30 19 d. įvykusio UAB EPSO-G eilinio visuotinio akcininkų susirinkimo metu buvo patvirtintas 2021 m. pelno (nuostolio) paskirstymas. Dividendų už 2021 m. gruodžio 31 d. pasibaigusius metus išmokėjimui buvo skirta 845 tūkst. Eur. Dividendai, tenkantys vienai akcijai – 0,0109 Eur.

21. Dotacijos

Dotacijas sudaro dotacijos, skirtos įsigyti ilgalaikį turtą ir kompensuoti sąnaudas. Per 2022 m. ir 2021 m. dotacijų judėjimą sudarė:

	Grupė	
	2023	2022
Likutis laikotarpio pradžiai		
Gautinos dotacijos (14 pastaba)	32 726	20 230
Avansu gautos dotacijos (ilgalaikiai įsipareigojimai) (29 pastaba)	(32 802)	(1 677)
Avansu gautos dotacijos (trumpalaikiai įsipareigojimai) (26 pastaba)	(35 193)	(9 887)
	(35 269)	8 666
Pripažintos dotacijos		
Perkelta į ilgalaikį materialųjį turtą (7 pastaba)	157 942	87 619
Perkelta į ilgalaikį nematerialųjį turtą (6 pastaba)	2 415	-
Panaudotos dotacijos sąnaudų kompensavimui (32 pastaba)	315	197
	160 672	87 816
Gautos dotacijos		
Gautos dotacijos pinigineis lėšomis (PSA)	(71 455)	(107 795)
Perkrovų įplaukos, perkeltos į dotacijas (27 pastaba)	(13 457)	(22 992)
	(84 912)	(130 787)
Dotacijos gautos turtu	(16 875)	(964)
Likutis laikotarpio pabaigai		
Gautinos dotacijos (14 pastaba)	52 199	32 726
Avansu gautos dotacijos (ilgalaikiai įsipareigojimai) (29 pastaba)	-	(32 802)
Avansu gautos dotacijos (trumpalaikiai įsipareigojimai) (26 pastaba)	(28 583)	(35 193)
	23 616	(35 269)

22. Paskolos

Grupės ir Bendrovės paskolas sudarė:

	Grupė		Bendrovė	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Ilgalaikės paskolos				
Išplatintos obligacijos	74 849	74 805	74 849	74 805
Banko paskolos	89 105	107 781	-	-
Trumpalaikės paskolos				
Ilgalaikių paskolų einamųjų metų dalis	11 792	24 038	-	-
Sukauptos palūkanos	2 166	1 550	1 992	1 326
Trumpalaikė finansinė skola iš Grupės įmonių	-	-	214 141	331 562
Sąskaitos perviršis (overdraft)	17 981	-	17 981	-
Iš viso paskolų	195 893	208 174	308 963	407 693

Ilgalaikių paskolų grąžinimo terminai:

	Grupė		Bendrovė	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Tarp 1 ir 2 metų	11 792	12 251	-	-
Nuo 2 iki 5 metų	103 900	107 272	74 849	74 805
Po 5 metų	48 262	63 063	-	-
Iš viso	163 954	182 586	74 849	74 805

Bendrovė 2022 m. birželio 1 d. išplatino su darnumu susietų penkerių metų trukmės 75 mln. Eur. obligacijų emisiją. Už obligacijas mokama 3,117 proc. metinių palūkanų. Per 2023 m. su išleistų obligacijų palūkanomis susijusios sąnaudos sudarė 2 338 tūkst. Eur. Pagal Grupės sąskaitas sutartis 2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovė iš Grupės įmonių buvo pasiskolinusi 214 141 tūkst. Eur.

23. Nuomos įsipareigojimai

Grupės ir Bendrovės nuomos įsipareigojimai ir jų judėjimas:

	Grupė		Bendrovė	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Apskaitinė vertė laikotarpio pradžioje	11 361	10 423	236	219
Sudarytos nuomos sutartys	1 254	2 666	629	108
Nutrauktos nuomos sutartys	(120)	(28)	(74)	-
Apskaičiuotos palūkanos	154	130	6	1
Nuomos mokėjimai (pagrindinė suma ir palūkanos)	(1 994)	(1 744)	(115)	(92)
Indeksavimas	226	-	19	-
Perklasifikavimas į perleidžiamą grupę	-	(86)	-	-
Apskaitinė vertė laikotarpio pabaigoje	10 881	11 361	701	236
Ilgalaikiai nuomos įsipareigojimai	9 282	9 640	552	142
Trumpalaikiai nuomos mokėjimai	1 599	1 721	149	94

Būsimieji nuomos mokėjimai pagal neatšaukiamas nuomos sutartis:

	Grupė		Bendrovė	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Nuomos įsipareigojimai iš viso:	10 881	11 361	701	236
Einamųjų metų dalis	1 599	1 721	149	94
Ilgalaikiai įsipareigojimai, kurių padengimo terminai:	9 282	9 640	552	142
Tarp 1 ir 2 metų	1 211	1 302	154	95
Tarp 2 ir 3 metų	961	899	150	27
Tarp 3 ir 5 metų	743	952	248	20
Virš 5 metų	6 367	6 487	-	-

Grupės palūkanos, apskaičiuotos nuo nuomos įsipareigojimų, atspindėtos finansinės veiklos sąnaudose 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 154 tūkst. Eur.

24. Grynoji skola

Grynosios skolos likučių ir finansinės veiklos pinigų srautų 2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. suderinimas:

Grupė	Pinigai	Paskolos	Kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	Nuomos įsipareigojimai	Iš viso
Grynoji skola 2021 m. gruodžio 31 d.	41 284	(167 402)	(84 226)	(10 423)	(220 767)
Išplatintos obligacijos	-	(74 805)	-	-	(74 805)
Sudarytos naujos nuomos sutartys	-	-	-	(2 670)	(2 670)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)	207 629	-	-	-	207 629
Paskolų grąžinimai	-	35 423	-	-	35 423
Nutrauktos nuomos sutartys	-	-	-	10	10
Kitų ilgalaikių finansinių įsipareigojimų padengimas	-	-	84 226	-	84 226
Nuomos mokėjimai	-	-	-	1 636	1 636
Perkėlimas į perleidžiamą grupę	(817)	-	-	86	(731)
Kiti pokyčiai					
Apskaičiuotos palūkanos (sąnaudose ir kapitalizuotos)	-	(3 077)	(67)	(130)	(3 274)
Palūkanų mokėjimai	-	1 687	67	130	1 884
Grynoji skola 2022 m. gruodžio 31 d.	248 096	(208 174)	-	(11 361)	28 561
Gautos paskolos	-	(17 981)	-	-	(17 981)
Sudarytos naujos nuomos sutartys	-	-	-	(1 254)	(1 254)
Nuomos sutarčių indeksavimas	-	-	-	(226)	(226)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas (sumažėjimas)	(124 484)	-	-	-	(124 484)
Paskolų grąžinimai	-	30 878	-	-	30 878
Nutrauktos nuomos sutartys	-	-	-	120	120
Nuomos mokėjimai	-	-	-	1 840	1 840
Pinigų ir pinigų ekvivalentų pasikeitimas perleidžiamoje grupėje	(376)	-	-	-	(376)
Kiti pokyčiai					
Apskaičiuotos palūkanos	-	(6 094)	-	(154)	(6 248)
Palūkanų mokėjimai	-	5 478	-	154	5 632
Grynoji skola 2023 m. gruodžio 31 d.	123 236	(195 893)	-	(10 881)	(83 538)

	Pinigai	Paskolos	Kiti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai	Nuomos įsipareigojimai	Iš viso
Bendrovė					
Grynoji skola 2021 m. gruodžio 31 d.	36 868	(94 652)	(84 226)	(219)	(142 229)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų padidėjimas	207 442	-	-	-	207 442
Išplatintos obligacijos	-	(74 805)	-	-	(74 805)
Sudarytos naujos nuomos sutartys	-	-	-	(108)	(108)
Nuomos mokėjimai	-	-	-	91	91
Grupės skolinimosi pokytis	-	(236 910)	-	-	(236 910)
Kitų ilgalaikių finansinių įsipareigojimų padengimas	-	-	84 226	-	84 226
Kiti pokyčiai					
Apskaičiuotos palūkanos (sąnaudose ir kapitalizavimas)	-	(1 663)	(67)	(1)	(1 730)
Palūkanų mokėjimai	-	337	67	1	405
Grynoji skola 2022 m. gruodžio 31 d.	244 310	(407 693)	-	(236)	(163 619)
Gautos paskolos /sudarytos naujos nuomos sutartys	-	(17 981)	-	(629)	(18 610)
Pinigų ir pinigų ekvivalentų (sumažėjimas)	(124 295)	-	-	-	(124 295)
Nuomos mokėjimai	-	-	-	109	109
Indeksavimas / Obligacijų įsipareigojimo amortizacija	-	(43)	-	(19)	(62)
Grupės skolinimosi pokytis	-	117 420	-	-	117 420
Nutrauktos nuomos sutartys	-	-	-	74	74
Kiti pokyčiai					
Apskaičiuotos palūkanos (sąnaudose ir kapitalizavimas)	-	(9 502)	-	(6)	(9 508)
Palūkanų mokėjimai	-	8 836	-	6	8 842
Grynoji skola 2023 m. gruodžio 31 d.	120 015	(308 963)	-	(701)	(189 649)

25. Prekybos skolos

	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Skolos už elektros energiją	26 684	53 737	-	-
Skolos už gamtines dujas	1	2 600	-	-
Skolos vykdančioms gamtinių dujų balansavimą	2 416	5 622	-	-
Skolos už ilgalaikį materialųjį turtą	29 530	44 917	-	-
Skolos už remonto darbus, paslaugas	9 414	10 476	-	-
Kitos prekybos mokėtinos sumos	296	10	153	222
Apskaitinė vertė	68 341	117 362	153	222

Tikrosios prekybos mokėtinų sumų vertės yra apytikriai lygios jų apskaitinėms vertėms.

2023 m. gruodžio 31 d. skolos už elektros energiją sumažėjo 2 kartus, nes sumažėjo elektros kaina biržoje. 2023 m. gruodžio 31 d. skola už ilgalaikį materialųjį turtą sumažėjo dėl rangovams apmokėtų sąskaitų už elektros energijos kaupinių (BEKS) įrengimo darbus.

26. Gauti išankstiniai apmokėjimai

	Grupė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Gauti depozitai	14 343	16 598
Avansu gautos dotacijos	28 583	35 193
Avansu gautos sumos iš naujų vartotojų	217	568
Kitos avansu gautos sumos	1 269	-
Apskaitinė vertė	44 412	52 359

Avansu gautas dotacijas 2023 m. gruodžio 31 d. pagrindu sudarė gautos piniginės lėšos iš CEF (Connecting Europe Facility) fondo, kurios buvo lygios 28 563 tūkst. Eur ir kurios bus panaudotos elektros perdavimo tinklo investicijoms finansuoti 2024 m.

27. Perkrovų valdymo įplaukų įsipareigojimai

	2023	2022
Perkrovų valdymo įplaukų įsipareigojimai sausio 1 d.	351 495	109 087
Gautos perkrovų valdymo įplaukos per laikotarpį*	108 527	267 296
Panaudota investicijoms į ilgalaikį materialųjį turtą	(13 457)	(22 992)
Perkrovų valdymo įplaukos pripažintos pajamomis per periodą	(145 491)	(1 896)
Perkrovų valdymo įplaukų įsipareigojimai gruodžio 31 d.	301 074	351 495
Perkrovų valdymo įplaukų įsipareigojimų ilgalaikė dalis	264 173	64 095
Gautų perkrovų valdymo įplaukų įsipareigojimų trumpalaikė dalis	36 901	287 400

Perkrovų valdymo įplaukų (toliau – PVĮ) gavimo ir panaudojimo principai aprašyti 2.14 pastaboje. 2023 m. gruodžio 31 d. nepanaudotas pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamente (EB) Nr.714/2009 nurodytas paskirtis įplaukų likutis sudarė 301 074 tūkst. Eur, 2022 m. gruodžio 31 d. – 351 495 tūkst. Eur.

2023 m. gautos PVĮ pinigų srautų ataskaitoje pateiktos pagrindinės veiklos pinigų srautų dalyje. 2022 metų gautos PVĮ buvo naudojamos tik investicinei veiklai, atitinkamai pinigų srautų ataskaitoje pateiktos investicinės veiklos srautų dalyje.

*Vadovaujantis 2022 m. rugsėjo 30 d. VERT nutarimu Nr. O3E-1330 „Dėl Litgrid AB paslaugos kainos viršutinės ribos 2023 m. koregavimo“. 2023 m. perkrovų valdymo įplaukų perdavimo tarifo mažinimui buvo panaudota 142 300 tūkst. Eur, likusi dalis – 3 191 tūkst. Eur panaudota nuostoliams kompensuoti dėl tarpstiesminių jungčių atsijungimo.

28. Atidėjiniai

	Grupė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Atidėjiniai darbuotojų pensijų išmokoms	1 341	1 446
Atidėjiniai servitutų įsipareigojimams	419	468
Atidėjiniai apsaugos zonų registravimui	532	1 391
Atidėjiniai teisminėms byloms / pretenzijoms	11 054	100
Garantiniai atidėjiniai	1 392	1 452
Apskaitinė vertė	14 738	4 857
Ilgalaikiai atidėjiniai	2 528	2 956
Trumpalaikiai atidėjiniai	12 210	1 901

Grupės atidėjinių apibūdinimas ir tikėtinas ekonominės naudos realizavimo laikas

	Atidėjiniai pensijų išmokoms	Atidėjiniai servitutų kompensacijoms	Atidėjiniai apsaugos zonų registravimui	Atidėjinys garantiniams įsipareigojimams	Atidėjiniai teisminėms byloms	Viso
Apskaitinė vertė 2021 m. gruodžio 31 d.	924	277	3 803	7	661	5 672
Priskaičiuota	-	-	-	1 445	100	1 545
Patikslintas įvertinimas	522	260	(1 944)	-	-	(1 162)
Išmokėta	-	(69)	(468)	-	(661)	(1 198)
Apskaitinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	1 446	468	1 391	1 452	100	4 857
Priskaičiuota	-	-	176	14	11 054	11 244
Patikslintas įvertinimas	(105)	201	(264)	-	-	(168)
Išmokėta	-	(250)	(771)	(74)	(100)	(1 195)
Apskaitinė vertė 2022 m. gruodžio 31 d.	1 341	419	532	1 392	11 054	14 738

Atidėjiniai teisminėms byloms

Grupės dukterinė bendrovė Energy cells rangovams pavėlavus atlikti Baterijos energijos kaupimo sistemos projektavimo, gamybos ir įrengimo darbus, vadovaujantis Baterijų energijos kaupimo sistemos projektavimo, gamybos ir įrengimo darbų rangos sutarties (toliau – Sutarties) nuostatomis rangovui Fluence Energy GmbH ir Siemens Energy Oy (Lietuvos filialas) (toliau – Rangovas) apskaičiavo 9 697 tūkst. Eur delspinigių. Pagrindinė minėtų delspinigių gautina suma buvo padengta (įskaityta)

panaudojus Sutarties įvykdymo banko garantiją, likusi dalis – įskaityta su įsipareigojimu Rangovui už atliktus darbus. Grupės vertinimu yra didelė tikimybė, kad Rangovas sieks teismo proceso tvarka susigrąžinti panaudotos Sutarties banko garantijos lėšas arba dalį lėšų bei reikalaus apmokėti su delspinigiais sudengtą (įskaitytą) rangos darbų vertės dalį. Dėl galimų teismo procesų baigties neapibrėžtumų ir Rangovo pretenzijos argumentų bei pagrindimo stokos, Grupė suformavo 9 697 tūkst. Eur atidėjinį visai apskaičiuotų ir įskaitytų delspinigių sumai.

Atsižvelgiant į vykstančius teisinius ginčus, 2023 m. gruodžio 31 d. suformuotas atidėjinys teisminėms byloms 1 358 tūkst. Eur, 2022 m. gruodžio 31 d. – 100 tūkst. Eur

Atidėjiniai darbuotojų pensijų išmokoms apima įstatymu ir kolektyvinėmis sutartimis numatytą išeitinę pensinę išmoką Grupės darbuotojams (2.14 pastaba) Ilgalaikio atidėjinio laikotarpis apskaičiuojamas kiekvienam darbuotojui naudojant aktuarines prielaidas, apimančias darbuotojo amžių, mirties tikimybę, darbuotojų kaitos rodiklį, diskonto normą (1,23 proc. - 2023 m. gruodžio 31 d., 0,83 proc. - 2022 m. gruodžio 31 d.), darbo užmokesčio padidėjimą ilguoju laikotarpiu (3 proc. - 2023 m. gruodžio 31 d., 4 proc. - 2022 m. gruodžio 31 d.).

Įstatyminių servitutų atidėjinys 2023 m. gruodžio 31 d. buvo 419 tūkst. Eur (naudotos prielaidos: prognozuojamas gauti prašymų skaičius - 1813 vnt., vidutinė kompensacija prašymui – 213 Eur, diskonto norma 1,74%), o atidėjinys 2022 m. gruodžio 31 d. buvo 468 tūkst. Eur (naudotos prielaidos: prognozuojamas gauti prašymų skaičius - 1213 vnt., vidutinė kompensacija prašymui – 231 Eur, diskonto norma 1,24%).

2023 m. gruodžio 31 d. buvo suformuotas naujas 176 tūkst. Eur Apsaugos zonų atidėjinys telekomunikacinių ryšių tinklų infrastruktūros apsaugai (naudotos prielaidos: planuojama paslaugų vertė pagal įvykusius pirkimus, diskonto norma 1,74%), o 2022 m. gruodžio 31 d. buvo suformuotas 367 tūkst. Eur Apsaugos zonų atidėjinys pabaigti darbams, skirtiems nuosavybės teise nepriklausančiame žemės sklype įrengto elektros tinklo apsaugai (naudotos prielaidos: planuojama paslaugų vertė pagal įvykusius pirkimus, diskonto norma 1,24%). Gamtinių dujų perdavimo operatorius apsaugos zonų atidėjinį sumažino 264 tūkst. Eur, atsižvelgiant į minėtus prielaidų pasikeitimus.

Atsižvelgiant į vykstančius teisinius ginčus, 2023 m. gruodžio 31 d. suformuotas atidėjinys teisminėms byloms 1 358 tūkst. Eur, 2022 m. gruodžio 31 d. – 100 tūkst. Eur.

29. Kitos ilgalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai

	Grupė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Avansu gautos sumos iš naujų vartotojų prijungimo	1 595	1 115
Avansu gautos dotacijos	-	32 802
Sutartiniai įsipareigojimai pagal prijungimo sutartis	1 531	1 271
Ilgalaikės skolos tiekėjams	285	475
Apskaitinė vertė	3 411	35 663

Sutartinius įsipareigojimus pagal prijungimo sutartis sudarė naujų vartotojų lėšos, skirtos prijungimui prie dujų perdavimo sistemos. Šie įsipareigojimai bus pripažinti pajamomis per prijungimo metu sukurto turto eksploatavimo laikotarpį. Sutartinių įsipareigojimų dalis, kuri bus pripažinta pajamomis per vienerius metus, apskaityta trumpalaikių įsipareigojimų pagal sutartis su klientais straipsnyje.

30. Ataskaitinių metų pelno mokesčiai ir atidėtas pelno mokesčiai

Pelno mokesčio sąnaudas sudarė:

	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčio pajamos	(6 948)	(16 653)	-	-
Atidėtojo pelno mokesčio sąnaudos	442	9 491	250	9
Ataskaitinio laikotarpio pelno mokesčio sąnaudos (pajamos)	(6 506)	(7 162)	250	9

Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų judėjimas prieš sudengiant su ta pačia mokesčių institucija susijusias sumas, yra pateikiamas žemiau:

Grupė	IMT perkainojimas (vertės sumažėjimas)	Kito turto vertės sumažėjimas	Perkrovų valdymo lėšos	Nusidėvėjimo normatyvų skirtumai	Nepanaudota investicijų lengvata	Sukauptas mokestinis nuostolis	Kita	Viso
Atidėtojo pelno mokesčio turtas								
2021 m. gruodžio 31 d.	3 950	217	18 611	214	4 608		1 754	29 354
Pripažinta pelno (nuostolių) straipsnyje	(327)	(30)	(16 233)	419	(2 416)	8 796	260	(9 531)
Atidėtojo pelno mokesčio turtas sudengtas su pelno mokesčio įsipareigojimu (panaudotas mokestinis nuostolis)	-	-	-	-	-	(489)		(489)
2022 m. gruodžio 31 d.	3 623	187	2 378	633	2 192	8 796	1 525	19 334
Pripažinta pelno (nuostolių) straipsnyje	3 829	164	(58)	-566	1 421	(6 463)	440	(1 233)
2023 m. gruodžio 31 d.	7 452	351	2 320	67	3 613	2 333	1 965	18 101
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai	IMT perkainojimas (vertės padidėjimas)	Mokesčių lengvata įsigyjant IMT		Kita	Viso			
2021 m. gruodžio 31 d.	(46)	(1 287)		(1 003)	(2 336)			
Pripažinta pelno (nuostolių) straipsnyje	-	(87)		126	39			
2022 m. gruodžio 31 d.	(46)	(1 374)		(877)	(2 297)			
Pripažinta pelno (nuostolių) straipsnyje	9	247		799	1 055			
Pripažinta kitų bendrųjų pajamų straipsnyje	(4 754)	-		-	(4 754)			
2023 m. gruodžio 31 d.	(4 791)	(1 127)		(78)	(5 996)			
Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte 2022 m. gruodžio 31 d.								17 037
Atidėtojo pelno mokesčio turtas grynąja verte 2023 m. gruodžio 31 d.								12 105

Atidėtojo pelno mokesčio turto ir įsipareigojimų pokyčių analizė laike pateikta žemiau:

	Grupė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Atidėtojo pelno mokesčio turtas		
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus realizuotas vėliau kaip po 12 mėn.	12 105	10 156
Atidėtojo pelno mokesčio turtas, kuris bus realizuotas per 12 mėn.	5 996	9 178
Iš viso:	18 101	19 334
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti vėliau kaip po 12 mėn.	(5 791)	(1 923)
Atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai, kurie bus realizuoti per 12 mėn.	(205)	(374)
Iš viso:	(5 996)	(2 297)

Grupei atlikus ilgalaikio materialaus turto perkainojimą 2023 m. gruodžio 31 d. padidėjo 3 829 tūkst. Eur atidėtojo pelno mokesčio turtas ir atidėtojo pelno mokesčio įsipareigojimai 4 754 tūkst. Eur.

Grupė 2023 m. gruodžio 31 d. buvo pripažinusi 2 260 tūkst. Eur (2022 m. gruodžio 31 d. – 8 796 tūkst. Eur) atidėtojo pelno mokesčio turto dėl sukaupto mokestinio nuostolio, kuris iš esmės susidarė Grupės įmonei Litgrid pakeitus perkrovų valdymo įplaukų apmokestinimo principą. Litgrid atidėtojo pelno mokesčio turtas dėl sukauptų mokestinių nuostolių 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 1 683 tūkst. Eur. (2022 m. gruodžio 31 d. – 8 306 tūkst. Eur).

Skaiciuojant 2023 m. pelno mokestį, apmokestinamas pelnas buvo 70 proc. sumažintas 2022 m. mokestinio nuostolio suma, mažinant atidėtojo pelno mokesčio turtą.

Litgrid 2023 m. įvertinus iš Valstybinės mokesčių inspekcijos gautą atsakymą dėl galimybės taikyti pelno mokesčio lengvatą, buvo apskaičiuota investicinių projektų lengvatos kriterijus atitinkančios investicijos už 2019 m. – 2023 m. laikotarpį, patikslintos ankstesnių laikotarpių pelno mokesčio deklaracijos, sumažinant 7 156 tūkst. Eur ankstesnių laikotarpių sumokėtą pelno mokestį bei papildomai apskaitant atidėtojo pelno mokesčio turtą 3 165 tūkst. Eur.

Grupės pelno mokesčio permoka susiformavo dėl perkrovų valdymo įplaukų apmokestinimo principo ir investicijų lengvatos pripažinimo.

Bendrovė 2023 m. nepripažino atidėtojo pelno mokesčio turto, nes nėra Grupės įmonių, galinčių perimti Bendrovės 2023 m. mokestinį nuostolį.

	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Pelnas (nuostoliai) prieš apmokestinimą	53 801	(49 677)	25 079	5 514
Pelno mokestis taikant 15 proc. tarifą	8 070	(7 452)	3 762	827
Investicijų lengvatos įtaka	(2 796)	(266)	-	-
Atidėtasis pelno mokestis (nepanaudota investicijų lengvata)	(3 165)	-	-	-
Neleidžiamų atskaitymų ir neapmokestinamųjų pajamų įtaka	(1 459)	933	(3 762)*	(1 605)*
Praėjusių metų koregavimas dėl investicijų lengvatos pripažinimo	(7 156)	(377)	-	-
Nepripažintų mokestinių nuostolių įtaka	-	-	250	787
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos), apskaitytos per pelną (nuostolį)	(6 506)	(7 162)	250	9
Pelno mokesčio sąnaudos (pajamos), apskaitytos per kitas bendrąsias pajamas	4 754	-	-	-

*Bendrovės 2023 m. pelno mokesčio apskaičiavime neapmokestinamos pajamas sudarė iš dukterinių įmonių gauti dividendai – 13 357 tūkst. Eur, 2022 m. – 14 479 tūkst. Eur.

31. Kitos trumpalaikės mokėtinos sumos ir įsipareigojimai

	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Mokėtinos administruojamos VIAP lėšos	68 998	159 310	-	-
Mokėtinos administruojamos SGD terminalo lėšos	8 906	7 635	-	-
Sukauptos administruojamos SGD terminalo lėšos	471	328	-	-
Sukauptos SIP lėšos*	12 348	-	-	-
Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai	3 986	4 661	402	680
Sukauptos atostogų rezervo sąnaudos	4 755	3 676	297	198
Mokėtinas PVM	135	5 291	35	16
Mokėtinas nekilnojamo turto mokestis	753	1 288	-	-
Mokėtini dividendai	561	580	-	-
Mokėtina CBCA įmoka**	27 450	27 450	-	-
Sukauptos kitos sąnaudos	1 667	2 137	190	98
Kitos mokėtinos sumos	2 514	1 730	-	-
Apskaitinė vertė	132 544	214 086	924	992

*Įgyvendinant 2022 m. spalio 6 d. priimtą Europos Sąjungos Tarybos Reglamentą (ES) 2022/1854 Dėl skubios intervencijos, skirtos energijos kainoms mažinti, 2022 m. gruodžio 15 d. buvo priimtas įstatymas dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo. Šiuo įstatymu dukterinei bendrovei Baltpool buvo pavesta iš elektros energijos gamintojų surinkti jų laikotarpiu nuo 2022 m. gruodžio 1 d. iki 2023 m. birželio 30 d. gauto rinkos pajamų perviršio dalį. Taip pat iš įmonių, vykdančių veiklą žalios naftos, gamtinių dujų, anglių ir naftos perdirbimo sektoriuose, surinkti solidarumo įnašą. Įnašas skaičiuojamas vadovaujantis Reglamento (ES) 2022/1854 ir įstatymo nustatyta tvarka nuo tokių subjektų 2023 m. prasidėjusių mokestinių metų apmokestinamojo pelno dalies (toliau kartu – skubios intervencijos lėšos - SIP).

**27 450 tūkst. eurų sudaro įsipareigojimas sumokėti CBCA įmoką. Pagal tarpvalstybinius sąnaudų paskirstymo principus, įgyvendinant GIP projektą, CBCA įmoka bus sumokėta Lenkijos perdavimo sistemos operatoriui, užbaigus dujotiekio statybos darbus Lenkijos teritorijoje, fiksavus ir auditavus statybos darbų vertę.

32. Pajamos

Grupės pajamas sudarė:

	Grupė	
	2023-12-31	2022-12-31
Grupės pajamos pagal sutartis su klientais		
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos		
Elektros energijos perdavimo paslauga	64 171	72 516
Prekyba balansavimo / disbalanso energija	108 063	175 145
Elektros energijos papildomos paslaugos	27 979	137 175
Kiti elektros energijos ir susijusių paslaugų pardavimai	5 945	2 025
Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų iš viso:	206 158	386 861
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos		
Gamtinių dujų perdavimo paslaugos	67 376	65 383
Balansavimo pajamos perdavimo sistemoje	12 543	30 567
Naujų vartotojų prijungimo pajamos	42	35
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusių paslaugų iš viso:	79 961	95 985
Kitos pajamos pagal sutartis su klientais		
Pajamos iš statybos, remonto ir techninės priežiūros paslaugų	25 110	69 701
Prekybos dujų biržoje ir susijusių paslaugų pajamos	880	1 563
Biokuro biržos, šilumos aukcionų, VIAP lėšų administravimo ir kitos pajamos	1 805	1 623
Kitų pajamų iš viso:	27 795	72 887
Grupės pajamų pagal sutartis su klientais iš viso:	313 914	555 733
Grupės pajamos nepriskiriamos sutartims su klientais		
Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos	-	28 954
Perkrovų įplaukos, įskaitytos kompensuojant elektros energijos perdavimo paslaugų tarifą*	142 300	-
Perkrovų įplaukos, pripažintos pajamomis kompensuojant patirtas sąnaudas	3 191	1 896
Kitos su elektros energija susijusios paslaugos	14 937	1 161
Gamintojų prijungimo ir elektros įrenginių perkėlimo pajamos	13	13
Kitos pajamos	69	-
Pajamų, nepriskiriamų sutartims su klientais iš viso:	160 510	32 024
Grupės pajamų iš viso:	474 424	587 757

*Pajamomis pripažinta perkrovų valdymo įplaukų dalis, įtraukta į 2023 m. elektros energijos perdavimo tarifą.

Elektros energijos perdavimo ir susijusių paslaugų pajamos per 2023 m., palyginus su 2022 m. sumažėjo 46,7 proc. dėl šių priežasčių:

- Perdavimo pajamos sumažėjo 11,5 proc. dėl 6,9 proc. mažesnio perduoto elektros energijos kiekio ir 4,9 proc. mažesnės faktinės perdavimo kainos (neįtraukta perkrovų valdymo įplaukų dalis, kuri buvo skirta perdavimo tarifo mažinimui).
- Balansavimo / disbalanso energijos pardavimo pajamos sumažėjo 38,2 proc. dėl 57,5 proc. sumažėjusios elektros energijos pardavimo kainos, nors parduotos elektros energijos kiekis didėjo 46,2 proc.
- Papildomų paslaugų pajamos sumažėjo 79,6 proc. Pagrindinė sumažėjimo priežastis – 55,9 proc. mažesnė papildomų paslaugų įsigijimo dedamoji prie perdavimo paslaugos kainos.
- Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų pajamų (gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių balansavimas) 2023 m. nebuvo gauta, nes elektros PSO nuo 2023 m. nebeteikia šios paslaugos.
- Kitų su elektros energija susijusių paslaugų padidėjimą lėmė tarpusavio perdavimo sistemos operatorių elektros tranzito kompensavimo mechanizmo (toliau – ITC) sukauptų pajamų padidėjimas dėl Valstybinės energijos reguliavimo tarybos patvirtintų 2023 m. ženkliai didesnių technologiniuose įrenginiuose sunaudotos elektros energijos kainų.

Bendrovės pajamos pagal sutartis su klientais sudarė pajamos iš valdymo ir profesinių paslaugų teikimo ir 2023 m. buvo lygios 1 357 tūkst. Eur (2022 m. – 725 tūkst. Eur).

Pajamos pripažįstamos per laikotarpį

	Grupė	
	2023 m.	2022 m.
Elektros energijos perdavimo ir susijusios paslaugos	366 599	418 885
Gamtinių dujų perdavimo ir susijusios paslaugos	80 030	95 985
Pajamos iš statybos sutarčių vykdymo	13 623	60 775
Narystės pajamos	-	90
Pajamų, pripažįstamų per laikotarpį iš viso:	460 252	575 735

Pajamos pripažįstamos tam tikru momentu, suteikus paslaugą

Pajamos už remonto ir techninės priežiūros paslaugas	11 487	8 926
Prekybos biržose pajamos	2 685	3 096
Pajamų, pripažįstamų tam tikru momentu, suteikus paslaugas iš viso:	14 172	12 022
Pajamų iš viso:	474 424	587 757

Grupės kitas pajamas sudarė:

	Grupė	
	2023-12-31	2022-12-31
Pajamų dotacijos	315	-
Turto nuomos pajamos	786	741
Delspinigiai ir netesybos	1 030	723
Kitos pajamos	2 332	703
Kitų pajamų iš viso:	4 463	2 167

33. Sąnaudos

Grupės elektros energijos, gamtinių dujų ir rangos paslaugų pirkimo sąnaudas sudarė:

	Grupė	
	2023-12-31	2022-12-31
Elektros energijos paslaugų pirkimo sąnaudos		
Balansavimo ir disbalanso elektros energijos pirkimo sąnaudos	(108 391)	(203 588)
Elektros energijos papildomų paslaugų sąnaudos	(95 792)	(111 633)
Elektros energijos technologinių reikmių sąnaudos	(38 536)	(99 576)
Elektros energijos susijusių paslaugų sąnaudos	(6 349)	(5 309)
Elektros energijos paslaugų pirkimo sąnaudų iš viso:	(249 068)	(420 106)
Gamtinių dujų paslaugų pirkimo sąnaudos		
Gamtinių dujų sistemos balansavimo sąnaudos	(18 209)	(26 827)
Gamtinių dujų technologinių reikšmių sąnaudos	(7 142)	(13 007)
Gamtinių dujų paslaugų pirkimo sąnaudų iš viso:	(25 351)	(39 834)
Elektros energijos ir gamtinių dujų paslaugų pirkimo sąnaudų iš viso:	(274 419)	(459 940)
Subrangos paslaugų ir medžiagų pirkimo sąnaudų iš viso:	(12 723)	(59 101)

Kitos sąnaudos

Mokesčiai ir privalomieji mokėjimai	(9 711)	(7 897)
Telekomunikacijų ir IT sistemų sąnaudos	(5 431)	(4 695)
Transporto sąnaudos	(3 316)	(5 614)
Patalpų sąnaudos	(1 836)	(1 633)
Verslo apsaugos sąnaudos	(1 412)	(1 248)
Draudimo paslaugų sąnaudos	(1 405)	(960)
Konsultacinių paslaugų sąnaudos	(1 426)	(1 191)
Komandiruočių sąnaudos	(1 068)	(1 359)
Personalo vystymo sąnaudos	(783)	(629)
Narystės mokesčių sąnaudos	(776)	(756)
Valdymo organų išlaikymo sąnaudos	(561)	(392)
Viešieji ryšiai	(492)	(567)
Audito sąnaudos	(284)	(56)
Kitos sąnaudos	(4 812)	(1 854)
Kitų sąnaudų iš viso:	(33 313)	(28 851)

34. Finansinės sąnaudos grynąja verte

	Grupė		Bendrovė	
	2023 m.	2022 m.	2023 m.	2022 m.
Finansinės pajamos				
Palūkanų pajamos	6 474	213	8 001	430
	6 474	213	8 001	430
Finansinės sąnaudos				
Paskolų palūkanų sąnaudos	(6 230)	(3 054)	(9 453)	(1 662)
Kitos finansinės sąnaudos	(18)	(178)	(55)	-
	(6 248)	(3 232)	(9 508)	(1 662)
Finansinės veiklos sąnaudos grynąja verte	226	(3 019)	(1 507)	(1 232)

35. Dividendų pajamos

	Grupė		Bendrovė	
	2023	2022	2023	2022
Dividendų pajamos	-	43	13 357	14 479
Dividendų ir investicinės veiklos pajamų iš viso	-	43	13 357	14 479

Bendrovė 2023 m. gavo 13 357 tūkst. Eur dividendų, iš jų 1 406 tūkst. Eur iš asocijuotos įmonės TSO Holding ir 11 951 tūkst. Eur iš grupės įmonių. 2022 m. Bendrovė gavo 14 479 tūkst. Eur dividendų iš Grupės įmonių.

Grupės bendrovių išmokėti dividendai Grupės nekontroliuojamai daliai 2023 m. sudarė m. sudarė 563 tūkst. Eur, 2022 m. - 464 tūkst. Eur.

36. Sandoriai tarp susijusių šalių

2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. patrunuojanti Grupės ir Bendrovės šalis buvo Lietuvos Respublika, atstovaujama LR energetikos ministerijos. Susijusių šalių atskleidimo tikslais Lietuvos Respublika neapima centrinių ir vietinių valdžios institucijų. Atskleidimas apima sandorius ir likučius su akcininku, dukterinėmis įmonėmis (Bendrovės sandoriuose), visomis valstybės kontroliuojamomis, ar reikšmingai įtakojamomis įmonėmis (tokių įmonių sąrašas skelbiamas <https://governance.lt/apie-imonas/vvi-sarasas> ir sandoriai atskleidžiami tik tada, jei sandorių suma per kalendorinius metus viršija 100 tūkst. Eur) bei vadovybe ir jų šeimų nariais.

Sandoriai su susijusiomis šalimis vykdomi pagal rinkos sąlygas, pagal teisės aktais patvirtintus tarifus arba laikantis viešųjų pirkimo įstatymo reikalavimų.

2023 m. dvylikos mėnesių laikotarpio Grupės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys-	Paslaugų pirkimai	Biržos dujų, SGDT lėšų ir VIAP pirkimai*	Paslaugų pardavimai	Biržos dujų, SGDT lėšų ir VIAP pardavimai*	Mokėtinų sumų už paslaugas	Mokėtinų sumų už biržos dujas, SGDT ir VIAP*	Gautinos sumos už paslaugas	Gautinos sumos už dujas, SGDT ir VIAP
Ignitis grupės įmonės:								
AB „Ignitis grupė“								
AB Energijos skirstymo operatorius	2 301	79 520	103 582	(13 398)	1 170	8 710	16 280	14
UAB Ignitis	14 926	11 235	42 846	2 796	1 618	4 932	2 440	528
AB Ignitis gamyba	133 126	-	9 033	3 172	12 886	-	1 102	640
UAB Ignitis grupės paslaugų centras	9	-	285	-	-	-	29	-
Ignitis Polska Sp.z.o.o.	-	-	121	-	-	-	-	-
UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė	616	-	592	-	100	-	123	-
UAB Kauno kogeneracinė jėgainė	276	-	89	-	36	-	1	-
UAB Transporto valdymas	456	-	-	-	48	-	-	-
Kitos valstybės valdomos įmonės:								
VĮ Ignalinos atominė elektrinė	-	-	535	(382)	-	41	55	-
AB Klaipėdos nafta	-	-	-	-	-	3 975	-	-
AB „LTG Infra“	1	-	296	(160)	75	23	37	-
Kitos valstybės valdomos įmonės	653	-	1 378	-	60	-	69	-
Iš viso	152 364	90 755	158 757	(7 972)	15 993	17 681	20 136	1 182

* Dujų biržos operatorės dujų produkto pirkimai ir pardavimai bei Grupės SGDT lėšų ir VIAP lėšų pirkimai ir pardavimai neatspindėti Grupės pelno nuostolių ataskaitoje, nes Grupė šių lėšų atžvilgiu veikia kaip tarpininkas, surenkant ir paskirstant nurodytas lėšas.

2022 m. dvylikos mėnesių laikotarpio Grupės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys-	Paslaugų pirkimai	Biržos dujų, SGDT lėšų ir VIAP pirkimai*	Paslaugų pardavimai	Biržos dujų, SGDT lėšų ir VIAP pardavimai*	Mokėtinos sumos už paslaugas	Mokėtinos sumos už biržos dujas, SGDT ir VIAP*	Gautinos sumos už paslaugas	Gautinas sumos už dujas, SGDT ir VIAP	Finansinės sąnaudos
Ignitis grupės įmonės:									
AB „Ignitis grupė“	-	-	-	-	-	-	-	-	67
AB Energijos skirstymo operatorius	6 831	(5 844)	208 476	10 588	1 001	-	35 104	493	-
UAB Ignitis	133 667	18 996	71 662	33 572	2 384	3 660	15 867	402	-
AB Ignitis gamyba	183 545	(59 119)	35 165	97 989	110 066	-	4 733	1 566	-
UAB Ignitis grupės paslaugų centras	6	-	299	-	-	-	27	-	-
UAB Vilniaus kogeneracinė jėgainė	579	-	259	2	250	-	23	-	-
UAB Kauno kogeneracinė jėgainė	771	-	202	1	81	-	1	-	-
UAB Transporto valdymas	688	-	-	-	62	-	-	-	-
Kitos valstybės valdomos įmonės:									
VĮ Ignalinos atominė elektrinė	-	-	1 156	98	-	-	159	-	-
AB Klaipėdos nafta	-	10 729	4	-	-	3 975	1	-	-
VĮ Geoterma	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AB „LTG Infra“	-	-	652	37	15	-	127	-	-
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM	-	-	52 752	-	-	-	-	-	-
Kitos valstybės valdomos įmonės	1 603	-	207	-	61	205	52	-	-
Iš viso	327 690	(35 238)	370 834	142 287	113 920	7 840	56 094	2 461	67

* Dujų biržos operatorės dujų produkto pirkimai ir pardavimai bei Grupės SGDT lėšų ir VIAP lėšų pirkimai ir pardavimai neatspindėti Grupės pelno nuostolių ataskaitoje, nes Grupė šių lėšų atžvilgiu veikia kaip tarpininkas, surenkant ir paskirstant nurodytas lėšas.

2023 m. dvylikos mėnesių laikotarpio Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys	Mokėtinos sumos ir sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos ir sukauptos pajamos	Pardavimai	Pirkimai	Suteiktos (gautos) paskolos	Finansinės veiklos / dividendų pajamos	Finansinės veiklos sąnaudos
Valstybės valdomos įmonės							
Grupės įmonės							
Litgrid AB	482	150	505	-	(166 600)	-	4 849
AB Amber Grid	-	227	349	-	25 009	12 329	-
UAB Tetras	-	295	172	-	4 842	537	-
UAB Baltpool	146	26	101	-	(47 541)	305	2 069
UAB GET Baltic	-	-	12	-	-	-	-
Energy cells, UAB	-	172	209	-	15 038	815	-
Iš viso:	628	870	1 348		(169 252)	13 986	6 918

2022 m. dvylikos mėnesių laikotarpio Bendrovės sandoriai su susijusiomis šalimis ir likučiai 2022 m. gruodžio 31 d. sudarė:

Susijusios šalys	Mokėtinos sumos ir sukauptos sąnaudos	Gautinos sumos ir sukauptos pajamos	Pardavimai	Pirkimai	Suteiktos (gautos) paskolos	Finansinės veiklos / dividendų pajamos	Finansinės veiklos sąnaudos
AB „Ignitis grupė“	-	-	-	-	-	-	67
Valstybės valdomos įmonės							
UAB „Transporto valdymas“	-	-	-	25	-	-	-
Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM	-	-	974	-	-	-	-
Grupės įmonės							
Litgrid AB	25	79	242	13 830	(232 008)	4 917	20
AB Amber Grid	-	54	127	-	9 571	9 643	-
UAB Tetras	-	77	134	-	8 793	172	-
UAB Baltpool	-	9	72	-	(99 554)	-	-
UAB GET Baltic	-	2	29	-	-	-	-
Energy cells, UAB	-	39	123	-	5 327	41	-
Iš viso:	25	260	1 701	13 855	(307 871)	14 773	87

	Grupė		Bendrovė	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Išmokos vadovybei				
Išmokos, susijusios su darbo santykiais	3 629	3 401	870	744
Iš jų: Išeitinės kompensacijos	35	227	30	114
Vadovų skaičius (vidutinis sąrašinis)	32	31	7	6

Per 2023 m. ir 2022 m. Grupės ir Bendrovės vadovybei paskolų, garantijų nebuvo suteikta, nebuvo jokių kitų išmokėtų ar priskaičiuotų sumų ar turto perleidimo.

Vadovybe yra laikomi administracijos vadovai bei aukščiausio lygio vadovai. Per 2023 m. kolegialių valdymo organų nariams išmokos sudarė 518 tūkst. Eur (2022 m. – 395 tūkst. Eur).

2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovės vadovybei sukaupta bendra atostogų rezervo suma sudarė 52 tūkst. Eur, finansinio skatinimo 116 tūkst. Eur.

37. Finansinės rizikos valdymas

Grupė ir Bendrovė, vykdydama veiklą, patiria finansinę riziką. Valdydamos šią riziką, Grupė ir Bendrovė siekia sumažinti veiksnių, galinčių neigiamai paveikti Grupės ir Bendrovės finansinius rezultatus, įtaką. Grupė ir Bendrovė vadovaujasi UAB „EPSO-G“ valdybos patvirtinta UAB „EPSO-G“ grupės įmonių išdo ir finansinių rizikų valdymo politika (toliau – Rizikų politika).

Finansinės priemonės pagal grupes (kaip pateikta finansinės būklės ataskaitoje)

Finansinis turtas	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Suteiktos ilgalaikės paskolos	-	-	-	2 700
Prekybos gautinos sumos (13 pastaba)	41 888	86 179	383	197
Kitos gautinos sumos (14 pastaba)	2 588	768	46 225	21 059
Kitas finansinis turtas (pastaba 15)	15 898	21 664	-	-
Pinigai ir pinigų ekvivalentai (pastaba 16)	123 236	248 096	120 015	244 310
Finansinis turtas vertinamas amortizuota savikaina	183 610	356 707	166 623	268 266
Kitas finansinis turtas				
Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte per pelną (nuostolius)	166	-	-	-
Finansinis turtas iš viso:	183 776	356 707	166 623	268 266

Finansiniai įsipareigojimai	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Paskolos (pastaba 22)	195 893	208 174	308 297	407 693
Nuomos įsipareigojimai (pastaba 23)	10 881	11 361	701	236
Prekybos skolos (pastaba 25)	68 341	117 362	153	222
Kitos mokėtinos sumos ir įsipareigojimai (pastaba 31)	32 192	31 897	190	98
Iš viso	307 307	368 794	309 341	408 249

Kredito rizika

2023 m. gruodžio 31 d. ir 2022 m. gruodžio 31 d. kredito rizika buvo susijusi su:

	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Sutarčių turtas	2 607	6 363	-	-
Finansinis turtas amortizuota savikaina*	183 610	356 707	166 623	268 266
Maksimali kredito rizika	186 217	363 070	166 623	268 266

Kredito rizika dėl prekybos gautinų ir kitų gautinų sumų atskleista 14 ir 15 pastabose.

Grupė turi reikšmingą kredito rizikos koncentraciją, nes kredito rizika pasiskirsčiusi tarp 10 pagrindinių pirkėjų, iš kurių gautinos sumos 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 92 proc. (2022 m. gruodžio 31 d. sudarė apie 91 proc.) visų Grupės prekybos gautinų sumų (finansinio turto). Didžiausio pirkėjo - skirstomųjų tinklų operatoriaus AB „Energijos skirstymo operatorius“ mokėtinos sumos 2023 m. gruodžio 31 d. sudarė 35 proc. (2022 m. gruodžio 31 d. sudarė 40 proc.) visų Grupės prekybos gautinų sumų (finansinio turto).

Kredito rizika yra valdoma reguliariai atliekant priežiūros procedūras (individualią skolininkų priežiūrą, pirkėjų stebėjimą ir analizę, siekiant numatyti galimas jų mokumo problemas ateityje ir kt.). Grupės bendrovės yra patvirtinusios pirkėjų skolų valdymo reglamentą, kuriame nurodyti konkretūs veiksmai, terminai, kuriuos reikalinga vykdyti mažinant pirkėjų įsiskolinimą.

Žemiau pateiktoje lentelėje nurodyti bankų reitingai, kuriuose Grupė ir Bendrovė laiko pinigus ir pinigų ekvivalentus (16 pastaba) ir kitą finansinį turtą (15 pastaba):

	S&P	Moody's
Swedbank*	AA-	
SEB*	AA-	
OP Corporate Bank	AA-	
Luminor		A3

* Reitingai pateikti apie motininius bankus 2023 m. gruodžio 31 d. būklei.

Prekybos ir kitos gautinos sumos yra daugiausia gautinos iš valstybės valdomų įmonių bei didelių gamintojų be reikšmingų istorinių apmokėjimų sutrikimų.

Likvidumo rizika

Grupės politika yra palaikyti tvarią finansinę būklę, kuri sudarytų prielaidas investicinio lygio kredito reitingo palaikymui ir pakankamo likvidumo užtikrinimui t. y., kad Grupės įmonės visada turėtų pakankamai lėšų ir/ar pasirašytų kreditavimo sutarčių bei overdraftų (sąskaitų likučių perviršių) sutartiniais įsipareigojimams įvykdyti. Likvidumo rizika valdoma centralizuotai, sudarant ir nuolat atnaujinant Grupės įmonių grynujų pinigų srautų prognozes ir užtikrinant efektyvų likvidžių lėšų valdymą pasitelkiant grupės sąskaitą.

Grupės pinigų srautai iš pagrindinės veiklos 2023 metais buvo teigiami, dėl to likvidumo rizika yra nedidelė. Grupės likvidumo (trumpalaikis turtas / trumpalaikiai įsipareigojimai) ir skubaus padengimo (trumpalaikis turtas – atsargos) / trumpalaikiai įsipareigojimai) rodikliai 2023 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,98 ir 0,96 (2022 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,74 ir 0,71). Grynoji grupės skola 2023 m. gruodžio 31 d. buvo neigiama t.y. Grupės įmonių kreditoriniai įsipareigojimai viršijo pinigines lėšas. Kaip nurodyta žemiau, Grupė, kaip ir Bendrovė finansinių įsipareigojimų padengimui yra sudariusi sąskaitų kredito perviršio sutartis ir planuoja jas pratęsti su didesniu kredito limitu.

Bendrovės likvidumo ir skubaus padengimo rodikliai 2023 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,71 (2022 m. gruodžio 31 d. atitinkamai buvo 0,79). Bendrovės likvidumo rodikliams neigiamą įtaką turėjo sumažėjęs pinigų ir pinigų ekvivalentų likutis bei suteiktos papildomos paskolos grupės įmonėms, sumažėję trumpalaikiai įsipareigojimai dėl Grupės įmonėms grąžintų trumpalaikių paskolų pagal tarpusavio skolinimosi sutartis. Bendrovė ir Grupė 2023 m. gruodžio 31 d. OP Corporate bank turėjo 32 019 tūkst. Eur nepanaudotą kredito limitą likutį pagal sutartį, galiojusią iki 2024 m. kovo 2 d. Kaip nurodyta pobalansinių įvykių pastaboje, Bendrovė vykdo sąskaitų kredito perviršio pirkimą, sutartį su pirkimo laimėtoju numatoma pasirašyti 2024 m. balandžio mėn. Sąskaitų kredito perviršio sutartis bus sudaroma 24 mėnesiams su galimybe pratęsti 12 mėnesių, maksimali kredito limitų suma – 100 mln. Eur. Taip pat Bendrovė planuoja pratęsti tarpusavio skolinimosi sutartį, pasibaigiančią 2024 m. gegužės 24 d. su Litgrid, taikant kintamą palūkanų normą, susietą su Euribor. 2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovės skolinimosi limitai pagal tarpusavio skolinimosi sutartis su dukterinėmis bendrovėmis LITGRID ir Baltpool sudarė 450 000 tūkst. Eur (neišnaudota – 235 859 tūkst. Eur). 2023 m. gruodžio 31 d. Bendrovės skolinimo limitai dukterinėms bendrovėms Amber Grid, TETAS ir Emergency cells sudarė 86 000 tūkst. Eur. (neišnaudota 41 111 tūkst. Eur).

Žemiau lentelėje yra pateikta informacija apie Grupės ir Bendrovės finansinių įsipareigojimų sutartines padengimo datas. Ši informacija buvo paruošta, remiantis finansinių įsipareigojimų nediskontuotais pinigų srautais atsižvelgiant į anksčiausias datas, kada Grupė ir Bendrovė turės padengti šiuos įsipareigojimus. Įsipareigojimų likučiai, kurių padengimo terminas yra iki 12 mėnesių, atitinka jų apskaitines vertes, kadangi diskontavimo įtaka yra nereikšminga.

Grupė	iki 3 mėn.	Nuo 4 mėn. iki vienerių metų	Per antrus - penktus metus	Po penkių metų	Įsipareigojimų iš viso
2023 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	70 991	29 500	42	-	100 533
Paskolos	2 456	31 764	125 698	50 644	210 562
Nuomos įsipareigojimai	445	1 248	3 614	10 864	16 171
2022 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	120 777	28 401	-	-	149 178
Paskolos	8 302	19 805	131 161	65 916	225 184
Nuomos įsipareigojimai	410	1 427	3 587	10 935	16 359
Bendrovė					
	iki 3 mėn.	Nuo 4 mėn. iki vienerių metų	Per antrus - penktus metus	Po penkių metų	Įsipareigojimų iš viso
2023 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	153	190	-	-	343
Paskolos	238 711	-	80 688	-	319 399
Nuomos įsipareigojimai	43	130	593	-	766
2022 m. gruodžio 31 d.					
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	222	992	-	-	1 214
Paskolos	580	333 525	82 786	-	416 821
Nuomos įsipareigojimai	30	65	143	-	238

Rinkos rizika

Grupė turi ilgalaikių paskolų, kurių palūkanos susijusios su EURIBOR. Bendrovės trumpalaikės paskolos iš Grupės bendrovių susijusios su kintama palūkanų norma. Jeigu palūkanų norma padidėtų/sumažėtų 1 procentu 2023 m. gruodžio 31 d. Grupės pelnas prieš mokesčius būtų 1 230 tūkst. Eur mažesnis / didesnis (2022 m. - pelnas prieš mokesčius būtų 2 730 tūkst. Eur mažesnis /didesnis).

2023 m. ir 2022 m. gruodžio 31 d. Bendrovė ir Grupė neturėjo jokių finansinių priemonių, kurių paskirtis būtų valdyti palūkanų normos svyravimo riziką.

Dujų pirkimo ir elektros energijos pirkimo kainų svyravimo rizika

Grupė patiria riziką, susijusią su gamtinių dujų pirkimo kainos pokyčiais. Pokyčius įtakoja įvairūs svyravimai tarptautinėse rinkose. Grupės gamtinių dujų operatoriui taikomas specifinis reguliavimas dėl nuostolių kompensavimo.

Finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė

Pagrindinis Grupės ir Bendrovės finansinis turtas ir įsipareigojimai, neatspindėti tikrąja verte, yra prekybos ir kitos gautinos sumos, pinigai ir pinigų ekvivalentai, paskolos, prekybos ir kitos skolos ir kitas finansinis turtas.

Kiekvienos rūšies finansiniam turtui ir įsipareigojimams, neatspindėtiems tikrąja verte, įvertinti buvo naudojami tokie metodai ir prielaidos:

- Trumpalaikių prekybos ir kitų gautinų sumų, kito finansinio turto, pinigų ir pinigų ekvivalentų, paskolų susijusioms šalims, trumpalaikių prekybos skolų ir kitų mokėtinų sumų apskaitinė vertė yra artima jų tikrajai vertei (3 lygis).
- Ilgalaikių skolų tikroji vertė nustatoma remiantis tokios pat ar panašios paskolos rinkos kaina arba palūkanų norma, kuri yra taikoma tuo metu tokio pat termino skoloms. Šiam vertinimui Bendrovė ir Grupė rėmėsi Lietuvos Banko skelbiamomis palūkanų normomis. 2023 m. gruodžio 31 d. Grupės ilgalaikių paskolų, už kurias mokamos fiksuotos palūkanos, tikroji vertė buvo apytiksliai 17 220 tūkst. Eur mažesnė nei apskaitinė vertė (2022 m. gruodžio 31 d. – 15 613 tūkst. Eur). 2023 m. gruodžio 31 d. išleistų obligacijų, už kurias bus mokamas fiksuotų palūkanų kuponas tikroji vertė buvo apytiksliai 2 177 tūkst. Eur, (2022 m. – 7 954 tūkst. Eur) mažesnė nei apskaitinė vertė.

Klimato kaitos poveikio vertinimas

Grupė ypatingą dėmesį skiria galimam klimato kaitos ir su ja susijusių ekonominio poveikiui patronuojamųjų bendrovių veiklai įvertinti. Poveikis, susijęs su klimato kaita, gali atsirasti dėl fizinių (ekstremalių) klimato pakeitimų ir dėl valstybių siekio pereiti prie Žaliojo kurso susitarimo (angl. Green deal), kuris gali lemti papildomų reikalavimų energetikos sektoriuje: atitiktis naujai reguliacinei aplinkai; naujų technologijų diegimas; reakcija į rinkos paklausos pokyčius dėl žalios energijos sprendimų.

Ilgalaikio materialaus turto vertinimas

Grupė kasmet įvertina savo ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką ir vertės sumažėjimo ar perkainojimo poreikį. Grupės ilgalaikiam turtui naudingo tarnavimo laikas sutrumpintas nebuvo. Atliekant Grupės ilgalaikio turto perkainojimą (aprašyta 7-je pastaboje), reikšmingo klimato kaitos poveikio Grupės prielaidoms, naudotoms vertinime nebuvo; nėra poreikio atlikti klimato rizikos poveikio jautrumo analizės, atsižvelgiant į padarytas prielaidas. Grupės vadovybė pagrįstai nesitiki, kad klimato kaita turės reikšmingą poveikį ilgalaikio materialiojo turto vertinimui. Bet kokie aplinkosauginiai reikalavimai investicijoms į naujos technologijos turtą turėtų būti įvertinta reguliacinėje aplinkoje.

Poreikis atidėjiniams ir tikėtiniems kredito nuostoliams

Grupės vadovybė nemano, kad yra rizikos ar papildomų įsipareigojimų atidėjiniams, į kuriuos reikėtų atsižvelgti finansinėse ataskaitose, susijusių su konkrečiais teisės aktų reikalavimais, kuriais siekiama sumažinti žalą aplinkai, sankcijomis, susijusiomis su aplinkosaugos reikalavimų nesilaikymu. Apskaičiuojant TKN reikšmingos klimato ir aplinkos apsaugos rizikų nebuvo identifikuota. Būsimo klimato kaitos reguliavimo poveikis šiuo metu pateiktoms Grupės turto ir įsipareigojimų sumoms nėra reikšmingas. Detalesnė informacija apie Grupės veiklą klimato kaitos srityje pateikiama metinio pranešimo darnumo dalyje.

38. Audito įmonės suteiktos paslaugos

2023 m. – 2022 m. laikotarpiu audito įmonė Grupei ir Bendrovei suteikė žemiau nurodytas audito ir ne audito paslaugas. Ne audito paslaugos atskleidžiamos remiantis paslaugų suteikimo data:

Paslaugų pobūdis	Grupė		Bendrovė	
	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.	2023 m. gruodžio 31 d.	2022 m. gruodžio 31 d.
Audito paslaugos, sumos Eur				
Iš viso audito paslaugų	284 000	166 887	56 000	30 635
Ne audito paslaugos, sumos Eur				
Užtikrinimo ir kitos susijusios paslaugos	49 565	59 788	14 935	25 000
Kitos paslaugos	16 125	16 992	4 335	4 903
Iš viso ne audito paslaugų:	65 690	76 780	19 285	29 903

39. Pobalansiniai įvykiai

Bendrovė vykdo kredito limito paslaugų pirkimą, sutartį su laimėtoju numatoma pasirašyti 2024 m. balandžio mėn. Kredito limito sutartis bus sudaroma 24 mėnesiams su galimybe pratęsti 12 mėnesių, maksimali kredito limitų suma – 100 mln. Eur.

13.

ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS

13.1. Atsakingų asmenų patvirtinimas

13. ATSAKINGŲ ASMENŲ PATVIRTINIMAS

13.1. Atsakingų asmenų patvirtinimas

2024-03-22

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos vertybinių popierių įstatymu ir Lietuvos banko informacijos atskleidimo taisyklėmis, mes, UAB „EPSO-G“ vadovas Mindaugas Keizeris, grupės finansų vadovas Darius Kašauskas ir vyriausiasis finansininkas Žydrūnas Augutis, patvirtiname, kad mūsų žiniomis pridedamos UAB „EPSO-G“ konsoliduotosios ir atskirosios finansinės ataskaitos, už metus, pasibaigusius 2023 m. gruodžio 31 d., parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus priimtus taikyti Europos Sąjungoje, atitinka tikrovę ir teisingai parodo UAB „EPSO-G“ ir įmonių grupės turtą, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną arba nuostolius ir pinigų srautus. UAB „EPSO-G“ 2023 m. konsoliduotame metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, UAB „EPSO-G“ ir įmonių grupės būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

Bendrovės vadovas

Mindaugas Keizeris

Grupės finansų vadovas

Darius Kašauskas

Vyriausiasis finansininkas

Žydrūnas Augutis